

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել կյուրը զանկաջած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա կյուրը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

10 V

925

ՓԷՅՂԱՄՊԷՐԼԷՐԻՆ

ԷՕՄԻԻՐԼԷՐԻՆԻՆ

Ն Ե Փ Լ Ի Յ Է Թ Լ Է Ր Ի

Ն՝ Զ Ի Զ Գ Ի Թ Ե Գ Լ Ե Բ Տ Ե

Գ Ո Ւ Լ Ո Ւ Ն Տ Ո Ւ Ղ Ո Ւ Կ Ի Գ Ի

Պիւ-էի-նի Վրիլե-սոյ Ալլահն էլհանը էլէ րիւր ,
էլ Լ-ալի՛ էլէ-նի՛ Լ-ալի՛ էլէ-նի՛ Խալահն էլէ-նի՛ սոս-
ր-ա-գ-ա-լի՛ Խո-սո-սո-ն-ի-ր-ա-օլ-ան Լ-ի-րի՛ոյ էլէ-նի՛
Փայր-ալը րըր : (Մ • Տիմ • Կ • 16 :)

Ի Ս Թ Ե Մ Գ Օ Լ Տ Ե

Ն • Գ • Զ Ը Բ Զ Ը Լ Ը Ն Գ Ա Մ Ա Ն Ա Ն Է Ս Ի Ն Տ Է

1854

Р
925

925-98

18 894

ՓԷՅՂԱՄՊԷՐԼԷՐԻՆ

ԷՕՄԻՒՐԼԷՐԻՆԻՆ

ՆԱԳԼԻՅԵԹԼԷՐԻ

ՆԱԳԼԻՅԵԹԻ ԵՐԲԵՆԱՄԲԻՆ

ԷՕՄԻՒՐԻՆԻՆԻՆ ՆԱԳԼԻՅԵԹԻ

ՊԼՊ 1

Եբրայեան Ֆաթիլէտսը՝ վէ օնոնն Վանտան պիտու
բնա վարտսը :

Եբրամ՝ եախօտ Ալլա՛հ (Թաա՛լէա սօնկրալա-
րը օնու թէսմիյէ էլլէտիյի իւղրէ՛) Եբրահամ՝ Աո-
յուն օղլու (Էմին սիլսիլէսինտէն օղան թէրահա՛րն
քիւլիւք օղլու իտի • վէ՛ Աոյուն վէֆաթընտան իքի
երլ սօնկրա՛ Վիլտանիլէրին վիլայէթինտէ տիւնեա-
յէ կէլտի :) նուն՝ պիրի՛ Աահոր վէ պիրի շարան
իսմինտէ իքի գարընտաշը վար իտի : շարան փե-
տերի թէրահատան էվվէլ վէֆաթ էտիպ՝ Աօդ նամ
պիր էրքէք վէ Ա՛իլքա իլէ Աառա իսմինտէ իքի գրղ
էվլատ պրագտը • քի պու գրղար էվլէնիպ՝ Ա՛իլ-
քա ա՛մուճասը՝ Աահորա վէ Աառա ա՛մուճասը Եբ-
րամա վարտըլար :

Եբրամ՝ անիտէ՛ Աոյուն վէֆաթընտան սօնկ-
րա տօղաու իսէ տէ , եինէ մապէյնլէրինտէ դօդուղ
սիլսիլէ կէլիլիտի : Ա՛ է տիգդաթէ շայէսթէ շո՛ւ
տուր քի , իլք առէմին՝ եանի՛ Եդամ պապամըղըն՝ վէ
Եհհուտի միլլէթինին ա՛ղիմ փետերի վէ ասըլ էթ-

մէլինի գոյան Աբրահամըն մտպէյն լէրինտէ սայքի տէր տրէ՛ էօ՛յրի- պէ՛տանը կէտի կէտի : Չիւնքի 'Այ Ադամ պապամըղըն վէֆաթընտան եիւզ իյիր- մի ալթը երլ սօնկրատ սողտու , վէ Աբրահամ տիւն- եայէ կէլմէզտէն իքի երլ էվվէլ վէֆաթ էյլէտի : Պուենտան աշիքեանր տրը քի , Ա՛ղիզ Վիթապլարտա տէրճ՝ օլուենան թէվարիխէ տայիր ա՛ղիմ վուգուաթ- լէր՝ մէսէլա տիւնեանըն եարատըլմասը՝ ատէմին ա՛սը օլմասը վէ խուսուսա խէլասէ տայիր օլան Ալլահըն վա՛տլէրի էվլստտան էվլատա փէք գօլայ կէչիպ Տըֆղ օլուենա պիլիլըլէրիտի :

Աբրամըն կէնճիլինտէ կէչիրտիյի էօ՛մրիւն խուսուսուենտա Ա՛ղիզ Վիթապլարտա չօգ պիր շէյ զիքր օլուենմայօր : Աքին շու գատարընը էօյրէնի- րիզ քի , օ՛ փութփէրէսթ Վիլտանիլէրին մէմլէքէ- թինտէ թէրպիյէ օլուենտու . վէ կէօրիւնիւր քի , ա- թալարընըն ի՛պրէթինճէ՛ պու տախի փութփէրէսթ- լիյէ զահիպ օլմուշուտու :

Աքին՝ էյվահ՝ օլ ասիրլէրտէ Եարատան լմանկ- րըյա տէյիլ՝ իլա եարատըլմըլ մախուգաթա ի՛պա- տէթ էտէն եէր՝ սալթ Վիլտանիլէրին մէմլէքէթի տէյիլիտի : Ալլահ Տէնուզ գօրգուլու պիր գուֆան կէօնտէրիպ՝ ֆէնա էֆքեարլարը՝ վէ եարամազ ա՛- մէլլէրի իչիւն սայքի ճիւմէլէ ինսանլարը Տէլաք էթ- միչիքէն , վէ Տալէա պու գօրգուլու էօրնէք 'Այոլուն էվլատլարը էվլստլարընըն կէօղլէրի էօնիւնտէ իքէն , թէքրար եի՛նէ ֆէսատա վարտըլար . վէ Աբրա- մըն տիւնեայէ կէլտիյի էսնայէրտէ՛ եէրին սաքինլէրի եի՛նէ փէք տինսիլ՝ վէ փէք մէքրուհ իտիլէր : Պու սէպէպտէն՝ փադ տին պիւթիւն պիւթիւնէ մահվ օլ- մասըն տէյիւ՝ Ալլահ լմասա՛լէա ի՛Տսանընըն զանիլի-

յինտէն ըստ յի օլտու քի , Լ.բրամը տիւնեանըն պագի ինսանլարընտան այըբսըն , վէ օնա հագ Լ.լաւհը պիւտ տիրսին , վէ օնա իպատէթ էթտիրսին , վէ օնու քէնտինէ պիր սատըգ գուլ էյլէսին :

Լ.լաւհ Լ.բրամա իլք տէֆա՛ կէօրիւնիւպ՝ օնա պապասընըն էվինտէն վէ սօղտուղու վիլայէթտէն շըգըպ օնլարը թէրք էթմէյէ՛ վէ տիլարի ղուրպէթէ կիթմէյէ էմր էյլէտիլի ղէման , Լ.բրամ եէթմիշ պէշ եաշընտա՛ իտի : Ա ի Լ.լաւհ օնա ղայրէթ վէրմէք իշիւն՝ էմրի իլէ պէրապէր՝ օնա պա՛ղը վատլէր՝ վէ պախուսուս օնտան հիսապսըղ պիր գավմ՝ օլաճագ հէմ տիւնեանըն գուրթարըճըսը օնտան սօղաճագ տէյիւ օնա վա՛տ էյլէտի , վէ պու պապտէ օնա սէօյլէտիլի սէօղէր պունլար տըր . “ Տիւյարընտան՝ վէ վիլայէթինտէն՝ վէ պապանըն էվինտէն սանա կէօսթէրէճէյիմ տիլարա՛ կիթ , վէ սէնի պէօյիւք դայիֆէ սահպի էտէճէյիմ , վէ սէնի պէրէքէթլէյէճէյիմ , վէ ատընը պէօյիւք էտէճէյիմ , վէ միւպարէք օլաճաքսըն . վէ սէնի պէրէքէթլէյէնի պէրէքէթլէյէճէյիմ , վէ սանա պէտտուա էտէնլէրէ լա՛նէթ էտէճէյիմ . վէ եէրին հէփ գապիլէլէրի սէնտէ պէրէքէթլէնէճէյիլէր (Նան. ԺԲ. 1-3 :) Լ.բրամ՝ իշպու սէմավի իլհամը խօր կէօրմէտի . իլա Լ.լաւհըն թէքիլիֆինէ իթա՛աթ էտէրէք գալգտը , վէ իսթիար փէտէրի թէրահը՛ գարըսը Աարայը՛ գարընտա՛շը օղլու Աղու վէ պիւթիւն վարիլէթինի պէրապէրինճէ ալըպ՝ նէրէյէ կիթտիլինի պիլմէյէրէք՝ եօլա՛ տիւշտիւ : Ա ի էվիլէա շարան տիլարընտա սաքին օլտուլար , վէ օլ վիլայէթտէ պէշ երլ գատար էյլէնտիլէր . վէ պու պէշ երլըն սօնկունտա թէրահ էօլտիւ :

Պու շէյ վազի՛ օլտուդտան աղ սօնկրա՛ Բը-
րամա եհնէ եօլճուլուղունա՛ պաշլամաղա էմր օլուն-
մաղըլա , ճիւմէ մալը վէ ատէմէրի՛ իլէ էվէլքի կի-
պի եհնէ գալքըպ՛ եօլա՛ տիւ շտիւ , վէ եօլտա քէնտի-
նէ գուլաղուղ օլմագ՛ վէ հըֆիղ ու հիմայէթ էթմէք
պապընտա իւմիտի Բլլահտա՛ իտի : Ե իմտի վարածա-
ղը տիյար իւշ եիւղտէն զիյատէ միլ ուղագ իտի •
վէ գալգտըղը մահալ իլէ օրանըն մապէյնիմտէ կէ-
չիլէճէք թէհլիքէլի չէօլէր վէ չըգըլաճագ եիւճէ
տաղլար վարըտը • լաքին պու շէյլէրին ճիւմէսի՛
Բըրամա վէ պիլէսինճէ օլանլարա մանի՛ օլամա-
տըլար : Օնլար՛ Բլլահըն վա՛տինէ կիւվէնէրէք՛
Վանա՛ան տիյարընա վարմագ իշուն եօլա՛ չըգ-
տըլար , վէ էնճամը օրայա եէթիշտիլէր :

Պիլիմճի պտղ ի-ղէրինէ Պլլահաղաղար :

Օննդոց Պաշ ժը • խանէ 1—3 : “Եւրին հէփ
գապիլէլէրի սէնտէ Պէրէքէթլէնէճէքլէր ” : Բշի-
քեար տըր քի , պու սէօղլէր՛ Սէսիանըն կէլէճէ-
յինի՛ խապէր վէրիլլէր : Պու վէճհ իլէ Բըրամտա
եւրին ճիւմէ գապիլլէրի պէրէքէթլէնիլլէր քի ,
չիւն քի օնուն զիւրիլլէթինտէն Յիսուս Վրիս-
տոս Լչֆէնտիմիլ զուհը էյլէտի , քի օ՛ տէյիլ սալթ
Եհհուտիլլէրին՛ իլա էճնէպի գայիֆէլլէրին տախի
Խէլաս էտիճիսի՛ տիր : Օ՛ Բլլահըն Օղըւ տուր ,
քի կէօքտէն էնիպ՛ սէօղ իլէ վէ ա՛մէլ իլէ պէօյլէ
թէնպիհլէր էօյրէթտի՛ քի՛ օնլարա կէօրէ ա՛մէլ ու
հարաքէթ էտէն՛ պու էօմրտէ պիլէ սա՛ատէթ պու-
լուր • հէմ՛ տէ օ՛ քէնտի գանընը՛ տէօքտիւ , քի՛
օնուն վասիդասը իլէ եւրին հէփ միլլէթլէրի՛ պու

տիւննատա կիւնաջար ա՛ֆիլլըղընա վէ ախրէթտէ
 էպէտի էօմիւրէ մալիք օլալար : Յիլ վազի Մար-
 րամա՛ պէօյիւք միլէթ փէտէրի օլաճաղընա վու-
 գուֆ օլմասը պէօյիւք պիր Տիւրմէթ իտի , վէ պու-
 վուգուաթ օնուն իսմիսի ա՛ղիմ էտէր իտի . լա-
 քին տիւննանըն Գուրթարըճըսը օնուն զիւրրիյէ-
 թինտէն կէլէճէք քէյֆիյէթի՛ օնա պունտան տէրէճէ-
 սի՛ղ տաճա զիյատէ Տիւրմէթ ու քէրէմ իտի . Իմտի
 պու վա՛տէ կէօրէ Մարամ Վրիստոսուն կիւնիւ-
 նիւ կէօրտիւ , վէ շաղ ու մէսրօւր օլտու : (է)՝ Լ . Ը .
 50 : Եքր . Ժա . 13 : Գաղ . Կ . 16 :

Վլաճ թաա՛լէա իսթէտի քի , պու տիւննա
 իւղէրինտէ փութփէրէսթիւքտէն փագ քէնտինէ
 պիր խալգ էտինսին . վէ պունուն իչիւն Մարա-
 մը Վիլտանի փութփէրէսթիւքին արասընտան շա-
 ղըրար : Վլաճտան Մարամա քէնտի էվինի թէրք
 էթմէյէ էմը օլունտուղն զէման , օ՛ կօլտա թէճ-
 լիքէլէրէմի օղըտյաճագ , կախօտ մալ ու էմլաքինի
 ղայմը էտէճէք տէյիւ սիւալ էթմէյէ ասլա տնր-
 մատը . լաքին իման իլէ տէր ա՛գապ գալգտը ,
 իդաա՛թ էյլէտի , վէ կօլա՛ տիւշտիւ : (՝) սար-
 սըլմաղ պիր ի՛թիմատ իլէ Վլաճըն վա՛տլէրինէ
 կիւվէնտի . վէ օնուն իմանընըն թէմէլի՛ կալընըղ
 Վլաճըն վա՛տլէրի՛ իտի : (՝) ինանը՛ր իտի քի ,
 Վլաճ էմին վէ սատը՛գ տըր , վէ Տէման սէօյլէ-
 տիյի՛ կիպի էտէճէք տիր : Պու՛ պիր սաճի՛ճ իման
 իտի . չիւնքի օ՛ իմանընա՛ կէօրէ ա՛մէլ ու Տա-
 րաքէթ էյլէտի . վէ պունտան պաշգա տիւրլիւ պիր
 իման Տի՛չ պիր իչէ կարամաղ :

Իմտի Մարամ նիճէ Վլաճըն սէօյլէտիյի շէյ-
 լէրէ ինանըպ իդաա՛թ էյլէտի՛ իսէ , պիղ տախի

պէօյլէ Ալաճ թաա՛լէանըն պիզէ Ե՛ղիզ Վի-
 թապլարտա իզճար վէ պէյան էյլէտիյի հեր պիր
 շէյէ ինանմալըյըզ . վէ սալթ ինանմալը տէյի՛լ իւ-
 լա պիզէ օնտա հէփի թէնպիհ էյլէտիյի թէնպիհ-
 լէրէ իդաա՛թ էթմէլիյիզ . եօղիսէ Երբամըն հա-
 լէա կէօքլէրտէ մալիք օլտուղու սաա՛տէթտէն հիս-
 սէտէր օլմմաղըզ :

ՊԼՊ 2

Եբրահման Սըսըրտա Էն-նահը՝ վէ Վանաան
 արխարընտ արձօնէսէ :

Երբամ ճիւմլէ պէրապէրինճէ օլանլար իլէ
 Վանաան մէմլէքէթիինէ կիրտիյինտէ , Սիհէմ նամ
 շէհրին եանընա՛ գօնտու , վէ օրատա Ալաճա պիր
 մէզպահ պինա էյլէտի : Ա՛ է պուրատա Բապպ եի-
 նէ օնա կէօրիւնտիւ , վէ օնա թէքրարէն վա՛տ
 էյլէտի քի , պիւթի՛ւն օլ մէմլէքէթի քէնտինին
 զիւրրիյէթիինտէն տօղաճագ էվլատլարընա՛ վէրէճէք
 տիր . վէ պունտան կէօրիւնիւրիւտիւ քի , պու վա՛տ
 օնուն սաղլըղընտա էտա օլնմմալաճաղըտը . լա-
 քին պու ճիւմլէ իլէ Երբամ՝ չիւնքի Ալաճըն
 իրատէթի շէրիֆի պո՛ւ իտի՛ քէնտինին տալա մի-
 րասը վէ հիսսէսի օլմմայան պիր մէմլէքէթտէ դա-
 րիպ վէ միւսաֆիր դալմաղա բազի վէ խօշնուտ օլ-
 տու :

Պիրաղ վագըթտան սօնկրա , Վանաան տի-
 յարընտա գըթըզ օլտու , վէ Երբամ սըգընթը-
 յա տիւշմէյիլէ , Սըսըրտա միւսաֆիր օլմաղա
 վարտը . վէ օրատա էյլէնիր իքէն , աղա շանընա

տիւշմէզ դարիդ իլէ հարաքէթ էյլէտի : Կէօրիւնիւք քի , շիմտի Սառա ալթմըշ պէշ Եաշընտա՛ իտի իսէ տէ , տահա փէք կիւղէլ իտի : Իմտի Մըրամ՝ Սառանըն գօճասը օլտուղու իչիւն Սըսըրլըլար քէնտինի էօլտիւրիւրլէր տէյլ գօրգամաղըլա , օնուն ըրզասը իլէ՛ պէրապէր գամլի գարար էթտիլէր քի , օնուն հագգընտա գը՛գգարընտաշը տըրր տէսինլէր : () րանըն փատիշահ Սիրա՛օն օնու կէօրիւնձէ , կիւղէլլիյինտէն գափըլտը , սէվտի վէ օնուն խաղըր իչիւն գարընտաշը զանն օլունան Մըրամա տօսթանէ իգրամլար էյլէտի : Ա՛է օնու Մըրամըն՝ Եանընտան ալըպ՝ աղ գալտը օնու քէնտինէ նիքեա՛հ էտէճէյիտի : Ա՛աքին օլ զէման Մըլահ մապէյինէ կիրիպ՝ Մըրամը վէ գարըսընը պուլունտուգլարը սերէնձամտէն խէլաս էյլէտի . չիւնքի փատիշահ հէմ օնուն թէվապիսի ա՛ղաս օլունտուլար , շէօյլէ պիր թարղ իլէ քի՛ օլ ա՛ղաս պը նէ իչիւն չէքտիլլէրինի անկլատըլար : () Լ զէման Սիրա՛օն չափուճաք Մըրամը չաղըրըպ՝ օնա պու թէհլիքլի Եալանը՛ իչիւն թա՛ղիր էյլէտի . վէ քէնտի սարայընըն էհալիսինէ էմր էյլէտի քի , օնու գարըսը իլէ վէ ճիւմլէ վարիլէթի իլէ Սըսըրտան էմնիլէթ ու սէլամէ՛թ իւղըէ չըգարալար :

Մ՛գիպէթ Վանասան տիյարընտա գըթըղ տինտի . վէ Մըրամ հայվանաթ իլէ՛ կիւմիւշ վէ ալթուն իլէ չօգ զէնկին օլարագ օրայա տէօնտիւ : Ա՛է Պէյլթէլ դարաֆընտա մուգատտէմա պինա էթմիշ իտիյի մէղպահըն իւղէրինտէ՛ քէնտինի հըֆղ ու հիմայէթ վէ խէլաս էտէն Մըլահա թէշէքքիւր գուրպանը սունտու : Շ իմտի Մըրամ էփ էյիճէ՛ ըահաթ պուլուպ՝ սըղըրլարը վէ գօյուն .

լարը վէ հէփ վարիյէթի թէզ թէզ արթմազան պաշլատը : () նուն՝ վէ եէեէնի Լօղուն սիւրիւլէրի օլ տէրէճէ չօղալմըլարրտը քի, օնլար օ եէրէ սըղմատըգլարրնտան մա՛տա՛ օնլարը պէսլէմէյէ լաղըմ օլան եէմ տախի քիֆայէթ էտէճէք միքտարի պուլունմաղըտը : Պու սէպէպտէն չօպանլարրն պէյնինտէ նիզա՛լար էքսիք տէյիլիտի , քի նիզալարը՝ եա եայլը՛մ խուսուսունտա՛ եա էյիճէ սո՛ւ խուսուսունտա իտի :

Պու նիզա՛լար՝ գուլարտան աղալարընա՛ տախի թէսիր էթմէյիլէ՛ նիհայէթի պիրի պիրինտէն այրըլմազան լաղըմ կէլտի : Պու այրըլմա խուսուսունտա Լբրամ՝ եէեէնինէ փէք կիւղէլ պիր թարղիլէ հարաքէթ էյլէտի • չիւնքի Լբրամ Լօղատէտի քի , “ Վէրէմ էյլէ պէնիմ իլէ սէնին աբանտա՛ վէ չօպանլարըմ իլէ սէնին չօպանլարըն արասընտա նիզա՛ օլմասըն • զիրա պիզ գարընտաշըզ • ճիւմլէ եէր սէնին էօնիւնտէ տէյիլմիտիր • քէրէմ էյլէ պէնտէն այրըլ , էյէր սէն սուլան կիտէրսէն , պէն սազան կիտէրիմ , վէ էյէր սազան կիտէրսէն , պէն սօլան վարըրըմ ” : Լբրամ օնուն պէօյիւյի՛ւ իքէն , եինէ պիր սահիհ Վրիսթիեան բուհու իլէ իլքըյի եէյէնի Լօղան վէրտի , վէ պէյէնտիյի եէրի իլք սէչմէյի օնա թէքըլիֆ էյլէտի : () ղէման Լօղ Սօղոմ վէ կօմոր շէհըլէրինին օլտուղու՝ Հօրդանան ըրմաղընըն էգրաֆընըն միւֆէրրիհ՝ սույու պօլ՝ վէ մահսուլտար տիւզ օվանըն կիւղէլիյինի կէօրիւպ՝ արալարընտա կէչինէճէք իտիյի խալըն փէք եաբամաղ վէ ֆասիտ օլտուղունու միւլահազա էթմէյէրէք՝ անիտէ պիւթիւն օլ օվայը քէնտինէ մէս

քեան տէրիւ սէչոի • վէ ամուճասընտան այ-
րըլտը :

Իսինճի պտուղն իւզերինէ Ֆլուհպուլար :

Վանաա'ն մէմլէքէթի՝ Մգտէնիզ իլէ Մ'րա-
պիսթան տաղըսըրնըն արասընտան տըր , վէ
Մըսըրտան՝ թա Պինիքէյէտէք եէթիշիր : Աիւն-
տօղուտան եանա սինօրու Մ'րապիսթան տաղ-
լարը օլուպ' գըպլէ դարաֆըր Պարան չէօլիւ՝
Իտումէա վէ Մըսըր իլէ սընըրտաշ տըր • կիւն-
պաղը սինօրու Մգտէնիզ վէ փօրեաս դարաֆըր
սինօրու Լիսյան տաղը տըր : Պու տիյարըն ուզուն-
լուղու Տանտան Պէրշապայա դատար իքի իւզ
միլ դատար օլուպ' էնի պա'զը մաՏալէրինտէ
տօգսան միլ տիր : Աէ իսմինէ Վանաան տէ-
նիլմէսի տախի՝ Վամըն քիւչիւք օղլու Վանա-
ա'նըն ատընտան թէսմիյէ օլունմասը՝ սէպէպիտէն
տիր • չիւն քի պու մէմլէքէթ պիր դաչ եիւղ
սէնէ օնուէն էվստլարը՝ զապղընտա գալմըշ իտի :
Մնճագ Պաղեստին՝ (եանի Պիլիսթին մէմլէքէթի՝)
Մլաստան վա'տ օլունան եէր՝ Իսրայէլ եէրի
թէսմիյէ օլունտու , վէ շիմաի տախի ա'ղիզ տիյար
տէնիր : Լսքի մուէլլիֆլէրին պիրի տէր քի , պու
մէմլէքէթ մախսուսէն Վամըն օղուլարըն պիրի-
նէ վէրիլմիշ տէյիլ իտի • իլա Վանաա'ն օնա
Տիւճիւմ էտիպ' օնու Սէմ օղուլարընըն էլլէրին-
տէն ճէպրէն զանպղ էյլէտի , վէ Մըրամ պու Սէմ
օղուլարընտան օլմաղըլա , օնուէն Տագգ միրասը օ-
լուպ' օնու Ֆէթհ էթմէսի օնա վէ օնուէն օղուլ-
լարընա Տագգ իտի :

Երբամ պու վատ օլունան տիյարա կի'րտի-
 յի կիպի' անիտե պիր մեղպահ եափըպ' Րապպըն
 ատընա նիտա էյլէտի : Երբամ հագգ Ելլահը
 էօյրէնտիյի կիպի , օնա բուհ իլէ վէ կէրէքլէք
 իլէ ի'պատէթ էթմէյէ պաշլատը : Պունոն տիգգաթ
 էյլէ քի , օ' իպթիտա մեղպահըն իւղէրինէ կիւնահ
 իչիւն գուրպան սունտու , վէ բապպըն ատընա
 օնտան սօնկրա նիտա էյլէտի • շիւն քի Լոնճիլտէն
 էօյրէնիրիղ քի , գան տէօքիւլմէքսիղին կիւնահ
 իչիւն ա'ֆիլըգ օլմաղ : Պիղիմ շիմտիքի զէմանտէ
 սունտուղումուղ տուա'լարըմըլ' անճաք Րապ-
 պըմըլ (Յիտուս Վրիստոսուն եէտի իլէ սունուլան
 կիւնահ իչիւն' օլ պէօյիւք գուրպանըն քէրամէթի
 իչիւն' գապուլ օլունուրլար : Պիղ սաքին օլտու-
 ղումուղ մահալտէն այրըլըպ ախէր եէրէ վար-
 տըլըմըլտա , Ելլահա ի'պատէթ էթմէյի հի'չ
 պիր վէճճ իլէ թէրք էթմէլի տէյիլիղ • իլա ճա-
 նըմըլըն սէլամէթի իչիւն' հէր նէրէյէ վարըր-
 սապ' տինիմիղի' տախի պէրապէր կէօթիւրմէլիլիլ :

Երբամըն Սըսըրտա գարըսը Սարանըն խու-
 սուսունտա էյլէտիյի խագա' օնա կէօրէ ա'մէլ
 ու հարաքէթ էթմէք իչին պիղէ պիր ի'պրէթ
 օլսուն տէյիւ զիքր օլունմամըշ տըր • իլա Ելլահըն
 Վէլամը հի'չ պիր վէճճ իլէ խագրա պագմաղ
 վէ պիր շէյի կիղէմէսինի սէվմէղ օլտուղու իչիւն'
 պու վուգուա'թ Երբամըն շանընա զիւլ իսէ տէ'
 զիքր էտէյօր : Երբամ Սըսըրտա իքէն գօրգ-
 մալը տէյի'լիտի • զիրա օնտա Ելլահըն վա'տի'
 վարըտը • լաքին օնուն իմանը' պու խուսուստա
 փէք զայի'ֆ պուլունտու : Եւաքնալ տէյօր քի ,
 քէնտինի տուրոյօր զանն էտէն' կէօրսի'ւն քի ,

տիւշմէսին : Վարիստոս Լյֆէնտիմիզ քէնտի շա-
 յիրտլէրինին իմանը նէգատար զայիֆ օլտուղունու
 պիլմէյիլէ Պետրոսա՝ Տէմ պիզէ տախի “ Սէնին
 իշիւն տու՛ա էթտիմ , քի իմանըն զայիլ օլմասըն ”
 տէմիշ տիր : Լյօյրէնմէյօրուզ քի Եբրամ Մը-
 սըրտա տուա՛ էթմէք իշիւն պիր մէզպաճ ետի-
 տը : ԻՏթիմալ տըր քի օ՛ Տէր կիւն տուա՛ էթ-
 մէյի էճմալ էթտիյի իշիւն , Ելլաճ օնու պու
 կիւնաճա տիւշմէյէ թէրք էյլէտի : Վարիստոս
 Լյֆէնտիմիզ տէր քի , “ Ույանըգ տուրուն , վէ
 տուա՛ էյլէյին , քի թէճրիւպէյէ տիւշմէյէսի-
 նիզ ” :

Ատօրիյօրուզ քի , Եբրամ Տէմ Լօդ փէք
 զէնկի՛ն իտիլէր • Լաքին օնլարըն վարիյէթի քէնտի-
 լէրինին բաճաթլըգ ու սաս՛տէթլէրինէ փէք աղ
 եարտըմ էյլէտի : Վարիստոս Լյֆէնտիմիզ տէր քի
 ինսանըն է՛օմրիւ օնուն մալիք օլտուղու մալ զանի-
 մէթինտէն ի՛պարէթ տէյիլ տիր : Եբրամ իլէ
 Լօդուն մալլէրի աղ իքէն , պիրիլքտէ իթթիֆագ վէ
 տօսթլուգ ու սէլամէթ իլէ սագին օլուրլարտը :
 Լաքին օնլարըն վարիյէթլէրի չօղալըպ զէնկին օլ-
 տուգլարը կիպի՛ օնլարըն չօպանլարը պէյնինտէ պիր
 նիզա՛ զուճուր էթտի , քի օնլարը պիրի պիրինտէն
 այրըլմաղտ մէճպուր էյլէտի : Պու խուսուստա իշ
 պու միւքէրէմ փէտէր պիզէ ճանըն սաճիճ ա՛-
 զամէթինին զայէթ ա՛լէա պիր ի՛պրէթինի՛ կէօս-
 թէրտի : Մաճալ սէչմէք խուսուսունու՛ քիւլլիւ-
 յէն քէնտի եէյնինին իրատէթինէ թէրք էյլէ-
 տի : ()նա իսթէր սաղ վէ իսթէր սօլ թարա-
 ֆընը սէչ , պիզ գարընիտալըրըլ , ա՛րալըպտ նի՛-
 պտ օլմասըն քիտի : Ինսանլար՛ էյէր գարընտաչ-

լար օլտուգլարընը տիւշիւնսէլէր , հէր զայլզա ու նիզա՝ արալարընտան տէր ադապ տէֆ՝ օլուր :
 () Լ զէման օ մէմլէքէթտէ Վերէղիլէր վէ Վանա-
 ա՛նլըլար սաքինն օլուրլարըտը . վէ պու՝ օլ
 փուլթփէրէսթլէրին հուզուրունտա քէնտի եէյէ-
 նի իլէ նիզալաշարագ օնլարա ֆէնա պիր ի՛պրէթ
 կէօսթէրմէքտէն տաճա՛ զիեատէ սագընմաղա Մը-
 րամը տիգգաթլը էյլէտի : () Լ մէմլէքէթին ճիւ՛մ-
 լէսի՛ Մլաճ դարաֆընտան . Մըրամա՛ վէրիլմիշիտի .
 լաքին օ՛ եինէ սէվինէրէք քէնտի եէյէնինէ պէ-
 յէնտիյի մաճալին իսթէտիյի՛ միգտարինի սէչիպ
 ալմաղա բուխսաթ վէրմէյէ՞ բաղի՛ օլտու : Այլէր
 պու՛ տիւնեանըն սաքինլէրինին ճիւ՛մլէսինին պու՛
 միսիլու պիր բուհու օլայըտը , պու՛ տիւնեանէ՛
 ա՛ղիմ սաա՛տէթին մէսքեանը՛ օլուրուտու : Մըրամ
 Աօդտան չօգ պէօյիւք իտի . վէ եինէ տէ իլք
 սէչմէք հագգընը քէնտինէ ալմատը . իլա սուլճ
 ու տօսթլուգ խաղրը իշիւն քէնտի հագգընը թէրք
 էթմէյէ բաղի՛ օլտու :

ՊԼՊ 5

Եբրահիմըն փարիշահլար իլէ ճէնիլ :

Աօդ այրըլըպ կիթտիքտէն սօնկրա՛ եինէ Մլ-
 լաճ Մըրամա՛ վա՛տ էյլէտի քի՛ փօրեասա վէ լօտօսա
 վէ կիւն տօղըլա վէ պաթլըլա տօղըու պագըպ կէօր-
 տիյիւ ճիւ՛մլէ եէրի օնա վէ օնտան սօնկրա օնու՛ն
 զիւրրիյէթինէ՛ վէրէճէք տիր : Մլաճ օնա՛ “ Վալգ ,
 շու եէրի ուզունլուղունա վէ էնինէ կէղ , զիրա
 օնու սանս՛ վէրէճէյիմ ” տէտի : Մըրամ պու՛ էմ-

րէ իդաս' թէ տիպ' չըգտը , վէ լուսաս' տողրու
 եօլա րէվանն օլտու . վէ Էկարօնտան աղ իրագճէ
 Ս'ամրէ մէշէլիյի տէնիլէն մաճալին եանընտան
 գօնտու , վէ օրատա Մլաճա պիր մէզպանճ եափ-
 տը : Սէ օլ եէրին այանլարընտան քէնտինէ իւչ
 քիմսէյի տօսթ էյլէտի , քի օնլարըն իսմլէրի Ս'ամ-
 րէ՝ Մնէր՝ վէ Լչգօլ իտի , քի պու քիմսէլէր ա'-
 գըպէթ օնուն իշինէ՝ վէ խուսուսա իշպու զիքր
 օլունաճագ մատտէտէ եարատըլար : Մրրամ Ս'ամ-
 րէտէ սաքին օլտուգտան աղ սօնկրա՝ Լօգ պիր
 պէօյիւգ պէլայան օղրատը : Սօտօմ՝ Կօմօր՝ Մտմա
 Սէօյիմ՝ վէ Սօար նամ շէճրլէրին պէշ փատի-
 շաճլարը օն իքի երլտան պէրու Լչլամ եանի փար-
 սիսթան փատիշաճը Վէտարլաղօմէրէ խարաճ-
 կիւղա՛ր իտիլէր : Լաքին ա'գըպէթ իւղէրլէրինտէն
 գուլուգ պուլունտուրուղունու սիլքիպ՝ օնա՛ գար-
 շը՝ տուրմաղա պիրլիքտէ աճալաշտըլար : Վէ-
 տարլէղօմէր քէնտինէ գօնշու օլան իւչ փատիշաճ-
 տան եարտըմ ալարագ՝ պիր պէօյիւք օրտու իլէ օն-
 լարըն իւղէրինէ սէֆէր էյլէտի : Իմտի թուղ տէ-
 րէսի տէնիլէն պիր մաճալտէ պիր ճէնք օլուպ՝ օլ
 ասըլըղա գալգան պէշ փատիշաճլար եէնիլմէյիլէ
 գաշտըլար , վէ ասքերլէրինտէն պիր չօղու ճէլաք
 օլտու : () Ը գէման զալիպ օլանլար Սօտօմու վէ օպիր
 շէճրլէրի եաղմա էտէրէք՝ Լօղու վէ ախէր չօգ
 քիմսէլէրի եէսիր էտիպ չօգ մալ ու զանիմէթ իլէ
 կիթտիլէր :

Մրրամ պունու տուլունճա , տէր ա'գապ իւչ
 եիւղ օն սէքիղ գուլարընըն պաշընա կէչիպ օլ
 զիքր օլունան Ս'ամրէ՝ Մնէր՝ վէ Լչգօլ նամ
 իւչ տօստըլարընըն եարտըմը իլէ՝ Վէտարլաղօմէրի

վէ օնուն իլէ իթթիֆագ էթմիշ փատիշահարը
 գովալամաղան չըգտը . վէ ալթմըշ պէշ սաաթըգ
 եօլ գատար սիւրիւյ՝ կէճէ իլէ օնլարը Տանտա
 եէթիշիպ պաստը , վէ օնլարը թարումար էտիպ
 գաչըրտը , վէ արգալարընտան թա Տըմըշգըն փօր-
 եաս թարաֆընտա օլան Հօպա տէտիքլէրի մա-
 հալէ՛ գատար գովալատը : Ա շ Լ ղ դու հէմ օնուն
 ֆամիլեասընը պագի եէսիրլէր իլէ վէ ճիւմլէ եաղ-
 մալանմըշ օլան մալլէր իլէ ալըպ՝ հէփիսինի սաղ
 սէլիմ կէրի՛ կէթիրտի :

Մըրամ իշպու սէֆերտէն տէօնէրիքէն , Աօ-
 տամ փատիշահը օնու գարչըլամաղա չըգտը . վէ ի-
 շինին րասթ կէլիպ տիւշմէնլէրի եէնէրէք եէսիր-
 լէրի վէ մալլարը գուրթարտըղընա սէվինէրէք
 օնա թէհնիլէ էթտիրտէն սօնկրա , օնա եալվար-
 տը՛ քի , սալթ ինսանլարը՛ էրքէք վէ գարը թէ՛րք
 էյլէսին , վէ տիւշմէնին էլինտէն գուրթարըպ կէ-
 րի կէթիրտիյի ճիւմլէ մալի քէնտինէ՛ ալը գօ-
 սուն : Ա քին Մըրամտա՛ մալ ու ղանիմէթի թահ-
 գիր էթմէյէ իսթի՛տատ վարըտը : () նուն պու
 խուսուստա կէօսթէրտիյի ա՛ղիմ միւրիւվլէթին՝
 թէվարիստէ էմնալի եօգ տուր : () Լ շէյլէրտէն
 հի՛չ պիր շէյ ալմաղա իսթէմէտի : Ա շ տէտի .
 “ Պէն կէօյիւ վէ եերի եարատան Մըլահ թաա՛-
 լէայէ էլիմի՛ գալտըրըրըմ , (եա՛նի եէմին էտէրիմ)
 քի ճիւմլէ սէնին օլան շէյլէրտէն իփլէքտէն չա-
 րը՛գ գայըղընա վարընճայատէք հի՛չ պիր շէյ
 ալմայաճաղըմ , թաքի՛ Մըրամը պէ՛ն ղէնկին
 էթտիմ տէ՛մէյէսին ” :

Ա շ պու ղէմանտէ Աալիմ եախօտ սօնկ-
 րատան Երուսաղէմ տէնիլէն շէհրտէ Սէլիսէ-

տէք նամ զաթ օնուն իսթիգպալինէ՛ չըքտը, վէ
 Երբամա հէմ օնուն թէվապի՛սինէ դամա կէ-
 թիրիպ՝ Բապպըն իսմի իլէ օնա խայր տուա՛ էյ-
 Լէտի: Պու Սէլքիսէտէք օլ Ֆասիտ տէվըին օր-
 թասընտա պուլունուր իքէն տէ՛ եինէ հաճգ
 Ելլաճա իպատէթ էտէրիտի. վէ պու՛ տէյիլ
 սալթ Սալիմ փատիշաճը՛ իլլս Ելլաճ (Թաա՛լէա-
 նըն քեաճինի՛ տախի օլարագ՛ տինէ՛ տայիր իըղ-
 մէթլէրի՛ իճրա էտէրիտի: Երբամ պունու պէօյլէ
 պիլէրէք՛ պունտան ագտէմճէ տիւշմէնէ զալիպ
 կէլտիյի իչիւն Ելլաճա պիր թէշէքքիւր նըշանը
 տէյիւ՛ օնա տիւշմէնլէրտէն ալտըղը եաղմանըն
 ճիւմլէսինին իւ՛շիւրիւնիւ վէրտի:

Իւչէնճէ- պտպըն իւղէրինէ Դ-լահուպուլուր:

Երբամ քէնտի եէյէնինին տիւշմէնլէրի իլէ
 ճէնք էթմէսինտէ՛ օնուն սալիճ ախլէաք ու մէշրէ-
 պինի՛ կէօրիւրիւզ: () գըլըճը՛ սատէճէ սուչսուզ-
 Լարը խէլաս էթմէ՛ք իչիւն գուլլանտը. վէ պու
 խուսուստա պիր իւճրէ՛թ ալմաղա օնա թէքլիֆ
 ու իպրամ՝ օլունտուղու թագտիրտէ, օ՛ հիչ պիր
 վէճճ իլէ պիր շէյ գապուլ էթմէյէ գայիլ օլմատը:
 () իշպու սէֆէրէ պիր գաղանճ սէվտասը իլէ
 վաճրմատըղը միսիլլու՛ օնուն իչիւն պիր իւճրէթ
 տախի ալմատը: () նուն հատսըղ հիսապսըղ մալ
 ու վարիլլէթի՛ օնու դամա՛քեար էյլէ՛մէտի, իլլա
 քէնտինին մալիք իտիյի շէյլէրէ գանաա՛թ էթ-
 տիրտի:

Պա՛շի քիմսէլէր դանն էթտիլէ՛ր քի, Սէլ-
 քիսէտէք Ելլաճըն () զլու՛ իտի. Լաքին Եղիլ

Վիժապարըն ճի՛շ պիր մահալինտէ պէյլէ պիր շէյ անկլաշըլաճաք ճի՛շ պիր էսէր եօգ տուր : Պօղոս Առաքեալ ի՛պրանիլէրէ մեքթիւպիւնտէ Սէլքէսէտէք հագղընտա սօյլէր իքէն՝ Յիսուս Լճէնտիմիղինն օնէ գատար ա՛լէա պիր թէշպիճի օլտուղունու պէյան էտէր . լաքինն օնունն ինսանտանն իւսթիւնն պիր զաթ օլմասը պապընտա ճի՛շ պիր իշարէ՛թ պիլէ կէօսթէրմէղ : “ Անասըղ՝ պապասըղ՝ սիլսիլէսիղտիր . վէ կիւնլէրինինն իպթիտասը եօգ ճէմ էօմրիւնիւնն սօնու եօգ , լաքինն Ալլահընն () զունա մէնէնտ օլմաղըլա տայիմա պաշ քեա- ճինն գալըր ” (ԵՔԲ . է . 3) տէմէք՝ օնունն սահիճանն անասը պապասը եօգ՝ նէ տօղտու վէ նէ տէ էօլտիւ տէմէք տէյի՛լ տիր . իլլա պունունն մա- նասը պո՛ւ տուր քի , Ա՛զիղ Վիժապար թէ- վարիսինտէ օնունն իսմի զիքր օլունտուղու թագ- տիրտէ՝ օնունն սիլսիլէսի՝ մէվլուտու վէ էօլլումիւ խուսուսունտա պիր շէյ սէօյլէնմէյօր : “ Սիլ- սիլէսիղ ” , եա՛նի սիլսիլէսի պապընտա պիղէ ճի՛շ պիր խապէր վէրի՛լմէյօր : “ Տայիմա պաշ- քեաճինն գալըր ” , եա՛նի քեաճինլիյի ալտըղը պիր մուա՛յինն վաղըթ՝ եախօտ էօլէճէյի զէման քեա- ճինլիյի պիր սայրիսինէ պրագտըղը եա օնունն եէրինէ պիր ախէրի՛ կէչտիյի պիղէ պէյանն օլուն- մայօր , քի պո՛ւ քէյֆիլէթլէրինն ճիւմլէսի նօմօս մուճիպինճէ օլանն Ալլա թմանղըմաթը քեաճինլէ- րինտէ մէվճո՛ւտ իտի : Ալլէ պու սէպէպտէնն օ՛ (Բապպ Յիսուս Լճէնտիմիղինն պիր ճէլիլ թէշ- պիճի վէ նումունէսի՛ իտի : () Սոլսէսինն թան- զըմաթը՝ թէրթիպինճէ տէյիլ՝ իլլա Ալլահ զա- րաֆընտանն թարղի մախսուսէ իլէ քեաճինն թայինն ու նասպ օլունմուշուտու :

ՊԼՊ 4

Մասնավորապես Մեծահասակ պիտակի կազմում
և՛ պիտակի կազմում :

86-526

Մերամ Վանաճաճի տիպարընտա՝ քենտինե
տոսթ օլմագտան զիյատե տիւշման օլան պիր թա-
գրմ ատեմէր արասընտա միւսաֆիր վէ զարիպ
գալոր : Ա՛ է պուճտան մա՛տա քենտինե պու տախի
ա՛ղիմ քետեր ու տերտ օլմաղա պաշտար՝ քի՛ տա-
հա քենտինե պիր էվլատ օլմուշ տեյի՛լ իտի . վէ
պուճտան պեօյէ պիլ իգթիղա քենտինին մա-
լընըն չօղուճու քենտի խանէսինին Լչիեզեր իս-
մինտե պիր գուլունա թերք էթմէյէ մէճպուր օլա-
ճագ իտի : Լաքին քենտի խալգընըն հէփ հաճէթ-
լէրի իչիւն գայըրան Մասնավոր հազրէթ-
լէրի՝ օնա հալէա պէշինճի՛ տէֆա՛ կէօրիւնիւպ օնու
պու սէօզլէր իլէ զայրէթլէնտիրտի . “ Գօրգմա
Մերամ , պէն սանա սիփերիմ . էճրին զայէթ չօգ
օլաճագ ” : Մերամ տախի քենտի գալպինին մահ-
սունըղուճու արղ էտիպ՝ տէտի քի , “ Ե՛ս Լչ-
ֆենտիմ Րապպ՝ պէն էվլատսըղ կէչէյօր իքէն՝ Վէ
էվիմին վարիսի [եա՛նի միրասճըսը] Տըմըզը-
լը Լչիեզեր իքէն՝ պանա նէ՞ վէրէճէքսին ” : Օ-
նուն պու սէօզլէրինէ Մասնավոր տէ՛ր ա՛գապ ճէվապ
վէրտի քի , “ () սանա վարիս օլմայաճագ , լաքին
պաղըրնտան չըգաճաք օլան՝ օ՛ սէնին վարիսին օլաճագ
տըր ” : Ա՛ է Մասնավոր Մերամա պու պապտե տա-
հա՛ զիյատե էմնիյէթ վէրմէք իչիւն օնա տէտի քի ,
կէօզլէրինի կէօյէ՛ տօղու գալտըրսըն , վէ էյէր
երլտըղարը սայա պիլիքսէ սէօյլէսին . հէմ օնա

2 7

“Օ՛րբրբիւյէթին պէջլէ՛ օլաճագ տրր” տէտի՛ Պու թագտիրտէ Լ՛բրամըն եիւրէյինտէն հէր պիր շիւպհէ ու վէսվէսէ գալգտը , Լ՛լահըն վա՛տընա ինանտը , վէ պու օնա սատագաթ սայլտը :

Պունտան սօնկրա տէր ա՛գապ Լ՛լահ Լ՛բրամ իլէ ա՛հտ քէսիշտի . եանի օնուն իլէ պիր մուգավէլէ էթմէյէ բաղի օլտու , շէջլէ քի՛ հէփ վա՛տ էյլէտիյի շէյլէրի իճրա էթմէյէ քէնտիին մէճպո՛ւր էյլէտի : Պու ա՛հտ՝ օլ զէմանլէրին ա՛տէթի՛ միւճիպինճէ ա՛գթ օլունտու , քի պո՛ւ միւն վալ իւզըէ օլտու : Լ՛բրամ՝ Լ՛լահ դարափընտան էմր օլունտուղու մինվալ իւզըէ՛ պիրի ինէք վէ պիրի քէչի վէ պիրի գօչ օլարագ՝ տէօրթ այագլըլարնտան իւչ՝ վէ պիր գուճրու իլէ պիր կէօյէրճին՝ գանատը գուշարտան իքի՛ ճիւճլէսի պէշ հայվան ալտը . վէ պէշինի՛ տէ պօղաղատըգտան սօնկրա՛ տէօրթ այագլըլարը օրթասընտան այըրաբագ իքիշէ՛ր փարչա էյլէտի . վէ փարչալարը էչի էշինէ պիր դարափտան վէ օպիր դարափտան գարշը գարշըյա՛ գօտու : Ա՛ է մապէյնլէրինտէ պիր արալը՛գ գօտու : Վ՛ուշարը՛ իսէ պիւթի՛ւն պրագտը : Պու վէճհ իլէ սապահլայըն գուրպանընը հաղըրլայըպ՝ Լ՛լահըն հուզուրունու կէօզէտէրէք տուրտու . հէմ՝ տէ տիգգաթ իլէ պէքլէրիտի քի , գուշար էնիպ գուրպանըն պիր դարափընը մօգո՛ւնմասընլար : Աիւնէշ պաթար իքէն , Լ՛բրամըն իւզէրինէ պիր հիյպէթլու դարանըգ իլէ պէրապէր պիր աղըր ույգո՛ւ տիւշտիւ : Լ՛լահըն ճէլալի կէօրիւնտիւ . “ Ա՛ է իշթէ պիր թիւթէն քիւլհան վէ եանար չըրաղըլար օլ [գուրպանըն] փարչալարընըն աբասընտան կէչտիլէր ” . վէ պու էսնատէ Լ՛լահ

Մերամա պոլ սեօղէրի սեօյլէտի . “ Սէն սէլա-
 մէթ իլէ պապալարընս վարաճագսըն . քեամիլ իս-
 թիարլը՛գ իլէ կեօմիւլէճէքսին . լաքին էվլատլա-
 րըն քէնտիլէրին օլմայան տիյարտա միւսամիլ օ-
 լաճագլար , վէ գուլընգ էտէճէքլէր , վէ օնլարա
 տէօրթ եիւզ երլ ճէֆա՛ էտէճէքլէր . ամմա պէն օն-
 լարըն գուլընգ էտէճէքլէրի դայիֆէյի տախի հէօքմ
 էտէճէյիմ , վէ օնտան սօնկրա չօգ մալ իլէ չըգա-
 ճագլար . օնլար պուրայա տէօրտիւնճիւ՛ տէվը-
 տէ տէօնէճէքլէր ” : Իչ պու քէլամը Իլահի
 հէր վէճհ իլէ թէքմիլ օլտու . զիւրա Մերամ
 աշաղտա զիքր օլունաճագ մինվալ իւզըէ՛ էյի վէ
 խօշ իսթիարլըգ սինինէ էրիպ՛ ա՛գիպէթ սէլամէ՛թ
 իլէ վէֆաթ էյլէտի : Լաքին օնուէն էվլատլարը՛ Մը-
 սըրտա զուրպէթ չէքտիլէր , վէ օրատա գուլըն-
 զա տիւշիւպ թասգի՛ր օլունտուլար : Մմմա տէօրթ
 եիւզ օթուզ երլտան սօնկրա՛ Քապպըն պիւթիւնն
 ճէմաա՛թը օրատան կէճէ իլէ զանի մալ իլէ չըգ-
 տը , վէ Քանաա՛ն տիյարընա կէլիպ օնու զնպգ
 էյլէտի :

Տէօրտիւնճի պապ իւզէրինէ Ռաւհապալար :

Ընդատէ Քապպըն պու սեօղէրի՛ “ Գօրգմա
 Մերամ , պէն սանա սիտէրիմ . էճրին զայէթ չօգ
 օլաճագ ” , տինտար Մերամ փէտէրէ նէ՛ գատար
 թէսէլի վէրմիշ օլմալը տըրլար : Մերամ հէնուզ
 պիւր թագըմ տիւշմէնլէր իլէ օղրաչըպ հագլարըն-
 տան կէլմիշիտի . վէ իհթիմալ տըր քի , օնուէն՛ օն-
 լար թէքրար թօփլանըպ տէօնէրլէր տէյիւ գօրգ-
 մազա սէպէպի՛ վար իտի : Լյէր սիտէրիմիզ Մլաճ

իսէ, գորգաճագ պիր շէյիմիղ օլսմաղ . վէ էյեր էճրիմիղի վէրէն Ալլահն իսէ, օնտան զիյատէ պիր շէյէ միւհթաճ տէյիլիղ : Լյէր Ալլահն հիմայէթինին քէօլէսի պիղի էօրթէ՛յօր իսէ, օնտան զիյատէ նէ՞ իսթէյէպիլիբիղ : Ալլահ քէնտի ճէմաա՛թընա պիր իւճրէթ տէյիւ : քէնտինի՛ վէրիր . վէ պու՛ ֆիլ վագի՛ զայէթ ա՛ղիմ պիր իւճրէթ տիր : Ալլահ քէնտի վաա՛տլէրինի Աբրամա չօգ տէֆա՛ թաղէլէտի, վէ թէքրարլատը . վէ պու օնա ճէսարէթ ու եիւրէ՛ք վէրտի . վէ իմանընը գափիլէտի : Հէհատէթ օլունույօր քի, օ Բապպա ինանտը, վէ Բապպ պունու օնա սատագաթ սայտը : Ալլահա ինանան քիմսէ՛ օնա թա՛ղիմ ու թէքրիմլէրին է՛ն պէօյիլիւնի՛ւ սունմուշ օլուր, վէ օնա ինանմայան՝ օնու եալանճը՛ էթմիշ օլուր : Լյէր Վրիստոսուն վա՛տլէրինէ ինանը՛րսագ, պիղէ պու սատագաթ սայրլաճագ տըր, վէ կիւնահլարըմըղ ա՛ֆիլ օլունուպ խէլսա պուլաճաղըղ : Գուրպանը եեմէյէ էնէճէք օլուպ Աբրամըն օնլարը գօվտուղու գուշար՝ բուհանի գուրպանըմըղ օլան Ալլահա համտ ու սէնա վէ տուա՛ սունա՛ր իքէն՝ չօգ քերրէ ա՛ղլ ու ֆիգրիմիղէ կիրէն պօշ վէ պաղըլ ֆիգիրլէրին թէշպիհլէրի տիր : Պիղ օնլարը՛ Աբրամ քէնտի գուրպանընտան օլ գուշարը գօվտուղու կիպի՛ գօվմաղա տիգգաթ էթմէլիյիղ :

Ալլահն Աբրամա՛ օղուլարը գուլուգտա վէ թահգիր օլմագտա տէօրթ եիւղ երլ գալաճագլար տէյիւ պէյան էյլէտիյինէ կէօրէ՛ (պագ ՝ Օնն . ժք . 40-43,) պու տէօրթ եիւղ երլ Խասհակըն մէվուտունտան թա Խարայէլին Սըսըր գուլուղունտան աղատ օլմտլէրի ղէմանէ՛ տէք սայրլըր : Վաքին տէօրթ

Երևոյ օթոնոյ երև գրաստ օլունոնք քի՛ Մբրամըն
Սըսըրա կիթտիյի զէմանտան սայըլմաղա պաշար :

ՊԼՊ 5

Մբրահան հալայըղէ Հախարդան Իսայէլ նամ պիբ
օղուն- օլմասը :

Հալէա Մբրամըն՝ Մլլաշըն վա՛տէրինէ իման
կէթիրտիյինի պէյան էյլէմիշիղ . լաքին օնուն գա-
րըսը Սարա՛ քէնտինին պուլունտուղու սինտէ եաշ-
լը պիր գարը վա՛տ օլունան էրքէք էվլատը սո-
ղուրմաղա միւմքիւնսիւղ պիր շէյ գրաստ էթմէ-
յիլէ , գօճասընա էօյի՛ւթ վէրտի քի , հալայըղէ
Հակարա՛ կիրսին , քի հիչ տէյիլ իսէ օնտան սո-
ղաճագ էվլատը ալըպ՛ քէնտինէ էվլատ էտէրէք
վալիտէ օլտուն : Մբրամ պունա փէք գօլայ . բաղի
օլտու : Իմտի Հակար Մբրամըն օղունուն վէ
վարիսինին անասը օլաճաղընը կէօրիւնճէ մաղ-
րուրլանտը , վէ քէնտի խաթունունուն խադրը-
նա՛ սօգունմաղա պաշատը : Պու խուսուստա
Սարա ա՛ղիմ նահագլը՛գ իլէ հարաքէթ էյլէտի :
Վէնտի գօճասընա՛ Հակարըն պու մաղրուրլու-
ղունա սէն սէպէպսին տէյիւ սիթէմ էյլէտի .
վէ էյերչի օլ շէքվա էյլէտիյի Փէնալըղըն ասլը
քէնտինին միւնասիպէթսիղ էօյիւտիւնտէն հասիլ
օլտուղունու էյի պիլիբիտի իսէ տէ՛ նահագ
էօրքէսի էսնասընտա Մլլաշա նիտա՛ էյլէտի քի ,
Մբրամ իլէ քէնտինին արասընտա շէրաա՛թ
էյլէսին :

Պունտան գադը՛նաղար պիղէ բիվայէ՛թ օլու-

նույ՛օր քի, Սարա Հակարա քեօթիւլիւք վէ զո՛ւլմ՝ իլէ ա՛մէլ ու հարաքէթ էյլէտի : Պու՛նուն իչիւն Հակար տարըլլայ՝ Երրամըն էվինտէն գաչտը, վէ քէնտի վիլայէթի օլան Ս՛ըսըրըն եօլունու դութուպ կիթտի : Ա՛է օլ գատար կիթտի՛ քի՛ եօլուն զահմէթինտէն եօրուլտու, վէ պիր փունկարըն պաշընտա տինկէնմէյէթ օթուրտու : () րատա օնա Բայպըն մէլէյի կէօրիւնտիւ, վէ օնա տէտի քի, տէօնսիւն, վէ քէնտի խաթունունա իդաա՛թ էյլէսին : () նտան սօնկրա օնա՛ պիր էրքէք էվլատ սօղուրաճաղընը խապէր վէրիպ՝ օնուն իսմինէ Իսմայէլ գօսուն տէյիւ օնա էմր էյլէտի : Հէմ օնա պունո՛ւ տախի խապէր վէրտի քի, պու էվլատ՝ սայըսը չօդ վէ ճէնքճի պիր՝ միլէթին պապասը՝ օլաճաք : Ա՛է օնա՝ “ ()՝ եսպանի ատէ՛մ օլաճաք, օնուն էլի հէփսինին իւղէրինէ՛ վէ հէփսինին էլի օնո՛ւն իւղէրինէ օլաճագ, վէ ճիւմլէ գարընտաշարընըն էօնիւնտէ՛ սագին օլաճագ տըր ” տէտի : (Օ՛նն. ժԳ. 11, 12 :) Հակար իդաա՛թ էտիպ Երրամա՛ տէօնտիւ, վէ պիրաղ զէմանտէն սօնկրա պիր էրքէք էվլատ սօղուրտու, քի Ելլահըն էմրի մուճէպինճէ Երրամ՝ օնուն ատընա Իսմայէլ գօտու : Ա՛է Իսմայէլ սօղտուղու վագըթ Երրամ սէքսէն ալթը եաշընտա՛ իտի :

Իհմիմալ տըր քի Երրամ՝ Ելլահըն քէնտինէ վարիս տէյիւ թագտիր էյլէտիյի էվլատ պու Իսմայէլ տիր զանն էյլէտի : Ա՛քին Ելլահըն թէտպիրլէրիմիլ կիպի տէյիլէր տիր : Իսմայէլին մէվլուտունտան օն իւչ երլ սօնկրա՛ Ելլահ նինէ Երրամա կէօրիւնիւպ՝ օնա պու

սէօղլէի՛ սէօյլտի . “ Պէն Ն’իւմլէյէ գատիր Ալլահ
 ըմ . էօնիւմտէ [տօղրու] եիւրիւ , վէ քեամիլ օլ” . վէ
 Աբրամ եիւզիւ գօյուն գատիանրպ սէճտէ՛ էյլէտի .
 վէ Ալլահ օնունլա սէօյլէշէրէք տէտի . “ Պէնիմ
 իշթէ սէնին իլէ ա՛հտըմ վար , վէ նէշէ դայի-
 ֆէլէրին պապասը օլաճագսըն . վէ արթըգ ատըն
 Աբրամ տէնի՛լմէսին , ամմա սէնին ատըն Աբրա-
 համ օյտուն : (ւ) Ա է սանա վէ սէնտէն սօնկ-
 րա զիւրրիյէթինէ էպէտի միւլք տէյիւ՝ միւսա-
 ֆիր օլտուղուն եէրի՛ ճի՛ւմլէ Վանսա՛ն տիյա-
 ընը վէրէճէյիմ” : (Օնն . ժէ . 1 , 3 , 5 , 8 :) Հէմ
 շիմտի Ալլահ Աբրահամ իլէ պիր ա՛հա քէսիշ-
 տի , քի պու ա՛հտըն միւհիւրիւ՝ եա՛նի զիքրի
 տայըմ գալմանըն նիշանը՛ պոլ իտի քի , Աբրա-
 համըն քէնտի էվինին Տէփ էրքէյի սիւննէթ
 օլունսուն : Ա է Ալլահըն Աբրահամա վէրտիյի
 խապէրէ կէօրէ պու ա՛հա տէյիլ Իսմայէլին իւ-
 զէրինէ՛ իլլա Սարանըն տօղուրաճագ օլտուղու պիր
 ախէր էրքէք էվլատըն իւզէրինէ սապիթ օլաճա-
 ղըտը : Ա է Սարանըն տախի ատընը տէյիշտիրիպ՛
 էմը էյլէտի քի , արթըգ օնա՛ տէյի՛լ Սարա՛ իլլա
 Սարահ տէնիլսին (ք) :

Իխթիար Աբրահամ Սարահըն էվլատ տօղու-
 րաճաղընը իշիտինճէ , եիւզիւ գօյուն տիւշիւպ կիւլ-
 տիւ : Հէմ տէ Ալլահա Իսմայէլ իշիւն նիազ է-
 տիպ՝ “ Հէման Իսմայէլ սէնին Տուղուրունտա եա-

(ւ) Աբրամ պապաս զիւրրէ վէ Աբրահամ շօփլու-
 զիւրրէրի քի :

(ք) Սարա՛ գատընը , վէ Սարահ՛ ա՛ղէ գատըն խա-
 նստըն պըր .

չասըն՝ տէտի: Պո՛ւնա՛ Մալա՛ս ճէվա՛յ վերտի քի, Իսմայէլ եաշայաճագ, վէ զիւրրիյէթի զայէթէ չօղալաճագ տըր • լաքին էպէտի ա՛հտ՝ Սարաստան տօղաճագ օլան էվլատտա՛ սապիթ օլաճագ տըր, քի օնուն ատընա Իսասակ գօմագ կէրէք իտի: Իմտի Մարասամ իշպու վա՛տլէրէ ինանըպ շա՛ղ օլտու • վէ Մալասըն թէնսպիհինէ իղաա՛թ էթմէյէ նէ՛ գատար կէօնլիւ օլտուղունու կէօսթէրմէք իշիւն, տէր ա՛գապ՝ հալէա օն իւչ եաշընտա օլան օղու Իսմայէլի սիւննէ՛թ էյլէտի • վէ օնտան սօնկրա քէնտի էվինտէ պուլունան հէփ էրքէյի՛ վէ քէնտինի՛տախի տօգսան տօգուղ եաշընտա իքէն սիւննէ՛թ էթտի:

Պէշննճէ պտոյ էղէրինէ միւլահողալար:

Մարասամըն Սարաս հագգընտա Մըսըրտաքի հարաքէթինի նալայըգ թագրիր էյլէմէյէ մէճպուր օլտուղումուզ միսիլլիւ՝ օնուն Սարասըն թէքլիֆինէ ըիղա վէրիպ Մըսըրը խալայըղընը գարը ալմաղա ըիղա վէրմէսինի՛ տախի նալայըգ թագրիր էյլէմէյէ մէճպուր օլուրուզ:

Իշպու հարաքէթին քէօքիւ՝ Մալասըն վա՛տլէրինէ միւնասիպ իմա՛ն էքսիքլիյի օլտու: Մալասըն քէնտի վա՛տլէրինի իճրա էթմէսինին գարիգլէրի՛ Մարասամ իլէ Սարասընքի կիպիլէրի տէյի՛լիտի • վէ պունուն իշիւն Մալաս՝ օնլարըն էյլէտիյի թէրթիպի միւպարէքլէմէտի: Հակար վէ օնուն օղու Իսմայէլ Մարասամա սէպէպի ըասաթ օլմատըլար, իլա մէշագգա՛թ սէպէպի օլտուլար: Մարասամ իշպու պի՛ր գարըտան զիյատէյէ պիրտէն թէզվիճ

էթմէսի իլէ վերտոյի ի'պրէթի' օնուն զիւրրիյէթին տէն չօգլարընը'ն տախի էօյլէ էթմէյէ վէսիլէ օլմա զըլա , վէ ալէլ խուսուս Սողոմօնուն վազա'սընտա' զայէթ ֆէնա նէթիճէլէրէ պախս օլտու : Ի'սայլ ԼՅ- ֆէնտիմիզ իսէ' " Ի'պթիտատէ էօյլէ օլմատը " տէմիչ տիր :

Ի'սմայէլին նէսլի եա'նի զիւրրիյէթինտէն զու- Տուր էտէն խալգ խուսուսունտա'Օ'նն . ԺԴ . 12 տէ զիքր օլունան փէյղամպէրլիք նէ' դատար թէքմի- լէն իճրա օլունտուղու տիգգաթէ շայէսթէ տիր : Ի'սմայէլ՝ Լ'րապիսթան էհայլիսինին փէտէրի վէ Փիրի' իտի , քի վազա' պու խալգըն էլէրի օնտան պերու շիմտիյէտէկին " ճիւմլէնին իւզէրինտէ " օլտու : Պու խալգ հալէա պու կիւնէ' դատար շէօլտէ' եաշարլար . վէ հի'չ պիր սապիթ վէ գա- յիմ մէսքեանլարը օլմայարագ եէրտէն եէրէ կէօ- շէրլէր : Լ'սքի զէմանըն էն պէօյիւգ ճէնկճիլէրի օնլարըն իւզէրինէ նէչէ նէչէ սէֆէրլէր էտիպ օն- լար իլէ ճէնք' էյլէտիլէր . ամմա օնլարը քիւլլի- յէն եէնիպ ալթ էտէն օլմատը : Պու խալգը ալթ էթմէյէ Լ'ղեկսանդրոս' Լ'նտիգոնոս' Պոմպէիոս' Արասոս' Տրայիանոս Սեւէրոս վէ սայիր քիմսէ- լէր նաֆիլէ' սավաշտըլար : Հոմմալըլար' պիր գաչ միլլէթլէրտէն միւրէքքէպ պիր ասքէր իլէ օնլարըն իւզէրինէ վարտըլար . ամմա պունլար եանընըճա պու ա'զիմ տէվլէթին հիյպէթլու գուվլէթինէ գար շը' տուրտուլար . վէ պու վէճհ իլէ պու ֆէյղամ- պէրլիք' " ()նուն էլի հէ'փսինին իւզէրինէ' վէ հէ'փ- սինին էլի օնուն իւզէրինէ օլաճագ " թէքմիլէն իճրա օլունտու : Պունտան աղ սօնկրա Ի'սմայէլիլէր Սա- լազինոս իսմի իլէ Աոտտիլէր իլէ պիրլէշիպ Հոո-

մալըլարըն իւզէրինէ հիւճիւմ էյլէտիլէր • վէ օն լարը եկնիպ շէհրէրինի ֆէթհ էթտիքտէն սօնկրա պիր ա՛ղիմ փատիշահըն Թանղիմ էլէտիլէր : Ա՛է պու վէճհ իյէ Խամայէլ տախի պէոյիւք միլէթ օլտու :

Պո՛ւ տախի իշարէթ օլունսո՛ւն քի , Աբրահամ օլան ա՛հտ իքի՛ գըսմտէն իպարէթ օլուպ՛ պիւրի Վանաա՛ն տիյարը՛ վէ Ալլահըն վա՛տ էյլէտիլի ախէր ճէսմանի շէյլէրէ տայիր՛ վէ օպիրի բուհանի՛ շէյլէրէ տայիր իտի :

ՊԼՊ 6

Ս՛էլէրէրին՝ Աբրահամ պէյարէլէի , վէ Սուրճիլէն օնոն նիյապէ :

Աբրահամ տահա Սամրէտէ՛ սաքին իքէն , եաղ էյամընտա պիր կիւն էոյլէն իւսթիւ շաւտըրընըն գափոսուստա օթուրուր իտի • վէ կէօրտիւ քի օրայա տօղընու իւչ ատէմ եագլաւ շըրտը , վէ օնլարը միւսաֆիր գըլաս էյլէտի : Խմտի անիտէ օթուրտուղու եէրտէն գալգըպ՛ օնլարը գարշըլամաղա սէյիրթտի • վէ օնլարա սէլամ վէրտիքտէն սօնկրա , օնլարա տէտի քի՛ «Եա՛էֆէնտիմ՝ հալէա էյէր նաղարընտա լուպպ պուլտում իսէ , քէրէմ էյլէ գուլունուն մէքեաւ նընտան կէ՛չմէ» • քէրէմ էյլէ , աղաճըգ սուալընսըն , վէ այագլարընըղը եայգա՛յըն , վէ աղաճըն ալթընտա իօթիրահաթ էտին • վէ պիր լոգմա եքմէք կէթիրէյիմ , վէ եիւրէքլէրինիղի գուվ վէթլէնտիրին , անտէն կէ՛չին » : Ս՛իւսաֆիրէր օնուն տա՛վէթինի գապուլ էյլէտիլէր , վէ Աբրահ-

Համ ճան ու տիտէն օնլարա՝ պիր միւնասիպ դաս՝մ հազըրլամաղա պաշլատը: “ Աէ Լբրա-
 Համ չատրրա Սարայա սէյիրտիպ տէտի. իկեղ
 իւչ շինիք սիմիտ ունու եօղուք, վէ փիտէլէր
 եափ: Լնտէն Լբրահամ՝ սըղըրլարա՝ սէյիրթտի,
 վէ պիր քեօրփէ վէ էյի պուզազը ալըպ՝ ուշաղա՝
 վէրտի. վէ օ օնու չա՛փուճագ հազըրլատը: Իմտի
 թէրէ եաղը իլէ սիւտ՝ հէմ հազըրլատըղը պուղայը
 ալըպ՝ էօնլէրինէ՛ գօտու. վէ քէնտիսի աղաճըն
 ալթընտա եանլարընտա՝ տուրտու, վէ օնլար եէ-
 տի”:

Պու պապտէ Լբրահամըն միւսաֆի՛ր գապուլ
 էթմէքտէն հազը էթտիյինի Լռաքեալ մէտհ էտէ-
 յօր. վէ հագիգաթ պու ա՛ղիղ պիր ա՛մէլ տիր:
 Պունուն վասիդասը իլէ Լբրահամ՝ քէնտիսինէ
 մա՛լիւմ տէյիլ իքէն մէլէքլէր գօնուգլամաղա նա-
 յի՛լ օլմաղըլա, ա՛ղիմ միւրիւվլէթէ էրտի: Պու
 իւչ ատէմլէք մէլէքլէր իտի. վէ օնլարըն պիրի
 Լլաշըն Օղլու իտի: Պու՝ Լբրամա՝ աղաճըն
 ալթընտա տուրուր իքէն սօրտուլ քի, “ Գարըն
 Սարա նէրէտէ տիր”. վէ օնտան պօնկրա օնա Լլ-
 լաշըն թագաիրի իլէ պիր սէնէ իչինտէ Սարանըն
 պիր օղուլ տօղուրաճաղընըն թաճգիգ խապէրինի՛
 վէրտի: Չատրըն գափուսունտա տուրուպ տինկ-
 լէյէն Սարա՝ օլ սինտէ իսթիար պիր դարը չօճուգ
 տօղուրմաղա միւմքիւնսիւղ օլտուղունու խիւլեա
 էթմէյիլէ կիւլտիւ. վէ պու դարիգ իլէ Լլաշըն
 թագաիրինէ ինանմատըղընը՝ պէյան էյլէտի: Լա-
 քին օնուն պու ֆիքրի մէյտանա չըգաղ. վէ մէ-
 լէք Լբրահամա՝ “ Սարա նի՛չիւն կիւլտիւ, վէ
 պէն գօճամըլ իքէն՝ կէրչէքտէն տօղուրուրմույուլմ

տէտի" տէյիւ սիւալ էյլէտի : Աքին Սարա գա-
պահաթընը իգրար էտիպ ա'ֆիլըգ տիլէյէճէյի
եէրինէ' օնու ինքեար էյլէտի , վէ պու վէճճ իլէ
պիր զայրի պէյիւք կիւնահա' տիւշտիւ : Աքին
մէլէք' "Րապպա կիւճ նէսնէ վա'րմը" տէյէրէք
վա'տը վէ թագտիրի թէքրար եէնիլէտի :

(Օ) Ը զէման միւսաֆիրլէր գալգրպ եօլա տիւշ-
տիւլէր , վէ Սողոման սողըու կիտէրլէրիտի , վէ
Մըրահամ տախի պիր միգտար զէման օնլար իլէ
պէրապէր կիթտի : Իւչ մէլէյին իքիտի աճէլէ իլէ
իլէրի վարտըլար . լաքին օպիրի' քի պու Րապպ
քէնտիտի' իտի կէրիտէ գալըպ' Մըրահամ իլէ գալ-
տը , վէ օնուն իլէ սէյլէշիրիտի : Ա է օնուն
մէշրէպինի վէ ա'մէլ ու հարաքէթինի' մէտճ էտէ-
րէք օնա' "Պիլիրիմ քի' քէնտի օղուլարընա վէ
քէնտինտէն սօնկրա էվինէ թէնպիճ էտէճէք , վէ
օնլար սատագաթ վէ Տէօքմ իլէ ա'մէլ էտիպ
Րապպըն եօլունու սաղլայաճագլար , թագիմ Րապպ
Մըրահամա իգրար էթտիյինի իճրա էտէ'" տէ-
տիքտէն սօնկրա , օնա Սողոմու վէ օլ էգրաֆտա
օլան շէճրլէրի Տէլաք էտէճէյինի խապէր վէրտի .
չիւն քի օնլարըն եարամաղլըղը օլ տէրէճէ չօ-
ղալմըշտը քի , արթըգ Ալահըն հագանիյէթի
թէհամմիւլ էտէմէղիտի :

Մըրահամ օրալարտա սաքին օլան Պոլտա
վէ օնուն պիչարէ հէմէհէրիլէրինի աճըմաղըլա ,
օնլար իչիւն Րապպա րէճա' էյլէտի , վէ թա' օն-
լարըն արասընտա հէման կալընըղ օն սատըգ
քիմսէ պուլունուրսա օլ օն քիչինին խագըր ի-
չիւն Րապպ օլ շէճրլէրի հարապ էթմէյէճէք
տէյիւ պիր վա'տ ալանա գատար րէճա էթմէք-

տէն վաղ կէլմէտի : “ Ա է Լբրաճամ եանաչազ տէտի . Լճէպա սատրգ ֆասըգ իլէ պէրապէր ճէլաք էտէրմիսին . պէլքի օ շէճրին իչինտէ էլլի սատրճ վար . ա՛ճէպա իչինտէ օլան էլլի սատրգ իչիւն ա՛ֆիլ էթմէ յիւպ օլ մաճալի ճէլաք էտէրմիսին : Հաճա սէնտէն պոլնճուլայըն իշ քի՛ սատրգ ֆասըգ իլէ պիլէ էօլտիւրէսին , վէ սատրգ ֆասըճ կիպի օլա . հաճա սէնտէն՝ ճիւմլէ եերին Հաքիմի ա՛տալէթ էթմէ զմի : Ա է Բապպ տէտի . Լյյեր Սողոմտա՛ շէճրին իչինտէ էլլի սատրգ պուլուրսամ , օնլար իչիւն ճիւմլէ պու մաճալէ ա՛ֆիլ էտէրիմ : Ա է Լբրաճամ ճէվապ վէրիպ տէտի . Իշթէ շիմտի պէն դօփրազ վէ քիւլ իքէն՝ Լճէնտիմ իլէ սէօյլէշմէյէ պաշլատըմ . Պէլքի էլլի սատրգլարտան պէշ էքսիբ օլուր , օ պէշ իչիւն պիւթիւն շէճրի եիթիրիմիսին : Իմտի [Բապպ] տէտի . Լյյեր օրատա գըրգ պէշ պուլուրսամ , ճէլաք էթմէմ : Ա է [Լբրաճամ] թէքրար Բապպա սէօյլէյիպ տէտի . Պէլքի օրատա գըրգ սատրգ պուլունուր . իմտի Բապպ տէտի . Պըրգ իչիւն տախի ճէլաք էթմէմ : Ա է Լբրաճամ տէտի . Քերէմ էյլէ Լճէնտիմ զաղապէ կէլմէսին , վէ սէօյլէյիմ . պէլքի օրատա օթուղ սատրգ պուլունուր : Ա է Բապպ տէտի . Լյյեր օրատա օթուղ պուլուրսամ , ճէլաք էթմէմ : Լնտէն Լբրաճամ տէտի . Իշթէ շիմտի Լճէնտիմ իլէ սէօյլէշմէյէ պաշլատըմ . պէլքի օրատա իյիրմի պուլունուր . վէ Բապպ տէտի իյիրմի իչիւն տախի ճէլաք էթմէմ : Լնտէն Լբրաճամ տէտի . Քերէմ էյլէ Լճէնտիմ զաղապէ կէլմէսին , վէ եաղընրղ պու տէֆա՛ սէօյլէյիմ . պէլքի օրատա

օն սատրգ պուլունուր : Իմտի Բայպ տէտի . (Օն իշիւն տախի հէլայք էթմէմ" : (Օնն . ԺԸ . 23—33 :) Պիլհազիգէ ԵլլաՏըն մէրհամէթի չօդ վէ շէֆագ-գաթը ղանի' տիր :

Իշպու ա'ճայրպ շէֆաա'թտան սօնկրա' Եր-րաՏամ չատրրընա' տէօնիւպ' Սողոմ հագգընտա եիւրէյի բաՏաթ տէյի'լիտի : Իշթէսի սապաՏ էրքէն գալգըպ' Բայպ ըէճա էյլէտիլի մաՏալէ' վարտը . վէ պունուան ագտէմ օլ կիւղէլ օլան օվայէ տօղրու կէօղլէրինի գալտրըրպ պագընճա , տիւման չըգարան վիրանտան ղայրի պիր շէյ կէօրմէտի , չիւն քի , "իշթէ օ եերաէն քիւլիւան թիւթիւնիւ կէպի թիւթի'ւն չըգայօրուտու" , վէ շէՏըլէր իլէ օնլարըն էՏալիտի աթէշ դուֆանընա ղարգ օլտուլար : Իքփին իշպու հիյպէթլու հա-րապըգ պաշլամաղտան էվվէլ Ղոպտ վէ օնուն ֆամկիւտար ախէր մաՏալէ կէօնտէրիլիպ գուրթուլ-տուլար :

Ելլենճը պապըն է-ւէրէնի Ձ-լահապուլար :

ԵրրաՏամըն միւսաֆիր գապուլ էթմէքտէն հագգ էթմէք ախէլագըր' քէնտինէ ԵլլաՏ դարաֆըն-տան խապէրճիլէր իլէ կէօրիւշմէյէ պիր վէսիլէ' օլ-տու , քի պունլարըն պիրի' ԵլլաՏըն Վէլամը Ելլա-Տըն (Ղլու քէնտիտի' իտի : Եւաքեալ տէյօր քի , "Սիւսաֆիր գապուլ էթմէյի ուննէթման , ղիրա պա'ղըլարը' պի'լմէյէրէք' մէլէքլէր գօնօւղլատըլար : ԵրրաՏամա պու վէճՏիլէ պիր էվլատ տա'խի վա'տ օլունտու , քի պու էվլատտան թէնճէ Վրիստոնս կէլէճէյիտի : ԵլլաՏ վա'տ էյլէտիլի' ղէման' հի'չ

քիմսէ Սարանըն էյլէտիյի՛ կիպի շիւպհէ էյլէ՛ մէսին :

Յակոբոս Լուսաբեալ պիղէ տէյօր քի, սա-
տրգ ատէմին թէտիրլի վէ հերարեթլի տուա՛սը-
նըն չօգ գոււվէթի՛ վար : Պիր միլէթ տօղու-
րուհ իլէ տուա՛ էթմէքտէն վաղ կէլիրսէ, օլ
խալգըն իւղէրինէ Սողոմա օլտուղու կիպի Լաւ-
հըն զաղապը՛ կէլիր : Ա է պու ճիւմլէ իլէ շիւպհէ
եօգ տուր քի, չօգ քերրէ սատրգլարըն տուա՛սը
իլէ կերէք միլէթլէր իւղէրինէ վէ կերէք թէք
զաթլար իւղէրինէ Լաւհըն զաղապը կէլմէքտէն
մէն՝ ու մէքս՝ օլունուր : Լաւհ զարափընտան
միլէթճէ՛ եախօտ զաթճէ պիր միլէթին եա պիղիմ՝
իւղէրիմիղէ պէլալէր կէլտիյի՛ զէման, չօգ քերրէ
օնլարտան մերամ՝ օլունան՝ պիղի թէվպէյէ տա՛-
վէթ էթմէք տիր : Լաւհըն՝ Լարահամըն նիաղընը
իշիթմէքտէ կէօսթերտիյի սապըր՝ տուա՛ էթմէյէ
պիղի ճէսարեթլէնտիրմէլի տիր • վէ էյեր Լաւհ
հէման օլ տիլէտիյիմի՛ղ շէյլէրի պիղէ իհօան էթ-
մէղ իսէ տէ, պիղիմ տիլէմէտէ կէօսթերտիյիմի՛ղ
ալչապ կէօնիւլիւյիւ սեվեր, վէ հիչ տէյիլ իսէ
պիղէ էլպէթթէ ճանլարըմըղա բահամ վէ թէսէլլի
վէրէճէք տիր : Լաքին պու վադա՛տէ պիլէ Լա-
րահամ հէի տիլէտիյինի ալմաղա նայիլ օլտու :

Պիր զէման Սողոմուն վէ պու հարապ օլան
պագի շէհրլէրին օլտուղու օվա՛ շիմտի պիր պէօյիւք
կէօլ տիր • վէ օնա Պահրի Լուգ եախօտ Լուգ
տէնիղի տէնիր • վէ պու աճը դուղ վէ Սէֆ տէ-
նիղի վէ օնուն էգրափընտա օլան մահսուլուղ վէ
խսիղ օվալար՝ պէշ պին սէնէտէն պերու պու մի՛ւ
ճիւղաթլը հարապըղըն մէօհքէմ՝ վէ տայիմ իս-
պաթը՛ տրր :

ՊԼՊ 7

Աբրահամըն Ապիմէլէ՛ր իլէ կէնահը վէ Հաիարը
օղտը- իլէ գոմտորը :

Պիրաղ վագըթտան սօնկրա Աբրահամ օլ
Հարապ օլմուշ շէհրէրին ճիվարընտան կիտիպ՝
Ֆիլիսթիմէրին կերարա նամ շէհրի գուրպինտէ
սաքին օլտու : Պուրատա տախի՛ Սըսըրտա էյ-
լէտիյի կիպի՛ գարըսընըն խուսուսունտա սող-
րուսունու սագլատը , վէ ութանմաղտան Սարայը
գը՛ղ գարընտաղտըր տէտի : կերարանըն փատի-
շահը Ապիմէլէք Աբրահամըն սէօղիւնիւ ինան-
մաղըլա , “ կէօնտէրիպ Սարայը ալտը ” : Լաքին
Աբրահամ՝ էյէրչի ֆէնա՛ պիր գարղ իլէ կիւնահ
իշլէտի՛ իտի իսէ տէ , Ալահ օնա ինճիթմէյէ
քիմսէյի գօմատը . վէ Ապիմէլէքի բույասընտա՛
էյէր Աբրահամա գարըսընը կէրի վէրմէզսէ՛ էօլ-
տիւրմէյէ գօրգութտու : Պու փատիշահ իշպու
վագա՛տան զայէթ գօրգամաղըլա , սապահըսը անի-
տէ կէօնտէրիպ Աբրահամը շաղըրտը . վէ օ՛կէ-
լինճէ , էվվէլա օնա միւրայըղը իշիւն թա՛ղիր
էյլէտի . վէ օնտան սօնկրա օնա՛ աէյիլ սալթ
Սարայը ասլա ինճինմէմիշ կէրի վէրտի , իլա օնա
չօք ի՛ղգէթ իգրամ տախի էտիպ՝ չօգ փէշքէշ-
լէր վէրտի . վէ էնճամը օնա՛ “ Իշթէ վիլայէ-
թիմ սէնին էօնիւնտէ տիր . Աէրէտէ պէյէ-
նիրսէն , օրատա սաքին՛ն օլ ” տէտի :

Աբրահամ՝ իշպու տօսթանէ թէքլիֆի գա-
պուլ էտիպ՝ կերարատա գալտը . վէ էնճամը Ալ-
լահըն օնա չօգտան պէրու վա՛տ էյլէտիյի օղտու

պո՛ւ շէՏրտէ տօղտու : ()նուն աօրնա Իսաճակ
 թէսմիյէ օլունտու , վէ Լլաճըն էմրի իւղրէ
 սէքիգինճի կիւնտէ սիւննէ՛թ օլունտու : Ալ
 պու վագա՛տէ կերէք Երրաճամըն վէ կերէք Կա-
 ռսր Սարանըն շաղլըղը ա՛ղիմ իտի . վէ օնա
 Սարա քէնտիսի՛ սիւտ վէրիրիտի . վէ սիւտտէն
 քէսիտիյի՛ վագըթ՝ Երրաճամ խանէսինտէ պիր
 պէօյիւք զիյաֆէ՛թ էյլէտի :

Լաքին իշպու բաճաթ ու սէլամէթ չօգ զէ-
 ման սիւրմէտի . շիւնքի իքի վալիտէլէր թէզ
 պիրի պիրինի գրգգանմաղա վէ նիղալաշմաղա՛
 պաշատըլար : Կէօրիւնիւր քի՛ Երրաճամըն պէօ-
 յիւք օղու Իսմայէլ՝ Սարանըն պիրիճիք օղու
 Իսաճակա պիրաղ սերթճէ ճարաքէթ էտէրիտի .
 վէ Սարա Իսմայէլին զալըմ դալուրունտա օլ տէ-
 րէճէ տարըլտը՛ քի՛ գօճասընա շակարը վէ օնուն
 օղունու էվտէն չըգարմաղա բէճա՛ էյլէտի : Պու
 շէյ ճագիգաթ Երրաճամա զայէթ կիւճ՝ կէօրիւն-
 աիւ . Լաքին Լլաճ դարաֆընտան օնա էմր օ-
 լունտու քի , Սարանըն տիլէտիյինի էյլէտին . վէ
 Իսմայէլին ճագգընտա Լլաճտան պիր վա՛տ ալ-
 մաղըլա , էրթէտի սապաճ օնու վալիտէտի իլէ
 պերապեր էվտէն տիշարը՛ կէօնտէրմէյէ իսքեաթ
 օլտու : “ Իմտի Երրաճամ սապաճտան էրքէն
 գալգըպ՝ վէ էքմէք իլէ պիր դուլուճ սու ալըպ՝
 շակարըն ումուղունա՛ գօտու , վէ օղլանը՛ տա
 վէրիպ օնու կէօնտէրտի , վէ օ կիտիպ Պերշապա՛
 չէօլիւնտէ ալարա՛ կէզէրիտի ” :

Իմտի պու վէճճիլէ սուլարը աիւքէնինճէ ,
 պաշգա սու տախի պուլամատըղլարընտան չօճուգ
 սուսուղուգտան էօլմէք թէճլիքէսինտէ իտի : շա-

կար իւմիտինի գագ՝ էտիպ՝ շաշմըշ գարմըշար . վէ չօճուղու պիր աղաճըն ալթընա գօյուպ՝ " Ընտէն օգ աթըմը գատար ուղաղա վարըպ՝ գարշետան օթուրտու , զիրա տէտի Չօճուղուն էօլտիւյիւնիւ կէօրմէյիմ " : Աքփին ի՛նայէթի զանի օլան Ալլահ օնուն իմտատընա եէթիշիպ՝ կէօղէրինի աշտը , վէ օրալարտա պիր գույոն կէօրտիւ , քի օնտան էվլատընա սոն իշիրտի . հէ՛մ տէ օնա պիր վա՛տ վէրտի , քի օղու Իսմայէլ պէօյիւք միլէ՛թ պապասը օլաճաղըտը : Հակար պունտան իլէրի վա՛րմատը . իլլա արթըգ օլ մօհալտէ՛ սաքին օլտու : Ա է Իսմայէլ պէօյիւյիւնճէ , օնա Սըրըրտան պիր գարը՛ ալըվէրտի , քի օնտան օն իքի էրքէք էվլատը՛ օլտու :

Աբրահամ՝ հէնուղ պու սըգընթըտան գուրթուրուր գուրթուլմազ՝ օնուն պաշընա պիր զայրի սէրէնճամ կէլտի : Ապիմէլէյին գուլարը Աբրահամըն գուլարընտան գազըլմըշ օլան պիր գույույու ըօր իլէ զապգ էթտիլէր : Աքփին Աբրահամ իլէ Ապիմէլէք՝ սուլհ ու պարըշ սէվէր ատէմլէր օլմաղըլա , չօգ կէշմէզտէն ուղլաշտըլար . հէ՛մ տէ տօսթ օլմաղա մուգավէլէ վէ ա՛հտ էթտիլէր , վէ պու ա՛հտը եէմին իլէ սապիթ էթտիլէր :

Եէպինճի պապըն ի-ղէրինէ Ռ-լուհալուար :

Աբրահամըն՝ գարըսընա՛ տայիր օլան իքինճի կիւնահրտա՛ էվվէլքինտէն ազ է՛օղիւրիւ վարըտը : Ա՛յվահ քի՛ գուվվէթլի իղվա ալթընտա էյի ատէմլէ՛ր պիլէ պոն գատար գօլայ կիւնահա՛ տիւշէրէր : Աքփին պօրճ՝ նէ օլտուղունու պիլմէքտէ՛

պիղիմ մալիք օլտուղումնուչ բըրղըն նըսֆը Լ.բրազամտան պիլէ եօղուտու . չիւնքի օղէման տաճանէ նօմօս նէ տէ ինճիլ վէրիլմէմիշիտի : Լ.բրազամ տախի Եղիա կիպի պիղիմ միւպթէլա օլտուղումնուղ իրըսլարա միւպթէլա իտի . վէ պու ճիւմէլէ իլէ Լ.լաճ օնուն Լ.պիմէլէք ճագգընտա նիյազընը գապուլ էթմէյէ թէնէզզիւլ էյլէտի : Լ.յէրչի իւզէրիմիզտէ կիւնաճ օլտուղունու պիլի'ր իսէք տէ , Լ.լաճա թէվպէ իլէ տուա' էթմէքտէն պիղիմէն' էթմէյէ ճի'չ պիլը շէյ էօ'ղիւր օլմաղ :

Լ.նճամը Լ.լաճ քէնտի վա'տինի թէքմիլ էյլէտի . վէ Սարա պիլը էրքէք էվլանտ սողուրտու , վէ օնուն ֆամիլեսսընըն շաղլըղը' Իսաճակտան սողան չօգ միլեօն նուֆուսուն շալ օլմալէրինին պիլը թէշպիճի' օլտու :

Լ.յէր Լ.բրազամ Իսմայէլի էվինտէն գօլտու իսէ , Լ.լաճըն ըիզասըլ իլէ գօլտու , շէօյլէ քի պու էվլատըն իքիտի' տէ միւպարէքլէնսին , լաքին Իսաճակըն պէրէքէթի տաճան պէօյիլք օլտուն : Իսմայէլ պու ղէմանտէ ճի'չ տէյիլ իսէ օն ալթը եաշընտան իտի . վէ իճթիմալ տըր քի' Լ.լաճըն Իսմայէլի պէրէքէթլէմէսինին վա'տընըն պա'զը ա'ճայըպ իճրալարընը տիւնեա տաճա շիմտէն սօնկրա կէօրէճէք տիլ :

ՊԼՊ 8

Լ.բրազամըն օղլու- Իսաճակըն գուրտան սունմաղ :

Շալէա' Լ.բրազամըն շիմտիյէ գատար տիւշտիւյիլ սըղլէթ ու մէշագգաթլարըն էն պէօյիլիւ-

նէ կէլտիք: Եօգարրտա կէօրտիւյիւմիւղէ կէօրէ Խսաճակ ճագգընտա չօգ վա'տլէր օլմուշ պիր էվլատ իտի • Բրրաճամըն իխթիարլըղընտա տօղմուշուտու, վէ օնու կէրէք փէտէրի վէ կէրէք վալիտէսի ղայէթ չօգ սէվէրիտի • վէ պու ճի'ւմլէտէն գագը'նազար' օնուն նէսլինտէն ևանի էվլատլարը սիլսիլէսինտէն տիւնևանըն Գուրթարըճըսը' տօղաճաղըտը: Լաքին ճէման պու Խսաճակ ճագգընտա' Բլաճ Բրրաճամա իշպու էմրի վէրտի քի' " Հալէա' սէնին սէվտիյին պիրիճիք օղլուն Խսաճակը ալ, վէ Մօրիա տիարընա վար • վէ օրատա սանա տէյէճէյիմ տաղլարըն պիրի' իւղէրինտէ' օնու պիւթի'ւն ևանմա գուրպանը սուն": Պու նագլիյէթին պիւթիւնիւ նազար օլունտուգտա աշիքեար օլուր քի, Բլաճըն' Բրրաճամը ֆիլ վագը' Խսաճակը գուրպան սունմաղա թէրք էյլէմէյէ նիյէթի ևօղուտու • Լաքին իշպու էմր' օնա Բլաճա իմանընըն վէ մուճապէթինին պիր թէճրիւպէսի կիպի' վէ ճէփ կէլէճէք սիլսիլէլէրէ Բրրաճամըն իմանը վէ իգաա'թը աշիքեար պէյան օլմագ իշիւն վէրիլմիշիտի:

Բրրաճամ' Բլաճըն էմրինի իճրա էթմէյէ նէ գատար ճագըր օլտուղունու կէօսթէրմէք իշիւն' էրթէսի սապաճ էրքէնտէն գալգըպ' քէնտի մէրամընը ճի'չ քիմսէյէ պէյան էթմէղտէն' վէ Խսաճակն պիլէ պիր շէյ սէօյլէմէղտէն' օնու վէ իքի խրղմէթքեար տախի պէրապէրինճէ ալըպ' ևօլա տիւշտիւ: Տաղըն էթէյինէ ևէթիշտիյինտէ, խրղմէթքեարլարընը օրատա պրաղըպ' օնլարա տէտի քի, քէնտիսի օղլու իլէ պէրապէր իպատէթ էթմէք իշիւն տաճա իլէրիճէ վարաճագլարըտը • վէ օնլարա' էմր էթտի քի,

օրատա քէնտիսի տէօնիւնճէյէտէկին պէքլէսինլէր :

Իմտի օտուըլարը օղլու Խսաճակա եիւքլէտիպ քէնտիսի տախի էլինէ պիչագ իլէ աթէչի ալտը , վէ իքիսի պէրապէր աղըր աղըր՝ վէ տիւչիւնէրէք եիւրիւյիւպ տաղա չըգմաղա պաշլատըլար : Աէօրիւնիւր քի , պիր զէման մապէյնլէրինտէ ա՛ղիմ սիւքիւթ վարըտը . լաքին նիճայէթի Խսաճակ էօյլէ պիր սիւալ սօրտու քի՝ Բըրաճամըն փէտէրանի պաղըընը տէլմէյէ վէ օնա անիտէ նիյէթինի տէյիշտիրմէյէ զայէթ ույղուն իտի : “ Ա է Խսաճակ պապատը Բըրաճամա տէտի . Պանպամ . վէ օ՛ Իշթէ պէն օղլում տէտի . վէ օ՛ տէտի . Իշթէ աթէչ վէ օտուն , եա պիւթիւնեանմա իչիւն գուղու նէրէտէ տիր : Ա է Բըրաճամ տէտի . Բլլաճ քէնտինէ պիւթիւն եանմա իչիւն գուղու թէտարիքինի կէօրէճէք տիր , օղլում ” : Բըրաճամըն իշպու ճէվապ վէրտիյի սէօղլէր սաճիճ չըգտըլար . լաքին իճթիմալ տըր քի , Բըրաճամ քէնտինին փէյղապէրլիք էյլէտիյինի օ զէման պի՛լմէտի :

Ինճամը տաղըն թէփէսինէ եէթիշտիլէր . մէզպաճ գուրուլտու , օտուըլար տիղլիտի , վէ Խսաճակ պաղլանըպ՝ էօլիւմէ թա՛յին օլմուշ կիպի օնլարըն իւղէրինէ գօնտու : Շ Իմտի “ Բըրաճամ էլինի սալըպ՝ պիչաղը՝ ալտը , քի օղլունու պօղաղլայա ” : Լաքին պու դատարը քիֆայէթ էտէրիտի . Բըրաճամ փէք աշիքեարէ՝ քէնտի միւրատընը վէ իղաա՛թընը պէյան էյլէտի . պունու իչիւն էլինի էօլիւմ վէրիճի ալէթ իլէ ճէման գալտըրտըղը՝ անտէ՝ քի նիյէթինի իճրա՛ էյլէսին , Բլլաճ քէնտիսի կէօքտէն պիր սէս իլէ արայա՛ կէլիպ՝ “ տէտի Բըրաճամ՝ Բըրաճամ . վէ օ՛ իշ-

Թէ պէն տէտի . վէ [օնա Ալլաճ] տէտի . () զլու-
նա էլինի սալմա , վէ օնա Տիւ պիր նէսնէ էթմէ .
ղերա շիմտի պիլիրիմ քի՝ Ալլաճտան գորգաւսըն ,
չիւն պիրիճիք օղլունու պէնտէն էսիրկէ՛մէտին՝ :

() Լ զէման Աբրաճամ կէօղլէրինի էգրաֆա
տօղրու չէվիրիպ՝ սրգ չալլարտա պօյնուզունտան
գութուլմուչ պիր գօչ կէօրտիւ : Իմտի շիւպէ-
սիղ Ալլաճտան թէտարիգ օլունմուչ իշպու գուր-
պանը՝ " () զլունուն եէրինէ պիւթիւն եանմա գուր-
պանը սունտու " : Ա է պունտան սօնկրա Տէման
պու տաղըն իւղէրինտէ Սողոմօնուն՝ Տէպէլի պի-
նա օլունտու , քի օրատա պիր գաչ իւղ սէնէ Տէր
կիւն Ալլաճա գուրպանլար սունուլուրուտու . վէ
պուրատան ուղագ օլմայան պիր մաճալտէ՝ Իսա-
ճահըն թէչպիճ օլտուղու Յիսուս Քրիստոս Լչ-
ֆէնտիմիղ խալըն կիւնաճլարը իչիւն սաճիճան
էզիյէթ չէքտի վէ էօլտիւ :

Իշպու գուրպանտան սօնկրա՝ Ալլաճ Աբրա-
ճամ իլէ ա՛ճտընը թէքրարէն թաղէլէտի . վէ վա՛տ-
լէրինի եէմին իլէ սապի՛թ էյլէտի : Օ՛իրա " Տէտի .
Բապպ տէր քի , քէնտիմ իլէ եէմին էթտիմ , սէն
պու նէսնէյի էթտիյին իչիւն՝ վէ պիրիճիք օղլու-
նու պէնիմ իչիւն էսիրկէ՛մէտիյին իչիւն , սէնի
ղայէթլէ պէրէքէթլէյէճէ՛յիմ , վէ զիւրրիյէթինի
կէօյիւն երլարղլարը՝ վէ տէնիղին եալըսընտա օլան
գու՛մ գատար զայէթլէ չօղալտաճաղըմ . Տէմ զիւր-
րիւյէթին քէնտի աիւշմէնլէրինին գաիուլարընը
ղապղ էտէճէքլէր . վէ եէրին Տէպի դայիֆէլէրի սէ-
նին Օ՛իւրրիյէթինիլէ պէրէքէթլէնէճէքլէր , չիւն
սէօղիւմէ իգա՛տթ էթտին՝ :

Սեղիդենճի պատըն ի-ղէրննէ իւրահապարար :

Երբաճամըն Իսաճակը գուրպան էթմէսի՝ Յիսուս Վրիստոս Լչֆէնտիմիդին իճրա էյլէտիյի խէլասըն պիր աշիքեար էմսալ ու թէչպիճի խտի : Պու Երբաճամա օղլունու մէզպաճա կէօթիւրտիյիւ գէման աշիքեար օլունտու . շէօյլէ քի պու գուրպանըն Վրիստոսունքի իլէ օլան ույղունլուգ վէ մուդապըղըղընըն իւզէրինէ պիր գաչ միւլաճազա թագտիմ էթմէսի՝ միւնասիպէթսիղ պիր շէյ օլմայաճագ :

Պիր եիւզտէն՝ Իսաճակ Երբաճամըն պիրիւճիք՝ ճէմտէ պապասընըն վիէք սէվիլիլիւ օղլու իտի . վէ պու ճիւմլէ իլէ Երբաճամ՝ Ելլաճըն էմրի օլտուղու իչիւն պու էվլատընը էօլտիւրէճէք օլտու : Եա Յիսուս Լչֆէնտիմիդին ճագգընտա նէ տէյէլիմ , քի օ՝ ա՛ղիմ Ելլաճըն պիրիճիք ()ղլու խտի , վէ Փէտերուլլաճ օնտան տայիմա րաղի խտի . վէ պէօյլէ իքէն , օնու հսիրկէ՛մէտի . իլլա պիդիմ ճիւմլէմիդին ուղուրունա օնու էօլիւմէ՛ թէսլիմ էյլէտի , թաքիմ զայպ օլմայալըմ՝ , իլլա էպէտի էօմիւրէ մալիք օլալըմ : Իսաճակ՝ պապասընըն էլի իլէ էօլմէյէ կէօթիւրիւլտիւ : Պունուն կիպի Յիսուս Լչֆէնտիմիդ տախի՝ Փէտերի դարաֆընտան ճէղա չէքմէյէ՝ վուրուլմաղա՝ վէ էլլէյէթ չէքմէյէ թէսլիմ օլունտու . վէ օնուն դարաֆընտան էլէմ ու տերտէ՝ վէ եարալանմաղա թէրք օլունտու : Աէօրիւնիւր քի , Իսաճակ սիւրիւր ու շաղըղըլա էօլիւմէ պօյուն էյտի , լաքին պըչաղըն վիւճիւտիւնէ տէյէճէյի տագիգատա գուրթուլտու : Յիսուս Լչֆէնտիմիդ իսքէնճէ ու էզի-

յէթէրի տէյի՛ւ սալթ հիւնիւ ըրզասը իլէ գաւ
պո՛ւլ էյլէտի , իլլա պու ճէֆալար քէնտի իւղէրի-
նէ աղըրլաշտըգլարը զէման՝ աղընը՝ պիլէ սոլա
աչմատը . վէ օնլարըն պիրինտէն պիլէ գուրթուլ-
մասընը իսթէմէքտէն օգատար ուղա՛գ իտի քի , օն-
լարը թէ՛քմիլէն չէքմէյէ գաթլանտը : Իսասակ՝
գուրպան օլունմաղա կիտէր իքէն եօլտա իւչ կիւն
պապասընըն նազարընտա էօլմի՛ւչ սայըլտըղը մի-
սիլլիւ՝ Յիսո՛ւս Եֆէնտիմիղ տախի հէման պո՛ւ
գատար զէման Յուլսէփին մէզարընտա սահիհան
էօլիւ եաթտը : Հէմ Իսասակա՝ մէզպահ իւղէ-
րինտէն չէղիւլտիւքտէն սօնկրա հիսապսըղ էվ-
լատլար իհսանը վա՛տ օլունտուղու միսիլլիւ՝ Յի-
սուս Եֆէնտիմիղէ տախի՝ ճանընը էօլիւմէ թէսլիմ
էյլէտիյի իչիւն Ելլահ գարաֆընտան հիսապսըղ
ղիւրըլիլէթ կէօրմէյէ՝ կիւնլէրի ուղանմաղա՝ վէ
Իսպպըն միւրատը օնուն իւղէրինէ միւեեսէր օլ-
մաղա վա՛տ օլունտու :

Երրահամ՝ տախի պու կիւճ իմթիհանտէ սա-
պիթ տուրուպ՝ իմանը օնու թէրք էյլէմէտի , վէ
Ելլահահ համտ ու շիւքր ու ի՛ղղէթ էթմէքտէ՛ պու-
լունտու : Աղանընը թէրք էթմէյէ տա՛վէթ օ-
լունտուղու վագըթ՝ իդա՛աթ էյլէտի . վէ չըգըպ
կիթտիյի եէրի պիլմէյօրուտու : Վէնտինին պի-
րիճիք օղլունու գուրպան էթմէյէ տա՛վէթ օլուն-
տուղու վագըթ՝ հի՛չ պիր ա՛հ էթմէքտիղին՝ վէ պիր
սիւալ սօրմագսըղըն իդա՛աթ էյլէտի : Տիւնեա գու-
րուլալըտան պէրու պունո՛ւն կիպի պիր իդաա՛թ
իպրէթի կէօսթէրէն օլմատը . վէ ճիւմէ սիլսիլէ-
էրտէ սատըղըն միւ՛թէպեր պիր զիքրի իչիւն նագլ
օլունաճագ տըր : Պիղ հանկըսընա տահահ զլլա-

տե անկերին ետարըտընը ֆերգ էթմէյէ հայրէթ-
տե գալըրըգ . պապանըն Ալահ էմրինէ իղա'աթ
էտիպ օղլունու գուրպան սունտուղունամը , եօխաս
օղլուն պապասընըն էլի իլէ գուրպան սունուլմաղա
պօյուն էյտիյինէմի : Իքիտի տախի' կէօքլերաէ օ-
լան փէտէրիմիղին պիղիմ կիւնաՏլարըմըղ իչիւն
պի'րիճիք ()ղլունու վերտիյինի' վէ " Տէյիլ պէ-
նիմ' իլա սէնի'ն իրատէթին օլսուն " տէյէն ()-
ղուլու խագրըմըղա կէթիրմէքտէն կերի գալմաղ-
լար :

ՊԼՊ 9

Սարանըն էօլէ-թի- վէ օնուն ֆէօթի-լմէնի :

Աբրահամ տաղտան տէօնտիւքտէն սօնկլա'
օղլու իլէ պերապեր բահաթտա վէ սէլամէթտէ'
կէչինիբիտի . լաքին ա'գրպէթ մուհապպէթլու էհ-
լի Սարանըն վէֆաթը բահաթ ու սաա'տէթինէ
պիր գըրղընլը'գ վէրտի : Սարա' կէնճ եա շընտան
պերու օնուն էչի վէ արգատաշը' իտի . վէ օ շիմ-
տի էյերչի իխթիսը իտի իսէ տէ' օնուն էօլիւմիւ
Աբրահամա ա'ղիմ գասալէթ կէթիրմիչ օլմալը
իտի : Պիղէ խապեր վէրիլէյօր քի , օնուն իչիւն
աղլալըպ եաչ չէքտի : Պու զէմանտէ Սարա եիւզ
իյիրմի եէտի եաչընտա իտի . վէ Վանա'անտա
Վէպրոն տէնիլէն մահալտէ' սաքին օլուրուտու :

()նուն տէֆն օլունմասը' Ա'ղիլ Վիթապ-
լարտա մուֆաթսալ պիր դարղ իլէ զիքր օլունու-
յօր : Աբրահամըն քէնտի միւլքիւ օլմամաղըլա ,
Պէթ օղլուլարընա եալլարտը' քի' օնա մէղաթ
եէրի վէրաինլէր , քի օնու Աբրահամ քէնտի աք-

չէսի իլէ սաթուն ալըն : Երբաճամ օնլարա՝ «Պէն սիզտէ եապանճը վէ միւսաֆիրիմ . պանա եանընըգտա պիր մեզարըգ միւլքիւ վէրին , քի եիւղիւմ էօնիւնտէն մէյթիմի կէօմէյիմ» : Պու խալըն օնա վէրտիքլէրի ճէվապ ճէօմէրտանէ վէ մա՛գուլ իտի : ()նա՝ «Տինկէ եա՛ էֆէնտիմ , սէն արամըգտա Ելլաճ պէյիսին . մէյթինի էն սէչիլմիշ մեզարըմըգա կէօմ . մէյթինի կէօմէք իչիւն պիղտէն Տիչ քիմնէ մեզարընը «էնպէն էսիրկէմէզ» տէտիլէր :

« Ենտէն Երբաճամ գալըրպ տիարըն գավմը օլան Վէթ օղուլարընա թէմէննա՛ էթտի , վէ օնլարա սէօյլէյիպ տէտի . Եյէր եիւղիւմ էօնիւնտէն մէյթիմի կէօմէք կէօնլիւնիւղտէ վա՛ր իսէ , պէնի տինկլէյին , վէ պէնիմ իչիւն Սօճար օղուլ Եֆրօնա հարլարըն , քի պանա թարլասընըն քէնարընտա օլան Սաղֆէլա՛ մաղարասընը վէրսին . օնու պանա արանըգտա մեզարըգ միւլքիւ իչիւն տօլու պաճա՛ իլէ վէրսին » :

Պու էսնատէ օրատա Տաղըր պուլունան Եֆրօն ճիւմլէ Վէթ օղուլարընըն վէ Տէփ շէՏրէ կիրէնլէրին Տուղուրունտա՝ « Երբաճամա ճէվապ վէրիպ տէտի . Եօգ էֆէնտիմ պէնի տինկլէ . թարլայը սանա վէրտիմ , վէ օնտա օլան մաղարայը՛ տախի սանա վէրտիմ . օնու գավմըմըն օղուլարընըն կէօղլէրի՛ էօնիւնտէ սանա վէրտիմ . Տէման մէյթինի կէօմ : Ա՛ է Երբաճամ օլ տիյարըն գավմը էօնիւնտէ թէմէննա՛ էթտի . վէ օլ տիյարըն գավմը իչիտիլքէն , Եֆրօնա սէօյլէյիպ տէտի : Ենգֆ էյլէ՛ պէնի տինկլէ . պէն թարլանըն ագչէսինի վէրէյիմ , պէնտէն ալ , անտէն օրատա մէյթիմի կէօմէյիմ : Ա՛ է Եֆրօն Երբաճամա ճէվապ վէրիպ՝ օնա տէտի .

Ինքնամոռի, պէնի տինկէ . տէօրթ եիւզ մըսգալ կիւմիւշիւք եէր՝ պէնիմ իլէ սէնին արանտա նէ՞ օլա . վար մէյթէնի կէօմ : Իմօի Երբաճամ Ինքրօնու իշիթտի . վէ Երբաճամ Ինքրօնա՝ Գէթ օղուլարը իշիտիրքէն սէօյլէտիյի կիւմիւշիւ՝ պաղըր կեանլարտա կէչէր տէօրթ եիւզ մըսգալ կիւմիւշ դարթտը . վէ Ինքրօնուն Սամրէ գարչըսընտա Սագֆէլատէ օլան թարլասը՝ կերէք թարլա կերէք օնտա օլան մաղարա՝ կերէք չէփ չէվըէտէ պիւթիւն սինօրլարընտա օլան թարլատաքի ճիւմլէ աղաճլար՝ շէճրին գափուսունտան կիրէն ճիւմլէ Գէթ օղուլարըն կէօզլէրի՝ էօնիւնտէ՝ Երբաճամա միւլք տէյի իպգա՞ օլունտու : (Օնն . իք . 5-18 :

Պու վէճճ իլէ Երբաճամ օլ միւլքիւ միւլթէպէր փաղարըդ իլէ ագչէսինի վէրիպ սաթուն ալտըգտան սօնկրա՝ մուճապպէթլի էճլինին մէյթինէ աճը օլան սօնկ պօրճունու էտա էթմէքտէն զայրի պիր շէյ գալմատը . վէ պու վէճճ իլէ Երբաճամ Սարայը Սամրէ գարչըսընտա օլան Սագֆէլա մաղարասընտա կէօմտիւ : Պու վէճճ իլէ Երբաճամ Քանա՛ան տիյարընը զապգ էթմէյէ պաշլատը . իշպու պիր քիւշիւք փարչա եէրի ալմասը իլէ՞ օլ մէմլէքէթի Ելլաճըն օնա վէ օնուն էվլատլարընա միրաս տէյիւ վա՛տ էթտիյինէ՝ կէօյա պիր փէյ ալմըշ կիպի օլտու :

Տօգուղանճու Պապ իպէրինէ Ռլաւհաղալար :

Երբաճամ քէնտինին կէնճլիյինտէն պերու արգատաշը օլան մուճապպէթլու էճլի Սարանըն մէզարընտա աղայըպ եաս չէքտիյի՞ ղէման՝ իւմիտի

օլմայան պագի քիմսէլէր կիպի տէյիլիտի : Իյէր
Մաւազըն () զուր Վաղարոսուն մեղարընտա աղլատը'
 իսէ , շիւպէէ եօգ տուր քի **Մարաշամա՛** **Մաւազըն**
 իրատէթի շէրիֆինէ միւգիւ' օլարագ՝ Սարա կիպի
 տինտար վէ ֆաղիլէթլու պիր դարը օլան քէնտի
 էջիինին մեղարընտա աղլամասը վէ եաշ չէքմէտի
 միւնասիպ իտի : Տիգգաթէ շայէթէ պիր հալ տըր
 քի՝ էյէրչի **Մարաշամ** պիւթիւն Վանաան տիյա-
 բընըն վարիտի իտի իսէ տէ՝ մեղարըգ էթմէյէ քի-
 ֆայէթ էտէր պիր մաշալի սաթուն ալըպ պաշասը-
 նը էօտէտի : **Մարաշամըն՝** վա՛տ օլմուշ տիյարտա
 իլք էտինտի միւլք պիր մեղարըգ իտի : Հէր
 նէրէյէ կիտէրսէք , ճիւմէմիղին թէղ մուհթաճ
 օլաճաղըմըղ պո՛ւ միսիլիւ պիր միւլք տիւր :

Մարաշամըն Վէթ օղուլարընըն հուղու-
 բունտա ալչագ կէօնիւլլիւյիւ՝ ճիւմէմիղէ ույմաղա
 լայըգ պիր ի՛պրէթ տիր : () նլար օնա՝ էյէրչի
 “ **Մաւազ պէյի** ” տէրլէր իսէ տէ , օ քէնտինի սա-
 տէճէ պիր “ միւսաֆիր վէ եապանճը՛ ” տէր : Իշ-
 պու փութիէրէսթլիյին **Մարաշամա** կէօսթէրտիք-
 լէրի ճէօմէրտլիյի օղուտուղումուղտա՝ ախէրլէրինէ
 իլթիֆաթ էթմէքտէ վէ էյիքքեանիլքտէ՝ տինի-
 միղտէն օլմայանլարըն հիչ պիրինտէն կէրի գալմա-
 մաղա ճէհտ էթմէլիյիզ : Պո՛ւ վէճհ իլէ էյէր ագէ՛-
 գաղանմաղ իսէք , զամիր րաշաթըղը գաղանա պի-
 լիրիզ :

ՊԼՊ 10

Իստահանն ելէնէնէնի՝ ձէ Երեստանն ձէճալէն :

Սարաննն վէճաթընտան իւչ սենէ կէչտիք-տեն սօնկրա՝ Երրասամ հալէա գրրգ եաշընտա օլան օղլու Իսահակընն էվէնտիրմէսի թէտարիքինէ տիւչտիւ : Երալարընտա սաքին օլտուղու ատէմէր՝ մա՛լիւմիւմիւղ տիւր քի՛ փու թփիէրէսթլէր իտի . վէ պու մագուլէ քիմնէլէր իլէ խըսըմլըգ պաղլամաղա իսթէմէմէ յիլէ , քէնտի գուլլարընն սէրտարը օլան Լլիէգէր նամ քիմնէ յի չաղըրըպ՝ օնա եէմին ու անտ էթտիրտի , քի օղլու Իսահակա Վանա՝ անլըլարըն գրղլարընտան գարը ալըվէրմէ յէճէք , իլլա օնա քէնտի խըսըմլարը՝ արասընտան պիր գարը՝ ալը-վէրէճէք . վէ պո՛ւ խուսուս իչիւն՝ օնու Վահա-րաիմ եա՛նի շիմտի Շէղիթէթ իւլ ա՛րապ ատնի-լէն տիյարա՛ կէօնտէրտի , քի քէնտիինն գապիլէսի օրատա իտի :

“ Ենտէն գուլ՝ էփէնտիսինին տէվէլէրինտէն օն տէվէ ալըպ կիթտի , զիրա էփէնտիսինին ճիւմ-լէ գըյմէթլի էշեասը էլինտէ իտի : Իմտի գալգըպ՝ Երամ Վահարաիմէ Վահօրուն շէհրինէ կիթ-տի . վէ շէհրին եանընտա՝ ախշամ՝ իւսթիւ սու չէթէ-ճէք գըղլարըն չըգտըղը վագըթտա՝ տէվէլէրի օր-ապ չէօքտիւրտիւ . վէ տէտի . Լ՛յ Լ՛յ փէնտիմ Եր-րասամըն Ելլասը Բապպ՝ քէրէ մ՝ էյլէ էօնիւմէ պու կիւն ուղո՛ւր աչ , վէ էփէնտիմ Երրասամա իհսան էյլէ . իշթէ պէն սո՛ւ փունկարընն եանընտա տուրուրում , վէ պու շէհրին էհալիսինին գըղլա-րը սո՛ւ չէքմէյէ չըգարլար . վէ օլաքի հանկը գըղ՝

Վերեմ էլէ սու գապընը էնտիր, վէ իչէյիմ տէտիրյիմտէ՝ Ի՛չ վէ տէվէլէրինէ տախի իչիրէյիմ տէրսէ, գուլուն Իսահակա միւնասիպ կէօրտիւյինն օ օլա . իմտի պունտան պիլէյիմ քի էֆէնտիմէ իհսան էլէտին” :

“ Ա չ օլտուքօ տահա սէօզիւնիւ թէքմիլ էթմէղտէն՝ իշթէ Լ.բրահամըն գարընտաշը Կահօրուն գարըսը Սիլբանըն օղու Պէթուէլէ տօղան Բէվէգա ումուղունտա գապը իլէ՝ սու ամլաղա չըգարըտը . վէ գըղ՝ զայէթ կիւզէլ չէհրէլու պիքրէ իտի, վէ օնու էրքէք պիլմէտի . իմտի օ փունկարա էնտի, վէ գապընը տօլտուրուպ չըգտը . վէ գուլ օնուն գարչըսընա սէյիրտիպ տէտի . Վերեմ էլէ սէնին գապընտան պանա պիրաղ սու իչիր . վէ օ՝ Ի՛չ էֆէնտիմ տէտի . վէ թէղ սու գապընը էլինէ էնտիրիպ՝ օնա իչիրտի . վէ օնա իչիրմէյի պիթիրտիգտէ՝ տէտի . Տէվէլէրինէ տախի՝ հէփիսի սու չըգընճայատէք սու չէքէյիմ : Իմտի՝ թէղ սու գապընը գուրնայա պօշաթտը , վէ տահա չէքմէյէ գույույա՝ սէյիրթտի . վէ օնուն ճիւմլէ տէվէլէրի իչիւն սու չէքտի : Ա չ ատէմ օնա հէյրան օլուպ՝ Բապպ օնուն եօլունու ուղուրլու էթտիմի՝ էթմէտիմի՝ անկլամագ իչիւն սիւքիւթ էտէր իտի” :

Ը իմտի Լչիւեղէր պու գըղը Լաւահըն Իսահակա գարը օլմաղա թա՛յին էլէտիյինի անկլայընճա , գուլագլարընա ալթուն քիւփէլէր՝ վէ իքի էլէրինէ ալթունտան աղըր պիլէղիքլէր թագտը , վէ օնա քիմին գըղը տըր , վէ էվէրինտէ տէվէլէրէ կաթաճագ եւեր վա՛ր մը տէյիւ սօրտու : Ա չ Բէվէգա ճէվապ վէրտի , քի քէնտիսի Լ.բրահամըն գարընտաշընըն թօրնու իտի , վէ էվէրինտէ տէյիլ սալթ

եաթաճագ եէր՝ իլլա տէվէլէր իչիւն սաման վէ եէմլէր տախի վարըտը : Պու վէճճ իլէ Բբրաճամըն գուլու սէճատէ էտիպ՝ Բլլաճա ճամտ ու սէնալէր գըլտը , քի օնու էֆէնտիսինին գարընտաշընըն կվինէ գուլաղուզլատը :

Վըղ անասընըն էվինէ սէյիրտիպ ճէփ վագի՝ օլանլարը նագլ էյլէտի • վէ գըղըն գարընտաշը Լապան անիտէ չըգըպ՝ ատէմլէ տօսթանէ սէօյլէշտի , վէ օնա՝ “ Աէլ էյ Բապպըն միւպարէյի՝ նիչիւն տիշարըտա տուրուրսուն • պէն իսէ էվի՝ վէ տէվէլէրէ մաճալ ճաղըրլատըմ ” տէտի : () Ը զէման Լչիէզէր տէվէլէրի վէ ատէմլէրի իլէ էվէ կիթտի , վէ օնա օրատա չօգ ի՛ղզէթ իբրամ էյլէտիլէր : Լաքին օ՝ մէմուր օլտուղու խըզմէթի պիր տագիգա էվվէլ պիթիրմէյէ զայրէթինտէն՝ քէնտինին օլ դարափլարա կէլմէսինտէն մէրամընը սէօյլէմէզտէն՝ աղղընա պիր լօգմա պիլէ գօմաղա իսթէմէտի : Ա է օնլարա ճէր պիր շէյի նագլ էթտիգտէն սօնկրա՝ Բէվէգայը Բաճալա գարը՝ վէրսինլէր տէյիւթէքլիֆինի սունուպ՝ սէօզիւնէ խիթամ՝ վէրտի : Ա է գըղըն պապասը վէ գարընտաշը օնա՝ “ Պու նէսնէ Բապպտան չըգտը , պիղ սանա քէօթիւ եա էյի սէօյլէմէյէ գատիր տէյիլիզ • իշթէ Բէվէգա սէնին էօնիւնտէ տիր , ալ կիթ , վէ Բապպըն տէտիլի կիպի սէնին էֆէնտիսինին օղլունա գարը օլսուն ” տէտիլէր : Իմտի Լչիէզէր պու խօշ ճէվապը աընճա , “ Աիւմիւշ գապլար վէ ալթուն գապլար վէ էսվապլար չըգարըպ Բէվէգայա վէրտի • ճէմ օնուն գարընտաշընա վէ անասընա գըյմէթի՝ ճէտիլէլէր վէրտի ” : Ա է օնտան սօնկրա՝ “ Աէրէք օ կէրէք պիլէսինճէ օլան ատէմլէր եէյիպ իչտի-

լէր, վէ կէճէ օրատա գալտըլար: Ա շ սապաճտան
 գալգտըլարընտա՝ օ տէտի. Պէնի էֆէնտիմէ կէօն-
 տէրին: Ա շ գըղըն գարընտաշը վէ անասը գը-
 զը պիր գաշ կիւն ալըգօյաճագ օլտուլար իսէտէ,
 Նլիէղէր գայիլ օլմայըպ կիթմէյէ աճէյէ էյլէտի-
 յինի կէօրտիւքլէրինտէ, տէտիլէր քի՝ «Պըզը չա-
 զըրալըմ, վէ աղզընը՝ արայայըմ: Իմտի իճէվէգա-
 յը չաղըրտըլար, վէ օնա տէտիլէր. Պու ատէմլէ կի-
 տէրմիսին՝ վէ օ՝ Աիտէրիմ տէտի: Ընտէն գըզ
 գարընտաշարը իճէվէգայը՝ վէ օնուն սիւտ անասը-
 նը վէ Աքրաճամըն գուլունու վէ օնուն ատէմլէ-
 րինի սալը վէրտիլէր: Ա շ իճէվէգայա խայր տուա՝
 էտիպ տէտիլէր. Աէն գըղգարընտաշըմըզըն, պին-
 լէրճէ պինլէրէ չօղալըն, վէ զիւրրիւյէթին՝ տիւշ-
 մէնլէրինին գաիուլարընը զայպէ էտէ: Ընտէն իճ-
 վէգա վէ օնուն պէտլէմէսի գալգըպ՝ վէ տէվէլէրէ
 պինիպ՝ օ ատէմին արտընճա կիթտիլէր: Իմտի
 գուլ՝ իճէվէգայը ալըպ կիթտի»:

«Ա շ Իսաճակ ախշամ իւսթիւ գըրա իճ-
 պատէթ էթմէյէ չըգամըշտը. վէ կէօզլէրինի գալ-
 տըրըպ պագտը, վէ իշթէ տէվէլէր կէլիյօրուտու:
 Ա շ իճէվէգա կէօզլէրինի գալտըրըպ՝ Իսաճակը
 կէօրտիւգտէ, տէվէտէն էնտի. վէ գուլա տէտի.
 Իրքտան շու գարընըպ կէլէն քիմ տիր. վէ գուլ
 էֆէնտիմ տիր տէտի. վէ օ եաշմաղընը ալըպ էօր-
 թիւնտիւ: Ա շ գուլ Տէյի իշլէտիյի շէյլէրի Իսա-
 ճակա նագլ էթտի»:
 Պիր աղտան սօնկրա Իսա-
 ճակ իլէ իճէվէգա էվէնտիլէր. վէ պիղէ սէյլէ-
 նիյօր քի՝ «Իսաճակ օնու անասը Սարանըն չա-
 տըրընս կէօթիւրտիւ, վէ իճէվէգայը ալտը, վէ քէն-
 տի գարըսը՝ օլտու. վէ օնու սէվտի:

Ըբրազամ՝ օղուենու միւրատը իւզըէ էվէն-
 միշ կէօրիւնձէ, քէնտիսի տախի Վէթուրա իս-
 մինտէ պիր գարը ալտը, վէ օնտան ալթը օղու-
 օլտու, քի պունլար՝ պունտան սօնկրա չօգ գապի-
 լէլէրին պապալարը՝ օլտուլար : Ալէ վէֆաթընտան
 սօնկրա վագի՝ օլմասը իճթիմալ օլան ճէր պիր նի-
 ղանըն էօնիւնիւ ալմագ իչիւն՝ օնլարըն ճէր պի-
 րինէ մալ վէ ղանիմէթլէր վէրիպ՝ կիւն տօղուսունա
 տօղրու Ըրապիսթան վէ Սիւրիա սէմթլէրինէ
 կէօնտէրտի : Լաքին մալինին չօղուենու՝ նախօտ
 Սոպսէսին գուլլանտըղը սէօղլէրէ կէօրէ՝ “ Ըբ-
 րազամ ճիւմլէ վարլըղընը՝ Իսազակա՛ վէրտի ” :

Իմտի Ըբրազամ տիւնեալի ճէփ մասլազաթ-
 լարընը պու վէճճ իլէ նիղամա գօյուպ՝ կէլէճէք
 ղէմանտէ ֆամիլեասընըն սէլամէթ ու րազաթը ի-
 չիւն տախի թէտարիգ կէօրտիւգտէն սօնկրա, ար-
 թըգ ճիւմլէ ատէմ՝ օղուլլարընա ա՛լէսսէվի՝ օլան
 պօրճու էտա էթմէյէ ճաղըր իտի : Իմտի մուա՛յին
 ղէման եանի էճէլ էնճամը եէթիչիպ՝ “ Լչի փիր-
 լիգտէ՛ իսթիար վէ տօղուեն սինտէ ճան թէսլիմ
 էտիպ էօլտիւ ” . վէ վէֆաթ էյլէտիլինտէ եիւզ
 եէթմիշ պէշ եաշընտա՛ իտի : Ալէ օնու իքի օղուլ-
 լարը Իսազակ վէ Իսմայէլ Սագֆէլա՛ մաղարա-
 սընտա գարըսը Սարանըն եանընտա կէօմտիւլէր :

Լչօլիւմ՝ պու միւքէրրէմ փէտէրի “ Սիւսաֆիր
 վէ նապանճը ” օլտուղու իշ պու տիւնեատան տլտը .
 լաքին օ՛ Ըլլաշըն տօսթու օլմաղըլա էպէտի վաղա-
 նընա կէօքլէրէ կիթտի, քի օրասը էպէտի րազաթ-
 լըղըն մէսքեանը՛ տըր . վէ օրատա էպէտէն Ըլլաշ
 իլէ պէրապէր օլաճագ տըր :

() նունձոս Պատարն ինչէրինէ իւրաւագալար :

Արրաճամըն քէնտինին տինտար օղլու Իսա-
ճակա տէյիլ փուծփէրէսթ օլան Վանաա'ն գրղ-
լարընտան' իլլա քէնտի սոյունտան պիր գարը թէտա-
տարիգ էթմէսի զայէթ մա'գուլ վէ միւնասիպ' վէ
ճիւմլէմիղէ ի'պրէթ ալաճագ պիր տինտար ա'մէլ ու
ճարաքէթ տիր : Հէր պիր ատէմին սաա'տէթի' ա'-
ղիմ տէրէճէտէ քէնտինէ պիր գարը սէչմէք խուսու-
սունտա սարֆ էյլէտիյի ա'գլ ու տիգգաթտէն ասը-
լըր : Պու մատտէտէ Արրաճամ մալ ու զանիմէ-
թէ , շիմտի չօգ աթալարըն' չօճուքլարընը էվէն-
տիրմէքտէ էթտիքլէրի կիպի պագմատը : Իչպու
մուճիմ մատտէտէ գուլաղուղլուգ իչիւն' ա'ղիմ թէ-
վէքքիւլ իլէ Ալլաճա պագտը : Իճվաճ ինսանլար'
պիր ա'գըլը գարը Ալլաճտան օլտուղունու նէ'
գատար չօգ ունուտուրլար • վէ օնա տանը'չմաղ-
տան քէնտիլէրի սէչէրլէր :

Իչէր ճէփ աղալար վէ էֆէնտիլէր տինտար
Արրաճամ կիպի օլսալարըտը , իճթիմալ տըր քի
շիմտի տախի օ զէման կիպի Իչիէզէր կիպի չօգ
սատըգ վէ էմին գուլլսր պուլունուրուտու : Ա-
ղանըն չօգ սէնէլէրճէ տինտար ի'պրէթի' իչպու-
ատէմ ճագըրնտա զայ' օլմատը • շիւնքի կէօրիւ-
նիւյօր քի , Իսաճակըն էվէնմէսի մալաճաթընը
պիթիրմէյէ կէօնտէրիլտիյի զէման' սաճիճան տին-
տար պիր ատէմ կիպի ա'մէլ ու ճարաքէթ էյլէ-
տի : Իչպու մատտէնին պաչընտան սօնունա' գա-
տար պու քիմսէնին մէշրէպինտէ' ա'գըլըլըգ' տին-
տարըգ' վէ էմինլիք իգճար օլունտու :

Պու վէճճ իլէ' Վրիսթիանլարը' Եէճուտիլէ-

րին՝ վէ էջի Իսլամընըն՝ ճիւղէսի իման սահի-
 պի թէսմիյէ էյէտիքէրի Երրաճամ էնճամը էօլ-
 տիւ . յաքին օնուն զիւրրիյէթի ճալէա պաքի տիր,
 վէ Ելլաճըն վա՛տինէ կէօրէ արթմադտա՛ տրր :
 Լաքին պունն խադրըմըղա կէթիրէլիմ՝ քի՛ Պօղոս
 Եռաքեալըն տէտիյի կիպի՛ Երրաճամըն ասըլ
 զիւրրիյէթի օլանլար՝ եանընըղ իւրէքտէ սիւն-
 նէթ օլան Եէճուտիլէր տիր : Պուննն կիպի
 Վրիսթիան Վիլիսէսինտէ տալի Երրաճամըն
 զիւրրիւյէթի վէ գուրթուլուչուն վարիսլէրի՛ սալթ
 տիրի իմանէ մալիք օլան քիմսէլէր տիր :

Վէ խադրըմըղտա՛ օլսուն քի՛ տիւնեա իւ-
 ղէրինտէ միւսաֆիր վէ եապանճը՝ “ աղլայըլ տէ-
 րէսինին” կէզկինճիլէրի իլ . վէ էյէր պու է՛օմ-
 րիւն միճնէթ ու էլէմլէրի տիւքէնտիքտէն սօնկրա՛
 Երրաճամըն գուճագլարընտա րաճաթ պուլմասը-
 նը արչուլէր իսէք , օնուն ի՛պրէթինճէ ա՛մէլ ու
 ճարաքէթ էտէլիմ՝ , վէ Ելլաս լծաա՛լէա ա՛ղիմ
 ուչանըն վա՛տլէրինէ ասլա վէսվէսէ էթմէյէրէք
 ինանալըմ , վէ ճէմի՛ էմր ու թէնպիճլէրինէ իսիւ-
 լիւսի փաք իլէ ճան ու տիլտէն իդաա՛թ էտէլիմ :

Եմին :

Հ Ա Օ Ր Ի Թ Ի Յ Ո Վ Ա Մ Փ Ի Ն

Ի Օ Մ Բ Ի Ի Ն Ի Ի Ն Ն Ա Պ Լ Ի Յ Է Թ Ի

Պ Ա Պ 1

Յո՛վե՛ղէն՝ ժե՛տե՛րէ՛ օնո՛ւ «ե՛լարէ՛յէ՛ ինչե՛ն գա՛րընսա՛շ-
լարընըն՝ օնո՛ւ գա՛րըգա՛նըող Իս՛րայե՛լէ՛իէ՛րէ՛
Գո՛ւլ սա՛լմա՛լարըլ :

Արրահաստան Իսահակը՝ վէ Իսահակտան
Յակոբ՝ վէ Յակոբտան տա օն իքի էրքէք էվատ
տիւննայէ կէլտի . վէ պու օն իքի էվատլարըն պի-
րիսի տէ՛ Բահէլտէն սողան Յովսէփի իտի :

Յովսէփ օն նէտի եաշընտա իքէն , փէտէրինին
գարըլարը Պիլհա վէ Օլիֆատան սողմուշ գա-
րընտաշարը իլէ պէրապէր՝ պապասընըն գոյունլա-
րընը կիւտէրիտի , վէ վագըթ վագըթ փէտէրինէ
գատաշարընըն ֆէնա Տարաքէթլէրինի խապէր
վէրիր իտի . Յակոբ տա Յովսէփի պագը էվատլա-
րընըն ճիւմլէսինտէն զիյատէ սէվէրիտի . չիւնքի
իսթիյարըղընըն վագթընտա սողտու . վէ օնա պիր
ալաճալը էսվապ ետիտըրմըշտը : Իմտի գարընտաշ-
լարը փէտէրին օնու քէնտիլէրտէն զիյատէ սէվէր
իտիյինի կէօրտիւքտէ՝ օնա զարէզ պաղլատըլար
վէ արթըգ օնուն իլէ մուհապպէթ իւզըէ սէօլէշէ-
մէզէր իտի :

Աիւնլէրտէ պիր կիւն Յովսէփի պիր տիւշ կէօր-
տիւ , վէ օնու գարընտաշլարընա նագլ էյլէտի ,
վէ օնլարա տէտի , Տինլէյին շու կէօրտիւյիւմ տիւ-
շիւ , քի տիւշիւմտէ պիր թարլա կէօրտիւմ , վէ տե-

բունինտէ պաշագ տէմէթլէրի պաղլարըմըլըղ՝ վէ պէնիմ պաղլատըղըմ տէմէթ գալգըպ տօս տօղըու տուրտու տա սիղինքիլէր օնուն էգրաֆրնտա տուրուպ օնա սէճտէ էթտիլէր : () Լ վագըթ գարընտաշարը պունա տէտիլէր . կէօյա սէն պիղիմ փատիշաչըմըղ եա զապիթիմիղ մի օլաճագօրն : Ա է օնա կէրէք կէօրտիլիւ բույալար՝ կէրէք սէօյլէտիլի սէօզլէր իչիւն տաճա զիյատէ զարէզ էտէրլէրիտի : Պատէճու պիր տիւշ տաճա կէօրտիւ , վէ օնու փէտէրինէ վէ գարընտաշարընա նագլ էյլէյիպ տէտի . Իշթէ պիր բույա տաճա կէօրտիւմ կիւնէշ վէ այ՝ վէ օն պիր երլտըղ պանա սէճտէ էտէրլէր կիպի կէօրիւնտիւ : () Լ զէման պասպսը օնա թա՛ղիր էյլէյէպ տէտի . Պու սէնին կէօրտիլիւն նէ՞ օլաճագ . կէօյա պէն վէ վալիտէն վէ գարտաշարըն սանա եերէ պերապէր սէճտէ էթմէյէմի կէլէճէյիղ : Պունտան պէօյլէ օնու գարընտաշարը գըզգանըրլարըտը . փէտէրի իսէ պու սէօզիւ գալպինտէ ճըֆղ էտէրիտի :

Իմտի գարընտաշարը (էխէմէ պասպալարընըն գօյունլարընը կիւթմէյէ կիթտիլէր : Ա է Իսրայէլ Յոլսէփէ տէտի . Պարընտաշարըն գօյունլարը (էխէմտէ կիւթմէյօրլարմը , կէլ սէնի օնլարա կէօնտէրէյիմ : () տա՛ Պաշ իւտիւնէ տէտիքտէ . Իսրայէլ օնա՛ Ա ճր գարընտաշարըն վէ գօյունլար սաղ սէլիմմիտիր . պագ տա պանա պիր խապէրինի կէթիր տէյիպ , օնու Հէպրօն տէրէսինտէն եօլլատը : () տա (էխէմէ վարտը , վէ գարընտաշարընը պուլմաղա՛ արայօրուտու :

() վատա եօլունու շաշըմըլ՝ տըլաշըր իքէն , պիր ստամ պունու կէօրիւպ՝ Աէ՞ արարսըն տէյիւ օնա

սիւալ էյլէտի . օ տա՛ Վարընտաշարըմը արարմ ,
քերէմ իյլէ՛ գոյունլարը նէ սէմթտէ օթլատըղլա-
րընը պիլիբսէն , պանա սէօյլէ տէտի : () ատամ տա-
խի ճէվապ էթտի քի , () նլար պուրատան գալգ-
տըլար . զիրա օնլարը Տօթանէ կիտէլիմ տէրլէր
իքէն իշիթտիմ իտի : Իմտի Յօվսէփի գարընտաշ-
լարընըն արարնճա կիտիպ՝ օնլարը Տօթանտէ պուլ-
տու :

Վէ գարընտաշլարը օնու գարչրտան՝ տաճա
եանլարընա եաղլաշմաղտան էվվէլ կէօրտիւլէր ,
վէ օնու էօլտիւրմէյէ ֆէսաթլը գուրունթուլար
գուրարլարըտը . վէ պիրի պիրլէրինէ տէտիլէր քի՛
Իշթէ պիղիմ տիւշճիւ կէլլյօր : Իմտի կէլլին օնու
էօլտիւրիւպ պիր շուգուր իշինէ աթալըմ , վէ օ-
նու աղղըն ճանալար փարալամըշ տէյէլիմ , պա-
գալըմ օ կէօրտիւյիւ տիւշլէր նիճէ օլաճաղար :

Լաքին Սուրէն պունլարը իշիթտիքտէ , օնու
էլլէրինտէն գուրթարըպ տէտի . () նու էօմրիւն-
տէն մաճրում էթմէյէլիմ , գանընա կիւրմէյին ,
պու չէօլ իշինտէքի շուքուրլարըն պիրինէ աթը-
վէրին , ամմա իւղէրինէ էլ գալտըրմայըն . վէ
Սուրէնին մէրամը՝ օնու էլլէրինտէն շըգարըպ պա-
պասընա թէպիմ էթմէքիտի :

Վէ վա՛գըր օլտուքի Յօվսէփի գարընտաշլա-
րընը վարըպ պուլտուգտա , օնլար օնուն կէյտի-
յի ալաճալը էսվապընը սօյուպ ալտըլար , վէ քէն-
տինի կէօթիւրիւպ՝ պիր գույույա պըրադտըլար . վէ
օ գույու սուսուղ գուրույուտու : () նտան սօնդ-
րա գաա՛մ էթմէյէ օթուրտուլար . վէ գաա՛մ
իւղէրինտէ իքէն , կէօղլէրինի գալտըրըպ՝ պապտը-
լար քի , իշթէ Ալիլէա՛տտէն Իսմայէլլի եօլճուլար

կէլիւրէր իտի , վէ տէվէլէրինն եիւքիւ թիւրիւ պահարլար՝ փէլէսէն՝ վէ միւրրի սաֆի իտի , վէ օնլարը Մըսրրա կէօթիւրիւրէր իտի :

(Օ) զէման Յուդա գարընտաշարընա տէտի . Վարընտաշըմըզը էօլտիւրիւպ տէ գանընը կիղլէմէքտէն պիղէ նէ՞ ֆայտա օլուր . կէլին օնու շու Խամայէլիլէրէ սաթալըմ , վէ էլլէրիմիզ օնուն իւղէրինտէ օլմասըն . շիւնքի պիղիմ քէնտի գարընտաշըմըզ վէ քէնտի թէնիմիզ տիր : Վարընտաշարը տա պունա գայիլ օլուպ՝ սէօզ պիր էլլէտիլէր , վէ Միտիանլու պաղիրկեանլար կէշէր իքէն Յովսէփի գույուտան չէքիպ շըգարտըլար , վէ Խամայէլիլէրէ իյիւմի գըդա՝ կիւմիւշէ սաթտըլար , անլէր իսէ Յովսէփի Մըսրրա կէօթիւրտիւլէր :

Սուրէն կերի տէօնտիւքտէ , նէ՞ կէօրսիւն : Յովսէփի գույուտա եօգտուր . օ զէման էսվապընը երրթըպ թէքրար գարտաշարընա վարտը , վէ տէտի . Չօճուգ նապէտիթ օլմուշ , ես պէն արթըրգ նէրէյէ կիտէյիմ : Վարընտաշարը իսէ Յովսէփին էսվապընը ալտըլար , վէ պիր օղլագ պօղաղայրպ՝ օնու գանը իլէ պուլաշարըտըլար , վէ պապալարընա կէօթիւրիւպ տէտիլէր . Պիզ պունու պուլտուգ . պագ գանըյա պիլիմիսին , օղլունուն էսվապըմը տըր , եօգսա տէյիլի : (Վ) տա օնու գանըյըպ տէտի . Լշվէթ օղլումուն կիլիմի տիր . օնու ազղըն ճանալար ետի , Յովսէփի ազղըն ճանալար փարալտար :

(Ե) զէման Յակօր էսվապընը երրթտը , վէ պէլինէ շուլ գուշանրպ՝ վաֆիր կիւնլէր օղլունա եաս էտէրիտի : Ա է ճիւմլէ օղլուլարը վէ գըղլարը պիրիքիպ՝ օնա թէսէլի էթմէյէ կէլտիլէր .

ամմա օ թէսէլլի իսթէմէլ իտի . չիւնքի Պէն ֆի-
ղան էտէրէք մէզարա օղլուսունն եանընա էնէճէ-
յիմ տէրիտի : Պէօյլէճէ պապասը օնա եաս էյ-
լէտի . Սիտիանըլար իսէ Սըսըրտա Յոմսէփի
Յիրաօն փատիշասըն՝ էհլի մանսուպէրինտէն օլան
փօդիֆար նամ ա՛սաս պաշըսընա սաթտըլար :

Պէրլինճէ Պասպ իւլէրլինէ Ռուհուպըլար :

Վէօթիւ քիմսէլէր՝ հէր նէ գատար հագ իսէ-
տէ թա՛ղիբէ թէհամիւլ էթմէղլէր . վէ տայիմա
քէնտիլէրտէն զիյատէ իհթիպարլը օլանլարը գըղ-
գանըպ օնլարտան իքրաս էթմէտէ տիրլէր : Յոմ-
սէփին գարընտաշարը օնու քէնտիլէրտէն զիյատէ
տինտար վէ պապալարընըն տասա սէվկիւլիւսիւ
օլտուղու իչիւն գըղգանըպ՝ օնտան իքրաս էտէրլէ-
րիտի : Ա է Յակոբուն էվլատարընը՝ դազապ վէ
դարաղ օնուն սէվկիւլիւ Յոմսէփինի Խամայէլլիւ-
լէրէ նիճէ սաթտըրտը իսէ , պու դարպ իւղրէ եի-
նէ հէման պու ալագ խըրսլար՝ Եէհուտիլէրին պաշ-
լարընը՝ Ալասըն Օղլունու խաշա չագտըրրմաղա
սէպէպ օլտուլար : Տինտար աթալար՝ տինտար վէ
իգաա՛թը էվլատարը տաիմա տասա զիյատէ սէ-
վէրլէր , վէ էյէր պէօյլէ էվլատարը ֆէնա մէշրէպ-
լի քիմսէլէր գըղգանըպ օնլարտան իքրաս էտէրլէր
իսէ , եինէտէ Հագ թաա՛լէա հագըրէթլէրի օնլարը
սէվէր , վէ օնլար իչիւն փէք գայըրըր : Աերչի
պա՛ղը օնլարը՝ տինտարլըգլարը իչիւն միւհսէթ չէք-
մէյէ վէ րէնճիտէ օլունմաղա միւսաա՛տէ էտէր իսէ
տէ՝ ա՛գըպէթ պէյան օլունուր քի պու նէսնէլէր
օնլարըն քէնտի մէնֆաա՛թլարը իչիւն վագըր՝ օլ-
մաղա բալի օլմուշտուր :

Պու զայլմ գարրն տաշլարրն Յոսէփ չօճու-
 զա կէօստերտիքէրի մերհամէթսիղլիյի օգուտուղու-
 մուղտա , կերչէքտէն շաշար գալըրըզ : Եա նէ գա-
 տար օլ իխթիար պապալարրնա՝ եա՛նի Յակոբ
 հազրէթլէրինէ էթտիքէրի իշ նէ գատար տահա զի-
 յատէ հիյպէթլի վէ զայլմ պիր իշ իտի : Կերչէք-
 տէն ֆաղիլէթլիւ իխթիյար՝ սէվկիւլիւ Յոսէփինին
 էալապընը երըթըգ վէ պիւթիւն գանա պուլանմըշ
 կէօրտիյիւնտէ՝ պիր թէսէլլիսիզ թասայա տիւշտիւ ,
 չիւնքի օնու՝ քէօրփէ օղուլճուղունուն գըրըն պիր
 ազղըն ճանաւարրնտան փարէլէնտիյինէ գասէվէթ
 կէթիւրէն պիր շէհատէթ զանն էտէր իտի : (Թէսէլլի
 պուլմասընա իսթէմէղիտի , չիւնքի օլ սաա՝ թտէ՝ տէ-
 րէճէսիզ էլէմ քէտէրի քէնտինի թէզ զէման իչին-
 տէ մէզարա՝ սէվկիւլիւ Յոսէփինին եանընա էնտի-
 րէճէք տէյիւ զանն էտէրիտի :

Հա՛լա քէնտինէ աճը վէրիպ գասաւէթլէնտի-
 րէն իշպու թասալը սերէնճէմին խուսուսունտա
 Մլահըն միւրատը շէրիֆի քէնտիսինէ տահա նա-
 մա՛լիւմ իտի : Մլահըն օնա վէ ֆամիլեսասընա նէ
 գատար ի՛նայէթ թէտարիք էյլէտիյինի սէզմէյէ
 գատիր տէյիլիտի : Պու վուգուա՛թ թէզ զէման
 իչինտէ աղայա աղայա օնու մէզարա օղունուն
 եանընա էնէճէք զանն էտէրիտի : Ըմմա Մլահըն
 միւրատը շույուտու քի՛ Սըսըրա էնիպ օղունու
 սաղ սէլիմ կէօրսիւն , վէ փիր իխթիյարըգտա սէ-
 վինճ իլէ վէ շաղըղըլա օնուն գուճագլարրնտա վէ-
 ֆաթ էյլէսին :

Պու թէմսիլտէն էօրնէք ալալմ քի , տէրտ ու
 գասաւէթլիմիղի ազալտըպ Մլահա իւմիտ էտէլիմ ,
 վէ շունու պիլէլիմ քի , պիղլիմ էն աղըր տէրտ ու

գասալէ թիմիզ կիւնաճլարըմըղա նազարէն փէք
խափիֆ տիր . Տէմտէ՛ էյէր Յիսուս Վրիստոսա
իւմիւտիմիզ գալի իսէ օնլար թէզ կէլիպ կէչէ-
ճէքլէրտիր . վէ պիզլէր օնուն մուհապպէթինտէ օ-
լուպ՝ էպէտի մութլուլուղա միրասքեսար օլաճաղըզ :

ՊԼՊ 2

Յովսէփին Մըսըրա ասա պաշտոն ասլըմսը՝ վէ
օնուն գարըմընն էթլէրասը էլէ զնիսանն ասլըմսը :

Վէ Յովսէփի Մըսըրա կէթիւրիւլիւնճէ ,
Պիրա՛օնուն էճլի մանսուպլէրինտէն ա՛սասլար պա-
շտը օլան Փօգիֆար նամ պիր Մըսըրը քիմնէ՛
օնու կէթիւրէն Իսմայէլիւրին էլինտէն սաթըն ալ-
տը : Վէ Բապպ Յովսէփի իլէ պէրապէր իտի , վէ
պու սէպէպտէն Տէր դութտուղու իշ րասթ կէլիւր
իտի . վէ Մըսըրը աղասը օնու խանէսի իւզէ-
րինէ խըզմէթ էտէր իտի :

Բապպըն Յովսէփի իլէ պէրապէր օլտուղու՝ վէ
Տէր դութտուղու իշինի Բապպըն միւպարէքլէտի-
յի աղասընա մաա՛լիւմ օլուպ Յովսէփի աղասընըն
նազարընտա լուզֆ պուլտու , վէ օնու քէնտի խա-
նէսի իւզէրինէ քէտիսիւտա տիքիպ՝ ճէմի՛ վարիյէ-
թինի Յովսէփին էլինէ թէսլիմ էյլէտի :

Վէ վազը՝ օլտու քի՛ Յովսէփի աղասընըն խա-
նէսինին վէ ճիւղէ վարիյէթինին նազիրի օլունճա ,
Բապպ թաա՛լէա Յովսէփին խազըր իշիւն Մը-
սըրընըն խանէսինի միւպարէքլէտի . վէ պունտան
պէօյլէ օնուն ճէմի՛ վարիյէթինտէն՝ խանէսինտէն՝
վէ թարլալարընտան Բապպըն պէրէքէթի էքսիք

տէ յիլիտի, վէ ճիւմլէ վարիյէթինի Յովսէփին էլինէ
 թէսլիմ էյլէտի. վէ օնա օ գատար էմնիյէթի վար
 ըտը քի՛ ետտիյի էքմէքտէն զայրը պիր շէյի քենախսի
 պիլմէզիտի: Յովսէփիսէ զայէթտէն կիւզէլ վէ շէՏ-
 րէսի տիլպէր ճիւլանըտը: Ա է պոււնտան սօնղըա՝ ա-
 զասընըն գարըսը Յովսէփէ կէօզ աթըպ՝ օնա կէլ
 պէնիմ իլէ եաթ տէտի: Ըմմա օ իսթէմէյիպ՝ ազա-
 սընըն գարըսընա տէտի քի, Խ շթէ աղամ էվտէ պէն-
 տէ օլան էշեասընտան պիր շէյ պիլմէզ, վէ ճիւմ-
 լէ վարիյէթինի էլիմէ թէսլիմ էյլէտի, վէ պու էվ-
 տէ պէնտէն իւստիւն պիր քիմսէ եօգտուր. վէ Տէր
 շէյի սէնտէն մաա՝ տա՝ պէնիմ Տիւքմիւմ ալթընտա
 պըրագտը, չիւնքի սէն գարըսը սըն. իմտի նասըլ
 էտէյիմ պէն պու պիւյիւք ֆէնալըզը, վէ ԸլաՏա
 գարը կիւնաՏ իշէյէյիմ: Աիւնտէն կիւնէ գա-
 րը Յովսէփէ՝ Պէնիմ իլէ եաթ տէյի սէօզ աթար
 ըտը, ամմա Յովսէփի օնոււն սէօզիւնէ ույմատը:
 Իմտի պիր կիւն՝ Յովսէփի խըզմէթլէրինի էթմէք
 իչիւն էվին իչինէ կիրտի, վէ օրատա էվ էՏալիսին-
 տէն Տիչ պիր քիմսէ եօզուտու: () Ը զէման գարը Տէ-
 ման օնոււն էսվապընտան գավըատը տա՝ Աէլ եաթա-
 լըմ տէյի շէքտի: Յովսէփիսէ էսվապընը օնոււն էլ-
 լէրինտէ պըրագըպ գաչտը, վէ տիշարը չըգտը:
 Վարը Յովսէփին էսվապընը էլլէրինտէ պըրագըպ
 գաչտըզընը՝ վէ տիշարը չըգտըզընը կէօրտիւքտէ,
 անիտէ էվ էՏալիսինէ շամաթա իլէ չաղըրըպ տէ-
 տի. Պագըն Տէլէ պիզի յէզիլ էթմէք իչիւն
 պիզէ շու Ի՛ պրանի խըզմէթքնարը կէթիրտի:
 Պու քիմսէ իչէրի պէնիմ օտամա կէլտի տէ,
 Աէլ պէրապէր եաթալըմ տէտի, օ սէպէպտէն շա-
 մաթա իլէ չաղըրտըմ: Ա է օ պէնիմ չաղըրտըզը-

մը իշխտինճէ , անխտէ էսվապընը եանըմտա պըրագտը տա՝ գաչըպ տիշարը չըգտը : Ա է օնուն էսվապընը թա էվ սահապըսը կէլինճէյէտէք եանընտա սագլատը :

Ա է էվ սահապըսը կէլտիյի զէման , օ գարը օնա՝ շու սէօղէրի սէօյլէտի . Պիզէ կէթիրտիյին Իպրանի քէօլէ օտամա կէլտի , վէ պէնիմ ը՛րզըմա տօգանմագ իստէյիպ՝ Լչլպէթտէ սէնին իլէ պէրապէր եաթաճաղըմ տէտի : Ա է պէն պըրէ հայէտիպ չաղըրտըղըմը էշխտինճէ , էսվապընը եանըմտա պրագտը գաչտը : Իմտի աղասը տախի գարըսընըն՝ քէօլէն պանա պէօյլէ պէօյլէ էթտի տէյի շէքվա էթտիյինի էշխթտիքտէ , զայէթտէն էօրքէլէնտի , վէ Հոմսէփի դութուպ՝ օնու զընտանա՝ փատիշահըն մահպուսլարը օլան հափսէ գօտու :

Ա է Բապպ Հոմսէփին պիլէսինճէ իտի , վէ օնա իհսան կէօսթէրիպ՝ զընտանճը պաչընըն ինտինտէ լուգֆ պուլտուրտու : () Լ սէպէպտէն զընտանճը պաչը հափիսխանէյի՝ վէ ճիւմլէ օնտա պուլունան մահպուսլարը Հոմսէփին էլինէ թէսլիմ էյլէտի , վէ ճիւմլէ օրատա իլլէնէն շէյլէրի Հոմսէփի էտէրիտի : Օ ընտան էմինի արթըգ Հոմսէփին էլինտէ օլան շէյլէր իչիւն՝ հիչ պիր գօյղը շէքմէղիտի . չիւնքի Բապպ օնուն պիլէսինճէ օլմաղըլա՝ հէր դութտուղու իշի րասթ կէթիրիւր իտի :

Իննճի պտպ իւղէրինէ Քուտհաղալար :

Նէֆօսինէ ույան էտէպսիղ գատըն՝ Հոմսէփի իղվայէ տիւշիւրմէյէ չալըչըր իքէն , օնուն հարաքէթի՝ փէք ա՛ճայիպ հէմ օնտան իպրէթ ալմա-

զա լայիգ տըր : ()նա հէր կիւն սըգընթը վէրիպ էյլէտիյի նալայըգ թէքլիֆաթլարընա հէմէն շու պիր ճէվապը վէրիր իտի , “ Պէն պու պէջիւգ քէօթիւլիւյիւ նիճէ էտէյիմ , վէ Ալլահա կիւն նահ իշէյիմ ” Իղվալարըն գուվվէթինտէն եէնիլմէյիմ տէյի գօրգուսունտան , գարընըն հուլուրունտա տուրմաղա իսթէմէղլիտի . իլլա օնտան՝ քէնտինի հէլաք էթմէք իշիւն պիր ֆէնտ գուրան պիր շէյղանտան կիպի սագընըպ գաշար քոր . պու թիւրլիւ թէհլիքէլէրտէ ֆի՛րարտէն զայրը պաշգա չարէ պուլամայըգ . շիւնքի՛ իղվայա պիր տագիգա պիլէ գուլագ ասսագ , ա՛ղիմ խաղայա տիւշմէք թէհլիքէսինէ օղըարըգ . վէ ասլա խաղըրմըղտան չըգարմալը տէյիլիղ քի՛ զինաքեարլարըն վէ ֆահիշէրին պինամուսլուգլարընը՝ հէր նէ գատար օլնարը կիղլիտէ իշէրլէր իսէ՛ Ալլահ շէրաա՛թլարընը կէօրէճէք տիր :

Աերշի պու եարամաղ գարընըն իֆթիրասը ինանըլըպ՝ Յոլսէփի նահագ եէրէ զընտանա աթըլտը իսէ տէ , Ալլահ ու ա՛ղիմուշչան օնուկն իլէ պէրապէր օլուպ՝ օնա թիսէլլի վէրիր իտի , վէ մուհապպէթինին նիշանէլէրինի կէօսթէրիր իտի . լաքին էյէր իղվայէ ույուպ կիւնահը իճրա էթմիշ օլայրտը , զամիրի տախիմ օնու տիւրթիւպ՝ օնու սէրայլար իշինտէ տախի սէֆիլ վէ պիշարէ էտէճէյիտի : Վագ զամիրին շէհատէթի՛ զընտան սըգլէթինի վէ եալընըղըղընը տախի թէհամիւլ օլուկնմաղա գապիլ էտէր . ամմա թէօհմէթլի զամիրէ՛ պիւթիւն ճիհանտա բահաթլըգ եէրի պուլունմաղ :

Լյէր հէր իղվայի եէնմէք՝ վէ հէր թիւրլիւ կիւնահտան իրագ օլմագ իսթէրսէք , Յոլսէփի

նամտար էտէն Ալլահ գօրգուստունն փէք մուգա-
յէտլի օլմալըյըզ : Ասլա ֆիգրիմիդտէն չըգարմա-
լը տէյիլըջ քի՛ էն կիզլի ա՛մէլէրիմիդտէ պիլէ , տաի-
մա Ալլահըն կէօզլէրի պիզլիմ՝ իւզէրիմիդտէ տիր . վէ
մահչէր կիւնիւնտէ ճէմի՛ կիւնահլարըմըզը մէյ-
տանն չըգարածագ տրր . զիրա քէնտիսի խապէր
վէրտի քի , կերէք կիզլի կերէք աշիքեարէ՛ կերէք
էյի վէ կերէք քէօթիւ օլան հէր ամէլի շէրիա՛թա
չէքէճէք տիր :

Սուչսուզ Յոսէփի շէտիթ ընճիտէլէրէ թէ-
համիւլ էյլէտի . պու խուսուստա Ալլահըն Օղու
Քապպըմըզ Յիսուս՝ Քրիստոսա պէնկզէր քի , սէ-
պէպսիզ տիւշմանլարընտան ղէմմ՝ օլունուպ՝ զուլմ՝
չէքտի , վէ շէյթանտան իմթիհան օլունտու : Ա՛ է
նիճէ Քապպըմըզ չէքտիյի իսկէնճէլէրին վասըգա-
սը իլէ թէքմիլլիք տերէճէսինէ կէլտի իսէ , պու
գարը իւզրէ շիւպհէսիզ Յոսէփի տախի էզիյէթ-
լէրի՛ օնու ալչագ կէօնիւլլիւ՝ տինտար՝ վէ հէր շէյ
խուսուստունտա Ալլահա զիյատէ մագպուլ օլուն-
մասընն սէպէպ օլտուլար :

Ա՛յ պու նագիլիյէթի օգույան կէնճ տօսթում՝
Յոսէփին փագ իպրէթի խագըրընտա օլտուն , վէ
տաիմա կէօզլէրին էօնիւնտէ սանն պիր էօրնէք
օլտուն :

ՊԼՊ 3

Յովնէիին զընթանսս Ֆիլրա՛օնուն գառաբէհէտր պա-
 շըսընըն վէ կէմէմէի պաշըսընըն պիշընընի իւ-
 ղիւր կէմէմէի :

Վ է պունտան սօնդրա Ս՛ըսըր փատիշահը
 Ֆիլրա՛օնուն գատէհքեար պաշըսըր իլէ էքմէքճի պա-
 շըսըր էֆէնտիլէրինէ սուչ էթտիքլէրի սէպէպտէն ,
 փատիշահ հէմ գատէհքեար պաշըսընա հէմ էք-
 մէքճի պաշըսընա զաղէպ էթտի , վէ օնլարը զըն-
 տան աղասընըն էվինէ՝ Յովսէիին մահպուս օլուն-
 տուղու զընտանա աթտը . զընտան աղասը տա օն-
 լարը Յովսէիին նաղարէթինէ սրփարըչ էթտի , վէ
 Յովսէի օնլարա իրզմէթ էտէր իտի : Վ է պիւր գաչ
 կիւն կէչիւրտիգտէն սօնդրա պու մահպուսլար՝ եա՛-
 նի Ս՛ըսըր փատիշահընըն գատէհքեար պաշըսըր
 իլէ էքմէքճի պաշըսը՝ իքիսի տէ պիւր կէճէտէ տիւչ
 կէօրտիւլէր :

Վ է Յովսէի սապահալարն Ֆիլրա՛օնուն էհլի
 մանսուպլարընտան օլան հափիստաշարընըն եա-
 նընա վարտըղընտա , օնլարըն մէլիւլ վէ գասա-
 վէթլի տուրտուգլարընը կէօրիւնճէ , օնլարա՛ Սի-
 չիւն պու կիւն թասալը վէ մէլիւլ տուրույօրսու-
 նուղ տէտի : () Նլարտա տիւչ կէօրտիւք , վէ կէօր-
 տիւչիւմիւզ տիւչիւ թա՛պիւր էտէճէք քիմսէ օլ-
 մատըղը իչիւն քէտէր էտէրիղ տէտիլէր : () Լ վա-
 գըթ Յովսէի օնլարա ճէվապ էթտիքի տիւչիւն
 թ՛ապիւրի՛Նլահըն լուղֆ ու ինայէթի իլէ օլմաղ
 մը . տիւչիւնիւզիւ պանա նագլ էտին :

Վ է գատէհքեար պաշը տիւչիւնիւ Յովսէիէ

նազլ էտիպ տէտի քի, Տիւշիւմտէ իւչ տալլը պիր
ասմա կէօրտիւմ, քի ֆիլիղղէնիպ՝ չիչէք աչմըչ, վէ
օնտան սօնղրա իւղիւմլէրի եկթիշմիշ իտի: Ալ է
Ֆիրա՝օնուէն գատէհի էլիմտէ պուլունմագ իլէ, իւ-
ղիւմիւ ալըպ՝ գատէհին իչինէ սըգմըչըմ տա Ֆիրա՝
օնուէն էլինէ վէրմիշիմ: () Ը զէման Յոլսէփի օնա
տէտի քի, Տիւշիւն թա՛պիրի շու տուր քի, իւչ
տալլար իւչ կիւն տիւր, իւչ կիւնտէն սօնղրա Ֆի-
րա՝օն սէնին մանսուպունու խաղրընա կէթիրէճէք,
վէ եինէ սէնի գատէհքեար պաշըլըղա թա՛յին է-
տէճէք, վէ էվվէլքի մանսուպունա կէօրէ՛ եինէ
գատէհքեարըգ էտիպ Ֆիրա՝օնուէն էլինէ գատէհ
վէրէճէքսին: Լ՛մմա սանա բիճա էտէրիմ, տէվլէ-
թինէ էրտիյին զէման՝ պէնի խաղրընա կէթիր,
վէ ի՛նայէթ էտիպ պէնիմ իչիւն Ֆիրա՝օնա ան տա՛
պէնի պու զընտանտան չըգարթ: Չիւնքի կէրչէք
սէօյլէրիմ. պէնի Եէհուտիլէրին դօփրաղընտան
չալտըլար, վէ հալա պուրատա տա հիչ պիր շէՅ
էթմէմիշ իքէն՝ պու շուգուրա աթտըլար:

Իչքմէքճի պաշը տալսի Յոլսէփին տիւշիւ
էյի թա՛պիր էթտիյինի կէօրմէյիլէ. Յոլսէփի
տէտի քի, Պէն տէ պիր տիւշ կէօրտիւմ. Պաշըմ
իւղէրինտէ իւչ պէյաղ սէլէ կէօթիւրիւրիւմիւլիւմ,
վէ էն իւսթտէքի սէլէտէ Ֆիրա՝օնուէն եէտիյի հէր
չէշիթ էքմէքճի նէֆայիլէրինտէն վարըմըչ՝ վէ օն-
լարը պաշըմըն իւղէրինտէքի սէլէնին իչինտէն հա-
վանըն գուշլարը եէրիմիշ: () Ը զէման Յոլսէփի ճէ-
վապ էտիպ տէտի, տիւշիւն թա՛պիրի շու տուր.
Իւչ սէլէ իւչ կիւն պէյան էտէր. իւչ կիւնտէն
սօնղրա Ֆիրա՝օն պաշընը իխրաճ էտիպ սէնի ա-
ղաճա ասաճագ տա՛ հավանըն գուշլարը էթլէ-
րինի եէյէճէքլէր:

Այն իւր ինքն ինքն կհան Պիրա՛ծնուն մեզմտու
կհանիւ օլմաղըլա , ճիւմէ [ժեպա՛սընա զիյաֆէթ
էտերիտի • վէ [ժեպա՛սընըն արասընտա գատէ՛՛-
քեարըն Տէմ էքմէքճինին մանսուպու տա խաղըը-
նա կէլտի • վէ գատէ՛՛քեար պաշըլը կվվէլքի փա-
յէսինէ էրտիրտի , վէ գատէ՛՛ Պիրա՛ծնուն էլինէ
վէրտի • էքմէքճի պաշըլը իսէ է՛՛Յովսէփին [ժա՛պի-
րինճէ աստը : Աքին գատէ՛՛քեար պաշը է՛՛Յովսէփի
խաղըընա կէթիրմէտի , իլլա օնու ունու [ժտու :

Ի-չէ-նճի- պոպըն ի-դէրինէ ի-լահաղալար :

Եիւճէ մանսուպլարտա օլանլար մուխաթարա-
լար իչինտէ օլուր • չօգ քիմսէլէր էօյլէ մանսուպ-
լարտան տիւշտիլէր , վէ քիւլլիւյէն Տէլաք օլ-
տուլար : Վատէ՛՛քեար պաշը Տէմ էքմէքճի պա-
շը պիր կհան Պիրա՛ծնուն մու՛՛ճիպի սատըգլարըն-
տան իքէն՝ էրթէսի կհան փատիշա՛՛ճը կիւճէնտիրտի-
լէր , վէ զընտանա աթըլտըլար :

Աերչի է՛՛Յովսէփի պու իքի քիմսէլէրին տիւշէ-
րինի [ժա՛պիր էտէպիլէճէյինի պէյան էյլէտի՛
ամմա պիւյիւճիւլիւք եախօտ շէյգանի սանա՛՛աթ-
լար վասիթէսի իլէ տէյիլ՝ իլլա Ալլա՛՛ճըն եարտը-
մըլըլա էտէճէյիտի : “ [ժա՛պիր Ալլա՛՛ճա մա՛՛ճտու
տէյիլի ” տէտի : Աէօրտիւյիւմիւզ տիւշէր ասլա
տիգգաթա լայիք տէյիլէր տիր , շիւնքի Տաղըն-
թի Սողոմոնուն [ժագրիրինճէ՛՛ տիւշէրին չօգլու-
ղունտա չօգ պաթըլըգլար վարտըր :

Վանիէլ վէ է՛՛Յովսէփի իքիսի տէ փէք տինտար
ատամլար օլմաղըլա՛՛ Ալլա՛՛ճըն եարտըմը իլէ տիւշ-
լէր [ժա՛պիր էթմէյէ գատիր օլտուլար : Աքին

պիղէ սէմավի Վէտէրիմիզին միւրատը շէրիֆինի էօյրէնմէք իչիւն պու թիւրլիւ տիւշ թա'պիր էտիւ ճիւէր լազըմ տէյիլ տիր : Պիղէ լազըմ օլան շուտուր քի' ի'պատէթ իլէ Մ,զիզ Մուհուն իմտատընը տիլէյէլիմ, քի Մ,զիզ Միթապլարտա Մ,լլահու ազիմիւշանըն պիղիմ թա'լիմիմիզ իչիւն աշիքեարէ էյէտիյի ճիւմէ նէսնէէրի անղլամաղա գատիր օլալըմ :

Պատէհքեար պաշընըն օ գատար էյլիյինէ նայիլ օլտուղու Հոյմէփի պէօյէ թէղ ունութտուղու պիղէ աճայիպ կէլիր : Աքինն օ տա չօգ քիմնէէրին էյէտիյի կիպի էյէտի, քի օնլար մէշագգաթլարտան վէ թէհլիքէլէրտէն գուրթուլտուգլարը պիրլէ՝ քէնտիլէրէ էյլիք էտէն Մ,լլահը ունուտուրլար :

Պիրա'օն մէվլուտու կիւնիւնիւ գութուպ՝ ճիւմէ թէպա'սընա զիյաֆէթ էյէտի : Աիւնահքեար քիմնէէր տախի հաքէղա զէվգ ու սէֆայա վէրիլիպ էօմիւրլէրինին աղ երլարընըն կէչմիշինի գութարլար, վէ զանն էտէրսին քի վագըթ կէչտիք՝ ճէ ինսանըն էօմրիւ էօլիւմէ վէ էպէտիլիյէ եագլաշտըղընը խաթըրլարընտան չըգարմագ խտէրլէր : Աքինն պիղէր մէվլուտ կիւնլէրիմիզի գութտուղումուզ զաման եէմէյէ իչմէյէ՝ վէ զէվգ ու սէֆա էթմէյէ մուգայէտ օլմալը տէյիլ իլ. իլլա կէչմիշ սէնէլէրիմիզ իչիւն քեամիլլիք իլէ տիւշիւնէրէք՝ վէ էօմրիւմիւզիւն գալան կիւնլէրի իչիւն Մ,լլահըն իմտատընը վէ եարալմընը տիլէյէրէք՝ Մ,լլահա պիղէրէ էթտիյի էյլիգ վէ ի'նայէթ իչիւն շիւքր էթմէյէ մուգայէտ օլմալըյըլ :

ՊԼՊ 4

Յ՝ զնէփին զննաւնաւն շքարըլըլոյ՝ Վիրա՛օննն բո-
յասընը Լա՛պիւր ԷԼԵՆԻ, վէ պի-ԷԷՆն Ս՛ըսը
տիյարը Է-ՉԷԷԷՆՆ Ստարը տ՛ղա՛ նասպ օլնասը:

Վ է իքի սէնէտէն սօնդրա՛ Վիրա՛օն տախի պիր
րուեա կէօրտիւ : ()նա կէօրիւնտիւ քի, պիր ըր-
մագ իւղէրինտէ տուրուրուտու, վէ իշթէ ըրմագ-
տան կէօսթէրիշի կիւղէլ վէ վիւճիւտիւ սէմիղ եէ-
տի ինէք չըգըպ՝ չայըրըգտա օթլանըրլարըտը : Վ է
ըրմագտան օնլարըն ա՛գապիւնճէ չիրքին կէօսթէ-
րիշի վէ արըգ վիւճիւտիւ եէտի ինէք տաճա
չըգըպ՝ ըրմագ քէնարընտա օ պիր ինէքլէրին եա-
նընա վարըպ տուրտուլար, վէ օ չիրքին վէ արըգ
ինէքլէր եէտի կիւղէլ վէ սէմիղ ինէքլէրի եութ-
տուլար : ՊուՆՈՒՆ իւղէրինտէ Վիրա՛օն ույգուտան
ույանար : ()նտան սօնդրա եինէ ույուտու, վէ
թէքրարէն րուեա կէօրտիւ • վէ իշթէ պիր սագ-
տա եէտի էյի վէ կիւղէլ պաշագ չըգարըտը • վէ
պատէճու եէտի ինճէ վէ եէլ վուրկուՆՈՒ պաշագ-
լար տաճա պիթէրլէրիտի • վէ պու եէտի զա՛յիֆ
վէ եէլ վուրկուՆՈՒ պաշագլար՝ օլ եէտի էյի վէ
տուղուՆ օլան պաշագլարը եութտուլար : ()լ վա-
գըթ Վիրա՛օն ույգուտան ույանըպ՝ կէօրտիւ քի
րուեայըմըլ : Վ է սապաճ օլուՆճա գալպի րաճաթ-
սըլըտը • օ սէպէպտէն ճէմի Մ՛ըսըր դօփրաղընտա
պուլուՆան տիւշ թա՛պիր էտիճիլէրինի վէ ի՛ւլա-
մէսինի չաղըրըպ՝ օնլարա կէօրտիւյիւ րուեայը
նազլ էյլէտի, ամմա տիւշիւնիւ թա՛պիր էտէն պիր
քիմէ պուլուՆմատը :

() վագրթ գանկէ՛քեար պաշը Վիրա՛օնա սէօյ-
 լէյիպ տէտի քի՛ Պու կիւն կիւնահըմ խադրըմա
 կէլտի • Վիրա՛օն գուլարընա զաղէպ էյլէտի , վէ
 պիզի՛ պէնիմ իլէ էքմէքճի պաշըյը զընտան աղա-
 սընըն էվինտէքի հափիսէ աթտըրտը , վէ պիզէր
 իքիմիզտէ պիր կէճէտէ պիրէր աղըրճա բուեա
 կէօրտիւք : Ա է օրատա զընտան աղասընըն պիր
 քէօլէսի պիր տէ Վ՛պրանի օղու պիզիմ իլէ պէ-
 րապէր մահպուս ուտու , վէ օնա բույամըզը նագլ
 էյլէտիյիմիզտէ , պիզէ թա՛պիրինի էյլէտի : Ա է
 վագա՛ թա՛պիր էյլէտիյի կիպի կէլիպ չըգտը • զիրա
 պէն եինէ մանսուպուամ նասպ օլտում , վէ օ ասըլ-
 տը : () զաման Վիրա՛օն կէօնտէրիպ Յովսէփի չա-
 ղըրթտը , վէ օնու զընտանտան չըգարըպ՛ թըրաշ
 էյլէտիլէր , վէ էսվապընը տէյիշտիրտիլէր , վէ օ
 Վիրա՛օն փատիշահըն հուղուրունա չըգտը : Ա է
 Վիրա՛օն Յովսէփի տէտի քի , Պիր բուեա կէօր-
 տիւմ , վէ մա՛նասընը վէրէճէք քիմնէ պուլունմա-
 տը • վէ սէնին իչիւն իշիթտիմ քի՛ պիր գաչ բու-
 եա տինլէմիշսին տէ օնլարըն թա՛պիրինի էյլէմիշ-
 սին : Յովսէփ տախի Վիրա՛օնա ճէվապ վէրիպ տէ-
 տի քի , Պու գուվվէթ պէնտէն տէյիլ տիր • Վի-
 րա՛օնա խէլաս իչիւն ճէվապ վէրէճէք Վ՛լլահ տըր :

Ա է Վիրա՛օն Յովսէփի սէօյլէյիպ տէտի քի՛
 Տիւշիւմտէ կէօրտիւմ քի , պիր ըրմաղըն քէնա-
 րընտա սուրուրումնուլում , վէ ըրմաղըն իչինտէն
 եէտի կիւղէլ սուրէթլու վէ սէմիզ ինէք չըգըպ չա-
 յըրտա օթլանըրլար ըտը : Ա է օնլարըն արտընճա
 պաշգա եէտի չիրքին վէ փեգ արըգ ինէքլէր չըգտը
 քի ճէմի՛ Ս՛ըրըր գօփրաղընտա օնլարտան չիրքին
 կէօրմէտիմ : Վ՛մտի օ եէտի չիրքին վէ արըգ ինէք-

էր էվվէլքի կիւղէլ վէ սէմիղ օլանն եէտի ինէքլէ-
րի եուժտուլար, վէ օնլարըն գարընլարընա կիր-
տիքտէ օնլար էվվէլքի հալէրինտէն պիր Փարգ օլ-
մատը, իլլա եինէ էվվէլքի կիպի չիրքին կէօրիւ-
նիւրլէրիտի: () վագըթ ույանտըմ: Ա է թէք-
րար ույուտուլմ, վէ պիր բուեա տահա կէօրտիւմ:
Ա է իշթէ պիր սագտէ եէտի կիւղէլ վէ տօլու
պաշագ չըգար ըտը. վէ օնլարտան սօնղրա եէտի
ինճէ վէ եէլ վուրկուճու պաշագ տախի պիթէրի-
տի: Ա է օ եէտի ինճէ վէ եէլ վուրկուճու պա-
շագլար՝ էյի վէ տօլու օլանլարը եուժտուլար: Իմ-
տի պուճու տիւշ թապիր էտիճիլէրէ նագլ էյլէ-
տիմ. լաքին ապա՝ պիր պիլէ՝ թէֆսիր էտէճէք
պուլուճմատը:

() զաման էնվսէփի Ֆիրա՛օնա տէտի. Ֆիրա՛-
օնուն տիւշիւ պիր տիր. Լլլահ էտէճէյի շէյլէրի
Ֆիրա՛օնա կէօսթէրմիշ տիր. օ եէտի էյի ինէքլէր
եէտի երլլար տըր. էյի եէտի պաշագլար տա եէտի
երլլարա թէմսիլ տիր: Ֆիրա՛օնուն բուեասը պիր
տիր: () սէմիղ ինէքլէրին արտընճա ըրմագտան
չըգան եէտի արըգ ինէքլէր տէ եէտի սէնէլէր տիր.
վէ եէտի եուֆգա վէ եէլ վուրկուճու պաշագլար
եէտի սէնէլէր տիր. եէտի երլ գըթըգ օլաճագ:

Ֆիրա՛օնա նէտիյիմ շէյ պու տուր քի՛ Լլ-
լահ նէ էտէճէյինի Ֆիրա՛օնա կէօսթէրմիշ տիր:
Իշթէ պիւթիւն Ս՛ըսըր գօփրաղընտա եէտի երլ
ա՛ղիմ պօլլուգ օլաճագ տըր: Ա է օնտան սօնղրա
եէտի երլ գըթըգ զուհուր էտէճէք, վէ Ս՛ը-
սըր տիյարընտա ճիւմլէ պօլլուգ ունուտուլաճագ,
վէ գըթըգ եէրի խարապ էտէճէք: Ա է եէրին իւ-
ղէրինտէ զուհուր օլաճագ գըթըղըն սէպէպինտէն

պօլուգ պիլինմէ յէճէք տիր • զիրա զայէթ աղբօ օլաճագ : Ա է տիւշ Ֆիրա'օնա իքի տէֆա կէօրիւն տիւյիւնիւն մա'նասը պու տուր քի , պու նէսնէ Լլւստան սապիթ օլունմուշտուր , վէ Լլւստ օնու թէզիյէ իճրա էտէճէք տիր :

Իմտի հա'լա Ֆիրա'օն պիր ա'ղբլլը վէ ֆէհ Տիմլի ատամ պուլուն , վէ օնու Ս'ըսըր տիյարընըն իւզէրինէ նասպ էյէսին , վէ պօլուղուն երլլարըն տա ճիւմլէ Ս'ըսըր տիյարընտան իքի դաթ էօշիւր ալսըն : Ա է օ' ատէմլէր թային էթսին , քի օ կէլէճէք հէտի երլլարըն ճիւմլէ զահրէսինի տէվշիրսինլէր' վէ պուղտայ Ֆիրա'օնուն էլի ալթընտա տէվշիրիլսին : Շ էհրէրտէ զահրէլէր սագլանսընլար' վէ պու զահրէլէր գըթըղըն Ս'ըսըր տիյարընա կէլէճէք եէտի երլլարը իչիւն սագլը տուրսունլար քի , մէմլէքէթ գըթըղտան խարապ օլմասըն :

Ֆիրա'օն վէ ճիւմլէ գուլարը (Յօվսէփին սէօղիւնտէն խօշլանտըլար : Ա է Ֆիրա'օն ճիւմլէ թէպասընա ճէվապ էթտի քի , Պիղ պու ատամ կիպի Իլահի բուհլու ատամ պուլապիլիւրմիյիղ : Յօվսէփէ տէ տէտի • Չիւնքի թանղըր սանա ճիւմլէ պունլարը կէօսթէրտի , սէնտէն ագըլլը' սէնտէն ֆէհ Տիմլի քիմսէ պուլունմաղ : Սարայըմըն նաղիրի օլասըն , վէ փատիշահլըղմտա պուլունան ճիւմլէ խալգ սէնին սէօղիւնէ իդա'աթ էթսինլէր • Փագաթ թախթ խուսուսունտա սէնտէն իւստիւն օլաճաղմ :

Ա է Ֆիրա'օն Յօվսէփէ տէտի քի' Իշթէ պու կիւն սէնի ճէմի Ս'ըսըր գօփրաղընըն զապիղի էթտիմ : Ա է Ֆիրա'օն փարմաղընտան կիւղիւյիւնիւ ջըգարըպ' Յօվսէփին փարմաղընա թագտը • վէ օնա տիւլպէնտ էօվապար կէյտիրիպ' պօղա-

ղընա ալթուսն զէնճիրլէր թագաւր, վէ քէնտի ի-
քինճի հինթուլունա պինտիրիպ' էմր էյլէտի քի,
հինթուլ էօնիւնտէ պիր տէլլալ աղիմ' ալաղըլա
չաղըրսըն: Ա է օնու ճէմի' Սըսըր գօփրաղընըն
ղապիրի էյլէտի: Ա է տախի Յոլսէփիէ տէտի քի,
Պէն Ֆիրա'օնում' . պիւթիւն Սըսըր տիյարընտա
սէնտէն իղինսիզ հիչ պիր քիմսէ պիր շէյ է-
տէմէսին:

Ա է Ֆիրա'օն Յոլսէփին իսմինէ Սաֆնաթ
Փա'նէաՏ տէտի, քի էսրարլարը թա'պիր էտիճի
տէմէք տիր: Ա է օնու էվէնտիրիպ' օնա ()ն շէ-
հիրինին քեաՏինի Փօղիֆէրա'նըն գըղը Մսանէթի
գարը վէրտի: Յոլսէփ Սըսըր փատիշաՏը Ֆի-
րա'օնուն հուղուրունա չըգտըղը զէման օթուզ
եաշընաայըտը:

()նտան սօնղըա Յոլսէփի գալըրպ' ճէմի' Սը-
սըր գօփրաղընը կէղտի, վէ օ եէտի պօլլուգ սէնէ-
լէրինտէ եէր զանիմէթ իլէ մաՏսուլ վէրտի: Ա է
պիւթիւն Սըսըր գօփրաղընտա օլան եէտի սէնէ
պօլլուղուն ճէմի' մաՏսուլաթընը պիրիքտիրիպ'
շէհիրլէրէ գօտու. հէր պիր շէհիրին կըրաֆընտա
օլան թարլալարըն զաՏրէլէրինի օ շէհիրէ գօտու:
Ա է Յոլսէփի չօղլուգտա տէնիղին գումու գատար
պուղտայ պիրիքտիրտի, շէօլէքի էօլլմէտէն վազ
կէչտի. չիւնքի էօլլիւլմէսի միւմքիւնսիւղ իտի:

Ա է տախի եէտի գըթըգ սէնէլէրի կէլմէզ-
տէն էվէլ Յոլսէփին ()ն շէհիրինին քեաՏինին
Փօղիֆէրա'նըն գըղը Մսանէթտէն իքի էրքէք
էվլատլարը տօլտու. վէ Յոլսէփի իլք օլլունուն
ատընա Ս'անասէլ գօտու. զիրա տէտի քի, Մլ-
լաՏ պանա ճէմի' զաՏմէթիմի վէ փէտէրիմին

պիւթիւնն հանէսինի ունութտուրտու : Իքինճի օղ-
լունունն ատընա Եփրեմ գօտու • չիւնքի տէտի
քի, թանղըը պէնի ալլաղլըղըմընն եերինտէ իքէն
եիւքսէքլէնտիրտի :

Վէ Մըսըր դօիւրաղընտա օլանն օ եէտի պօլ-
լուգ սէնէլէրինտէն սօնղըա՝ Հոյսէփին սէօղիւնճէ՝
եէտի գըթլըգ սէնէլէրի կէլմէյէ պաշլատըլար ,
վէ ճիւմլէ եերտէ գըթլըգ օլտու • ամմա Մըսըր
դօիւրաղընտա եքմէք պուլունուրուտու , վէ ճէմի՝
Մըսըր էհայիսի աճլըգտան եքմէք իչիւնն Վիրա՝օնա
շաղըըըըլարըտը : Օ զէմանն Վիրա՝օն ճիւմլէ Մը-
սըրըլարա ճէվապ վէրիպ տէտի քի , Հոյսէփէ
վարըն , վէ սիզէ հէր նէ քի տէրսէ , օնու էտինն :
Վէ գըթլըգ ճիւմլէ եեր իւզէրինտէ ալէսէվիյէ
իտի : Իմտի Հոյսէփ ճիւմլէ ամպարլարընը աշըպ՝
ճէմի՝ Մըսըրըլարա սաթարըտը : Վէ պուղտայ
սաթընն ալմագ իչիւնն հէր դարաֆտան Մըսըրա
Հոյսէփէ կէլտիլէր • զիւրա հէր եերտէ գըթլըգ
վարըտը :

Տէօրտիւնճիւ պապըն իւղէրինէ միւլտհաղալար :

Բապպ՝ իթիգատ էտէն քիմսէլէրի ճէմի՝ մէշէգ-
գաթլարընտան գուրթարմասընը պիլիւր : Վիրա՝օ-
նունն կէօրտիւյիւ ա՛ճաիպ բուեալար՝ Հոյսէփ թէֆ-
սիրինի էթսինն տէյիւ զընտանտան չըգարտըլար :
Վէ օ Ալլասընն ինայէթ իհսանը իլէ տիւշէրինն
սահիհ մա՛նէսինի վէրտի • վէ պու թարղ իւզըէ
օնունն վասիդասը իլէ ճէմի՝ Մըսըր դօիւրաղը եէ-
տի սէնէլէք գըթլըղընն խարապաթընտան գուր-
թուլտու :

Բապպէ իւմիտ էտէնլէր՝ թէզ ես կէճ միւ-
 ճէրէտ սրգլէթլէրինտէն գուրթուլմայը պէքլէր-
 լէր, վէ չօգ տէֆա՝ ումմատրզլարը վագըթտա
 օնլարա ԼլլաՏ դարաֆընտան խէլասըգ եէթիշիր :
 Յօվսէփ չօգ վագըթ, մահպուս օլունմասը Լլլ-
 լաՏ դարաֆընտան ա՛ղիմ մէրթէպէյէ նասիպ օլա-
 ճաղընըն իլք նիշանէսի վէ սէպէպի թագտիր օլ-
 տուղուսու սեզմէյէ գատիր տէյիլիտի : Եիւճէ-
 լէնմէզտէն էվվէլ ղայէթտէն ալլագլանտը . վէ
 շիւսիհէսիզ մահպուս օլունմասընտան ա՛ղիմ մէմ-
 ֆա՛աթ կէօրտիւ . վէ պու դարզ իւզըէ տէրունի
 եիւրէքտէն Բապպա իւմիտ էթմէյի վէ հէր իգ-
 թիղասընը օնտան կէօզէթմէյի էօյրէնտի :

Եէտի պօլլուգ սէնէլէրի նիճէ քի չափուք
 կելիպ կէչտիլէր . վէ ագապինճէ եէտի գըթլըգ
 սէնէլէրի եէթիշտիլէր իսէ, պիղիմ տէ քէզալիք
 տէվլէթիմիղին սէնէլէրի թիւքէնմէյէ կէճիքմէզ-
 լէր . վէ օնլարըն արտընճա անիտէ մէշէգգաթ-
 լարըմըղըն սէնէլէրի կելիպ եէթիշիրլէր :

Հէր պիր դարաֆտան Յօվսէփտէն պուղտայ
 սաթըն ալմաղա Ս՛ըսըրա կէլտիլէր : Իմտի Յօվ-
 սէփին իւզէրինտէ Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստո-
 սուն աշիքեարէ թէմսիլինի կէօրէլիմ, քի օ Յի-
 սուս իւ՛մմէն ճիհանա էպէտի էօմիւրիւն էքմէյի-
 նի սունար : Յօվսէփ՝ ճէմի՝ Ս՛ըսըրըն միւտիրի
 վէ ղապիղի օլմագ իշիւն զընտանտան չըգտը :
 Լ՛մմա Յիսուս Քրիստոս իւմիւն ճիհանտա փա-
 տիշահլըգ էյլէմէք իշիւն մէզարտան չըգտը :

Յօվսէփին աղ վագըթլը ըէնճիտէլէրի՝ օ-
 նուն խապէրի եօղիքէն՝ պու տիւնեատա օնուն
 պաշընա պիր թաճ հազըրլամատա իտիլէր : Պօղոս

Ընտրեալ կորնթոսուլարա իբրնճի մէքթուպու- նուն տէօրտիւնճիւ պապընըն օն եէտինճի խանէ- սինտէ պիզէ էօյրէտիրքի • Վրիսթիանլարըն ազ վագըթը վէ հաֆիֆ միհնէթէրի օնլար իչիւն ի'ղ- գէթին էպէտի ազըրըղընը հազըրլարլար : Իմտի հէր սըգէթը վագթըմըզտա Հոմսէփի կիպի պիզ տէ Ըլահա սէյիրտէլիմ , վէ օ պիզի էն մինա- սիպ վագըթտա վէ էն ա'լա դարզ իւզըէ գուր- թարածագտըր :

ՊԼՊ 5

Հոմսէֆի՛ն՝ Սըսըրտա գարընտաշարընտ պս-ղապ սաթարէն՝ օնլարտ հարաբէլի՛ վէ օնլարտան գարըն- տաշը Խենիամինի ելեիմէր գալլէ էլէ պիբինի ալը գօյոտո՛ պագիլլէրէնի իերի իեօնտէրմէսի :

Սէ Հակոբ Սըսըրտա պուղտայ սաթըլ- տըղընը իշիթտիքտէ , օղուլարընտ տէտի քի՛ Վի- շիւն օթուրուպ պիրի պիրինիզէ պագըլըյօրսու- նուղ : Իշթէ իշիթտիմ քի Սըսըրտա պուղտայ սա- թըլըյօրումուշ • էնին օրայեա տա՛ պիրաղ զահի- րէ սաթըն ալըն , քի է՛օմրիւմիւղիւ հըֆիզ էտէ- լիմ , վէ էօլմէյէլիմ : () վագըթ Հոմսէֆին օն դարընտաշարը Սըսըրտան պուղտայ սաթըն ալ- մաղա կիթտիլէր : Ըաքին Հակոբ Հոմսէֆին դարընտաշը Խենիամինի՛ պիր գազայեա օղրամա- սըն տէյի՛ գարընտաշարըյըլա պերապէր կէօն- տէրմէտի : Սէ Խորայէլին օղուլարը Սըսըրա վարանլարըլա պերապէր պուղտայ սաթըն ալմաղա վարտըլար • չիւնքի Վանա՛ան վիլայէթինտէ գըթ-

ըզ վարրտը : Յովսէփի իսէ օ եէրին զապիգի իտի , վէ վիլայէթին ճիւմէկ հալգընա պու պուշտայ սաթարրտը : Իմտի Յովսէփին գարընտաշարը կէլիպ եիւզէրի եէրէ պերապէր օնա թէմէննա էյլէտիլէր :

Սէ Յովսէփի գարընտաշարընը կէօրիւնճէ , օնլարը դանրտը . ամմա քէնտինի մասսուսան օնլարա պէյան էթմէյիպ՝ եապանճը քիմնէ կիպի օնլարա սէրթլիք իլէ՝ Աէ՝ գարաֆտան կէլիբսինիլ տէյիւ սուալ էյլէտի . օնլար իսէ՝ Վանա՝ան դօիրաղընտան զահիրէ սաթըն ալմագ իչիւն կէլտիք տէտիլէր : Սէ Յովսէփի գարընտաշարընը դանրտը , ամմա օնլար օնու դանրմատըլար :

() զէման Յովսէփին կէօրտիւյիւ բիւեալար խաղրընա կէլտիլէր , վէ օնլարա տէտի . սիզ ճասսուսլարսընըզ , վիլայէթին զայի՛ֆ գարաֆլարընը անղլամաղա կէլտինիլ : ()նլար ըսա՝ Խայըր էֆէնտիմ՝ պիզ գուլարըն զահիրէ սաթըն ալմաղա կէլտիք , ճիւմէկմիղ տէ պիր ատամըն էվլատլարըլըզ . էյի ատամլարըզ . պիզ գուլարըն ճասսուս տէյիլիլ տէտիլէր : Սէ Յովսէփի օնլարա տէտի քի , Խայըր . սիզ էյի ատամլար տէյիլսինիլ , սիզ վիլայէթին զայի՛ֆ գարաֆլարընը թէճէսսիւս էթմէյէ կէլտինիլ : ()նլար տա ճէվապ էթտիլէր քի , Պիզ գուլարըն օն իքի գարընտաշըզ . Վանա՝ան դօիրաղընտա պիր աթանըն էվլատլարըլըզ , վէ իշթէ ճիւմէկմիղին քիւչիւյիւ պու կիւն փէտէրիմիղին եանընտա գալտը , վէ օ պիր գարընտաշըմըզ արթըզ եօգ տուր : () զէման Յովսէփի օնլարա տէտի . Ս՝իւճէրթէթ պէնիմ տէտիյիմ տիր , եանի քի սիզ ճասսուսլարսընըզ . իմտի շունուն ուլա

պէյտան օլունաճաքսընըզ : Վիրա՛օնուն պաշը ի-
չիւն անտ էտէրիմ , քի քիւչիւք գարընտաշընըզ
տա պուրայա կէլմէյինճէ՛ պունտան կիթմէզսինիզ .
պիրինիզի կէօնտէրին տէ՛ վարըպ օնու կէթիրսին ,
սիզ իսէ հափստա պէքլէյին թա սէօզլէրինիզ
սահիհմի՛ եօխսա եալանմը պէյտան օլանա տէք : Ամ-
մա էյէր տէտլյիմ կիպի օլմազսա , Վիրա՛օնուն
պաշը իչիւն անտ էտէրիմ քի , էլպէթթէ սիզ
ճասսուսլարսընըզ :

Ա՛է օնլարը իւչ կիւն հափստէ պէքլէթ-
տիքտէ՛ իւչիւնճիւ կիւնտէ օնլարա տէտի . Շու-
նու էյլէյին տէ էօլմէյէսինիզ . չիւնքի պէն Ալ-
լահտան գօրգարըմ : Այէր սիզ էյի ատամ-
լարըսանըզ , գարընտաշընըզն պիրի մահպուս
գալըն , սիզլէր իսէ կիտին էվ հալգընըզն աճը-
զընա պուղտայ եթիշտիրին : Ամմա քիւչիւք
գարընտաշընըզ պանա կէթիրին , հաթթա քի
սէօզլէրինիզէ էմնիյէթ օլունա . վէ էօլիւմտէն
գուրթուլասընըզ , Ա՛է պէօլէ էյլէտիլէր :

()նտան սօնըրա պիրիպիրլէրինէ տէտիլէր .
Սիւճէրէտ գարընտաշըմըզն կիւնահընա կիրտիք .
չիւնքի օ պիզէ եալվարըր իքէն , ճան սըզլէթինէ
խօր պագտըգ , վէ օնա գուլագ վէրմէտիք . իշթէ
պու սէպէպտէն պիզէ տախի պու սըզլէթ վագըր՝
օլտու : () զէման Սուրէն օնլարա ճէվապ վէրիպ
տէտի . Պէն սիզէ չօճուղա ղատըր էթմէյին տէ-
մէտիմի , վէ պէնի տինլէմէտինիզ : Աշթէ շիմտի
գանը դալապ օլունույօր : ()նլար պիլմէզլէրիտի ,
քի Յովսէփ տիլէրինտէն անղատըտը . չիւնքի
օնլարա թէրճիման ըլա սէօլէրիտի :

Ա՛է Յովսէփ եանլարընտան կերի չէքիլիպ

աղլատը վէ թէքրար եանլարընա կելիպ՝ օնլարըլա սեօհպէթ էթտի . վէ արալարընտան Շ իմէօնու թու թուպ՝ կէօղլերի եօնիւնտէ օնու պաղլատը , վէ էմր էյլէտի քի չուվալարընա պուղտայ սօտուր սունլար , վէ հէր քէսին ազէսինի քէնտի չուվալը իչինէ գոյվերսինլէր . հէմ օնլարա եօլ իչիւն նավալէ վէրսինլէր , վէ էմրի իճրա օլունտու :

Պուղտայ մէրքէպլէր իւղէրինէ եիւքլէնտիքտէն սօնղրա , գալգըպ եօլա բէվան օլտուլար , վէ գօնագ եէրինտէ օնլարըն պիրիտի մէրքէպինէ եէմ վէրմէք իչիւն չուվալընը չէօղտիւյիւ պիրլէ ազէ չըգընընը կէօրտիւ . չիւնքի չուվալըն աղլընտայրտը : Ա է գարընտաչարընա տէտի . Լ գչէմ կերի վէրիմիշ , վէ իշթէ չուվալըմտա տըր . վէ եիւրէքլերի պայըլըպ շաշտըլար , վէ պիրի պիրլէրինէ տէրլէր իտի . Կէ տիր պու պիզէ Լ վաշըն էթտիյի :

Կէթիճէյի քէլամ Բանա՝ան գօիբաղընա կէլիպ , փէտէրլէրի () սիոբու պուլտուլար , վէ ճէմի՝ զուհուր օլանլարը օնա պէյան էտիպ տէտիլէր : “ () եէրին գապիգի օլան ատամ պիզէ սէրթլիք իլէ սէօլէ յիպ՝ պիզի ճասսուլար սանմաղըլա զընտանա աթտը , պիզ տէ օնա ճէվապ էտիպ Լ յի ատամլարըղ , ճասսուլար տէյիլիղ , պիր պապանըն օն իքի էվեստլարըլըղ , պիրիմիղ արթըր եօգտուր , քիւչիւյիմիւզ տէ հալա Բանա՝ան գօիբաղընտա փէտէրիմիղ իլէ պէրապէր տիր տէտիք : Լ քին Ս՝ըսըր վալիտի պիզէ տէտի . սիղին էյի ատամլար օլտուղունուղու շունտան պիլէճէյիմ , գարընտաչընըզըն պիրինի պուրտա եանըմտա պրա-

գըն տա էվէրիննիդին աճըղը իչիւն պուղտայ ալըպ կիտին . վէ օ քիւչիւք գարընտաշընըղը պանա կէթիրին : Ա է օ վագըթ պիլէճէյիմ քի սիզ ճաստուլար տէյիլ սինիզ , իլլա էյի ատամլար սընըղ : Հէմ սիզէ գարընտաշընըղը կէրի վէրէճէյիմ , վէ պու վիլայէթտէ թիճարէթ էտէսիզ :

Ա է պունտան սօնկրա օնլար չուվալարընը պօշատըրլար իքէն , հէր քէսին ագչէ չըգընը քէնտի չուվալընտա չըգտը , վէ օնլար հէմ պապալարը ագչէ չըգընլարընը կէօրտիւգտէ գօրգտուլար : Իմտի փէտէրլէրի Յակօր օնլարա տէտի քի , Պէնի էվլատլարըմտան մահրում էթտինիզ . Յոլսէփի եօգ օլտու , Շիմէօն եօգ օլտու , Իննիամինի տէ մի ալաճագ սընըղ . Ճիւմլէ պունլար պանա պէլալէր տիր : Ա է Սուրէն փէտէրինէ տէտի : « Իյէր պէն պունու սանա կէրի կէթիրմէղսէմ . պէնիմ իքի օղուլարըմը էօլտիւր : ()նու պէնիմ էլիմէ թէսլիմ էյէ , վէ պէն օնու եինէ սանա կէրի կէթիրէյիմ : Եմմա օ տէտի . Խայրը . օղլում սիզին իլէ պէրապէր էնմէյէճէք , չիւնքի գարընտաշը էօլտիւ , վէ օ եալընըղ գալտը . էյէր կիտիճէյինիզ եօլտա պիր գաղէյէ օղըարսա , օ զէման պէնիմ ագ սաչլարըմը թասա իլէ մէղարա էնտիրէճէքսինիզ » :

Պէշէնճէ Պապ էպէրինէ Ֆլախագալար :

Յակօր Սըսըրտա պուղտայ պուլունուր ուտուղունու էօյրէնտիգտէ , էվ հալգլարը աճըղգտան էօլմէօին տէյիւ՝ անիտէ էվլատլարընը պուղտայ սաթըն ալմաղա կէօնտէրտի : Շիւմլէ Իրիսթիան աթալար էվլատարընա էօ՛միւրիւն էքմէյինի՝ եանի

Միջոց Վիթապլարը թետարիք էլէմէյէ պօրճու տուրլար . հէմ իգթիզա էտէճէք օլուրսա , օնլարը գազանմագ իշիւն ախէր մէմլէքէթլէրէ տէ իրսալ էթմէյէ իհմալ էթմէմէլի :

Իվլէլա Յոլսէփի գարընտաշլարընը ճասուսլար մէգամընտա դութուպ' օնլարա սերթլիք կէօսթէրտի . ամինա պունու' տէյիլ քէնտէն ես հասէթտէն' իլլա օնլարը ալլագ կէօնիւլլիւ էթմէք վէ թէօվպէյէ կէթիրմէք իշիւն էթտի : Ալէ պու մերամը արդուլատըղը կիպի իճրա օլունտու . զիրա կիւնաշլարընը խաղըրլարընա կէթիրիպ' իգրար էյլէտիլէր : Պուրատա' դամիրին գուվլէթինի' պիր թէֆտիշ էտէլիմ : Յոլսէփի Ս'սըրա սաթալտան պէրի' թէմամ' եիրմի սէնէ կէշմիշիտի , էյլէ իքէն տախի զալըմլըգլարը իշիւն սուշլարընը պիլիպ իգրար էտէրլէրիտի : Մլաշ ինսանլարըն չօգտան ունուտուլմուշ օլան կիւնաշլարընը գօլալըղըլա խաղըրլարընա կէթիրմէյէ գատիր տիր . վէ պիր կիւն կէլէճէք քի , անտէ եարամազլարըն պինաճուսլուգլարընը խաղըրլարընա կէթիրիճէք տիր :

Յոլսէփին գարընտաշլարը օնուն հուղուրունտա սէօհպէթ էտէրլէրիտի . վէ օնու' էթտիգլէրի սէօհպէթտէն ասլա պիր շէյ անղլամագ զանն էտէրլէրիտի . օ իսէ սէօղլէրինի անղլարըտը : Պէնա քիմսէլէր չօգ տէֆա' ճիւմլէ գալպլէրինտէ տէտիքլէրինի Մլաշըն պիլտիլինի ունուտուրլար : Մմնա հագ թասալէա ճէմի'սինի պիլիլ . շիւնքի թապպ կէօղլէրի էօնիւնտէ' ինսանըն գալպի չօլալագ վէ ու'րեսան տըր :

Արգէթ վագթըմըգտա կիւնաշլարըմըղը խաթըմըգա կէթիրիպ' թէօվպէ իսթիղֆարա կէլմէմիզ

փէք լազըմ տըր : Աեչէ տէֆա գասավէթէր կիւնաճարըմըզը խադրըմըզա կէթիրմէյիլէ պիզէրէ շօգ մէնֆաա՛թ էտէրլէր : Յովսէփ դարընտաշլարընըն կիւնաճարընը իգրար էթտիքլէրինի իշիթտիքտէ , մէրճամէթէ կելիպ աղլատը : Վէզալիք Մլաճ տախի եիւրէք էզկինլիյի իլէ կիւնաճարըմըզը օնա ի՛թիրաֆ էտիպ՝ քէնտի ()ղու Րապպըմըզ ()խոուս Վրիստոսունն ա՛զիզ գանընըն վասիդասը իլէ ա՛ֆլըգ տիլէտիյիմիզ զէմանն պիզէ մէրճամէթ էտէր :

Յովսէփ էվվէլա գարընտաշլարընը թէօվպէ իսթիղֆարա կէթիրմէք իշիւն թա՛ղիր էյլէտիյի կիպի՛ Վրիստոս տախի Մ՛զիզ Րուհունունն վասիդասի իլէ պիզէրէ թա՛ղիր էտէր . ամմա պու սօնդրա պիզէ ()ովսէփ կիպի քէնտինի պէյան էյլէյիպ՝ վէ կիւնաճարըմըզը ա՛ֆվ էտիպ պիղի մուպարէքլէմէք իշիւն օլուր : " Տօսթ պէրէլէրի տիւշմանըն իսթէքլի էօփիւշլէրինտէն ճագիգաթլը տըր " : (Մաաի իէ . 6 :

ՊԼՊ 6

Յաի՞ք օղուլարընը զահիբէ ալուգ իշիւն Սըսըրա իթինճի պէֆա իէօնպերիպ պերապերլէրինճի Վէնիա-
 ֆին՛ րախի իէօնպերաիյի , վէ ()վէպիին օն-
 լարա զէյաֆէլէ ելիպիյի :

Վլէ գըթլըգ եէր եիւզիւնտէ աղըր օլմաղըլա , Սըսըրտան կէթիրտիգլէրի պուղտայը եէյիպ թիւքէթտիգքտէն սօնդրա , ()ակորս եինէ օղուլարընա տէտի քի՛ " Վլարըն եինէ պիզէ զաճիբէ սաթըն

այլն” : () վագրթ Յուզա ճէվապ վերիպ տէտի . “ () ատամ պիղէ շարդ էյլէյիպ տէտի քի , Լյէր քիւչիւք գարընտաշընըզ սիղին իլէ պերապէր օլմազսա , եիւզիւմիւ կէօրմէյէճէքսինիզ : Իմտի էյէր գարընտաշըմըզը պիղիմ իլէ պերապէր կէօնտէրիրսէն , կիտիպ Սըսըրտան զախիրէ սաթըն ալըրըզ . ամմա էյէր կէօնտէրմէզսէն , կիթմէյիլ . զիրա օ ատամ պիղէ տէտի քի , Լյէր քիւչիւք գարընտաշընըզը պերապէր կէթիրմէզսէնիլ , եիւզիւմիւ կէօրմէյէճէքսինիլ ” : Իսրայէլ տէ ճէվապ էտիպ տէտի . “ ‘ Կէ՞ իչիւն պիր գարընտաշընըզ տաշա օլտուղունու պէյան էթմէյիլէ պանա պուքէօթիւլիլ էթտինիլ ” : () նլար տախի տէտիլէր . () ատամ պիղիմ իչիւն վէ սոյումուզ իչիւն տիգգաթլէ սուալ էտիպ տէտի . Պապանըզ տաշա սաղմը տըր , պաշգա գարընտաշընըզ վաթմը , պիղ տէ օնուն սուալինէ կէօրէ գարըլըզ վէրտիք . պիլ գարընտաշընըզը պուրայա կէթիրին տէյէճէյինի պիլիւմիյիտիք :

Սէ Յուզա փէտերի Իսրայէլէ տէտի . “ ‘ Չօճուղու պէնիմ իլէ կէօնտէր , վէ գալգըպ կիտէլիմ , քի հէմ պիղ՝ հէմ սէն՝ հէմ չօճուգլարըմըզ էօ՛մըրիւմիւզիւ հըֆիլ էտէլիմ , վէ էօլմէյէլիմ . պէն օնուն իչիւն քէֆիլ օլուրում , օնու պէնիմ էլիմտէն արա . էյէր օնու կէթիրիպ հուզուրունա տիքմէզսէմ , պիւթիւն է՛օմրիւմտէ սանա սուչու օլալըմ : Լյէր պիհուտէ եերէ էյլէնմիշ օլմայայըտըդ , շիմտիյէտէք իքի տէ՛ֆա կիտիպ կէլէճէյիտիք ” :

() վագրթ պապալարը Իսրայէլ օնլարա տէտի . “ Լյէր պու գարզ իւզրէ օլմագ իգթիլա իսէ , պուլնու էտին , վիլայէթին ալա մէյլէրինտէն գապ-

լարընըզա գօյուպ' օ ատամա հէտիյէ կէօթիւրիւն ,
 եա'նի ճիւղի պէլասան' պիրազ պալ' պուհուր'
 մուրրի սաֆի' պատէմ' վէ ճէվիղ' վէ էլէրինիղտէ
 ագչէյի իքի գաթ ալըն , չուվալլարընըզըն աղզընտա
 սիզէ կէրի տէօնտիւրիւլէն ագչէյի տէ եինէ կէրի
 կէօթիւրիւն . պէլքի եանղըչըղիլէ օլմուշտուր ,
 գարընտաշընըզը տախի ալըն տա' գալգըպ օ ատամա
 կիտին , վէ Ալլահ իմաա'լէա հազրէթէրի օ ա-
 տամըն հուզուրունտա սիզէ ինայէթ պուլտուրա .
 հաթթա քի հէմ օպիր գարընտաշընըզը' հէմ
 Նենիամինի կէրի եօլասըն : Ա է էյէր պանա էվ-
 լաթլարըմտան մահրում օլմագ լազըմ ըսա' մահ-
 րում օլայրմ'' :

Ա է ատամլար պու փէշքէշէրի' հէմ էլէրին-
 տէ իքի գաթ աքչէ ալըպ Նենիամին իլէ պէ-
 րապէր Աըսըրա էնտիլէր . վէ Յովսէփին հու-
 զուրունա չըգտըլար : Յովսէփ իսէ պիր անա-
 տան տօղմուշ գարընտաշը Նենիամինի օնլար ըլա
 պէրապէր կէօրտիւյիւ գէման , էվինին քեահնա-
 սինէ տէտի : "Պու ատամլարը էվէ կէթիր , վէ հայ-
 վան պօղազլայըպ հազըր էյլէ . զիրա պունլար
 էյլէն դաա'մընը պէնիմ իլէ պէրապէր եէյէճէք-
 լէր" : Ա է օ ատամ Յովսէփին էմրի իւզըէ էտիպ'
 օ քիմսէլէրի Յովսէփին խանէսինէ կէօթիւրտիւ :

Ամա օնլար Յովսէփին էվինէ կէօթիւրիւլ-
 տիւքէրինի կէօրտիւքտէ , գօրգուպ տէտիլէր . "Իպ-
 տիտաքի տէֆա' չուվալլարըմըզտա կէրի կէօնտէրի-
 լէն ագչէ իչիւն պիղի պուրայա իչէրի կէթիրտի-
 լէր , քի պէհանէ էտիպ իւզէրիմիղէ տիւշիւն , վէ
 պիղի հէմ մէրքէպլէրիմիղի եէսիր ալսըն" : Ա է
 Յովսէփին էվ քէհասը օլան ատամըն եանընա վա-

ըրպ' վէ էվին գափուսուենտա օնա սէօյլէյիպ տէ-
տիլէր : " Ի՛նճա էտէրիլ նա' էֆէնտիմ' պիլ իպ-
թիտաքի տէֆա' զաճիրէ սաթըն ալմագ իչիւն կէլ-
տիլիմիզտէ , տէօնէրքէն գօնագ եէրինէ վարտըղը-
մըղ զէման' չուվալարըմըղ աչտըգ , վէ իշթէ ճէր
քէշին ագչէսի քէնտի չուվալընըն աղղընտայըտը :
Թասս թամամ' ագչէմիլ իտի , Լ'մմա շիմտի օնու
էլէրիմիզտէ կէրի կէթիրտիք : () նտան մաա'տէ էլ-
լէրիմիզտէ պաշգա ագչէ տախի կէթիրտիք , քի
զաճիրէ սաթըն ալալմ . վէ ագչէլէրիմիզի չուվալ-
լարըմըղա քիմ գօտուղուենու պիլմէյիլ " :

() տա տէտի " Ալէլամէթ սիղէ . գօրգման Լ'է-
լաճընըղ վէ աթալարընըղըն Լ'լաճը սիղէ չու-
վալարընըղըն իչինտէ խազնէ վէրմիշ . ագչէնիզ
պանա թէսլիմ օլուենտու " : Ալէ Ը իմէօնու տի-
շարը չըգարըպ' օնլարա կէթիրտի : Ալէ այագ-
լարընը նայգամագ իչիւն սու կէթիրտի , ճէմ մէր-
քէպլէրի իչիւն եէմ վէրտի , օնլարըսա' Յոլսէփ
էօյլէն վագթընտա կէլէնէ գատար' ճէտիյէլէրի ճա-
ղըր էյլէտիլէր , զիրա իշիթտիլէր քի , էօյլէն գաա-
մընը օրատա էտէճէքլէրիմիշ :

Ալէ Յոլսէփի էվէ կէլտիքտէ , էլէրինտէքի
փէշքէշլէրի օնա էվին իչինտէ սուենտուլար , վէ եէ-
րէ պէրապէր թէմէննա էյլէտիլէր : () տա խա-
ղըրլարընը սուալ էտիպ' " Եթ'ճէսինիլ , շու տէտի-
յինիլ իխթիյար պապանըղ նի՛ճէ տիր , տաճա
սանղ մը " տէտի . վէ օնլար Գուլուեն փէտէրիմիզ
էյի տիր , վէ տաճա սաղտըր տէտիլէր , վէ պաշ-
լարընը էյիպ թէմէննա էթտիլէր :

Ալէ Յոլսէփի կէօղլէրինի գալտըրըպ քէնտի-
տի իլէ պիր անատան օլան գարընտաշը Լ'ննիա-

մինի կէօրտիւյիւ կիպի տէտի քի , Պո՛ւ մու տուր , օ տէտիյինիզ քիւչիւք գարընտաշընըզ : Հէմ տախի , Նշլատում , Ըլաճըն ի՛նայէթի իւզէրինտէ օլսուն տէտի : Ա է Տոլսէփի թէզլիյէ չէքիլտի . չիւնքի եիւրէյի գարընտաշը իչիւն արթըգ տայանամատը , վէ կէօզէրի տօլուգսուտու : () սէպէպտէն իչ օ տասընա կիրիպ օնտա աղլատը :

Ա է սօնղըա եիզիւնիւ եայգայըպ , տըշարը չըգտը . վէ քէնտինի զապդ էտիպ՝ էքմէք կէթիրին տէտի : Ա է օնուն իչիւն այրը՝ հէմ օնլար իչիւն այրը՝ վէ օնուն իլէ պէրապէր դաա՛մ էտէն Սըսըրլըլար իչիւն տէ այրըճա գօտուլար . զիրա Սըսըրլըլար՝ պու նէսնէ քէնտիլէրինէ մէքրուհ օլտուղու սէպէպտէն Խպրանիլէր իլէ եէմէք եէմէզլէր իտի :

Իմտի պէօյիւյիւ պէօյիւքլիւյիւնէ կէօրէ՝ վէ քիւչիւյիւ քիւչիւքլիւյիւնէ կէօրէ էօնիւնտէ սըրայ իլէ օթուրտուլար , շէօյէքի ատամլար պիր պիրլէրինէ պագըըպ թաա՛ճիւպ էտէրլէր իտի : Ա է Տոլսէփի քէնտի էօնիւնտէնփարչալար աըպ՝ օնալարա կէօնտէրտի , անճագ Իննիամինէ կէօնտէրիլէն փարչա օնլարըն հէր պիրիսինին փարչասընտան պէշ գաթ պէօյիւք իտի : Իմտի օնուն իլէ եէյիպ իչիպ սէֆա էյլէտիլէր :

Ըլաճըն Պապ Խուլէրինէ Ֆլուհապալար :

Ըլաճ լմաա՛լէա պիր մահսուլլու եերի՝ սաքինլէրինին քէօթիւլիւյիւ իչիւն՝ գօլայըղըլա չօրագլըղա թէպտիլ էթմէյէ դատիր տիր : (Սող. ճէ. 34 :) Եերի գապլամըշ օլան շէտիտ գըթլըգ Յակոբու վէ ֆամիլեասընը ա՛ղիմ սըգլէթէ կէթիրտի : Իմ-

տի Ալլահ պիղէ մահսուլու վագըթլար վերտիյի զէման՝ օնա շիւքիւր էտէլիմ, վէ ճէմի՝ պիղէ պաշըշատըղը նի՛յմէթլէրի տինտարըղըլա գուլանմազա ճահտ էտէլիմ :

Յակոբուն հարաքէթի պիղէ հագանիյէթին պիր զայէթ կիւզէլ ի՛պրէթինի կէօսթէրիր : () - ղուլարընըն չուվալարընտա պուլունան աքչէյի եանղըղըղըլա գօնմուշ տուր զանն էթմէյիլէ, կէրի Սըսըրա կէօթիւրսիւնլէր տէյիւ օնլարա էմր էյէտի : Պու տէմէք տիր քի, հէր քէսնասըլ իսթէրսէ քի զայրիլէրի քէնտիսինէ էթսինլէր, օ տախի զայրըյէ օ դարզ իւզրէ էյէմէլի տիր :

Յակոբ իպթիտասընտան Քննիամինի գարընտաշարըյըլա Սըսըրա գօյվէրմէյէ միւրատ էթտիյիսէտէ, անճագ սօնղրա նիյէթինի թէպտիլ էթմէք լազըմ կէլտիյինտէն տէտի . “ Ա է էյէր պէն էվլատլարըմտան մահսուլու օլմալը իսէմ մահսուլու օլայըմ ” : Աէօյա տէր կիպի օլտու քի, “ Լէյէր Ալլահ էվլատլարըմըլալմաղա լայըգ կէօրտիլ իսէ, իդաա՛թ էթմէք պօրճուլու տուր ” : Քրիսթիան ատամլարա տախի՛ էճէլ կէլիպ՝ էվլատլարընըլալարըղը զէմանտէ պէօյլէ տէմէք եագըշըր :

Յակոբուն Ալլահա սըտգըլ պիւթիւն իտի : () - ղուլարը Սըսըրա կիթմէք իշիւն եօլա րէվան օլտուգլարը զէման՝ օնլարը Ալլահա էմանէթ էտիպ՝ “ Ալլահըմ սիղէ օ ատամըն հուղուրունտա լուղի պուլտուրա ” տէտի : Ճիւմլէ եօլարըմըղտա Ալլահա չաղըրմաղա պօրճուլուլ Աղիզ Քիթապլարըն պուլուրտուղու իւզրէ . վէ օ զէման պիղիմ սէպիլէրիմիղի տօղըրտաճագ տըր : (Ատալ . 4 . 5 :)

Յովսէփի քէնտիսի իլէ պիր անատան տօղմուշ

գարընտաշը Ռենիամինի կէօրտիւյիւ զէման "Վլաճ սանա իճսան էյլէսին էվլատըմ" տէտի : Վէզալիք ճիւմէ Վրիսթիան օլանլար տախի էվլատլարը ի- չիւն Վլաճա տախմա տուա' էյլէմէլի' քի օնլա- րը մուպարէքլէսին :

Յոլսէփին խըզմէթքեարը՝ պու առամլարա Խորայէլին Վլաճընը պիլիւր, վէ օնտան գօրգար քիմսէ կիպի սէյլէնտի : Հիւփհէօիզ Յոլսէփին խանէսինտէ թաա'լիմ օլունմուշ վէ էֆէնտիսինին տինտար էօրնէյինտէն շօգ ճիսսէ ալմըշքար : Հագ Վլաճը պիլէն վէ բուհուլա հէմ կէրէքլէսիլէ օ- նա ի'պատէթ էտէն տինտար քիմսէլէրին խանէլէ- րինտէ սաքին օլմագ' ա'գիմ տէվլէթ տիր : Վղա- լարընտան ֆէսատը իպրէթլէր ալան խըզմէթքեար- լարտան իթիգատ վէ տինտարըզ կէօղէթմէք փէք կիւճ տիւր : Խըզմէթքեարլար տախմա Վլաճտան գօրգար աղալարը ախէրլէրտէն իլէրի գութմաղա պօրճու տուրլար :

Յոլսէփին հարէքէթինտէն անղարըզ քի, օ ճէմի' հէվայի նէֆսլէրինի նէ գատար կիւզէլ զապգ էթմիշիտի : Բուհունու զապգ էթմէյէն քիմսէ գա- լէ'սիզ վէ վերան օլմուշ մէմէքէթէ պէնկզէր : (Վ- առ . Ին . 26 :

ՊԼՊ 7

Յոլսէփին՝ շէնտի պիւրտիւրի Ռենիամինին շուճալանու
 Ինիշ Լասընը գօրգարընը՝ վէ պո- վէճէ իլէ
 գարընտաշարընը սընտարընը :

Վէ Յոլսէփի էվինին քէտիսիւտասընա էմր էտիպ
 օնա տէտի քի, "Պու առամլարըն շուվալարընա

դալտրրա պիլտիգէրի գատար զաճիրէ տօլտուրուն վէ հէր պիրինին ագչէսինի քէնտի չուվալընըն աղ-
 զընա գօյվէրին , հէմ պէնիմ շու իչտիյիմ կիւմիւշ
 թասըմը պուղտայըն ագչէսի իլէ պերապէր էն քիւ-
 չիւյիւնիւն չուվալընըն իչինէ գօյուն : Ա է էճօվ-
 սէփին էմրի իւզրէ օլտու : Ա է սապասըսը ալ-
 տընլըգ օլունճէ , օ ատամլար մերքէպլէրի իլէ պե-
 րապէր կէօնտերիլտիլէր . վէ շէհիրտէն չըգըպ՝ տա-
 հա ուզաղա վարմազտան՝ էճօվսէփ էվինին քէտ-
 խիւտասընա տէտի . “ Վալգ օ ատամլարըն արտը
 սըրա սէյիրթ , վէ օնլարա եթիշտիյին զէման , օն-
 լարա տէ քի , Նիչիւն էյլիք եէրինէ քէմլիք է-
 տա էյլէտինիզ , նէ՞ իչիւն աղամըն կիւմիւշ թասը-
 նը չալտընըզ : Պու՝ աղամըն իչինտէն սու իչտիյի
 թաս տէյիլմի , քի օնուն իլէ սույա՝ տախի պա-
 գար : Պունու իչէտիյինիզէ էյի էթմէտինիզ” :

էճօվսէփին էվ քէտխիւտասը օնլարա եթիշիպ՝
 պու սէօղէրի սէօլէտիքտէ , օնլար պունա ճէվապ
 էտիպ տէտիլէր . Լփէնտիմիզ պու սէօղէրի նիչիւն
 սէօլէր . Լլաճ էթմէսին քի գուլարըն պու մի-
 սիլլիւ հարաքէթ էթսինլէր : Լշթէ պիզ չուվալ-
 լարըմըզտա պուլտուղումուզ ագչէյի Վանա՝ան
 դօիրաղընտան սանա կերի կէթիրտիք , վէ աղտ-
 նըն խանէսինտէն նասըլ կիւմիւշ եա ալթուն չալ-
 մաղա ճէսարէթ էտէ պիլիրտիք . թաս՝ պիզ գուլ-
 լարընըն հանկըսընտա պուլունաճագ օլուրսա , օ
 էօլտիւքտէն մաս՝տէ՝ պիզլէր տախի էփէնտիմիզին
 քէօլէլէրի օլալըմ : () տա ճէվապ էթտի քի՝ շիմտի
 տէտիյինիզ կիպի օլսուն . թաս քիմտէ պուլունա-
 ճագ օլուրսա , օ պէնիմ քէօլէմ օլաճագ . ամմա
 սիզլէր սուչսուզ օլաճագսընըզ : Ա է անիտէ հէր

քէս չուվալընը եէրէ էնտիրտի վէ աչտը , վէ օ ա տամ պէօյիւյիւնտէն պաշայըպ թա քիւչիւյիւնէ կէլինճէյէտէք՝ օնլարը եօգլատը . վէ թասը Վննիամինին չուվալը իչինտէ պուտու : () զէման ճիւմէսի էսվապարընը երրթտըլար , վէ հէր պիրիսի չուվալընը մէրքէպի իւզէրինէ եիւքլէթտի , վէ տէօնիւպ շէհրէ կէրի կէլտիլէր :

() զէման Յուգա վէ գարընտաշարը Յովսէփին խանէսինէ կիրտիլէր . զիրա տահա օրատայըտը , վէ օնա եէրէ պէրապէր թէմէննա էթտիլէր , Յովսէփ տէ օնլարա տէտի . “ Աէ տիր պուսիզին էթտիյինիզ իշ . պիլմէզ սինիզ քի , պէնիմ կիպի ատամ էլպէթտէ սույա պագար ” : () վազըթ Յուգա տէտի . “ Վֆէնտիմէ նէ տէյէլիմ , նէ ճէվապ վէրէլիմ , վէ նասըլ սուչսուզուզումուզու իսպաթ էտէլիմ : Վլաչ գուլարընըն նահապըղընը մէյտանա չըգարտը : Վլթէ էֆէնտիմիզին քէօլէլէրի իզ , պիզ տէ՝ օ էլինտէ թաս պուլունմուշ օլան քիմսէ տէ ” : Յովսէփ տախի տէտի . “ Վլաչ կէօսթէրմէսին , քի պէօյլէ պիր իշ էտէյիմ . թաս քիմին էլինտէ պուլունտու իսէ , օ պէնիմ քէօլէմ օլաճագ տըր , սիզլէր իսէ սէլամէթ իլէ պապանըզա չըգըպ կիտին ” :

() զէման Յուգա եանաշըպ տէտի , “ Վման Վֆէնտիմ՝ քէրէմ էյլէ , գուլուն՝ սուլունըմ տինկլէրքէն պիր սէօզ սէօյլէյէճէյիմ , վէ գուլունուն իւզէրինէ զազապ էթմէ . չիւնքի սէն Ֆիրա՝օն կիպի սին : Վֆէնտիմ՝ սէն գուլարընա սիւալ էտիպ տէտին , պապանըզ եա գարընտաշընըզ վաճըր , պիզ տէ էֆէնտիմէ ճէվապ էթտիքքի , պիր իխթիյար փէտէրիմիզ վար , վէ իխթիյարըղընտա տօղմա պիր տէ քէօրիէ չօճուզու վար , վէ օնուն գարընտաշը է օլ-

տիւ , վէ անասընտան չէման օ գալմաղըլա , պապասը
 օնու սէվէր : Աէն տէ գուլլարընըզա տէտին . ()նու
 պանա կէթիրին , քի կէօղլէրիմ իլէ կէօրէյիմ : Պիղ-
 լէր իսէ էֆէնտիմէ ճէվապ էթտիք , քի չօճուգ
 պապասընը պըրագամազ . զիրա օնու պըրագամազ
 օլսա , իխթիար պապասը էօլիւր : Աէն տախի պիզ
 գուլլարընա՝ էյէր էն քիւչիւք գարընտաշընըզ սի-
 զին իլէ պէրապէր էնմէղ իսէ , արթըգ պէնիմ եիւ-
 զիւմիւ կէօրմէյէսինիզ տէտին : Անտէն սօնըրա գու-
 լուն փէտէրիմիզէ չըգտըղըմըզ զէման , էֆէնտիմի-
 զին սէօղլէրինի օնա սէօյլէտիք , վէ փէտէրիմիզ
 պիզէ՝ Ա արըն եինէ պիզէ տաճա պիրազ զաճիրէ սա-
 թըն ալըն տէտի . պիզ տէ ճէվապ էթտիք քի , Այէր
 քիւչիւք գարընտաշըմըզ պէրապէրիմիզէ օլուրսա ,
 օ զէման կիտէրիզ . զիրա օ պէրապէրիմիզէ օլ-
 մայըլըն՝ օ ատամըն եիւզիւնիւ կէօրէմէյէճէյիզ :
 () վագըթ գուլուն պապամըզ պիզէ տէտի . Աիզ
 պիլիրսինիզ քի՝ գարըմ պանա իքի օղուլ տօղուր-
 տու . վէ օնլարտան պիրիսի եանըմտան չըգտը , վէ
 օնու եապանի ճանավարլար եէտի տէտինիզ . վէ
 արթըգ օնու շիմտիյէտէք կէօրմէտիմ : Խմտի է-
 յէր պունու տա պէնտէն ալըրսանըզ , վէ եօլտա
 պիր գազայէ օղըայաճագ օլուրսա , պէնիմ ագ
 սաչլարըմը թասա իլէ մէզարա էնտիրէճէքսինիզ :
 Խմտի չալէա էյէր գուլուն փէտէրիմէ պու չօ-
 ճուգսուզ վարըրսագ , (չիւնքի օնուն էօ՛մրիւ պու
 չօճուղուն էօ՛մրիւ իլէ սըգը պաղը տըր) քիւչիւք
 գարընտաշըմըզն պիզիմ իլէ պէրապէր օլմատըղը-
 նը կէօրտիւյիւ կիպի՝ էօլէճէք տիր , վէ պու գուլ-
 լարըն փէտէրիմիզ գուլունուն ագ սաչլարընը թա-
 սա իլէ մէզարա էնտիրէճէյիզ :

Լաքին պէն գուլուն փէտերիմէ չօճուգ իչիւն քէֆիլ օլուպ՝ տէտիմ . Լյէր օնու կէթիրիպ հուլուրունուզա չըգարմասամ, պիւթիւն էօ՛մրիւմտէ փէտերիմէ սուչու օլայրմ, վէ պու վէճճ իլէ չօճուղու ալըպ կէլտիք: Պունուն իչիւն հալա չօճուղուն եէրինէ պէն գուլուն էֆէնտիմէ քէօլէ գալայրմ, օղանճըգ իսէ վարսըն գարնտաչլարըլա պէրապէր կիթսին . զիրա չօճուգ պիղիմ իլէ պէրապէր օլմայընճա, նէ՞ եիւղ իլէ փէտերիմին հուլուրունա չըգայրմ, պէն փէտերիմին հուլուրունա վարմամ, քի փէտերիմէ զուհուր օլաճագ պիչարէլիքլէրի կէօրէյիմ :

Եէրինճի պապըն իւղէրինէ Ֆլաղալար :

Կիւմիւշ թաս Բենիամինին չուվալընըն աղզընտա պուլունուպ՝ Յակոբուն ճիւմլէ էվատարը Յովսէփին խանէսինէ կէրի տէօնտիւքլէրինտէ՝ օնլարըն իւղէրինէ իըրսըղըգ գապահաթը հէօքմ օլունտուղու գէման Յուգանըն, “ Ելաճ” գուլարընըն նահագըղընը պուլտու ” տէմէսի աճայիպ տէյիլ տիր : Հագ թաալէա եա՛ թէզ եա՛ կէճ՝ ճիւմլէ ինսանլարըն կիւնահլարընը մուղլագա պուլաճագ տրը : Աէ մութըու օլ ատամա քի՛ Ելաճ կիւնահլարընը պուլտուղունու գանըսըն . զիրա էյէր ինսան պու նէանէյի գանըմաղ իսէ , սալա թէվպէյէ կէլմէզ :

Իչպու զիքրէ լայըգ մատտէտէ՝ Յուգանըն սէօղէրի վէ հարէքէթի փէք աճայրպ տիր : Շ՛էմի՛ Սըրըր գօիրաղընըն վալիսի օլան Յովսէփէ էթտիյի սէօհպէթի՝ սատէլիք իլէ գապիա՛թտան վէ եիւրէք աճըսընտան հասիլ օլան կիւղէլ սէօյլէմէնին պիր

նուսնունէսի տիր : Իպթիտա Յուդա օ դարդ իլէ
 Հարաքէթ էյլէտի քի՝ իսթիյար պասպասընը վէ ֆա-
 միլնասընը բէզիլ էթտի . ամմա շիմտիքի Հարա-
 քէթի իլէ ի՝ թիպարընը սաթըն ալըպ՝ պիւթիւն կէ-
 լէճէք սիլսիլէլէրէ ճիւմլէ էվլատլարա ի՝ պրէթ ալմա-
 դա լայըգ էվլատ մուհասպպէթինին էօրնէյինի պը-
 րագտը :

Յուդա իսթիյար վէ հուրմէթլու փէտէրինի
 թասալանտըրմամագ իչիւն պասպասընըն տէրունի
 ճանտան սէվէրիտիյի Իննիամինին եէրինէ պաղլա-
 նըպ մահպուս օլունմայը դասպուլ էյլէտի : Պու
 թէմսիլի կէօրմէյիլէ Վլաշըն սէվկիլիլի () ղլունու
 խաղըմըզա կէթիրէլիմ՝ քի էզիյէթլէրի վասիդա-
 սը իլէ պիզ կիտիպ կէօքլէրտէ Վէտէրի իլէ պէրապէր
 էպէտէն պուլունմադա նայիլ օլալըմ տէյիլ՝ քէնտի-
 սինի պաղլամադա՝ գամչըլանմադա՝ զէվգէնիլմէյէ՝
 վէ էնճամընտա պիզլէր իչիւն խաշա չըգմադա թէս-
 լիմ էյլէտի :

Չօգ իթիգատսըզ էվլատլար պուլունուրլար քի՝
 օնլարըն քէօթիլ մէշրէպլէրի աթալարընըն թասա
 իլէ էճէլսիզ էօլմէսինէ սէպէպ օլուր : Պու թիւլիլ
 էվլատլար աթալարընա աղըր եիւք կիպի տիր :
 Իմտի տիւշիւնիւն պուլուն սիզ՝ ես՝ ճիւմլէ իգաա՝ թ-
 սըզ օլան էվլատլար :

Չօգ տէֆա օլուր քի՝ գայըմըզ գասավէթի-
 միզ ղայէթ շէտիտ օլտուղու զէման՝ գուրթուլմա-
 մըզ տաշա եագըն օլուր , հալա՝ Յակօբուն էվլատ-
 լարընա օլտուղու կիպի : Իւմիտիմիզ Վլաշա օ-
 լունճա , օ էյէր տէ պիզի կիւմիւշիլ ֆուրունտա
 սընատըղլարը կիպի՝ պազը տէֆա սընար իսէ
 պիզտէն էլ չէքմէզ :

ՊԼՊ 8

Յովսէփին՝ գարընտաշարընս շէնտինն յընտրեալն , վէ
 օնլարը՝ փեռերէ Յովսէփն Սըսըրս կէկերեյե
 կեօնտերեալն :

() զէման Յովսէփի ճիւղէ հոգուրուստա պու-
 լունանլարըն էօնիւնտէ քէնտիսինի զապգ էտէմէ յիսյ՝
 ճիւղէ օնտա օլանլարը տըշարըյա չըգարըն տէյիւ-
 էմը էյլէտի : () սէպէպտէն Յովսէփի քէնտիսինի
 գարընտաշարընս պիլտիրտիյի զէման եանընտա
 հիչ պիր քիմսէ եօղուտու : Ա է պէօյիւք սէս իլէ
 աղլատը , վէ պունու ճիւղէ Սըսըրըլար իշիթտի-
 լէր , Ֆիրա՛օնուն սարայընտա տախի իշիտիլտի :
 Լնտէն սօնղրա Յովսէփի գարընտաշարընս տէտի
 քի , “Պէն Յովսէփի իմ , փէտէրիմ տահա սանղ մը” :
 Լմմա գարընտաշարը ճէվապ վէրմէյէ գատիր տէ-
 յիլ իտիլէր՝ զիրա շաշըպ գալտըլար :

() վագըթ Յովսէփի գարընտաշարընս տէտի
 քի , “Եանըմա եագլաշըն” : Ա է եանընս կէլտիրըլէ-
 րինտէ , օնլարա տէտի քի , “Պէն՝ Սըսըրա սաթ-
 նըղընըղ գարընտաշընըղ Յովսէփի իմ , ամմա շիմ-
 տի գասալէթ չէքմէն , նէ տէ պէնի պուրայա սաթ-
 տըղընըղ իշիւն քէնտի քէնտինիղէ աղըր կէլսին .
 չիւնքի Լլլահ է՛օմրիւնիւղիւ հըֆիղ էթմէք իշիւն
 պէնի սիգտէն էվիլէլ պուրայա կէօնտէրտի . զիրա
 հալա եէր իւղիւնտէ գըթըգ պաշլայալը իքի սէնէ
 օլույօր , վէ պէշ սէնէ տահա գալըր քի՝ օնլարտա
 նէ էքին նէ պիչին օլաճագ : () սէպէպտէն Լլլահ
 պէնի էօնիւնիւղճէ կէօնտէրտի , քի եէր եիւղիւնտէն
 սիլսիլէնիղ քէսիլմէսին , վէ սիղի զանիմէթ իլէ պէս-

լէյիմ: Իմտի հալա պէնի պուրայա կեօնտէրէն սիզ տէյիլսինիզ, իլա Մլաւ հոսա՛լէա հազրէթ-լէրի տիր, վէ օ պէնի Ֆիրա՛օնա փէտէր՝ վէ ճիւմ-լէ խանէսինէ սահիպ՝ վէ ճէմի՛ Ս՛ըսըրա սուլթան էյլէտի: Իվէզ փէտէրիմէ կիտին, վէ օնա տէյին քի, () զլուն Յոլսէի շու ճէվապլարը տէյօր, եա՛նի քի՛ Մլաւ պէնի ճէմի՛ Ս՛ըսըրա սուլթան էյլէտի: Իմտի կէճիքմէ, պէնիմ եանըմա էն, վէ սէն վէ էվլատլարըն վէ էվլատլարընըզըն էվլատլարը՝ գօյուն-լարըն վէ սըզըրլարըն վէ ճիւմլէ վարիյէթին իլէ Աօչէն տիարընտա սաքին օլաճագօսըն, վէ պէնիմ եանըմտա օլասըն, վէ պէն սէնի օրատա պէսլէյէ-ճէյիմ: Չիւն քի տահա պէչ երլ գըթըզ վար, թա քի սէն վէ էվլատլարըն վէ ճիւմլէ վարիյէթին հէլագ օլմայասըզ: Իշթէ կէօզլէրինիզ վէ գարըն-տաչըմ Բենիամինին կէօզլէրի կէօրիւրլէր քի՛ սիզէ քէնտի ազզըմ սէյլէյօր: Իմտի պիւթիւն Ս՛ըսըր տիյարընտա օլան սալթանաթու տարաթըմը վէ ճիւմ-լէ կէօրտիւքլէրինիզի փէտէրիմէ նագլ էյլէյին վէ կէճիքմէյիպ օնու պուրայա կէթիրին՝:

Ընտէն գարընտաչը Բենիամինին պօյնունա սա-րըլըպ աղատը: Բենիամին տախի քէզալիք Յոլ-սէփին պօյնունա սարըմաղըլա աղատը: Ալէ պու-շէյլէրտէն սօնղըա գարընտաչլարը օնուն իլէ սէօյ-լէշտիլէր:

Ալէ պու խապէր Ֆիրա՛օնուն սարայանըն հէր գարաֆընտա իշիտիլտի • զիրա տէրլէր իտի քի, () սէպէպտէն Ֆիրա՛օն հէմ օնուն գուլարը շազ օլտուլար: Ալէ Ֆիրա՛օն Յոլսէփէ տէտի քի, “Վարընտաչլարընա սէյլէ քի, հայվանլարընը եիւքլէտիպ Վանա՛ան

գօփրաղընա կիթսինէր , վէ պապանըզը Փամիլնաօր
 իլէ պերապէր ալըպ պանա կէլսինէր : Ա լէ պէն
 սիզէ Ս՝ըսըր տիյարընըն հէր էյի շէյլէրինտէն վէ-
 րէճէյիմ , եերին նիյմէթլէրինտէն եէյէսինիլ : Աէն
 տալսի մէմուրսոււն քի՝ էվլատլարընըզ վէ գարըլա-
 րընըզ իչիւն Ս՝ըսըր տիյարընտան ա՛րապալար
 կէօնտէրիպ փէտէրինիղի տէ պերապէր ալըն , վէ կէ-
 լին , վէ էշեալարընըզտա կէօզիւնիւղ օլմասըն , զի-
 րա ճէմի՝ Ս՝ըսըրըն նիյմէթլէրի սիզին տիր՝ : Իմ-
 տի Իսրայէլին օղուլարը պէօյլէ էյլէտիլէր : Ա լէ
 Յոլմէփի Վիրա՛օն փատիշահըն էմրինէ կէօրէ օն-
 լարա եօլ իչիւն ա՛րապալար վէ զահիրէ վէրտի , վէ
 ճիւմլէսինէ իքիշէր գաթ էսվապ վէրտի : Պա-
 պասընա տա պո՛ւ շէյլէրի կէօնտէրտի , եա՛նի Ս՝ը-
 սըրըն հէփ էյի շէյլէրինտէն օն մերքէպ եիւքլէթ-
 տի , վէ օն գաթըր տա փէտէրինէ եօլ նէվալէսի ի-
 չիւն էքմէք եիւքլէթտի , վէ գարընտաշլարընա՛ եօլ-
 տա նիզա՛ էթմէյին տէյիւ թէնպիհ էյլէտիքտէն
 սօնղրա՛ օնլարը սալը վէրտի , վէ չըզըպ կիթտի-
 լէր :

Ա լէ Ս՝ըսըրտան չըզըպ Վանա՛ան մէմլէքէթի-
 նէ պապալարը Յակոբա վարտըլար , վէ օնա միւժտէ
 վէրիպ՝ Յոլմէփին հալա սաղ օլուպ՝ պիւթիւն Ս՝ը-
 սըրըն սուլգանը օլտուղունու խապէր էթտիքլէրին-
 տէ , Յակոբուն եիւրէյի պայըլտը . չիւնքի օնլարըն
 սէօզիւնէ ինանմատը : Լ՛մմա օնլար Յոլմէփին քէն-
 տիլէրէ տէտիյի ճէմի՛ սէօզլէրի օնա նագըլ է-
 տինճէ , վէ Յոլմէփին՝ պապալարընը ալըպ՝ կէթիր-
 սինէր տէյիւ կէօնտէրտիյի ա՛րապալարը կէօրիւն-
 ճէ , Յակոբուն բուհու եերինէ կէլտի վէ Իսրա-
 յէլ տէտի .քի , “Պու պանա եէթիշիթ՝ օղոււմ Յոլմ-

սէփ տահա սաղըմըշ, վէֆաթ էթմէղտէն էվվէլ վարըպ օնու կէօրէյիմ” :

Աէրիւնճի պապ իւլէրիւնէ Ռւլահապալար :

Յուգանըն իլէրքի Պապտա օգուտուղըմուղ փէք թէսիրլի սէօհպէթի Յովսէփին եիւրէյինէ օ գատար իշէտիքի, արթըգ քէնտինի զապգ էտէմէյիպ՝ գարընտաշարընա “Պէն՝ Սըսըրա սաթտըղընըղ Յովսէփիմ” տէտի : Բապպըմըղ Յիսուս Վրիստոս տախի շայիրթլէրիւնի հէման պու գարղ իւղընէ գուլանըր : Թէվպէյէ կէլսինլէր վէ կիւնահլարընը ի՛թիրաֆ էթսինլէր տէյիւ՝ բուհու իլէ օնլարա թ՛աղիր էթտիքտէն՝ վէ զամ ու գասէվէթլէր իլէ թէտիպ էթտիքտէն սօղրա՝ օնլարա տիւննայէ պէյան օլունմատըղը կիպի պէյան օլունուպ՝ օնլարա՝ “Պէն օ Յիսուսում, քի պանա սիղլէր կիւնահլարընըղ իլէ տիւշմանլըգ էթտինիղ” տէր :

Յովսէփի գարընտաշարընը եանընա չաղըրտըղը զէման՝ օնլարա մուհապպէթինին սահիհ օլտուղընու պէյան էյլէտիքտէն սօնղրա՝ օնու Սըսըրա սաթտըղլարը զէման կէօստէրտիքլէրի զալըմլըգլարընը ա՛ֆիլ էյլէտի : Ինսանա՝ զայրըլարընքէնտիսինէ էթտիքլէրի թագսիրաթլարտան կէլմէք՝ հաղրէթի Սողոմոնու պույուրտուղու մինվալ իւղըրէ՝ շան տըր : Ինճիլի շէրիֆ պիղէ թարիֆ էտէրքի՝ ճիւմլէ պիղէ քէտէր էտէնլէրէ ա՛ֆիլ էտէլիմ, նիճէ քի պիղլէր տէ ա՛ֆիլըղըմըղը Ղլահատան ումարըղ :

Յովսէփի Սըսըրա՝ եօլու հաղըր էյլէմէք իլլուն կէօնտէրիլտի, թաքի գարընտաշարը ֆամիլ-

եալարը իլէ պերապեր վարըպ օրատա պէսլէնսինլէր :
 Վեզալիք Բապարմըղ Յիսուս Վրիստոս տախի
 կէօյէ չըգտը քի , ճիւմլէ գամլընա եէր հազըր-
 լասըն , թագի էպէտէն օնուն իլէ պերապեր օլ-
 սունլար :

Յովսէփ գարընտաշլարընը Վանա'ան դօփ-
 րաղընտա 'պապալարընա կէրի կէօնտէրտիյի զէ-
 ման , օնլարա՝ "Եօլտա նիզա՝ էթմէյին" տէտի :
 Շ'էփի՝ Վրիսթիանլար տախի գարընտաշլար տըր ,
 ֆագաթ պիր փէտէրլէրի՝ վէ պիր Ս'իանճըլարը
 վար տըր , քի օնլար իչիւն հէր տայիմ շէֆաաթ-
 ճըլըգտան վաղ կէչմէղ : Ալէ հագգան Վրիս-
 թիան գարընտաշլար սէմավի փէտէրլէրինին փա-
 տիշահըղընա կէթիրէն եօլտա պուլունուրլար իքէն ,
 պիրի պիրլէրի իլէ մուհապպէթլի կէչինտիքլէրինի
 կէօրմէքտէն տահա ֆէրահը շէյ վարմը տըր : ()-
 նուն իչիւն Վաւիթ փէյղամպեր տախի եիւղ օ
 թուղ իւչիւնճիւ Սաղմոսուն պիրինճի խանէսինտէ՝
 գարընտաշլարըն պիրլիքտէ սաքին օլմասը նէ՞ կիւ-
 զէլ տիր տէր :

Յահոբ Յովսէփին հալա սաղ վէ Սըսըրտա
 սուլգան օլտուղունու էօյրէնտիքտէ , տէտիքի՝ "Պոն-
 պանա եէթիչիը" • Վրիսթիան օլանա տախի՝ Յի-
 սուսուն՝ "Պէն տախիմա եաշարըմ , վէ էօլիւ օլտում ,
 վէ իշթէ էպէտլէրին էպէտլէրինէ գատար եաշա-
 րըմ" տէտիյինի իշիթմէյէ գատիր օլմասը՝ եէթի-
 շիը :

ՊԼՊ 9

Յովնէպէն զեղեբէ Յակոբոսն Փառելեասը իւր Մըսըրա շարհասը , իւր Յովնէպէն օնոն իսկիգոյալնէ շեգհասը , իւր սաբն օլագ իշն գարընորաշարընս Սոշն դօփրոպընը սեշնէն նասնհալէ ելնէն :

Անտէն սօնզրա Իսրայէլ գալգըպ ճիւմլէ վարիյէթի իւր Պերշապայէ կէլտի , վէ փետերի Իսասհակըն Ալաշընա գուրպան սունտու , վէ Ալաշ կէճէ րույասընտա Իսրայէլէ սեօյէյիպ տէտի . “ Պէն Ալաշ՝ փետերինն Ալաշըմ , Մըսըրա կնմէյէ գօրգմա . զիրա սէնի օրատա պէօյիւք գայիփէ էտէճէյիմ : Պէն սէնին իւր պերապեր Մըսըրա կնիպ էլպէթտէ սէնի եինէ կերի կէթիրէճէյիմ , վէ Յովսէի էլէրիննի սէնին կէօզլէրիննի իւղէրինէ գօյաճագ տըր ” :

Իմտի Յակոբ Պերշապէտէն գալգըպ եօլա րեւան օլտու , վէ Իսրայէլն օղուլարը պապալարընը քիւչիւք չօճուգլարընը վէ գարըլարընը , Յովսէփին՝ պապալարընը կէթիրէլէր տէյիւ՝ կէօնտերտիյի ա՛րապալարըն իւղէրինէ օթուրտուպ՝ մալարընը վէ Վանա՛ան դօփրաղընտա էտինտիքլէրի ճիւմլէ տաւարըլարընը տա ալպ՝ Յակոբ վէ քէնտիսի իւր պերապեր ճէմի՝ զիւրրիյէթի՝ եա՛նի էվլատարը վէ էվլատարընըն էվլատարը գըզարը վէ գըզարընըն գըզարը՝ ճիւմլէսի պերապեր Մըսըրա կէլտիլէր : Յակոբ ճէմի՝ զիւրրիյէթիննի Մըսըրա կէթիրտի :

Յակոբ իւր Մըսըրա կէլէն ճանլար , Յակոբուն էվլատարընըն գարըլարընտան մատա ճիւմլ

լէսի ալթմըշ ալթը ճան ըտըլար : Ա է Յովսէփին Ս՝ըսըրտա տողան էվլատլարը իքի ճանըտը : Յակոբ խանէսինին ճանլարը՝ օնուն իլէ Ս՝ըսըրա կիրէնլէրին ճէմի՛սի եէթմիշ պէշ ճանըտը :

Ա է Յուզայը քէնտիսինտէն էվվէլ Յովսէփի խապէրճի կէօնտէրտի , քի կօշէնտէ պապասընը դարշըլամաղա կէլսին : Ա է կօշէն դօփրաղընա կէլտիլէր : Իմտի Յովսէփ ա՛րապալարընը գօշուպ պինտի , վէ կօշէնտէ փէտէրի Խորայէլի գարշըլամագ իչիւն կէլտի , վէ պապասընըն հուզուրունա չըգըպ՝ պօյնունա սարըլտը , վէ հայը վագըթ պօյնունտա աղլատը : () վագըթ Խորայէլ Յովսէփի տէտի . “Շ իմտի արթըգ էօլէյիմ՝ չիւնքի եիւզիւնիւ կէօրտիւմ՝ զիրա սէն տահա սաղ սըն” :

Ա է Յովսէփ գարընտաշարընա տէտի , Ա աբըպ Ֆիրա՛օնուն հուզուրունա չըգաճաղըմ՝ վէ օնա տէյէճէյիմ քի՛ Վանա՛ան դօփրաղընտա օլան գարընտաշարըմ՝ վէ պապամըն էվի պանա կէլտիլէր , վէ օ ատամլար չօպան տըրլար , զիրա օնլարըն սանաա՛թը սիւրիւ պէսլէմէք տիր , վէ սիւրիւլէրինի վէ սըզըլարընը վէ ճէմի՛ վարիյէթլէրինի կէթիրտիլէր : Իմտի էյեր սիզի Ֆիրա՛օն չաղըրտըպ սանաա՛թընըղ նէ՞տիր տէր սէ , պիզ գուլլարըն քիւչիւքիւքտէն պէրի իչիմիզ՝ պիզիմտէ աթալարըմըղընտա չօպանլըգ տըր տէյին , քի կօշէն դօփրաղընտա սաքին օլասընըղ , զիրա Ս՝ըսըրըլարըն ինտինտէն չօպանլըգ մէքրուհ պիր նէսնէ տիր :

Տօգո-դս-նճո- Պապ ի-ղէրինէ Ռ-լաւաղալար :

Յակոբ եօլա չըգամաղտան էվվէլ Պէրչապէյէ վարըպ օրատա Մլահը Րապպա գուրպանլար սուն-

տու : Շիւմլէ կօլլարըմըզտա Ալլաճա նիազ էթմէյէ վէ հէր կօլա չըգտըղըմըզտա օնուն հիմայէթինի վէ պերէքէթինի տիլէմէյէ պիղէ վաճիպ տիր : Յակոբ իպթիտա Մըսըրա կիթմէյէ գօրգարըտը . չիւնքի պիլիւր իտի քի՝ օ վելայէթ փուլթիէրէսթիլիքտէն տօլույուտու , վէ էվլատլարը վէ նէսլի՝ եա՛նի էվլատլարընտան օլաճագ խալգ՝ օրատա իղվալէրէ վէ թէհիքէլէրէ օղըոյաճագլար : Հուրմէթու Յակոբ՝ փէտէր չօգ սէնէլիք այրըլըզտան սօնղըա՝ օլու Յովսէփի իլէ պուլուշտուղու զէման , զայէթ չօգ շաղ օլտու : Ամմա Ալլաճըն օղուլլարը ճէննէթտէ օ տիւնեանըն կիւնաշլարընը գալտըրան Գուզուրուսն հուզուրուստա ճիւմլէսի պուլուշտուզլարը զէման , նէ՞ գատար տաճա զիյատէ շաղ օլաճագ տըր :

Յովսէփին հագ Ալլաճա իպատէթ էտէն գարընտաշլարը՝ Աօշէնտէ փուլթիէրէսթ Մըսըրըլարտան այրը հըֆղ օլունուրլարըտը : Պու տիւնեանըն՝ Ալլաճ պիլմէղ վէ օնա խուլուսի փագ իլէ սէճտէ էթմէղ պէոյիւք ատամլարընըն արասընտա ի՛թիպարը վէ եիւճէ փայէլի օլմագտան՝ Ալլաճա բուհուլա վէ կէրչէքիլիլէ սէճտէ էտէրէք՝ ա՛լէմէ պէլիսիղ պիր ալչագ վէ էտնա բիւթպէտէ պուլունմագ տաճա էյի տիր : Աթալարըն պօյնունուն պօրճու տուր քի՝ էվլատլարը իչիւն իճթիշամլը մանսուպլար աւրամասընլար , իլլա կիւնաճա կէթիրէն իղվալարտան խալի վէ գօրգուսուղ օլանլարը արասընլար :

Յովսէփին գարընտաշլարը չօպան օլտուգլարը սէպէպիտէն՝ Մըսըրըլարըն ի՛նտինտէ մէքրուհլարը տը : Քրիստոս Լչֆէնտիմիղ տալի Սատթէոսուն ինճիլինին խիրմի տէօրտիւնճիւ պապընըն

տօգուզունճու խանէսինտէ շայիրթլէրինէ փէշին սէշլէյիպ տէտի քի, “Պէնիմ խամիմ իշիւն ճիւմլէ միլէթլէրտէն իգրաս օլունաճագսընըզ” : Ամնա Ռպրանիլէրին Սըսըր դօփրաղընտա պրրագըլըպ՝ Փագաթ ճիւղի զէման իգրաս օլունտուգլարը կիպի՝ Վրիստոսուն շայիրթլէրի տախի հաքէզա թէզիյէ պու տիւնեանըն իգրասըզընտան սէմավի փատիշասըզա ալընաճագլար տըր, քի Վանա՛ան դօփրաղը պու փատիշասըզըն Փագաթ պիր րէսմի իտի :

ՊԼՊ 10

էՅոճեփէն զեպէրէ Յախթոն Պիրա՛օնոն հոշոնրոնա չըգորտաւ, զէ Յախթոն Պիրա՛օնա ետյր րոնա՛ ելեմսի, զէ Իսրայել օղոնլարընըն բամեոսեոսէ լեհիին ելեմէրէ զէ Յոճեփէն օնլարը զէ Պեմիւն Սըսըրը պեալեմսի, զէ Սըսըրըզըն հեփեմլաինի Պիրա՛օն իշիւն սալըն տըտաւ, զէ Յոճեփէն զեպէրէնի յաղըստոն իլէ օնա զէՓալընրոն Վանա՛ան րիշտընրոն կեօմեյէ օնա ելեմինի :

() զէման էՅովսէփի Պիրա՛օնա վարըպ տէտի քի, “Փէտէրիմ վէ գարընտաշլարըմ սիւրիւլէրի՛ սըղըրլարը՝ վէ ճիւմլէ վարիյէթլէրի իլէ Վանա՛ան դօփրաղընտան կէլտիլէր, վէ իշթէ հալա կօշէն տիյարընտա տըրլար” : Ա է գարընտաշլարընտան ոյէշատամ ալըպ՝ օնլարը Պիրա՛օնուն հուզուրունա չըգարտը : Ա է Պիրա՛օն էՅովսէփին գարընտաշլարընա սիզին սանա՛աթընըզ նէտիր տէտիքտէ, Պիրա՛օնա ճէվապ էտիպ՝ գուլարըն պիզ տէ աթալա-

ըրմըղ տա գոյուն չօպանլարըըղ տէտիլէր . հէմ տախի Ֆիրա'օնա տէտիլէր քի , "Պիղ պու եէրէ միսաֆիր օլմագ իչիւն կէլտիք՝ չիւնքի գուլարընն սիւրիւլէրի իչիւն օթլագ եէրի գալմատը , վէ Վանա'ան դօփրաղընտա աղըր գըթըգ վար : Իմտի հալա ըէճա էտէրիղ , կօչէն դօփրաղընտա սաքին օլմամըգա ի'նայէթ պույուր" :

Ա է Ֆիրա'օն Յովսէփէ սէօյլէյիպ տէտի , պապան վէ գարընտաչլարըն սանա կէլտիլէր , իշթէ Սըսըր դօփրաղը էօնիւնտէ տիր , պապան վէ գարընտաչլարըն էն էյի եէրտէ սաքին օլսունլար : կօչէն դօփրաղընտա օթուրսունլար . էյէր գարընտաչլարընն արասընտա հիւնէրլիւ քիմսէլէր վարըտըղընը պիլիբ իսէն , օնլարը պէնիմ սիւրիւլէրին իւզէրինէ նազիր էյլէ :

Ա է Յովսէփ փէտէրի Յակոբու կէթիրիպ Ֆիրա'օնուն հուզուրունա չըգարտը . վէ Յակոբ Ֆիրա'օնա խայըր տուա՝ էյլէտի : () վագըթ Ֆիրա'օն Յակոբա եաչըն գա՛չ տըր տէյիւ սօրտու . վէ Յակոբ Ֆիրա'օնա ճէվապ վէրիպ՝ Պու տիւնն եատա միւսաֆիրլիյիմին երլարը եիւզ իյիրմի սէնէ օլույօր . պիւթիւն էօմրիւմիւն կիւնլէրի ազ վէ տէրտլի օլուպ՝ աթալարըմըն եաչլարընա եէթիշմէտիլէր տէտի : Ա է Յակոբ Ֆիրա'օնա խայըր տուա՝ էյլէտիգտէն սօնղրա օնուն հուզուրունտան չըգըպ կիթտի :

Ա է Յովսէփ պապասընը գարընտաչլարը իլէ պէրապէր սաքին էթտիրիպ՝ Սըսըր դօփրաղընն էն էյի եէրինտէ՝ եա'նի Բամէսէս նամ եէրտէ Ֆիրա'օնուն էմրի իւզըէ օնլարա միւլք վէրտի : Հէմ Յովսէփ պապասընա , գարընտաչլարընա , վէ ճիւմ

լէ ֆամիլեասընա սայրլարընճա ատամ պաշընա՝ էքմէք վերիպ օնլարը պէսլէր իտի :

Ա չ ասլա Տիչ պիր եերտէ պուղտայ պուլունմաղ ըտը . զիրա գըթլըգ զայէթտէն ալըր ըտը , շէյլէքի Սըսըր դօփրաղընըն վէ Վանա'ան դօփրաղընըն խալքը աճլըգտան ա'ճիղ օլտուլար : () սէպէստէն Յովսէփ կերէք Սըսըրտա կերէք Վանա'ան տիյարընտա նէ գատար ագչէ վարըսա պուղտայ սաթըմընտան հէփիսինի ճէմ էյլէյիպ՝ Ֆիրա'օնուէն խանէսինէ կէթիրտի :

Ա չ Սըսըր տիյարընտա վէ Վանա'ան դօփրաղընտա ասլա ագչէ գալմայընճա , ճիւմլէ Սըսըրըլար Յովսէփէ վարըպ տէտիլէր , պիղէ էքմէք վէր , չիւնքի ագչէմիղ թիւքէնտի , սէնին էօնիւնտէ պիղ աճլըգտան էօլէլիմ մի : () զէման Յովսէփ օնլարա տէտի . «Վյէր ագչէնիղ գալմատը իսէ , հայվանլարընըր կէթիրին , վէ պէն սիղէ հայվանլարընըրըն պէտէլինէ պուղտայ վէրէյիմ » : () նլարտա հայվանլարընը Յովսէփէ կէթիրտիքլէրինտէ , Յովսէփ օնլարա աթլարընընըն՝ գօյունլարընըն՝ սըղըրլարընըն՝ վէ մէրքէպլէրինին պէտէլինէ էքմէք վէրտի . վէ օնլարը ճիւմլէ հայվանլարընա պէտէլ օ սէնէ էքմէք իլէ պէսլէտի :

Ա չ օ սէնէ թէքմիլ օլունճա , էրթէսի սէնէ տէ կէլիպ Յովսէփէ տէտիլէր քի՝ Վագչէմիղին թիւքէնտիյինի էֆէնտիմիղտէն սագլամայաճաղըզ , հայվանլարըմըղըսա՝ օնլար տա սիւրիւլէր իլէ սէնին օլտուլար . էֆէնտիմիղին հուղուրունտա հէօքմիւմիւղտէ օլարագ վիւճիւտիւմիւղտէն վէ եերիմիղտէն մա'տա Տիչ պիր շէյիմիղ գալմատը , Վմտի նիչիւն հուղուրունտա հէմ պիղ էօլէլիմ , հէմ եերի-

միզ խարապ գալըն • պիզի վէ եերիմիզի էքմէք իլէ սաթըն ալ, վէ պիզ եերիմիզ իլէ պերապէր Վիրա՛օնա քէօլէլէր օլալըմ • վէ թօխում վէր քի, էքիպ խտարէ օլալըմ, վէ աճըգտան էօլմէյէլըմ, եերիմէզ տէ խարապ գալմասըն :

Վէ Յոլսէփ ճէմի՝ Մըսըր դօփրաղընը Վիրա՛օն իչիւն զապդ էյլէտի • չիւնքի Մըսըրըլար դըթըզ պասմաղ իլէ եերլէրինի Վիրա՛օնա սաթտըլար, վէ եեր Վիրա՛օնուն օլտու • վէ խալգ Վիրա՛օնուն էմրի իլէ շէհրլէրէ կէօչ էյլէտիլէր, Մըսըր սինօրլարընըն պիր ուճունտան օ պիր ուճունատէք • Փագաթ քեաշինլէրին եերինի սաթըն ալմատը • չիւնքի քեաշինլէրէ Վիրա՛օն թա՛յին վէրիր իտի, վէ օնուն վէրտիլի թա՛յին իլէ կէչիւնիրլէր իտի, օ սէպէպտէն եերլէրինի սաթմատըլար :

() զէման Յոլսէփ ճիւմլէ Մըսըրըլարա տէտի • “Իշթէ պու կիւն սիզի վէ եերինզի Վիրա՛օն իչիւն սաթըն ալտըմ, իշթէ սիզէ թօխում՝ ալըն տա վարըն էքին : Ըմմա մահսուլ վագթընտա պէշտէ պիրինի Վիրա՛օնա վէրէճէքսինիզ, վէ տէօրթ պէօլիլիլ դարլալարընըզա թօխում՝ վէ եէմէքլիլինիզ վէ ճիւմլէ Փամիլեանըզն նափագասը իչիւն սիզին օլտուն” : ()նլար տա տէտիլէր “Մէն պիզի իչեա էյլէտին • էյէր էֆէնտիմիզին հուզուրունտա լուգֆ պուլտուգ իտէ, Վիրա՛օնուն քէօլէլէրի օլալըմ” : Վէ Յոլսէփ պունու՝ եա՛նի Վիրա՛օն իքի գաթ է՛օշիւր ալմայը՝ ճէմի՝ Մըսըր տիյարընտա գանուն էյլէտի • վէ հա՛լա պու կիւնէ գատար տուրուր • հէման քեաշինլէրին եերինտէն մա՛ատա՝ քի օ՝ Վիրա՛օնուն տէյիլ տիր :

Վէ Իսրայէլ Մըսըրըն կօշէն վիլայէթինտէ մէքեան էյլէտի : Վէ օնուն իւղէրինտէ էմլաք սահայլէրի օլտուլար , վէ արթըպ զայէթտէն չօղալտըլար : Վէ Յակօբ Մըսըր դօփրաղընտա օն եէտի երլ տաշա եաշատը : Պու ճիսապ իւղըէ Յակօբուն է'օմրիւնիւն կիւնլէրի թէմամէն եիւղ գըրգ եէտի սէնէ օլտուլար :

Վէթիճէյի քէլամ՝ Իսրայէլին էօլմէսինին կիւնլէրի եագլաշտըղը զէման , օղլու Յոլսէփի չաղըրըպ՝ օնա տէտի . Լյէր սէնին ինտինտէ լուգֆ պուլտուլ իսէ , էլինի պուտուլուն ալթընա գօյուպ՝ պանա իճսան վէ ճագըգաթ էյլէ . բէճա էտէրիմ սանա , պէնի Մըսըր դօփրաղընտա տէֆն էթմէյէսին . իլլա պէն աթալարըմ իլէ եաթայըմ , պէնի Մըսըր դօփրաղընտան չըգարըպ՝ օնլարըն մէզարընա կէօմէսին : () տախի Պէն սէնին էմրին իւղըէ էտէճէյիմ տէտիքտէ , պապասը օնա Պանա անտ էյլէ տէտի : () տա անտ էյլէտի , վէ Իսրայէլ տէօշէյի ուճունտա սէճտէ էյլէտի :

() Խանճու Պապըն իւղէրինէ Ֆլապուլար :

Յոլսէփին Մըսըր փատիշաճընըն սատըր ա՛զամը իքէն քիպիրլիք էթմէյիպ՝ պապասընըն ճէմ գարընտաշարընըն չօպանլըղը իչիւն ութանմամասը՝ մէտճէ լայըգ տըր : Յակօբ փութփէրէսթ Ֆիրա՛օն փատիշաճըն ճուղուրունա չըգտըղը զէման՝ օնա խայըր տուա՛ էյլէտի , եախօտ տաշա տօղրուսու՝ Լլաշանիազ էթտի քի Ֆիրա՛օնու միւպարէքլէսին . քէզալիք Պօղոս Լաքեալ տախի պիղէ թէնպիճ էտէր քի փատիշաճըլար վէ ճիւմլէ էճլէ

մանսուպ օլանլար իչին տուա'լար էտելիմ: (ԻՍՏ-
 ԲՆ Դ. 2:)

Յակոբ պու տիւննատա կէչիրտիյի է'օմրիւնիւ
 միւսաֆիրլիք թապիր էյլէտի, վէ տէտիքի' Լ'օմրիւ-
 միւն կիւնլէրի ազ վէ տէրտլի օլտուլար: Պու է'օ-
 միւրտէ հէր Քրիսթիան պիր գալիլտէ միւսաֆիր'
 վէ եօլճու տըր, վէ տահա էյի պիր մէմլէքէթէ
 կէօչ էթմէքտէ տիր: () սէպէպտէն պու տիւն-
 եատէ եիւզտէն զիյատէ սէնէ եաշասա պիլէ' է'օմ-
 րիւնիւն կիւնլէրի քէնտիսինէ ազ վէ տէրտլի կէօ-
 րիւնէճէքլէր տիր:

Մըսըրլլար Յոլսէփէ' Մէն պիզի իհեա էյ-
 լէտին, եա'նի է'օմրիւմիւլիւ գուրթարտըն տէտի-
 լէր: Յիսուս Քրիստոս Լ'ֆէնտիմիզ պիզլէր ի-
 չին էօլիւպ ճանլարմըզը խէլաս էյլէտի: () սէ-
 պէպտէն հէզարէն պին մութլու քիմսէլէրին բուհ-
 լարը' օնլարըն խէլասլըզը իչին շէրիֆ գանընը
 տէօքտիւլ սէպէպտէն' օնա էպէտիլ էպէտ համա-
 ու սէնա էտէճէքլէր:

Մըսըրլլար աճըգտան խարապ օլմասընլար
 տէյիլ' Յոլսէփէ սալթ տալարլարընը վէ թար-
 լալարընը տէյիլ' իլա քէնտիլէրինի տախի ճանի
 կէօնիւլտէն թէսլիմ էյլէտիլէր: Լ'մտի պիզլէր Յի-
 սուս Քրիստոս Լ'ֆէնտիմիզէ նէ² գատար զիյատէ
 խօշնուտլուգ կէթիրմէլիյիզ, քի պիզէ էպէտի է'օ-
 միւրիւն էքմէյինի եա'նի Լ'զիզ Քիթապլարը վէր-
 տի: () տէր քի' "Միզէ սէօյլէտիյիմ սէօզլէր բուհ
 վէ էօմիւր տիւր": (ՅՈՂ Դ. 63:) Լ'մտի պու
 սէմավի դաա'մը գազանմաղա ճահտ էտելիմ, վէ
 Լ'լլսըն Քէլամընտան մահրուլ օլան քիմսէլէրի
 տէրունի եիւրէքտէն աճըյալմ:

ՊԼՊ 11

Յովսէփին զեղբերի Յակոբոս վէճալէն երբեք իրեն զէ-
յարեւի, վէ Յակոբոսն Յովսէփին իրի օղոստարուն
խայրը Կոստ օգոստարը:

Ա ի պու շէյլէրտէն սօնղրա՝ Յովսէփէ՝
«Պայպան խասթա տըր» տէտիլէր: () տախի ի-
քի էվլատլարընը՝ Սանասէի վէ Եփրեմի պերա-
պերինճէ ալըպ՝ պայպասընը կէօրմէյէ կիթտի: Ա ի
Յակոբա խասպէր վէրիլիպ՝ «Իշթէ օղոսն Յովսէփի
սանա կէլիյօր» տէտիլէր: Ա ի Իսրայէլ տալրանըպ՝
տէօշէյին իւղէրինտէ օթուրտու: Ա ի Յակոբ
Յովսէփէ տէտի քի՝ «Հէր շէյէ գատիր Լլասըմ
Վանա՝ան դօիրաղընտաքի Լուլտա պանա կէօրիւ-
նիւպ՝ վէ պէնի պէրէքէթլէյիպ տէտի քի՝ Իշթէ
սէնին զիւրրիյէթինի չօգ էտէճէյիմ, վէ սէնի
չօղալտաճաղըմ՝ վէ սէնտէն միլէթլէր ճէմա՝աթ-
լարը էտէճէյիմ, վէ պու տիյարը սանա վէ սէն-
տէն սօնղրա սէնին զիւրրիյէթինէ էպէտի միւլք օլ-
մագ իչիւն վէրէճէյիմ: Իմտի հալա պէն Սըսըրա
կէլմէղտէն էվլէլ, Սըսըր տիյարընտա տօղան իլք
օղուլարըն Սանասէ վէ Եփրեմ պէնիմ տիրլէր:
Պուսլար Ոուրէն վէ Սիմէօն կիպի պէնիմ օլաճագ-
լար: Լմիա շիմտէն սօնղրա սանա տօղաճագ օլան
էվլատլարըն սէնին օլտունլար, վէ քէնտիլէրին միրա-
սընտա գարընտաշարընըն իսիմլէրի իլէ չաղըրըլսըն-
լար: Ա ի պէն Լրամտան կէլիւր իքէն, եօլտա Վա-
նա՝ան տիյարընտա՝ Եփրաթայա վարմաղա ալ եօլ
գալըլ իքէն՝ վալիտէն Ուսէլ վէճաթ էյլէտի, վէ

օնու Եփրատա եօլունտա տէֆն էթտիմ, օքի ինթ-
լէհէմ տիր” :

Ա է Իսրայէլ Հոփսէփին էվատարընը կէօ-
րիւնճէ, պունլար քիմտիր տէտի. Հոփսէփ տէ՝
Մլաճ (Թասա՛լէանըն պանա պու վիլայէթտէ վէր-
տիյի էվատարըմ տըր տէտի : Ա է Հակոբ տէ-
տի քի, “()նլարը պէնիմ հանըմա կէթիր, քի օն-
լարա տուա՛մը վէրէյիմ” : Ա է Իսրայէլին կէօզ-
լէրի գօճայըգտան աղըրլաշմաղըլա, կէօրմէզ իտի .
վէ օնլար հանընա հագլաշտըրընճա, օնլարը գու-
ճագլայըպ էօփտիւ : Ա է Իսրայէլ Հոփսէփէ տէտի
քի, “Պէնիմ սէնին եիւզիւնիւ կէօրէճէյիմէ ազլըմ
քէսմէզ իքէն, իշթէ Մլաճ (Թասա՛լէա հաղըթթլէրի
պանա սէնին զիւրրիւյէթինի պիլէ կէօսթէրտի :
Ա է Հոփսէփ օնլարը աթասընըն տիզլէրինտէն ա-
լըպ՝ եիւզիւ եէրէ պէրապէր տիւշիւպ սէճտէ էյ-
լէտի : Ա է Հոփսէփ իքի էվատարընը ալըպ՝ Եփրեմի
սաղ էլինէ Իսրայէլին սօլունտան հանա՛ վէ Ս՛ա-
նասէյի սօլ էլինէ Իսրայէլին սաղընտան հանա օ-
լարագ՝ օնա հագլաշտըրտը, Իսրայէլ տէ սաղ էլինի
ուզատըպ՝ Եփրեմին պաշը իւզէրինէ գօտու, քի
պու քիւշիւյիւ իտի, վէ սօլ էլինի Ս՛անասէնին
պաշընըն իւզէրինէ գօտու . վէ էլլէրինի մախսու-
սան տէյիշտիրտի . զիրա Ս՛անասէ իւք էվատը-
յըտը : Ա է պունլարա տուա՛սընը վէրիպ տէտի .
“Մլաճ քի օնուն հուզուրունտա Մթալարըմ Մք-
րաճամ վէ Իսասակ եիւրիւրլէր իտի, պէնի կէնճ-
լիյիմտէն պու կիւնէ կէլինճէյէտէք պէսլէյէն Մլ-
լաճ՝ պէնի հէր պէլատան գուրթարան Ս՛էլէք՝ պու-
շօճուգլարը միւպարէք էյլէսին, հէմ պէնիմ իս-
միմ իլէ՛ վէ աթատարըմ Մքրասճամըն վէ Իսասակըն

մեն՝ ֆա' աթլը տըր • չիւնքի օնլարըն պէօլէ վագրթ-
լարտա օլան նասիհաթլարը վէ նիյազլարը ճիւմէ
հուզուրտա պուլունանլարըն եիւրէքլէրինին թա
տէրունինտէ եէր պուլուպ թէսիր էթմէյէ միւ-
նասիպ տիրլէր :

Հակոբ էօլիւյօրքէն՝ Հոմսէփին իքի էվլատ-
լարընատա՝ տուա' սընը վէրտի • Ա է էօլէլիք իլէ
ճիւմէ աթալարա մէտհէ լայիգ պիր ի' պրէթ պը-
րագտը , քի օնա ույուպ քէնտիլէրին էվլատլարընը
միւպարէքլէսին տէյիւ Ալլահա նիազ էթմէք քէն-
տիլէրէ պօրճ տուր :

Հոմսէփի էվլատլարընը հիւրմէթլու վէ ի' թի-
գատու փէտէրինէ կէթիրտի , քի տուա' լարընըն
վասիգասի իլէ մուպարէքլէնէլէր : Պունտան անդ-
լարըղ քի , էվլատլարընա Ալլահըն պէրէքէթինի
մալտան վէ զէնկինլիքտէն զիյատէ արզուլէր իտի :
Վրիսթիան աթալար էվլատլարընը իման իլէ վէ
ի' պատէթ իլէ Հիսուսա կէթիրսինլէր • չիւնքի Հի-
սուս օնլարը պու տիւննատա հէփ լազըմ' օլան շէյ-
լէր իլէ վէ կէլէճէք է' օմիրտէ էպէտի փատիշահ-
լըգ իլէ պէրէքէթլէմէյէ գատիր տիր : Հակոբ ա-
թալարը Աբրահամըն վէ Իսահակըն Ալլահընըն՝
եա'նի քէնտինի է' օմրիւնտէ պէսլէյիպ ճէօփ' քէօ-
թիւլիւքլէրտէն հըֆզ էյլէյէն Ալլահըն իսմինի
խօշնուտուղուլա խաղրընա կէթիրիպ' անկտը : Իմ-
տի էճէլ տէօշէյինտէ օլան Վրիսթիան' քէնտինի
շէրիֆ գանը իլէ հէր քէօթիւլիւքտէն գուրթարան
վէ կէօք եիւղիւնտէ էպէտի է' օմրիւ օնա վա'տ
էտէն Բապպ Հիսուսուն իսմէնի նէ գատար տահա
զիյատէ խօշնուտուղուլա զիքր էտիպ անկմաղա
պօրճլու տուր :

Յակոբ՝ վեժաթընտան սօնդրա վիւճիւտիւն
 նիւն տէժն օլունաճաղը եէր իչիւն գայրըրըրը տըր , վէ
 Յոյսէիէ տէժն օլունմասը իչիւն վասիյէթ էթտի :
 Լմմա Վրիստոսա թապի՝ օլան քիմսէ՝ քէմիքլէ-
 րինին նէրէտէ բաճաթլանաճաղը իչիւն պիհուզուր
 օլմասըն . զիրա պիլիր քի՝ գութըրէթուլաճըն էմրի
 իլէ վիւճիւտիւ տիրիլիպ՝ Բապպըն ճէլիլ վիւճիւ-
 տիւ կիպի օլաճագ տըր : Իսրայէլ էօլիւր իքէն ,
 Լլաճըն վա՛տլարընը խադրընա կէթիրիպ նագլ
 էտէր իտի . պիզէր տախի Բապպըմըզ Յիսուս
 Վրիստոսուն ճիւմլէ տինտար շայրթըրինէ էթ-
 տիլի վա՛տլարըր չօգ տէժա՛ ա՛գլըմըղա կէթիրիպ՝
 Փիքըր էտէլիմ . չիւնքի էօլիւմ սաաթլարընտա ճան-
 ւարըմըզն եալընըզ թէսէլլիսի պունլար տըր : Լա-
 քին էյէր է՛օմրիւմիւզիւն նիհայէթի բաճաթլը օլ-
 մասընը արզիւլէր իսէք , էյէր օ գօրգուլու սա՛-
 աթտա Վրիստոսուն վա՛տլարընտան սուտուր էտէն
 թէսէլլիլէրէ նայիլ օլմագ իստէր իսէք , Վրիստո-
 սուն թէնպիչլէրինէ իգա՛աթ էթմէմիլ լազըմ տըր :

ՊԼՊ 12

Յովեպիւն վէպէրի Յալոբուն՝ էլլապըլարընա խայր
 րուս՝ վէ վասիյէլէ էլլապի վէ օնուն վէժաթլը :

Վէ Յակոբ էվլատլարընը չաղըրըպ՝ օնլարա
 տէտի . “Ղիւմլէնիզ ճէմ՝ օլուն քի սօնկ կիւնլէր-
 տէ սիզէ նէ զուհուր օլաճաղընը սէօյլէյիմ : Ղէմ՝
 օլուն վէ իչիտին , էյ Յակոբուն էվլատլարը՝ Իս-
 րայէլի տինկլէյին . փէտէրինիզի տինկլէյին : Եա՛ իլք
 էվլատըմ Ոտուրէն՝ սէն թագաթըմ վէ գուվիլէթլէ-

ըիմին պաշտարն , չէմ փայտէ իւսթիւն չէմ գուզ-
վէթտէ իւսթիւն օլասրն . սու կիպի թաշգրն օլ-
տուն , իւսթիւն օլմայաճագսրն՝ զիրա պապանըն
եաթաղընա չըգտրն , օ ղէման չըգտրղըն եաթա-
ղը լէքէլէտին :

Սիմէօն իլէ Ղեւի գարընտաշլար տրր . պը-
ճագլարը զուլմ սիլահլարը տրր : Մ՛յ ճանըմ օն-
լարըն կիզլիճէ մէշվէրէթլէրինտէ պուլունմայա-
սրն . վէ եա՛ իզզէթիմ օնլարըն ճէմի՛յէթինէ գա-
թըլմասրն . զիրա էօրքէլէրինտէ ինսանլար էօլ-
տիւրտիւլէր , վէ խըրսլարընտա պուղա սինիրլէրի
քէստիլէր : Մա՛նէթ օլսուն օնլարըն էօրքէսինէ .
զիրա զալը՛մ տրր , ղաղապլարընա տախի լա՛նէթ
օլա , չիւն քի սէրթ իտի . օնլարը Ճակօր տա
փայ էտէճէյիմ , վէ Մսրայէլէ տաղըտաճաղըմ :

Ճուղա՛ սէնի գարընտաշլարըն մէտ՛ շէ-
տէճլէքէր , էլէրին տիւշմանլէրինին պօյնունտա
օլաճագ . փէտէրինին էվլատլարը սանա թէմէննա
էտէճէքէր : Ճուղա արսլան եալրուսու տուր ,
շիքեարտան չըգտրն է՛յ էվլատըմ , եաթըպ արսլան
կիպի վէ արսլան եալրուսու կիպի ույուտուն .
քիմ տիր օնու ույանտրրաճագ : Սալդանաթ ասա-
սը Ճուղատան էքսիք օլմայաճագ , նէ տէ գանօն
գօյուճու օնուն զիւրրիւյէթինտէն , թա փատի-
շահլըգ քէնտիսինէ եագըշան քիմսէ կէլինճէյէ գա-
տար , օնա քի միլէթլէր ճէմ՝ օլուպ իղա՛աթ էտէ-
ճէքէր : Պաղընա սրփասրնը՝ վէ սէչիլմիշ պաղը-
նըն ասմասընա մէրքէպ սրփասրնը պաղլայրպ՝
էսվապընը շարապտա՛ վէ լիպասլարընը եիւզիւմ
գանը իչինտէ եայգայաճագ . կէօզլէրի շարապտան
գըրմըղը՝ վէ տիշլէրի սիւթտէն պէյազ օլաճագլա :

Օգտուողն տենիզ լիմանընտա սաքին օլաճագ, կէմիլէր լիմանընտա սաքին օլաճագ, վէ սինօրու թա Սիտօնա սիւրէճէք :

Իսաքար իքի տէնկ արասընտա բահաթլանըր գուվվէթլի մէրքէսյ կիպի տիր, բահաթ էյի՛ վէ եէր կիւզէլ օլտուղունու կէօրմէյիլէ, օմուզու իւլէ զահմէթ էթմէյէ գաթլանաը, վէ բէնճիպէր օլտու :

Վան՝ Իսրայէլ գապիլէլէրինին պիրի կիպի ճէմա՛աթընըն շէրիա՛թընը կէօրէճէք, վէ եօլտա վէ սէպիլտէ երլան օլաճագ. օքի աթըն էօքճէսինի սանճըպ՛ պինիճիյի աթտան աշաղը տիւշիւրիւր : Խէլասէթիինի պէքլէտիմ՛ ես՛ Վապպ :

Վաղը ճէնք ա՛սկէրի եաղմալայաճագ. օ տա օնլարը էնճամընտա եաղմալայաճագ :

Մսէրին էքմէյի սէմիլտիր. վէ պու՛ սալդանաթ սահիպլէրինէ նաֆագա վէրէճէք :

Նէփթաղիմ՛ չէօղիւմիւշ ազատ կէյիք տիր. պու՛ էյի ճէվապլար թէլէֆուզ էտէր :

Յովսէփ մէյվա վէրէն տալ տըր, սուլար քէնարընտա մէյվատար տալ քի՛ ֆիլիսլէրի տուվար իւզէրինէ եայրմատա տըր : ()գ աթըճըլար օգ իլէ վուրուպ եիւրէյինէ գասալվէթ կէթիրտիլէր : վէ օնտան իգրահ էյլէտիլէր : Մամա քէնտիսինին եալի գուվվէթ պուլտու, վէ էլինին պիլէքլէրի՛ Յալոբուն Մլաշընըն էլլէրի իլէ գուվվէթլէնտիլէր : Իսրայէլին գայասը չօպան պուրատա տըր. վէ պու շէյ պապանըն Մլաշընտան տըր, քի օ սանա իմտատ էտէճէք, վէ օ գուտրէթուլահտան քի՛ սէնի եօգարտա սէմավի պէրէքէթլէր իլէ, աշաղտա եաթան կիրտոպըն պէրէքէթլէրի իլէ՛ մէմէլէր վէ

րաճմ պերէքէթլէրի իլէ պերէքէթլէյէճէք : Պապանըն տուա՛լարը էճտատընըն տուա՛լէրինտէն էպէտէն տուրան տաղլարըն թէփէլէրինէ գատար իւսթիւնն օլտուլար . պու տուա՛լար (Յ)օվսէփին պաշը իւզէրինտէ օլաճագլար . վէ օ քիմսէնին պաշը իւզէրինտէ քի՛ գարընտաշլարընտան այրլտը :

Իէնիամին գափըճը գուրտ տուր , սապաշլաշըն գափտըղընը եէյէճէք , վէ ախշամլայըն գափտըղը քէլէփիլլէրի տաղըտաճագ՛ :

Ճ՛իւմլէ պու զիքք օլունանլար Իսրայէլին օն իքի գապիլէլէրի տիր , վէ փէտէրլէրի պու ճէվապլարը սէօլէյիպ օնլարա տուա՛սընը վէրտի : Հէր պիրիսինէ պերէքէթինէ կէօրէ տուա՛ վէրտի : Հէմ օնլարա տէտի քի , Պէն գավմըմա զամմ օլունույօրում , պէնի Հիթի Իփրօնուն թարլասընտա օլան մաղարայա աթալարըմըն եանընա տէֆն էյլէյին , եա՛նի շու մաղարայա քի՛ Վանա՛ան տիշարընտա Սամրէնին գարշըսընտաքի Սաքֆէլանըն թարլասընտա տըր . օնու քի Մբրաճամ Հիթի Իփրօնտան մէզար միւլքիլլիլ իչիւն սաթըն ալտը . Մբրաճամը վէ էշլի Սարայը օրայա տէֆն էյլէտիլէր . Իսաճակը ճէմ գարըսը Իավէգայը օրայա կէօմտիլէր . պէն տախի Իլիյայը օրայա կէօմտիւմ , քի թարլա իչինտէքի մաղարա իլէ Հէթօղուլարընտան սաթըն ալընմըշտըր :

Ընտէն սօնղըա (Յ)ակոբ էվլատլարընա վասիլէթ էթմէյի թէքմիլ էյլէտի , վէ եաթագտա աշագլարընը ուղատըպ վէֆաթ էթտի , վէ գավմընա զամմ օլունտու :

Օն իբնի՞ն՝ պատանի ինչքանէ մի-լահողալար :

Սա՛ղիւմ տիւր քի , Յակոբ փետէր՝ եվ-
լատարընա խայրը տուա՛ , էտէր իքէն , Ազիզ
Րուհուն թէսիրի իլէ էյլէտի . շինքի սեօյլէ-
տիքէրինին հէփիսի փէյլամպէրլիք տիր : Յուգա
իշիւն Սէսիա տիւնեայա կէլէնէ գատար օնտան
ղապիդ վէ սուլգան էքսիք օլմայաճաք տէյիւ էթ-
տիյի փէյլամպէրլիք թէքմիլէն կէլիպ շըգտը :
Չինքի Վրիստոս տիւնեայէ կէլէնէ գատար՝ Եա-
հուտիլէրին հէմ զապիդէրի հէմ այրըճա քէնտի
հէօքիւմէրի վարըտը . ամմա Սէսիա տիւնեայա
կէլտիքտէն սօնղրա՛ , օնլարտան հէր հէօքիւմէթ
գալգըպ միլէթիլիքէրինի պիլէ զայըպ էթտիլէր ,
վէ ճիհանըն հէր դարաֆընա փէրիշան օլուպ հա-
լա շիմտիյէ գատար զապիդսիղ վէ սուլգանսըզ
տըրլար :

Յակոբուն իւշ էվլատարը Սուրէն՝ Սիմէօն՝
վէ Ղեւի՛ ա՛ղիմ կիւնասլար իշէմիշէր իտի , վէ
Յակոբ էթտիլիքէրի կիւնասլարը տէրունի գալպ-
լէրինէ իշէյէճէք միւնասիպ պիր դարիգ իլէ օն-
լարը խաղըրլարընա կէթիրտի : Կշպէթտէ էթ-
տիլիքէրի կիւնասլարընը իսթիյար փէտէրլէրինին
էճէլ տէօշէյինտէ իքէն խաթըրլարընա կէթիրիպ
սեօյլէմէսի՛ , օնլարա պէօյիւք աճը վէրտի : Կաքին
պէլքի տահա կէրէյինճէ թէվպէյէ կէլմէմիշէր
իտի . վէ օ սէպէպտէն Յակոբ Ազիզ Րուհտան
հարաքէթէ կէլիպ կիւնասլարընը խաղըրլարընա
կէթիրտի , քի տահա զիյատէ մահճուպ օլտունլար :
Իմտի պիղ տախի թէվպէյէ կէլմէյէն կիւնաս-
քիարլարա՛ մահշէր կիւնիւնտէ ճիւմլէ ինսան ճին-

Յո՞վսէփին՝ զէրբերինն շատեյեղին՝ օնոս Վրանա՞նս
 մնա իեօրէնքեայ իեօմեսէ, զէ շէնարինն արտի
 շատեյեղին զէ զէճմալը:

Ա է Յովսէփի պապասընըն եիւզիւ իւսթիւնէ տիւշիւպ աղլատը, զէ օնու էօիտիւ՝ զէ գուլարը հէքիմէրէ էմր էյլէտի քի պապասընը պէլասան իլէ պահարլայլար . զէ օնլար օնու պահարլատըլար, զէ օնուն գըրգ կիւնիւ թէմամ օլտու . չիւնքի պահարլանան քիմսէլէրին կիւնլէրի պու դարգ իւզըէ թէքմիլ օլուրլար . զէ Մըսըրըլար եէթմիշ կիւն օնուն իչիւն աղլայըպ եաս էյլէտիլէր: Ա է եաս կիւնլէրի կէչտիքտէն սօնըրա՝ Յովսէփի Վիրա՞օնուն բիճալէրինէ ճէվայ էտիպ տէտի քի՝ Այէր հուզուրունուզտա լուգֆ պուլտում իսէ պէնիմ՝ դարաֆըմտան վարըպ՝ Վիրա՞օնա տէյին քի, փէտէրիմ պանա եէմին վէրիպ՝ պէնի Վրանա՞ն տիյարընտա քէնտիմ իչիւն գազտըղըմ մէզարա տէֆն էտէսին տէտի: Իմտի հալա սանա բէճա էտէրիմ, իզին վէր քի, վարըպ պապամը տէֆն էտէյիմտէ՝ եինէ կէրի կէլէյիմ: Ա է Վիրա՞օն Յովսէփիէ՝ Ա ար պապանը սանա վասիյէթ էթտիյի իւզըէ տէֆն էյլէ տէտի:

() զէման Յովսէփի պապասընը կէօմմէյէ չըգտը, զէ օնուն իլէ պէրապէր ճիւմլէ Վիրա՞օնուն գուլարը՝ զէ էվինին իիւթիյարըլարը՝ զէ Մըսըր տիյարընըն ճիւմլէ էքեապիրլէրի Յովսէփին տէ ֆամիլեասը զէ գարընտաշարը զէ պապասընըն խանէսի չըգտըլար, Աօշէն դօիբաղընտա սալթ չօ-

ճուգլարընը վէ գօյուենլարընը վէ սըղըրլարընը պըրագտըլար : () նուեն իլէ պէրապէր ա՛րապալար վէ աթլար տախի չըգտըլար , շէջլէ քի ղայէթտէն ա՛ղիմ պիր ալայ օլտու :

Վէ Յորդանանըն էօթէսինտէ օլան Լ՛դագ հարմանընա վարտըգլարը զէման՝ ղայէթտէն չօգ ֆիղան ըլա աղլայըպ եաս էյլէտիլէր : Յոլսէփի թէմամ եէտի կիւն պապասընըն եասընը էթտի : Վէ Վ՛անա՛ան էհայիսի Լ՛դագ խարմանընտա օլան եասը կէօրտիւքտէ • պու Ս՛ըսըրըլարա ա՛ղիմ եաս տըր տէտիլէր : () սէպէպտէն օ եէրին ատընա Ս՛ըսըր Վիղանը տէնիլտի , քի օ՝ Յորդանանըն էօթէ եանընտա տըր :

Իմտի Յակոբուեն էվլատլարը պապալարընըն վասիյէթիինէ կէօրէ էյլէտիլէր , զիրա օնու Վ՛անա՛ան տիյարընա կէթիրիպ Ս՛ամրէ գարչըսընտա Ս՛ագֆէլա թարլասընըն մաղարասընա տէֆն էյլէտիլէր , քի օ թարլայը հէմ մաղարայը Լ՛բրահամ Հիթի Լ՛ֆրօնտան մէզար միւլլիլիւ իչիւն սաթըն ալմըչըտը : Պատէհու Յոլսէփի գարընտաչըսըր իլէ վէ ճիւմլէ պէրապէրինճէ պապասընը տէֆն էթմէյէ չըգան քիմսէլէր իլէ տէօնիւպ Ս՛ըսըրա կէլտի :

() զէման Յոլսէփին գարընտաչըսըր պապալարընըն վէֆաթ էթտիլինի կէօրտիւքտէ , տէտիլէր քի՝ Պէլքի Յոլսէփի շիմտի պէզէ քէն դութուպ՝ օնա էթտիլիմիզ քէօթիւլիւլէրէ պինայէն կերէյինճէ ճէզամըզը վէրէ : () սէպէպտէն Յոլսէփի վարըպ տէտիլէր քի՝ Պապան վէֆաթ էթմէզտէն էվվէլ էմր էտիպ տէտիլքի՝ Յոլսէփի պէօյլէ սէօյլէյին , Սանա ըէճա էտէրիմ էթտիլէրի կիւ-

նաճը վէ պինամուսըւղու գարընտաշարըննա ա'ֆիլ էյլէ , չիւնքի սանա քէօթիւլիւք էյլէտիլէր : Իմտի սանա ըիճա էտէրիզ , փէտէրինին Ալլաճընըն գուլլարընըն էթտիյի նաճագըղը ա'ֆիլ էյլէ :

() Լ վագըթ Յովսէփի գարընտաշարընըն սէօղիւնիւ իշիտինճէ , աղլատը : Ա է օնլար եանընա վարըպ' օնուն հուղուրունա տիւշտիւլէր , վէ տէտիլէր քի , Իշթէ պիղ սէնին քէօլէլէրինիղ . Յովսէփի տէ օնլարա տէտի , Գօրգմայըն զիրա պէնիմ հագգըմտա ֆիքրինիղի քէօթիւլիւք էթմէյէ գուրտունուղ . Լաքին Ալլաճ պէնիմ իչիւն էյլիքէր թէթպիր էյլէտի . հաթթա պու կիւնքի կիպի օլա , վէ չօգ խալգ պէսլէնէ : Ա է օնլարա տէտի քի գօրգմայըն , պէն սիղի վէ սիղին խանէլէրինիղի պէսլէյէճէյիմ : Ա է օնլարը թէսէլլի էտիպ' դաթլըլըլա օնլար իլէ սէօճպէթ էյլէտի :

Ա է Յովսէփի գարընտաշարը իլէ վէ ճիւմլէ փէտէրինին էվ ֆամիլեսար իլէ պէրապէր Սըսըրտա սաքին օլտու . վէ եիւղ օն սէնէ եաշատը . վէ իւչիւնճիւ սինսիլէյէ գատար Եփրէմին էվլատլարընը կէօրտիւ : Ա է Սանասէնին օղլու Սախէրին էվլատլարը Յովսէփին գուճաղընտա պէշիւտիւլէր : () Լ տէմ Յովսէփի գարընտաշարըննա տէտի քի , Իշթէ պէն էօլիւյօրում , լաքին Ալլաճ լմասա'լէա հագըրէթլէրի սիղէ նազար էտէճէք , վէ սիղի պու եէրտէն գալտըրըպ' աթալարըմըղ Աբրահամա , Իսահակա , վէ Յակոբա անտ իլէ վա'տ էթտիյի եէրէ չըգարաճագ : Ա է Յովսէփի Իսրայէլին օղուլարըննա անտ էթտիրիպ տէտի քի' Սիւճէրէտ Ալլաճ սիղէ նազար էտէճէք . օ զէման պէնիմ քէփիլէրիմի պունտան գալտըրըպ կէօթիւրէսինիղ :

Սէ Յոփսէփի եիւզ օն եաշընտա վէֆաթ էթտի • վէ օնու պալասանլայըպ պահարլատըլար , վէ Մըսըրտա սանտըգ իչինէ գօնուլտու :

()ն իւլէնիւնդիւ պապըն իւլէրինէ ժլաւհուլալար :

Մըսըրըլարըն Յակոբ իչիւն եէթմիշ կիւն աղլայըպ եաս էթմէլէրի տիգգաթէ լայըգ պիր շէյ տիր : Պէլքի պոունու օ վադըթըն ա'տէթի պէօլէ օլտուղու իչիւն էթմիլէր տիր • լաքին ինանըլմաղ տախի տէյիլտիր քի՝ Մըսըրըլար Յակոբուն ի'թիգատը իչիւն օնա ա'ղիմ ի'թիպար էտէրլէր իտի : Ի'թիգատ սահիպի օլան տօսթլարըմըղը էօլիւմ պիղտէն այըրտըղը ղէման՝ թահգիգան աղլայըպ եաս էթմէմիղ՝ օնլարըն մէնֆա'աթլը նասիհաթլարընտան վէ տահա Ֆայիտէլի ի'պատէթլէրինտէն մահրում օլտուղումուզ իչիւն սէպէպսիղ տէյիլ տիր : Մմմա իւմիտսիղէր կիպի եաս էթմէլի տէյիլիզ • իլա ֆիքը էթմէլիյիզ քի՝ օնլար էյէր պիղտէն կէօջ էթտիլէր իսէ տէ , Վասպ իլէ պերապէր տիրլէր , քի օ վիւճիւտլէրինի տախի մէզարտան չըգարըպ տիրիլտէճէք , հէմ օնլարը կէօք եիւզիւնտէ էպէտի սալգանաթը իլէ ի'զզէթլէյէճէք :

Յոփսէփին գարընտաշլարը օնա կէլիպ գասպահաթլարընը ա'ֆիլ էյլէսին տէյիւ ըիճա էթտիքլէրինտէ՝ օնլարա ճէվապ էտիպ՝ Վօրգմայըն պէն սիղի վէ սիղին ֆամիլեալարընըղը պէսլէյէճէյիմ տէտի՝ վէ օնլարա թէսէլի վէրիպ՝ մոհհասպպէթ իլէ սէօյլէտի : Պու դարղ իւզըէ Վրիստոս տախի շալիթլէրինէ վէ գարընտաշլարընա կիւնահլարընը

ի գրար էթտիքէրինտէ օնլարը ա'ֆիլ էտիսյ գօրգ-
մայըն տէր . վէ օնլարը էպէտէն կէօք եիւզիւնտէ
պէսլէմէյի վա'տ էտէր :

Վէթիճէյի քէլամ Յոսէփի րահաթ ու սէլա-
մէթ օրթասընտա էօլտիւ , վէ գարընտաշարընը
պու եարամազ տիւնեատա վէ եէսիրիք մէմլէքէ-
թինտէ պրրագտը : Հէմ տօսթլարըմըզ հէմ պիզ
քէնտիմիզ տախի եա թէզ եա կէչ պիր տէֆա'
էօլմէլիյիզ . վէ էյէր պիզ տէ Յոսէփի կիպի ճէմի'
է'օմրիւմիւզտէ Վապպտէն գօրգուպ օնու սէվտիք
իսէ , վէ օնա իպատէթ էյլէտիք իսէ , սաա'տէթ-
լու էօլիւմ էօլէճէյիզ :

Ի Հ Պ Ո Ւ Ն Ա Գ Լ Ի Յ Է Թ Ի

Օ Գ Ո Ւ Յ Ա Ն Վ Ի Մ Ս Է Յ Է

“Վ՛յ տօսթում , շիմտի Յոսէփին կիւզէլ վէ
տօգանագլը վէ հիսսէ ալաճագ նագլիյէթինի օ-
գույուպ թէքմիլ էթտին , վէ կէօրտիւն քի' գա-
րընտաշարը օնու Վամայէլիյէրէ սաթտըլար , Ս'ը-
սըրա կէօթիւրիւլտիւ , շէյդանի իղվատան հըր-
փալանտը . վէ եարամազ գատընընըն իֆթիրասը իլէ
զընտանա աթըլտը , վէ էնճամընտա պիր տիւնեավի
թախթ իւզէրինէ չըգմաղա օնա նասիպ օլտու . վէ
ճէմի' պու սըգընթըլը վէ րէնճիտէլի վագըթլարըն-
տա կէօրտիւն քի' հապիմ' ալլագ կէօնիւլիւ' ի'թի-
գատը' վէ իւմիտի Վլլահտա իտի : Վարընտաշարը-
նա ա'ֆիլ էտիճի' իսթիյար փէտէրինէ փէք մու-
հապպէթլու վէ Վլլահա ի'թիգատը օլտուղս սէ-
պէպտէն' օնու ճիւմլէ ա'լէմ նասըլ սէվիպ ի'պրէ-

Թինէ պագար: Իմտի հալա եւ՛ սօսթում՝ կէօղէ-
 րինի Յօլսէփտէն Յիսուսա չէվիր: Յօլսէփտէ
 շօֆ սէվիլէճէք շէյլէր կէօրտիւն, ամմա Յիսուստա
 նէ՞ գատար տահա զլլատէ կէօրէճէքսին: Յիսուս
 քէնտի շայիրթլէրինին պիրիսինտէն սաթըլտը,
 տիւշմանլարընտան խիլաֆէն զէմ օլունտու, շէյ-
 դանտան ինճինտի, խաշա մըխլանտը, վէ մէզար
 հափսինէ գօնուլտու: Ամմա շիմտի սէմավի թախթ
 իւզէրինտէ փատիշահաշըգ սիւրէր, վէ կիւնահալա-
 րըն ա՛ֆվըղը իչիւն՝ վէ էպէտի էօմիւր իչիւն քէն-
 տիսինէ սըղընանլարըն ճիււլէսինի խէլաս էթմէյէ
 գատիր տիր:

Վէաշքի եւ՛ սօսթում՝ Իֆէնտիմիզ Յիսու-
 սուն հագիգաթըլ գուլու օլարագ՝ Ազիլ Բուհտան
 եէնիտէն սօղուպ Յիսուսուն տիւնեանըն կիւնահա-
 լարընը մահվ էտէն շէրիֆ գանընըն վասիգասի իլէ
 ճիւմլէ կիւնահալարընտան թէմիլէնմէյլէ է՛օմիւր
 կէչիրիպ վէֆաթ էտէսին, վէ վէֆաթ էյլէտիգ-
 տէն սօնղրա՝ կէօքլէրտէ օնուն իլէ պէրասպէր էպէ-
 տէն սալլանաթ սիւրէսին. Ամին:

Հ Ա Օ Ր Ի Թ Ի Մ Ո Վ Ա Ն Ս Ի Ն

Է Օ Մ Ի Ի Ն Ի Ն Ն Ա Գ Լ Ի Յ Է Թ Ի

Պ Լ Պ 1

Ֆիլիսոփայական երբեք Վ'պրանի չօճո-գլարունը եօլտե-ր-
ճեյե ե՛րբ Ֆեբր'ան սաբըր եյլե-րնի :

Իսրայէլ օղուլարը Մ'րսըր տիյարընա էն-
տիգտէն եիւզ էլլի սէնէ գատար կէչտիքտէն սօնկ-
րա՝ օլ վիլայէթտէ պիր պաշգա փատիշաճ օթուր-
տու , քի օնլարա զուլմանէ ճարաքէթ էտէր իտի :
(Օնլարըն զայէթ փէք չօղալտըղընը կէօրմէյիլէ ,
օլմայա տաճա զիյատէ արթըպ Մ'ըսըրըլարտան
գուվլէթլի օլալար տէյիւ գօրգուսունտան , իւզէր-
լէրինէ աղըր՝ վէ փէք զօր անկարեա խըզմէթլէր
թա՛յին էտէրէք՝ օնլարա զուլմ վէ ճէֆա իթմէյե
պաշլատը : Աքքին օնլարը ճէր նէ գատար ալլագ-
լարըսա իտի , օնլար օ գատար զիյատէ չօղալպ՝
զայէթ գուվլէթլէնիրլէր իտի , պու սէպէպտէն օն-
լարըն իզտիյատ պուլմասընը մէքս էթմէք իչիւն՝
պիր տաճա զօրու եօլ տիւշիւնտիւ . եա՛նի էպէ-
լէրէ էմր էյլէտիքի՝ Վ'պրանիլէրին էրքէք չօճուգ-
լարընը տօղտուգլարը սա՛աթտէ էօլտիւրէլէր :
Անճագ էպէլէր պու զալմ թէնպիճէ իգա՛-
աթ էթմէմէյիլէ , պէճանէ էտիպ՝ «Վ'պրանի գա-
րըլարը թէզ տօղուրույօրլար , վէ պիզ օնլարա
եթիլչէմէյօրուզ՝ տէյէրէք՝ էմրի իճրա էթմէղլէր
իտի : Պու տախի պէջլէ օլունճա , Ֆիլիսոփ'օն պիր
զայրի ֆէրման էտիպ՝ Մ'ըսըրըլարա էմր էյլէտի

քի, Ի՛պրանիէրին երբէք չօճուզլարընը՝ Նիլ ըր-
մաղընա աթալար :

Հաղէէէ Ս՝ովսէսին Նիլ ըր՛աղընն շէնարընն
պըրա՛գըլարըլ :

Պու վագըթտա Ս՝ովսէս տողտու, վէ Ֆիրա՛-
օնուն ֆէրմանընա կէօրէ՛ անիտէ ըրմաղա աթըլ-
մագ լազըմ կէլիր իտի : Լաքին փէք կիւղէլ չօճուգ
օլտուղունտան՝ աթալարը օնա գըյմայըպ՝ իւչ այ
կիղլիճէ օնու պէսլէրլէր իտի : Լմմա իւչ այտան
սօնկրա արթըգ օնու կիղլէմէք միւմքիւնսիւզ օլ-
տուղունտան • անասը զիֆթ իլէ զիֆթլէնսիշ պիր
քիւչիւգ սէփէտ սանտըգ այըպ՝ չօճուղու իչինէ գօ-
տու, վէ կիտիպ Նիլ ըրմաղընըն քէնարընա պը-
րագտը : Չօճուղուն գըզ գարընտաչը տախի անա-
սընըն արտընճա վարուպ՝ ուղագտան տուրտու,
վէ գարընտաչընա ա՛ճապա նէ վա՛գը օլաճագ տըր
տէյու կէօղէտիր իտի :

Ֆիրա՛օն գըղընն Ս՝ովսէսի պըրպոնըն :

Լա վագըթտան սօնկրա՛ Ֆիրա՛օն գըղը ըր-
մաղա եայգանմաղա էնտի, վէ սանտըգճըղաղը
կէօրիւնճէ՛ խալայըղընըն պիրինի կէօնտէրտի, վէ
սանտըղը օնա կէթիրթտի : Իմտի օնու աչըպ՝ ի-
չինտէ չօճուղու պուլտու քի աղէր իտի, վէ օնու
աճըտը • վէ տէտի քի, “Լչլպէթտէ պու Ի՛պրանի
չօճուզլարընտան օլմալը տըր” : () Ը զէման Ս՝ովսէ-
սին գըզ գարընտաչը Ֆիրա՛օնուն գըղը օնա տէ-
տի քի՝ “Լ չարայիմ սանա Ի՛պրանի գարըլարընտան

պիր սիւտանա չաղըրայրմ տա չօճուղու պէսլէսին մի՛: () տա վար չաղըր տէյինճէ, անիտէ գըղ կիտիպ չօճուղուն անասընր չաղըրտը, վէ Ֆիրա՛-օնուն գըղը օնա տէտի քի՛ “Շու չօճուղու ալ տա պանա պէսլէ, վէ պէն սանա իւճրէթինի վէրի-րիմ” . Ըլլա՛հ թաա՛լէա հաղըէթէրի տախի ա-թալարա էվլատ վէրտիյի զէման պէօյլէ սէօյլէր, “Շու չօճուղարը ալըն տա պանա փէրվէրտէ է-տիվէրին . վէ պէն սիղէ իւճրէթինիզի վէրիրիմ” : Իմտի գարը չօճուղու ալտը, օնու պէսլէտի, վէ չօճուգ պէօյիւյիւպ սիւտտէն քէսիտիքտէն սօնկ-րա՛ Ֆիրա՛օնուն սարայընա կէօթիւրիւլտիւ, վէ Ֆիրա՛օն գըղընըն օղուլուղու օլտու . վէ օնուն ատընա Ս՛ովսէս գօտու, քի սուտան ալընմըչ տէ-մէքտիր :

Ս՛ովսէսին պիւր Ս՛ըսըլլը շօլտիւ-բաթի-յիւ- :

Ս՛ովսէս գըրգ եաչընա տօղրու վարընճա, գարընտաչարը օլան Իսրայէլ օղուլարընը զիյա-րէթ էյլէտի, վէ կէօրտիւ քի՛ աղըր անկարեա իըղմէթէրի ալթընտա պէլլէրի պիւքիւլմիւշիւտիւ : Հէմ տախի պիր Ս՛ըսըլլը ատէմ կէօրտիւ քի, պիր Ի՛պրանիյի տէօյէրիտի, վէ պունուն իչիւն օ գատար տարըլտը քի՛ Ս՛ըսըլլը շօլտիւրտիւ, վէ գումուն իչինէ կէօմիւվէրտի : Աչրթէսի կիւն իքի Ի՛պրանիյի պիրիպիրի իլէ տէօյիւշիւր իքէն կէօրիւպ՛ զատը էտէնէ տէտի քի, “Աէն գարընտաչը-նը նի՛չիւն տէօյէրսին” : () տա՛ “Աէնի պիղիմ իւ-զէրիմիղէ քի՛մ զապիգ եա հագիմ թա՛յին էթտի, եօխսա պէնի տէ՛ տիւն Ս՛ըսըլլը շօլտիւրտիւյին

կիպի էօլտիւրմէք մի իստերսին՝ տէօի . Մ՛ովսէս պունու իշիտինճէ , « Սահիհան պու շէյ տույուլ մուշ » տէյու գօրգտու : Իմտի Ֆիրա՛օն Մ՛ովսէսի էօլտիւրմէք իշիւն արատը , լաքին Մ՛ովսէս Մ՛իտիյան վիլայէթինէ ֆիրար էտիպ՝ օրատա Մ՛իտիյան քեաշինի իլէ սաքին օլտու , վէ օնուն գրղլարընտան պիրի օլան Սիֆօրա իլէ էվլէնտի , վէ օնտան իքի օղուլ տօղուրտու :

Պէրինճէ Պատուն է-պէրինէ Տե-լուհալար :

Մլլաշ թաա՛լէանըն քէնտի ճէմա՛թընա գուլաղուղ թա՛յին էթտիյի զաթը հըֆղ էթտիյի դարիգ նէ ա՛ծայըպ վէ հիգմէթի տիր : Բապպ՝ Ֆիրա՛օնուն քէօթիւ նիյէթինի պօղմագ իշիւն կէլէճէք վազըթտա Ի՛պրանիլէրէ խէլասճը վէ Մըսրըլլարըն հարապընա սէպէպ օլաճագ Ի՛պրանի չօճուղու՝ էօղ քէնտիսինին կիպի պէսէմէյէ՝ օնու քէնտի գրղընը վասիգա էթտի : Բապպ ա՛լիմլէրի՝ չօգ քէրրէ քէնտի ֆէնտլէրինտէ եագալար , վէ սայրըլար իշիւն գաղտըղլարը չուգուրա քէնտիլէրինի տիւշիւրիւր : Մ՛ովսէս՝ քէնտի տէտէսի Մըրահամա Մլլաշըն էթտիյի վա՛տլէրէ ի՛թիմատ էտիպ՝ քէնտի միլլէթի Իսրայէլէ կէլէճէք զէմանտէ օլաճագ ի՛ղղէթի մուգատտէմտէն կէօրտիւ , վէ պու էճիլտէն փատիշաճ սարայընտա սիւրէճէյի կիւնաճըն ֆանի զէվգ ու սէֆասընը հիչ եէրինէ գօյուպ՝ վէ Մլլաշըն ճէմաա՛թը Իսրայէլ իլէ սըգընթը չէքմէսինի տաճա էվլա սայըպ՝ Ֆիրա՛օն գրղընըն օղուլ չաղըրլմասընը ֆէրաղաթ էյլէտի : Պու իուսուստա՝ Մ՛ովսէս պիղէ սահիհ Վըրիս-

Թիանըն ա՛լա ի՛յրէթինի կէօսթէրտի , քի օ՛ կիւնաճը զէվգ ու սէֆալէրտէն տինտարըգ իլէ սագընըպ՝ Վրիստոսուն իմանընը պիփէրվա իքրար էտէր , վէ պու տիւննանըն էղիէթլէրինէ վէ սիւթէմլէրինէ ալլագ կէօնիւլիլէ սապր էտէր , վէ Վրիստոսուն շայիրտէրինէ՝ քէնտիսինին խաս եւարանլարը կիպի ետիրընպ՝ ա՛ղիմ իւճրէթի իշիւն տայիմա՝ կէլէճէք օլան տաճա ա՛լա պիր տիւնեայէ կէօղ աթար :

Մովսէսին Եէհուտիյէ զուլմ էտէն Մըսըրըլը էօլտիւրմէսի՝ ճիչ պիր վէճճ իլէ սուչսուզ պիր ճարաքէթ տէյիլիտի . ֆագաթ պունու էթմէյէ՝ քէնտի գարընտաշլարընա օնլարըն կէլէճէք խէլաս էտիճիսի օլմասընա նիշան օլտուն տէյիւ Ալլաճ գարաֆընտան մէմուր օլտու իսէ , սուչու տէյիլիտի : Գործք Առաքելոց քիթապընտա տէնիլիր քի՛ Մովսէս սանըրըտը քի գարընտաշլարը օնուն էլի իլէ Ալլաճըն քէնտիլէրէ խէլաս վէրէճէյինի անկլարլարըտը : Պիղիմ օնուն պու ա՛մէլինտէն իպրէթ ալմաղա բուխսաթըմըղ եօգ տուր :

Պ Ա Պ 2

Ալլահըն էտնար պէօյիւրլէն իշիպիէ Մովսէսի
կէօրիւնիպիւն :

Պիր գաչ երլտան սօնկրա Մըսըր փատիշաճը էօլտիւ . վէ իսրայէլ օղուլլարընըն գուլլուղու օ՛ գատար էղիյէթլի օլտու քի՛ եէյին ֆէրեատ էթտիլէր . վէ Վապոյ օնլարըն ֆէրեատլարընը վէ աճ ու զարլարընը իշիթտի , վէ Աբրահամըլա քէ-

սիշտիյի ա՛հտընը խաղրընա կէթիբաթի : Ա՛է պու
էսնատէ Ս՛ովսէս Ս՛իտիյան տիյարընտա գայըն ա-
թասը Իթրօնուն գօյունլարընը կիւտէր խիթ : Ա՛է
պիր կիւն օնլարը Վ՛արէբ տաղընըն Եանընա կէ-
թիւրտիւ : Ա՛է օրատա օնա պիր պէօյիւր թլէնտէն՝
աթէշ ա՛լէֆիինին իչինտէ մէլէք կէօրիւնտիւ . վէ
պէօյիւր թլէն աթէշէ դու թուշմուշ իքէն՝ Եանըպ
թէլէֆ օլմայօրուտու : Ս՛ովսէս պու սէյիբէ հայ-
րան գալմաղըլա , օնու թէֆթիշ էթմէյէ Եագ-
լաշտը : Լաքին Բապպըն սէտասը օնա չաղըրըպ տէ-
տիքի՝ «Պուրայա Եագլաշմա , պագլարընտան պագ
գապլարընը չէօղ . զիրա տուրտուղուն Եէր ա՛ղիզ
Եէր տիր» : Հէմ Բապպ տէտիքի՝ «Պէն սէնին պա-
պլարընըն Լաւաշըյըմ՝ Լաբրահամըն Լաւաշը՝ վէ
Խասահըն Լաւաշը՝ վէ Յակոբուն Լաւաշը՝» . Ս՛ով-
սէս տաթի Եիւզիւնիւ տէօնտիւրտիւ , վէ գօրգտու :

Լաւաշըն Ս՛ովսէսէ՝ լաբըղ Ս՛ըսըրտան Խսրայէլ
օղուլարընը Գուրլարսըն գէյո՝ Եիբ Եյլէրէնի :

Ա՛է Բապպ Ս՛ովսէսէ տէտիքի՝ «Սըսըրտա
գալմըմըն Եզիյէթինէ պագտըմ կէօրտիւմ՝ վէ օն-
լարըն ֆէրեատլարընը իշիթտիմ՝ վէ օնլարը Սը-
սըրըլարըն Ելինտէն գուրթարըպ՝ Եյի վէ կէնիշ Եե-
րէ իչինտէն սիւտ վէ պալ ագան Եէրէ կէօթիւր-
մէք իչին Ինտիմ : Աէլ իմտի սէնի Վիբրա՛օնա կէօն-
տէրէյիմ՝ վէ գալմըմ Խսրայէլ օղուլարընը Սը-
սըր տիյարընտան չըգարասըն» : Ս՛ովսէս տէ տէտի
քի՝ «Պէն քիմ իմ քի Վիբրա՛օնա վարայըմ՝ վէ
Խսրայէլ օղուլարընը Սըսըր տիյարընտան չըգա-
րայըմ» (Ո) զէման Բապպ տէտիքի՝ «Վչպէթտէ

պէն սէնին պէրապէրինձէ օլաճաղըմ” : () Լ զէման Ս՝ովսէս սիւալ էտիպ տէտի քի՝ “Եա պէն Իսրայէլ օղուլարընա պէնի սիղէ պապալարընըզըն Եւլաճը կէօնտէրտի տէտիյիմտէ՝ պանա նոււն խամի նէ՞ տիր տէյու սիւալ էտէրլէր իսէ , նէ՞ տէյիմ” : Ա է Եւլաճ Ս՝ովսէսէ ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ “() նլարա պէօյլէ տէյէսին . Պէնի սիղէ Տաիմ վար օլան պապալարըմըզըն Եւլաճը՝ Եբրահամըն՝ Իսահակըն՝ վէ Հակոբոււն Եւլաճը Բապպ կէօնտէրտի : Ա է օնլար սէնին սէօղիւնիւ տինկլէյէճէքլէր : () Լ զէման Իսրայէլին իիթիարլարը իլէ պէրապէր Ս՝ըսըր փատիշաճընա վարըպ՝ տէյէսիղ քի . Պիղի Ի՝պրանիլէրին Եւլաճը տա՝վէթ էյլէտի , իմտի ճալա պիղի գօյ վէր , քի շէօլէ իւչ կիւնլիւք եօլ կիտէլիմ , վէ Բապպ Եւլաճըմըղա գուրպան սունալըմ” :

Ս՝ովսէսին ա՛սասը :

Ա է Ս՝ովսէս ճէվապ վէրիպ տէտի քի , “Իսրայէլ օղուլարը պանա ինանմայաճաղար , նէ տէ սէօղիւմիւ տինկլէյէճէքլէր . զիրա սանա Բապպ կէօրիւնմէտի , տէյէճէքլէր” : Ա է օլ զէման Ս՝ովսէսին էլինտէ պիր ա՛սասը վար ըսը . վէ Բապպ օնա տէտի քի՝ “Ե՛սանը եէրէ պըրագ” . վէ օնու եէրէ՝ պըրագտըգտա՝ երլան օլտու . վէ Ս՝ովսէս օնտան գաշտը : () Լ տէմ Բապպ տէտի քի՝ “() նու գույրու զոււնտան դուլթ” . վէ Ս՝ովսէս օնու գուլթտու , վէ իլթէ ա՛սա էլինտէ կինէ տէյնէր օլտու : Պատէհու Բապպ տէտի քի՝ “Ելինի գօյնունա սօգ” : Ա է Ս՝ովսէս էլինի գօյնունա սօգուպ չըգարտըգ-

տա , գար կիպի պէյաղ ճուտամյը իտի : ()նտան
 Բապպ սօնկրա թէքրար օնա տէտի քի , “Լչլինի
 գօյնունա սօգ” : Ա չէ էլինի գօյնունա սօգուպ չը-
 գարտրգտա , օ պիրիսի կիպի սաղ վէ փագ օլտու :
 Լնճամ Բապպ օնա տէտի քի “Լյէր պու իքի
 մի՛ւճիղատլէրէ ինանմաղար ըսա , օլ զէման իրմա-
 ղըն սույունտան ալըպ՝ գարայա տէօք , վէ օ գան
 լաճագ տրր” :

Ս՝ուլէնին՝ Գարընիտչարընի Գո՛ւրբաբաղա Ի՛րեմիանի
 Ի՛րեմիանի :

Տախի Ս՝ուլէս՝ եւ Բապպ Լչֆէնտիմ՝ պէն
 տիլպաղ պիր քիմսէ տէյիլիմ , իլլա փէլթէք իմ
 տէտի : Բապպ տախի օնա տէտի քի “Լնսանա
 աղըղը վէրէն քիմ տիր , վար կիթ , վէ պէն սէնին
 աղընը աչաճաղըմ , վէ նէ սէյլէյէճէյինի՝ սանա
 թա՛րիֆ էտէճէյիմ” : Լքքին Ս՝ուլէս տէտի քի՝
 “Քէրէմ էյլէ եւ Բապպ՝ պիր պաշգա գատիր
 քիմսէ կէօնտէր” : ()լ զէման Բապպ Ս՝ուլէսէ
 զազէպլէնիպ տէտի քի՝ “Լչթէ գարընտաչըն՝ Վե-
 ՚ւիլի Բ՛չարօն եօգ մու , օ սէնին եէրինէ գալմա
 սէյլէյէճէք տիր , վէ օ սանա աղըղ օլաճագ , վէ
 սէն օնա ալլաչ եէրինէ օլատըն : Հէմ շու երլա-
 նա թէպտիլ օլան տէյնէյի ալ տա՝ օնունուլա մի՛ւ-
 ճիղաթ էտէսին” :

Իրինճի պապըն Ի՛րեմիանի Գո՛ւրբաբաղա :

Ս՝ուլէս մուգատտէմա Ս՝ըսըրտա գըրգ սէնէ
 էյլէնիպ՝ օ տէվըրին էն մէշուր օլան ա՛լիմ Ս՝ը-

սըրըլարըն խաղաղընըն հէր ի'լմիտէ թէրպիյէ օլ-
տուգտան սօնկրա , գըրգ սէնէ տաճա չէօլտէ կէ-
չիրտի :

Մլաճ Թա'ալէա օնա' տէյիլ Ֆիրա'օնուն
սարայընտա րաճաթըրգ վէ ա'ղամէթ իչինտէ իքէն'
իլա սէֆիլ հալտէ չէօլտէ եանար չալը իչինտէ կէօ-
րիւնտիւ . վէ շիւպհէ եօգ տուր քի' Մովսէս չէօլ-
տէ' Ֆիրա'օնուն սարայընտա էօյրէնէպիլտիյինտէն
տաճա մէօճքէմ ի'լմ' էօյրէնտի , քի Խօրայէլէ գը-
լաղուղ օլմասընա օնու հաղըրլասըն : Մլաճտան
էօյրէնմէսի' ինսանտան էօյրէնմէքտէն տաճա էվլա
տըր . վէ էյէր Մլաճ պիղի սըգընթըլարա սա-
լարսա , վէ սէֆիլիք մէքթէպինէ կէօնտէրիբսէ ,
էքսէրիէ սէպէպի օ տուր քի' պիղի քէնտի գուլ-
լարը կիպի պիր պէօյիք մասլաճաթա գուլան-
մաղա իսթէր :

Մովսէս' քէնտիսինի պու խըղմէթէ տաճա լա-
յըգ կէօրմէղիտի , լաքին չօգ տէֆա' Մլաճըն
քէնտի իըղմէթինէ թա'յին էթտիյի քիմսէլէր' քէն-
տիլէրինի օ շէյէ դայէթ մինասիպէթսիղ կէօրիւ ր-
լէր . պուրատա իսէ' Մովսէստէն տաճա մինասիպ
պիր քիմսէ եօղուտու : Ա է Բապպ տախի տէտի
քի' " Հագիգաթ , պէն սէնինլէ օլաճաղըմ " : Եյէր
Մլաճ պիլէմիղճէ օլուր իսէ պու քիֆայէթ էտէր .
օ զէման հէր շէյ էտէպիլիբիղ : Բապպիմիղ քէն-
տի Մաքնալսարընը' հէփ միլէթլէրէ Խնճիլի վա'ղ
էթմէյէ վէ առէմլէրի գարանլըգտան այտընլըղա
չըգարմաղա վէ շէյթանըն հէօքմիւնտէն Մլաճա
չէվիբմէյէ կէօնտէրտիյի զէման' օնլարա տէտի քի ,
" Խշթէ պէն տայիմա թա տիւնեանըն սօնունատէք
սիղինլէ իմ " : Մովսէս Ֆիրա'օնա վարմագտան էհ-

լի քելամ օլմատըղը սեպէպտէն՝ քէնտինի մա՛աղուր պույուրմաղա տիլէտի : Պու շէյ Բապպ ի՛նա՛ալէպէ՛ խօշ կէօրիւնմէտի : Ալլաճըն՝ կիւնաճքեարլարըն խելասը իչիւն քէնտի մերամընը իճրա էթմէսի ինսանլարըն եա մէլէքլէրին էճլի քելամըղընա մերպուդ տէյիլ տիր : Ալլաճ չօգ տէֆա՛ տիւնեանըն էտնա շէյլէրինի վէ ճիչ սայրլանլարը սէչէր , քի ա՛ղիմ օլանլարը ճէճիլ պըրագսըն : Բապպ՝ պիր փելթէք չօպան օլան Սոփսէսի գըրգ սէնէ շէօլտէ զուրպէթլիյինտէն սօնղրա՛ քէնտի ճէմաա՛թընը Ֆիրա՛օնուն զուլմունտան խելաս էթմէք խըզմէթինէ գուլլանտը . վէ պու տիւնեայը շէյգանըն ճէօքմիւնտէն խելաս էթմէյէ թա՛յին օլունան Ինճիլի վա՛ղ էթմէյէ՛ տէյիլ Եունանլարըն վէ Բօմանըն էճլի քելամլարընը՝ իլլա Աալիլեանըն պէօն պալըգճըլարընը սէչտի : Բապպըն միւլաճաղալարը պիղիմ միւլաճաղալարըմըզ կիպի տէյիլ տիրլէր :

ՊԵՊ 3

Սոփսէսին Սըսըրա Ինճիլի ինճիլի Սոփսէսին
չէգոլլը :

(Օ) Ը զէման Սոփսէս գայըն աթասը Իթրօյա վարըպ տէտիքի՛ նիյազ էտէրիմ պանա իղին վէր քի՛ վարըպ Սըսըրտա գարընտաշլարըմը զիյարէթ էտէյիմ : Իթրօ տա “Ալար սէլամէթ իլէ” տէտի : Իմտի Սոփսէս գարըսընը վէ էվլատլարընը ալըպ էլինտէ ալլաճըն ա՛սասը իլէ Սըսըրա կիթտի : Ալէ Բապպ Սոփսէսէ տէտի քի՛ “Սըսըրա վարտը-

ղընտա, շու սենին էլէրինէ վերտիյիմ ա'լամէ թլէ-
րի վէ միւ'ճիւ զաթլարը Ֆիրա'օնուն հուզուրուն-
տա էթմէյէ պագ. վէ Ֆիրա'օնա տէյէսին քի,
Բապպի պէօյլէ տէր. Խարայէլ պէնիմ իլք օղլում
տուր, վէ սանա տէրիմ քի, () Ղլումու սալը վէր
քի՝ վարըպ չէօլտէ պանա ի'պատէթ էյլէսին. ամմա
էյէր սալը վէրմէզսէն, սենին իլք օղլունու էօլ-
տիւրէճէյիմ'' :

Վ է Մովսէս տէօնիւպ Մըսրրա կիտէր իքէն,
Լճարօն օնու գարշըլամաղա չէօլէ չըգտը : Վ է
Մովսէս օնա Բապպըն ճիւմլէ սէօզլէրինի նագլ
էյլէտի : Իմտի գաւմըն իսթիարլարընը ճէմ՝ էյ-
լէտիգտէն սօնղրա՝ Լճարօն օնլարա Լլաճըն
Մովսէսէ սէօյլէտիյի հէփ սէօզլէրի սէօյլէտի.
Մովսէս տախի գաւմըն հուզուրունտա միւ'ճիւ-
զաթլէրի ա'մլէ կէթիրտի, վէ օնլար ինանտըլար,
վէ պաշլարընը էյիպ՝ թէմէննա էյլէտիլէր :

Մովսէսին վէ Լճարօնուն Ֆիրա'օնա վարմալարը :

() Նտան սօնկրա Մովսէս վէ Լճարօն Ֆի-
րա'օնա վարըպ տէտիլէր քի՝ " Խարայէլին Լլաճը
Բապպ պէօյլէ սէօյլէր. Գաւմըմը սալը վէր, քի
վարըպ չէօլտէ պանա պայրամ էյլէօինլէր'' : Ֆի-
րա'օն տա ճէվապ վէրտի քի՝ " Պու սէօզլունիւ
տինկլէյիպ տէ Խարայէլ օղլուլարընը սալը վէրմէ-
լի տէտիլինիզ Բապպ քիմ տիր. պէն Բապպը պիւ-
մէմ, նէ տէ Խարայէլի սալը վէրիբիմ'' : Վ է օնա տէ-
տիլէր քի՝ " Պիղի Ի'պրանիլէրին Լլաճը չաղըրտը,
սանա բիճա իտէրիզ պիղի գօյ վէր, չէօլէ իւչ
կիւնլիւգ հօլ կիտէյիմ, վէ Բապպ Լլաճըմըզա

գուրպան սունալում” : Օլ զէման փատիշահ “ՄՅՅ Սոփսէս վէ Բ՛ճարօն՝ սիզ գալմը նի՛չիւն իշէ-
րինտէն եիւրէքլէրինի սողուտուրսունուզ , վարըն
հէր քէս իշինիզէ կիտին” տէտի :

Հէմ Նիրա՛օն քէնտի քէնտինէ տէտի քի ,
իշմէ շիմտի գալմ փէք չօգ տուր , իմտի օնլարա
իշէրտէն ֆէրաղաթ էթտիրմէյէլիմ : Ա ի խալգըն
իշ նազըրլարընա էմր էյլէյիպ տէտի քի՝ Ս՛պրանի-
լէրին իշէրինի աղըրլաշարըն , քի պու շէյլէրի
տիւշիւնմէսինլէր , նէ տէ պօշ սէօզլէրէ մուգայէտ
օլտունլար : Իշ նազըրլարը տախի Նիրա՛օնուն էմ-
րինէ կէօրէ էյլէտիլէր :

Ի՛պրանլէրին Նիրա՛օնա շէ՛մա ելէտէլէրէ :

Ա ի Իսրայէլ օղուլարընտան օլան իշ պաշը-
լարը՝ Նիրա՛օնա կէլիպ տէտիլէր քի՝ “Սէն գուլա-
րընա նի՛չիւն պէգյլէ էտէրտին” : Բ՛մա օ օնլարա՛
“Թէնպէլ սինիզ , վէ օնուն իշիւն՝ կիտէլիմ Բ՛լաշը-
մըզա գուրպան սունալում տէրսինիզ” : Իմտի վա-
րըն , “շիմտի իշէրինիզէ մուգայէտ օլուն” տէտի :
Օնլար Նիրա՛օնտան չըգըպ՝ կիտէրլէր իքէն ,
Սոփսէս վէ Բ՛ճարօնա բասթ կէլտիլէր , վէ օն-
լարա տէտիլէր քի՝ Բ՛լաշտան պուլասընըզ , չիւնքի
Նիրա՛օնու վէ օնուն գուլարընը պիզտէն իքրա՛հ
իթտիրտինիզ : Օլ զէման Սոփսէս Բ՛ապպէ նիտա
էյլէտի , վէ Բ՛ապպ օնու տինկլէտի , վէ տէտի քի՝
“Պէն Բ՛ապպ իմ , վէ Բ՛բրաճամա՛ Բ՛սաճակա՛ վէ
Յակօր իլէ՛ ա՛հտ սապիթ էյլէտիմ , քի օնլարա
Վանա՛անլըլէրին վիլայէթլէրինի վէրէյիմ : Ա ի
Սըսըրլըլարա գուլ օլմուշ Իսրայէլ օղուլարընըն

աճու զարընը իշխեցիմ. վէ ա՛հտըմը խաղըրմա կէթիրտիմ: Ա շար Խորայէլիէրէ տէ քի. Պէն Բապպիմ, վէ սիզի Մըսըրըլարըն զուլմու ալ թընտան չըգարըպ՝ գուլուգտան խալաս էտէճէյիմ, վէ սիզի քէնտի գավմըմ էտինէճէյիմ, վէ սիզին Մըսըրըլ ուլաճաղըմ. վէ սիզի Մըրահամա՝ Խահակա վէ Հակոբա վէրմէք իչիւն անտ էթտիյիմ եէրէ կէօթիւրէճէյիմ՝: Մ՛ովսէս տախի Խորայէլ օղուլարընա վարըպ պու շէյլէրի սէօյլէտի, ամմա օնլար գուլուղուն սէպէպինտէն ճանլարը օ գատար եանկըն իտի քի, օնլարը տինկէմէտիլէր:

Մ՛ովսէսին ա՛սասընըն Ֆիրա՛օնուն հո՛ւղուրունպա
Երլան օլտար:

Պատէհու Բապպ Մ՛ովսէսէ տէտի քի՝ «Իշթէ պէն սէնի Ֆիրա՛օնա՝ ալլահ եէրինէ էյլէտիմ, գարընտաշըն Մ.հարօն տա սէնին փէյղամպէրին օլաճագ տըր՝»: Ա չէ Ֆիրա՛օնուն հուղուրունա վարտըզլարը զէման՝ Մ՛ովսէս սէքսէն եաշընտա իտի, վէ գարընտաշը Մ.հարօն սէքսէն իւչ եաշընտա իտի: (Ոլ զէման Մ.հարօն ա՛սայը եէրէ աթտը, վէ օ Ֆիրա՛օնուն հուղուրունտա ա՛սա՝ երլան օլտու: Ֆիրա՛օն տա ճիւմլէ Մըսըր մէճուսլէրինի չաղըրտը, վէ օնլար տախի ա՛սալարընը եէրէ աթտըլար, վէ երլան օլտուլար: Մ՛ամա Մ.հարօնուն ա՛սասը օնլարըն ա՛սալարընը եութտու: Ա քին Ֆիրա՛օն եինէ Խորանիլէրի մէմլէքէթտէն չըգամաղա գօյվէրմէտի:

Ինչպէս զի Գրքիս ինչպէս զի Գրքիս ինչպէս :

Այլ զի Մովսէսի՝ քենտի գամընը խելաս էթմէյէ թա՛յին էյլէտոյի մէմուրիյէ թինէ եալընըզ կէօնտէրմէտի , իլլա Աճարօնու օնուկլա արգատաշ էթտի : Զէր ա՛ղիմ վէ կիւճ մասլաճաթտա՛ իքի քիշի պիր քիմսէտէն տաճա էվլա տըր : Բապպըմըզ քենտի շայիրտէրինի ինճիլի վա՛ղ էթմէյէ իքիշէր իքիշէր կէօնտէրտի : Այլ զի քենտի վէրկիլէրինի քենտիինն էյի մերամընա կէօրէ էօլէշտիրիր : Մովսէսէ իլմին պէօյիւք ճիսսէսինի վէ Աճարօնա էյի սէօյլէյիշի իճսան էյլէտի . օնլար տէյիշիք պիր պիրինէ եարտըմլաշտրլար , վէ եալընըզ սայքի գուվ վէթսիզ օլաճագլար ըտը :

Յիրա՛օն Խարայէլլիլէրի՝ քենտիլէրին աղըր խըզմէթլէրինտէն շիքեայէթ էթտիքլէրի իլլան՝ էօնիւնտէն տըշարը գօվտուգտան սօնղրա՛ օնլար Մովսէսի վէ Աճարօնու կէօրիւպ էօրքէլէնտիլէր : Պիր կիւնաճքեար տախի քենտիսինի կիւնաճըն աղըր եիւքիւ ալթընտա պասթըրըմըշ կէօրտիւքտէ , ա՛յնի պուկուկ կիպի օլուր . կիւնաճ եիւքիւնտէն գուրթուրմաղա պիրազ շալըշտըգտան սօնղրա , օնա կիւնաճքեարլըղընը պիլտիրէն Ինճիլին վա՛ղճըլարը օլան Այլ զի խըզմէթլէրի իլէ գամլաշա գալգար : Այլ զի գօյ օնլար միւտալիմէթ էտիպ՛ սալիշլիլէ կիւնաճլարընըն եիւքիւնիւ իւղէրլէրինտէն աթմաղա շալըշտընլար , վէ Այլ զի Եէճուտիլէրէ էյլէտիյի կիպի օնլարը տա ա՛գըպէթ խելաս էտէճէք տիր : Այլ զի պիղ ինսանլարտան զիյատէ Ալլաճտան գօրգարսագ , պիղիմ ճէփիմիլի Ամալի Բանա՛անա տախիլ էտէճէք :

ՊԼՊ 4

Մըսըրըն ինչքանից Լլլա՛հ գարեմֆընդանն կէօնտէ-
րիւնն օն պէլա :

Ա է թէքրար Բապպ օնլարը Ֆիրա՛օնա կէօն-
տէրիպ՝ գալմըմը սալը վէր տէտի : ()ն քէրրէ վարըպ
պունու Ֆիրա՛օնտան տիլէտիլէր . ամմա օնունտա
տախի գայիլ օլմատը : ()նուն իչիւն Բապպ Մը-
սըրը օն պէլա իլէ վուրտու : Պիւ թիւն սուլարընը
գանա թէպտիլ էյլէտի , եէրի գուրպաղալար իլէ
էօրթտիւ , Ֆիրա՛օնուն վէ Մըսըրըլարըն էվէ-
րինի իթ սինէյի իլէ տօլտուրտու . պիւ թիւն Մը-
սըր տիյարընտա ինսանլարըն վէ հայվանլարըն իւ-
զէրինէ եաղըրը չիպանլար կէօնտէրտի . Մըսըր-
ըլարըն գաթը չօփ հայվանլարընը գըրտը . տօլու
վէ կէօյ կիւրլէմէսի , հէմ շիմչէք կէթիրտի քի՛
թարլալարտա պուլունան հէր շէյ՝ վէ ինսանլարը
հէմ հայվանլարը վէ ծիւմլէ օթլարը վէ աղաճլա-
րը հէլաք էյլէտիլէր . շէքիրկէլէր կէթիրտի , քի
եէր եիւղիւնիւ գարարտըպ՝ գաիլատըլար , վէ տօ-
լուտան գուրթուլմուշ օլան հէր օթլուղու եէտի-
լէր . պիր գօյու գարանլըգ՝ կէօնտէրտի , քի իւչ
կիւն իւչ կէճէ տայանտը . վէ էնճամ կէճէ եարը-
սընտա Մըսըրըն ծիւմլէ իլք տօղմուշլարընը Ֆի-
րա՛օնուն իլք տօղմուշունտան էն էտնա քէօյլիւ-
նիւն իլք տօղմուշունա վարընճայտէք վուրտու ,
շէօյլէքի պիւ թիւն Մըսըրտա իչի էօյիւսիւղ էվ
եօղուտու : Լ՛յօյլէ իքէն Ի՛պրանիլէրտէն հիչ պիր
քիմսէ վուրուլմատը . չիւնքի խարապ էտիճի Մ՛էլէք
օնլարըն էվէրինի կէչսին տէյիւ գաիուլարը իւ-

ղէրինէ Պասէք գուզուսունուն գանը սէրփիլ-
միշ իտի :

Վիլլա'օնուն Իսրայէլ օղու-լաւորնը սալը վէրմէսի :

Մըսըրըլարըն ճիւմլէ իլք տօղմուշարը էօլ-
տիւրիւլախիւքտէն սօնկրա՝ հէման օ կէճէ Վիրա'օն
Սոփսէսի վէ Լճարօնու չաղըրըպ օնլարա տէտի քի
“Պալգըն՝ հէմ սիղ հէմ Իսրայէլ օղուլարը՝ տէտիյի-
նիղ կիպի վարըպ Լլաճընըղ Բապպա ի'պատէթ էյ-
լէյին” : Ա է պագը Մըսըրըլար տախի պիղ հէփի-
միղ էօլիւյօրուչ տէյերէք՝ Ի'պրանիլէրի թէզ կիթ-
մէյէ զօրլարլարըտը : Իմտի Իսրայէլ օղուլարը
գալգտըլար , վէ սիւրիւլէրի իլէ հէմ սըղըրլարը իլէ
պերապեր Մըսըրտան ա՛ճէլէ իլէ կիթտիլէր : Հէմ
Մըսըրըլարտան կիւմիւշ վէ ալթուն գապլար վէ
կէյիմլէր էօտիւնճ ալըպ պերապերլէրինճէ կէօթիւր-
տիւլէր : Ա է օնլարըն սայըսը գարըլարտան վէ չօ-
ճուգլարտան մա՛ատա ալթը եիւղ պին քիշի իտի ,
վէ ճիւմլէսի օ կէճէ Մըսըրտան եայան չըգտըլար :
Պէյլէճէ Բապպ Լլաճ Իսրայէլի Համ գօփրա-
ղընտան չէքտիյի շէտիտ գուլուգտան եիւճէ գօլ-
ուլա խալաս էյլէտի : Ա է Հոփսէփին քէմիքլէրի-
նի՛ տախի՝ օնուն էօլիւրիւքէն քէնտիլէրին պա-
պալարընա էյլէտիյի վասիյէթէ կէօրէ պերապեր-
լէրինճէ ալտըլար :

Իսրայէլլէլէրն գուզը րէնիպէն իէշմի , վէ
Մըսըրըլարն զարգ օղու-պ պօղու-լաւորը :

Իսրայէլլէր չըգըպ կիթտիքտէն սօնկրա՝ Վի-
րա'օն տէտի քի՝ “Պիլ պունու նիչիւն էթտիք , վէ

Իսրայէլ օղուլարընը սալը վէրտիք , քի պիզէ գուլ օլմասընլար” : Հէման գալգըպ եանընճա ալթը բիւզ սէչկին ա’րապա ալըպ’ Մըսըրըն ճիւմլէ աթլըլարընը տա ճէմ’ էյլէտի , վէ օնլարըն փէչինէ տիւշտիւ , վէ գըզըլ տէնիզին եանընտա օրտու գուրմու շլար իքէն’ օնլարա եէթիշտի : Իսրայէլիլէր իսէ Մըսըրըլարը կէօրտիւգտէ’ ղայէթտէն գօրգտուլար • ա՛նճագ Մոլսէս օնլարա տէտիքի , “Կօրգման , տուրուն , վէ պու կիւն Բապպըն սիզէ կէօսթէրէճէյի խալասը կէօրէսիզ , զիրա պու պիւթիւն կէօրտիւյիւնիզ Մըսըրըլարը արթըգ էպէտէն պիր տաճա կէօրմէյէճէքսինիզ” : Ա շ օնլարըն էօնկէրինճէ կիտիպ’ եօլու կէօսթէրէն պուլութ տիրէյի’ պու տէֆա’ գաչըպ’ արտլարընա վարտը : Ա շ օնլար իլէ Մըսըրըլարըն արա եէրինտէ տուրտու , վէ կէճէ իլէ Բպրանիլէրէ այտընըգ վէ Մըսըրըլարա գարանըք էտէր իտի : Պատէհու Ալլահըն էմրի իւզէրէ’ Մոլսէս էլինի տէնիզին իւզէրինէ ուզաթտը , վէ պիւթիւն կէճէ պիր զօրլու շէրգ եէլի էսիպ’ տէնիզի եարտը • Իսրայէլ օղուլարը իսէ տէնիզին օրթասընա կիրտիլէր , վէ գուրու եէրտէ եիւրիւյէրէք կիտէրլէր իտի , վէ սուլար սաղլարընտան վէ սօլլարընտան տուվար կիպի իտի :

Օլ զէման Մըսըրըլար ճիմի’ ա’րապալարը իլէ վէ աթլարը հէմ աթլըլարը իլէ տէնիզին օրթասընա տօղրու եիւրիւյիւպ օնլարը գօվալատըլար : Աքին Բապպ Մըսըրըլարըն ա’սքէրինէ պիր գարըշըգլըգ պըրագտը , վէ ա’րապալարընըն թէքէրլէքլէրինի պաղլատը քի’ կիւճիւյիւլէ չէքիլիլէր իտի : Մոլսէսէ տախի Բապպտէն էմր օ-

լունմաղըլա՝ էլինի տէնիզին իւզէրինէ ուղաթտը , վէ սուլար կէրի տէօնիւպ՝ ա՛րապալարը վէ աթլըլարը վէ Ֆիրա՛օնուն ճիւմլէ ա՛սքէրինի զարգ էթտիւլէր : Լ՛մմա Խսրայէլ օղուլարը տէնիզին օրթասրնտան դարատան եիւրիւյիւպ կէչտիլէր , վէ Մըսըրըլարը տէնիզ գըյըսընտա էօլիւ եաթտըգլարընը կէօրտիւլէր , վէ Բապպտէն գօրգուպ՝ Մըսըրըլարա էթտիյի Տիյպէթլի իշի կէօրտիւլէրինտէ՝ օնա վէ գուլու Մոլսէսէ ինանտըլար :

Մոլսէսէի Բեպպէհալը :

()նտան սօնկրա Մոլսէս վէ Խսրայէլ օղուլարը՝ Բապպ աթը վէ պինիճիսինի տէնիզին տիպլէրինէ զարգ իտիպ՝ օ՛ գատար զիյնէթ իլէ միւզաֆֆէր օլտուղու իչիւն՝ օնա իշպու թէշէքքիւր իլաշիսինի օգույուպ տէտիլէր քի՝ “Ե՛ա՛ Բապպ՝ սաղ էլին գոււվլէթ իլէ զիյնէթլէնտի , տիւշմանլարը փարչա փարչա էյլէտին . Բապպ եարտըմճըմըզ՝ վէ սիփէրիմիզ օլտու , օ պիզիմ խէլասըմըղ տըր , Լլաշըմըղ տըր , Տէմ պապալարըմըղըն Լլաշը տըր , օնու եիւճէլէյէճէյիզ : Ե՛ա՛ Բապպ ալաշլար արասընտա սանա պէնկզէր քի՛մ վար տըր , սէնին մէնէնտին քի՛մ տիր . սէն քի ա՛ղիզլիքտէ զիյնէթլի՝ թէսպիհաթլարտա միւ՛ճիւզաթլը՝ զարայիպ իշէր իշէրսին , ա՛ղիմ իհսանըն իլէ պու գուրթարտըղըն խալգը սէլամէթ չըգարտըն : Բապպ էպէտիլէրին էպէտլէրինէտէք սալլանաթ սիւրէճէք տիր” :

Տեօրաբանի՝ Պատարն ի պէրինէ թւահապաւար :

Ալլա՛հըն ճիւղ պիր գուլու՝ Սոփսէստէն ի պրէթ ալըպ՝ Ալլա՛հըն էմրինի ի ճրա էթմէքտէ ի քէն զըտ տուրան քիմսէլէր վէ կիւճլիւքլէր ճասէպի իլէ ճէսարէթինի քէսմէսին : Հէր ա՛ղիմ վէ խալըլը մասլահաթա՝ տայիմա աճմագլար վէ ա՛գլը զա՛յիֆ քիմսէլէր վէ եանղլըզ դարիգտէ օլանլար դարաֆընտան չօգ զըտըգ զու՛հր էտէճէք տիր : Թա՛ճիւպ էտէճէք պիր ճալ արը քի՝ Սոփսէսին եէտիլլէ Մըսըրտա ի ճրա օլունան ճէի օլ ա՛ճալիպ միւ՛ճիւղաթլար՝ օնուն զուլուճքեար փատիլ շահընըն սերթ դալպինի եուճուճաթմաղա՝ դատիր օլմատըլար ճէմ տէ Մըսըրըլարտան ապլա պիրիսինի քէնտիլէրին փութլարընը պըրաղըպ Ի՛պրանիլէրին Ալլա՛հընա ինանմաղա իլպամ էթտիքլէրինէ տտիր պիր ըիվայէթիսիզ եօգ տուր :

Օ՛ալիմ Ֆիրա՛օն Սոփսէսին վէ Աճարօնուն տուա՛լարընըն գուլվէթի ճագընտա ա՛ղիմ էմինլիյի վար իտի . վէ Բասպըն զագէպի իւզէրինէ աղըրճա կէլտիյինտէ՝ քէնտիսի իչիւն՝ տուա՛ գըլմաղա օնլարա ըէճա էթտի : Աքին՝ պէլա վէ թէճլիքէ ճէմէն կէչտիքլէյն նէ օնլար՝ նէ տէ օնլարըն Ալլա՛հը ճագընտա վաղիֆէսի օլուրուտու : Ֆէնա քիմսէլէր չօգ տէֆա՝ Ֆիրա՛օնուն իշպու ճարաքէթի միսիլլիւ ա՛մէլ էտէրլէր : Աղիզ Բուճ եօգարըտան ինսանլարըն իւզէրինէ տէօքիւլմէյինճէ՝ ինսան գըսմը քէնտի կիւնահլարընտան ապլա թէվպէ էթմէղլէր : Աէօրիւնիւր քի՝ Բըրիստոսուն միւ՛ճիւղաթլարը ֆագաթ աղ քիմսէլէրի օնա ինանտըրմաղա գատիր օլտուլար : Մըսըրըլար պի-

րի՛պիր արտըսըրա կէլէն օն պէլալէր իլէ վուրուլ տուլար , վէ եինէ զանն օլունուր քի՛ օնլարըն Տիւ պիրիսի օնլարը վուրան Քապպա տէօնմէտիլէր . Սողոմօն տէր քի՛ չօգ տէփա՛ թէքտիր օլուպ պօյնունու սէրթլէտէն քիմսէ ափանսըզ Տէլաք օլաճադ , վէ չարէսի օլմայաճադ տրր : Պիրա՛օնա վէ Սըսըրլըլարա տախի պէօյլէ վագը՛ օլտու :

Ալաճըն էմրի իլէ Սոլսէստէն թէրթիպ օլունան Պասէքտէ՛ պիզիմ իչիւն գուրպան օլան Վուրթարըճըմըզ Քրիստոսուն պիր սաՏիՏ թասվիրինի կէօրիւրիւզ : Վափու սէօյէլէրինին իւզէրինէ սէրփիլէն գուզունուն գանը՛ մէլէք Սըսըրլըլարըն պիւթիւն իլք տօղանլարընը վուրտուղու զէման Խսրայէլին իլք տօղանլարընը խէլաս էթմէք նիյէթիլէ իտի : Քրիստոսուն իմանը իլէ տախի պէօյլէ՛ պիզիմ իւզէրիմիզէ սէրփիլէն օնուն գանը՛ օնա ինանանլարըն Տէփիսինի իքինճի էօլիւմտէն խէլաս էտէր :

ՊԼՊ 5

Խսրայէլէլէլէրին լըրլսանմուլարը :

Խսրայէլ օղուլարը գըզըլ տէնիզտէն գալցըպ՛ չէօլտէ իչէճէք սու պուլմագսըզըն իւչ կիւնլիւք եօլ եիւրիւտիւլէր : Ենճամ պիր Սարա նամ սուլու եէրէ վարտըլար : Լմմա օրանըն տա սույու աճըլըզընտան իչիլմէզ իտի : Օլ զէման Սոլսէսէ գարջը պիզ նէ իչէճէյիզ տէյու մըրըլտանմաղա պաշատըլար : Սոլսէս տախի Քապպա նիյազ գըլտըգտա , Քապպ օնա պիր աղաճ կէօթէրտի , քի

օնտան արձնելու սուլարըն իշինէ արթըտըգտա սուլար դարձը օլտու :

Պիրազտան սօնկրա՝ եինէ Մովսէսէ վէ Լճարօնա դարը մըրըլտայըլ՝ “Սօլայտի Մըսըրտա էթ գազանլարընըն եանընտա օթուրուսլ՝ տօյա տօյա էքմէք եէր իքէն էօլմիւշ օլայտըգ . զիրա սիզ պիզիմ՝ ճիւմիէմէզի պու չէօլտէ աճըլգտան էօլտիւրմէյէ կէթիւրմիշ սինիզ” տէմէյէ պաշաւտըլար : () Լզէման Մովսէս եալվարըլ Լըահա նիյազ գըլտըգտա , Բասպ կէօքտէն ման եաղտըրտը : Ա է օնու չէօլտէ կէշիրտիքլէրի գըրգ եըլըն մասկէնինտէ Տէր տայիմ՝ եաղտըրըր ըտը :

Թարգման սուլ չեգտըլը :

Իսրայէլ օղուլարը եօլարընա ըէվան օլուսլ Հօրէսլ տաղընա վասըլ օլտուլար , անճագ սու պուլամատըլար : Ա է Մովսէս Լըահըն էմրի իւզէրէ ա՛սասընը պիր թաշա վուրտու , վէ Իսրայէլին ճիւմիէ իսթիարըլարընըն կէօղէրի էօնիւնտէ օնտան սուլար ագտը :

Ընտէն սօնկրա Լմէլէգիլէր Իսրայէլին իւզէրինէ ճէնք էթմէյէ կէլտէլէր , վէ Մովսէս իլէ Լճարօն հէմ Հուր պիր տաղըն թէփէսինէ չըգտըլար . ա՛քքէրի իսէ Սաւի օղու Տեսու ճէնքէ կէօթիւրտիւ : Ա է օնլար ճէնքէ պաշաւտըգտան սօնկրա՝ Մովսէս տուա՝ էտէրէք էլէրինի կէօյէ գալտըրտըգճա , Իսրայէլ օղուլարը զալիսլ օլուրլար ըտը , ամմա էնտիրտիքճէ եէնկիլիլէր իտի : Պէջլէ օլտուղունու կէօրտիքտէ՝ Լճարօն վէ Հուր եալըլըլ՝ թա կիւն պարթընճայէտէք Մով-

սէսին էլէրինի եօգարը դուժարլար ըտը • չիւնքի էլէրի աղըրլաշմը ըտը : Պէտքէ՛ք Լ՛մալէգիլէր պիւթիւն պիւթիւնէ ֆէթճ օլունտուլար :

Ի՛նչօնհան Ս՛ովսէսէ Էօյի-Լի- :

Ս՛ովսէս Հորէք տաղընտա տուրուր իքէն , գային աթասը Ս՛ովսէսին գարըսը Սիֆօրայը վէ օնուն իքի օղուլարընը եանընա ալար , վէ օնա զի- յարէթ էթմէյէ կէլտի , վէ Իթրօ կիւվէյիսինին իւղէրինտէքի աղըր եիւքիւ կէօրտիւքտէ , չիւնքի սապահտան ախլամատէք շէրիա՛թ քէսիպ Տիւքմ էթմէյէ մէճպուր ուտու , օնա տէտիքի՝ «Պու եիւք սանա փէք աղըր տըր , սէն էլպէթտէ քէնտինի խա- րապ էտէճէքսին , չիւնքի սէն պու գատար եիւքէ եալընըղ պաշընա տայանամաղսըն՝» : Ա՛յ սօնկրա օնա շու էօյիւթիւ վէրտիքի՛ ճիւմլէ գալմտան գուլ- վէթ սահիպի՛ Լ՛լաճտան գօրգար՝ սատըգ՝ մաղ- րուլուգտան վէ թամա՛քեարլըգտան իքրահ էտէր ատամլար սէչսին , վէ օնլարը խալըն իւղէրինէ գա- պիղէր վէ հաքիմլէր թա՛յին էթսին : Իմտի Ս՛ով- սէս պու նասիճաթը տինկլէյիպ՝ գօլայ վէ քիւչիւք մասլահաթլար իչիւն զապիղէր վէ հաքիմլէր թա՛- յին էյլէտի • ամմա ճիւմլէ զօր վէ միւշքիւլ մասլահաթլարը քէնտինէ ալը գօտու : Պու ա՛գը- լանէ վէ տինտար նասիճաթ պիր փուլթիքիւթ քեահինտէն վէրիլտիյինէ տահա զիյատէ թա՛- ճիւպէլայըգ տըր : Ա՛յ լաքին Իթրօնուն պէլքի Ս՛ովսէս իլէ օլան չօգ սէնէլէրճէ ա՛լէագասը՝ օնու հագ Լ՛լահըն պիլկիսինէ կէթիւրմիշ տիր :

Պէշննճի Պատան իւզերինէ Քաղաքապետար :

Իսրայէլ օղուլարընա՝ քենտիլէրինի հէնուզ ետսիրիքտէն խէլաս էտէն թանղոր թասալէայէ գարշը մրրըլտանմագ՝ զայէթ ա՛զիմ՝ նէմքէօրլուք խտի . լաքին ինսան գըսմը սալա խօշնուլթ օլմամաղա մէյիլլի տիր : Ըմմա Ըլլա՛հ գուլարընը միհնէթէ սալաս պիլէ՝ օնու օնլարըն մէնֆաաթը իւհլն էտէր : Ըլլա՛հ պիղէ միւ՛ծիւզաթսըղ եարտըմ էտէ պիլիը . լաքին պունու էօյլէ դարիքլէր իլէ քի՛ գայատան սու չըգարմագ՝ վէ գըրգ սէնէ կէօքտէն նաֆագա եաղտըրմագ գատար ա՛ճայիպ տըրլար : Հալա պու կիւնէտէք Սինա տաղընտա վէ Տիարպէքիր սէմթլէրինտէ՝ պաղը սէնէլէր եէրին եա աղաճլարըն իւզէրինտէ մաննա պուլունուր :

Իթրօնուն նասիհաթընտա կէօրիւրիւզ քի՛ Ըլլա՛հըն Վիլիսէսի շիմտի իպթիտա նիղամ վէ զապիղէր թէրթիպ օլունմաղա պաշլայօր : Իսրայէլի օլմայան պիր քիմսէտէն Ըլլա՛հըն սէչիլմիշ գուլու Սոլսէս էօյիւտ ալըպ՝ օնուն նասիհաթընա ի՛թիւպար էթտի : Պիղ տալի կէրլէլէլէ՛ հէր քիմտէն օլուրսա օլուն պիր տիւշմանտան պիլէ օլսուն՝ իւշիտիպ օնա իղա՛աթ էթմէյէ սալա իսթէքսիղ վէ մաղըուր պուլունմայալըմ :

ՊԼՊ 6

Ըլլա՛հըն Սոլսէսի օն լեհպիկլէրի վէրմտէ :

Վէ Իսրայէլ օղուլարը Սինա տաղընա կէլտիքլէրինտէ, Ըլլա՛հ Սոլսէսի տաղըն թէփէսինէ

չաղըրտը, վէ օնա էմը էյլէտի, քի իւշիւնճիւ կիւնտէ գաւմը տաղըն էթէքլէրինէ պիրիքաիրսին : Իմտի իւշիւնճիւ կիւնտէ խալգ ճէմ՝ օլտուգլարընտա՝ Բապպ ԱլլաՏ կիւրիւթիւէր իլէ վէ շիմ շէքլէր իլէ էնտի, վէ տաղը պիր գօյու պուլութ պիւրիւտիւ, շէօյլէ քի տաղ զայէթտէն սարսըլըրըտը : Ալ է Բապպ տաղըն թէփէսինտէ Սոլսէսէ խիդապ էյլէտի, գաւմ ըսա գօրգմուշ վէ շաշմըշ տաղըն էգրաֆընտա տուրուր ուտու : Ալ քին պու սէյիր օ՝ գատար գօրգուլու օլտուքի, օնլար Սոլսէսէ՝ աման պիզէ սէն սէօյլէ տէ պիզ սէնի տինկլէրիզ, ամմա արթըգ պիզէ ԱլլաՏ սէօյլէմէսին, քի էօլմէյէլիմ տէտիլէր : Ալ է պու զէմանտէ ԱլլաՏ Սոլսէսէ իքի դաշ լէվՏէր իւղէրինտէ քէնտի էլի իլէ եաղըլմա օն թէնպիՏէրի վէրտի :

Իմտի Սոլսէս տաղըն իւզէրինտէ գրըգ կիւն էյլէնտի : Ամմա տաՏա գըրգ կիւն թէքիլ օլմազտան՝ գաւմ տէտիքի, «Ալիւն, ալլաՏլար եափալմ, քի պիզիմ էօնիւմիւզճէ կիտէլէր, զիրա պիզ պու Սոլսէսէ՝ եա՛նի շու պիզի Սըսըր տիյարընտան չըգարան ստամա նէ օլտուլունու պիլմէյիզ» : Իմտի գարըլարընտան վէ գըզարընտան ալթուն քիւփէլէրի ալտըլար, վէ ԱՏարօնա վէրտիլէր, վէ օ օնլարա պիր ալթուն պուզաղու եաիր վէրտի : Ալ է գաւմ րադս էտիալ թիւրքիւ շաղըրարագ պաղըրըլարըտը, վէ փութուն էօնիւնտէ եէրէ տիւշիւպ «Ա՛յ Իսրայէլ, սէնին ալլաՏլարըն պունլար տըր» տէյէրէք սէճտէ գըլարըլարըտը : ԱլլաՏ ինսանլարը թէրք էթտիյի զէման Տանկը կիւնաՏա կիրիթթար օլմաղլար :

Մովսէսին իբի լաշ լեզակարունը փարչաւարդը :

Մովսէս էլէրինտէ օն թէնպիհլէրին իքի լեվ-
հալէրի տաղտան ինիպ պուզաղույի վէ ըսգսլէրի
կէօրտիւքտէ , շէօյլէ ղապէպէ կէլիպ տարըլտը՝ քի՝
լեվհալարը եէրէ շարփըպ՝ փարէ փարէ էյլէտի :
Ալէ անտէն սօնկրա ալթուլն պուզաղույի ալըպ
փարչալատը , վէ աթէշտէ եագտը , վէ քիւլիւնիւ
սու իլէ գարըշտըրըպ գամմա իշիրտի :

Բապպ՝ տախի Լճարօնա փէք էօրքէլէնտի .
վէ օնու էօլտիւրմէյէ գօրգութտու իսէտէ՝ Մով-
սէս օնուլն իշիւն նիյաղ էյլէմէյիլէ՝ Բապպ տուա՝
սընը գապուլ էյլէտի , վէ Լճարօնուլն՝ կիւնաՏը
հէր նէ գատար տա աղըր ըսա իտի տախի է՝օմրիւ-
նիւ հըֆղ էյլէտի : Լճարօն Բապպըն քեաՏինի
օլուպ՝ ԼլաՏըն Մըսըրտա գըլտըղը ճիւմլէ միւ՝
ճիզաթլարը քէնտի կէօղէրի իլէ կէօրտիւյիւնտէն՝
օնլարա շահիտ օլմասը իլէ՝ գապահաթը տահա զի-
յատէ աղըր ըտը : Տուրուրում զանն էտէն սագըն-
սըն քի՝ տիւշմէսին : Մովսէս գամմ իշիւն տախի
նիաղ էտիպ տէտի քի՝ “Ես Բապպ պու գամմ պէօ-
յիւք կիւնահ իշլէյիպ՝ քէնտիլէրէ ալթուլն ալլահ-
լար եաիտը , ամմա շիմտի սանա նիաղ էտէրիմ՝
օնլարըն կիւնահՏընը ա՛ֆլ էյլէ , եօգսա պէնի
եաղտըղըն քիթասպտան սիլ” : Աքին Բապպ Մով-
սէսէ տէտի քի , “Պանա կիւնահՏը իշլէյէնի քիթա-
պըմտան սիլէճէյիմ . հէլէ շիմտի վար էն տէ ,
պու գամմը սանա տէտիյիմ եէրէ գուլաղուղալըպ
կէօթիւր” :

էտիպ տէտի քի՝ «Սանա եալլարըրըմ պանա զիյնէ-
թինի կէօսթէր» • Բապպ տախի օնա՝ էյլիյիմի էօն-
կիւնկտէն կէչիրէճէյիմ, վէ սէնին էօնկիւնկտէ Բապ-
պըն իսմինի տէլալէթ էտէճէյիմ • մէրհամէթ է-
տէճէյիմէ մէրհամէթ էտէճէյիմ • վէ իհսան է-
տէճէյիմէ իհսան էտէճէյիմ տէտի :

Մ.Լ.Մ.Ը.Ն.ՈՒ ՕՒ ԲԵՆԿԻՆԵՐԻ ԲԵՐԿԵՐ ԻՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱՊ
ԷՊԿՐՈՂԸ :

Վէ Բապպ Սովսէսէ տէտի քի իքի դաշ
լէվհալար ևօն, վէ օլ իպթիտաքի զըրտըրըն լէվ-
հալարտէ օլան սէօղլէրի օնլարըն իւզէրլէրինէ եա-
ղայըմ : Իմտի Սովսէս իպտիտաքիլէր կիպի իքի
դաշ լէվհա ևօնտու, վէ էրքէն սապահտան գալ-
զըպ տաղըն թէիէսինէ չըգտը : Վէ Բապպ էնիպ
օրատա տուրտու, վէ իսմինին րահմէթլու վէ մէր-
համէթլու վէ չօգ իհսանլը, վէ հադ՝ վէ սիլսի-
լէլէրին պինկլէրինէտէք մէրհամէթի հըֆիլ էտէն վէ
պինամուսլուգլարը՝ նահազլըգլարը՝ վէ կիւնահալարը
ա՛ֆիլ էտէն՝ ամմա սուչույու պիլքիւլլիյէ փազ
չըգարմայան Բապպ Մլահ իտիյինի նիտա էյլէ-
տի : Վէ Սովսէս ևէրէ գափանըպ սէճտէ էյլէ-
տի, վէ տէտի քի՝ «Պու գալմ՝ սէրթ պօյունլու
տուր, ամմա էյէր հուզուրունկտա լուզֆ պուլ-
տումուսա, սանա եալլարըրըմ կիւնահալարըմըր
վէ պինամուսլուգլարըմըրըր ա՛ֆիլ էյլէ, վէ պիզի
սէնին քէնտինին էտին» : Ընտէն սօնկրա Բապպ
Սովսէսէ էմր էյլէտի քի, սագըն Խարայէլ օղուլ-
լարընա Վանա՛ան սաքինլէրի իլէ ա՛հտ քէսիշ-
տիրմէսին, օլմայա քի օնլար սափըպ օնլարըն պա-
ղըլ ալլահալարընա գափալար :

Եւոքնձէ կէնիւն ա՛ղիւլէնմէլէ եոկնէ :

Մովսէս Սինա տաղընտան էնտիյի զէման՝
 եիւղիւ փարլար իտիյինի պիլմէզիտի : Լաքին Լ,
 Տարօն վէ գավմըն իսթիարլարը եիւղիւնիւն փար-
 լար ըտըղը սէպէպտէն օնուկն եանընա վարմազա
 գօրգտուլար : Ա է օ՛ օնլար ըլա սէոյլէշտիյի զէ-
 ման եիւղիւնէ պիր էօրթիւ էօրթիւնիւր իւտիւ ,
 լաքին Բապպ իլէ սէոյլէշմէյէ կիթտիյի զէման
 օնու եիւղիւնտէն գալտըրըր ըտը : Ա է Մովսէս
 Խորայէլ ճէմա՛աթընը պիրիքտիրիպ՝ օնլարա տէտի
 քի , “Լլթը կիւն իշ իշէյէսին , ամմա եէտինձի
 կիւն թա՛թիլ կիւնիւ՝ ա՛ղիւլ շաբաթ տըր . վէ
 Բապպէ բաճաթըգ կիւնիւ օլտուն” : Թէնպէլլիք
 կիւնիւ տէյիլ՝ իլա տիւնեազի էմէք ու զաճմէթ-
 լէրտէն ա՛ղիւլ բաճաթ կիւնիւ օլա : ()նտա Տէր
 քիմ իշ իշէք իսէ էօլտիւրիւլսիւն :

Ելլինձը պտպն եւղէրինէ Թլաւապտար :

Իշէր Մովսէս կիպի պէօյլէ պիր ա՛ղիւլ ա-
 տամ Սինա տաղըն կիւրլէմէլէրինի իշիտիպ՝ շիմ-
 շէքլէրինի կէօրտիւյիւնտէ գօրգտու վէ տիթրէտի
 իսէ , եա օլ սօնկ կիւնտէ շէբաա՛թտա՛ եարամազ
 պուլունան թէվպէսիզ քիմնէնին Տալի Վրիստո-
 սուկն շէբաա՛թ թախթը էօնիւնտէ տուրուրքան՝
 նէ եաման օլաճաք : Շէբաա՛թտա Ելլաճ Տիյ-
 պէթլի կէօրիւնիւր , նիձէ քի Եոաքեալ սէօյլէք քի՝
 “Ելլաճըմըղ թէլէֆ էտէն աթէշ տիր” . լաքին
 պիղ շիմտի՛ մուճապպէթ վէ սէլամէթ օլան Վրիս-
 տոսուկն վասիգասիյլէ օնա կէլէպիլիւրիպ :

Պու Պապտա՛ ինսանըն փութիէրէսթիլյէ օ-

լան մէջընդմիջ նէ գատար աշխարհարէ պէյանը կէօրիւնիւր . պու էօյլէ պիր մէյիլ տիր քի , պիր պուղաղընըն սուրէթինի պիլէ օլսուն՝ էպէտի Ալլահըն եէրինէ գօմաղա ինսան իրթիքեայ էտէր : Այլէր փուլթիքէրէսթիլիէ եա սուրէթէ թափմաղա պէնկղէր պիր հարաքէթ պէօյլէ պիր ճահիլ խալգաղայէթ ա՛ղիմ գապահաթ սայրըյօրուսա , նէրէտէ գալտը քի պիղ՝ Ինճիլին զանի նի՛մէթինի ալլայ՝ Ալլահըն ըուհ օլտուղունու՝ վէ հիչ քիմսէ փէտէրէ կէլմէզ , իլլա սալթ (Օղուլուն վասիդասը իլէ տէյու օնտան էօյրէնտիքտէն սօնկրա՝ գապահաթսըզ չըգմայաճայըզ : Աէօրիւնմէզ օլան պիր ըուհուն թասվիրինի քիմ՝ ըէսմ էտէպիլիր . Ալլահըն սուրէթինի եափմագ՝ Ալլահը կէօրիւնիւր պիր շէյէ պէնզէթմէք տիր . վէ պու պիղէ՝ Ալլահ հագգընտա պիր եանղըշ վէ պաղըլ ֆիքիր վէրիր : Ալլահ կէօրիւնմէզ տիր . վէ Ալլահըն հագգընտա եաիւրլան հէր կէօնա սուրէթէր՝ Ալլահըն շէքլի հագգընտա պիղիմ ա՛ղլմըզա պիր եանղըշ վէ պաղըլ ֆիքիր գօր : Աէօրիւնմէզ Ալլահըն սուրէթի անճագ Վրիստոս տուր :

Աղիզ Վրիթապ իչինտէ՝ կիրակի կիւնիւնիւ ա՛ղիզլէմէք թէնպիհի գատար ախէր թէնպիհ չօգ թէքրարլանմամը տըր : Պիր կիւնիւ ա՛ղիզլէմէք տէմէք՝ շիւպհէսիզ պու տէմէք տիր քի՛ ճիւմլէ հէր կիւնքի իշ կիւճլէրտէն շէքիլմէք՝ ճանըմըզ հագգընտա տիւշիւնմէք՝ վէ Ալլահըն պիղտէն էթմէյէ իսթէտիյի նէ օլտուղունու էօյրէնմէյէ չալըշմագ տըր : Հիչ պիր քիմսէ՝ Ալլահըն մախսուսճէ ա՛ղիզ կիւնիւ օլան կիրակիտէ Ալլահըլա կէօրիւշէն քիմսէ գատար սաա՛տէթ ու էմնիյէթ սահիպի օլամազ :

ՊԼՊ 7

Եւհոսէի շարքերն ետփռուողք՝ վէ ԼՇարօնն
 Լափիս օլն-նորու- :

Պա՛տէհու Բապպ Մոփսէսէ էմր էյլէտի , քի չատրր ետփսըն . վէ նօմօսուն իքի լէվհասը իչինտէ օլան սանտըղը օնուն իչինէ գօյսուն . հէմ տէ քեահինլէր նասպ էթսին , քի տայիմա տինէ մախսուս իըզմէթլէրի իճրա էյլէսինլէր : Իմտի չատրր Լլլահըն Մոփսէսէ կէօսթէրտիյի պիր րէսմէ կէօրէ ետփրլտը . վէ ԼՇարօն՝ իքի օղուլարը 'Ասդաբ վէ Լքիուգ ուլա պերապէր՝ Բապպըն հուզուրունտա քեահինլիք էթմէյէ նասպ օլունտուլար : Ա է չատրրը գուրտուգլարը զէման՝ օնու Բապպըն ճէլալը տօլտուրտու : Ա է Իսրայէլ օղուլարընըն ճէմի՝ չէօլտէ եօլճուլուգլարընտա կէճէ վէ կիւնտիւզ օնուն եանընտա պիր շաֆգլը պուլութ տուրուր ուտու : Պուլութ չատրրտան եօգարը գալգարգճա՝ եօլա րէվան օլուրլար ըտը , վէ օնուն իւղէրինէ էնտիքճէ գօնագ էտիպ՝ րահաթլանըրլար ըտը : Մոփսէս քէնտիսի պիլէ օնուն իչինէ կիրէմէզ իտի . չիւնքի օնտա պուլութ օլուպ օնու Բապպըն ճէլալը տօլտուրուր ուտու : Պու պուլութ վէ ճէլալ՝ Լլլահըն քէնտի Քիլիսէսինտէ վէ Յիսուս Քրիստոսուն վասիգասի իլէ օնա րուհ ուլա վէ կերչէքլիք իլէ իպատէթ օլունան մահալէրտէ , վէ օնուն կիրիպ Լ՛գիլ Սուհուն թէէսերաթը իլէ՝ գալմը միւպարէքլէտիյի եերլէրտէ հաղըր պուլունմասընըն թէչպիհ ու թէմսիլի իտի : Այլէր Մոփսէս եէր եիւզիւնտէքի չատրրա Բապպըն ճէլալընըն սէ-

պէսպիսնտէն կիրէմէզ իտի իսէ , եա թէվպէսիզ
կիւնաճքեարլար կէօք եիւզիւնէ՝ Ալլաճըն ճէլալի
ճիւմէ նուրտան զիյատէ զիյա վէրտիյի եերտէ՝ նի՛-
ճէ կիրէ պիւէճէքլէր :

Վաստէն լէ Աբիւ-տոն պիւստու-սը-
սէպէպիւնէ Էօլպի-րի-լպի-սըլէրի :

Վասլմ փէշքէշլէրինի չատըրա կէթիրիպ՝ քեա-
ճինլէր տախի գուրպանլարը պօղազլայըպ՝ մէզպա-
ճըն իւզէրինէ գօտուգլարը զէման Քապպ խօշնուտ
օլտուզունա պիր նիշան տէյիւ աթէշ կէօնտէրտի
տէ՝ օլ գուրպանլարըն ճէփիսինի եագտը : Ամ-
մա Աճարօնուն օղուլլարը Վաղար վէ Աբիուգ՝
ճէր պիրի պուճուրտանընը ալտը տա՝ Քապպըն
ճուզուրունտա եատ աթէշ սունտուլար . լաքին
պու Ալլաճըն էմրինէ մուղայիր պիր ճարաքէթ
օլմաղըլա , Ալլաճըն էմրինէ ա՛սը օլտուգլարը ի-
չիւն՝ Քապպ օնլարը կէօքտէն աթէշ իլէ թէլէֆ
էտէրէք օնլարըն ճէզասընը՝ վէրտի : (ա) Պու քէ-
տէրլի քէյֆիէթտէ՝ Աճարօնուն ճարաքէթի զա-
յէթ էյի իտի : (Բ) ճիչ պիր սէօզ տէմէքսիզին

(ա) Իհիւստալ արը թէ Աճարօնուն օղուլլարը պու-
նէնահա ալլար իչիւն սէպէպիւնէ կիրիֆուսս օլմալար
արը . զէրա պու լապիւսա Ալլաճ կէր էյլէրի , թէ
թեահիւնլէր օնուն հաղաբոնարա հըմէլէ իպերլէր իրէն ,
չարապ Էախօպ սայըլ սէրհօլլա-գ կէլէլիս իչիւն իչիւ-
յէլէր : Ալլաճըն հըմէլէիսի պուլմանտալար պուսն-
արա իպերլէլ ալարլար :

սիւքիւթ տուրտու : Օղուլարընը պինամուսլուգ-
լարը իչիւն՝ Ռապպըն էօլտիւրտիւյիւնիւ աղլայրպ՝
Մլաւա կիւնաճ էտէրիմ տէյու գօրգուսունտան
աղղընտան Տիչ պիր սէօղ չըգարմաղա ճէսարէթ-
լէնմէտի : Պիւթիւն աթալարա պու ի՛պրէթ ալա-
ճադ պիր էօրնէք տիր :

Վի-Փէ-բպաղըն դաշտնաբղը :

Խարայէլ օղուլարը չէօլտէ եօլճուլուգտա իքէն՝
պիր կէնճ քիմնէ Մլաւաճըն իսմինէ քիւֆր էթտի .
վէ պու աղըր կիւնաճը Խարայէլիինին պիրիսի իլէ՝
էօրքէ իւղէրինտէ չէքիշիր իքէն էթտի : Պու քիւ-
ֆիւրպաղըն անասը Ի՛պրանի իտի , վէ իսմի Շէ-
լօմիթ իտի , ամմա պապասը Սըսըրը իտի : Սուչու
իսպաթ օլունտուղու կիպի՝ օնա նէ թէքտիր միւս-
թաճադ օլտուղունու էօյրէնմէք իչիւն օնու ա-
նիտէ Սոլսէսէ կէթիրտիլէր : Վէ Ռապպ Սոլ-
սէսէ տէտի . «Պու քիւֆիւրպաղը օրտուտան տը-
չարըյա չըգարըպ՝ ճիւմլէ օնուն քիւֆիւրիւնիւ
իշիտէն քիմէսնէլէր՝ էլէրինի օնուն պաշը իւղէ-
րինէ դօյսունլար , վէ օնու ճիւմլէ ճէմա՛աթ
դաշտասըն՝ : Շէլօմիթ Մլաւաճըն լա՛նէթլէտիլի՛
Վամ օղուլարընըն պիրիսի իլէ էվլէնտիլի սէ-
պէպտէն՝ էվլատլարընըն տա պու սէպէպտէն լա՛-
նէթլի օլաճաղընը պէքլէմէյէ սէպէպի վարըտը :

Մլաւաճըն պրաբըճընլար իէօնաբըրտէյէ :

Խարայէլ օղուլարը Սինա տաղընտան իւչ
կիւնլիւք եօլ եիւրիւտիւքտէն սօնկրա , մաննտան

զայրը հիշ պիր եէյեճէքլէրի օլմատըզը սէպէպտեն,
 Սոլսէսէ գարըը մըրըլտանմաղա պաշլատըլար : ()
 տա Մլաճա նիյաղ էյլէյիպ տէտի քի՝ «Մման եա՛
 թապպ՝ պեն եալընըղ պաշըմա պու գալմա թէհամ-
 միւլ էտէմէյօրոււմ» : () Լ զէման Մապպ էմը էյլէտի ,
 քի դալմըն իսթիարըլէրինտէն եէթմիշ քիշի չատըրա
 կէթիրսին , վէ օնլար կէլտիքտէ , Մապպ Սոլսէ-
 սին իւզէրինտէ օլան բու հտան օնլարա տա վէրտի ,
 վէ օնլար տա փէյղամպէրլիք էթմէյէ պաշլատը-
 լար : Պատէհու Մապպ տէնիզտէն պիր եէլ կէօն-
 տերտի , քի հէզարէն պին պըլտըրճընլար կէթիր-
 տի , վէ օնլարը օրտունոււն էգրաֆընա հէր եէրէ
 սաշտը , գալմ տախի օնլարտան հիսապսըղ գօփ-
 լատը : Լ աքին օնլարը տաճա եէրլէրիքին , Մապպ
 պիր դաոււն կէօնտերտի , վէ գալմըն պիր չօղու-
 նու հէրաք էյլէտի : Վուլու Սոլսէսէ գարըը էյ-
 լէտիքլէրի շիքեայէթլէր իշին՝ Մապպ օնլարը պու
 շէքիլ թէքտիր էյլէտի : Պօղոս Մաքեալ տէր քի ,
 « () Երըն պալըլարը մըրըլտայըլ հէլաք էտիճի
 ետի իլէ հէլաք օլունտու գլարը կիպի մըրըլտանման » :
 Մլաճըն թագտիրինէ գարըը մըրըլտանտըղըմըզ
 զէման Մլաճ զաղապէ կէլիր , վէ ճանլարըմըզ
 թէհիքէյէ տիւշէրլէր :

Բհարօնան վէ Սարեանըն Սոլսէսէ զէր
 «եօյլէպիլէրէրէ :

Պունտան սանկրա՝ Բհարօն վէ գըզ գարըն-
 տաշը Սարիամ աղըր կիւնաճա տիւշտիլէր , չիւն-
 քի Սոլսէօին ալտըղը Հապէշի գարըտան եօթիւ-
 րիւ զըտ սէյլէտիլէր : Ա է պունոււն իշին Մապպ

Մարիամա զազէպէնտի, վէ իւզէրինէ ճիւտամ
 իլէթի կէօնտերտի, հէմաէ չաթըրտան պուլութ
 գալատը : Օլ զէման Լ.հարօն Սոլսէսէ տէտի քի,
 “Լման էֆէնտիմ պու իշլէտիյլմիղ կիւնասը պիզիմ
 իւզէրիմիղէ սալմա, Մարիամըն էթլէրինի՝ ճիւ-
 տամ եհմէսին” : Իմտի Սոլսէս Բապպա եալմարըպ
 տէտի քի “Եւ Լլսսըմ՝ սանա եալմարըրըմ, օնու
 սաղալթ” : Սէ Մարիամ եէտի կիւն օրտուտան
 տըշարըտա հըֆղ օլուսուրուտու, թաքի սաղալ-
 տը : Պէլլի տիր քի՝ Լ.հարօնա վէ Մարիամա Սոլ-
 սէսէ գարը սէօյլէտէն գըզգանճըզ ըտը . չիւնքի
 պէօյլէ տէմիշէր քի՝ “Սանքի Բապպ հէման Սոլ-
 սէսին էլի՞իլէ մի սէօյլէտի, պիզիմ էլիմիզիլէ տէ
 սէօլէմէտի մի” :

Եկոյննճէ Պտոյ իւզէրինէ Թւահաղալտը :

Վիլիստէտէ Սոլսէստէն վէ Լ.հարօնտան սօնկ-
 րա՝ Սաղաթ վէ Լ.բիուդաան պէօյի ք քիմնէ եօզ
 ուտու : Լաքին օնլար քէնտի խըղմէթլէրի սէպէպին-
 տէն զայէթ մաղըուր օլուպ՝ զանն էթտիլէր քի խըզ-
 մէթլէրինին էն միւլմէպէր մատտէտի՝ տէյիլ ի՛պա-
 տէթ էթմէք՝ իլլա պուխոնը եադմագ խտի : Պու վէճհ
 իլէ օնլար էմբսիզ վէ ա՛զիղ օլմայան աթէշիլէ ի՛պա-
 տէթին տախի միւնասիպէթսիղ պիր վաղթընտա պու-
 հուր եադմաղա չըգտըլար . վէ կիւնասըեարլար կիզի
 հէլաք օլտուլար : Պիղ տախի կիւնասըեարլարըն
 ա՛ղապ ու ճէզալարընը չէքտիքլէրինի կէօրտիյիւ-
 միւզ զէման մաղըուլանմայալմ, իլլա Լ.հարօնու
 էթտիյի կիպի քէնտի կիւնասըարըմըզ խաղըրմըզ
 կէթիրիպ տուրալմ :

Ալաճըն գուլարը արասընտա մուա'րազա կէօրմէք՝ ճանա նէ գատար քէտէր կէթիրէն պիր շէյ տիր : Սուա'րազալար՝ մաղըուըլուգտան վէ նէֆսի սէվմէքտէն վէ շէյգանըն իղվալէրինտէն իլէրի կէլիրլէր : Պիզ քէնտի եիւրէքլէրիմիզին կիւնաճարընը դանըյարագ , Ալաճըն սէչտիյի վէ պէյէնտիյի քիմնէլէրէ գապաճաթ պուլմագտան սագընալմ : Աճարօնա՝ քէնտի գըզ գարընտաշընըն սէօղիւնէ գուլագ վէրմէմէյէ ճայիզ տէյիլիտի :

ՊԼՊ 8

Վանա'ան արարընը Լեֆլէշ Էլմէր Էլնն արարալար Էլննարէրէլարի :

Անտէն սօնկրա Իսրայէլիլէր Ֆարան չէօլիւնտէ օրտու գուրտուլար , վէ օրատէ տուրուլար իքէն՝ Բապպ Սովսէսէ էմր էյլէտի , քի ճէր գապիլէտէն պիրէր ատամ կէօնտէրսին , քի՝ Վանա'ան վիլայէթինի թէֆթիշ էթսինլէր , վէ եէրին խուսուսուլտա սաճիճ խապէր կէթիրսինլէր : Իմտի ատամլար կէօնտէրիլտիլէր , վէ Վանա'ան վիլայէթինի գըրգ կիւն տօլաշտըգտան սօնկրա Սովսէսէ տէօնիւպ կէլտիլէր : Հէմ իւզիւմիւ իլէ պիր ասմա չուպուղու քէսմիշլէր իտի , քի օնու իքի քիշի պիր սըրըգտա գալտըրըլար ըտը • վէ օրանըն նարընտան վէ ինճիրինտէն տէ կէթիրտիլէր : Հէմ տէ տէտիլէր քի , եէր մէյվատար տըր , իչինտէն սիւտ վէ պալ ագար , ամմա սաքինլէրի տէվ պօյլուտուր , վէ եիւճէ ճիսարը պէօյիւք շէճիրլէրտէ սաքին տիրլէր : Պու խապէր գավմը փէք գօրգուլթաու ,

վէ՛ Եւրոպայի Սըսըր վիլայէթին տէ կօլէյտիք , եա-
խօտ նճայտի պարի պուրատա չէօլտէ կօլէյտիք
տէրլէր իտի : Ենտէն սօնկրա՛ քէնտիմիզէ պաշար
տիքէճէյիզ , վէ տէօնիւպ եինէ Սըսըրա կիտէ-
ճէյիզ տէյու՛ օրթալըղը գօրգուտուրլար ըտը :
Վէ Սոլսէս վէ Եհարօն պունուն իչիւն օգա-
տար թէլաչլէնտիլէր քի՛ պիւթիւն ճէմա՛աթըն հու-
ղուրունտա եիւզ իւսթիւ եէրէ գափանտրլար :
Վէ օլ վիլայէթի եօղլամաղա կէօնտէրիլէն ատամ-
լարտան իքի քիչի քի՛ պիրի Քալէր վէ պիրի Եաւի
օղլու ինսու իտի՛ գավմը եիւրէքլէնտիրմէյէ չալը-
չըրլարըտը , վէ օնլարա իսպաթ էտէրլէր իտի քի՛ եէր
ղայէթտէն էյի տիր , վէ Բապպ օնլարը օրայա
կէօնտէրիպ օնու քէնտիլէրինէ վէրմէյէ գատիր
տիր : Ենճագ գավմ՛ օնլարը դաշլամաղա գալգըչ-
տըլար : Պու էսնատէ Սոլսէս պէօյիւք հարէրէթ
իլէ Բապպա եալվարըպ տէտի քի՛ “Եման եա՛ Բապպ՛
սէնին ա՛ղիմ իհսանընկա կէօրէ պու գավմըն կիւ-
նահընը ա՛ֆիլ էյլէ” : Բապպ տախի՛ “Վէնին սէօ-
ղիւնէ կէօրէ ա՛ֆիլ էյլէտիմ” տէտի :

Պիլը ապուրն Եւրօպիւն Կալիֆուրըս իչէն
Կաշլուպըս :

Իսրայէլ օղլուլարը տահա չէօլտէ տուրուր-
լար իքէն , պիր ատամ՛ պուլտուլար քի՛ շարաթ կիւ-
նիւնտէ օտուն դօիլար ըտը , վէ օնու Սոլսէսէ
վէ Եհարօնա կէթիրտիլէր , վէ թա օնանէ եա-
փաճագլարընը Բապպտէն էօկրէնինճէյէտէք օնու
հափիսէ գօտուլար : Վէ Բապպ էմը էյլէտի քի՛ ,
օնու դաշլասընլար , թա քի էօլտիւն : Վէ պիւ-

Թիւն ճէմա՛ած Րապպըն էմբինէ կէօրէ օնու դաշ-
 ւատըլար : Պու գօրգուլու թէմսիլ՝ Ազիզ Վի-
 թապտա շիւպՏէսիզ օնուն իշիւն եագըլըշ տըր քի՛
 պիզէ վէ ինսանլարըն ճիւմէ կէլէճէք սիլսիլէլէրինէ
 էօկրէթսին քի՛ Ալլահըն տիւնեա զահմէթլէրինտէն
 րահաթլանմա վագթը՝ տինտար թէֆէքքիւր վագ-
 թը՝ վէ կերէք ա՛լէսէվլյէ կերէք այրըճէ իման
 խըղթէթինին վէ ի՛պատէթին վագթը իշիւն՝ թագ-
 տիս էյլէտիյի կիւնիւ ա՛ղիզէմէք՝ նէ գատար
 Փայտալը վէ իգթիզալը տըր :

Վօրէնին՝ Տալանըն՝ վէ Աբէրօնն էերէ
 պալ-պըշ :

() Ը առամը դաշւատըգտան սօնկրա՛ Սոլսէսէ
 վէ Ահարօնա ճիւմէ էվվէլքիլէրտէն շէտիտ պիր
 մէշագդաթ տահա վագը՝ օլտու : Վօրէ , Տաթան ,
 վէ Աբիրօն նամ քիմսէլէր օնլարա գարըը պաշ
 գալտըրըպ՝ տէտիլէր քի՛ «Սիզ նիշիւն ճէմա՛ածըն
 իւզէրինէ եիւճէլէնիրսինիզ՝ : Ա է Րապպ պու եա-
 րամազ առամլարա զաղէպլէնիպ՝ եերէ աղընը աշ-
 տըրտը , վէ օնլարըն ճիւմէսինի եութաուրտու :
 Աքին էրթէսի կիւն ճէմա՛ած Սոլսէսէ պու առամ-
 ւարը օ՛ էօլտիւրտիւ տէյու սիթէմ էյլէտի : Ա է
 Րապպ օնլարը պու իֆթիրատան էօթիւրիւ թէք-
 տիր էթմէք իշիւն՝ դաուն կէօնտէրտի , վէ Տէման
 ճիւզի զէման իշինտէ օն տէօրթ պինկտէն զիյատէ
 ճան գըրտը : Աքին սօնկունտա Ահարօնուն վա-
 սիդասի իլէ էօլէթ տինկտի : Խսպէր ալըրըզ քի՛
 Ահարօն պուխուրտանընը կիւնլիւք իլէ էլինէ ալ-
 տը , վէ սէյիրտիպ էօլիւլէր իլէ տիրիլէրին արա եէ-

րինտէ տուրտու, վէ անիտէ հէլաքըդ մէնն օլունտու :

Մնտէն սօնկրա Ռապոյ էմր էյլէտի, քի չատրրա հէր գապիլէտէն պիրէր տէյնէք գօնուլտուն, վէ տէյնէյին իւղէրինտէ գապիլէնինի իսմի եազըլը օլտուն : Մհարօնտուն տէյնէյի տէ օ՛ պիրլէրի իլէ պէրապէր գօնուլտու, վէ պու տէյնէք ֆիլիզ վէրիպ չիչէք աչտը, վէ ճէվիզ պիթիրտի : Սէ Ռապոյ էմր էյլէտի քի՛ պու տէյնէք օլ պաշ գալտըրան ա՛սըլարա գարշը շէհատէթ իչիւն հըֆիլ օլունտուն քի արթըգ պիր տահա Ռապպա գարշը մըրըլտանմասընլար :

Սէիպէնճի Պասպըն իւպէրինէ Քուլահապալար :

Պիլ հէփիմիլ իգրար էտէրիլ քի՛ Խսրայէլլիլէր կիպի տահա պիր ա՛լա տիյար՝ սէմավի Վաճնա՛անը արայանլարըլ, վէ պիլիլիլ քի՛ պու տիւննեա պիգիմ Ռահաթըմըլըն մէքեանը տէյիլ տիր • լաքին սատագաթ իլէ Մլահա գուլուգ էտէճէքլէրի եէրինէ տահա գօլայ պիր եօլ իլէ ճէննէթէ մալիք օլմասընը կէօսթէրմէյէ չալըճըլ օլան օլ տիյարը թէֆթիլ էթմէյէ որու կիտենլէր կիպի՛ իչէրտէ դալպլէրիմիլտէ վէ տըլարըտա տիւլմանլարըմըլ վար տըր : Մլահալըն հէփի կէչմիլ ինայէթլէրինի վէ խէլասլէրինի պիղէ ունութտուրուպ՝ սայքի պաղի տէֆա՛ պիղէ՝ «Վէաչքի պիլթիւն եիւրէյիլէ Մլահա գուլուգ էթմէյէհիչ որաչլամասայտըգ՝ տէտիրթմէյէ՛ հէմ՝ Խսրայէլլիլէր իլէ քէաչքի չէօլտէ էօլմիւլ օլսայտըգ սէօլէթմէյէ իսթէրլէր : Մաքին ճէօարէթլէնին, պիրաղ տահա ճէնքլէլին,

էն չօղու պիր գաչ սէնէ տաճա նաշայրպ՝ օնտան սօնղրա Մլաճ սիզին իՏթիշամլը իւճրէթինիզի վէրէճէք տիր :

Վօրէ վէ օնուն արգատաշլարը՝ ֆիլ վագի՝ միլէթին իւզէրինէ հիւքմ էթմէք գուվվէթինէ քէնտիլէրին էլինէ կէչիրմէյէ իսթէտիլէր . լաքին պու խուսուս իչիւն տիշարըտան պիր տին ղայրէթի կէօսթէրէրէք՝ օնու պիր պէհանէ դութտուլար : Պէօյլէճէ պիղ տախի քիլիսէտէ զուհր էտէն գօվալայրշլարա նազար էթտիյիմիզտէ՝ կէօրիւրիւզ քի , էքսէրի իւզէրինտէ ազիզլիյին սէպէպինի սահիհճէ իլէրի կէօթիւրմէք իչիւն տէյիլ՝ իլլա գօվալայրճըլարըն ասըլ քէնտի նէֆսճէ նիյէթլէրինի իճրա էթմէք իչիւն օլմուշլար տըր : լաքին՝ էյէր պու տիւն նատէ տէյիլիսէ , էլպէթթէ ախրէթտէ շիւփհէսիզ Մլաճ ա՛զիզլէրի իսթ չըգարաճագ տըր :

ՊԼՊ 9

Ընթացան շօր Կաղան լըգըպ՝ օրաբա էօլպիյի :

Իսրայէլ օղուլարը շօր տաղընա վասըլ օլտուգլարընտա՝ Բապպ Սոլսէսէ էմր էյլէտիքի , Մհարօնու վէ օղու լչէաղարը ալըպ տա՝ իւչիւ պէրապէր տաղըն թէփէսինէ չըգսընլար : Ալէ օնլար չըգտըգտա՝ Բապպ Սոլսէսէ վէ Մհարօնա տէտիքի՝ Սիզ Իսրայէլ օղուլարընա վէրտիյիմ տիյարա կիրմէյէճէքսինիզ , զիրա շէքվա սուլարընտա պէնի տարըլթտընըզ : Սոլսէս վէ Մհարօն Իսրայէլ օղուլարընա տարղըն վէ մինասիպէթսիզ դարիգ իլէսէօյլէմիշէր իտի . օնուն իչիւն Բապպ օնլարա կիւ-

ճէնմիշխտի, վէ գաստ էթմիշխտիքի նէ պիրի նէ տէ օ պիրի Վաննա՛ան վիլայէթինէ կիրէ: Ա՛հարօնա հալա չըգտըգլարը տաղըն թէփէսինտէ էօլմէք լազըմ կէլիւր իտի: Իմտի Ս՛ովսէս Ալլահըն էմրինճէ՛ Ա՛հարօնուն քեահինլիք լիպասլարընը չըգարտը, վէ օնլարը օղլու Լ՛իլազարա կիլտիրտի. Ա՛հարօն իսէ պու տաղըն թէփէսինտէ վէֆաթ էյլէտի: Ա՛ է պիւթիւն ճէմա՛աթ անիտէ օնուն վէֆաթընը էյրէնտիքտէ՛ օթուզ կիւն օնա եաս էյլէտիլէր:

Գալլըն պրտսընա տըէշլէ Ելլանլար ինօպէրիլտիյէ:

Ազ ղէմանտան սօնկրա եինէ մաննա իչիւն Ս՛ովսէսէ զըտ սէօյլէյիպ տէտիլէր: Պու նէ՛ տիր, պու եավան էքմէքտէն պիլլիմ ճանըմըզ թիթսինտի: Ա՛նըն իչիւն Բապպ օնլարըն արասընա՛ աթէշլի ուչար երլանլար կէօնտէրտիքի ղայէթ չօք քիմսէլէրի ըսըրըպ հէլաք էտէրլէր իտի: Ա՛ է օլ ղէման Ս՛ովսէսէ կէլիպ տէտիլէր. «Թէվպէլէր օլսուն, աման Բապպա նիյազ էյլէ տէ պիլտէն պու երլանլարը գալտըրսըն՝»: Օլ տա նիյազ էյլէտիքտէ, Բապպ տէտիքի, «Պիր պագըր երլան եափ, վէ օնու պիր տիրէք իւզէրինէ տիգ, վէ ճիւմլէ երլանտան ըսըրըլանլար օնա պագտըգլարը կիպի՛ շիֆա պուլսունլար»։ Ա՛ է Ս՛ովսէս էմր օլունտուղու իւզէրէ երլանը եափտը, վէ ճիւմլէ ըսըրըլանլար օնա պագըրպ սաղալըրլար ըտը: Պու երլան ըլա ինսանլարըն կիւնահլարը իչիւն խաչ իւզէրինէ գալտըրըլան Վրիստոս էմնալ օլունուր ուտու: Վիճէ Խսրայէլ օղուլարը տիրէք, իւզէրինտէքի պագըր

երևանա պագտըղարընտա՝ աթէշլի երլանլարըն
 եարալարընտան սաղալըրլար ըսա խտի, պէշլէճէ
 կիւնաճքեարլար տախի, տիւնեանըն կիւնաճա-
 րընը գալըրրան Մլաճըն Վուզուսոււնա իման
 ըլա պագտըղարընտա՝ ճէմի՝ ըուճանի խասթալըգ-
 ւարտան սաղալըրլար :

Իսրայէլ շուլարընըն Սօթէ գըղարընպան
 ալբանըդ ուղարէլարը :

Իսրայէլ շուլարը Եօրտանըն կիւն տողու
 ճանըպինտէ Սօթ սաճրալարընա վարտըղա-
 րընտա՝ Սօթիլէրին գըղարը իլէ զինա էթ-
 տիլէր, վէ օնլարըն գանտըրմասը իլէ՝ փութ
 գուրպանլարընա տա վարտըլար : Ալէ Բապպ
 Սոփսէսէ էմր էյլէտի քի՝ պու կիւնաճլարըն պաշ-
 ւարընը դութսոււն, վէ զայրիլէրէ ի՛պրէթ իշիւն
 ասարն : Հէմտէ ճարապ էտիճի պիր գաոււն կէօն-
 տերտի, քի պիր կիւնտէ օնլարըն չօղարընը ճէ-
 ւագ էյլէտի : Պօղոս Բաքեալ տէր քի, "Օինա
 իթմէյէլիմ նէճէ քի օնլարըն պազըլարը զինա էյ-
 լէտիլէր, վէ պիր կիւնտէ խիրմի իւչ պին ճան
 թէլէֆ օլտու" :

Իսրայէլ շուլարընա պէշլէ վագը՝ օլան պու
 պէշիւք պէլանըն պիր սէպէպի՝ պիւյիւճիւ Սա-
 տիյանի Բաղամ ըտը . քի օնու Սօթ փատի-
 շաճը Իսրայէլէ պէտտուա՝ էթտիրմէյէ իւ՛ճրէթ
 վլէ կէթիրտի : Պու եարամաղ քիմսէ փատիշաճը
 էշիւթլէտի քի, էյէր գապիլիսէ . գալմը գա-
 րըլարըն վասիգասի իլէ Ֆէսատա կէթիրտին : Պիր
 կիւնաճքեար նէ գատար էյլլի ճէլաք էտէր : Պու

Բաղաամբ քի՛ Պետրոս Լուսաբնալ տախի տէտխի կիպի պիր տիլսիզ հայվան ինսան սէտասը իլէ սէօյլէնիպ թա՛ղիը էյլէտի՛) (ՊԵՐԿ. ք. 6:) Պու հայվան օնուն իւզէրինէ պինտխի քէնտի մէրքէպի իտի . քի օլ Բապպըն մէլէքինտէն եօլտա ալը գօնմաղըլա , տուրտուղու իչիւն Բաղաամտան տէօյիւլտիւքտէ , թապիա՛թտան թաշրա գուվվէթ ալտը տա՛ աղղընը աչըպ սէօյլէտի , վէ սօնկրա պու Բաղաամ Սիտիյանլիլէր իլէ Խարայէլ օղուլարընըն պիր ճէնկինտէ էօլտիւրիւլտիւ :

Սո՛վէնի՛ն Եօրտանը կէչիպ Վանա՛ան դօփրաղընըն կէօրէյիլ իչիւն Եալմարաղը :

Խարայէլ օղուլարը շիմտի Սօար սահրալարընտա իտի , վէ օնլարը Վանա՛ան դօփրաղընտան՝ Փագաթ Եօրտան ըրմաղը այլըրըր ըտը : Սո՛վսէսին էլի ալթընտա չէօլտէ հալա գըրգ երլ տօլաշմըշլար ըտը : Պու ա՛ղիղ ատամ՝ վա՛տըն տիյարինի կէօրմէյէ՛ փէք արղու չէքէր իտի : ()նուն իչիւն նիյաղ էտիպ տէտի քի՛ «Լման եա՛ Բապպ՝ պէնի կէչիը , շու Եօրտանըն էօթէ եագասընտա քի էյի տիյարը՝ շու սալիհ տաղը վէ Լիպանըն էգրաֆընը կէօրէյիմ՝» : Լմնա Բապպ օնա տէտի , «Եէթէր . արթըգ պու սէօղիւ պիր տահա սէօյլէմէ : Տաղըն թէփէսինէ չըգ , վէ կիւնտօղույա՛ վէ կիւն պաթըյա՛ փօրեասա՛ վէ լօտօսա տօղրու սէյիր էյլէ , վէ օլ տիյարը կէօղէրինկ իլէ կէօր , չիւնքի սէն Եօրտանտան կիչմէյէճէքսին : Լնճագ Յեսույէ էմը վէրիպ ղայրէթլէնտիր , ղիրա պու գավմըն էօնիւնճէ օ՛ կէչէճէք տիր , վէ օլ կէօրէճէյին եէրի օնլարա միրաս օ՛ ալտըրաճաք տըր՝» :

Տօգոս-դոն-հճոս- Պատպն ի-դէրինէ Ռեւահայալար :

Կէօրիւրիւզ քի՛ Իսրայէլ օղուլարը փուծփէ-
րէսթ Սօաքիլէրլէ փէք եագըն տօսթլուգ էթմէ-
լէրինտէն՝ նիհայէթ օնլար ըլա զինա էթմէյէ վէ
հէմտէ օնլարըն Մլլահլարընա սէճտէ էթմէյէ
պաշատըլար : (Իմտի՛ միւսթագիլ կիւնահքեար-
լարըն եօլունտան ուզագ գալմագ իչիւն՝ լաղըմ կէ-
լիր քի՛ Մուքեալըն տէտիյի կիպի՛ տիւնեատէն
պիւսպիւթիւն տըշարը գաշալըմ :) Նուն իչիւն պիզ
եա աղ եա չօգ՝ ա՛ղիզլիք իլէ կէչինմէյէնլէրին արա-
սընտա օլմաղա մէճպուր օլտուղումուղտան՝ մուգա-
յէտ օլալըմ քի՛ օնլարըն վասիգասը իլէ Մլլահլարն է-
պէտի ա՛ղիզ էմրլէրինի ունութմաղա իղվայէ տիւշ-
մէյէլիմ : Կիւնահքեարլարըն քէմլիքլէրի՛ օնլարըն
իղվալարընըն էտէպիլտիյի գատար պիզէ չօգլարար
էտէմէզլէր : Պիզ Մլլահլար գուվլէթլի օլալըմ •
վէ օ պիզէ իմտատ էտէճէք տիր :

Կէրչի Սովսէս սահիհ տինտար վէ ա՛ղիզ
քիմնէ իտի • լաքին եինէ կիւնահսըղ տէյիլ իտի •
չիւնքի՛ պիր պիլէ սալիհ ատամ եօգ տուր քի՛ եա-
շասըն տա կիւնահ էթմէսին : Պիր տագիգէ էօրքէ-
լէնիպ՝ ճէմա՛աթըն էօնիւնտէ սագընմայարագ տու-
տագլարըլա սէօլէտի , վէ պու գապահաթը իչիւն՝
Սապպ օնա վա՛տ օլունան տիյարը ֆագաթ ուզագ-
տան կէօրմէյէ էմր էթտի : Մլլահլար նիհայէթսիղ ա՛-
ղիզ օլուպ՝ կիւնահլարտան խուսուսա քէնտի մուսթար
գուլարընտա օլտուղու զէման թիթսինիլ :

Եհնոսիւնի եկեղեցիին եկեղեցիին Եւրոպայի Կաթոլիկական
եկեղեցիին :

Չօճուքլարընըն իման թա՛լիմի խոստոստունտա
Մովսէս Եհնոսիւնիէրէ փէք ուսըուպըու էմիրըէր
վէրտի . վէ օնլարա տէտի քի՛ “Տինկէն եւ՛ Իսրա-
յէլ՝ Բապպ՝ Եւրոպայը պիւթիւն Փիքրին իլէ վէ
պիւթիւն ճանըն ըլա վէ պիւթիւն գուվվէթին իլէ
սէվէսին : Ա՛ է պէնիմ սանա պու կիւն էմր էյլէ-
տիյիմ պու սէօղէր գալպինկտէ վէ ճանընկտա օլ-
սունլար , վէ օնլարը էվինկտէ օթուրուր իքէն ,
եօլտա եիւրիւր իքէն , եաթար իքէն , վէ գալգար
իքէն էվլատլարընա մուգայէտլիյիլէ էօյրէտէսին” :
Վրիսթիան աթալարա՝ Պօղոս Եւրոպայէ էօյիւտ վէ-
րիւր քի՛ էվլատլարընը Բապպըն թէրտիպինտէ վէ նա-
սիճաթինտէ փէրվէրտէ էյլէյէլէր . (Եփէ . յ . 4)
Հազրէթի Սողոմօն աա տէր քի՛ “Եվլատընկը եիւ-
րիւյէճէյի գարիքտէ փէրվէրտէ էյլէ տէ՛ պէօ-
յիւտիւյիւ գէման՝ օնտան սափմայաճագ տըր” : Ե-
յէր Եհնոսիւնիէրէ էվլատլարընա Մովսէսին թէվ-
րաթընը էօյրէթմէք իման պօրճու իտի իսէ , եա պիղ
օնլարա Եփէնտիմիզ Յիսուս Վրիստոսուն Ինճիլի
չէրիֆինի էօկրէթմէյէ նէ՞ գատար պօրճըլույուզ :

Իսրայել օղուլարը շէօլպէրի տասը լեզուրընը
ուսուսուսընլար քէյի- Մովսէսին Բէնյուէնի :

Եւտէն սօնկրա Մովսէս տէտի քի՛ “Բապպի
Եւրոպայը չէօլտէ նէ գատար տարըլթորընկը խադ-
րընկտա գութ վէ ունութմա : Մըսըրտան չըգտը-
ղընըլտան թա պու եէրէ կէլինճէյէտէք , պիւթիւն

զէմանտէ Քապպա իդա՛աթսըզլըգ էտէր իտինիզ :
 Քորէքտէ տախի Քապպը տարըլթտընըզ, վէ Քապպ
 իւզէրինիզէ զազէպլէնտի, վէ սիզի հէլաք էթմէյէ
 գորգուլթտու : Ա՛հարօնա տախի զազէպլէնտի, վէ օ-
 նու հէլաք էթմէյէ հազըր ըտը, չիւնքի ալթոււն պու-
 զաղու եափմաղըլա՛ Քապպէ կիւնաս իշլէտի : Ա՛մմա
 պէն հէմ սիզին իչիւն՝ հէմ Ա՛հարօն իչիւն տուա՛
 էյլէտիմ, վէ Քապպ հէմ սիզին իչիւն՝ հէմ օնոււն
 իչիւն՝ նիյաղլարըմը գապուլ էյլէտի : Ա՛ է շիմտի
 եա՛ Խսրայէլ՝ Քապպ Ալլահըն սէնտէն նէ՞ իսթէր .
 Փապաթ շոււնու իսթէր, քի Քապպ Ալլահընը սէ-
 վիպ օնտան գորգասըն, վէ ճիւմլէ եօլլարընտա
 եիւրիւյէտին : Օ՛խրա Քապպ Ալլահընը՝ ալլահ-
 լարըն Ալլահը վէ ըապպլէրին Քապպը տըր . ա՛-
 զիմ՝ գուվլէթլիւ՛ վէ գորգուլու Ալլահ տըր, քի
 օլ խաղըրա պապմազ, նէ տէ ըրշվէթ ալըր, էօք-
 սիւզիւն վէ տուլ գարընըն հագգընը հագ էտէր,
 վէ զարիպի սէվէր, վէ օնա եէյէճէք վէ կիյէճէք վէ-
 ըրի : Ի՛մտի զարիպի սէվին, չիւնքի սիզտէ Ա՛ըսըր
 տիյարընտա զարիպ իտինիզ՛ : Նի՛ճէ Խսրայէլ օ-
 ղուլլարընա մուա՛ֆիլ օլոււնմուլլար իքէն պիլէ ա՛-
 սըլըգլարընը ունուլթմայալար տէյուլ թէնպիհ օլտու
 իսէ, պիզլէր տէ հաքէզա ասլա կիւնասլարըմըզ՝
 ա՛ֆիլ օլոււնմուլլար իսէ պիլէ ունուլթմալը տէյիլիզ :
 (Ն)լարըն զիքրի Փայտալը տըր, չիւնքի պիզի ալ-
 չագլանտըրըր, վէ պիզէ ախրէթի տահա զիյաաէ
 տիւչիւնտիւրիւր :

Իդա՛աթսըզ օղուլ գաշլան՛ալը :

Ա՛ է էյէր պիր քիմսէնին ա՛սը վէ չէքիչկէն
 օղու վար, վէ օ պապասընըն սէօղլիւնիւ վէ ա-

Նասընըն սէօղընիւ տինկլէմէղսէ , վէ թէրպիյէ էթտիքէրինտէ խապէր անկլամազսա , օլ ղէման պապասը վէ անասը օնու դութսուենլար տա՝ շէճիրին ինթիարլարընա կէօթիւրիւպ տէսինլէր քի ,
 “Պու օղըու մուպ ա՛սը տըր , Տէմ պիղի ղաղէպէ կէթիրիւր , վէ պիղիմ սէօղըմիւղիւ դութմազ . սէրխօշուգտա վէ պէքրիլիքտէ կէզէր” : Ալ օլ ղէման լսղըմ՝ կէլիւր քի՝ օ շէճիրին ատէմլէրի օնու դաշլասընլար՝ թաքի էօլէ :

() նունճու Պապըն իւղէրինէ Քլապուպուպ :

Մովսէս արթըգ եագընտա վէֆաթ էտէճէք օլտուղուենտան , Տէփ նօմօսու իքինճի տէֆա՝ ճէմա՛աթըն էօնիւնտէ թագրիւր էտէյօր : Պիղ տախի պէօյլէ սաղըր սագըր իւզէրինէ վէ էմր էմր իւզէրինէ ալմաղա մուճթաճըղ . վէ ԱլլաՏըն թէնպիճէրինի պիղիմ տայիմ նասիճէթճիմիղ կիպի պէրապէրիմիղճէ սագլամաղա վէ գաչ տէֆա՝ կիւնաճ իշլէյիպ ա՛սըլըգ էթտիյիմիղի միւլաճաղա էթմէյէ իճթիաճըմըղ վար : Պիղ Խնճիլի տայիմա տինկլէմէյէ վէ գուլապլարըմըղա վա՛ղ օլընմասընա մուճթաճըղ . վէ Տէփ պու ճիւմլէ եարտըմլարըլա եինէ նէ գատար ֆագըր վէ Ալլաճա ֆայտասըղ գուլար օլաճաղըղ : ԱլլաՏըն սէվկիւլիւսիւ օլան Քրիստոստան մա՛ատա՝ պիղի խէլաս էթմէյէ քի՛մ գատըր տըր :

Եա՛ Րապպ՝ պիղիմ մուպարէք գուրթարըճըմըղտա պիղիմ իմանըմըղը արթըր : ,

ՊԼՊ 11

Մ' սձևեսին Իսրայել օղուլարունը վէ 'Նաւե
օղու- Յեհու-յո- Ղայրեհէլէհարեհե :

Մ' ուսէս Իսրայել օղուլարունա պու էօյիւտէրի
վէ տաճա պունա պէնկզէր չօգ էօյիւտէր վէ էմիր-
լէր վէրտիքտէն սօնկրա՝ պու սէօղլէրի տախի զամմ
էյլէտի : «Վ՛ջ օղուլար՝ պէն պու կիւն եիւզ իյիրմի
եաշընտայրմ՝, վէ սիզին էօնիւնիւզճէ կիրիպ չըգ-
մաղա մէճայրմ եօգ տուր : Զէմ Քապպ պանա
պու Եօրտանը կէչմէյէճէքսին տէտի : Մ' նճագ
Քապպ սիզին էօնիւնիւզճէ կիտիպ՝ պու միլէթ-
լէրի Տէլաք էտէճէք տիր • վէ Յեսու սիզին գուլա-
ղուգունուգ օլաճագ տրր : Ղ' էսարէթլէնին , վէ
գուվվէթլէնին , զիրա Քապպ սիզի պրրագմայաճագ
տրր , նէ տէ սիզի թէրք էտէճէք» :

Պատէճու Մ' ուսէս Յեսույի չաղըրըպ՝ ճիւմ
լէ Իսրայելին Տուղուրունտա օնա տէտի քի՝ «Մ' էրտ
օլ , վէ գուվվէթլէն , զիրա պու գալմըլա սէն
կիթմէլիսին , վէ Քապպ սէնին իլէ պէրապէր կի-
տէճէք • սէնի պրրագմայաճագ , նէ տէ թէրք է-
տէճէք • գօրգմա վէ խալֆի էյլէմէ» : Վ է Մ' ու-
սէս պու շէրա՝ աթը Պ' եւի օղուլ քեաճինլէրէ վէր-
տի , վէ օնլարա էմր էյլէտի , քի օնու եէտի երլ-
տա պիր քէրրէ Իսրայելէ օգուսուլար , ճիւմլէ
գալմ էրքէքլէր վէ գարըլար վէ չօճուգլար վէ ա-
րալարընտա պուլունան զարիպլէր չէրկէ պայրա-
մընտա ճէմ՝ օլտուգլարը զէման օնու օգուսուլար ,
թաքի ճիւմլէտի իշիթսինլէր , վէ Քապպտէն գօրգ-
մաղա էօյրէնսինլէր , վէ օնուն շէրա՝ աթընա իգա-
ա՝ թ էթսինլէր :

Մոզսէսն ունի իշխանի :

Մոզսէս տիւնեատան կէօջ էտէճէյի վագթըն
 եագլաշտըղընը անկլատըգտա՝ թէվպէ էտէնէրէ
 Վլաճըն իճսանը նէ գատար ա՛ղիմ՝ օլտուղունու
 վէ եարամաղլարա օլան ղաղէպի նէ գատար գօր-
 գուլու օլտուղունու կէօսթէրմէք իչիւն՝ ղիքրէ լա-
 յըգ պիր իլաճի եագտը : Պու իլաճինին ասըլ մա-
 նասը շու տուր քի՝ Վուգուֆ օլ էյ կէօք՝ վէ աղ-
 ղըմըն սէօղէրինի տինկէ եա՛ եէր : Պէնիմ նա-
 սիճաթըմ եաղմուր կիպի փէքլէնսին , վէ քէլամ-
 լարըմ շիճ կիպի ինսինէր . թագէ շիմէն իւղէ-
 րինէ սէրփինթի կիպի՝ վէ օթ իւղէրինէ իրի եաղ-
 մուր կիպի էնսին : Քապպըն գամմը քէնտի ճիսսէսի
 օլտու . Իսրայէլ օնուն միրասը տըր . օնու չէօլտէ
 սուսուղ եէրտէ պուտու , օնու չէփ չէվրէ գամի-
 լէտի , օնա թա՛լիմ էյլէտի . վէ օնու կէօղ պէ-
 պէյի կիպի սագլատը : Աիճէ գարթալ եուվասընը
 էշէր , վէ եամլըուլարընըն իւղէրինէ գանատընը
 չըրփար , վէ գանատլարընը կէրիպ , օնլարը գապուլ
 էտէր տէ գանատլարընըն իւղէրինտէ գալտըրըր ըսա ,
 Քապպ Իսրայէլէ պէօյլէ էյլէտի : Վմմա Իսրա-
 յէլ սէմիրտի , վէ Վլաճը թէրք էյլէտի , գուր-
 թարըճըսը օլան Վլաճտան ըրագլանտը : Եատ
 ալաճլար ըլա օնու տարըլթտըլար , վէ մէքրուճ-
 լուղլարը իլէ օնու փէք աճըլանտըրտըլար , չէյ-
 դանլարա գուրպան էյլէտիլէր , վէ տէյիլ Վլա-
 ճա : Քապպ պունու կէօրտիւ տէ՝ օնլարտան նէֆ-
 րէթ էյլէտի , վէ տէտի : Շունլարտան եիւղ չէ-
 վիրէճէյիմ , շիւնքի ա՛սը վէ խայըն օղուլար
 տըր : Պագըն , շիմտի քի պէնիմ , վէ պէնտէն

մա՛ատա Ալլահ հօգ տուր : Պէն էօլտիւրիւր հէմ տիրիլտիր իմ : Պէն եարալարըմ հէմ սաղալտըրըմ , վէ էլիմտէն գուրթարա պիլէճէք հօգ տուր : Ելլիմի կէօյէ գալտըրըր տա տէրիմ : Պէն էպէտէն եալարըմ : Ե՛յ միլէթէր օնուն գալմը իլէ պերապէր շաղ օլուն , զիրա տիւշմանլարընտան ինթիգամ ալաճագ տըր , եէրինէ վէ քէնտի գալմընա իհսան էտէճէք տիր՛ :

Մոլսէսն Քանա՛ան գօղրաղընը Էօրիւպ պէ
էօլտիւրիւր :

Մոլսէս գալմա պու սէօղլէրի սէօյլէտիքտէն սօնկրա , Բապպ օնա տէտիքի՛ Մօար գօփրաղընտաքի՛ Ասվաւ տաղընա չըգ , վէ պէնիմ Խսրալէլ օղուլարընա վէրտիլիմ Վանա՛ան տիյարընը կէօր , վէ գարընտաշըն Ահարօնուն () վր տաղընտա էօլիւպ տէ գալմընա զամմ օլունտուղու կիպի օ տաղտա վէֆաթ էլլէ , վէ գալմընկա զամմ օլուն , զիրա չէօլտէ զըտ սէօյլէմէ սուլարընտա պանա ա՛սըլըգ էթտինիղ . () տիյարը էօնկիւնկտէ կէօրէճէքսին , ամմա օրայա կիրմէյէճէքսին : Ա է Մոլսէս Ասվաւըն թէփէսինէ չըգտըգտա՛ Բապպ օնա ճիւմլէ Վանա՛ան տիյարընը կէօսթէրտի . վէ օնա տէտիքի՛ “ () նու սանա կէօղլէրին իլէ կէօսթէրտիմ , ամմա օնա՛ Եօրտանտան էօթէ կիթմէյէճէքսին” : Ա է Բապպըն գուլու Մոլսէս Բապպըն սէօղիւնէ կէօրէ Մօար գօփրաղընտա էօլտիւ : Ա է Բապպ օնու Մօար գօփրաղընտա պիր օվայա կէօմտիւ . լաքին օնուն մէզարը նէրէտէ օլտուղունու պու կիւնէտէք հիչ քիմնէ պիլմէղ :

Մովսէսին շնորհակցում արարաւ :

Մովսէս վեֆաթընտան էլվէլ Իսրայէլին գապիլէլէրինէ պիրէր տուա՝ էյլէտի : Սօնկ սէօղէրի պունլար ըտը : “Նէ մութլու սանա եա՛ Իսրայէլ Լ՛Յ Բապպտէն խէլաս օլունմուշ գալմ՝ սէնին մանէնտին քիմ տիր : Եօգարըտան էպէտի Լ՛լաճ՝ վէ աշաղըտան նիճայէթի եօգ փաղուլար սէնի էօրթէճէք տիր , վէ տիւշմանլարընկը էօնկիւնկտէն չըգարըպ տէյէճէք , օնլարը ճէլաք էյլէ : Պու սէնին եարտըմճընկ վէ գօրույուճունկ տուր • Տիւշմանլարընը սանա միւդի՛ւ էթտիրէճէք , վէ օնլարըն եիւճէ եէրլէրինի չիյնէյէճէքսին” : Մովսէս վէֆաթ էյլէտիյի զէման՝ եիւղ խիրմի եաշընտա խտի • կէօղէրի գարարմատըլար , վէ գապիաթընըն գուվվէթլէրի էքսիլմէտիլէր : Վէ Իսրայէլ օղուլարը Մօար սաճրալարընտա՝ Մովսէսէ օթուղ կիւն՝ եաս իթտիլէր • Իսրայէլտէ Մովսէս կիպի պիր փէյլամպէր տաճա գալգմատը , քի Բապպ օնունլա եիւղ եիւզէ կէօրիւշտի :

(Ը) յիւրինճի Պապըն իւղէրինէ Ֆլաւհապալար :

Պու ա՛ճայիպ զաթըն է՛օմրիւ իւչ պիրի պիրինտէն ֆարգը գըսըմա թագսիմ օլունուր , քի ճէր պիրի գըրգար սէնէլիք տիր : Վըրգ սէնէ Մըսըրտա Ֆիրա՛օնուն սարայընտա կէչիրտի • գըրգ սէնէ Միտիանտէ չօպանլըգ էյլէտի , վէ գըրգ սէնէ չէօլտէ Իսրայէլին գուլաղուղուղունտա սարֆ էթտի , վէ ա՛գըպէթ պիր զարիպ գօիրագտա եիւղ եիրմի եաշընտա փիր իթթիար

սինինտէ վէֆաթ էթտի , վէ սօնունա գատար ճիւմ-
լէ ա՛ղլ ու վիւճիւտ գուվէթի եէրինտէ օլուպ՝
կէօղէրի տա գարարմատը : Տիգգաթ էթմէյէ լա-
յըդ տըր քի , Բապպ քէնտիսի օնու կէօմտիւ , վէ
պու կիւնէտէք օնուն մէզարը նէրէտէ օլտուղունու
պիլէն քիմսէ եօգ տուր : Աէրչի օ դարիպ վիլա-
յէթտէ էօլիւպ պու կէօնէ կէօմիւլիւլ իսէ տէ ,
եինէ պիլիբիդ քի՝ օնուն ճանը խէլաս օլմուշ տուր :
Չիւնքի Յիսուս Լփէնտիմիզին թէպտիլ շէքլ օլ-
տուղու (այլակերպութիւն) տաղըն իւզէրինտէ Բապ-
պըմըգա Եղիա իլէ պէրապէր կէօրիւնտիւ : Ալէ՞սէ-
պէպտէն օնուն մէզարը ճիւմլէ ինսանլարըն մա՛-
լիւմաթընտան պէօյլէ կիզլի գալտը : Պու պէօյիւք
պիր շէյ տէյիլ տիր . պիզիմ ճէսէտլէրիմիզ Տէր
նէրէյէ կէօմիւլիւրսէ կէօմիւլտիւն , կէրէք դօփ-
րաղըն գուճաղընա կէրէք տէնիզին էնկինլէրինէ
օլտուն : Բապպ քէնտի գուլու Մուսէսին էօլմիւլ
թէնինի Տըֆզ էթտի . եինէ օ պիւթիւն քէնտի
ճէմա՛աթընըն էօլմիւլ ճէսէտլէրինի գայըրաճագ
տըր :

Ի՛ճթիմալ տըր քի՝ Միքայէլին Մուսէնին
թէնի իչիւն շէյգան իլէ միւճատէլէ էթմէսի՝ օնուն
նէրէտէ օլտուղունու պէյան էթմէսինի մէ՛ն էթ-
մէք իչիւն իտի , օլմայա՛քի՝ ճէմա՛աթա օ պիր տու-
ղագ օլտուն տէյիւ՝ վէ օնուն քէմիքլէրինէ պագըր
երլանա էթտիքլէրի կիպի՝ փու թփէրէսթլիք իլէ սէճ-
տէ գըլսընլար :

Մուսէս փէյղամպէրլէրին Տէփսինտէն տաճա
մէշտուր ուտու . լաքին՝ եինէ քէնտիսինին գօտու-
ղու նօմօսունուն էսքիյիպ պօղուլուպ րէֆ՝ օլաճագ
իտիյի միսիլլիւ վէֆաթ էթտի , վէ կէօմիւլտիւ :

Վրիստոս էօլտիւ , վէ լաքին Մլաճ օնու թէք-
րար էօլիւլէրտէն իճեա էթտիրտի , վէ պէօյլէ քէն-
տիսի եաշատրգճէ օնուն Ինճիլի վէ օնուն գուր-
տուղու մէզէպ էպէտէն պօզուլմայաճագ տրր :

Սովսէս էօլտիւ , վէ Իսրայէլ օղուլարընը
Վանա'անա եէթիշտիրիլմէյէ Յետունուն եէտիյլէ
պըրագտը : Պէօյլէճէ նօմօս տախի պիղի կէօյէ կէօ-
թիւրմէյէ գուլաղուղլար , ամմա օրայա պիղի սալթ
Վրիստոս իլէ կէթիրիլիւր , քի օ ինսանլարը քէն-
տիլէրին կիւնաճլարընտան գուրթարըր , վէ օլ է-
պէտի ըաճաթըղա գըլաղուղլար քի՝ Մլաճըն էվ-
լատլարըր իշիւն ճագըր օլմուշ տուր :

Հ Ա Ր Ր Ի Թ Ի Ս Ա Մ Ո Ւ Ի Լ Ի Ն

Է Օ Մ Ր Ի Ի Ն Ի Ի Ն Ն Ա Գ Լ Ի Յ Է Յ Ի

Պ Լ Պ 1

Սամուելին Վաղարշապատի շահապահի շահապահի
ի պատիվը գրառուի :

Սամուել էսքի Մատթա զիքր օլունան միւհ-
թէրէմ վէ միւթէպէր փէյղամպէրլէրտէն տիր .
վէ Խորայէլին հագիմլէրի ա'սիրինտէ' թարիխի միւհ-
տիյէտէն 1500 սէնէ էվվէլ տիւնեատա էօմիւր սիւր-
տիւ . փէտէրինին իսմի Եղկանա' վէ անասընըն
Մննա իտի : Մննա գօճայա վարտըգտան սօնկրա
վաֆիր սէնէլէր կէչիպ' էվլատը օլմըշըտը . վէ պու
սէպէպտէն տայիմա պէօյիւք գասավէթտէ իտի :
Ենճամ ճանընըն աճըսընտան Սիլոյա շէհատէթ
չատըրընա վարտը , վէ օրատա Բապպ թա'ա-
լա հազըէթլէրինէ տէրունի ճանտան եալվարտը ,
քի քէնտինէ պիր էրքէք էվլատ վէրսին , հէմ տէ
ա'հտ էյլէտի քի' օնու էօմրիւնին ճէմի' կիւնլէ-
րինտէ Բապպէ վագֆ էյլէսին : Ա է շիւնքի պու
էսնատէ հէման գալպինտէն սէօյլէր իտի , վէ սալթ
տուտագլարը թէփրէնիր իտի , վէ սէսի ասլա տու-
յուլմաղըտը , օ էճիլտէն օրատա շատըրտա օլան
պաշ քեահին Ելի' օնու սէրխօշ զանն էտիպ' օնա
թա'զըր էյլէտի : () իսէ ճէվապ վէրիպ' Խա-
յըր էֆէնտիմ պէն ճանը աճըլը պիր գարըյըմ
նէ շէրապ նէ տէ միւսքիր իշմիշիմ , իլա Բապպըն
հուզուրունտա ճանըմը տէօքտիւմ տէտի :

Մենանըն Սահակէն Ռապալըն հուղուբոնս
չեքարարըլը :

Ալլահ ա'ղիմիշան Մենանըն տուա'սընը գա-
պուլ էյլէյիպ' օնա պիր էրքէք էվլատ վէրտի , վէ
օ' օնուն իսմինէ Սամուէլ գօտու , քի Ռապալտէն
տիլէնիլմիշ տէմէք տիր : Ա է օնու սիւտտէն քէս-
տիյի կիպի' անիտէ ա'տէթ օլան փէչքէշլէր իլէ
պէրապէր օնու ալլպ չատըրա վարտը , վէ պաշ
քեահինին հուղուբունտա տուրտուբուպ տէտի քի'
"Պէն շու գարըլըմ քի' պուրատա սէնին եանընտա
տուբուպ Ռապալէ նիյաղ էյլէտիմ . պէն օ զէման
պու չօճուգ իչիւն նիյաղ էտէր իտիմ , վէ Ռապալ
պանա տիլէյիմի վէրտի . օնուն իչիւն պէն տէ պու-
նու Ռապալա էօտիւնճ վէրտիմ , է'օմրիւնիւն ճէ-
մի' կիւնլէրինտէ Ռապալա էօտիւնճ օլտուն" :

Մենա պու էրքէք չօճուղու տուա'սընա գար-
շըլըգ ալտըղընտան' օնու Ռապալըն խըղմէթինէ
վագֆ էթմէսի իլէ , օնուն Ռապալըն իտիյինի աչըգ
աչըղա իգրար էյլէմէյի քէնտինի պօրճլու սայտը :
Մենա ա'հտընը վէ ատագլարընը' էքսէրի նիյաղ
էյլէտիքլէրի նի'մէթլէրէ էրտիքտէն սօնկրա գա-
ֆիլ օլուպ օնլարը ունուտան չօգ քիմսէլէր կիպի'
ունութմատը , իլլա թագրիբինի էտա էյլէտի .
վէ Ռապալ իմ'ալա տախի օնու գապուլ էյլէտի :

Պաշ շեահին իչլենին իշէ էարտապ օղուլլարը :

Իչլենին իքի օղլու վարըտը , պիրինին ատը
Հօֆնի վէ օ պիրինին Պինէհաս օլուպ' պուենլարըն
իշէ քեահինիք իտի իտէ տէ' մէշրէպլէրի ֆէնա իտի :

()նլարըն դու թուսու փէք ֆասիտ իտի , վէ պա-
 խուսուս ա՛րզ օլունան գուրպանլարըն էն էյի փար-
 չալարընը պէոյիւք ա՛րսըղըղըլա քէնտիւէրինէ չէ-
 քէրլէր իտի , շէոյլէքի՛ գալմ գուրպանլարտան իք-
 րա՛հ էթմէյէ պաշլատը : Պունլար իչիւն զիքը օ-
 լունուր քի՛ Րապպըն հուզուրունտա կիւնա՛հլարը
 փէք պէոյիւք իտի : Լչիւ քէնտի օղուլարընըն ճիւմ-
 լէ եարամազ կիւնա՛հլարընա ալեհա՛հ օլտու , ամմա
 փէտէրանէ մուհապպէթ սէպէպինտէն կէօզլէրի
 գափանմըշ օլմաղիլէ՛ օնլարը թէրպիյէ էտիպ քեա-
 հինլիք փայէսինտէն տիւշիւրէճէք եէրինէ՛ օնլա-
 րա սալթ պիր թա՛ղիր էյլէտի , վէ պունու տա
 փէք թաթըղըղըլա էյլէտի . ամմա օնլար իխթիյար
 փէտէրին ֆայտալը էոյիւթլէրինէ գուլագ ասմա-
 յըպ՛ պինամուզուզլարընը չօղալտըրլար ըտը :

Կէճէ Րապպըն Սամուէլէ Եիւտայ էյլէրնէ :

Եղկանա վէ Ըննա էվէ կերի տէօնտիւքլէ-
 րինտէ՛ Սամուէլի տահա քիւչիւք չօճուգ իքէն
 Րապպըն հուզուրունտա խըզմէթ էյլէսին տէյու-
 Լչինին եանընտա պըրագտըլար : Ա է կէճէլէրին
 պիրինտէ՛ Լչի հէմ Սամուէլ ույգույա եաթտըգ-
 տան սօնկրա՛ Րապպ Սամուէլէ Լչի Սամուէլ Սա-
 մուէլ՝ տէյիւ չաղըրտը . վէ օ տախի՛ Լէպպէյ տե-
 տի . վէ անիտէ գալգըպ Լչիյէ վարտը , վէ տէտի
 քի՛ Լչիթէ պէն՛ չիւնքի պէնի չաղըրտըն : Լչիյէ
 տէ ճէվապ վէրիպ տէտի քի՛ Պէն սէնի չաղըրմա-
 տըմ՛ վար եաթ օղուլմ : Լչի եաթտըգտան սօնկ-
 րա՛ Րապպ օնու իքինճի քէրրէ չաղըրտը . օ՛ տա
 գալգըպ Լչիյէ սէյիլթտի : Ըմմա Լչի եինէ՛

Այս բաժնի, զիրա պէն սենի չաղըրմատըմ տէտի, վէ օ տէօնիւպ եաթտը . լաքին Քապպ օնսւ իւչին ճիւ քերրէտէ չաղըրտը, վէ օ դալգըպ էվվէլքի կիպի Լչլիէ վարտը :

() Ը զէման Լչլի անկլատը քի՝ չօճուղու Քապպ չաղըրմըշքտը, վէ օնա տէտի քի՝ վար եինէ եաթ, վէ էյէր սենի չաղըրըրսա, Եա՛ Քապպ սէօյէ զիրա գուլուն իշիտիր տէ : Սամուէլ իգա՛աթ էյլէտի, վէ օնու Քապպ թէքրտը չաղըրըպ՝ Լչլ Սամուէլ՝ Սամուէլ՝ տէտիքտէ, ճէվապ վէրիպ՝ Եա՛ Քապպ սէօյէ, զիրա գուլուն իշիտիր տէտի : () Ը զէման Քապպ օնա տէտի քի՝ “Լչլթէ պէն Լչլինին ա՛լէհինէ՛ էվի իչիւն Տէր նէ գատար շէյլէր սէօյլէտիմ իսէ՛ ճիւմլէսինի իճրա էտէճէյիմ . չիւնքի օնա՛ պիլտիյի կիւնաճլար իչիւն էվինին իւզէրինէ Տիւքմ էտէճէյիմի պիլտիրտիմ . զիրա օղուլարը պինամուսլուգ իշլէտիլէր, վէ օ՛ օնլարա մանի օլմատը” :

Սամուէլին՝ Քապպիւնի սէօյլէնիլէնիլէրի Լչլիէ նազլ էլիպիլէ :

Լչլի Սապաստան Սամուէլի չաղըրըպ տէտի քի՝ “Լչլ օղուլ Քապպըն սանա սէօյլէտիլի շէյ նէ տիր” : Սամուէլ տէ օնտան Տիչ պիլը շէյ սագլամագսըղըն իշիթտիլի ճիւմլէ սէօյլէրի նազլ էյլէտի : Լչլի պու նէսնէլէրի իշիթտիքտէն սօնկրա տէտի քի՝ “ () Քապպ տիր, կէօղլէրինէ խօշ կէօրիւնէնի էյլէտին” : Ա՛ է Սամուէլ պէօյիլըրիւտիւ վէ Քապպ օնուն իլէ պէրապէր իտի, վէ ճիւմլէ պու սէօյլէրտէն Տիչ պիլտիլի նէրէ տիւշմէլ իտի, վէ ճիւմլէ Իսրայէլ

պիլտի քի՛ Սամոնէլ Րապպտէն փէյղամպեր՝ թա՛յին
 օլուննոնչ, վէ Րապպ օնա թէքրար Սիլօտա Մէ-
 լաճըն Սանտուղունուն չաթըրը օլան մաճալտէ
 կէօրիւնտիւ :

Պէրէնճէ Պապըն իւպէրէնէ Քալաճաղալար :

Պու փէյղամպեր տինտար փէտէր վէ վալիտէ
 էվլատը օլուպ՝ օնլարա պու էվլատ Մէլաճ դարա-
 Ֆրնտան վալիտէսինին ճանի կէօնիւլտէն ի՛պատէ-
 թինէ պէտէլ իճսան օլունտու : Տինտար վալիտէսի՛
 օնու քէնտինին ա՛ճտը վէ տուա՛լարընըն սէպէպի-
 իլէ ալտըղը չօճուղու՝ սիւտտէն քէստիյի կիպի անի-
 տէ պիւսպիւթիւն Րապպա վագֆ էյլէտի : Եյէր-
 Տէփ աթալար օնունքիլէր կիպի օլսայտըլար , Սա-
 մոնէլ կիպի նէչէ չօճուքլար կէօրէպիլիբիտիք :

Սամոնէլ տաճա քիւչիւք չօճուղիքէն , Րապ-
 պա խըղմէթ էյլէտի , վէ Մէլաճա եագըն վարմաղ
 ըլա , Մէլաճ տախի օնա եագըն կէլտի , վէ օնու
 քէնտիսի իլէ տաճա եագընտան պիր իւլֆէթէ տա՛-
 վաթ էյլէտի : Տիւնեանըն օլ տէճըրիւնտէ՝ Մէ-
 լաճ պու քիւչիւք չօճուղու քէնտիսինէ չաղըրտը ,
 նիճէ քի Վրիստոս տախի քէնտի ճէսէտի կիւնլէ-
 րիւնտէ քիւչիւք մաճսուլարը քէնտիսինէ իսթէտի :

Եղիղ Վիթապլարտա զիքը օլան էն մէճուր
 ա՛ղիլէր՝ կէնճ եաչարընտա չաղըրլմըչլար տըր :
 Սամոնէլ տիգգաթըլ վէ իգա՛թըլ պիր կէնճ օլուպ՝
 իսթիյար Ելի օնու չաղըրըյօր գըյաս էթմէյիլէ ,
 կէճէյիլէ պիր գաչ տէֆա՛ գալտըր , քի Րապպըն
 իսթիյար վէ Տիւրմէթըլ քեաճինինէ ճան ու տիլտէն
 Տէր պիր խըղմէթիւնի էսա էյլէսին : Վէնտի ա-

Թալարընա վէ խօճալարընա հիւսնիւ կէօնիւլտէն իդա'աթ վէ հիւրմէթ էթմէյէն էվլատէր՝ Բապպա իդա'աթ էթմէլէրի նատիր տիր : Սամուէլին Բապպա վէրտիյինտէն մինասիպ պիր ճէվասպ օլամաղ իտի . "Սէօյէ՛ ես' Բապպ , զիրա գուլուն իշիտիյօր" : Պէօյէ՛ Ալլահըն քէնտի քէլամընտան վէ Թագտիրինտէն պիզէ կէլէն օնուն սէսինէ՛ պիզ տախի տայիմա պու դարղ ճէվասպ վէրմէլլիղ :

ՊԼՊ 2

Ֆիլիսթինէրն շարըը զապտ էլ'տէն :

Անտէն՝ սօնկրա Խարայէլ օղուլարը Ֆիլիսթիլէր իլէ ճէնք էյլէտիլէր , ամմա եէնկիլտիլէր , վէ զավղատա տէօրթ պին ատամ գըրըլտը : Ալէլաքին պիրաղտան սօնկրա եինէ կէրի տէօնտիլէր , վէ Ալլահըն սանտուղունու պերապէրլէրինճէ կէօթիւրտիլէր . չիւնքի ֆիքր էթտիլէր քի՛ պունտան ագտէմ տախի սանտուք պերապէրլէրինճէ օլսայըտը , տիւշման օնլարը եէնմէյէճէյիտի : Ալաքին նաֆիլէ՛ հէման պունուն աքսիսի վագը՝ օլտու . չիւնքի Ֆիլիսթիլէր սանտուղուն Ի'պրանիլէրին օրտուսունա կէլտիյինի տույտուգլարընտա , տէտիլէր քի՛ "Պունլար շ՛լ Ա՛ըսըրլըլարը գըրան ալլահլար տըր . իմտի գուվվէթլէնին էյ Ֆիլիսթիլէր , օնլարըն սիզէ օլտուղու կիպի քի՛ Ի'պրանիլէրէ գուլ օլմայասընըղ . մերտ օլուն , վէ օնլար ըլա ճէնք էյլէյին" : Իմտի ա'ղիմ շէճա'աթ ըլա ճէնք էյլէյիպ՝ Ի'պրանիլէրի վուրտուլար , վէ օնլարտան օթուղ պին ատամ էլտիւրտիլէր , վէ ճէմի՛ ասքէրի գաշմաղա տէօնտէրտիլէր , վէ

Լլաճըն սանտուղունու ալտըլար : Պու գանլը զավզատա Լչիինին իքի օղու և օֆնի վէ Նիինէ-
 Տաս տէ տիւշտիւէր :

Սէ օրտուտան պիր ատամ Սիլոյա կելիպ՝ վա-
 գը՝ օլանլարը՝ խապէր վէրէրէք՝ և օֆնի վէ Նի-
 նէճասըն գաթլ օլունտուլար վէ ա՛ճտըն սանտուղու-
 ալընտը տէտիյինտէ , Լչի սանտուղա վագը՝ օլանը
 իշիտինճէ , օթուրտուղու քիւրսիւսիւնտէն տիւշ-
 տիւ , վէ պոյնու գըրըլըպ էօլտիւ . չիւնքի աղոր-
 լաշմըշ իսթիար իտի : Պէօյլէճէ Լլաճ Լչիյէ էյ-
 լէտիյի թէճտիտի էտա էյլէտի . չիւնքի օղուլարը-
 նը զապդ էթմէղիտի : Սէ պու շէյլէր աթալարա
 վէ օղուլարա նասիճաթ իչիւն Լ՛՛գիզ Վիթապ-
 լարտա թաճրիր օլունտուլար : Լ՛՛վատլարընըն կէնճ-
 լիքտէ զապդ էթմէյէ մուգայէտ օլմայան աթալար
 գօրգմաղա վէսիլէլէրի վարքի՝ ագ սաչլարը մէ-
 զարա թասա իլէ էնէճէքլէր տիր . Տէմ տէ էվատ-
 լարը կիւնաճլարընտա էօլէճէքլէր տիր : և աղրէթի
 Սօղոմոն տէրքի՝ “ () զլունու թէրպիլէ էյլէ տէ՝ սա-
 նարաճաթ էթտիրէճէք տիր , վէ ճանընա շաղըք
 վէ սէվինճ՝ օլաճագ տըր ” :

Լ՛՛հո սանտուղունուն էօնիւնպէ Տաղոն փուլուն
 րիւշպիւղէ :

Նիլիսթիլէր ա՛ճտ սանտուղունու ալտըգտան
 սօնկրա՝ օնու քէնտիլէրին փութու Տաղոնուն խա-
 նէսինէ կէթիրիպ՝ Տաղոնուն եանը պաշընա գօ-
 տուլար : Լ՛՛քին էրթէսի սապաճ էրքէնտէն փութ-
 խանէյէ վարտըգլարընտա , կէօրտիւլէրքի՝ Տաղօն
 եիւզ իւստիւ սանտուղուն էօնիւնէ տիւշմիւշիւ-
 տիւ , վէ անիտէ օնու գալտըրըպ նէրինէ գօտու-

ւար : Ա չ էր թէսի կիւն եինէ փութիսանէ յէ կէլ-
 տիքէրինտէ , Տաղօնուն պաշը վէ էլէրի փարչա
 փարչա օլմուշ եէրտէ եաթըր պուլտուլար : Հէմ
 տէ ՄլաՏ ա՛ղիմիշան սանտուղուն օլտուղու եէրտէ
 սաքին օլան Պիլիսթիլէրէ քէօթիւ մարաղլար կէօն-
 տէրտի , վէ օնլարտան չօղունու էօլտիւրտիւ :
 Պու էճնապի միլէթին արասընտա ՄլաՏըն սան-
 տուղու պիր շէՏրտէն օ պիր շէՏրէ կէօթիւրիւլէ-
 րէք՝ եէտի այ տուրտու , վէ պու զէմանըն զար-
 ֆընտա Ռապպ օնլարը ա՛ղիմ շիտտէթ իլէ ա՛ղապ
 էյլէտի : Մ՛գըպէթ շունա գարար գըլտըլար քի՛
 օնու սընօրլարընտան տըշարըյա կէօնտէրաինլէր :
 Իմտի քեաՏինլէրինի վէ սըՏըրպազլարընը չաղը-
 րըպ՝ օնլարա տանըշտըլար , քի պու շէյ նասըլ
 օլմագ վաճիպ օլտուղունու էօյրէնէլէր : Ա չ օնլար
 տէտիլէր քի՛ պիր ճէտիտ արապա եաիլըլըն , իքիտէ
 կէնճ ինէք ալըպ օնլարը պուզաղուլարընտան ա-
 յըրսընլար , վէ արապայա գօշունլար , վէ Ռապ-
 պըն սանտուղունու արապանըն իւղէրինէ գօսուն-
 ւար , վէ օնլարը սալը վէրսինլէր : Ա չ Պիլիս-
 թիլէր պէօյլէ էյլէտիլէր , վէ ինէքլէր տօս
 տօղըու Իսրայէլ սընօրլարընտա Պէյթէմէշէ չէ-
 քէն եօլու դուլտուլար : Պէօյլէճէ սանտուգ Պի-
 լիսթիլէրին վիլայէթինտէն չըգտը : Ա չ Պէյթ-
 շէմէշ ատամլարը ՄլաՏ ա՛ղիմիշանըն թէնպիՏի-
 նի դուլտմայըպ՝ սանտուղուն իշինէ պագմայա
 ճէսարէթ էթտիլէր , վէ պու իդա՛թսըզըզլարը
 իշիւն՝ Ռապպ օնլարըն չօղունու էօլտիւրտիւ : Պի-
 րազ զէմանտան սօնկրա՛ սանտուգ Պիլիսթիւրաթիմ
 նամ պիր զայրը մաՏալէ կէօթիւրիւլտիւ , վէ օրա-
 տա պիր գաշ երլ տուրտու :

Իսրայել օղու-լսարննն Ռապպէ գեօնաբեւելքի վէ
Ստեփանն Իսրայելէ հարի՛ օլտու-ղու :

Սանտուգ Ֆիլիսթիէրին էլինէ տիւշտիւքտէն
Խիրմի երլ սօնկրա՛ Իսրայել օղուլարը Ռապպէ
հասրէթ չէքմէյէ պաշտարլար : Ա չէ Սամուէլ
օնլարա տէտի քի՛ “Այէր սիւ պիւթիւն գալպինիզ
իլէ Ռապպէ տէօնէրսէնիզ, արանըզտան եատ ալ-
լահարը չըգարնն , վէ գալպէրինիզի Ռապպէ հա-
զըր էյլէյին , վէ հէման օնա ի՛պատէթ էյլէյին ,
վէ օ սիզի Ֆիլիսթիէրին էլինտէն գուրթարաճագ
տըր” : Իմտի օնլար փութլարը օրթալարընտան չը-
գարտըլար :

() Ը զէման Սամուէլ տէտի քի՛ “Ճ՛իւմէ Իսրա-
յէլ Սիսֆայա պիրիքտիրին , վէ սիզին իչիւն
Ռապպէ տուա՛ էտէճէղիմ” : Ա չէ Սիսֆայա ճէմ՛
օլտուլար , վէ օրուճ գութուպ կիւնահարընը ի՛թ-
րաֆ օլտուլար , վէ տէտիէր քի՛ Ռապպէ գարըջ
կիւնահ իչէտիք : Ա չէ օլ կիւնտէ Սամուէլ Իս-
րայէլին հարիմի օլտու :

Իսրայել օղու-լսարննն Ֆիլիսթիէրի եհնաբեւելքի :

Պու մապէյնտէ Ֆիլիսթիէր Իսրայէլ օղուլ-
լարըննն Սիսֆայա ճէմ՛ օլտուգլարընը խապէր
արտըգտա , օնլարն իւզէրինէ չըգտըլար : Իսրա-
յէլ օղուլարը տա գօրգուլարընտան Սամուէլէ
տէտիէր քի՛ “Լ՛ման պիզիմ իչիւն Ռապպ Մլահը-
մըզա տուա՛ էթմէքտէն ֆէրաղաթ կէլմէ , քի պի-
զի Ֆիլիսթիէրին էլինտէն գուրթարսըն” : Սա-
մուէլ օլ զէման պիր սիւտ գուղուսու ալըպ՛ Ռապ-

պէ գուրպան սունտու, վէ Խորայէլ իշիւն Բապպ
 Թա'ալա հազրէթլէրինէ ֆէրեատ էյլէտի, վէ Բապպ
 Թա'ալա իշիթտի: Ա է գուրպան թագրիպ օլու-
 նուր իքէն, Վիլիսթիլէր եագլաշըպ' Խորայէլ օ-
 ղուլարը իլէ ճէնկէ պուլաշտըլար, լաքին Բապպ
 Վիլիսթիլէրին իւզէրինէ գօրգուլու կիւրիւլտիւ
 էյլէտի, վէ օնլարը գաշմաղա տէօնտիւրտիւ .
 վէ Խորայէլիլէր տէ արտլարընտան սիւրիւպ' ան-
 լարըն չօզլարընը էօլտիւրտիւլէր: Պու զաֆէրտէն
 սօնկրա՝ Սամուէլ պիր դաշ ալըպ տիքտի, վէ իս-
 մինէ Եպէնէզէր տէտի, քի Բապպ պիզէ պուրա-
 յատէք իմտատ էյլէտի՝ տէմէք տիր:

Իրինճէ Պապըն իւլէրինէ Դուլահապալար:

Խորայէլ օղուլարընըն նիճէ՝ տէյիլ Սերա-
 ֆիսլէր մապէյնինտէ սաքին օլան Բապպ Թա'ա-
 լէայէ իլա ահտըն սանտուղունա կիւվէնտիքլէրի-
 նի տիգգաթ էյլէ: Եյէրչի օնլար քէնտիլէրին
 Բապպ Ալաշընը թէրք էյլէտիլէր իսէտէ՝ էյէր
 ախտ սանտուղունու օրտունուն օրթասընա կէթի-
 րիրսէլէր եինէ քէնտի տիւշմանլարընը եէնմէք իւ-
 միտինտէ օլուրլար ըտը: Ինսան գըամը՝ նէ գատար
 չօգ քէրրէ օլուր քի՝ եիւրէքլէրի Ալաշըն զաթի
 շէրիֆինտէն տէօնմիւշ վէ օնա եատ իքէն տէ՝ Սօ-
 մսս վասիգասի իլէ եախօտ տին պօրճլարընըն իճ-
 րասը իլէ իսէլաս պուլմաղա իւմիտ էտէրլէր:

Երեմիա վիէյղամպէր տէր քի՝ օլ քիմսէ քի՝
 օնուն գալպի Բապպտէն պիր դարաֆ օլմուշ՝ մէլուն
 նուր: Պիզ Բապպը գալպիմիզտէն թէրք էթտի-
 յիմիզտէ Վրիստիանճէ սյնլէրտէ պիզէ ա՛հ-

տըն սանտուղու օնու տիւ շմանլէրինէ գարջը օր-
տունուն իշինէ կէթիւրտիլլէրինտէ Իսրայէլլիւ-
լէրէ նէ գատար ալ ֆայիտ էյլէտիյ իսէ, օլ գա-
տար ալ ֆայիտէ էտէճէրլէր :

Իյէրշի Իյլի վէ օնուն իքի օղուլլարը հէմէն
օլ կիւնտէ քեաշիւլիք իըղլէթիւտէն, բէսիտ օլուն-
տուլար իսէտէ, Բապպ քէնտի իւմլէթիւնի թէրք
էյլէթլիւյ Վոլլէտիւ վէֆսթընտան սօնկրա էյե-
տույի նսսպ էյլէտիլի կիւլի՝ օնուն ագասպինճէ Սա-
մուէլ փէյլամպէրի գալտըրտը : Այիճէքի Բապպ
քէնտի իւմլէթիւնի՝ չօգ տէֆա՝ օնլարը քէնտի
մէնֆա՝ աթլարը իշիւն մի շնէթէ սալար իսէ տէ՝
քիւլլիւլէն թէրք էթմէյէճէք տիր :

Իպթիտասընտա կէօրիւրիւլ քի՝ Բապպ Սա-
մուէլէ տէֆա՝ պէ տէֆա՝ շալըրտը . լաքին սօնկ-
րա Սամուէլ Բապպըն իսմի շէրիֆինի շաղըրան-
լարըն մասպէյիինտէ տիր : Սամուէլ Վիսֆատէ
ճէմա՝ աթ իշիւն ա՛ղիմ հէրարէլլ իլէ նէյաղ էյ-
լէտի, վէ Բապպ օնա գոլլսգ վէրտի : Ինսանլարը
էվվէլա Բապպ քէնտի բուհու վէ լուգֆու իլէ շա-
ղըրըր, վէ օնլար օնու տուա՝ իլէ օնտան սօնկրա
շալըրըրլար : Բրիստոս իպթիտա Տարսուլու Սօղո-
սու շալըրտը . վէ օնտան սօնկրա տէնիլիք քի՝ իշթէ
օ՛տուա՝ էտէյօր : Սամուէլ ճէմա՝ աթա էյէր օնլար
փուլթիւրէսթլիքլէրինտէն վէ քէնտի կիւնաշլա-
րընտան կէրի տուրուրլարսա օնլար իշիւն տուա՝
էյլէթլէյ վա՛տ էյլէտի . շիւն անկլատը քի՝ զայրը
դարիգտէ ի՛պատէթին ասլա պիր ֆայիտէսի օլմա-
յաճագ տըր :

ՊԼՊ 3

Ստանդարտի խորհրդի օրենսդրության երկրորդ ֆորմիտի :

() Ը կիւնտէ Բապպըն էլի Արղիւսթիլէրին իւզէրինէ ուղանմը շիտիյի քէնտիլէրէ օգատար մալիւմ ուղտուքի՝ Սամուէլին ճէկի՝ կիւնլէրինտէ Բարայէլ դօտրաղընա հիւճում էթ իւյէ պիւտաճա ճէսարէթ էտէ իւտիլէր : Սամուէլ պիւթիւն է'օմիւննիւն կիւնլէրինտէ Բարայէլէ հաքիլէր էյլէտի , վէ հէր սէնէ մաճաւոնէն մաճալէ սոլսըղպ՝ Պէյթէլէ վէ Արղիւսթիլէ վէ Սիսֆայէ վարըր րտը , վէ օնտան սօնկրա Բամաթայա տէօնիւպ կէլիւրիտի . զիւրա էվի օրատա իտի . հէմ օրատա Բապպէ գուրպանխանէ կաիմը շիտի : Պու սալիճ ատամ գավմընըն արասընտա ա'պիմ գուվվէթ սաճիպի օլմաղըլս օլարա ֆայտասը տէրէճէսիլիտի : Աստիճաթիլէրի լէլէ գավիլը լըսմ էյլէտի քի՝ վուլմըլսընը թէրք էտիպ րէտտ էտէլէր , վէ Բապպ թմալայա տէօնսիւնլէր : Պունուն ի'պստէթիլէրինին վասիգասիլէ Բապպ օլարըն տիւշիմըլսընը գաչըրտը , վէ օնըլսըր արթըգ Բարայէլ սինօրըլսընա տէօնմէյէ պրագմատը : Ստըղըն նիյաղը ա'մէլ օլունտուգտա ա'զիմ թէէսիլէ մալիք տիր :

Բարայէլ օղաւարընըն փորիշտի ինլէտիյի :

Սամուէլ գօճայրպ արթըգ Բարայէլէ հաքիլմլիք էթ իւյէ գատիր օլմատըղը հալտէ՝ օղաւարընը Բարայէլին իւզէրինէ հաքիլէր էյլէտի : Բամա օնըլսր պապալարընըն սալիճ էօրնէյինտէ ելարիւ-

մետ/լէր • իլլա սողորու եօլտան չրգտըլար վէ թա-
մաքեարըգտան դամէթէ կիրձէյիլէ ըիշվէթ ալըր-
լաւ ըօը վէ հագ իւղէրէ շէրասամ կէօրձէղէր
իտի Ե () շէման Խասայէլին ինթի սըլարը ճէմ՝ օլ-
տուլար , վէ Քամաթայա Սամուէլէ վարըպ՝ օնա տէ-
տէլէր քի՝ Իշթէ սէն դօճօտըն վէ օղուլարըն սէ-
նին եօլարընաա երբի մէղէր : Իմտէ պիղէ ճիւմ-
լէ միլէթլէրինքի կիպի պիւր փատիշաս տիք քի
պիղէ հօքիլիք եյլէսին՝ : Իւղէրիմիղէ հիւքմ էթ-
մէք իշիւն պիղէ փատիշաս վէր տէտիլլէրի Սա-
մուէլին փէք կիւճիւնէ կիթտի , վէ պունուն իշիւն
Քապպէ նիյաղ էյլէտի : Քապպ տաթի տէտի քի՝
“ Կամըն սէօղիւնիւ տիւկլէ , ղերա եսլընղ սէնի
րէտտ էյլէմէտլէր , իլլա իւղէրլէրինէ փատիշաս-
ըգ էթմիյիմ տէյու պէնի տէ րէտտ էյլէտիլլէր :
Մնն օլարա աշիքեարէ շէհատէթ էյլէ , վէ
իւղէրլէրինէ փատիշասըգ էտէճէք փատիշասըն դա-
րիգիսի օնլարա կէօտէր ” :

Սամուէլէն՝ իսլըտ դատիշասըն գարիգիլնէ շտափ
էյլէտէն :

Սամուէլ Քապպըն ճիւմլէ սէօղիլլինի գամմա
նաղլ էյլէյիպ՝ տէտի քի՝ Իւղէրիիլլաէ սալգանաթ
սիւրէճէք փատիշասըն գարիգի պու օլսճագ տըր ” :
() Չուլարընըղալըպ՝ օնլարը քէնտինէ ա՛րապսլարը
իշիւն՝ վէ աթլուլարը իւղէրինէ օլհագ իշիւն՝ հէմ
տաթի ա՛րապսլարընն էօիւնճէ սէյիլթմէք իշիւն
թա՛յին էտէճէք սիր : Ա է օլլալը քէնտինէ պին
պաշըլար վէ երւղ պաշըլար թա՛յին էտէճէք տիր ,
վէ օնլարա քէնտի թարլարընա շիթթ սիւրտիւ

րիւպ էքինինի պիշտիրէճէք, վէ օծլարա քէնտի նէֆօսի իշիւն ճէ'ք ա'լէթլէրի վէ ա'րապալար ա'լէթլէրի եափտըրաճագ: Ա է էքինլէրինիզին վէ պաշարընըզըն էօշիւրիւնիւ ալըպ' խատըմլարընա վէ գուլարընա վէրէճէք տիր: Ա է գուլարընըզը վէ ճարի, էլէրինիզի վէ էնկ է, յի կէնճլէրինիզի ալըպ' քէնտի խըղմէթլէրինէ գօշաճագ տըր, վէ սիւրիւլէրինիզին օնտալըզընը ալաճագ տըր. սիզ տախի օնուն գուլարը շլաճ'սընընը: Ա է օլ կիւնտէ քէնտի սէչտ'լինիզ փատիշաՏր'ըզտան էօթիւրիւ Ֆէրեա ետէճէքսիւնիզ, ամմա Ռապպ սիզի տինլէմէյէճէք": Ռամա գալմ Սա'ու էի տինկլէմէյէ իսթէմէզ իտի. վէ տէտիլէր քի' "Եօգ' իլա պիզ փատիշաՏ իսթէրիզ": Ա է Սամուէլ պու սէօղլէրի տինկլէրինճէ Ռապպըն հուզուրունա ա'րզ էյլէտի, Ռապպ տախի օնա' "Ի զէրլէրի'նէ փատիշաՏ նասպ էյլէ տէտի": () լ զէման Սամուէլ Ռարայէլ ատէ'լէրինէ տէտի քի' "Հէր քէս քէնտի շէհրիսէ կիթսին":

Սասալան փատիշան Տես օլանսպապա:

Ա է Ռենիամին գապիլէսինտէն պիր ատամ վար ըտը, քի իսմի 'Վիս իտի: Պու ատամըն Սաուլ նամ պիր օղու վար ըտը, քի ուզուն պոյլու' սիւպէր պիր խիտ իտի. ճիւլէ Ռարայէլ օղուլարընըն արասընտա պունտան կիւզէի եօղ ուտու: Պիր կիւն 'Վիսին մէրքէպլէրի զոյպ օլմուշար ըտը, վէ պուլունմազլար ըտը: Սաուլ պուլարը աւրամաղա կէօնտէրիլտի, վէ պիր շօգ եերլէր տօլաշըպ' կէչտիքտէն սօնկրա ա'գըպէլո' Ռամատա Սամուէլին էվինէ վարտը: Պու փէյղամպէր օնա'

“Սէրքէպէր իշիւն զամ չէքմէ, զիրա պուլունատու-
լար” տէտի. օնտան սօնկրա օնու ինանտրորտը, քի
ճիւմէ Իսրայէլին արզուսու օնուն իւզէրինտէ վէ
պսպասընըն խանէսի իւզէրինտէ տիր: Ա և օ գալգալպ
կիթմէզտէն էվմէլ՝ պիր տօլու եաղ պրրտաղո սլտը,
վէ պաշընըն իւզէրինէ տէրքիւպ՝ Բապպ սէնի գավմը
Իսրայէլին սուլքանը օլմաղա մէսՏ էյլէտի տէտի:

(Ը) Ը զէման Սամուէլ գավմը Սիսֆայա ճէմ՝
էյլէտի, վէ օնյարա տէտի քի՝ “Չիւնքի սիզ պու
կիւն սիզի ճիւմէլ չէրլէրտէն վէ պէլալէրտէն խե-
լաս էտէն Բապպ Վլաս ճընրզո բէտտ էյլէտինիզ, վէ
էլպէթթէ իւզէրիմիզէ՝ փատիչաս տիք տէտի՝ իւ.
իմտի հալա գապիլէլէրինիզճէ. վէ պինլէրի իզճէ
Բապպըն հուզուրունա չոզըն” : Ա և օնլէր պէզլէ
էյլէտիլէր: Ա և ճիւմէլ գապիլէլէլ, եաղլաշտըգ-
տա, Սամուէլ Նենիաֆի գապիլէսինի դութտու,
վէ պու գապիլէ ֆամիլեաճէ եաղլաշտըգտա,
Սամրէնիս ֆամիլեասընը դութտու, վէ պու ֆա-
միլեանըն ատամլսընտան Սուլու դութտու: Ա և
պու քիմնէ արատըգլարը արասընտա պուլունմաոը.
չիւնքի կիզլէմիշիտի: Ա քիս Բապպ նէրէտէ կիզ-
լի օլտուղունու պէյան էյլէտի: Ա և օ օրթայա
կէթիրիլպ՝ գավմընըն արասնտա տուրտուգտա,
ճիւմէլ գավմտան օմուղունտան եօգարրսը եիւքէք
իտի. Ա և Սամուէլ գավմա տէտի քի՝ “Սոզըն
Բապպըն սէչտիյի քիմսէյէ քի՝ հիչ պիր պէնկզէրի
եօգտուր” : (Գ) Ը արտա չալըըըպ՝ “Փատիչաս եա-
չասըն տէտիլէր” :

Սամուելն զապրիլիսնն հագգ զէ քօղոսււնաք
իւղերէ օլքոսււնա շէհապէն զէրիւրիսն :

() Ը զէման Սամուէլ ճիւղէ Իօրայէլէ տէտի
քի՝ “ Ի շթէ սէօղլունիւղիւ տինկլէտիմ՝ , վէ իւղէրի-
նիղէ փատիշաճ տիքտիմ : Պէն շիմտի գօճատըմ՝ ,
վէ սաչարըմ աղսրտըւր , վէ կէնճլիլիտէն պէ-
րու թա պու կիւնէտէք հուղուրունուղտա եիւ-
րիւրիւմ : Ի շթէ պէն՝ պիսիմ իւղէրիմէ Բապպըն
հուղուրունտա՝ վէ օնուն մէսճ օլունմուշունուն
հուղուրունտա շէհատէթ էլէլէլին , քիմի՞ն էօ-
քիւղիւնիւ ալտըմ , եախօտ քիմի՞ն մէլքէպիսի ալ-
տըմ , եախօտ քիմէ՞ զատը էթտիմ , եա քիմէ՞ զուլմ
էթտիմ , եախօտ քիմի՞ն էլինտէն կէօղլէրիսի քեօր
էթմէք իչիւն ըիշվէթ ալտըմ • իւղէրիմէ շէհատէթ
էլէլէլին , վէ սիղէ էօտէլէիմ ” : Ա է օնլար “ Պիղէ
զատը էթմէտին , նէ պիղէ զուլմ էլէլէտին , նէ
տէ պիւր շէյ ալտըն ” տէտիլէր : () զէման Սամուէլ
տէտի քի՝ “ Բապպ շաճիտ՝ վէ օնուն պու մէսճ օ-
լունմուշու տա շաճիտ տիւր , քի էլիմտէ հիչ պիւր
ֆէնա շէյ պուլմատընըղ ” : Ա է օնլար (Շաճիտ տիւր
տէտիլէր :

Ինչննճիւ Պատրն իւղերիսն Ֆալահաղալար :

Կէրչի՝ Սամուէլ Մլլսճըն էմրի իլէ նէչէ
քէրրէ ճէմա՝ աթա նէ գատօսը ճաճիլ վէ նաթքօր
օլտուղունու օնլարա տէմիլ իտի իսէտէ ճէմա՝ աթ՝
էլպէթտէ պիղ փատիշաճ իսթէրիղ տէլէրէք՝
քէնտիլէրին մալուլուղունտա գալի գալտը :
() նլարըն փատիշաճը Մլլսճ օլմաք՝ օնլարա աղիմ՝

Տիմեթ ու իհասն իտի • իմտի նիշիւնն օնլար սայիր
 փուլմիերէսթ միլէթէր կիպի օլմասընը տիլէտի-
 լէր : Խօշնուտսուզուգ՝ եէնի պիր հալ արզուսու՝
 կէօրիւնիւր սալգանաթ ու իհթիշամ խըրսը՝ պիղիմ
 եարամաղ գալպլէրիմիղին խույլարը տուր : Լաքին
 պիղ հագգ թմս՝ալէանըն պիղէ նասիպ էթտիյի
 հալտէ տուրուպ՝ տահա զիյատէ քեամիլէն վէ ա-
 զիղէն Լլասա բայէթ էթմէք էզրէնէլիմ :

Լգըպէթ Սաուլ փատիշահ մէսզ պունտու •
 Լաքին եէնէ ճէմա՝աթ՝ պէօլէ եօլտուզճա արզու
 էթտիլքէրի շէյտէ մէմիւլ էթմիքէրի գատար չոգ
 պիր Ֆէրրահլոգ պուլմատրլար : Պէօլէճէ արզու-
 Լէտիլիմիզ շէյլէրի էլէ կէչիւրտիլիմիղտէ՝ հիշ պու
 ճիհանտէ մէմիւլ էթտիլիմիզ գատար թէքմիլէն
 եիւրէքլէրիմիղին խօշնուտ էթմէլէրի միւմքիւնսիւղ
 տուր :

Լաքիմ Սամուէլ քէնտի մանսուպունտան իս-
 թիֆա էտէճէյի զէման՝ քէնտի տօղրուլուղու պա-
 պընտա ճէմա՝աթանէ աճայիպ շէհատէթ էյլէտի :
 Լալա՝ վաճ մը պիր զէնկին վէ միւլթէպէր հեօ-
 քիւմտար զսպիգ եա առէմ՝ պիր գասապստէ՝ քի
 հէկէն Սամուէլին տէտիյի՛ի տէկէյէ գատիր օլմա-
 ղա պօրճլու օլմասըն : Վուտրէթ վէ ի՛թիպար պի-
 ղէ տէյիլ քէլիլք՝ իլլս էյլիք էթմէյէ վէրիլիշ
 տիր : Պէր տքս էյէր ի՛թիպարըմըլտան՝ քէօթիւ-
 լիւք հասիլ օլուր իսէ , անճագ պիղիմ՝ հալմիղի
 օլ պիր ճիհանտէ տահա ֆէնա էտէճէք : Խորա-
 յէլիլէրէ՛ Սամուէլի գըրգ սէնէ սատրգանէ խըղ-
 մէթիստէն սօնղրա ա՛ղլ էթմէք նէ պէօյիւք նամ-
 քէօրլուգ իտի • Լաքին՝ օնուն ի՛ւճըրէթի կէօքտէ
 տահա ա՛ղլիմ՝ օլտու :

ՊԼՊ 4

Սամաւել ԼՆԼԿ (մաս'ալէանըն էլէրոյն տ'մեղէրննն
նազը էրոյ' գառլաո նասնհալն վէրոյնն :

() Լ զէման Սամուէլ գառլաո սէօյլէրիպ տէտի .
"Րապպը' սիզէ վէ պապալարը'ըզս էյլէտի,ի ճիւմ-
լէ ա'տալէթի տինկլէյին : Րապպ Ս'ոլսէսի վէ Լ-
Տարօնու կէօնտէրտի , վէ պապալարը'ըզը Ս'ը-
սըրտան շքարտըլար տա , օնլարը պու եէրտէ սա-
քին էթտիրտիլէր : Լճմա օլար ԼՆԼԿ ա'ղիմի-
շանը ունու թտուգլարունտա' օնլարը Ֆիլիսթիլէրին
վէ Ս'օարիլէրին էլէրինն վէրտի , քի օնլար իւ-
զէրլէրինն ճէ'ք գալարարըլար : Ս է Րապպէ Ֆէր-
եատ էտիպ Րապպը թէրք էյլէտի,իիզէ կիւնաՏ
էթտիք տէտիլէր : () Լ զէման Րապպ սիզի ճիւմ-
լէ էգրաֆորըրոա օլան տիւշմալարտան գուրթար-
տը : Լճքին Լճմոն օղուլարընըն իւզէրիիզէ կէլ-
տիյինի կէօրտիլիւնիւղտէ , փատիշաՏըրը Րապպ
մաս'ալէա իտիյինի ունուտուպ' Լճլպէթթէ իւզէ-
րիմիղտէ պիր փատիշաՏ սալգանաթ էթսին տէտի-
նիլ : Ս է իշթէ Րապպ սիզէ փատիշաՏըգ է-
տէճէք փատիշաՏ վէրտի : Ի Նտի Տս'լս էյէր Րապպ-
տէն գօրգուպ' օնա ի'պատէթ էտէրսէնիլ , վէ
սէօղիւնիւ տինկլէյիպ' օնա ա'սը կէլլէզսէնիլ , վէ
սիզ Տէմ իւզէրիիզտէ փատիշաՏըգ սիւրէն փա-
տիշաՏըրը Րապպըն արտընճա կիտէրսէնիլ , խօշ-
եօգ' էյէր Րապպըն սէօղիւնիւ տինկլէլէղտէ օնա
ա'սը օլուրսանըրը , Րապպըն էրի' նիճէ պապա-
լարըրըզս զըտ իտի իսէ , պէօլէճէ սիզէրէ տէ' իւ-
զէրիիզտէ սալգանաթ սիւրէն փատիշաՏըրըա տա
ճըտ օլաճագ տըր' :

Սամուէլն ներառ գործընդհատելու , ձէ Լ'ըստ (մտա'տընանըն
 Լ'ընդհատելու ձէ Ետընուր Լ'ընդհատելու :

() ը զէման Սամուէլ խաղա տէտի քի՝ " Ը իմ
 տի տնուրուն , վէ Բապպըն՝ կէօղէրինիղ էօ'իւն-
 տէ էտէճէյի ա'ղիմ շէյի կէօրիւն : Պու կիւն
 պուղտայ պ'չինի մէվսիմի տէյիլմիտիւր , Բապպէ
 նիյաղ էտէճէյիմ . վէ կիւրիւլթիւլէր Տէմ Եաղ-
 մուր կէօնտէրէճէք տիր . Տալմիմա պիլէսինիղ քի՝
 փատիշաՏ տիլէմէյիլէ՝ Բապպն Տուղուրունաա էյ-
 լէ'իյիինիղ Եարամաղըդ պէօյի'ք տիւր" : () ը զէման
 Սամուէլ Բապպէ Եալմարայ՝ Բապպ (մա'ալէա օլ
 կիւնտէ կիւրիւլթիւլէր Տէմ Եաղմուր կէօնտէրտի ,
 վէ ճիւմլէ գալմ Սամուէլտէն Տէմ Բապպտէն զի-
 յաաէսի իլէ գօրդտուլար :

Ս է ճիւմլէ գալմ Սամուէլէ տէտի քի՝ " Ը ման ,
 պու գուլսարն իշիւն Բապպ Լ'ըստընա նիյաղ
 էյլէ քի , էօլմէյէլիմ . զիրա փատիշաՏ տիլէմէ
 իլէ՝ ճիւմլէ կիւնաՏլարըմրղա պու Եարամաղըղը տա
 զամմ էյլէտիք" : Սամուէլ տախի տէտի քի՝ " Սօրդ-
 ման՝ կէրչի սիղ պիւլթիւն պու Փէնալըղը էթտի-
 նիղ , ամմա Բապպըն արտընտան սախմայըն , լըս
 պիւլթիւն գալպիինիղ իլէ Բապպէ ի'պատէթ էյլէյին .
 զիրա Բապպ՝ ա'ղիղ իսմի իշիւն գալմընը թէրք
 էթմէյէճէք տիր . շիւնքի սիղի գալմը էթմէյէ
 խօշանտը : Պէն իսէ՝ Լ'ըստ կէօլմէրմէսին՝ քի
 Բապպէ գարը կիւնաՏ էտէյիմ , քի սիղին իշիւն
 նիյաղ էյլէմէտէն Փէրաղաթ կէյէյիմ . լըս սիղէ
 սալիՏ վէ սօղըու Եօլու էօյրէտէճէյիմ : Ը ման
 Բապպտէն գօրգուպ՝ պիւլթիւն գալպիինիղտէն օնա
 Տագըգաթ իւղէրէ խըղմէթ էյլէյին . զիրա տիւ-

չիւնիւն քի՛ Րապպ սիղին իչիւն նէ գատար ա՛ղիմ շէյլէր էյլէտի : Ըմնա էյէր տա՜հա պինամուղըուգ էթմէքտէ օլուրսանըգ , սիղ տէ՛ փատիշահընըգ տա հէլաք օլունաճագ սընըգ՛ :

Պու ա՛ղիղ փէյղամպէր՛ գալմը իչիւն տուա՛տան ֆէրաղաթ կէլմէյի՛ Րապպէ կիւնահ էթմէք սայարաք՛ պու գուսուրտա պուլունմաղա ճէսարէթ էթմէղ իտի : Պիղլէր տէ՛ էյէր պիւթիւն տիւնեա իչիւն՛ պախուսուս տօսթլարըմըգ վէ հէմշէհիրլէրիմիղ իչիւն տուա՛տան ֆէրաղաթ կէլմիշ օլուրսագ , էլպէթթէ ա՛ղիմ կիւնահ էթմիշ օլուրուգ : Պօղոս Ըռաքեալ շէօյլէ տէր . “(Թէնպիհ էտէրիմ քի՛ ճիւմլէ ինսանլար իչիւն տուա՛լէր՛ նիաղլէր՛ վէ շէֆա՛աթլէր գըլընալար” :

Ստոհէլն Ստոհու նօսոս հողայիւ՛ չէպիսի
 Գոբոտն Լուգրիոյ Էլիպիէ իչն Լու՛պէր
 էյլէպիէ :

Պունտան իքի երլ սօնկրա՛ Նիլիսթիլէր եինէ Իսրայէլ ատէմլէրի իլէ ճէնք էթմէք իչիւն ա՛սքէրլէրինի գօփլատըլար : Ա՛ է օնլարըն սայրսը ղայէթ չօգ իտի : Օթուղ պին ա՛րապալարը վէ ալթը պին աթլուլարը , վէ եայան ա՛սքէրլէրի տէ տէնիղ գըլըսընտաքի գում կիպի իտի : Պու քէզ Իսրայէլիլէր գօրգտուլար , վէ օնլարըն պագըլարը Եօրտանըն էօթէ եագասընա գաչտըլար , Սաուլուն եանընտա գալանլարը տա գօրգուլարընտան թիթրէշիլլէր իտի : Հէմ տէ Սամուէլ թա՛յին օլունան ղէմանտէ գուրպանը թագրիպ էթմէյէ կէլմէտի , վէ օ սէպէպտէն՛ ասքէրին եարըսը տախի Սաու-

լուն նանընտան գազմաղա պաշլատըլար : Պու սու-
 րէթտէ՝ Սաուլ ա՛սքէրին գազմասընը մէքս էթմէ-
 յէ իսթէմէյիլէ՝ պիւթիւննանմա գուրպանը թագ-
 րիպ էյլէտի , վէ պէոյլէճէ նոմօսու պօզտու , քի
 պու պապտէ պույուրուրուտու , քի ՎեաՏինտէն
 մա՛տա Տիչ պիր քիմսէ գուրպան թագրիպ էյ-
 լէմէսին : Ա է գուրպանը թէմամ էթտիյի կիպի
 տեր ա՛գապ Սամուէլ տէ կէլտի , վէ օնա պու
 նարամազըղը իչիւն շիտտէթլի թա՛ղիր էյլէտի
 տէյէրէք : “Աէն տիվանէլիք էթտին : Բապպ Աւ-
 լաՏընըն թէնպիՏինի թութմատըն : Ա է շիմտի
 փատիշաՏըղըն գավի օլմայաճագ տըր : Բապպ քէն-
 տինէ գալպինճէ ատամ իսթէտի , վէ օնու գավ-
 մընըն սուլբանը օլմաղա թա՛յին էյլէտի . չիւն քի
 սէն թէնպիՏինի գութմատըն” : Անտէն սօնկրա Սա-
 մուէլ գալգտը կիթտի :

Սաուլու Վալէրիէրէն փապէշահը Աղապ
 Էօլպիւրմիպիլէ :

ՊատէՏու Սամուէլ Սաուլա վարըպ տէտի քի ,
 “Բապպ պէնի կէօնտէրտի , քի սէնի Իսրայէլին իւ-
 ղէրինէ փատիշաՏ մէսՏ էտէյիմ : Իմտի Տալէա
 Բապպըն սէօղէրինի տինկլէ : Աէօք ա՛սքէրլէրինին
 Բապպը պէօյլէ սէօյլէր . Իսրայէլ Արսըրտան չը-
 գարքէն , Ամալիքին օնա նէ էթտիյի խաղըրմա
 կէլտի : Իմտի Տալէա կիթ , վէ Ամալիքի վուր , վէ
 Տէր նէլէրի վար ըսա պիւթիւն պիւթիւնէ Տէլաք
 էյլէ , էրքէյի վէ տիշիյի՝ չօճուղու վէ սիւտտէ օ-
 լան մա՛սումու՝ սըղըրը վէ գօյունու՝ տէվէյի վէ
 էլէյի Տէփ գը՛ր” : Սաուլ տա իդա՛աթ էտիպ՝ պիր

չոք ա՛սքեր դօւիլատը , վե Լ՛մալքիլերի վուրուպ
 ֆէթճ էլլէտի : Լ՛մա էմր օլունտուղու իւզըն Լ՛-
 դալ փատիշահը էօլտ՛ւրմէտի , իլլա օնու տիրի
 Տըֆլ էտեր իտի . հեմ օնուն պիլէսինճէ էլիճէ
 գօյունլարը վե սըղըրլարը , վե հեր գըլմէթլի շէլի
 տախի էսիրկէտի , հեման քէօթիւ վե էտնա օլան
 շէլլերի հէլաք էլլէտի :

Տեօրախանճիւ Պապան իւպերինէ յուլահապալար :

Իսրայէլիլեր Լ՛լլահ լմա՛ալանըն հեօքիւմէ-
 թինտէն խօշնուտ օլմատըղլարը իչիւն՝ դապահաթ-
 լը օլտո՛ւլար իսէ տէ , եինէ Սամուէլ օնլարա նասի-
 հաթ վե լմահգիգ էլլէտիքի՝ օնտան սօնկրա էլեր
 Լ՛լլահը լթերք էթմէղլերսէ , Լ՛լլահ տախի օնլարը
 լթերք էթմէլէճէք տիր : Ե՛կ զաման պիր խանէ ,
 եա պիր միլլէթ ք՛նտիսի ի սրզլ՛ լմտէ եա տար-
 լըգտա կեօրիւրլերսէ , պունու Լ՛լլահ պիղիմ կիւ-
 նահլարըմըղ իչիւն կեօնտերտի տէսինլեր տէ , լթէվ-
 պէ էլլէսինլեր :

Սաուլ ճէնքտէ ալտըղը Լ՛մալքիլերին գօ-
 յունլարընը վե սըղըրլարընը տիրի սագլատըղընա՛
 օնլարը Լ՛լլահա գուրպան էլլէմէլէ միւնասիպ կեօր-
 տիւ տէլիւ՝ քէնտինէ է՛օղիւր տիլէտի իսէ տէ՝ եինէ
 պու եարամաղ պիր է՛օղիւր իտի . չիւնքի պու՝ Լ՛լ-
 լահ լմա՛ալանըն աշիքեար էմրինէ գարշը իտի :
 Իդա՛աթ հեր գուրպանլարտան հատսըղ էվլատըր :
 Լ՛լլահ լմա՛ալէա հաղրէթլերի Լ՛րրահամըն իդա-
 ա՛թընա ի՛թիպարէն օնա քէնտի էվլատընը գուր-
 պան սունմալը պիօղըլատըր : Հաք լմա՛ալա հաղ-
 րէթլերինէ ա՛րղ օլա պ՛լէն էն մագպուլ գուրպան

օնուն էմբրերինէ բաշպէթ վէ իդա'աթ էթմէք տիր :

Սառւ Նատիմ օլմագ սուրէթինի կեօսթէր-
տի . լաքին օնուն թէվպէսի' սաՏիՏ վէ տերունի
տիլտէն տէյիլ իտի , պու վէՏՏ իլէ' օնա ապա քեար
էթմէտի : (Յուդա տախի նատիմ օլտու . լաքին
օնուն փիւշմանլըղը անճագ տիւնեա դասաթէթի
իտի : Լ'լլաՏ կերէք Սաուլուն կերէք (Յուդանըն
փիւշմանլըղընը մագպուլ դու թմատը :) յերչի Սա-
ուլ Տագգընտա' Սամուէլ իլէ Ռապպա ի'պատէթ
գրլտը տէնիլյօր իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ օ պու-
նու անճագ մէսնէտինին իգթիղասը իչիւն էթտի .
օ բուՏ իլէ վէ կերչէքլիք իլէ ի'պատէթ գրլմատը :
Սաուլուն մէշրէպի վէ Տարաքէթի էՏլի թագվա
(ջերմեռանդ) փեյլամպերէ դայէթ ա'գիմ էլէմ ու
քետեր սէպէպի իտի : (Նուն իւղէրինէ թասալանըր
ըտը , լաքին օնու իսլաՏ էտէմէտի . շիւպՏէսիղ չօգ
տէֆա' օնուն իչիւն տուա' էյլէտի . լաքին' օ քեն-
տի դապաՏաթլարընտան թէվպէ էթմէտիքճէ Ռապպ
օնու ա'ֆվ էթմէղ իտի : Տիւնեատաքի Տիչ պիր
ա'ղիղ ատէմլէրին տուա'լարը' նարամաղլըգլարընտա
եիւրիւյէն քիմէսնէլէրի խէլաս էթմէյէ ասլա գա-
տիր օլամագլար :

ՊԼՊ 5

Սամուէլէն Սասուլու Էպրամպուչըչը իլէն Լա'պլէր
էյլէտէնէ :

(Ս) Ղէման Սամուէլէ Ռապպըն սէօղիւ օլուպ
տէտիքի' "Սաուլու փատիշաՏ էթտիլիկէ փիշման
օլտու . ղիրա պէնիմ' արտըմտան սափտը , վէ
սէօղէրիմի դու թմատը" : Ս է Սամուէլ թասալանտը ,

վէ պիւթիւն կէճէ Բապպէ Ֆէրնատ էյլէտի : Սապաճըսը Սամուէլ Սաուլա վարտը , վէ Սաուլ օնա տէտի , “Բապպտէն մուպարէք օլասըն , Բապպըն էմլինի իճրա էյլէտիմ” : Սամուէլ տէ տէտի . եա գուլագլարըմտա պու գօյունլարըն մէլէմէտի վէ իշիթտիյիմ էօքիւզ պէօյերմէտի նէտիր : Սաուլ տա տէտի . “Գալմ գօյունլարըն էյիճէլէրինի՝ Բապպ Մլաճընա գուրպան էթմէք իշիւն Տըֆիզ էյլէտի” :

Օլ զէման Սամուէլ Սաուլա տէտի քի՝ “Տուր . Բապպըն պանա պու կէճէ սէյլէտիյինի սանա խապէր վէրէյիմ” : Օ տա օնա՝ Սէօյլէ տէտի : Ս է Սամուէլ տէտի , “Տէյլմի քի սէն քէնտի կէօզլէրին էօնիւնտէ քիւշիւք իքէն՝ սէնի Բապպ Խարայէլին իւզէրինէ փատիշաճ մէսճ էյլէտի , վէ սանա՝ Սար շու պանա կիւնաճ էտէն Մամլէքիլէրի ճէլաք էյլէ տէտի . Իմտի նիշիւն Բապպըն սէօղիւնիւ տինկլէմէտին . իլլա տօյումուղուն իւզէրինէ Տիւճմ էյլէտին , վէ Բապպըն Տուղուրունտա քէմլէք իշլէտին” : Սաուլ տա Սամուէլէ տէտի . “Պէլի . Բապպըն սէօղիւնէ իդա՝ աթ էտիպ՝ Մղազը տիրի կէթիրտիմ , վէ Մամլէքիլէրի ճէլաք էյլէտիմ : Մմա գալմ՝ ճէլաք օլունաճադ տօյումլուգտան գօյունլարըն վէ սըղըրլարըն էյիճէլէրինի սէնին Մլաճըն Բապպա գուրպան էթմէք իշիւն ալտը” : Սամուէլ տէ օնա՝ “Բապպ պիւթիւն եանմալարտան վէ գուրպանլարտան քէնտինին սէօղիւնէ իդա՝ աթ էտիլմէքտէն խօշլանտըղը գատար խօշլանըր մը : Իշթէ միւղիւ՝ օլմագ՝ գուրպանտան , վէ իդա՝ աթ էթմէք գօշլարըն եաղընտան էյի տիր : Չիւնքի Բապպըն քէլամընը բէտտ էյլէտին , օ տախի սէնի փատիշաճըգտան բէտտ էյլէտի” :

Ստուգումն Ստուգելէն քօղամասընը Երբէպոզը :

Ս է Սառւ Կամուէլէ տէտի քի՛ «ԿիւնաՏիշէ տիմ՝ զիրա գալմտան գօրգուպ՝ օնլարըն սէօղիւնիւ տինկլէմէք իլէ՛ Բապպըն էմրինի վէ սէնին քէլամ լարընը դոլթմատրմ : Իմտի Տալէա սանա րիճա էտէրիմ, կիւնաՏըմը ա՛Ֆիվ էյլէ, վէ եինէ պէն տէն եանա տէօն, քի Բապպա սէճտէ գըլայրմ՝ : Կամուէլ տէ օնա՝ «Սէնտէն եանա տէօնմէմ՝ տէտի . վէ եիւղիւնիւ կիթմէյէ չէվիբտի : Ս է Սառւ օնուէն տօլամասընըն էթէյիտէն եափըշտը, վէ տօլամա երրթըտը : () Ը զէման Կամուէլ օնա տէ տի քի՛ «Պու կիւն Բապպ սէնտէն Խսրայէլին փա տիշաՏըղընը երրթտը, վէ օնու սէնտէն էյի պիր եագընընա վէրէճէք տիր՝ : () Ը տէմ Սառւ տէտի . «ԿիւնաՏ էթտիմ, լաքին քէրէմ էյլէ՛ շիմ տի պանա Խսրայէլին իսթիարլարընըն էօնիւնտէ րաղպէթ ու ի՛ղզէթ կէօսթէր, վէ պէնիմ իլէ թէքրար տէօն, քի ՄլաՏըն Բապպա սէճտէ է տէյիմ՝ : Իմտի Կամուէլ Սառւա տէօնտիւ, վէ Սառւ Բապպա սէճտէ էյլէտի :

() Ը զէման Կամուէլ տէտի . «Մղազը պանա պուրայա կէթիրին՝ . վէ օնու կէթիրտիքլէրինտէ Կամուէլ տէտի . «Կիճէ սէնին գըլըճըն գարըլար էվլատսըղ էյլէտի իսէ, պէօյլէճէ գարըլար արասըն տա անան էվլատսըղ օլաճագ տըր՝ : Ս է Կամուէլ Մղազը Բապպըն Տուգուրուտա պօղաղլատը : Մն տէն սօնկրա Կամուէլ փէյղամպէր Բամայա էվինէ կիթտի, վէ արթըգ էօլիւմիւնիւն կիւնիւնէտէք Սառւու կէօրմէյէ կէլմէտի . իլլա Սառւ իշիւն եաս էտէր իտի :

Բապպըն Սամուէլէ Գաւնէի Իսրայէլէն Վարէշահէ
Տեան էյըլէմէյէ Կէօնդէրդէն :

Պիր ազտան սօնկրա Բապպ Սամուէլէ տէտի ,
« Սէն նէ զամանա գատար Սաու իշիւն պէն օ-
նու Իսրայէլին իւզէրինէ փատիշահՏըգ էթմէտէն
րէտտ էյլէտիյիմ իշիւն եաս շէքէրսին : Պույնու-
զունա եաղ տոյտուր վէ կիթ , պէն սէնի Բեթ-
լէհէ մէ Էնսէյէ կէօնտէրիրիմ » զիրա օնուն օղուլ-
լարընտան քէնտիմէ փատիշահ թէտարիք էյլէտիմ » :
Սամուէլ տէ տէտի • « Կա՞նըլ կիտէյիմ , էյէր Սա-
ու իշիտիրսէ պէնի էօլտիւրիւր » : Սէ Բապպ օնա
տէտի քի « Եանընճա պէր պուզտղու ալ , վէ Բապ-
պա գուրպան էթմէյէ կէլտիմ տէ , վէ Էնսէ Գուր-
պանն տա'ալէթ էյլէ , վէ պէն նէ էտէճէյիտի
սանա կէօսթէրիրիմ » :

Սամուէլ տէ Բապպըն քէնտինէ սէօյլէտիյինի
էյլէտի • վէ Բեթլէհէնէ կէլտի , վէ շէհրի իս-
թիարլար օնուն զուհուրիտէն գօրգտուլար • վէ
օնա՝ Սէլսմէթ լէ մի կէլիւրսին տէտիլէր : Սէ
օ՝ Սէլսմէթ իլէ , Բապպա գուրպան էթմէյէ կէ-
լիյօրում տէտի : Սէ Էնսէ հէմ օնուն օղուլա-
րընը թագտիս էյլէտի , վէ օնլար գուրպանա
տա'ալէթ էյլէտի : Սէ Էնսէ օղուլարընն եւ-
տիսինի Սամուէլին էօնիւնտէն կէշիրտի : Սէ Սա-
մուէլ Էնսէյէ տէտի քի « Բապպ պուլարը սէլմէտի •
պաշգա էվատընն եօգ մու տուր » : Էնսէ տէ տէտի •
« Տահա էն քիւշիւյիւ վար , վէ իշթէ գօյուլարը
կիւտիւյօր » : Սէ Սամուէլ Էնսէյէ տէտի • « Կէօն-
տէր , վէ օնու կէթիրթ » : Սէ օ կէլտիքտէ Բապպ
տէտի • « Կալգ պունու մէս էյլէ • զիրա պու քէն-

տիտի տիր' : () Ը զէման Սամուէլ եաղ պույնուզու-
նու ալտը , վէ օնու գարընտաշարընըն արասընտա
մէս՝ էյէտի : Ս է Քասպըն րուհու օլ կիւնտէն
պէրու Վաւիթին իւզէրինէ էնտի : () զէման Սա-
մուէլ գալտը , վէ Քամայա կիթտի : Ս է Սա-
ուլտան Քասպըն րուհու կիթտի , վէ Քասպ գա-
րաֆընտան օնա ֆէնա րուհ սըգլէթ վէրիւր իտի :

Պէշէնճէ Պատըն իւղէրինէ Քաւուպուպ :

Սաուլուն Քաղաք փատիշահը տիրի հըֆըլ էթ-
մէք արզուսու՝ պիր կիւնահըքարըն քէնտի էօլ
միւշթագ օլտուզու կիւնահը սաղ պէսլէմէսինէ
թէշպիհ տիր : Սաուլ՝ պու թէք կիւնահ իշիւն քէն-
տի փատիշահըղընը զայպ էթտի . էյէր պիղ տէ-
րունիմիղտէ պիր կիւնահ պիլէ հըֆըլ էտէրսէք , պիղ
տէ պէօյլէ Քաւս՝ լուա՝ալէանըն վա՝տ էյէտիյի
սա՝ատէթի եիթիրէճէյիղ :

Սահիհ Քարիսթիանտան միւրայինին ֆարգը
պու տուրքի՝ պիրիտի քէնտինին հէր պիր կիւնահը-
նը գըրար , վէ Քասպըն հուզուրունտա տէօքէր
աթար . օ պիրիտի իտէ՝ օլ սէվտիյի կիւնահը հըֆըլ
էթմէյէ արզուլար :

Սամուէլ Յեսսէնին օղուլարընըն պիրիտինի
մէս՝ էթմէյէ Քէթլէհէմէ կէլտիյինտէ , գըյաս էթ-
տի քի՝ Քասպըն սէշտիյի քիմսէ Նշիպալ օլմալը տըր .
չիւնքի օ պօյլու պօսլու՝ վէ հիւսնէ մալիք իտի :
Փէյլամպէր պիլէ քէնտի դօնշուսուենուն գալպինի
դանըմայօր , վէ անճագ տըշարքի կէօրիւլիւշէ կէօ-
րէ շէրա՝աթ էտէյօր : Նշի վէ պէօյիւք քիմսէլէր
պիղիմ հագգըմըզտա էյի զիւիւ՝մտէ օլտուզլարը ի-

չիւն՝ քէնտի քէնտի՞նդի ասլա դըյմէթլի սայմա-
յալում :

Պօղոս Առաքեալ տէր քի՛ պէնիմ հագգըմ տա
ինսան շէրա՛ւթը իլէ դըյաս օլունմասը աղ պիր
շէյ տիր : Բապպըն հուզուրունտա տըշարքը կէօ-
րիւնիւշ հիչ տիր • Բապպ դալպէ նաղար էտէր ,
վէ սօնկ կիւնտէ օնա կէօրէ շէրա՛ւթ քէսէճէք
տիր : Ելիսալ վէ Գաւիթ՝ սէն վէ պէն՝ վէ ճիւմ-
լէ ա՛լէմ եիւրէյին կիղլի օլան հալի միւճէպինճէ
հէօքմ՝ օլունաճաղըղ :

ՊԸՊ 6

Գաւիթին Կօլէալէը սա՛ճան վէ դաշ իլէ
Էօլալի-բիւնի- :

Պու շէյլէրտէն պիրաղ սօնկրա՛ Յիլիսթիլէր
Խորայէլին իւղէրինէ ճէնք էթմէք իչիւն ա՛սքեր
թօիլատըլար , վէ օնլարըն արասընտա Կօլիաթ նամ
պիր ատէմ վարըտը , քի ճէպպար՝ ուզուն պօյ-
լու՝ վէ միէք գուվլէթլի պիր քիմէսնէ իտի : Պու ա-
տէմ Խորայէլ ա՛սքերինէ սիթէմ էյլէտի , վէ օն-
լարա մէյտան օգուտու , քի քէնտիսի իլէ տէօյիւշ-
մէյէ ատամ կէօնտէրէլէր : Ա շէ պունու պէօյլէ
չօք տէֆա՛ էյլէտի • ամմա հիչ պիր քիմսէ կիթ-
մէյէ ճէսարէթլէնմէղ իտի : Ելքին ա՛ դըպէթ Սա-
մուէլին մէսհ էյլէմիշ իտիյի Գաւիթ՝ քի օ ղէման
տահա թաղէ պիր կէնճ իտի , բասթ կէլէ օրտույու-
վարմաղըլա , Ալլասըն բուհունտան դամէթէ կէ-
թիրիլտի , քի պու փութիթիթէսթ ճէպպարըլա վու-
րու շմաղա կիթսին : Իմտի հէման էլինտէ պիր սօ-

փա՛ վէ պիր սափան՝ հէմ՝ պէշտէ շաղըլ գաշըլա չըգաը , վէ օլ զօրըլ Կօլիաթըլ սափան վէ գաշըլա էօլտիւրիւպ՝ օնու՛ն քէնտի գըլըճըլ իլէ պաշընը քէստի : Ֆիլիսթիլէր քէնտիլէրին ճէսպարընըն էօլտիւրիւնիւ կէօրտիւքտէ գաշտըլար • վէ Խորա-յէլլիլէրտէն գօփալանտըլար , վէ օնլարտան գաշարըլար իքէն չօգ քիմսէ էօլտիւրիւլտիւլէր :

Սաուլուն Գաւիթի գըղէանսրըլ :

Վէ ա՛սքէր Ֆիլիսթիլէրի գըրմագտան տէօնէր իքէն , գարըլար ճիւմլէ Խորայէլ շէհիլլէրինտէն չըգըպ՝ շիրլէր օգույարագ տէրլէր իտի • “Սաուլ պինլէրինի վէ Գաւիթ օն պինլէրինի էօլտիւրափիւ” : Պու շէյ Սաուլուն փէք կիւճիւնէ կիթափ , վէ օ կիւնտէն սօնկրա Գաւիթին հէլաքըլընը արարըլտը : Լաքին Սաուլուն օլու Եօնաթան Գաւիթի տէրունի տիլտէն սէվէր իտի • վէ օնու՛ն իլէ ա՛հտ քէսիշտի , վէ հէր դէման օնու՛ն զայրէթինի կիւտէր իտի : Ընճագ փէտէրի օնապէօյիւք զարաղ դութմուշուտու : Իմտի քէնտի գըղարընտան Սիսալ իսմինտէ օլան գըղընա Գաւիթին մուհապպէթի օլտուղունու սէղմէյիլէ , օնաէյէր Ֆիլիսթիլէրտէն եիւղ քիշի էօլտիւրիւրսէ օնու վէրմէյէ վա՛տ էյլէտի : Պունու իսէ՛ շուիւմիտ իլէ էյլէտի քի՛ Գաւիթ էվլէնմէք խուսուսունուն սյու մուգավէլէսինի էտա էթմէյէ չալըջըր իքէն՝ Ֆիլիսթիլէրտէն գաթլ օլունսուն : Լաքին Գաւիթ՝ ատէմլէրի իլէ պէրապէր կիտիպ Ֆիլիսթիլէրի վուրտու , վէ օնլարտան իքի եիւղ քիշի էօլտիւրափիւ : () Ը դէման Սաուլ գըղընը օնա վէրտի :

Սասնաւորս Գաւիթի Էօլփիւրմէյէ սասնաշարքը :

Պուստան սօնկրա՝ Սաուլ պիր կէճէ Գաւիթին էփինէ ատէմլէր կէօնտէրտի , քի օնու պէքլէսինլէր , վէ սապաճ օլունճա էօլտիւրսիւնլէր : Ընճագ Միխալ օնլարըն նիյէթինի սէզմէղ իլէ , թէզլիյէ Գաւիթի փէնճիրէտէն աշաղա սարգըթտը , վէ օ գաչըպ Րամայա Սամուէլին Եանընա՛ վարար . վէ օնա Սաուլուն քէնտինէ էլլէտիյի ճիւմլէ շէլլէրի նագլ էլլէտիքտէն սօնկրա՛ իքիսի տէ պէրապէր կիտիպ Րամատաքի Կայօթտա սաքին օլտուլար :

Սաուլ Գաւիթին Րամատա օլտուղունու խապէր ալտըգտա , անիտէ օնու դութմաղա մուպաշըրլար կէօնտէրտի . օնլար իսէ փէյղամպէրլիք էտէն փէյղամպէրլէրին պիր ճէմա՛աթընը , վէ Սամուէլ օնլարըն պաշը օլտուղունու կէօրտիւքտէ՛ օնլարըն իւղէրինէ Ելլաճըն բուհու էնտի , վէ օնլար տախի փէյղամպէրլիք էտէրլէր իտի : Սաուլ պուսու իշիթտիյի պիրլէ՛ անիտէ պաշգա մուպաշըրլար կէօնտէրտի , ամմա օնլար տա փէյղամպէրլիք էտէրլէր իտի : Իւչիւնճիւ տէփա՛ տախի կէօնտէրտի , լաքին օնլարա տա հէման պու շէյ վագը՛ օլտու : Ե՛դըպէթ քէնտիտի տէ կիթտի , անճագ Րապալըն բուհու օնուն իւղէրինէ էնտի , վէ օ տա օ պիրլէրի կիպի փէյղամպէրլիք էտէր իտի : Աերչի պէջլէճէ Ելլաճըն բուհու օնուն իւղէրինէ տախի կէլտի , վէ օնա փէյղամպէրլիք էթմէյէ գուլվէթ վէրիր իտի , ամմա Եինէտէ Գաւիթին փէշինէ տիւշմէտէն վալ կէլմէտի : Աերչէք քէնտինտէ փէյղամպէրլիք բուհու վարըտը , ամմա

մուհապակեթ բուհու կողուտու , քի օ էօրքէտէ սապր էտէր , վէ լաղիֆ տիր , գըղգանմաղ , վէ քէմիք տիւշիւնմէղ :

Ալլանձը Պատուն իւզէրինէ Տիւտհապար :

Սաուլուն հիքեայէթինտէ տիգգաթէ շայան վագա'լէր՝ Պաւիթին հիքեայէթի իլէ միւլհագ օլտուգլարը միգտարի՝ Պաւիթին նագլիյէթի բիսալէսինտէ զիքր օլունուրլար : Ալլանձը շու գատարը իշարէթ օլունտուն քի , Ալլահ սիլիլի քէնտիսի իշիւն վէ քէնտի իսմի իշիւն սիլի շէյ էթմէյէ եիւրէքլէրիմիղտէ շաղըրտըղը զէման՝ ա'սքէրլէրիմիղ զա'յիֆ օլմագ կէօրիւնիւրլէր իսէ սիլլէ՝ սիլղ տէ Պաւիթի կիսի գօրգմայալմ : Ալլէ եիսէ եարամաղարըն զուլլարը՝ Սաուլուն Պաւիթի գօլալարըղը կիսիլի սիլիլի գօլալարլարսա , նիհայէթինտէ սիւ ճիհանտէ տէյիլ իսէ ախրէթտէ՝ սիլղէ տահա ա'լա սէֆայա վէ մէրթէյէյէ սէպէպ օլաճաղար :

ՊԼՊ 7

Սամուէլին վէֆալլ :

Սաուլ Պաւիթին հէլաքընը գալապ էտէր իւքէն , Սամուէլ վէֆաթ էյլէտի : Ա'զիլ Քիթապլարտա կէօրիւրլիւղ քի , ճիւմլէ Իսրայէլ ճէմ՝ օլտու , վէ օնա եաս էյլէտիլէր , վէ օնու Բամասա քէնտի էյլինէ տէֆն էյլէտիլէր : Իսրայէլ օղուլարընըն Սամուէլին զիքրինտէ կէօսթէրտիքլէրի մուհապակեթ վէ իհթիրամա հիւ շիւպհէսիլ Սա-

մոռելը՝ էօմրիւննիւն ճէմի՝ էյամընտա օնլարա իշլէ-
տիյի չօդ վէ ա՛ղիմ՝ խըղմէթլէրի վէ խայր ա՛մէլ-
լէրի իշլէն լայըդ խտի :

Ստուընն ա՛ղէ՛ սըգըննէլլա օլընոյ պէնյիւնճէ-
գարըլա գտնըլաղա կննպիյէ :

Սամոռէլ պու տիւննատան կէօչտիւքտէն սօնկ-
րա՝ Ֆիլիսթիլէր երինէ Խարայէլ իլէ ճէնք էթմէք
իշլէն ա՛սքէր թօփլատըլար : Ա շէ Սաուլ տախի
ճիւմլէ Խարայէլի ճէմ՝ էյլէտի , վէ Ալիլպօա տա-
ղընտա օրտու գուրտու : Ա շէ Սաուլ Ֆիլիսթիլէ-
րին օրտուսունու կէօրտիւքտէ գօրգտու , վէ եիւ-
րէյի զայէթտէն թիթրէտի , վէ Բասպպէ տանըչ-
տը , ամմա Բասպպ՝ նէ տիւշիլէ , նէ տէ փէյղամ-
պէրլէր իլէ օնա ճէվապ վէրտի : Պու սէպէպտէն
թատմիմ էյլէտի քի՛ վարըպ Լնտօրտա սաքին օլան
պիր ֆալճը գարըյա տանըչտըն : Լմմա Խարայէլ
գօփրաղընտա ֆալճը գարըլար սաքին էթմէյէլէր
տէյու մուգատտէմ օ քէնտիսի եասագ էթմիշ օլ-
մաղ ըլա , քիտիէթիինի տէյիշտիրտի , վէ օնա թէպ-
տիլ վարտը : Լմտի պիւյիւճիւ գարըյա կէլտիյին-
տէ օնա տէտի , “Կէրէմ էյլէ պանա ֆալճըլըդ
րուհու իլէ ֆալ աչ , վէ սանա տէյէճէյիմ քիմ-
սէյի պանա չըգար” : Գարը տա տէտի , “Սանա քի-
մի՞ չըգարսցըմ” : (Կ տա պանա “Սամոռէլի չըգա-
րը վէր” տէտի : Ա շէ գարը Սամոռէլի կէօրտիւյիւ
կիպի՛ պէօյիւք սէս իլէ չաղըրտը , վէ Սաուլա տէ-
տի , “Պէնի նիշլէն ալտաթտըն : Աէն Սաուլ սուն” :
Փատիչաչ տա օնա տէտի , “Գօրգմա՛ իմտի քիմի՞
կէօրտիւն” : () տա տէտի եէրտէն պիր իխթիյար

չըզայօր • վէ էտխայ ըլա պիւրիւնմիւշ տիւր” : Ա է Սաուլ Սամուէլ խտիյինի պիլմէյիէ՝ եիւզիւ եերէ էյիլիպ՝ սէճտէ էյլէտի : Ա է Սամուէլ օնա տէտի , “Պէնի նիշիւն բաճաթ գօմատըն , քի պէնի չըզարթտըն” : Սաուլ տա ճէվապ վէրտի քի՝ “Պէօյիւք տարլըգտա պուլու նուրուժ • զիրա Ֆիլիսթիլէր իւզէրիմէ ճէնք էտէրլէր , վէ Մլլասզ պէնտէն իրազ օլտու , վէ արթըգ նէ փէյլամպէրլէր իլէ նէ տիւշլէր իլէ պանա ճէվապ վէրիյօր • օնուն իլուն սէնի չաղրրտըմ քի՝ պանա նէ էտէճէյիմի պէյան էտէսին” :

Սամուէլ Սամուէլն վէ օղուլարընըն էօլէճէյիլէ փէյլամպէրլէր էրէր :

() Ը զէման Սամուէլ ճէվապ վէրտի քի՝ “Բապպ սէնտէն իրազ օլուպ՝ տիւշմանըն օլտուգտան սօնկրա՝ պանա նիշիւն սուալ էտէրսին : Այլպէթթէ Բապպ պէնիմ իլէ սէօյլէտիյի կիպի էթմիշ տիր • փատիշաՏըղը սէնին էլինտէն երրթտը , վէ օնու սէնին գօնշուն Ղաւիթէ վէրտի • չիւն քի սէն Բապպըն սէօղիւնիւ տինկլէմէտին , վէ Մմալիքէ գարչը օնուն ա՛ղիմ էօրքէսինի իճրա էթմէտին , օ սէպէպտէն պու կիւն Բապպ սանա պու շէյի էյլէտի : Հէմ տախի Բապպ Իսրայէլի սէնին իլէ պէրապէր Ֆիլիսթիլէրին էլինէ թէօլիմ էտէճէք տիր , վէ սապաճ սէն , ճէմ օղուլարըն պէնիմ եանըմ տա օլաճագսընըղ , վէ Իսրայէլին օրտուսունու Բապպ Ֆիլիսթիլէրին էլինէ թէօլիմ էտէճէք տիր” : () Ը զէման Սաուլ պայրլար , վէ եիւզիւ գօյուն եերէ գաիանտը • զիրա Սամուէլին սէօղէրինտէն օ գատար գօրգտու քի՝ օնտա ապա տէրման

դալմատը : Ամա դարը օնա եկեմք եկտիրաի . վէ պէօյէճէ պիրաղ քէնտինէ կելիւ պ դալմատը , վէ կէրի ա'սքէրին եանընա վարտը :

Ա է օ տէօնիւ պ կէլտիքտէն աղ սօնկրա՝ Սամուէլտէն օնա վէրիլէն գօրգուլու փէյղամպէրլիք էտա օլունտու : Չիւնքի Վիլիսթիլէր իլէ Նարայէլիլէրլին ճէնկի պաշլատըգտա , Նարայէլիլէր Փիրար էթտիլէր , վէ Աիլպօա տաղընտա օնլարըն չօղու էօլիւ վէ եարալը տիւշտիւլէր : Ա է դայրիլէրլինտէն մա'ատէ՝ Սաուլուն օղուլարը տախի գօվալանը պ տիւշմանլարընտան էօլտիւրիւլտիւլէր : Սաուլ քէնտիսի տէ քէմանքէշլէրտէն օգ իլէ սախլանը պ եարալանտըգտա , խանչէրինի չէքաի , վէ իւղէրինէ տիւշիւ պ էօլտիւ : Պէօյէճէ Տէմ՝ Սաուլ Տէմ՝ օղուլարը պիր կիւնտէ ճէնքտէ էօլտիւլէր : Սաուլուն սիւրտիւլիւ է'օմիւր Սամուէլէ պիւթիւն է'օմիւրիւնտէ դասէվէթ սէպէպիտի : Սա'ալիւմ տիւր քի՝ փաաիշաՏըղընըն պաշլանտըղընտան թա սօնունասէք Փէնատան Փէնայա կիթաի : () էվիկլա ՄլաՏը պրրագտը , վէ էնճամ ՄլաՏ տախի օնու պրրագտը , նիճէ քի կիւնաՏլարընտան թէվպէ էթմէյէն ճիւմիլէ եարամաղլարը տախի թէղ եա կէճ թէքք էտէճէք տիր :

Եկրինճի Պատըն իւղէրինէ Քլախուլար :

Ինտօրլու պիսիւճիւ դարընըն եկտի իլէ Սամուէլին Սաուլա կէօրիւնմէսի՝ Հագ թմա'տլանըն թէրթիպի իւզրէ պիր միւճիւ'ղաթ իտի . վէ օլ գարը՝ Սաուլու Տիլէպաղլը իլէ ալտաթմաղա դալգըշտը իտի իսէ տէ , պու վագա'տէ քէնտիսի պիլէ

գօրգտու, վէ թա՛ծիւպ էյլէտի: ՊուՆու էտէն՝
 Լլւս՛՛՛՛՛՛՛ ըտը, շէյդան տէյիլիտի: Սաուլ պու պի-
 նամուս հարաքէթտէն՝ եա՛նի պիւյիւճիւ գարըյա
 վարմասընտան՝ ասլա պիր եարտըմ պուլամատը:
 Պիզ տէ՛ պէօյլէ քիմսէլէր օլաճագ շէյլէրի պիզէ
 պիր վէճ՛՛՛ իլէ խապէր վէրէպիլիլըլէր տէյիւ՛ պէօյլէ
 եարամաղ պաղըլըքլարա թէնէզզիւլ էթմէյիլէ
 պիր մէնֆա՛աթ պուլմաղա ասլա իւմիտ էտէմէ-
 յիզ:

Սամուէլ վէֆաթընտան իլէրի՛ վագթընը թէն-
 պէլլիյիլէ կէչիրէճէյի՛նէ՛ փէյղամպէրլէր իչիւն
 պիր մէքթէպ խըզմէթի՛նէ մէշղուլ օլտու: Պիլտի
 քի՛ պիրաղտան սօնկրա պու տիւնեայը թէրք է-
 տէճէք տիր. օլ սէպէպտէն քէնտի խըզմէթի՛նէ թէրք
 էթմէք իչիւն ախէրլէրի՛նի թէրպիյէ էթմէյէ ճէհտ
 ու ղայրէթ էյլէտի: ()նու՛ն վէֆաթընտա՛ ճէմա՛-
 աթ քէնտիլէրին էն էյի պիր տօսթու՛նու եիթիրտի:
 () տայիմա Լլւս՛՛՛՛՛՛՛ ա՛ղիմիւշշան հազրէթլէրի՛նին
 էհլի թագվա գուլու օլտու. վէ ղալիպա ճէմա՛ա-
 թա՛ օնլար իչիւն էյլէտիյի էհլի թագվա տուա՛լէ-
 րիլէ էն էյի խըզմէթի իճրա՛ էյլէտի: Իմտի Սով-
 սէս վէ Սամուէլ իքիսի տէ էօլտիւլէր. լաքին Վը-
 րիստոս էպէտէն եաշայօր, վէ պիզիմ իչիւն թե-
 սիրլի շէֆա՛աթ էտէյօր:

Ե՛ղիզ Վիթապլարըն չօգ եերլէրի՛նտէ Սա-
 մուէլ վաճիպ էլ իհթիրամ վէ ա՛ղիզ քիմսէ միսիլ-
 լիւ զիքը օլու՛նուր: Սաղմոստա Վաւիթ փէյղամ-
 պէր օնու Բապպըն իսմի՛նէ նիաղ էտէնլէրին սըրա-
 սընտա զիքը էտէր: Երեմիա փէյղամպէրէ Լլւս՛՛՛՛՛՛՛
 տէր քի՛ Վիկէրչէ Սովսէս վէ Սամուէլ պէնիմ
 հուզուրու՛մտա տուրտուլար, լաքին եինէտէ ճա-

նրմ պու գալմտա օլամաղ քար” : Պօղոս Լճաք-
 եալ տախի Խ'պրանիլէրէ պէօյլէ եաղար , “Պա-
 ւիթ վէ Սամուէլ իշիւն սէօյլէյէճէք օլսամ , պանա
 վագըթ եէթ իշմէյէճէք , քի օնլար իմանըն վասի-
 դասիլլէ մէմլէքէթլէր Ֆէթհ էյլէտիլլէր , վէ վա'տ-
 լէրէ նաիլ օլտուլար” :

Հ Ե.Օ.Ր Ի Թ Ի Դ Ե Ի Ի Թ Ի Ե

Է Օ Մ Ր Ի Ի Ն Ի Ի Ն Ե Ն Գ Լ Ի Թ Է Թ Ի

ՊԼՊ 1

Վասն ինչ որ Իսրայել վասն ինչ որ Դևս օրոնսն արուսուսու :

Եւ հուտա դօտրաղընտա Յեսէ նամ պիր ա-
տէմին եւտի օղու վար իտի , վէ հէփիսինն քիւ-
չիւյիւնէ Վաւիթ տերլէր իտի : Ա շէ չիւնքի օլ-
դէմանտէ սալքանաթ սիւրէն Սաուլ ա'սիլլի իլէ
Վապպը դագէպլէնտիրմիշ իտի , Սամուէլ փէյլամ-
պէր Վաւս դարաֆընտան օնուն եերինէ պու Վա-
ւիթի Իսրայել միլէթինն իւզէրինէ փատիշաս
մէս էյլէմէյէ կէօնտերիտի : Իշպու մէս էթմէթ
խուսուսունտա շէյլէ բիլպէթ օլունուրքի , Սա-
մուէլ Վապպըն էմրի իլէ պիր պույնուզա եաղ
սօլտուրտու , վէ Վէթլէհէմէ վարտը , քի օրատա
Յեսէ քէնտի օղուլարընտան ալթըսընը օնուն
հուզուրունա չըգարտը . ամմա Սամուէլ "Վապպ
Լմա'ալա պունլարըն հիշ պիրինի սէհմէտի , պաշա
շօծուղուն եօգ մու" տէտի . Յեսէ ճէվապ էթտի քի'
պիր քիւչիւք օղում տաշա վար գըրտա հայվան
կիւտիւյօր : Ա շէ Սամուէլ կէօնտիւր վէ օնու կէ-
թիթիթ տէտի . վէ օ կէլտիքտէ , քրպ գըրմըքը կիւ-
զէլ շէհրէլի պիր կէնճ իտի : Գ զաման Վապպ տէ-
տի գալք պունու մէս էյլէ , զիրա պու տուր .
Իմտի Սամուէլ եաղ պույնուզունու ալտը , վէ դա-
րընտաշարընն հուզուրունտա օնու մէս էյլէտի .
վէ օ կիւնտէն սօնկրա Վաւիթին իւզէրինէ Վապ-
պըն բուհու կէլտի :

Ստուգանք ֆենա բուհարան սըգընլը չէրախնէ , վէ
 Ղաւիթին լեռնայն-բու իջէ բահարէ պուլտա
 օղլուղն :

Ընտէն սօնկրա Սաուլ կիւնահարը իլէ Ըլաճըն
 բուհոնու ինծիտիպ օնտան թէրք օղլնտուգտա .
 պիր պաշգա ֆենա վէ մէրագ վէրիր բուհտան
 զապդ օղլնուպ սըգընթը չէքէր իտի . վէ գուլարը
 օնա էջիլթ վէրտիլէր քի՛ պիր մահիր թանպու
 րաճը պուլտուրսուն , վէ թանպուրու իլէ պու
 մէրագը բուհու տէֆ էթսին : Իմտի օնլարտան
 պիրիտի պէն Իէթլէճէմտէ պիր կէնճ քիմէսնէ
 կէօրտիւմ , եանի ձեսէ օղլունու քի՛ թանպուր
 չալմագտա փէք մահիր տիր տէյու խապէր վէրտի :
 Սէ օնու տահա էյիճէ թալսիլէ էթմէք իչիւն՝
 պու գահրաման՝ իյիտ՝ ֆէճիմլի՛ վէ ա՛լիմ՝ վէ
 Իապպ պերապէրինճէ տիր տէյու էջտիլ : () Ը զէ-
 ման Սաուլ էճմալ էթմէյիպ ձեսէյէ խապէր կէօն-
 տէրէրէք եալլարտը քի , գօյուն կիւտէն օղլունու
 օնա կէօնտէրսին . վէ Ղաւիթ Սաուլա վարտըգտա ,
 աղ վագըթ արասընտա քէնտինի օ գատար սէվ-
 տիրտի քի , վատիչահըն սիլահտարը օղտու , վէ ֆե-
 նա բուհ Սաուլու պիհուղուր էյլէտիքճէ , Ղաւիթ
 թանպուրու չալարտը վէ օնու տէֆ էտէր իտի :

Ղաւիթին Պիլէսլէլէ Սօլալը սապան վէ պաշ իլէ
 էօղլալարտիլա :

Ղաւիթ ճայը դէման Սաուլուն եանընտա
 տուրտուգտան սօնկրա կինէ Իէթլէճէմէ պապա-
 սընա տէօնտիլ , վէ օրատա էվվէլքի կիպի գօյուն-

լարը կհետեր իտի : Պու էսնատէ Վիլիսթիլէր աս-
քեր թօպլատըլար , վէ Խորայէլլիլէրին իւզէրինէ
սէֆէր էթտիլէր : Ա է օնլարտան Կօլիաթ նամ
պիր ճէպպար՝ ուզուն պօյու վէ փէք գուվվէթ-
լի պիր քիմէսնէ օրթայա չըգտը , վէ Խորայէլ
ասքէրինի խօրլատը , վէ օնլարա մէյտան օգուտու ,
քի պիր ատէմ կէօնտէրսինլէր , վէ օնուն ուլա
վուրուչա : Պու տէվ գըյաֆէթլի քիչինին սէօզ-
լէրի վէ կէօստէրիչի Սաուլա վէ ճիւմէ Խորայէլ
օղուլարընա ազիմ գօրգու վէրտի : Ա է գըրգ կիւն
տուրմայիպ օնլարը խօրլարըտը , չէմ սապա՛՛ս վէ
ազչամ չըգըպ օնլարա մէյտան օգուր ուտու :

Վէթիճէյի քէլամ՝ բասթ կէլէ պիր կիւն Վա-
ւիթ օրտույա չըգտը , վէ Վիլիսթիլինին մէյտան օ-
գուտուղունու իշիթտիքտէ օնա գարչը չըգմաղա
գարար գըլտը : Իմտի վարըպ Սաուլա տէտի քի ,
“ շիչ պիր քիմէսնէնին եիւրէյի էզիլմէսին , զիրա
պէն գուլուն կիտիպ օ էճնէպի դայիֆէտէն օլան
քիմսէ իլէ ճէնքիլէչէճէյիմ ” : Ա է Սաուլ , “ Եօգ
սէն օնուն իլէ ճէնքիլէչմէյէ կիտէմէզսին , չիւնքի
չօճուգ սուն , օ իսէ կէնճիլիստէն պերու ճէնք ա-
տէմի տիր ” տէտի : Ա է Վաւիթ շէօյլէ ճէվապ
էթտի , “ Պապամըն գօյունլարընը կիւտէր իքէն պիր
արսլան ըլա պիր այը կէլիպ սիւրիւտէն գուզու
գափտըլար՝ վէ պէն գուլուն օնլարը գօվալարտմ ,
վէ չէմ արսլանը չէմ այույու էօլտիւրտիւմ վէ ա-
ղըլարընտան գուզույու գուրթարտըմ՝ պու սիւն-
նէթսիզ էճնէպի քիմսէ տախի օնլարըն պիրիսի կիպի
օլաճաֆ տըր : Բապպ պէնի՛՛յայունուն վէ արսլա-
նըն փէնչէսինտէն նիճէ գուրթարտը իսէ օնուն է-
լինտէն տէ գուրթարաճաֆ տըր ” : () Ը զէման Սաուլ

“Վար կիթ՝ Վապպ պիլէնճէ օլսուն” տէտի :

Վաւիթ էվիլէլա Սաուլուն սիլաՏլարընը վէ պաշնա պագըր թաճ հէմ զըրՏ կիլիստի , ամմա թէզիյէ կինէ չըգարտը չիւնքի օնլարա ալըշմամը իտի : Ընտէն սօնկրա էլինէ ա՛սասընը վէ սապանընը ալտը , վէ չայտան պէշ չագըլ դաշը սէչտիտէ անիտէ : Իիլիսթիլինին մէյտանընա սէյիրթտի : () Ճէպպար իսէ պու դըրմըզը եիւզլիւ վէ տիլպէր կէնճին քէնտիսի իլէ ճէնկլէշմէյէ կէլտիլինի կէօրտիւքտէ , քիպիրինէ եէտիրմէտի , իլա ալլաՏլարընըն իսմի իլէ օնա լա՛նէթ օգույուպ՝ տէտի “Եագըն կէլ , վէ էթլէրինի հալանըն գուշարընա վէ եէրին ճանալարընա եէտիրէճէյիմ” Վաւիթ տէ տէտի . “Վէն պէնիմ իւզէրիմէ գըլըճ իլէ վէ մըզըաղ իլէ վէ գալպան իլէ կէլիյօրսուն , լաքին պէն սանա գուլվէթլերին Վապպը օլան՝ սէնին պու կիւն օլ խօրլատըղըն Խսրայէլին Եսքերլէր ԵլլաՏլընըն իսմի իլէ կէլիրիմ , վէ Վապպ սէնի պու կիւն պէնիմ էլիմէ թէսլիմ էտէճէք տիր , վէ սէնի էօլտիւրէճէյիմ , վէ քէլլէնկի գօփարտըգտա՝ շու էճնէպի դայիֆէ ասքերինին լէշէրինի հալանըն գուշարընա վէ եագընըն ճանալարընա եէտիրէճէյիմ , թաքի ճիւմլէ եէր պիլսին քի Խսրայէլտէ ԵլլաՏ վար տըր” :

() Ը զէման Իիլիսթիլի գալզըպ օնուն իլէ գարչըլաշմաղա եիւրիւտիւ . լաքին Վաւիթ անիտէ սապանընա դաշ գօյուպ՝ ֆըրլաթտըզը կիպի՝ օլ տէվ գըյաֆէթլի քիմէսնէյի ալնընտան վուրտու , վէ դաշ ալնընա կէօմիւլտիւ , վէ օ եիւզիւ գօյուն եէրէ գափանտը : () Ը զէման Վաւիթ սէյիրտիպ օլ Իիլիսթիլին իւզէրինէ տուրտու , վէ օնուն գըլըճընը գընընտան չէքիպ պաշընը քէստի , պագը Իիլիսթիլէր

Իսէ քէնտիլէրին ճէպպար օլան քիմէսնէնին գաթլ օլունտուղունու կէօրիտիւքլէրինտէ , ֆիրար էթտիլէր : Ընտէն սօնկրա Վաւիթ օլ էճնէպի քիմսէնին պաշընը ալտը , վէ Երուսաղիմէ կէթիրտի , օնուս սիլաշընը վէ ճէպէսինի իսէ քէնտի կվինէ ալը գօտու :

Ստուլուն՝ Կղբուլ էլէ Վաւիթի Էօլթիւրթընէ
 Նալըշարը :

Պու զիքրէ լայըգ գաշրամանլըգտան սօնկրա՝ Սաուլ Վաւիթի քէնտի կվինէ ալտը , վէ արթըգ օնու պապատընա կիթմէյէ գօյվէրմէտի : Վաւիթ իսէ օ գատար ագըլանէ կէչինիթ իտիքի՝ չօգ վարմատը դալմըն վէ Սաուլուն գուլարընըն մուհապպէթինի քէնտինէ չէքտի , վէ Տէփիսինտէն զիատէ Սաուլուն օղլու Եօնաթանըն մուհապպէթինի քի՝ Վաւիթի քէնտի ճանը կիպի սէվէր իտի , վէ քէնտի սիլաշարընը օնա վէրիպ՝ օնունուլա աշտ քէսիշտի :

Լքին արասընտան չօգ կէչմէտի , պու կէնի մանսուպ Վաւիթէ պիհուղուրլուգ վէ մուխաղարա սէպէպի օլտու , չինքի գարըլարըն թիւրքիւլէրինտէ՝ «Սաուլ պինկլէրինի վէ Վաւիթ օն պինկլէրինի գաթլ էյլէտի» տէյիւ օգուտուղարը նաղմէլէրի Սաուլա զըտ կէլտի , վէ փէք գըղգանմաղա պաշլատը : Աէ պու շէյ Սաուլու շէյլէ դաղէպէ կէթիրտի քի , Վաւիթին էօմրիւնիւ գալտըրմաղա գաստ էյլէտի : Իմտի կիւնլէրտէ պիր կիւն՝ ֆէնա բուհ եինէ Սաուլու պիհուղուր էյլէտիյի գէման՝ Վաւիթ օնա տէֆիղամ էթտիրմէք իչինէն թանպուր չալար իքէն , Սաուլ օնու էօլտիւրմէք

նիյէթի իլէ իւզէրինէ մըզըաղընը աթտը , լաքին
 Գաւիթ քէտէրսիւզ գուրթուլտու : Պուճտան սօնկ-
 րա Սաուլ Գաւիթտէն գօրգար ըտը , վէ օնու
 եանընտան չըգարտը • ամմա օնու պինկ պաշը էյ-
 լէտի : Սէ Բապպ (մ)ա'ալատա Գաւիթ իլէ պե-
 րապէր իտի , վէ օնու ճիւմէ Խորայէլէ վէ Յու-
 դայա սէվտիրտի :

Պէրինճէ Պապըն իւզէրինէ Ռաւհայալար :

Խորայէլին շիրին մէզամիրճիսի օլան Գաւի-
 թին է'օմրիւ վուգուաթի ա'ճայիպէ՝ վէ քէյֆիա' -
 թի դարայապէտէն տօլու տուր : Լյվվէլա՝ Գաւիթ
 Իէթլէհէմտէ պիր չօպան չօճուղու իքէն՝ Ելլաճըն
 մուգատտէրի օնու Խորայէլ վէ Եէհուտա մէմա-
 լիքի իւզէրինէ փատիշաճըզ վէ հէօքիւմէթ սիւր-
 մէյէ տա'վէթ էյլէտի : Շ'էնք խուսուսուճտա՝
 տիւնեսայէ կէլէն էն ա'զիմ վէ խիթ ճէնքճիլէրին
 պիրի օլուպ՝ տօսթլարընա սատրգ վէ տիւշմէնլէ-
 րինէ միւրիւվվէթլի վէ մերհամէթլի իտի : Շ'ի'ր
 խուսուսուճտա՝ եազտըզը վէ թասնիֆ էյլէտիլի ի-
 լաճիլէրի՝ հէր պիր թարիստէ Ելլաճըն սատրգ գուլ-
 լարընտան ա'շգ իլէ օգուճուպ ա'զիմ ի'թիպարէ
 շայէսթէ սայրըյօր • օնուն մէզամիրլէրի՝ (սաղմոս-
 լարը՝) եա'նի իշպու իլաճիլէրի՝ կէրէք Եէհուտի վէ
 կէրէք Վրիսթիան քիլիսէսինին ի'պատէթքեար քիմ-
 սէլէրինին ի'պատէթլէրինէ տայիմա եարտըմ էյլէ-
 տի , վէ եարտըմ էթմէքտէ տիր : (մ)էվպէքեարըզ
 խուսուսուճտա՝ Գաւիթ Ելլաճա գարշը իշլէնմիշ
 կիւնաճ իշիւն՝ կէրէք Ե'զիզ Վիթապտա վէ կէրէք
 Վիլիսէ թէվարիսիստէ պուլունան էն տիգգաթէ

չայէսթէ վէ ի'պրէթ ալընմաղա լայըգ թէվպէ էօր-
նէյինի կէօսթէրտի : Թասնիֆ էյլէտիյի Մէզա-
միր՝ եա'նի Սաղմոսլար՝ իչինտէ նիյազ՝ վէ թէչէք-
քիւր ու սէնա ու համտ՝ վէ կիւնաստան թէվպէ
վէ իսթիղֆար զըմնընտա զայէթ չօգ թա'պիրլէր
վար :

Վաւիթ Սամուէլ միսիլլիւ Ըլլաճ Թա'ալէա
գարաֆընտան քիւչիւք չօճուգ իքէն տա'վէթ օ-
լունտու : Ս՝ ուլսէս՝ Ըլլաճ օնու Իսրայէլի գուր-
թարմաղա տալէթ էյլէտիյի զէման՝ գային փէտերի
Եէթրօնուն գօյունլարընը՝ կիւթմէքտէ իտի . վէ
Վաւիթ տախի՝ Ըլլաճ Սամուէլ փէյղամպէրի քէն-
տինին սէչիլմիչ խալքը իւզէրինէ օնու փատիշաճ
մէսճ էթմէյէ Ի'էթլէհէմէ կէօնտէրտիյի զէման՝ օ-
րատա քէնտի փէտերի Յեսնին գօյունլարընը
կիւթմէքտէ իտի : Վաւիթ ի'լմի մուսիգիտէ օլան
մէհարէթի իլէ՝ չօգ տէֆա՝ Սաուլ փատիշաճըն
սըգլէթ իլէ գափլանմըչ բուհունա ֆերրաճըգ կէ-
թիրտի . վէ ազ զէման իչինտէ քէնտինի օնա զա-
յէթլէ սէվտիրտի . լաքին եինէ ազ զէման իչինտէ
պու մուհասպպէթ հասէտէ՝ վէ էօլիւմ տէրէճէսինէ-
տէք օնտան իքրաճ էթմէք խըրսընա տէօնտիւ . վէ
Վաւիթ տաճա կէնճ իքէն՝ զայէթ աճը պիր թէճըրիւ-
պէ իլէ՝ պէյլէրէ կիւվէնմէմէյի էօյրէնտի : Բապ-
պըն բուհու՝ Սամուէլ Վաւիթի մէսճ էթտիքտէն
սօնկրա՝ չօգ սիւրմէյիպ Սաուլու թէրք էյլէտի , վէ
Վաւիթին իւզէրինէ կէլտի : Ղ'էպպար Վօղիաթ
Իսրայէլ միլլէթինէ մէյտան օգուտուղու զէման ,
Վաւիթի՝ օնա գարչը չըգմաղա նամ՝ ու շան գա-
զանայըմ տէյիւ պիր պաղըլ արզու թաճըրիք էյ-
լէմէտի . իլլա պու խուսուստա օնուն եիւրէյինէ

պիր զայրէթ կէլտի : քի Ալլահըն շան ու ի՛ղէթիսէ թէսասհուպ էյլէսին . չիւն քի պու մաղ-
 բուր վէ ֆասըգ Ֆիլիսթիլն՝ քէնտինին պաղըլ
 ալլահըրը իսմինտէ Խորայէլէ լա՛նէթ օգույարագ՝
 Ալլահ թմա՛ալէանըն իսմինէ քիւֆը էյլէմիշիտի :
 Պու զէման՝ Գաւիթ՝ էյէրչի տասա փէք կէնձ՝
 վէ ճէնք էթմէյէ ալլըմամըշ իտի իսէտէ , պու
 գանրիման վէ հիյպէթլու ճէպպարըն դարչըսընա
 եանընըզձա չըդըպ ճէնքէլլէյէ գօրդմատը . չիւն
 քի՛ կիւվէնէճէք եէրի քէնտի դուվվէթի տէյիլ՝
 իլլա Ալլահ իտի . վէ տիւշմէնինէ՛ պիր մաղըբու-
 բուհ իլէ եանըլալմատը , իլլա տէտի քի , Սանա՝ Լ՛ս-
 ՛էրէթը Ալլահընըն իսմի էլէ իլէլէրնի : Պիղ տախի տա-
 յիմա բուհանի տիւշմէնլէրիսիզէ գարչը պու իսմ
 իլէ չըգմալըյըլ . քէնտի իսմիմիղ իլէ՝ վէ քէնտի
 դուվվէթիմիղ վասիդասի իլէ՝ հիչ օնլարը կէրի է-
 տէմէյիղ , վէ օնլարը եէնէմէյիղ : Գաւիթին
 կաթը ճէպպարըն իւղէրինէ պուլտուղու իշպու-
 զաֆէրտէ Ալլահըն Օղլու Բապպըմըզ Յիսուս Վը-
 բիստոսուն Ալլահըն վէ ինսանըն պէօյիւք տիւշ-
 մէնի օլան շէյդանըն իւղէրինէ գաղանաձագ օլ-
 տուղու զաֆէր վէ եէնմէնին պիր թասվիրինի
 եախօտ թէչպիհիմի կէօրէ պիլիբիղ : Գաւիթէ
 պու տէֆա եէնմէսի իչիւն վէրիլէն իղզէթ՝ քէնտինէ
 պիր սէֆա սէպէպի օլանմատը . զիրա Սաուլուն եա-
 րամաղքեար հասէտինի գութուշտուբտու : Տիւն-
 եալի սէֆալէրին սայքի ճիւմլէսինին քէօքիւնտէ
 տայիմա տիչի իլէ տէօրիլլէյէն պիր գուրթ եա-
 թըր : Եյէրչի Սաուլ թախթ իւղէրինտէ օթուր-
 մուշ պիր փատիչաս իտի իսէ տէ՝ պու ճիւմլէ իլէ
 քէնտիսի՛ փատիչասլըղընտա պուլունան ատէմլէրին

Ճիւմէսինսէն պիհոզոր վէ պիշարէ խտի , չիւնքի պիր տինտար ճիւման՝ քէնտի րայասընտան պիր ֆազիլէլէթլու կէնճ՝ պիր չօպանըն օղլու՝ քէնտինսէն զիյատէ շան ու ի՛ղզէթէ շայէսթէ կեօրիւնստիւ տէյիւ հասէտտէն իփրանըրրտը : Սաուլ հասէտտէն թասրիգ օլունարագ՝ պիր իքի քէրրէ՝ օնուն է՛օմրիւնիւ գալտըրմաղա ճէհտ էյլէտի , վէ էյէր Տապպ Ղաւիթի էսիրկէմէյէտի , էլպէթթէ օնուն հասէտինէ պիր գուրպան տիւշէրիտի :

ՊԼՊ 2

Սաուլն Ղաւիթէ գուզնը վէրպիյէ , վէ էնի օնու էօլտիւրմէյէ սալաշարը :

Լաքին Սաուլ՝ եինէ Ղաւիթի էօլտիւրմէյէ չալըշըրտը , վէ օնուն իւղէրինէ քէնտիտի էլ վուրմագսրղըն՝ մերամընը իճրա էթմէք իչիւն՝ գրղասընտան պիրի իլէ օնու էվլէնտիւրմէյէ օնա թէքլիֆ էյլէտի : Ա է պու պապտէ օնուն իլէ շէօյլէ պիր գավլ էյլէտի , քի Ղաւիթ էվլէլա եիւղ Ֆիլիսթիլի էօլտիւրսիւն : Չիւնքի Սաուլ՝ Ղաւիթ տիւլիւն մուգավէլէսինի էտա էթմէյէ չալըշըր իքէն , օնու Ֆիլիսթիլէր էօլտիւրիւրլէր ումուտու իլա կէօնլիւնիւ էյլէր խտի : Լաքին Ղաւիթ էթպայըսը իլէ , պերապեր կիտիպ Ֆիլիսթիլէրի վուրտու , վէ օնլարտան իքի եիւղ քիշի էօլտիւրտիւ , վէ փատիւշահըն գրղը իլէ էվլէնտի : Լաքին պու շէյ Սաուլուն եարասընը տահա զիյատէ արթըրտը , վէ Եօնաթանա հէմ՝ ճիւմլէ գուլարընա էմր էյլէտի , քի օնու էօլտիւրսիւնլէր : Լաքին Եօնաթան՝ Ղաւիթի սէվտիլի իչիւն պու թէհլիքէսի խղսուսուն-

տա օնու էօյիւթլէտի , վէ օնա՝ “Պէն սէնին հագ-
 գընտա փէտէրիմէ սէօյէյէնէտէք գըրտա սագլան”
 տէտի : Ընտէն սօնկրա Եօնաթան պապասընա տէ-
 տի “Վաւիթ ճանընա գըյտը , վէ վարըպ օլ էճ-
 նէպի քիմնէյի էօլտիւրտիւ , վէ պու վէճՅ իլէ , աղիմ
 խէլաս էյլէտի : Իմտի նի՛չիւն սուչսուզ գանա կիւ-
 նաչ էտէսին , վէ հիչ սէպէպսիզ Վաւիթի էօլտիւ-
 րէսին” : Ա է Սաուլ Եօնաթանըն սէօզիւնիւ տինկ-
 լէյիպ տէտի քի՛ Րապպ (Թա՛ալանըն է՛օմրիւ հագ-
 գը իչիւն Վաւիթ էօլտիւրիւլմէյէճէք : Եօնաթան
 տա Վաւիթի չաղըրըպ օնա ճիւմլէ պու նէսնէլէ-
 րի միւճտէլէտիքտէն սօնկրա՝ օնու Սաուլուն հու-
 զուրունա իհզար էթտիրտի : Ա է էվվէլքի կիպի
 եինէ օրատա տուրուրուտու :

Պատէհու Վիլիսթիլէր իլէ եինէ ճէնք աչըլ-
 տըղընտա՝ Վաւիթ իւզէրլէրինէ չըգըպ՝ անլէրի շէ-
 տիթ գաթլ իլէ վուրտու , վէ թարումար էյլէտի :
 Վիւնլէրտէ պիր կիւն՝ Սաուլ էլինտէ մըզըաղը իլէ
 էվտէ օթուրուր իքէն , ֆէնա բուհ թէքրար օնա
 սըգլէթ վէրտի . Վաւիթ տէ հուզուրունտա թան-
 պուր չալար իտի : Սաուլ՝ եինէ Վաւիթէ մըզըաղընը
 սալտըրտը , լաքին օ տամրանըպ չէքիլտի տէ մըզ-
 րագ տուվարա սափլանտը : Ընտէն սօնկրա օ դալ-
 գըպ՝ էվինէ գաչտը , վէ Սաուլ ատամլար կէօն-
 տէրտի , քի սագլանսընլար , վէ սապահլայըն օնու
 էօլտիւրսիւնլէր : Աքին Վաւիթին գարըսը պու
 թէհլէքէյի տույտուգտա , օնու փէնճիրէտէն ին-
 տիրիպ գաչըրտը , վէ օ Րամայա Սամուէլին եա-
 նընա վարտը , վէ Սաուլուն հարաքէթլէրինի նագլ
 էյլէտիքտէն սօնկրա՝ իքիսի պէրապէր կիտիպ Րա-
 մանըն՝ Վայօթուունտա սաքին՝ օլտուլար :

Ստուգանքի Բանաբան Գրա-նիշի տրամաբան, և
Եօնաբանն Գրա-նիշի Գալուստացի :

Ստուգ Գրա-նիշին Բանաբան օլտուղունու խա-
պէր ալտրագտա , անիտէ օնու դու[թտուրմաղա ա-
տամլար կէօնտէրտի : Լաքին օնլար օրայա վարըպ՝
փէյղամպէր օղուլարընը պաշլսրընտա Սամուէլ
իլէ պէրապէր կէօրտիւքտէ , իւղէրլէրինէ Բապպըն
րուհու կէլտի , շէօյլէքի օնլար տա փէյղամպէրլիք
էթտիլէր : Պու նէսնէ Ստուգուն կէօնտէրտիյի իւչ
գաֆլէ միւպաշրըլարա տա վա՛գի օլտու : Ա շէ էնկ
սօնկրա՝ Ստուգ քէնտիսի տէ կիթտի , լաքին Ալա-
հըն րուհու օնուն տա իւղէրլինէ կէլտի վէ օ տա
Սամուէլին էօնիւնտէ փէյղամպէրլիք էյլէտի :

Սօնկրա Գրա-նիթ Բանաբան գալտը , վէ Եօ-
նաթանա վարըպ տէտի , “Պէն պապանա նէ գա-
պահաթ իչլէտիմ քի՝ էօմրիւմիւ գալտրըմագ իստէ-
յօր” : Ա շէ Եօնաթան ճէվապ էթտի . “Նայըր
էօյլէ տէյիլտիր” . Ամմա Գրա-նիթ տէտի . “Բապ-
պըն էօմրիւ հագգը իչիւն պէնիմ իլէ էօլիւմիւն
արասընտա ֆագաթ պիր ատըմ վար տըր” . Օլ
զէման Եօնաթան օնա թէնպիհ էյլէտի , քի իւչ
կիւնէ գատար գըրտա սագլանսըն , թա քէնտիսի
պապասը Ստուգուն մէրամընը անկլայընճայատէք :
Լըթէսի կիւն Ստուգ Գրա-նիթին սօֆրայա օթուր-
մատըղընը կէօրտիւքտէ , Եօնաթանա եօգլուղու-
նուն սէպէպինի սիւալ էյլէտի : Ա շէ օնու էօյրէն-
տիքտէն սօնկրա , Եօնաթանա տարըլտը . շիւնքի
օ Գրա-նիթտէն եանա սէօյլէնտի . վէ մըղրաղընը օ-
նա սալտըրտը քի օնու տա էօլտիւրսիւն : Օլ զէ-
ման Եօնաթան գըրա վարըպ՝ էվլէլտէն գալլ իթ-

Միշ իտիքլէրի վէճճ իւզրէ օգ աթար, վէ պունուն ուլա Գաւիթէ իշարէթ էթտի, քի օնունուլա պուլուշտուն : Իմտի Գաւիթ գալգրպ օնուն եանընա վարտը, վէ իւշ քերրէ էօնիւնտէ թէմէննա էյլէտի . օնտան սօնկրա էօիիւշտիւլէր, վէ Ֆիղան իլէ աղլաշտըլար : Ա է Եօնաթան Գաւիթէ տէտի . “Ա ար կիթ սէլամէթ իլէ” : Իմտի օ չըգտը կիթտի, Եօնաթան տա շէճիրէ տէօնիւպ կէլտի :

Գաւիթին հիլէ գուլանտրագ բենտինի րիլանէ
 իէօտրտրիլէ :

(Ո) Է զէման Գաւիթ Եօլայա Եճիմէլէք քեաճինին եանընա գաշտը : Ա է Եճիմէլէք օնու կէօրտիւքտէ, գօրգուպ տէտի . “Աէն նիչիւն եալընըզ սըն” : Գաւիթ տէ տէտի քի, “Փատիշաճ պէնի Տրգմէթէ կէօնտերիպ թէնպիճ էյլէտի, քի պէնիմ սէնի նէ մասլաճաթ իչիւն կէօնտերտիլմի քիմսէ պիլմէսին : Իմտի պանա պէշ էքմէք՝ եախօտ Տաղըրտա Տէր նէնկ վարըսա վէր” . Բեաճին տէ “Պուրատա ա՛ղիլ էքմէքլէրտէն զայրի պիր շէյիմ եօգտուր” տէյիպ օնա թագտիս օլունմուշ էքմէքլէրի վէրտի : Ա է օրատա զաֆիլտէն Սաուլուն գուլսորընտան Տօիք նամ պիր քիմսէ պուլունտու :

Պու պապտէ Գաւիթ փէք ֆէնա էթտի : Եալան ըլա Բեաճինի ալտաթտը, վէ օնուն եալանընըն սէպէպինէ՝ սէքսէն պէշ քեաճինին էօմրիւ գալտրըլտը նասըլ քի աշաղատա կէօրէճէյիլ :

Գաւիթ գալգրպ կիտէճէյի զէման Եճիմէլէքէ տէտի . “Ալտէ պիր գըրըճըն եա մըղըաղըն վար մը, զիրա փատիշաճըն մասլաճաթը աճէլէ օլտուղուն .

տանքէնտի սիլաճլարըմտան ալամատըմ” : Ըճիմէլէք տէ տէտի . “Իշթէ Ֆիլիսթիլի Կօլիսթըն գըլըճը պուրտատըր” : Ալէ Գաւիթ տէտի , “Պունտան էյիսի օլմաղ , վէր օնու պանա” . Ընտէն սօնկրա Սաուլուն գօրգուսունտան գաչըպ Պատ փատիշտ՝ Տը Ըսիսէ վարտը , վէ օնու գուլարը տէտիլէր քի , “Պու վիլայէթին փատիշտճը Գաւիթ տիր , օնուն Տագգընտա գարըլար՝ Սաուլ պինկէրինի գըրտը , վէ Գաւիթ օն պինկէրինի տէյու նաղմէ օգուրլարըտը : Գաւիթ պու սէօղէրէ վուգուֆ օլտուգտա , օ գատար գօրգտու քի՝ քէնտինի տէլիլէնմիչ կէօստէրտի . վէ գափույու գաղըյըպ սագալընա սալեարընը աքըտըրըտը , քի պու պիր Տարաքէթ իտի քի ասլա Բագպըն մէսիճինին շանընա տիւշմէղ :

Իշնճի Պատըն է-գէրինէ Ֆլախագալար :

Սաուլ Գաւիթին է՝օմրիւնէ պու վէճճ իլէ գաստ էտերէք՝ տօղրու տօղրույա՝ օնուն վիւճիւտիւնիւ կէրտէն գալտըրամայընճա , Տիլէյէ գաչըպ՝ սէնի տամատ էտերիմ տէյիւ Ֆիլիսթիլէր էօլտիւրմէյէ եօլատը , պու իւմիտ իլէ քի՝ օ էլպէթթէ օնլարըն գըլըճը՝ իլէ էօլիւր : Լաքին Գաւիթ Ըլաճա սըղընտըղընտան՝ պու կիւղտէն տալի զաֆէր պուլտու , վէ Սաուլուն տիւշիւնտիւյիւ պօշա չըգտը . Լաքին կինէ խուսումէթինտէն վաղ կէչմէտի : Լաքին Սաուլ Գաւիթտէն Տերնէ գատար իքրաճ էտէր վէ օնա Տասէտի վար իտի իսէ տէ , Սաուլուն օղրու Ֆաղիլէթլու Եօնաթան օնուն զայէթ սէվէր իտի , վէ Սաուլուն ճիւմէլէ գուլ

լարը օնա ա՛ղիմ՝ ըաղպէթ էտէրլէր իտի : Օ՛խբբ օլունտուղու կիպի Սաուլ օնուն էօմրիւնէ գաստ էտէր իտի . լաքին Եօնաթան քէնտի է՛օմրիւնիւ թէ՛ճլիքէ՛յէ սալտը , քի քէնտի տօսթունուն է՛օմրիւնիւ գուրթարսըն : Եօնաթան իլէ՛ Վաւիթին մուհապպէթի՛ պէօյլէ իտի քի , կէօքլէրտէ օլան Ֆէտէրմիլինն եէր իւզէրինտէ օլան Փամիլեսարնն ճէփ ա՛ղալարընը պաղլամաղա վաճիպ օլան պիր մուհապպէթ իտի : Ե՛յէր Վարիսթիանլար պո՛ւնճիլէյին պիրի պիրինի սէվէճէք օլսալար , տիւնեաննն եիւղիւ իւզէրինտէ օլան Վարիսթիան մէմլէքէթլէլէրինտէն ճէփ խուսումէթլէր վէ ճէնքլէր պիրտէն գալգամաղլար մը իտի :

Վաւիթ էյէրչի կէրչէքտէն տինտար պիր քիմսէ իտի իսէտէ՛՝ Սօտտա քեհաճինլէրէ վարտըը զէման ճիլէ կիւնահընա տիւշիւպ օնլարը ալտաթմասը զայէթ թէսիւֆ էտէճէք պիր քէյֆիլյէթ տիր : Վաւիթ պու տէֆա՛՝ փատիշահ պէնի պիր սըրը լաքին զայէթ իգթիղալը խըզմէթէ կէօնտէրտի տէյիւ եալանն սէօյլէտի , սահիճի իսէ պո՛ւ իտի , քի քէնտիսի Սաուլուն խըշմընտան գաչայօրուտու : Վաւիթին պու եալանը՝ սէքսէն պէշ քեհաճինլէրին գաթլ օլունմասընա սէպէպ օլտու : Պիր եալանըննէ գատար Փէնալըգ կէթիրէճէյինի քիմ թահմին էտէ պիլիր : Պու քէյֆիլյէթտէ Վաւիթ ա՛տէթինտէն խարիճ ճարաքէթտէ պուլունտու . կէօրիւնիւր քի , Ելլահա օլան ի՛թիմատընը զայպ էթտի , վէ իղվատէն եէնիլիպ եարտըմընա եալանը՛ գուլլանտը : Ետէմլէրին էն էյիլէրի՛ էյէր Ելլահ օնլարը եօգարը դութմաղսա՛ պիրտէն տիւշէրլէր : Վաւիթին՝ կաթ փատիշահը Եքիսին գարշըսընտա

տէլի տիվանէ սուրէթինի կէօսթէրտիյինտէ տախի՝
 հարաքէթինէ քէօթիւ տէմէմէյէ դատիր տէյիլ
 իզ : Պու՝ Ալլահըն մէսիհինէ եագըշմազ պիր շէյ
 իտի : Ալլի ալթընճը Սաղմոս պու վագըթտան եա-
 զըլտը • լաքին օնուէն հարաքէթի պու ա՛լէա Սաղ-
 մոսուէն բուհուէնա մուվաֆըրգ կէլմէյօր • զերա օ-
 նուէն իւչիւնճիւ խանէսինտէ տէր • “Վօրգտուղում
 կիւնտէ պէն սանան կիւվէնիրիմ” : “Ալլահն կիւ-
 վէնիրիմ, գօրգմամ • Թէն պանա նէ՞ էտէպիլեր”
 (խանէ 4) : Աքին իհթիմալտէն պա՛խտ տէյիլ տիր
 քի , իշպու Սաղմոսու թասնիֆ էթմէսի՝ տիւշմէն-
 լէրինտէն գօրգմասընը թէսքին էտիսլ՝ օնա Ալլա-
 հա ի՛թիմատ էթմէք բուհու կէթիրտի : Ատուլամ
 մաղարասընտա ‘Վաւիթ՝ քէնտիսինի հէիիսինտէն
 թէրք օլունմուշ պուլտու • վէ օլ զէման Բապպա
 ֆերեանտ էյլէտի քի , “Մէն եաշայանլարըն եէ-
 րինտէ պէնիմ հիսսէմ վէ փէնակեահըմսըն” : ‘Վա-
 ւիթ հէր պիր սըգլէթ զէմանընտա Ալլահը քէն-
 տինէ փէնակեահ՝ գուվվէթ՝ վէ հագըր եարտըմ
 պուլտու :

ՊԼՊ 3

Ստուգան՝ շէտի իւլերինէ սաը օլտառ տնալաշ-
 իլլտըր դէյի- գուլտընը լեօհմէլէլէ եյլէտիյի ,
 վէ շէտհինլէրի եօլտի-բոլի-յի - :

‘Վաւիթ կատտան՝ Ատուլամ մաղարասընա
 կիթտի , վէ գարընտաշարը վէ պապասընըն
 խանէսի օնուէն օրատա օլտուղունու էօյրէնտիքտէ՝
 եանընա էնտիլէր : Սայրը չօգ քիմսէլէր տախի

կելտիլէր . զարուրէթտէ օլան՝ պօրճ ալթընտա օլան՝ հալինտէն խօշնուտ օլմայանլարըն ճիւմլէսի օնունն եանընա վարտը , վէ օ օնլարըն պաշը օլտու . վէ պունլարըն ճէմիսի տէօրթ եիւղ գատար քիշի իտի : Ա է օրատան Ա՞ռաբըն Ա՞իսիասընա կիտիպ փատիշահա տէտի քի , «Միճա էտէրիմ պապամ վէ անամ սէնինն եանընտա տուրսունլար , թա պէն Մապպըն պանա նէ էտէճէ յինի էօյրէնէնէնէտէք» : Ա է օնլար Ա՞ռաք փատիշահա իլէ սաքին օլտուլար :

Անտէն սօնկրա կատ փէյղամպէր Վաւիթէ տէտի քի , «Վալգ է՝ուդա դօփրաղընա կիթ» . օ տա գալգըպ կիթտի : Ա է Ատուլ Վաւիթին մէյտանա չըգտրղընը տույտուգտա . քէնտի գուլարընը թէօհմէթլի էյլէտի , վէ տէտի քի՝ Վաւիթ իլէ պէրապէր քէնտի իւղէրինէ ասը օլմաղա անտլաշտըլար , վէ Վաւիթին ամէլէրինի քէնտինտէն կիղէտիլէր : () Ը զէման Տօէկ Ատուլա տէտի քի , է՝եսէնինն օղլունու Վօվայա Մհիմէլէք քեահինինն եանա կելտիյինի կէօրտիւմ , վէ օ՝ պունունն իշիւն Մապպա տանըշտը , հէմ օնա եէյէճէք վէրտի . կօլիաթըն գըլըճընը տա վէրտի» : () Ը զէման Ատուլ կէօնտէրիպ Մհիմէլէյի վէ ճիւմլէ Վօվատաքը քեահինլէրի կէթիրտտի , վէ օնլարա տէտի . «Սիղ նիշիւն պէնիմ իւղէրիմէ ասը օլմաղա անտլաշտընը , վէ Վաւիթէ էքմէք վէ գըլըճ վէրտինիղ , վէ օնունն իշիւն Մլաշա տանըշտընը» . Մհիմէլէք տէ տէտի . գուլարընընն արասընտա Վաւիթ կիպի էմին քիմ վար տըր , քի սէնինն էմրինճէ եիւրիւր . վէ սէնինն էվինտէ զիյնէթլի տիր : Փատիշահ էֆէնտիմ՝ պէն գուլունա եախօտ պապամըն խա-

նէսինէ զատր էյլէմէյեսին . չիւն քի գուլուն
 Ղաւիթին Փիրարընըն սէպէպինի Տիւ պիլմէզ
 իտիմ” : Լաքին Սաուլ “ Հեր վէճՏիլէ էօլէճէքսին ,
 եւ՛ Լ՛Տիմէլէք , սէն տէ պապանըն ճիւմլէ խանէ-
 սի տէ” տէյիպ Տուզուրունտա պուլունան գուլ-
 լարընա պուլուրտու քի քեաՏինլէրին ճիւմլէսինի
 էօլտիւրսիւն . Լաքին օնլար պունու էթմէտիլէր :
 (Ո) զէման փատիշաՏ Տօէկէ տէտի , “Սէն քեա-
 Տինլէրին իւզէրինէ տիւշ , վէ օնլարը էօլտիւր” :
 Ս է օ պու էմրէ իդա՛աթ գըլըպ՝ օլ կիւն սէք-
 սէն պէշ քեաՏինի գըլըճ աղզընտան կէչիրտի , Տեմ
 ‘Նօվա շէՏրինին ճիւմլէ էՏալիսնի տէ էրքէքլէրի-
 նի վէ գարըլարընը վէ չօճուքլարընը Տէփիսինի
 էօլտիւրտիւ : Լ՛մմա Լ՛Տիմէլէյին օղուլլարընտան
 պիրիսի գուրթուլուպ Ղաւիթին եանընա գաչտը ,
 վէ մատտէյի օնա անկլաթտը : Ս է Ղաւիթ տէ-
 տի , “Պէն օլ կիւն Տօէկին Սաուլա Տէփիսինի
 խապէր վէրէճէյինի պիլտիմ իտի” : Պապանըն
 խանէսին ճանլարընըն էօլիւմիւնէ պէն սէպէպիմ .
 եանըմտա օթուր գօրգմա , իշթէ պէնիմ ճանըմը
 արայան սէնինքինի տէ արայօր . Լաքին պէնիմ եա-
 նըմտա գօրգուսուղ օլուրտուն” :

Ղաւիթին խապէրտիւ Սաուլա գաւաչտիւրա վէ
 Ղաւիթին սէնինի փոյսիւրգիւր Սաուլան
 աղլարըլը :

Լ՛նտէն սօնկրա Ղաւիթ խապէր ալտը , քի Ֆի-
 լիսթիլէր Ղաւիթտէ ճէնք էտիպ Տարմանլարը եաղմա-
 լայօրլար ըմըշ : Ս է Քապպտէն ճէսարէթլէնմէյիլէ՛
 կիտիպ օ էճ նէպի դայիթլէրի վուրտու , վէ օնլարըն

պիր չօղունու էօլտիւրտիւ , չէմ չօգ տա տօյում լուգ ալտը : Ա է Սաուլ Գաւիթին Գեիլատա օլտուղունու տույտուգտա , օնու օրատա մուհասէրէ էթմէք իչիւնն ասքէր դօպլատը : Լաքին Գաւիթ օնունն նիյէթինի էօյրէնտիքտէ՝ հայէա ալթը իւզատէթ նէֆէրի իլէ բէվան օլուպ սարփի եէրլէրէ Օէիֆ չէօլիւնէ պիր տաղ իւզէրինէ գաչտը : Լնձաք Սաուլ օրայատէք տէ օնու արթտան գօվալատը , վէ Եօնաթան Գաւիթէ վարըպ տէտի քի՝ “Գօրգմա , զիրա պապամ Սաուլ սէնի պուլմայաձագ , վէ Իսրայէլին սէն փատիշաչը օլաձագ սըն , պու շէյի պապամ տա պիլիր” :

Սաուլ չէօլտէ Գաւիթի գօվալար իքէն , պիր խապէրձի կէլիպ տէտի քի՝ Ֆիլիսթիլէր վիլայէթի պաստըլար : Իմտի օ Ֆիլիսթիլէր իլէ ճէնք էթմէք իչիւնն տէօնտիւ , Գաւիթ տէ պու մապէյնտէ Օէիֆ չէօլիւնտէն Լնդատինին սարփլարնա կիթտի :

Սաուլ Ֆիլիսթիլէրի ֆէթհ էյլէտիքտէն սօնկրա , Գաւիթի գօվալամաղա տէօնտիւ : Ա է օնա Լնդատի չէօլիւնտէ տիր տէյիւ խապէր վէրիլտիքտէ , իւչ պինկատէմ ալտը , վէ տաղ կէչիթլէրինին գայալարը իւզէրինտէ օնու արամաղա կիթտի : Ա է Սաուլ օրալարտա պիր մաղարանըն իչիւնէ եափա եալընըղ սու տէօքմէյէ կիրտի . օնունն տէրունինտէ իսէ Գաւիթատէմլէրի իլէ պէրապէր կիլէնմիշ իտի : () Լ զէմանն ատէմլէրի Գաւիթէ տէտիլէր . “Եթէ Բապպ տիւշմանընը էյինէ թէպիմ էյլէտի” : Գաւիթ իսէ կիլիլիճէ եանաչըպ Սաուլունն էթէյինին ուճունու քէստի . ամմա սօնկրա պունու էթտիյի իչիւնն եիւրէյի վուրտու ,

վէ տէտի . “ Հաշա քի Ռապպըն մէսիհինին իւզէ-
րինէ էլ սալայրմ ” : Վուլարընը պիլէ փատիշահն
իւզէրինէ գալգամաղա գոյ վէրմէտի : Ա է Սաուլ մա-
ղարատան չըգտըգտան սօնկրա , Վաւիթ արտըն-
տան վարըպ չաղըրտը . “ Ես էֆէնտիմ փատիշահ ” .
Սաուլ տա արտընա պագտըգտա , Վաւիթ եիւ-
զիւ գոյուն եերէ տիւշիւպ եեր էօիտիւ , վէ տէ-
տի “ Արիհին Վաւիթ սէնին ֆէնալըղընը իսթէր
տէյէնլէրին սէօղիւնէ գուլագ վէրիբսին : Պագ քի
Ռապպ սէնի պու կիւն մաղարատա պէնիմ էլիմէ
թէսլիմ էյլէտի , լաքին պէն Ռապպըն մէսիհինին
իւզէրինէ էլ գալտըրմաղա իսթէմէտիմ : Լյէր
ինանմազսան , իշթէ էթէյինին ուճու էլիմտէ տիր
եա պապամ : Հէմէն էթէյինին ուճունու քէսիպ
սէնի էօլտիւրմէտիյիմտէն պիլքի , նէ սուչում
վար , նէ տէ կիւնահըմ վար տըր : Լաքին սէն
էօմրիւմիւ գալտըրմաղա սավաչըր սըն : Պէնիմ իլէ
սէնին արամըղտա Ռապպ հէօքմ էյլէսին , վէ պէնիմ
հագգըմը հագգ էյլէսին , վէ պէնի սէնին էլէ-
րինտէն գուրթարսըն ” : Սաուլ պու սէօղէրի ի-
շիթտիքտէ , սէսինի գալտըրըպ աղատը , վէ տէ-
տի . “ Պու սէնին սէսի՞նմիտիր օղտում Վաւիթ .
սէն պէնտէն հագը սըն , չիւնքի սէն պանա էյլիք
էյլէտին , պէն իսէ սանա քէօթիւլիւք էյլէտիմ :
Պու կիւն՝ տայմա պանա սիյանէթլու օլտուղու-
նու կէօսթէրտին . չիւնքի Ռապպ պէնի սէնին էլ-
լէրինէ թէսլիմ էթմիշիքէն՝ պէնի էօլտիւրմէտին :
Ա է իշթէ շիմտի պէն պիլիբիմ քի՝ Իսրայէլ իւզէրին-
տէ սէն փատիշահըգ սիւրէճէքսին : Իմտի պէնիմ
զիւրըյէթիմի հէլաք էթմէյէճէյինէ՝ վէ իսմիմի պա-
պամըն էվինտէն գալտըրմայաճաղընա պանա եէմին

էյլէ՛) : Գաւիթ տէ Սաուլա եկմին էյլէտիքտէն սօնկրա , Սաուլ եերինէ կիթտի , Գաւիթ տէ ա- տէմլէրի իլէ պերասպեր սարփ եերլէրինէ չըգաը :

Նապալ վէ օնուն էհլէ :

Պու էսնատէ Սամուէլ փէյղամպեր վէֆաթ էյլ- լէտի : Գաւիթ տէ կիտիպ Սաօն չէօլիւնտէ սաքին օլտու : Սէ օ ճանիպլէրտէ Նապալ նամ պիր փէք ղէնկին ատէմ վարըտը , վէ գարըսընըն ատը Նպի- զաիլիտի : Պու գարը փէք ագըլլը վէ ղայէթ կիւղէլ իտի . անճագ գօճասը սէրթ վէ ֆէնա մէշրէպլի՛ Տէմ- տէ քէլպ խուլլու պիր ատէմ իտի : Պունուն գուլարը չէօլտէ գօյուն կիւտէրիքէն , Գաւիթ Տէմ ատէմլէրի օնա սիյանէթ իտիպ՝ օնլարը կէօղէտիրլէրիտի : Իմ- տի Նապալըն գօյուն գըրփմա վագթը կէլտիքտէ , Գաւիթ օնա Նարմէլ տաղընա խապերճիլէր իլէ սէլամ կէօնտէրիպ տէտի քի , օ ատէմ սիղէ կէօնկ- լիւ իրատէթի իլէ նէ իքրամ էտէր իսէ ալըպ կէ- լին : Նաքին Նապալ անլէրէ փէք գապա պիր գարը իլէ ալագլատը , վէ պօշ կէրի կէօնտէրտի : Իմտի խապերճիլէր տէօնիւպ Գաւիթէ պու էհվալը ի- ֆատէ էյլէտիքլէրինտէ , Գաւիթ անիտէ տէօրթ եիւզ նէֆէր սիլահլայըպ՝ տիւղիւն արտըմա տէտի , վէ ֆիլհալ Նապալը Տէլաք էթմէք նիյէթի իլէ չըգաը : Սէ պու նիյէթ իլէ կիտեր իքէն , Նպիզա- իլ գուլարընըն պիրիսինտէն վագի օլանը էօյրէն- մէյիլէ , անիտէ էքմէք վէ ուն վէ շարապ վէ գու- րու իւղիւմ Տէմ ինճիր՝ վաֆիր Տէտիյէ տիւղիւպ աճէլէ իլէ օնու գարըլամաղա սէյիրթտի :

Սէ Նպիզաիլ Գաւիթէ գամուշտուգտա Տայվանտան ինտի վէ օնուն էօնիւնտէ թէմէննա

էտիպ տէտի . « Լֆէնտիմ պու տիվանէ ատէմին՝ պու Վասպալըն գուսուրունա պագմասըն . նասըլ իամի Վասպալ իսէ , քէնտինտէ ազըլսըղըզ տախի պէյլէտիր , լաքին պէն ճարիյէնկ կէօնտերտիյին խապէրճիլէրի կէօրմէտիմ : Իմտի հալէա ճարիյէնին հէտիյէսիննի գապուլ էյլէ , վէ եանընտաքի ատէմլէրէ վէրիլսին : Վման՝ պու ճարիյէնին սուչունու ա՛ֆիլ էյլէ , չիւնքի Րասպըն ճէնկինի ճէնկլէշտիյին իչիւն՝ Րասպ սէնին էվինի գավի պինա էտէճէք տիր . Րասպ սէնի պու կիւն գան տէօքմէտէն հըֆըլ էյլէտի : Ա է օլա քի Րասպ սէնի Խորայէլէ սուլգան նասպ էյլէտիյի զէման , Վասպալըն գանընը տէօքտիւմ , վէ ինթիգամ ալտըմ տէյու թասալանմայասըն : Ա է Րասպ սէնի նասիպինէ էրտիրտիյի զէման պէն ճարիյէնի տախի խադրընա կէթիր » : Ա է Վաւիթ Վպիղաիլէ ճէվապ վէրիպ տէտի . « Անի պու կիւն պէնիմ իսթիգպալիմէ կէօնտերէն Խորայէլին Վլասը Րասպ միւպարէք օլտուն , վէ պու թէրթիպին միւպարէք օլտուն , սէն տախի միւպարէք օլասըն , քի պէնի պու կիւն գանա կիրմէքտէն՝ վէ քէնտի էլիմ իլէ ինթիգամ ալմատան մէքս էյլէտին » :

Ա է Վպիղաիլ կէրի տէօնտիւ , վէ Վասպալը էվտէ սէրխօշ պուլտու , վէ էրթիտի կիւն օ այըլտըգտան սօնկրա , օլանը օնա խապէր վէրտի : Ա է օ պունու իշիթտիքտէ , անիտէ եիւրէյի թաշ քէսիլիպ պայըլտը , վէ օն կիւնէ վարըր վարմալ օնու Րասպ վուրտու , վէ էօլտիւ : Իմտի Վաւիթ օնուն էօլտիւյիւնիւ տույտուգտա , Վպիղաիլի ալմաղա սէօլ կէօնտերտի , վէ օ տախի օնուն թէքլիֆաթընը գապուլ էտիպ՝ օնա վարտը :

Ի-չէ-նճի- Պատարն ի-պէրինէ Ռ-լահապարար :

Սառուլուն սեքսէն պէշ քեահինէրի դաթլ էթմէսինտէն աշըրը նահապըգ վէ զալիմլիք օլմամազ, օնս կէօրէ պունլարըն դասպահաթը՝ Գաւիթին տօսթլարը՝ տըր տէյու եալընըզ պիր թահմին իտի : Գաւիթ Լճիմէլէք պաշքեահինէ կէլտիյի դէման սատէ կէրչէք սէօյլէյէյիտի, իճթիմալ տէյիլ տիրքի օնլարըն պիրիսի թէլէֆ օլուր ուտու : Լաքին օ՝ ճիլէ գուլանտը, վէ պունուն նէթիճէսի պու օլտու : Գաւիթ՝ պու ատէմլէրին էօլմէսինէ սէպէպ քէնտիսի օլտուգունու իգրաթ էթտի :

Գաւիթին՝ Սառուլ թէքմիլէն էլինէ տիւշմիւշ իքէն օնուն էօմրիւնէ դաստ էթմէտիյինտէ՝ Տարաքէթինի քիմ մէտճ էտէմէզ : Գաւիթին եիւրէյի օլ տէրէճէ եիւմշագ իտի քի, Սառուլուն էսվապընըն էթէյինի քէստիյինէ՝ էյէրչի օնա պունուն իլէ պիր զարար վէրմէտի իսէ տէ՝ գասավէթ չէքտի : Գաւիթ ինթիգամ ալմաղա իսթէմէտի, վէ քէնտինին էն քէօթիւ տիւշմէնինի՝ էլինէ ֆուրսաթըն էն էյիսի տիւշմիւշ իքէն՝ էօլտիւրմէյէ իսթէմէտի : Ինթիգամ՝ պէնիմ տիր, էճրի պէն վէրիրիմ՝ տէյօր Բասպպ : Իշպու ալա մէրհամէթ ա՛մէլի՝ պիր տագիգա իչիւն Սառուլուն եիւրէյինէ թէսիր էտիպ օնու եումշաթար, վէ օնա կէօղ եաշը իլէ իշպու իգրարը սէօյլէթտի, “()ղլում Գաւիթ սէն պէնտէն սատըգ սըն” : Պու քէյֆիյէթլէ Գաւիթ էյլիք քեանիլլի իլէ՝ քէնտինին տիւշմէնինին պաշը իւղէրինէ աթէշ քէօղէրի երղար, վէ պու վէճճ իլէ օնուն դաթը եիւրէյինի էրիթտի : Տիւշմէնի եէն-

մէնին տողըու եօլըու պո՛ւ տուր . վէ Գուրթարըճը
 Լճֆէնտիմիզ պունու պիղէ քէնտի ի'պրէթի իլէ էօյ-
 րէթտի :

Պունտան ալ զէման սօնկրա Գաւիթի պիր
 Ղայրի հալ վէ ա'գըլտա պուլուրուզ : Պուլուրուզ
 քի , քէնտի ատէմլէրինի սիլահաւարը , քի քէնտինին
 ատէմլէրինէ սիթէմ սէօզլէր սէօյլէյէն 'Ասպալը
 էօլտիւրսիւն : Ալսահըն () զըուտա պունո՛ւն կիպի
 ասլա պիր շէյ կէօրիլնմէտի : 'Ասպալըն գարըսը
 Ապիղաիլին հարաքէթի պու խուսուստա մէտհէ
 լայր'գ տըր . քի էյի սէօզլէրի վէ հարաքէթի իլէ
 Գաւիթի քէնտի գօճասընըն գանընը տէօքմէքտէն
 մէքս էյլէտի : () նա անկլաթտը քի' էյէր շիմտի
 'Ասպալըն գանընը տէօքէրսէ , զէման կէլէճէք քի ,
 պու օնա պիր գասալէթ սէպէպի օլաճագ տըր :
 Պիր չօգ զաղէպէ կէլտիյիմիզ զէման , նէ գատար
 չօգ քէրրէ վագի' օլուր քի , պիր քիմսէյէ զայէթ-
 լէ մոհճթաճ իլ քի , պիր խօշ գարը իլէ պիղիմ խադ-
 րըմըզա' պիր շէյի աճէլէ իլէ էթմէմէք խուսու-
 սունու կէթիրսին , զազապըմըզը թէսքին էթտիր-
 սին , վէ պիղէ նասիհաթ վէրսին , քի կէլէճէք
 զէմանտէ' պիր գասպահաթը ա'վֆ էթմէնին զիքրի
 պիղէ խօշ կէլէճէք , լաքին ինթիգամ ալմամըզըն
 զիքրի պիղէ սըգլէթ վէրէճէք տիր : Լճօլիւմ սա'
 աթլարընտա' ախէր ատէմլէրտէն չէքտիյիմիզ զա-
 րար ու զըյանլարըն զիքրի պիղէ հիչ պիր սըգընթը
 վէրմէյէճէք . լաքին պիղիմ ախէրլէրինէ վէրտի-
 յիմիզ քէտէր ու զարարլարըն զիքրի' ճանլարըմըզա
 էօլիւմիւն սանճըսը կիպի օլաճագ : Օջլիմ ինսա-
 նըն կիւնահալարընըն պիր սահիհ տէֆթէրինի դու-
 թար . վէ էյէրչի օնու ալ պիր զէման իչիւն սիւ-

քիւթ էթտիրէ պիլիրսէք, թէզ եա կէճ՝ էլպէթ-
թէ թէքտիր սէսինի չըգարաճագ տըր :

ՊԼՊ 4

Պատմիկն՝ Սասունը օրհոստս ուսուր իշէն
պուլուպոս Էօլթի-բժէպէն :

Անտէն սօնկրա Օլիֆիլէր Սաուլա վարըպ
Պաւլիթ Եէսիմոնուն էօնիւնտէ պիր տաղտա կիզ-
լի տիր տէյիւ խապէր էյէտիլէր . վէ օ իւչ պին
ասքէր իլէ օնուն իւզէրինէ կիթտի : Աքինն ճա-
սուսլար կէօնտերիպ Սաուլուն նէրէտէ գօնագ էյ-
լէտիլինի էօյրէնտի, վէ կէճէ խիտլէրինին պիրի
օլան Մպիսայ իլէ պէրապէր գալգըպ Սաուլուն օր-
տուսունա վարտը, վէ օնու մըզըազը եէրէ սալի-
լանմըչ ույուր պուլտու, վէ սէրասքէրի Մպնէր
հէմ խալգ օնուն էգրաֆընտա ույուրլար իտի : Օլ
գէման Մպիսայ Պաւլիթէ տէտի, “Պու կիւն Մլաչ
Թա'ալէա տիւշմանընը էլինէ թէսլիմ էյէտի,
գօյվէր պիր քէրրէճիք մըզըագ իլէ վուրայըմ, վէ
թէքրարլամամ” : Մմնա Պաւլիթ տէտի . “Մուր-
մա . չիւնքի Մապպըն մէսիհինի քիմ վուրուր տա
հագը չըգա պիլիր : Պաշը ուճունտան մըզըազընը
վէ սու թասընը ալալըմ, վէ կիտէլիմ” : Իմտի
Սաուլուն մըզըազընը վէ սու թասընը ալալլար,
վէ կիթտիլէր, վէ հիչ պիր քիմնէ ույանմատը չիւն-
քի հէփիսի ույգույա տալմըչ իտի :

Սէ Պաւլիթ կիտիպ՝ պիրազ ըրատըգտան
սօնկրա, Մպնէրէ չաղըրըպ տէտի . “Մէն խիտ
ատէմ տէյիլմիշսին . չիւնքի էֆէնտին փատիշասը

Գաւիթ օնտան գօրգար ըտը : Ա է տէտի . “Այլ պէթթէ պիր կիւն Սաուլուն էլինտէն Տէլաք օլունաճաղըմ” : () սէպէպտէն ալթը եիւզ ատէմէր իլէ պէրապէր գալգըպ Ֆիլիսթիլէրին գօիրաղընա կէչտի , վէ Ղաա փատիշաՏը Ախիսէ վարտը : Ա է Ախիս Գաւիթէ վէ ատէմէրինէ Աիգլաղ շէՏրինի վէրտի , վէ օրատա Տէր պիրիսի Փամիլեասը իլէ պիր երլ տէօրթ այ օթուրտուլար : Պու շէՏրտէն Գաւիթ ԵէՏուտիսթանըն նօտօս սէմթինտէ սաքին օլան Տեսուրիլէրին վէ Ամալէքիլէրին իւզէրինէ սէֆէր էյլէտի : Ա է օնլարը քիւլլիւյէն Տէլաք էյլէյիպ՝ պիր շօգ սըղըրլար՝ մէրքէպլէր՝ տէվէլէր՝ վէ էսվապլար ալտը , վէ Աիգլաղա կերի կէլտի :

() Կիւնլէրտէ Ֆիլիսթիլէր Իսրայէլին իւզէրինէ ճէնք էթմէյէ պիրիքտիքլէրինտէ , Ախիս Գաւիթէ տէտի . “Ան տախի սաքէրին իլէ պէրապէրիմ ճէ ճէնկէ չըգասըն : Ա է Ֆիլիսթիլէրին սէրտարլարը եիւզէր եիւզէր վէ պինկէր պինկէր էօնկճէ կէչտիքտէն սօնկրա , Գաւիթ տէ ատէմլէրի իլէ պէրապէր արթան Ախիսին պիլէսինճէ վարտը . Ֆիլիսթիլէրին սէրվէրլէրի իսէ պունլարը կէօրտիւքտէ տարըլըպ տէտիլէր . “Պու Իպրանիլէրին պուրատա նէ՞ իշի վար տըր : Պու ատէմի եերինէ եօլա , օլմայա քի ճէնքտէ պիղէ Տիլէ էթսին , վէ տիւշմանա տէօնսիւն : Պու օ Գաւիթ տէյիլմիտիր քի՝ օնուն Տագգընտա գարըլար աՏէնքլէրտէ “Սաուլ պինկէրինի , վէ Գաւիթ օն պինկէրինի էօլտիւրտիւ տէյիւ պէսթէ օգուտուլար” :

() Դէման Ախիս Գաւիթի չաղըրըպ տէտի . “Պէնիմ եանըմա կէլտիլին կիւնտէն պէրու սէնտէ

պիր ֆէնալըգ կէօրմէտիմ, անճագ սէրտարլար սանա էյի կէօղ իլէ պագմայօրլար . օ էճիլտէն վար սէլամէթ իլէ կերի տէօն , քի Ֆիլիսթիլէրին պէյլէրինէ խաղըր պօղկուկուղու կէթիրմէյէսին” : Իմտի Գաւիթ հէմ ատէմլէրի Ֆիլիսթիլէրին վիլայէթինէ կերի տէօնտիւլէր : Ա է Սիգլաղա վասըլ օլտուգլարընտա , կէօրտիւլէր քի շէհերի Ըմալէքիլէր աթէշէ եագմըշլար . վէ գարըլարը վէ չօճուգլարը եէսիր կէօթիւրմիւշլէր իտի : () է ճիլտէն սէպլէրինի գալտըրըպ աղլամաղա պաշատըլար , թա՛ աղլամաղա թագգաթիլէրի գալմայընճայէտէք աղլատըլար : Գաւիթին տախի թէլաշէսի տերէճէսիգլտի . չիւնքի գալմ հէր քէս օղուլլարընտան վէ գըրլարընտան էօթիւրիւ ճան աճըսընտան օնու դաշլամաղա գալգըշտըլար : Ըմա Գաւիթ Իսրայէլին Ըլլահըր Բապպա կիւվէնիպ Բապպա սիւալ էյլէտի , վէ տէտի . “Շու ասքերի արթտան գօվալայըմմը , օնլարա եէթիշէ պիլէճէք միյմ” : Ա է Բապպ “Գօվալա , էլպէթթէ եէթիշիպ հէփիսինի կերի ալաճագսըն” տէտի : Իմտի ալթըր եիւղ ատէմի իլէ չըգըպ թա՛ Պէսօր սէլինէտէք սիւրտիւ , վէ օրատա ատամընըն իքի եիւղիւնիւ պըրագտըր . չիւնքի օ գատար եօրկուն վէ պայկըն իտիլէր քի Պէսօր սէլինի կէյմէյէ գատիր տէյիլէր իտի : Ա է գըրտա պիր Սըսըրլու ատէմ պուլտուլար , քի խասթալըգտան պայըլմըշ էօլիւյօրուտու . անճագ օնա էքմէք վէ իւղիւմ վէ ինճիր վէրտիլէր , վէ օ եէյիպ ճանը եէրինէ կէլտի . չիւնքի իւշ կիւն իւշ կէճէ պիր շէյ եէմէմիշիտի . օլգէման օնլարա հալինի իֆատէ էտիպ տէտի . “Պէն Սիգլաղը եագըպ եաղմալայան պէօլիւքտէն պիր

Մայրաքաղաքին հարգման թանկագին խոսքով, խասժա օլտու-
 զու մտան էֆենտիմ պենի պրոպագանդա : Պու նէ գա-
 տար զայլմ ատամ ըմը թի խասժա խոզմեթքեարը-
 նը աճըգտան էօլմէյէ պրոպագանդա : Սոնկրա օն-
 լարա օ քիմնէ վատ էյլէտի, թի Վաւիթի վէ ա-
 տեմէրինի Մայրաքաղաքին պէօլիւյիւնէ կէօթիւր-
 սիւն . վէ Վաւիթտէն քէնտինի էօլտիւրմէյէճէ-
 յինէ վէ աղասընա թէսլիմ էթմէյէճէյինէ իքրար
 ալտը : Ա է օնլար օրայա վարտըգտա, Մայրաքաղաքի
 եաղմալաշտըգլարը շէյլէրտէն էօթիւրիւ շաղըգ-
 լարընտան եէյիպ իչէրլէր՝ վէ բաքս էտէրլէր իքէն
 պուլտուլար : Իմտի Վաւիթ օնլարը վուրուպ
 գըրտը, վէ նէ գատար շէյլէր ալմըշարսոյ իտի, օն-
 լարտան հէփիսինի գարըլարընը՝ օղուլարընը՝ վէ
 գըզարը չօգ տօյումլուգ իլէ կէրի ալտը :
 Ա է Պէսօրտա տուրկուն պրոպագանդա իքի իւզ
 ատեմէրին եանընա կէրի կէլտիքլէրինտէ՝ Վաւիթ
 իլէ պէրապէր օնլարտան պա՛ղը քէօթիւ քիմէս-
 նէլէր տէտիլէր թի “Պունլարա հէման գարըլարընը
 օղուլարընը՝ վէ գըզարընը վէրէլիմ, վէ ալտը-
 զըմըզ տօյումլուգտան հիսսէ վէրմէյէլիմ, չիւն
 թի պիղիմ իլէ պէրապէր կէլմէտիլէր” : Աքին Վա-
 վիթ տէտի, “Եօգ . գարընտաշլար՝ պէօլէ էթ-
 մէյին, իլլա ճէնկէ կիտէնին հիսսէսի նէ գատար
 իսէ էչեանըն եանընտա գալանընտա օ գատար օլ-
 մալը : Վաւիթ Աիզլաղա կէլտիքտէ, հուգանըն
 շէհրինէ վէ տօստլարընա հէտիյէլէր կէօնտէրիպ
 տէտի թի, “Վշթէ պունլար սիղէ Վապպըն տիւշ-
 մանլարընըն տօյումլուգլարընտան հէտիյէ օլտուն” :

Գաւազնի Ստուգանի Էօլտի Խաղաղի
 ալալ Էսս Էյլէրիյն :

Գաւազնի Ստուգանի առաջին տէստիւքտէն իւչ կիւն սօնկրա՝ օնա Սաուլուն օրտուսունտան երրթթգ էսվապ իլէ վէ պաշընտա դօփրագ իլէ պիր խապերձի կէլտի : Ա է Գաւազնի օնա տէտի . “Աէրէտէն կէլիրսին” : () տա “Իսրայէլ օրտուսունտան գուրթոուլտու՝” տէտի , Ա է ճէնկին չալինի սիւալ էթտիքտէ , տէտի . “Գաւազնի ֆիրար էթտի , չօղու տա էօլտիւրիւլտիւ : Սաուլ վէ Եօնաթան տախի էօլտիւլէր” : Գաւազնի պունու իշիթտիքտէ , էսվապընը երրթթգ , վէ ճիւմլէ եանընտա օլանլար տախի էօյլէ էյլէտիլէր . վէ Սաուլ չէմ Եօնաթան իշիւն վէ ճէնքտէ գրրըլան խալգ իշիւն եաս էտիպ աղլստըլար , վէ ախշամատէք օրուճ դութտուլար : Ենտէն սօնկրա Գաւազնի օլ ճիւլանէ տէտի , “Աէն քիմ սին . վէ Սաուլուն չէմ Եօնաթանըն էօլտիւլիւնիւ նէտէն պիլիրսին” : () տախի ճէվապ վէրիպ տէտի . “Աէն պիր Եմալիքի իմ , վէ րասթ կէլէ Աիլպօա տաղընտա պուլունտու՝ . վէ Սաուլուն չանչէրլէրինէ տայանմըլ կէօրտիւմ , կէրիտէն տէ արապալար վէ աթլըլէր աճալէ իլէ իւղէրինէ կէլիրլէր իտի : Ա է օ արտընա պագըպ պէնի կէօրտիւքտէ , տէտի , “Եման իւղէրիմտէ տուր տա պէնի էօլտիւր . զիրա պէնի սրգլէթ գախիատը . չիւնքի իչէրիմտէ տաչա նէֆէսիմ տիւրիւստ տիւր” : Իմտի իւղէրինտէ տուրտու՝ , վէ օնու էօլտիւրտիւմ . չիւնքի տիւլտիւքտէն սօնկրա՝ եաշամայաճաղը փէք աշիքեարէ իտի , անտէն սօնկրա պաշընտան թաճը , վէ պիլէյիտէն պիլէզիլինի ալտրմ ,

վէ կֆէնտիմէ կէթիրտիմ” : Ասքին Գաւիթ օնու
էվվէլա Րապպըն մէսիհինի էօլտիւրմէյէ գօրգմա-
տընմը տէյիւ աղարղատը , վէ սօնկրա էմը էյլէտի ,
քի օնու էօլտիւրսիւնլէր • վէ տէտի , “Գանըն պօյ-
նունա օլսուն , զիրա Րապպըն մէսիհինի սէն էօլ-
տիւրտիւյիւնէ աղզըն շահատէթ էյլէտի” :

Գաւիթին Սաուլ վէ Եօնաթան իչէն շէրտէն
Էսս :

(Օ) Ը զէման Գաւիթ՝ Սաուլ վէ Եօնաթան ի-
չիւն եաս չէքիպ՝ իչպու ֆիղանը օգուտու • “Գա-
րայէլին տիլպէրլէյի եիւքսէք եէրլէրտէ էօլտիւրիւ-
տիւ , գահրամանլար նասըլ տիւշտիւլէր : Պունու
Աատա սէօյլէմէյին , Ասքէլօն սօգաղարընտա խա-
պէր էթմէյին , քի էճնէպի դաիֆէլէրին գըղա-
րը սէվինմէսինլէր , սիւննէթսիղէրին գըղարը շաղ
օլմասընլար : Ա՛յ Աիլպօա տաղարը իւզէրինիզէ
չի՛հ տիւշմէսին , նէ տէ եաղմուր եաղսըն՝ նէ տէ իւ-
զէրինիզտէ դուրֆանտա գարլարը օլսուն , չիւնքի
գահրամանլարըն գալգանը օրայա աթըլտը • Սա-
ուլուն գալգանը եաղ իլէ մէս՛հ օլունմամըշ կիպի ,
գաթլ օլունմուշլարըն գանընտան գուվէթլիլէրին
եաղընտան • Եօնաթանըն օգու կէրի տէօնմէղ իտի :
Սաուլ վէ Եօնաթան էօմիւրլէրինտէ մահպուպլար
սէվիլիւլիւլէր իտի , էօլիւմլէրինտէ տէ այրըլմատըլար •
գարթալարտան թէզիք վէ արսլանլարտան գուվ-
վէթլի իտիլէր : Ա՛յ Եէրուսալիմ գըղարը՝ սիզէ տա-
հա պաշգա շաղըգլար ըլա գըրմըղըլար կիտիրէն՝
կէյիմլէրինիզին իւզէրինէ ալթըն տագըմլար տա-
գան՝ Սաուլա եաս էյլէյին , Գահրամանլար ճէն-

կին օրթասընտա նասըլ տիւշտիւլէր : Ե՛ւ Եօնա-
թան՝ եիւքսէք եերլէրին իւղէրինտէ էօլտիւ-
րիւլտիւն : Գարընտաշըմ Եօնաթան՝ սէնին իչիւն
ճիյերիմ սըղըլար . պանա փէք մահպուպ իտի . պա-
նա օլան մուհապպէթին աճայիպ իտի , գարըլա-
րըն սէվկիւսինտէն եէյին իտի : Գասըլ տիւշտիւ-
լէր գահրամանլար . վէ ճէնք ալէթլէրի զայ օլ-
տուլար'' :

Տէօրտիւն՝ Պաղըն իւղէրինէ Ռուհապուլար :

Գաւիթին իքինճի տէֆա՝ Սաուլուն է՝օմրիւ-
նիւ՝ ույուր իքէն Լպիսայ օնու պիր վուրուշ իլէ
էօլտիւրմէյէ իսթէտիյի զէման խէլաս էյլէմէսի՝ օլ
եարամազ փատիշահա կիւնահ իշլէտիյինի՝ աի-
վանէ հարաքէթտէ պուլունտուղունու՝ վէ զայէթ-
լէ եանղըլ էթտիյինի իգրար էթտիրտի : Լաքին
Սաուլ էյերչի պիր տագիգա գապահաթըլ օլտու-
ղունու անկլայարագ փիշմանըգ կէօսթէրտի իսէտէ
սահիհ թէվպէյէ կէլմէմիշիտի : Լտէմին հարա-
քէթինէ տօղըուլուգ կէթիրմէյէն փիշմանըգ իշէ
եարամազ : Լլահըն Բուհու Սաուլու թէրք էյ-
լէմիշիտի . վէ օնտան սօնկրա օ կէօրիւնիւրքի ,
իսթէտիյի կիպի կիւնահտան կիւնահա՝ տիւշմէք-
տէ օլտու : () պա՛ղէն պիր տագիգա գալպինտէ
գապահաթըլ օլմագ աճըսընը տույտու . լաքին եա-
րամազ գարիքլէրինի թէրք էտիպ տէ Բապպա աէօն-
մէտի : Գաւիթին՝ "Պէն պիր կիւն Սաուլուն էլին-
տէն հէլաք օլուրում" տէյիւ սէօղլէրինի տինկլէմէսի՝
եիւրէյէ աճը՝ վէրիր : Գաւիթէ՝ ճիւմլէմիղէ տախի
կէրէք օլտուղու կիպի՝ վաճիպ իտի քի , "Եա՛ Բապպա՝

իմանըմբ արթըր՝ տէսին : ()նուն Սաուլ դարա-
Ֆրնտան պիր ԹէՏիքէ շիւպՏէսինտէ օլմաղա փէք
աղ սէպէպի վար ըտը , չիւնքի օնուն էօլիւմիւ
կիւնիւ Տէման եէթիշմիշ իտի :

Գաւիթ Սաուլուն էօլիւմիւ խապէրինէ սէ-
վինմէտի , էյէրչի Սաուլ օնուն էն պէօյիւք
տիւշմէնի իտի իսէտէ . իլլա օնուն իչիւն վէ Եօ-
նաթան իչիւն խիւլիւսիւ փաք իլէ եաս շէքտի :
Պու Տարաքէթի՝ քէնտինտէ պիր միւրիւվիլէթ-
քեանի վէ ա՛լիճէնապ բուՏ կէօսթէրիր : Գուր-
թարըճըմըղ պիղէ էմր էտէր քի , տիւշմէնլէրիմիղի
սէվէլիմ : Գաւիթ Սաուլուն վէ Եօնաթանըն
Թէնլէրինի կէօմէն քիմսէյի մէտՏ էյլէտի , վէ օնա
պէրէքէթ օգուտու , վէ օնա պաՏճիշ իՏսան էյ-
լէտի . վէ օնլարըն զիքրինէ պիր մէտՏ շիրի եաղ-
տը : Վրիստոս էֆէնտիմիղ՝ "Տիւշմէնլէրինիղի սէ-
վին , վէ սիղէ լա՛նէթ օգույանլարա խայըր տուա՛
օգույուն" տէտի : ()լ զէմանըն ֆէննա՛ ա՛տէթլէրինէ
կէօրէ , պուլուրուղ քի՝ Գաւիթին չօգ գարըլարը
վար ըտը . վէ օնլարտան պա՛ղսընը փութիէրէսթ
գաիֆէլէր իչինտէն ալմըշըտը : ()նուն օղուլա-
րընտան Մմնօն՝ Մպիսալօմ՝ վէ Մտօնիա փութիէ-
րէսթ գարըլար էվլատլարը իտի :

ՊԼՊ 5

Գաւիթին Հէպրօնիա Յոսօնըն իւղէրինէ
Քապիշտի օլպուղու :

Մնտէն սօնկրա Գաւիթ Մապպա տանըշտպ
տէտի , "Տուգա շէՏիրլէրինին պիրինէ չըգայլմ"

մը” : Ա է Րապպ “ Հեպրոնա չըգ ” տէտի : Իմտի
 ‘Պաւիթ վէ ատէմէրի Տէր քէս Փամիլնասը իլէ պե-
 րապէր օրայա չըգըպ’ Հեպրոն շէՏիրէրինտէ սա-
 քին օլտուլար : Ա է օրայա Եհնուտիսման էՏալի-
 սի վարըպ’ օնու Յուգանըն իւզէրինէ փատիշաՏ
 մէսՏ էլէտիլէր : Ընտէն սօնկրա Պաւիթ Սաուլու
 Եապէշ Կիլիատ ատէմէրի տէՓն էլէմիշ խիլիինի
 իշիթտիքտէ անլէրէ խապէր կէօնտէրիպ տէտի .
 “Սիզ էՓէնտիմիզ Սաուլա պու իՏսանի էլէլիպ
 օնուէն օղու Եօնաթմանը տէՓն էլէտիլիինիզ իշիւն
 Րապպտէն միւպարէքլի օլասընըզ , պունու էթ-
 տիլիինիզ իշիւն Րապպ սիզէ իՏսան էլէլէ : Իմ-
 տի Տալէա դայրէթլէնին չիւնքի էՓէնտիինիզ Սա-
 ուլ էօլտիւ վէ Յուգա խանէսի պէնի իւզէրէրինէ
 փատիշաՏ մէսՏ էլէտի” :

Հէման պու վազըթլարտա Պաւիթ Յուգա
 փատիշաՏը օլտուգտա , Սաուլուն եալընըզ սաղ
 գալան պիր օղու Իսպօսէթ Իսրայէլ իւզէրինէ
 փատիշաՏ օլտու : Ա է մուգատտէմ Սաուլուն սե-
 րասքէրի օլան Ըպնէր պունուէն իլէ պիր օլտու-
 ղունտան՝ Սաուլուն խանէսի իլէ Պաւիթին Փա-
 միլնասը արասընտա ճէնք օլտու : Ա է լաքին պու
 ճէնքին մապէյնինտէ Ըպնէր Իսպօսէթէ կիւճէն-
 տի , վէ օնա ասը օլտու , վէ Հեպրոնա Պաւիթէ
 կէլիպ տէտի : “Ա յարայըմ ճիւմէ Իսրայէլի է-
 Փէնտիմ՝ փատիշաՏա ճէմ էտէլիմ , քի սէնին իլէ
 աՏա քէսիշէլէր , վէ նէ գատարլարընըն իւզէրինէ
 ճանըն իսթէրսէ ճիւմէսինէ փատիշաՏըգ էտէսին :
 Ա է Պաւիթ տէ Ըպնէրի վէ եանընճա կէլէն իլի-
 մի ատէմէրինի գապուլ էլէտի , վէ օնլարա ետտի-
 րիպ իշիրտիքտէն սօնկրա սէլամէթ իլէ սալը վէրտի :

նուն գանձնը սիզին էլննիզտէն դալապ է թմե-
 յիմմի՝, վէ սիզի եէր եիւզիւնտէն Տէլաք է թմե-
 յիմմի: Ա է էմր էյէտի, վէ խըզմէթքեարլարը
 օնլարը գաթլ էտիպ՝ էլէրինի, վէ սյադլարընը
 քէստիլէր, վէ անլէրի շէպրօնտա աստըլար:
 Ընտէն սօնկրա Խսպօսէթին պաշընը ալտըլար, վէ
 շէպրօնտա Ըպնէրին մէզարընա տէֆն էյէտիլէր:

Խարայէլ լէլէրին՝ Գաւիթէ Փաթիշահլարը
 էյէտիլէր:

() Ը զէման ճիւմլէ Խարայէլ գապիլէլէրի ար-
 թըդ Խսպօսէթին էօլտիւյիւնիւ կէօրտիւքտէ,
 շէպրօնտա Գաւիթէ վարըպ տէտիլէր. «Եթէ
 պիզ սէնին քէմիյին վէ էթին իզ: Աէէնլէրտէտէ
 Սաուլուն փատիշահլըզընտա սէֆերլէրէ պիզի սէն
 կէօթիւրիւրիւտիւն, վէ պիզի վէդանըմըզա սէն
 կէրի կէթիւրիւր իտին: շէմ տախի Բապպ սանա
 գազմըմ Խարայէլի սէն կիւտէճէքսին, վէ սէն օ-
 նուն սուղանը օլաճագսըն՝ տէտի: Աէօյլէճէ ճիւմ-
 լէ Խարայէլ շէճլէրի Գաւիթէ կէլտիլէր, վէ օն-
 լար իլէ աճտ քէսիշտի. վէ օնու Յուդանըն շէճ-
 լէրինին էթտիյի կիպի իւզէրլէրինէ փատիշահ մէսճ
 էյէտիլէր:

Գաւիթին Երոստիպէ Փաթիշահլարը, շէրտանն
 օնա իէօնտիւրիլէր հեթիլէր, օնուն Աիլէսիլէր
 իլէ ճէնլէր:

Գաւիթ շէպրօնտա եէտի պուշուգ երլ Յու-
 դանըն իւզէրլինէ փատիշահլըգ սիւրտիւ. օթուզ

իւչ երլ տախի Երուսաղիմտէ Յուդա իլէ Իսրայէլն իւզէրինտէ փատիշաճըգ սիւրտիւ : Երուսաղիմ Եէպուսիլէրին զապդընտա իտի . Վաւիթ իպթիտա օրայա վարտըգտա , էվվէլա օնա գարշը տուրտուլար , ամմա աղ վագըթտան սօնկրա օնլարը եէնտի , վէ շէճիրի պիւթիւն պիւթիւնէ զապդ էյլէտիքտէն սօնկրա՝ էդրաֆընա զօրլու Տիսարլար պինա էյլէտի . վէ կիւնտէն կիւնէ գուվվէթի արթմատա իտի . չիւնքի Լսքէրլէրին Բապպը օնուն իլէ պէրապէր իտի :

Վէ Սիւր փատիշաճը շէրամ Վաւիթէ էրէզ աղաճլարը իլէ տիւլկէրլէր վէ տուվարճըլար կէօնտէրտի , վէ օնա պիր էվ եափտըլար : Պատէճու գարըլարընըն վէ օտալըգլարընըն սայըսընը արթըրտը : Վէ Երուսաղիմտէ չօգ օղուլարը վէ գըզարը տօղտուլար , լաքին Ֆիլիսթիլէր Իսրայէլիլէրին օնու քէնտիլէրինէ փատիշաճ էյլէտիքլէրինի իշիթտիքտէ , ա՛սքէր թօփլատըլար , վէ իւզէրինէ սէֆէր էյլէտիլէր : Վաւիթ տէ Բապպ թա՛ալայա տանըշտըգտան սօնկրա՝ գարշըլարընա չըգըպ՝ անլէրի վուրտու , շէյլէքի փութլարընը պըրագտըլար , վէ գաշտըլար . վէ Վաւիթ Տէմատէմլէրի օնլարը աթէշէ եագտըլար : շայլի զէմանտէն սօնկրա Ֆիլիսթիլէր իւզէրինէ պիր տաճա սէֆէր էթտիլէր , վէ Բաֆայիմ տէրէսինէ եայլտըլար . Վաւիթ իսէ եինէ Բապպա տանըշտըգտա , Բապպ թա՛ալա Տազըէթլէրի տէտիքի . "Օնլարըն իւզէրինէ չըգմա , իլա տուտ աղաճլարընըն գարշըսընտան տօլայը օնլարը կէրիտէն գուշաթ , վէ աղաճլարըն թէփէսինտէ Տիւճիւմ սէսի իշիթտիլին կիպի՝ թէզ իւզէրլէրինէ եիւրիւ ,

ղերա Վապու սէնինն էօնիւնճէ չըգըպ՝ Պիղիսթի-
լէրին ասքերինի վուրաճագ տըր՝ : Իմտի Վաւիթ
պէօյլէ էյլէտի , վէ օնլարը վուրուպ գըրտը :

Պէշնճէ Պապըն իւլէրինն Ռուհայալար :

Վաւիթին խանէսի կիթտիքճէ պէօյիւտիւ ,
լաքին Սաուլունքի կիթտիքճէ քիւշիւլտիւ : Պու՝
Վաւիթին օղլու Յիսուս Վրիստոսս պիր թէշ-
պիհ իտի . քի օնուն փատիշաշլըղը պիւթիւն տիւն-
եանըն իւզէրինէ օլմաղա թագտիր օլունմուշտուր .
շէյղանընքի իսէ օնուն էօնիւնտէ՝ գարանլըղըն ըշըգ
էօնիւնտէ մաշվ օլտուղու կիպի մաշվ օլաճագ :
Վաւիթ ազար ազար եիւճէլտի : Իպթիտա Պէյթ-
լէհէմտէ պիր չօճուգ իքէն մէսճ օլունտու : () թուղ
եաշընա վարընճա , փատիշաշլըգ թախթընա չըգ-
տը , վէ Հէպրօնտա Յուդանըն իւզէրինէ փատի-
շաշ նասպ օլունտու . վէ պունտան եէտի սէնէ
սօնկրա Յուդա իլէ Իսրայէլին իւզէրինէ փատի-
շաշ օլտու : Սէսիանըն փատիշաշլըղը տախի ազար
ազար եայլըր : Եյլէրչի Վրիստոս կէօքտէ թախթըն
իւզէրինտէ իսէտէ՝ տաշա կէօրմէյօրուղ քի՝ ճիւմ-
լէսի օնուն ալթընա գօնտու . լաքին օ՝ թա քէնտի
տիւշմէնլէրինին ճիւմլէսի պագլարընըն ալթընա պա-
սամագ օլունճայատէք փատիշաշլըգ սիւրէճէք տիր :

ՊԼՊ 6

Վաւիթին Հէհարէլ սանտուղունս Երուսալէմէ
իւլէրինն :

Վաւիթ Երուսալէմտէ կվինտէ ըաշաթ պուլ-
տուղու կիպի՝ գարար էյլէտի քի , Վապարն սան-

տուղուհու Վարեաթեարիմտէն կէթիրսին , քի օրատա իյիրմի երլ էվիլէլ Յիլիսթիլէրտէն պրրագըլը իտի : Իմտի օթուզ պինկ ատէմ իլէ կիտիպ սանտուղու ալտը , վէ պիր ճէտիտ արապա իւզէրինէ գօտու , վէ արապա կիտէր իքէն՝ օ քէնտիսի վէ Խորայէլ խանէսի Տեր նէվ միւսիգի ալէթլէրի չալըպ օյնարլարըտը : Աքին եօլուն պիր մաճալինտէ էօքիւզլէր սանտուղու սարսալատըլար , վէ () զաօնու տիւշմէքտէն մէքս էթմէք իչիւն՝ էլին ուզաթտը , վէ Տէման օ սաաթ Բապպտան էօլտիւրիւլտիւ . չիւնքի Բապպ օնա քեաՏինլէրտէն զայրի պիր քիմնէ տօգանմայա տէյիւ էմը էյլէմիշ իտի : Ալէ պու շէյ Վաւիթի օ գատար Թասալանտըրտըքի՝ սանտուղու () պէտէտօմուն էվինտէ պրրագտը , վէ օնու օ զէման Երուսալիմէ կէթիրմէտի :

Աքին իւչ այտան սօնկրա նաղարալար վէ շամաթա իլէ՝ վէ պօրու սէտասը իլէ Երուսալիմէ կէթիրիլիպ Վաւիթին մախսուս գուրմուշ ուտուղու չատըրըն օրթասընա գօնուլտու : Ալէ Լլաճա պիւթիւն եանմա գուրպանլարը վէ սէլամէթ փէշքէլէրի արզ էյլէտի . վէ էվիլէլա ասքէրլէրին Բապպընըն իամի իլէ գավմը միւպարէքլէտի . վէ սօնկրատա քէնտի խանէսինի միւպարէքլէմէյէ տէօնտիւ : Ընճագ օնուն էՏիլ Սաուլուն գըզը Միխալ սանտուղուն չատըրա կէթիրիլի իքէն՝ էօնիւնտէ սէվինէրէք սըչըայըպ օյնատըզը իչիւն օնա սիթէմ էթտի : Օանն օլունուր քի Վաւիթ ալթմըշ սէքիղինճի Մէզմուրու պու վագանըն էսնասընտա եազտը :

Պատմական Բնագրերն հեյրեղէնի պէս եւեւեւ
Ֆրոմ եւեւեւ :

Պաւլոս ճիւղէ տիւղմանլարընտան ըստ ճաթ
պուլտուքտան սօնկրա , Նաթան փէյղամպէրի չա-
ղըրըպ տէտի . “Նշթէ շիմտի պէն էրղ աղաճըն-
տան եափըլըն էվտէ օթուրուրում , Բապպ (Թա) -
ալանըն սանտուղու իսէ չատըր օրթասընտա տու-
րուր” : Ա է Նաթան փատիշաչա տէտի . “Պալ-
պինտէ նէ վար ըսա էյլէ , զիրա Բապպ պէրապէ-
րինճէ տիր” : Ա է օլ կէճէտէ Նաթանա Բապպ
կէօրիւնիւպ տէտի . “Ա ար գուլում Պաւլոս տէ
քի , Բապպ պէյլէ սէյլէր . Պէն Բարայէլ օղու-
լարընը Արըրտան չըգարտըղըմ կիւնտէն պէրու-
ասլա հէյթէլտէ սաքին օլմամըն՝ իլլա չատըրտան
չատըրա տօլաչըպ կէղմիշիքէն , սէն պանա հէյթէլ
եափմագ մը իսթէրսին : Հիչ Բարայէլ իսալ-
գընա պանա նիչիւն էրղ աղաճընտան հէյթէլ
պինա էթմէտինիղ տէտիմմի : Ա ար իմտի գուլում
Պաւլոս տէ քի , Պէն սէնի գալմըմ Բարայէլին
սուլանը օլմագ իչիւն գօյունլարըն աղըլընտան
ալտըմ , վէ պէրապէրինճէ օլուպ տիւղմանլարընը
հէլաք էյլէտիմ : Տախի պէն գալմա եէր թային
էտէճէյիմ , քի օնլարը օրայա տիքէճէյիմ , վէ
օրատա արթըգ ալարէ տօլաչմայաճագլար , նէ տէ
օնլարը էվիլէլքի կիպի պինամուս օղուլարը ինճի-
տէճէք տիր : Հէմ Բապպ տէր քի . Սանա քէն-
տիսի էվ եափաճաք , վէ սէն աթալարըն իլէ
ույուտուքտէն սօնկրա՝ զիւրրիւյէթինի գալտըրա-
ճաղըմ , վէ օնուն փատիշաչըղընըն թախթընը է-
պէտէն գալի էտէճէյիմ : () պէնիմ իսմիմէ հէյ-

քէլ ետփածագ տրր վէ պէն օնա պապա՝ օ տա պա-
նա օղուլ օլածագ տրր : Լշյէր պինամուսլուգ իշ-
լէրսէ , օնու ինսան տէյնէյի իլէ թէրպիյէ էտէ-
ճէյիմ , ամմա իհսանըմ օնտան կիթմէյէճէք տիր ,
Սաուլտան կիտէրտիյիմ կիպի : Ա է էվին վէ փա-
տիշահլըղըն էպէտէն սէնին էօնիւնտէ դավի օլա-
ճագ տրր . թախթըն էպէտիլ ապատ դայիմ օլածագ
տրր” : Ա է ‘Կաթան ‘Կաւիթէ ճիւմլէ պու սէօզ-
լէրէ պիւթիւն պու րույայա կէօրէ սէօյլէտի :

Դա-նէ Բապպը՝ Չա՛ղլէրի էլէ-ն Ռ-պարէրէպէն ,
վէ օնլարըն իճրո օլմարըն նէյապ էյլէպէն :

Պաւիթ օլ զէման հալվէթէ կիրիպ՝ Բապպըն
հուղուրունտա օթուրտու , վէ տէտի . “Պէն քիմիմ՝
եա Բապպ Մլլահ՝ վէ պապամըն էվի քիմտիր , քի
պէնի պու տէրէճէ եիւճէլէտին : Մմմա պու տա
սէնին կէօղլէրինէ քիւչիւք կէօրիւնտիւ . զի-
րա գուլունուն խանէսինին հագգընտա կէլէճէք փէք
ըրագ զէման օլածագ շէյլէր իչիւն սէօյլէտին :
Պու ինսան դարիգի միտիր եա՛ Բապպ . արթըգ պէն
սանա նէ՞ տէյէպիլիրիմ : Ճ՛իւմլէ պու աղիմ շէյի
գալպինճէ էյլէտին , քի օնու գուլունա պիլտիրէ-
սին : Եա՛ Բապպ թիա՛ալա՝ սէն Մլլահ ու աղիմիւշ-
շանսըն , հիչ պիր մէնէնտին եօգ տուր , նէ տէ
սէնտէն մաատա Մլլահ վարտրր : Եէր իւղիւնտէ
գավմըն Իսրայէլ կիպի միլէթ հա՞նկիտիր , քի
օնու սէն քէնտին իչիւն գուրթարմաղա կէլտին .
վէ օնու նամլը էյլէտին , վէ օնու քէնտինէ գավմ
սապիթ էթտին , վէ օնուն Մլլահը օլտուն : Ա է
շիմտի եա՛ Բապպ թիա՛ալա գուլունուն հագգըն-

տա՝ վէ օնուն խանէսինին հագգընտա սէօյլէտիյին սէօզիւնիւ պէր գարար էյլէ . վէ սէօյլէտիյին կիպի էյլէ : Օ՛իրա սէն եա՛ գուտրէթլի Րապպ՝ Խարայէլին Մլաճը՝ գուլունա սանա էվ եափաճաղըմ տէտին . օնուն իչիւն գուլունուն սանա պու նիյաղը էթմէք գալպինէ կէլիշտիր : Խմտի հալա գուլունուն խանէսինի պէրէքէթլէմէյէ բաղի օլ , թաքի էպէտէն սէնին հուղուրունտա օլտուն . զիրա սէն սէօյլէտին եա՛ Րապպ Մլաճ” :

Ալլընճը Պապըն իւլէրինէ Ռալահապալար :

Գաւիթ պիր տինտար քիմսէ օլմաղըլա , Մլաճա ի՛պատէթի զայրէթինտէն՝ Մլաճըն հուղուրունուն թէշպիճի օլան շէհատէթ սանտուղունու քէնտինին օնուն իչիւն հաղըրլատըղը չատըրա կէթիրմէյէ զայրէթ ու արզուսու չօղ ուտու : () Մլաճըն խանէսինի՛ իսմինին օլ թաճրիր օլտուղումէքեանը սէվէր իտի . վէ տէտի . “Ա՛է՛ գատար սէվկիւլիւ տիւր չատըրլարըն՝ եա ա՛սքերլէրին Մլաճը Րապպ : () օրատա պիր գափուճու օլմայը՛ եարամաղըղըն չատըրլարընտա սաքին օլմագտան խայըրը՛ սայար ըտը : Սանտուգ քէնտի մաճալինէ չատըրա կէթիրիլտիյինտէ , օնուն սէվինճի վէ ֆերրաճը զայէթ ա՛ղիմ՛ իտի : Գուրթարըճը իլէ ա՛ղիղ կէօքտէ սաքին օլմաղա իւմիտ էտէնլէր՝ օնուն եէրտէ օլան մագտէսէսինի սէվմէքտէ գուսուրլարը օլմմաղ : Իշպու փատիշաճ՝ թախթընա սապիթ վէ գայիմ՛ օլտուղու կիպի՛ Եէհօվանըն իպատէթի իչիւն պիր հէյքէլ պինա էթմէյէ արզու էյլէտի . լաքին պունու էյլէմէյէ Րապպ օնա իղին վէր-

մէտի . չիւնքի չօգ գան տէօքմիւշիտի : Պու ճիւմլէ իլէ Բապպ օնա տէտի . “Ելլէ՛ երբեքննն ինչ ունն գալլիննէ գօրսոնն” : Երբաճամընք քէնտի օղլունու գուրպան սունմաղա իսթէմէտի՝ վէ Բաւիթին Բապպա պիր խանէ պինա էթմէյէ իսթէմէտի՝ իքիտի տախի ա՛մէլի իճրա էթմի՛շ կիպի գապուլ օղլունտուլար . Բապպ գալլէ պագար , վէ ինսանա նիյէթ ու մերամըննա կէօրէ ի՛վաղ վէրիւր :

ՊԼՊ 7

Պատելինն արշամարըննը էէննոյ օնլարը
 ինչպիսիք գուլ էյլէպիլէ :

Ընտէն սօնկրա Բաւիթ Նիլիսթիլէրի վուրուպ՝ օնլարը իթաաթէ կէթիրտի : Ս՝ոարիլէրի տէ խարաճկիւզար րայա էյլէտի : Ա՛է Սօպա փատիշաճընը տա վուրուպ՝ պինկ արապասընը՝ ետի եիւզ աթլըսընը , իյիրմի պինկ տէ եայան ասքէրինի ալտը : Սիւրեանիլէրի տախի վուրուպ օնլարտան իյիրմի պինկ եէտիր ալտը , վէ Սիւրիայա գարավուլար գօտու . շէօյլէքի Սիւրեանիլէր տախի օնուն խարաճկիւզար րայալարը օլտուլար . չիւնքի Բապպ օնու ճիւմլէ եօլարընտա պէր խօրտար էտէրիտի : Տիւշմանլարընտան պաքըր վէ ալթուն գալգանլար վէ կիւմիւշ վէ պագըրր ալատանլըգլար ալտը , վէ Բապպէ վագֆ էյլէտի . վէ Խսրայէլինն չէմ Տուգանընն իւզէրիննէ սալգանաթ սիւրիւպ՝ ճիւմլէ խալգա չէօքմիւ ատալէթ էտէր իտի :

Պատմիչն՝ Եօնաթանըն օղլուանն իհասն
 կեօնեհրպիչն :

Պուենտան սօնկրա Պաւիթ տէտի . “Սաու-
 լուն խանէսինտէն տաճա պիր քիմսէ գալտը մը քի՝
 Եօնաթանըն խաղըը իչիւն օնա էյլիք էտէյիմ” :
 Ա է Եօնաթանըն Սէֆիպօսէթ նամ պիր օղլու-
 նուն սաղ գալտըղընա ալեաճ օլտուգտա , օնու եա-
 նընա կէթիրթմէյէ կէօնտէրտի : Ա է օ կէլտիք-
 տէ՝ օնա տէտի . “Ղօրգմա՝ եա՛ Սէֆիպօսէթ . զիրա
 փէտէրին Եօնաթանըն ճաղըըը իչիւն պէն սանա
 իճսան կէօսթէրէճէյիմ , վէ տայմա պէնիմ սօֆ-
 րամտա եէյէսին” : Իմտի Սէֆիպօսէթ Եերուսա-
 լիմտէ սաքին օլուպ փատիշաճըն սօֆրասընտա եէր
 իտի :

Պատմիչն զնա կիւնաւընա պիւշպիւնն ,
 հէ՛ Ուրիայը Էօլպիւրպիւնն :

Պատէճու Պաւիթ Եօապը Իսրայէլիւնը
 իլէ պերապէր Ըմօն օղուլսընըն իւզէրինէ սէ-
 ֆէրէ կէօնտէրտի , քի Րապպաթ շէճիրինի մու-
 ճասէրէ էյլէսինլէր . քէնտիսի իսէ տաճա Երու-
 սալիմտէ իտի : Աէճէնին պիրինտէ՝ եաթաղընտան
 գալգրպ կվինին տամը իւզէրինտէ կէղինիր իքէն ,
 գարըտան պիր փէք կիւզէլ գարը կէօրտիւ քի եայ-
 գանըր իտի : Ա է օնուն Հէթի Ուրիանըն էճի
 օլտուղունու էօյրէնտիքտէ , ատէմ կէօնտէրիպ է-
 վինէ կէթիրթտի . վէ օնուն իլէ զինայա տիւշտիւ :
 Ընտէն սօնկրա Եօապա խապէր կէօնտէրիպ՝ “Հէ-
 թի Ուրիայը պանա կէօնտէր” տէտի : Ա է օ եա-

նրնա կէլտիքտէ , Եօապըն վէ ասքէրինին հալինի վէ ճէնկին էհվալընը սիւալ էյլէտիքտէն սօնկրա՝
 “Վար էվինէ էնտէ այագլարընը եայգա” տէտի :
 Իմտի Ուրիա փատիշահըն սարայընտան կիթտի ,
 ամմա գափուտա փատիշահըն գուլարը իլէ ույու-
 տու , վէ էվինէ կիթմէտի :

Պաւիթ պուսու իշիթտիքտէ , օնու շաղըրըպ տէտի . “Վէն եօլտան կէլմէտինմի . իմտի նիշիւն էվինէ էնմէտին” : Վէ Ուրիա տա ճէվապ էթտի . “Պիւթիւն Իսրայէլ վէ Յուգա շատրըլարտա օթուրուր իքէն , վէ Եօապ հէմ էֆէնտիմ փատիշահըն գուլարը գըրտա օրտուտա եաթար իքէն , պէն էվիմէ կիտէյիմտէ գարըմիլէ եէյիպ իշիպ ույգույամը վարայըմ” : Օլ զէման Պաւիթ Ուրիայա տէտի . “Ղօյլէ օլտուգտան սօնկրա՝ եարընա գատար տա պուրատա օթուր . վէ սապահըսը պիր մէքտուպ եազտը , վէ Ուրիանըն էլի իլէ Եօապա կէօնտէրիպ տէտի . “Ուրիայը էն գըզկըն գավղանըն էօնիւնէ սօգ , վէ սիզ կէրի չէքիլի վէրին , թաքի վուրուլուպ էօլտիւն” : Իմտի Եօապ Ուրիայը պիր մահալէ թայըն էյլէտի , քի օրատա շէհիրին էն գուվվէթիլէրի գարշըսընա չըգաճաղընը պիլիբ իտի : Վէ օնլար չըգըպ՝ Եօապ իլէ ճէնք էթտիքլէրինտէ , ատէմլէրինին պիր գաշընը էօլտիւրտիւլէր . օնլարըն արասընտա Ուրիա տա վուրուլու :

(Օլ զէման Պաւիթ խապէրճի սալտը , քի գավղանըն ագըպէթինի՝ հէմ Ուրիանըն էօլտիւլիւնիւ իլամ էյլէտին : Վէ Ուրիանըն էհլի՝ էրինին էօլտիւրիւլտիւլիւնիւ իշիթտիքտէ՝ օնա եաս էտիպ աղլատը : Վէ լաքին եասը թէքմիլ օլտուգ-

տան սօնկրա , Գաւիթ կէօնտէրիպ օնու էվինէ ալտըրտը . վէ օնու քէնտինէ գարը ալտը : Լնճագ պու հարաքէթի Բապպ Թա'ալա հաղըէթլէրինի փէք կիւճէնտիրտի :

Գաւիթին պու կիւնահա տիւշմէսինին եիւրէ- յի աճըտըը նագլիյէթինի իշիտիպ տէ կէօղ եաշը տէօքմէմէք գապիլմի տիր : Իղվա վէրիճի տիւշման- տան եէնիլտի , վէ կիւնահա կիրիֆտար օլտու . վէ սօնկրա կիւնահաշընը էօրթմէք իչիւն գան տէօքտիւ : Իգպալի տէօվլէթի օնու կիւնահա տիւշիւրտիւ . Լաքին Բապպ օնու եինէ տիւղէլտիպ գալտըրտը :

Նախնին Գաւիթի «եօյլէպիյի Ջաւլէ» :

Վէ Բապպ Թա'ալանըն գարաֆընտան Գա- թան փէյլամպէր իրսալ օլունմաղ իլէ , Գաւիթէ վարըպ տէտի . “Շէհիրին պիրինտէ իքի ատէմ վարըտը . պիրի զէնկին վէ պիրի ֆուգարատէն ի- տի : Գէնկինին փէք չօգ սիւրիւլէրի վէ սըղըր- լարը վարըտը . ամմա ֆուգարանըն պիր տիշի գուղուճուղունտան ղայրը պիր շէյի եօղուտու , քի օնու սաթըն ալըպ պէսլէտի , վէ էվլաթլարը ի- լէ պէօյիւրիւտիւ , օնուն եէտիյի էքմէքտէն եէր՝ վէ իչտիյի գատէհտէն իչէր իտի , վէ օնուն գըղը կիպի գօյնունտա եաթարըտը : Վազթ իլէ՝ զէնկին ատէմին պիր եօլճուսու կէլտի , վէ պու կէլէն եօլճու մըսաֆիրինի գօնագլամագ իչիւն գօյունլա- րընտան վէ սըղըրլարընտան պիրինի պօղաղլամա- ղա էսիրկէտի , վէ զավալու ֆուգարանըն տիշի գօյունունու ալըպ թէտարիք կէօրտիւ :

Գաւիթ պունու իշիթտիյի կիպի , էօրքէլէ-

նիս) օտէմ հագգընտա փէք ղաղէպլէնտի, վէ
 'Կաթանա տէտի. "Բապպըն էօմրիւ հագգը իչիւն
 պու շէյի էտէն ատամ պիրին եէրինէ տէօրթ գօ-
 յուն վէրմէլի, հէմ տէ ճանը օլ ֆագիրի աճըմա-
 տըղը իչիւն միւճէրէթ էօլտիւրիւմէլի տիր": () Ը
 ղէման 'Կաթան 'Կաւիթէ տէտի. "Սէն սին օ ա-
 տէմ: Իշիթ իմտի Բսրայէլ Ալլասը Բապպըն
 սէօղէրինի. Պէն սէնի Բսրայէլին իւղէրինէ փա-
 տիշաս մէս հէյէտիմ, վէ սէնի Սաուլուն էլին-
 տէն գուրթարըպ' էֆէնտինին էվինի սանա' վէ գա-
 ըրլարընը գօյնունա վէրտիմ: Բսրայէլին վէ Յու-
 դանըն էվինի տախի սանա վէրտիմ, վէ էյէր պուն-
 լար սանա աղ կէլտի իսէ, տահա զամմ'էտէր իտիմ:
 'Կիչիւն Բապպըն սէօղիւնիւ ալլագլայըպ հուզու-
 ըումտա պու պինամուսլուղու իշէտին: Հեթի Ու-
 ըրիայը գըրըճ իլէ էօլտիւրտիւն, վէ էչիլինի քէնտի-
 նէ գարը էտինտին: Իմտի հալա պէնի թահգիր
 էյէյիպ Հեթի Ուրիանըն գարըսընը քէնտինէ գա-
 ըրըղա ալտըղըն իչիւն' էվինտէն ասլա գըրըճ ըրագ
 օլմայաճագ: Բապպ (Թ)ա'ալա պէօյլէ սէօյլէր. Իշ-
 թէ պէն սէնին քէնտի էվինտէն' սէնին իւղէրինէ
 պէլա գալտըրաճագըմ, կէօղէրինին էօնիւնտէ գա-
 ըրլարընը ալըպ' օնլարը եագընընկա վէրէճէյիմ. վէ
 օ պու կիւնէշին գարըսընտա օնլար իլէ եաթա-
 ճագ տըր. շիւնքի սէն կիզլի էթտին, ամմա պէն
 պու շէյի ճիւմէ Բսրայէլին էօնիւնտէ' վէ պու
 կիւնէշին գարըսընտա էտէճէյիմ": () Ը ղէման
 'Կաւիթ 'Կաթանա ճէվապ էտիպ տէտի. "Թէվլ-
 պէլէր օլտուն. Բապպա կիւնաս իշէտիմ": Պու-
 նուն իչիւն փէյղամպէր օնա տէտի. "Իմտի Բապպ
 տախի պինամուսլուղունու կիտէրտի. անճագ պու

ա՛մէլ իլէ Րապպըն տիւշմանլարընա քիւֆիւր սէ-
պէպի վէրտոյնն իչիւն՝ սանա օ դարըտան տողան
օղուլ միւճէրրէտ էօլէճէք տիր՝) :

Եկարինճի Պտպըն իւզէրինէ Ռւահուզուար :

Վաւիթին է՛օմրիւնիւն թէվարիսինի՛ էմին վէ
պիղարաղ օլան իլհամի իլահի դալէմինին եազար-
ղընա կէօրէ նազար էտէր իքէն , կէօրտիւք քի ,
Վաւիթ՝ եալան կիւնահընա տիւշտիւ . լաքին շիմ-
տի իղվատան եէնիլիպ՝ զինա վէ գաթլ կիւնահը-
նա տիւշտիւյիւնիւ պուլուրուղ : Պօշ պուլունտու-
ղու պիր տագիգատէ՛ կէօղէրի օնու պու կիւնահա
տիւշիւրտիւ : Վէ՞ գատար էյի՛ օլուրուտու օնա՛
քի՛ Յօք կիպի կէօղէրի իլէ պիր ա՛հտ էտիպ օնու
սագլայայըտը : Վէնտիլէրինի տուրուրլար զանն է-
տէն քիմնէլէրին նէ՞ գատար սէպէպլէրի վար քի՛
տիգգաթ էթսինլէր , քիօլմայա տիւշտիւնլէր : Ղիւմ-
լէմիղ տայիմա՛ Վաւիթին պունտան սօնկրա էթ-
տիյի կիպի՛ տուա՛ էտիպ տէմէլիյիլ քի՛ "Եա՛ Րապպ՝
սէն պէնի եօգարը դութ , վէ էմնիլէթտէ օլաճա-
ղըմ : Վուլունա էյլիք իչիւն էմանէթ օլ" : Վա-
թան փէյղամպէր Վաւիթի կիւնահըլարը իչիւն
պիղարաղանէ թէքտիր էթտիյի կիպի՛ թէվպէսին-
տէ թագրիւր էյլէտիյի սէօղէր նէ՛ գատար թէ-
սիրլի տիր , վէ ա՛ֆիլ իչիւն նէ՛ գատար ճան ու
տիլտէն տուա՛ էյլէտի : Իշպու զիքրէ շայէսթէ
քէյֆիլէթ վուգո՛ւունտա էլլի պիրինճի Սաղմոսու
եազար , քի իպթիտասընտան սօնկունա՛ գատար պիր
գըրըգ եիւրէք վէ ալահալանմըշ րուհուն տույուշ-
լարընը՝ կէօսթէրիւր : Պու Սաղմոստա Վաւիթ

կիւնասլարընը տէյիլ պիր ատէմին գուլաղընա՝
իլա պիւթիւն ա՛լէմին հուղուրունտա իգրա՛ր էյ-
լէտի . վէ օնու պրրագտը քի՛ թա տիւնեանըն սօն-
կունատէք ճիւմլէ կէլէճէք տէհըլէրտէ Խօգունսուն :
() Նուն պունտան էվվէլ՝ եա պունտան սօնկրա պու
կիւնասա տիւշտիւյիւնէ պիր շիւպհէ էտէճէք եէր
եօգ տուր :

ՊԼՊ 8

Պատելիին օլտա էօլախյիւ վէմանպէ նասը
հարախէլէ էյլէպիյի :

Վաթան Վաւիթին էվինէ կիթտիքտէն սօնկ-
րա , շեթի Ուրիանըն դարսընտան օնա սողան
չօճուղու Րապպ թա՛ալա աղըր խասթալըգ իլէ վուր-
տու , վէ Վաւիթ չօճուգ իչիւն Վլահա նիյաղ
էյլէտի , վէ օրուճ դութուպ պիւթիւն կիւն եէր-
տէ եաթար ըտը . վէ հիչ պիր շէյ եէմէյէ իսթէ-
մէղիտի . լաքին եէտի կիւնտէն սօնկրա չօճուգ
էօլտի : Ա շէ գուլսորը պունու Վաւիթէ խապէր
վէրմէյէ գօրգարլար ըտը . լաքին օնլար մապէյ-
լէրինտէ ֆրսըլտաչըր իքէն , օ չօճուղուն էօլտիւ-
յիւնիւ սէզտի , վէ չօճուք էօլտիւ միւ տէյու սիւ-
ալ էյլէտիքտէ , էօլտիւ տէտիլէր :

() Ը դէման եէրտէն գալգըպ եայգանտը , վէ
եաղ իլէ սիւրիւնտիւ . հէմ էսվապընը տէյիշտի ,
վէ Րապպըն հէքքէլինէ վարըպ՝ սէճտէ էյլէտի ,
վէ էվինէ տէօնիւպ էօնիւնէ դա՛ամ գօտուլար ,
վէ ետի : Ա շէ գուլսորը օնա տէտիլէր . “Սի՛նիւն
տահա չօճուգ սաղ իքէն օրուճ դութուպ եաա է-

տէր՝ վէ ույգուսուզ տուրուրուտուն , վէ էօլտիւք-
տէն սօնկրա գալգտըն , վէ եէյիպ իչտին” : Ա ի
Վաւիթ տէտի . “Չօճուգ տաճա սաղիքէն օրուճ
տուլթուպ եաս էյլէտիմ , չիւնքի տէտիմ . Վրիմ
պիլիր պէլքի Րապպ պանա իճսան էտէր , վէ չօ-
ճուգ եաշար . լաքին շիմտի էօլտիւքտէն սօնկրա ,
նիչիւն օրուճ դուլթայրմ արթըգ օնու կէրի կէ-
թիրէ պիլիրմիյիմ . պէն օնա վարաճաղըմ , լաքին
օ պանա տէօնիւպ պանա կէլմէզ :

Վաւիթին պու ա՛մէլինտէն ճիւմլէմիզ իպրէթ
ալմաղա պօրճլույուզ : Տօթլարըմըզ վէ սէվտիյի-
միզ քիմսէլէր խասթա օլտուգլարը դէման Րապ-
պըն հուզուրունտա օնլար իչիւն սաղիքէն նիազ
գըլըպ՝ աղլամալըրը , լաքին օնլար էօլտիւքտէն
սօնկրա՝ ճիւմլէ տուա՛լարըմըզ՝ օրուճլարըմըզ վէ
կէօզ” եաշլարըմըզ ասլա ֆայտէ էթմէզլէր :

Վաւիթին Րապպայը զապտ էլիպէն :

Անտէն սօնկրա Պաթսապա Վաւիթէ պիր
օղուլ տօղուրտու , վէ իսմինէ Սօղօմօն գօտու , վէ
օնու Րապպ սէվտի : Եօապիսէ տաճա Րապպայը
մուհասէրէ էտէր իտի , վէ պու շէճիր թէսլիմ օ-
լունմաղա հաղըր իքէն Եօապ Վաւիթէ խապէր
կէօնտէրիպ տէտի . “Աէլ շէճիրին գարշըսընա օր-
տու գուր , վէ օնու ալ , քի օլմայա օնու պէն ա-
լայրմ . վէ օնա քէնտի իսմիմի վէրէյիմ” : Իմտի
վարըպ Վաւիթ օնու զապտ էյլէտի , վէ փատի-
շահըն պաշընտան թաճընը ալտը , քի օ թաճ պիր
թալանթ ալթունտան իտի . հէմ տէ միւճէվճէր-
լէր իլէ պէզէնմիշ իտի : Ա ի ճիւմլէ գալմ պիւլթիւն
պիւլթիւնէ օնա իղա՛աթ էյլէտի :

Պատկերներն սկսեցին օղորդարարը Լ. մննողն վէ Լ. պատ.
 լուսան սկսեցին սկսեցին մշակագրութի շէրտելի :

Եւ զամանտան սօնկրա՝ Պաւլիթ քէնտի էվին-
 տէն տօլայը փէք շէտիտ մէշագգաթմա օղորատը :
 () զլու Լ. մննող Լ. պատլումուն գրգգարընտաշը թա-
 մարը էտէպսիդ սէվկիւ իլէ սէվէր իտի . վէ ամու-
 ճասընըն օղլու Եօնատապ քէօթիւ մէշըէպլի ատէմ
 օլմաղըլա՝ օնա ֆէնա մուրատընա էրմէք իշիւն՝
 շէօլէ էօլիւթ վէրիպ տէտի քի , " Կնգաստ խաս-
 թա օլ , վէ տէօշէյէ եաթ , վէ փէտէրին Պա-
 վիթ զիարէթինէ կէլտիյի զէման՝ աման գրգգա-
 րընտաշըմ թամարը կէօնտէր , վէ պանա պիր եէ-
 մէք փիշիրսին" տէ : Իմտի օնուն պու էօլիւտիւնէ
 կէօրէ Տէր շէյ թէքմիլ օլունտուգտա , թամար
 օտասընա կէլիպ՝ օնա դա՛ամ Տաղըրլատըգտան
 սօնկա , Լ. մննող օնու զօրուլա դութուպ ըրգընը
 պօզտու : Սօնկրա օնտան սէվտիյի սէվկիւսիւնտէն
 զիյատէ իքրա՛ էթտի , վէ գալգ կիթ տէյու օ-
 նու գօվտու . գուլունա տա էմր էթտի , վէ օնու
 օտասընտան սիւրիւպ չըգարտը , վէ արտընտան դա-
 վույու գալիաթտը : Ս է թամար կէյիմէրինի երը-
 թըպ պաշընա քիւլ սաշտը , վէ աղլայարագ կի-
 տէր իքէն՝ գարընտաշը Լ. պատլումա գալուշտու , վէ
 օ օնա տէտի , " Սագըն Լ. մննող սէնին իլէ պուլուշ-
 մասըն" : () տա պէլի տէտի : Ս է Լ. պատլում օ-
 նա տէտի . Կ՛յ գըլ գարընտաշըմ՝ սէն պունու
 տույմագսըղըղա վուր . զիրա օ՝ գարընտաշըն տըր :
 Ս է թամար գարընտաշը Լ. պատլումուն էվինտէ
 տուլ օթուրտու :

Ս է Պաւլիթ պու շէյի իշիթտիքտէ , զայէթ-

տէն հօրքէլէնտի : Անճագ Ապսալոմ գարընտաշընա էյիտէն քէօթիւտէն Տիւ պիր սէօլ սէօյլէմէտի . վէ իքի երլ միգտարի կէչտիքտէն սօնկրա՝ պիր վիաֆէթ էտիպ՝ ճիւմլէ փատիշաճ օղուլարընը տա՛վէթ էյլէտի . վէ գուլարընա թէնպիճ էյլէտի , քի Ամօն շարապ իչիպ քէյֆ էթտիյի զաման՝ Տիւ գօրգմայրպ օնու էօլտիւրէլէր : Ա է գուլար Ապսալոմուն էմրինճէ Ամօնու էօլտիւրտիւլէր : Օլ զէման փատիշաճըն պագը օղուլարը գալգրպ գաչտըլար , վէ փատիշաճա վարըպ Տուգուրունտա եիւքսէք ավազիլէ Ֆիղան էտիպ աղլատըլար , վէ փատիշաճ տախի Տէմ ճիւմլէ գուլարը պէրապէր աղլաշտըլար . Ապսալոմ իսէ գաչըպ Ասուր փատիշաճընըն եանընա վարտը , վէ օնունուլա իւչ երլ էյլէնտի : Աքին փատիշաճ Տայլի զէման օղու իչիւն եաս էտէր իտի . անճագ ա՛գրպէթ միւթէսսէլլի օլտուգտա , օղու Ապսալոմա վարմաղա արգուլատը :

Ապսալոմուն վէպէրիլինն Էանընա Կէօնիւպ
 Իլլիպիպէն սօնկրա՝ տալ օղուպ օնուն
 Իլլիլիննէ պաշ գալարըպըլ :

Իւչ երլտան սօնկրա Գաւիթ սէրա՛սքերի Եօապա էմր էյլէտի քի Ասուրէ վարսըն , վէ Ապսալոմու Երուսալիմէ կէրի կէթիրսին : Ա է օ կէլտիքտէ , փատիշաճ տէտի քի . “Ա՛րսըն քէնտի էվինէ կիթսին , վէ օ պէնիմ եիւղիւմիւ կէօրմէսին : Իմտի Ապսալոմ իքի երլ Երուսալիմտէ փատիշաճըն եիւղիւնիւ կէօրմէքսիղին՝ քէնտի էվինտէ օթուրտու : Անտէն սօնկրա փատիշաճ Ապ-

Երուսալիմտէ Եանընտա օլան ճիւմլէ գուլարընա՝
 “Վալքըն, գաչըպ Լ, պսալօմտան գուրթուլալըմ”
 տէտի . վէ ճէմի՝ էվի իլէ օնուն արտըսըրա չըգ-
 տը . վէ շէհիրտէն ըրագ պիր մահալտէ տուր-
 տուլար . վէ հէման էվի պէքլէսինլէր տէյու օն օտա-
 լըգ գարը պըրագտը : Ա է ճիւմլէ խալգ օնուն
 արտընճա չըգտը , վէ շէհիրտէն ըրագ պիր մա-
 հալտէ տուրտուլար : Ա է փատիշահ վէ գալմ
 հէմ չօլուգլարը վէ չօճուգլարը Վիտրօն սէլինտէն
 չէօլէ կէչէր իքէն , ճիւմլէ էգարաֆ գարիյէլէրին
 սաքինլէրի ա՛ղիմ ալագ իլէ աղլաշտըլար :

Սէրիդէնճի Պատըն Ի-պէրինէ Դ-լահուպալար :

Վաւիթ՝ զինատան տօղան օղուենուն էօլտիւ-
 յիւնտէ , խիւլիւսի փագ իլէ Լ, լահըն իրատէթի
 շէրիֆինէ միւգի՛ւ օլուպ՝ պու վուգու՛աթըն քէն-
 տի իւզէրինէ կիւնահլարընտան էօթիւրիւ Լ, լահըն
 հագգ տարղընլըղընըն նիշանէսի օլտուղունու իգ-
 րա՛ր էյլէտի : Բապպ Վաւիթին կիւնահընը ա՛ֆվ
 էյլէտի . լաքին օնա պիլտիրտի քի , չիւնքի կիւնահը
 տիւշմէնլէրէ պիր սէպէպ վէրտի , քի քիւլֆը էթսին-
 լէր . պունուն իչիւն օնուն էվինտէն գըլըճ էքսիք
 օլմայաճագ : Վաւիթ պու սա՛աթտան սօնկրա՛ թա
 էօ՛մրիւնիւն սօնուննա՛ գատար ըհաթ կէօրմէտի .
 օնուն օղուլարը արասընտա ույղունսուղ իշլէր
 վուգո՛ւ պուլտու , վէ Լ, պիսալօմ գարընտաչը
 Լ, մնօնու գաթլ էյլէտի , վէ գաչտը , վէ Վաւի-
 թէ ա՛ղիմ էլէմ սէպէպի օլտու :

ՊԼՊ 9

Լ՛հր սանտուղունն Վաւիլէ իլէ ուերաուէր
 շէհէրպէն չեփուրլարլը , վէ փաթիշահըն
 «աղայարափ գէյլէնիլէփ րաղլըն»
 չեփուրլը :

Սէ քեահին Սատոգ հէմ Սէւիլիէր Մլահըն
 սանտուղունու տըշարը չըգարտըլար , քի փատիշահ
 գաշար իքէն եանընճա կէօթիւրսին , լաքին օ տէ-
 տի . «Եօգ՝ իլլա օնու շէհիրէ կերի կէօթիւրին .
 էյեր Մապպ թա՛ալանըն կէօղէրինտէ լուղֆ
 պուլտում ուսա , պէնի եինէ շէհիրէ կէթիրիպ՝
 հէմ պու սանտուղու հէմ աղիղ մէքեանընը պանա
 կէօթէրէճէքտիր , ամմա էյեր սէնտէն խօշնութ
 տէյիլիմ տէրսէ , կէօղէրինէ խօշ կէօրիւնտիւլիւ
 կիպի էյլէսին» : Հէմ փատիշահ քեահին Սատո-
 գա տէտի . «Սէն փէյլամպէր տէյիլիսին . վար
 օղուլարըն իլէ պերապէր շէհիրէ տէօն , պէն իսէ՝
 սէն պանա մէմէքէթին էհվալինի պիլտիրինճէ-
 յէտէք՝ չէօլիւն սահրասընտա պէքլէյէճէյիմ» :
 Իմտի Սատոգ վէ Մպիաթար սանտուղու Երու-
 սալիմէ կերի կէօթիւրտիւլէր , վէ քէնտիլէր տէ օ-
 րատա գալտըլար :

Սէ Վաւիթ պաշը էօրթիւլիւ՝ եալըն այագ
 աղայարագ ղէյթուկէր տաղընըն թէփէսինէ չը-
 դարըտը . ճիւմլէ եանընտագը խալգ տա պաշարը
 էօրթիւլիւ աղայարագ չըգարլարըտը : Սէ Վա-
 վիթ Մհիթօֆէլին իսթիլալի գօփարանլարտան
 պիրի օլտուղունու իշիտինճէ , տէտի . «Եա՛ Մապպ
 սանա եալարըրըմ Մհիթօֆէլին էօյիւտիւնիւ իպ-

դալ էտիպ պօշա չըգար” : Ա է Գաւիթ տաղըն թէփէսինէ չըգարպ՝ Լ.լւահա սէճտէ էթտիքտէն սօնկ-րա՝ Հուշա նամ պիր քիմէսնէ երրթըգ էսվապ իլէ՝ վէ պաշընտա դօպրագ օլարագ՝ օնա գավուշ-մաղա կէլտի : Ա է Գաւիթ օնա տէտի . “Շ էհիրէ վար , վէ Լ.պսալօմա՝ Պէն սէնին պապանըն գուլու օլտուղում կիպի՝ սէնին տէ գուլուն օլայըմ տէրսէն , Լ.Տիթօֆէլին թէտպիրինի պօղա պիլիր-սին : Ա է փատիշահ էվինտէն նէքի իշիտիրսէն , Սատօգա վէ Լ.պիաթարա սէօյլէ , վէ օնլար պանա խապէր վէրսինլէր” : Իմտի Հուշա Գաւիթին արզուսունա կէօրէ էթտի :

Սիդանըն զտիւրէլէր իլէ՝ վէ Սիճէնին պէրպոստ-լէր իլէ Գաւիթին իսթիգոտլէնէ չեփուլարը :

Գաւիթ տաղըն թէփէսինի ազաճըգ աշտըգ-տան սօնկրա՝ Սէֆիպօսէթին գուլու Սիպայա գա-վուշտու , քի իքի եիւղ էքմէք իլէ եիւղ հէվէնք իւ-ղիւմ վէ տախի սայրը չէրէզլէր վէ շարապ՝ հէմ փատիշահըն էվ խալգը պինսին տէյու իքի տէ մէր-քէպ կէթիրիպ կէլմիշիտի : Պա՛տէհու Գաւիթ Պա-հուրիմէ կէլտիքտէ , Սաուլուն իըսըմլարընտան օ-լան Սիմէի չըգարպ՝ օնա պէտտուա՝ էտէր՝ վէ իւղէ-րինէ դաշ աթըպ տէր իտի . “Շը՛գ գանլը ատէմ՝ չըգ պինամուս ատէմ . Բապպ Սաուլ օճաղընըն ճիւմլէ գանլարընը սէնին իւղէրինէ տէօնտիւրտիւ , վէ փատիշահըղընը օղլուն Լ.պսալօմուն էվինէ թէս-լիւմ էյլէտի . Իշթէ գանլը ատէմ օլտուղուն իշիւն պինամուսլուղունտա դուլթուլտուն” : Ա է փատի-շահըն սէրվէրլէրինտէն պիրի օլան Լ.պիսայ օնա

սէօյլէյիպ տէտի . “Պու էօլմիւշ քէօփէք նի՛շիւն էֆէնտիմ փատիշահա պէտտուա՛ էտէր , հէման գօյվէր պէնի վարայրմ , օնուն պաշընը գօփարայրմ” : Լաքին ‘Վաւիթ տէտի . “Վօյվէր , պէտտուա՛ էթսին , չիւնքի Ռապպ օնա ‘Վաւիթէ պէտտուա՛ էյլէ տէմիշ տիր : Իշթէ քէնտի օղլում կիւնլէրիմի քէսմէք իստէյօր , գանտէ գալըր պիր Պենիամիւնլիքիմսէ : ‘Վօյվէրին պէտտուա՛ էյլէսին . չիւնքի օնա Ռապպ պէօյլէ տէմիշ տիր : Պէլքի Ռապպ ալշագլըղըմա նազար էտէր , վէ պու կիւն պունուն պէտտուա՛սընըն եէրինէ պանա խայրը կէթիրիր” : Սէ ‘Վաւիթ իլէրի կիտիպ՝ կիտէր իքէն Սիմէի տուրմայրպ պէտտուա՛ էտէր իտի . վէ օնուն իւզէրինէ դաշ վէ դօպրագ աթար ըտը :

Երեսուցիցիւմ Լ. պսալումն Լ. հիթօֆէլտէն
էօյիւն ալպըղը :

Սէ Լ. պսալում վէ ճիւմլէ Խարայէլ խալգ Երուսալիմէ կէլտիլէր , վէ Լ. հիթօֆէլ տէ օնլար իլէ պերապէր կէլտի : ‘Վաւիթին տօսթու շուշա տախի օնլար իլէ պերապէր Լ. պսալումա կէլիպ տէտի . “Մաշ թա՛ալա փատիշահըն է՛օմրիւնիւ արթըրսըն” : Սէ Լ. պսալում օնա սիւալ էտիպ տէտի . “Տօսթունա պէօյլէֆի իհսան կէօստէրիրսին . նի՛շիւն տօսթունուլա պերապէր կիթմէտին” : շուսա տէ ճէվապ վէրիպ տէտի . “Ռապպ թա՛ալա հագըէթլէրի՛ վէ ճիւմլէ պու գալմ հէմ Խարայէլ ատէիլէրի քիմի սէշէրլէր իսէ , պէն օնուն օղուպ օնուն ուլա պիրապէր կիտէճէյիմ” : Պունտան սօնկրա Լ. պսալում Լ. հիթօֆէլ իլէ տանըղըգ էտիպ

տէտի . “Նէ՛ր շէ՛յ յէ՛յիմ” , Մճիթօֆէլ տէ տէտի , “Ս ար պապանըն օտա լըգլարը իլէ եաթտա ճիւմ լէ Խորայէլ պապանըն սէնտէն իքրա՛՛՛ էթտիյինի իշիթսին տէ սէնին իլէ պերապէր զայրէթլէնսին՝ տէտի : Ս է Մպսալօմ Մճիթօֆէլին էօյիւտիւնիւ գութտու չիւնքի օլ կիւնլէրտէ Մճիթօֆէլին էօյիւտիւ Մլա՛՛՛ սէօզիւ կիպի իտի :

Մհիլօֆէլն Գառնէն գարըն էօյն-դէն :

Հէմ տախի Մճիթօֆէլ Մպսալօմա տէտի . “()ն իքի պինկ ա՛սքէր սէչէյիմ , վէ կէճէ Գաւ լիթի արթտան գօվալայրմ , չիւնքի օ եօրկուն վէ էլլէրինին գուվվէթի քէսիք իքէն՝ կէճէ իւզէրինէ տիւշէրսէմ , օնու գօրգուտուրում , վէ եանընտա քի ա՛սքէր գաչար , վէ փատիշա՛՛՛ր եափա եալը նըզ վուրուրում : Պէօյլէճէ ճիւմլէ գաւմը սէնտէն եանա տէօնտիւրիւրիւմ” : ()լ զէման Մպսալօմ շուսայր չաղըրըպ տէտի . “Հէլէ պունոտա տինկլէյէլիմ , պագալըմ նէ տէր” : Ս է շուսայ տէտի . “Խայըր . Մճիթօֆէլին պու քէրրէ վերտիյի էօյիւտիւ էյի տէյիլ տիր . չիւնքի սէն պիլիւրսին քի՛՛՛ փէտէրին՝ վէ եանընտա օլան ատէմլէրի փէք գուվվէթի քիմսէլէր տիր . Տէմ ճիւմլէսինին գըրտա էնիյի էօլտիւրիւլիւշ այու կիպի ճանլարը աճըլը տըր . Տէմ տէ փէտէրին ճէնքճի ատէմ տիր . Տիչ կէճէ ա՛սքէր իլէ պերապէր գօնագ էտէր մի : Խմտի պէնիմ էօյիւտիւմ շու տուր քի՛՛՛ Տանտան Պէրսապայէ վարընճայատէք ճիւմլէ Խորայէլ չօգլուգտա եալընըն գումու կիպի պիրիքսին , վէ սէն քէնտին պերապէր սէֆէրէ չըգասըն , վէ պէօյլէճէ

եւեր իւզիւնէ չի՛ճ տիւշտիւշիւ կիպի օնուն իւզէ-
րինէ տիւշէլիմ , վէ նէ օ քէնտիսի նէ տէ ատամ-
լարընտան ճիչ պիրիսի գուրթուլա պիլսին” : Ա չէ
Մպսալում ճէմ ճիւմլէ խալք տէտի քի՛ “ Զուսանըն
էօյիւտիւ Մճիթօֆէլինքինտէն էյի տիր” :

(Օ) զէման Զուսա Մպսալումա նէ էօյիւտ
վերտի իսէ , Սատօգ վէ Մպիաթար քեաճինլէրէ
պիլտիրիպ տէտի քի՛ չափուճագ Գաւիթէ կէօն-
տէրիպ տէյին քի՛ չէօլիւն սաճրալարընտա գօնագ
էթմէսին , իլլա ճիւմլէ ա՛սքէր իլէ պէրապէր թէզ
Եօրտանը կէչսին , քի ճէմ օ ճէմ ա՛սքէրի եու-
տուլմասըն : Ա չէ Գաւիթէ խապէրճիլէր կէլտիլի
կիպի՛ անիտէ գալգրպ Եօրտանը կէչտի : Ա չէ էրթէ-
սի կիւն շաֆագ տաճա սէօքմէզտէն՝ կէչմէտիք պիր
քիմսէ գալմատը : Ա չէ Մճիթօֆէլ էօյիւտիւնիւն
գութուլմատըղընը կէօրտիւքտէ , ա՛ճէլէ իլէ էվինէ
վարրպ՝ մասլաճաթլարընը նիզամա գօտուգտան
սօնկրա՛ քէնտի քէնտինի աստը , վէ էօլտիւ . վէ
պապասընըն մէզարընա կէօմիւլտիւ :

Գաւիթին ա՛սքէրինէ սայլպ օնլարը ճէնլէ
հապըրլապըղը :

Մպսալում վէ եանընտաքը ճիւմլէ Իսրայէլ
ատէմլէրի Եօրտան ըրմաղընտան կէչիպ կիլէա՛տ
գօփրաղընտա օրտու գուրտուլար : Ա չէ Գաւիթ
Սաճանաիմէ կէլտիլի զէման , Սօպի վէ Սախիր
վէ Պարզիլայ՝ գալմ աճ սուսուզ չէօլտէ կօրղուն
տուր տէյուպ՝ պիր գաչ եիւք պուղտայ՝ արիա՛
պալ թէրէ եաղը՝ վէ գօյուն վէ պաչգա լէվազիմէ
տախի ալտըլար , վէ օնուն իսթ իգպալինէ չըգտըլար :

տիւքտէ , սէյիրտիպ Եօապա միւժտէ էյլէտի . վէ Եօապ՝ “()նու նի՛նիւն էօլտիւրմէտին , էօլտիւրսէն իտի՝ սանա օն սիգլ կիւմիւշիլէ պիր գուշագ պաղըշլարըմ” տէտիքտէ , օ ատէմ շէօյլէ ճէվապ վէրտի . “Պին սիգլ պիլէ կիւմիւշ ալաճագ օլսայըտըմ , եինէ փատիշաճըն օղլունուն իւզէրինէ էլ ուղաթմայաճաղըտըմ . չիւնքի փատիշաճ ճիւմլէմիզին գուլագլարը իշիտիր իքէն սանա վէ Լ,պիսայա վէ Լթթայա թէնպի՛ճ էտիպ՝ “Սագընըն պիր քիմսէ օղլանճըղըմ Լ,պսալօմա տօգանմասըն” տէտի :

()Ը զէման Եօապ՝ “Սէնին իլէ պուրատա պէօյլէ օյալանմագ էլ վէրմէզ” տէյիպ՝ էլինէ իւշ օգալտը , վէ թէզ սէյիրթիպ Լ,պսալօմ մէշէտէ տիրի ասըլա գալմըշիքէն՝ գարնընա օգլարը սօգտու , Լ,նտէն սօնկրա Եօապ պօրույու չալտը , վէ ա՛սքէր Լսրայէլին փէշինտէն կէրի տէօնտիւ : Սէ Լ,պսալօմու ալըպ օրմանըգտա պիր չուգուրա աթտըլար , վէ իւզէրինէ պիր չօգ դաշ երղտըլար : Լ,նտէն սօնկրա Լսրայէլ օղուլարը ճէր քէս չատըրընա տաղըլտը :

Պատե՛լին Լ,պսալօմա էտա էյլէպէյի :

Լ,նտէն սօնկրա Եօապ՝ փատիշաճա խապէր կէօնտէրմէք իչիւն միւժտէճի կէօնտէրտի : Սէ Պաւիթ իքի գաիոււնուն արասընտա օթուրուր ուտու . վէ խապէրճի վարըպ՝ “Սիւժտէ՛ եա՛ էֆէնտիմ փատիշաճ , զիրա Լապպ պու կիւն ճիւմլէ իւզէրինէ գալգանլարտան սէնին ինթիգամընը ալը վէրտի” տէտիքտէ , փատշաճ տախի տէտի . “()ղլանճըգ Լ,պսալօմ սաղ սէլիմմի տիր” : Սէ օ տա՛

«Քեաշքի էֆէնտիմ փատիշաճըն չէփ տիւշման-
լարը՝ վէ ծիւմլէ սանա-քէօթիւլիւք էթմէյէ գալ-
գան քիմնէլէր օ օղլանճըգ կիպի օլսուն» տէտի :
Ա է փատիշաճ պու սէօղիւ իշիթտիյի կիպի՝ ճիյէրի
տաղլանտը , վէ գափուկնուն իւստիւնտէքի օտայա
չըգտը , վէ եաս էյլէտի . վէ եաս էտէր իքէն ,
շէօյլէ տէրիտի . Ա ճ՛ճ օղուլճուղում Մպսալում՝
օղլում , պէնիմ օղլում Մպսալում . նէ՛ օլայրտը օ-
ղուլճուղում սէնին եէրինէ պէն էօլէյիտիմ . վճյ
պէնիմ օղլում՝ օղլում Մպսալում : Ա է օլ կիւնտէ
ղաֆէր ծիւմլէ ա՛սքէրէ եասա թէպտիլ օլտու . զիրա
ճէր քէս իշիթտի քի փատիշաճ Մպսալում իշիւն փէք
թասալանըր րտը :

Եօտղըն ճոտիշտհո Մպսալում էտս էլէպէյէ էշէ-
լէա՛ղէր էյլէպէյէ :

Եօտպ Գաւիթին օղլու իշիւն եաս էտիպ՝ աղ-
լատըղընը իշիթտիքտէ , եանընա վարըպ տէտի .
«Պու կիւն սէնին է՛օմրիւնիւ՝ վէ օղուլլարընըն
ճէմ գըղլարընըն է՛օմիւրլէրինի գուրթարան ծիւմլէ
գուլլարընը ութանտըրտըն . չիւն քի տիւշմանլա-
րընը սէվէրսին , վէ տօստլարընտան իքրաճ էտէր-
սին . զիրա պու կիւն պէյան էյլէտին , քի նէ գուլ-
լարըն իշիւն՝ նէ տէ սէրվէրլէրին իշիւն՝ ճիչ վա-
ղիֆէ էթմէղսին . չիւն պիլտիմ քի՝ Մպսալում սաղ
օղուպ տա պիղիմ՝ ծիւմլէմիղ էօլմիւշ օլայրտըգ , սէն
ճաղ էտէճէյիտին : Իմտի ճալա գալքըպ տըշարը
չըգ , վէ գուլլարընա դաթլը տիլ իլէ սէօյլէ . չիւն
քի էյէր պու կիւն տըշարը չըգմաղսան , պիլմիշ
օլքի՝ պու կէճէ սէնին եանընտա քիմնէ գալմաղ ,

վէ պու պէլա կէնճլիյինտէն պէրու պաշընա կէ-
 ւէնլէրին հէփիսինտէն տահա պէթէր օլաճագ տըր” :
 Օլ զէման փատիշահ գալգըպ՝ գափուտա օթուր-
 տու , վէ ճիւմէէ ա՛սքէր հուզուրունա կէլտի • չիւն-
 քի հէր քէս չատըրընա տաղըմըշ իտի :

Տօգուպուսնճու Պատըն իւլէրինէ Բիւլաւապալար :

Պունտան սօնկրա Մպսալօմ փէտէրինէ գարշը
 ասը օլուպ փատիշահըղը գափտը , վէ օնու թախ-
 թընտան փատիշահըղընտան գաչըրտը : Շիմտի
 Պաւիթին սըգէթ ու միհնէթի ա՛ղիմ իտի : Օնուն
 պ՛աղը միւ շթաշարլէրի վէ միւ՛ թէմէտ տօսթլարը
 պու էսնատէ խայը՛ն պուլունտու , վէ օնուն ա՛սը
 օղընու իլէ պիրլէշտիլէր : Մպսալօմ հէր նէ գատար
 եարամաղ՝ խայըն վէ ա՛սի իտի իսէ տէ , եինէ պա-
 պասը օնու դայէթ սէվէր իտի : Իմտի խապէրճի
 կէլիպ տէ Մպսալօմուն ա՛սըլըղընըն եարը՛ եօլունտա
 գաթլ օլունուպ էօլտիւյիւնիւ խապէր վէրտիյին-
 տէ , Պաւիթին եիւրէյինէ օլան էլէմ ու քէտէրին
 շիտէթինի քիմ թահմին էտէ պիլիւր : Մճայըպ տէ-
 յիլտիր քի , օ՛ եիւրէյինին շէտիտ աճըսընտան՝
 “Քեաշքի սէնին եէրինէ պէն էօլէյիտիմ , էյ օղ-
 լում Մպսալօմ” տէտի : Մպսալօմ սաչընտան պիր
 մէշէ աղաճընա ասըլա գալմըշ իքէն , եիւրէ-
 յինտէն պիր մըղըրաղ իլէ սափլանտը : Հիշ պիր
 թէվպէ սէօղիւ աղընտան չըգմաղտան , վէ կիւ-
 նահ իչիւն պիր եիւրէք գըրղընլըղը կէօսթէրմէզ-
 տէն էօլտիւ • Մլահըն լա՛նէթի դաղապընըն իըշ-
 մը իլէ էօլտիւ • վէ Պաւիթ շիւպհէսիղ՝ օղլում է-
 պէտէն հէլաք օլտու տէյիւ գօրգարըտը : Մպսա-

լոմ կիւղէլլիյի իչիւն չօգ սէվլիտի , վէ մէտՏ օլուն-տու . վէ իՏթիմալ տըր քի՝ պու օնուն մաղըուրլու-ղունու վէ խօտպինլիյինի դութուշտուրտու ; վէ պէսլէտի , թաքի էնճամը փատիշաՏլըգ էթմէյէ քէն-տինի պապասընտան տաՏաճ էյի զանն էթտի : Պիղ չօճուգլարըն վէ կէնճ քիմսէլէրին՝ կիւղէլլիյինի էօյմէյիլէ մաղըուրլուգլարընը վէ խօտպինլիյինի պէսլէմէքտէն չօգ սագընմալըյըղ : Զօգ տէֆա աթա-լար վէ սայրըլար իշ պու պէօյիւք եանղլըշլըղա տիւ-շէրլէր . վէ պա՛ղը տէֆա պու՝ չօճուգլարընըն Տէ-լաքինէ պայիս օլուր : Ալլօմօն տէյօր քի , խաղըր սայմագ ալտատըճը տըր . վէ կիւղէլլիք խօտպին տիր :

ՊԼՊ 10

Պատիւնի Երոտուլէի կերի կէտիկ :

Վէ ճիւմլէ Իսրայէլ գապիլէլէրինին արասըն-տա միւճատէլէ գօփտու . վէ տէտիլէր քի՝ “Պա-ւիթ փատիշաՏ պիղի ճիւմլէ տիւշմանլարըմըզըն է-լինտէն խէլաս էյլէտի , վէ պիղի Պիլիսթիլէրտէն գուրթարտը . լաքին շիմտի Մպսալօմտան էօթիւ-րիւ՝ վիլայէթտէն գաչտը : Իւղէրիմիղէ փատիշաՏ տիքտիլիմիղ Մպսալօմ տախի ճէնքտէ էօլտիւ . իմ-տի Տալա նիչիւն փատիշաՏը կերի կէթիրմէք իչիւն պիր շէյ սէօյլէմէզսինիղ” :

Օլ զէման՝ Պաւիթ Սատօգ վէ Մպիաթար պաշ քեաՏինլէրէ կէօնտէրիպ տէտի Յուգանըն շէ-Տիրլէրինէ սէօյլէյիպ տէյին քի՝ “Միղ պէշիմ գա-րընտաշարըմընըղ , պէնիմ էթիմ Տէմ քէմլիյիմ-սինիղ . իմտիննիչիւն փատիշաՏը էվինէ կերի կէթիր-

Երոուսալիմտէ պէն սէնի պէսլէյիմ” : Ա է օ տա տէտի . “Պէնիմ նէ գատար է՝ օմրիւմ գալտը . նէ եէմէյիմտէ լէզզէթ պուլապիլիբիմ , նէ տէ ահէնք- լէրին վէ ճէնքլէրին սէտասընը տինկլէյէպիլիբիմ : Լշոյլէ օլտուգտան սօնկրա վարայըմ քէնտի շէՏի- րիմտէ էօլէյիմ , վէ պապամըն վէ անամըն եանընա կէօմիւլէյիմ” :

() Լ զէման Իսրայէլ ատէմլէրի փատիշահատէ տիլէր . “Պիզիմ գարընտաշարըմըզ Յուգա օղուլ- լարըն սէնի Երոուսալէմէ նիշիւն կէթիրտիլէր” : () Նլար տախի տէտիլէր . “Փատիշահ պիզիմ խըսը- մըմըզ օլտուղու իշիւն” : Ա է Իսրայէլիլէր տէ տէ- տիլէր . “Պիզիմ փատիշահտա օն Տիսսէմիզ վար . օ սէպէպտէն օնուն իւզէրինէ սիզտէն զիատէ հագ- գըմըզ վար” : () Լ զէման Աէպա նամ Իէնիամինլի եարամաղ պիր ատէմ՝ պօրույու չալըպ տէտի . “Պի- զիմ՝ Իսայ օղուլտա Տիսսէմիզ եօգ տուր . եա՛ Իս- րայէլ՝ Տէր քէս չատըրընա կիթսին” : Իմտի Իսրա- յէլ ատէմլէրի Աէպանըն արտընա տիւշտիւլէր , ան- ճագ Յուգա օղուլարը փատիշահարընըն եանըն- տա գալտըլար :

Ա է փատիշահ Մ՝մասայա էմր էյլէտիքի , իւշ կիւն իշինտէ ճիւմլէ Յուգա օղուլարընը ճէմ էյլէտին : Ա է լաքին Մ՝մասա փատիշահըն թա՛յըն էյլէտիյի միւտտէթտէն զիատէ կէճիքտիյի իշիւն Գաւիթ Մպիսայա տէտի . “Լշֆէնտինտէն ատէմ- լէրինի ալ , վէ Աէպանըն արտընճա գօվալա , քի սագըն պիզէ Մպսալօմնուն էթտիյինտէն զիատէ զա- րար էթմէտին” : Լաքին Աէպա Մպէլ նամ շէՏիրէ գտիանտը . վէ Մպիսա Տէմ Եօապ շէՏիրի մու- հասէրէ էյլէտիլէր : Լաքին պիր ագըլը գարընըն

նասիհաթը իլէ շէհիր էհալիսի օնուն պաշընը քէստիլէր , վէ հիսարըն իւսթիւնտէն մուհասէրէ էտէնէրէ աթտըլար : Օլ զէման Եօապ պօրույու չալտը , վէ ճիւմէ գավմ Երուսալիմէ փատիշահա տէօնտիւ :

Պաւլիսն խալէր հիսապա ալարըլ մէ պոխոստն իշէն Լէհիլը օրուհոսալն :

Հայլի զէմանտէն սօնկրա Պաւլիթ թախթտա գավիլէնտիքտէ՝ Բապպ լմա՛ալանըն էմրի քէլամընա մուխալիֆէթէն խալգը սայմաղա մէրամ էլլէտի . վէ Եօապա տէտի . «Իսրայէլին ճիւմէ գապիլէլէրինին օրթասընտան կէչ , վէ գավմը սայ , քի օնլարըն սայրսընը պիլէլիմ» : Եօապ տախի տէտի . «Բապպ հաղըէթլէրի գավմը օլտուղունտան եիւղ օ գատար զիյատէ էլլէսին . անճագ նիշիւն էֆէնտիմ փատիշահ պու շէյտէն խօշլանըր» : Լաքին փատիշահըն սէօղիւ զալիպ կէլմէլիլէ , Եօապ ախէր մէմուրլար ըլա պէրապէր վիլայէթի տօլաշտը . վէ տօգուղ այ իյիրմի կիւնտէն սօնկրա՝ Երուսալիմէ փատիշահա կէլիպ գավմըն հիսապընը վէրտիլէր : Ա է Իսրայէլտէ սէքիղ եիւղ պինկ վէ Յուգատա պէշ եիւղ պինկ գըլըճ չէքէր ատէմ պուլունտու :

Լաքին Պաւլիթ պու նէսնէլի էթտիքտէն սօնկրա՝ տէրունինտէ եիւրէլի տէօնտիւ , վէ տէտի . «Լման եա՛ Բապպ՝ պէն կիւնահ իշէտիմ , գուլունուն պու պինամուսլուղունու տէֆ՝ էլլէ , զիրա պէօյիւք տէլիլիք էթտիմ» : Ա է երթէսի կիւնէրքէն սապահտան՝ կատ փէյղամպէրէ Բապպըն

սէօզիւ օլուպ՝ տէտի . “Ս շար Գաւիթէ տէ քի
 Բապպ պէօյէ սէօյէր . Սանա իւչ թէքլիֆիմ վար ,
 իւչիւնտէն պիրինի սէչ” : Իմտի կատ Գաւիթէ
 վարրպ տէտի , “ՊուՆլարըն Հա՞նկըսընը իսթէրսին .
 մէմէքէթէ եէտի երլ գըթըգ մը կէլսին , եօգսա իւչ
 այ տիւշմանլարընտան գօվալանամըսըն , եօգսա մէմ-
 լէքէթինտէ իւչ կիւն էօլէ՞թ մի օլտուն” : Գաւիթ տէ
 ճէվապ վէրիպ տէտի . “Հէր եանըմ տար տրր .
 լաքին Բապպըն էլինէ տիւշէլիմ . չիւնքի մէրհա-
 մէթի քէսիր տիր , վէ ինսան էլինէ տիւշմէյէլիմ” :

Գաւիթին ինտուր էլին խալգըն իւղէրինէ
 եօլէլէ իւլտին :

Ս է Բապպ թա՛ալա Իսրայէլէ էօլէթ կէօն-
 տէրտի , վէ եէթմիշ պինկ ատէմ գըրըլտը : Լա-
 քին մէլէք Երուսալիմի հէլաք էթմէք իչիւն իւղէ-
 րինէ էլ ուղաթտըգտա՝ Բապպ պու պէլատէն նա-
 տիմ օլտու , վէ տէտի . “Եէթէր արթըգ շիմտի է-
 վինի չէք” : Ս է Գաւիթ հէլաք էտիճի մէլէյի
 կէօրտիւքտէ՝ տէտի . “Եա Բապպ կէրչի պէն
 կիւնաչ էթտիմ , ամմա պու զավալը գօյունլար
 նէ՞ իչլէտիլէր . սանա եալվարըրըմ՝ էլինի պէնիմ
 իւղէրիմէ վէ պապամըն էվինին իւղէրինէ սալ” :

Սօնկրա կատ Գաւիթէ կէլիպ տէտի . “Ս շար
 շու մէլէյին Երուսալիմին իւղէրինէ էլինի ու-
 զատըր իքէն կէօրիւնտիւյիւ ()րնանըն խարմա-
 նընտա պիր գուրպանխանէ եաի” : Իմտի Գաւիթ
 ()րնանըն խարմանընը գուրպանխանէ իչիւն՝ սը-
 շըրլարընը պիւթիւն եանմա գուրպանլարը իչիւն
 վէ չիֆթ ալէթլէրինի օտուն իչիւն սաթըն ալտը .

վէ հէփսինէ էլլի սիգլ կիւմիւշ վերիւ պ տէտի .
 “Բապպըմա ճապա շէյ գուրպան սունմամ” : Ա շէ
 օրատա Բապպա պիր գուրպանխանէ պինա էյլէ-
 տի , վէ իւղէրինտէ պիւթիւնն եանմա գուրպանլարը
 վէ սէլամէթլիք փէշքէշլէրի թագրիւ էյլէտի , վէ
 Բապպ ընա՛ալա հազըէթլէրի մէմլէքէթի աճըտը ,
 վէ Խարայէլտէն էօլէթի տինկտիրտի : Ա շէ հէման
 պու եէրտէ՛ սօնկրա Ալլումօն Ալլահըն էմրինճէ
 հէյքէլի պինա էյլէտի :

() Կոնստանտնուպոլիսի իւղէրինէ Ռուստապալար :

Ատէմին եիւրէյինէ աճը՛ վերիր , քի կէօրսիւն
 քի՛ պունլարըն ճիւմլէսինտէն սօնկրա Վաւիթ եի-
 նէ Բապպըն էմրինի՛ խալըր սայմաղըլա պօղտու :

() շիմտի եաշընը ալմըշիտի . լաքին կէշկին եաշ օ-
 նու իղվանըն գուվվէթիւնտէն տիշարը չըգար-
 մատը : Ի՛հթիմալ տըր քի շէյգան՝ օնուն եիւրէյի-
 նին մաղըուրլուղունա վուրարագ օնու եէնտի , վէ
 օնու պու կիւնահա՛ տիւշիւրտիւ : Լաքին թէզ Աւ-
 լահ օնա՛ պու կիւնահընը տախի էվվէլքիլէրի կիպի
 իգրար էթտիրտի . ամմա օնուն թէվպէսի Ալլահըն
 հէօքմիւնիւ կէրի չէվիւրմէտի . զիրա էօլէթ կէլիւպ
 եէթմիշ պին նուֆուս ատէմ՝ թէլէֆ էյլէտի : Պիր
 թէք կիւնահատան իլէրի կէլէն ֆէնալըղը քի՛մ՝ հի-
 սապա ալա պիլիը : Վաւիթին Ահիմէլէյէ սէօյլէ-
 տիլի եալան՝ սէքսէն պէշ քեահինլէրին գաթլինէ
 սէպէպ օլտու . վէ շիմտի օնուն Բապպըն էմրինէ
 գարըր խալըր սայմասը պիր դա՛ուն կէթիրտի , քի
 իւշ կիւնտէ եէթմիշ պին ճան սիլտի սիւփիւրտի :

ՊԼՊ 11

Պատիւէն օղու Մտօնիտնքն Լեւիւր Գործարար :

Պատիւ ինթիարլատրգտան սօնկրա՝ օղու Մտօնիա մաղրուրլանըպ՝ «Պէն փատիշաճ օլաճաղըմ՝» տէտի . վէ արապալար՝ ճէմ աթլուլար՝ էլլի տէ էօնիւնճէ սէյիրտէճէք ատէմ ճաղըրլատր , վէ եարտըմճըլարը օլան Եօապ վէ Մպիաթար իլէ սէօյլէշտի : Մնտէն սօնկրա պիր պէօյիւք զիաֆէթ էյլէտի , վէ գարընտաշլարը փատիշաճ օղուլարընը տա՝վէթ էյլէտի : Լաքին նէ Վաթան փէյղամպէրի՝ նէ Սէլօմօնու նէ տէ Պատիւին գուվվէթլի ատէմլէրինի տա՝վէթ էյլէտի :

Օլ զէման Վաթան Սէլօմօնուն վալիտէսինէ տէտի . «Վշի՞թմէտին մի քի՝ Մտօնիա փատիշաճ օլույօր , վէ էֆէնտիմիզ Պատիւին խապէրի եօգտուր . կէլ իմտի սանա պիր էօյիւթ վէրէյիմ , վէ ճէմ քէնտի է՝օմրիւնիւ՝ ճէմ օղունուն է՝օմրիւնիւ գուրթարասըն : Պատիւ փատիշաճա վար , վէ տէքի՝ «Սէն պու ճարլէնէ եէմին էտիպ՝ սէնտէն սօնկրա օղուն Սէլօմօն փատիշաճ օլաճագ , վէ պէնիմ թախթըմտա օ օթուրաճագ տէմէտինմի : Վյօյլէ իսէ , Մտօնիա նիշիւն փատիշաճ օլու» : Վէ Պէթսապա փատիշաճա վարըպ էօնիւնտէ թէմէննա էյլէտի , վէ տէտի . «Մտօնիա փատիշաճ օլմուշ , վէ էֆէնտիմին խապէրի եօգտուր . իշթէ պիր ճօգ գօյուն վէ սըղըր պօղաղատր , վէ փատիշաճըն օղուլարընը վէ Մպիաթար քեաճինի վէ սէրա՝սքէր Եօապը տա՝վաթ էյլէտի . Լաքին գուլուն Սէլօմօնու տա՝վաթ էյլէմէտի : Ե՛մ փատիշաճ էֆէն-

տիմ՝ ճիւմէ Իսրայէլին կէօզլէրի իսէ սէնտէն սօնկ-
րա թախթընտա քիմ օթուրաճաղընը սէօյլէյէսին
տէյիւ սէնին իւզէրինտէ տիր . եօխսա էֆէնտիմ
փատիշաճ վէֆաթ էթտիքտէն սօնկրա՝ պէն ճէմ Սօ-
լոմօն սուչու սայրլաճաղըղ : Ա է մէլիքէ տաճա
սէօզլէնիւ թիւքէթմէղտէն՝ Կաթան փէյղամպեր
տէ կիրիպ՝ օնուն ճիւմէ փատիշաճա սէօյլէտիյինի
սապիթ էյլէտի :

Ղառիկին Սօլոմօն փոպիշաճ օլաճաղընա էէմինի
էէնիլէպիէ՛ վէ Սօլոմօնուն ճուհ
օլուհուպ Լաճլաճաղըղ :

Ա է փատիշաճ Պէթսապայէ ճէվապ վէրիպ
տէտի . “Պէնի ճէմի միճնէթտէն գուրթարան Բապպ
թա՛ալանըն է՛օմրիւ ճագգը իչիւն՝ պէնիմ եէրիմէ
օղլում Սօլոմօն փատիշաճ օլաճագ տըր տէյիւ սա-
նա նասըլ եէմին էթտիմ իսէ , պու կիւն էօյլէ է-
տէճէյիմ” : () Ը զէման օ թէմէննա էտիպ տէտի .
“Եֆէնտիմ Ղառիթ փատիշաճըն է՛օմրիւ էպէտի
օլտուն” : Լնտէն սօնկրա Ղառիթ Սատօգ քեաճինի
վէ Կաթան փէյղամպերի չաղըրտը , վէ օ օնլարա
տէտի . “Եֆէնտիմիզին ատէմլէրինի ալըն , վէ օղ-
լում Սօլոմօնու քէնտի գաթըրըմըն իւզէրինէ պին-
տիրիպ՝ Աիճօնա կէօնտէրին , վէ օրատա օնու Սա-
տօգ քեաճին վէ Կաթան փէյղամպեր Իսրայէլին
իւզէրինէ փատիշաճ մէս էթտինլէր” : Պատէճու
պօրույու չալըն : վէ “Սօլոմօն փատիշաճ եաշասըն
տէյիւ նիտա էտին” : () նլար տախի՝ “Լնին , Բապպ
թա՛ալա նասըլ փատիշաճ էֆէնտիմիզ իլէ պերա-
պեր օլտու իսէ , Սօլոմօն ուլա տախի էօյլէ օլտուն ,

վէ օնու թախթընը էֆէնտիմիզ 'Վաւիթ փատիշա-
հըն թախթընտան պէօյիւք էյլէսին'' տէտիւէր :

Իմտի 'Վաւիթին էմրինճէ Սօլմօնու փատիշա-
հըն գաթըրընա պինտիրիւզ Աիհօնա կէօթիւրտիւ-
լէր , վէ քեահին Սատօգ շահատէթ չատըրընտան
եաղ պույնուզունու ալտը , վէ օնու մէս էյլէտի :
Ա է պօրույու չալու պ նիտա էթտիլէր . "Սօլմօն
փատիշահ եաշասըն" . Ա է ճիւմլէսի ըագս էտիպ'
օյնարլարըտը . վէ ազիմ շէնլիք էտիպ' շալ օլտու-
լար , շէօյլէքի' եէր սէտա վէրտի :

Ա է Լ'տօնիա հէմ տա'վէթիլէրի եէյիպ իչէր-
լէր իքէն , Եօապ պօրու սէտասընը իշիթտիքտէ'
տէտի . "Շ էհիրտէ պու շամաթա նէ²օլա" : Ա է օ
սաա'թտէ Լ'պիաթարըն օղու Եօնաթան 'եէթիշիպ'
Լ'տօնիայա տէտիքի' "Վֆէնտիմիզ 'Վաւիթ փա-
տիշահ Սօլմօնու փատիշահ էյլէտի , վէ քեահին
Սատօգ հէմ 'Վաթան փէյղամպէր օնու Աիհօնտա
մէս էյլէտիլէր , վէ շէնլիյիլէ կէթիրտիլէր . իշիթ-
տիյինիզ շամաթանըն ասը պու տուր" : () Լ զէ-
ման Լ'տօնիանըն ճիւմլէ տա'վէթիլէրի գօրգտուլար ,
վէ գալգըպ' հէր քէս գաշապիլտիյի եէրէ գաշտը-
լար . վէ Լ'տօնիա տախի գաշըպ գուրպանխանէ-
նին պույնուզլարընա սարըլտը : Լ'մմա Սօլմօն
կէօնտէրիպ օրատան օնու կէթիրտի , վէ "Ա շար է-
վինէ կիթ" տէտի :

Վաւիթին «նի ինիլէքի վէ «նի «եօղէքի :

Վաւիթին էօլմէ կիւնլէրի եագլաշտըգտա ,
Սօլմօնու չաղըրըպ տէտի . "Պէն ճիւմլէ տիւնեա-
նըն կիթտիյի եօլա կիտէյօրում : Իմտի գուվ-
վէթլէն , վէ մէրտ օլ : Պապանըն Լ'լահահընը պիլ ,

վէ օնա փազ գալլայ իլէ վէ իրատեթլու րուհ ուլա
 ի'պատեթ էլէ . զիրա Րապպ ճիււղէ գալլալէրի
 թէֆթիլ էտէր . վէ ճէմի' ֆիքիւրլէրի պիլիւր : ()-
 նու արարսան պուլուրսուն . լաքին թէրք էտէր-
 սէն , օ սէնի էպէտէն թէրք էտէճէք : Հալա քէն-
 տինէ վուգուֆ օլ . զիրա Րապպ սէնի մինասիպ
 կէօրտիւ , քի օնա մագտէսէ տէյիւ պիր խանէ
 պինա էտէսին : Վուլվէթլէն , վէ պունու իճրա'
 էլէ . զիրա պէնիմ' Ալլահըմ' Րապպ Ալլահ
 ի'ա'ալա' սէնին իլէ պէրապէր օլաճագ տըր . սէն
 Րապպ էվինին խըզմէթինին հէր իշինի թէք-
 միլ էտինճէյէտէք' սէնի պըրագմայաճագ նէ տէ
 թէրք էտէճէք" :

Վաւիթին սօնկ սէօզլէրի պունլար տըր .
 "Րապպըն րուհու պէնիմ' վասիդամ իլէ սէօյլէտի .
 վէ օնուն քէլամը պէնիմ' աղլըմ' իլէ իտի . Իսրա-
 յէլին Ալլահը տէտի , Իսրայէլին գայասը պէնիմ'
 վասիդամ իլէ սէօյլէտի : Ինսանլարա զապիղլիք
 էտէն քիմէսնէ' Ալլահ գօրգուսու իլէ զապիղլիք
 էտիպ սատըգ օլմալը . վէ սապահլայըն կիւնէշ
 տօղտուղու զէման պուլութսուզ : սապահլըն այտըն-
 լըզը կիպի օլաճագտըր : Եաղմուրտան սօնկրա րիւ-
 շանլըզըլա եէրտէն ֆիլիզ վէրէն թագէ չիմէն
 կիպի օլաճագ տըր : Լ'կէրչի պէնիմ' էվիմ' Ալլա-
 հա պէօյլէ տէյիլ իսէյիտի տէ' լաքին եինէ տէ
 քէնտիսի պէնիմ' իլէ էպէտի ա'հտ քէսիշտի , քիւլ-
 լիւյէն նիզամընտա վէ գալլի ա'հտ քէսիշմիշ տիր" :
 Անտէն սօնկրա Վաւիթ աթլարը իլէ ույուսու ,
 վէ քէնտի շէհիրինտէ տէֆն օլունտու : Եէտի եըլ
 Հէպրօնտա' օթուզ իւշ եըլ Երուսալիմտէ' գըրգ
 եըլ փաիշահլըգ սիւրտիւ :

պու սէօզէր՝ Իսրայէլին վէ Յուդանըն տինտար
 վէ միւքէրրէմ փատիշահընա էյի եագըջըր սէօզէր
 տիր , քի պու տիւնեատա կէօզէրինի գափայրպ՝
 աղղընտան սօնկ սէօզէր չըգար իքէն մուհապպէթ-
 լի օղղունա պունլւր օլսուն : Հէփ աթալար էվ-
 լատլարընա տայիմա՝ վէ ա՛լէլ խուսուս էօլիւմ տէ-
 րէճէլէրինտէ իքէն սօնկ նէֆէսլէրինտէ պու միսիւ-
 լիւ սէօզէր սէօյլէմէլի տիրլէր :

ՀԵՕՐԻԹԻ ԵՊԻՍՆՐՆ

ԷՕՄՐԻԻՆԻՆ ԵՆԱԳԼԻՅԵԹԻ

ՊԼՊ 1

Եղևանքն Ահապ խաբէշահա իրսալ օլանիստա :

Ահապ՝ Իսրայէլին պիր փէք եարամազ փա-
տիշահալար : Պուճուճ փատիշահալընքն կիւնլէ-
րինտէ Յօրդանանքն կիւն տօղուսունտան եանա
օլան Աիլէա՛տ վիլա՛յէթինտէն օլան թիշպիլի Ե-
ղիա փէյղամպէր օնա իրսալ օլուճտու , քի պէօյլէ
տէսին . “Պէնիմ հալա հուզուրունտա տուրտու-
ղում Բապպըն է՛օմրիւ հագգը իչիւն՝ պու երլար-
տա չիհ վէ եաղմուր օլմայաճագ տըր , մէյէր պէ-
նիմ սէօղիւմ իւլէ օլա” :

Ա է Եղիա փէյղամպէրէ Բապպըն սէօղիւ օ-
լուպ տէտի . “Պուրատան կիթ տէ՛ կիւնտօղու դա-
րաֆլարընա տէօն , վէ Յօրդանանքն գարշըսընտաքը
Վէրիթ սէլինտէ սագլան , վէ սէլտէն սու իչէսին .
վէ պէն գուզղունլարա էմր էյլէտիմ՝ , քի սէնի օ-
րատա պէսլէսինլէր” : Ա է Եղիա Բապպըն սէօղիւ-
նէ կէօրէ էյլէտի , վէ վարըպ Յօրդանանքն գար-
շըսընտաքը Վէրիթ սէլինտէ օթուրտու . վէ գուզ-
ղունլար օնա սապահալայըն էքմէք վէ էթ , վէ ախ-
շամա էքմէք վէ էթ կէթիրիլէր իտի , վէ սէլտէն
սու իչէր իտի : Ա քին պիրաղտան սօնկրա սէլ գու-
րուտու , չիւնքի եէրտէ սուսուզըզ վար ըտը :

Եզեանն Կուլ Գարըպան պէսէնսինի :

Անտէն սօնկրա Րապպ օնա էմր էյլէտի , քի գալգրպ Սիտօնա վարսըն , վէ օրատա օթուրսուն , Տէմ տէտի . “Իշթէ օրատա պիր տուլ գարըյա էմր էյլէտիմ , քի սէնի պէսէսին” : Իմտի գալգրպ Սարէֆաթայա կիթտի . վէ շէհիրին գափուսունա վարտըգտա՝ կէօրտիւ քի՝ իշթէ պիր տուլ գարը չալը չըրփը տէվշիրիր իտի : Ալէ օնա չաղըրըպ տէտի . “Վէրէմ էյլէ պանա պիր գապ իչինտէ աղաճըգ սու կէթիր , քի իչէյիմ” : Ալէ օ կէթիրմէյէ կիտեր իքէն՝ արգատան չաղըրըպ տէտի , “Վէրէմ էյլէ պանա էլինկտէ աղաճըգ տա էքմէք կէթիր” : Ամնա գարը օնա տէտի . “Րապպ Ալաճընն է՝օմրիւ Տագգը իչիւն , Տիչ պիր փիտէմ՝ հօգ տուր , իլլա ֆագաթ քիւփտէ պիր ալուճ ունում ուլա՝ պարտագտա աղաճըգ եաղըմ վար , վէ իշթէ իքի չըրփը տէվշիրիրիմ , քի վարըպ քէնտիմ իչիւն վէ օղլում իչիւն թէտարիքէյիմ , վէ եէյէլիմ տէ էօլէլիմ” :

Ալէ Եղիա օնա տէտի . “Գօրգմա , կիթ տէտիյին կիպի էյլէ՝ անճագ օնտան պէնիմ իչիւն պիր պօղաչաճըգ եափըպ՝ պանա կէթիր , վէ օնտան սօնղրա օղլուն իչիւն վէ քէնտին իչիւն եափ , զիւրա Իսրայէլին Ալաճը Րապպ պէօյլէ սէօյլէր . “Աւնուն գապը պօշալմայաճագ տըր , նէ տէ եաղ պարտաղընտան եաղ թիւքէնէճէք տիր , Րապպըն եէր եիւզիւնէ եաղմուր վէրէճէյի կիւնէտէք” : Գարը տախի վարըպ Եղիանըն էմրինէ կէօրէ էյլէտի , վէ օնտան Տէմ գարը վէ գարընըն էվի չօգ կիւնլէրէ տէք եէրլէր իտի : Աւն գապը պօշալմատը , նէ տէ

պարտագտան եաղ թիւքէնտի . Բապպըն Եղիանըն աղղը իլէ սէօյլէտիյի սէօզիւնէ կէօրէ :

Տ՝-Լ Գարընըն օղլուհոնն էօլլույի , վէ
Եղիանըն օհոս արիւլլուի :

Պիր վագըրթտան սօնղրա՝ էվ սահիպի գարընըն օղլու խասթա օլտու , շէօյլէ պիր աղղը խասթալըգ իլէ քի՝ նէֆէսի քէսիլտի : Ա շ օլ գարը Եղիայա տէտի . “Պէնիմ իլէ նէ՞նկ վար , եա՛ Լլաճ ատամը , կիւնաճըմը խագըրա կէթիրտիպ օղլուսու էօլտիւրմէք իչիւն միւ կէլտին” : Եղիատա գարըյա տէտի , օղլունու պանա վէր , վէ օնու գուճաղընտան ալըպ՝ օթուրտուղու իւսթ օտայա կէօթիւրտիւ , վէ եաթաղընըն իւզէրինէ գօտու , վէ Բապպա չաղըրըպ տէտի . “Եա Բապպ Լլաճըմ՝ պու պէնիմ եանընտա սաքին օլտուղուստուլ գարըյա՞ մը պէլա կէթիրտին , թա քի օղլունու էօլտիւրէսին” : Ա շ իւչ քէրրէ չօճուգճուղաղըն իւզէրինէ ուզանտը , վէ Բապպէ չաղըրըպ տէտի . “Եա՛ Բապպ Լլաճըմ՝ սանա ըիճա էտէրիմ քի պու չօճուղուն ճանը թէքրար քէնտինէ տէօնսիւն” : Ա շ Բապպ Եղիանըն նիյաղընը գապուլ էյլէտի , վէ չօճուղուն ճանը կէրի կէլտի , վէ տիրիլտի : Օլ զէման չօճուղու օտասընտան աչաղա էնտիրիպ՝ անասընա վէրտի , վէ տէտի “Իշթէ օղլուն սաղտըր” : Օ՝ տա տէտի . “Շ իմտի պունտան պիլիւրիմ քի՝ Լլաճ ատամըսըն , վէ Բապպըն քէլամը կէրչէքտէն սէնին աղղընկտա տըր” :

Իսրայէլ Գօճիբայեհիտա ա՛ղէ՛մ գըլլեգ օլլաուդու :

Ա շփիր կիւնլէրտէն սօնկրա կիինէ Եղիայա Բապպըն քէլամը օլուպ տէտի . “Ա շիր Աճապա պէյան էյլէ քի՛ եերին իւզէրինէ եաղմուր կէօնտէրէճէյիմ” : Ա է Եղիա Աճապա քէնտինի կէօսթէրմէյէ կիթտի : Ա իլայէթտէ իտէ շէտիտ գըթլըգ վարըտը : Ա է Աճապ վէքիլիսարճը () պատիայա տէտի . “Եերտէ պիւթիւն սու փունկարըրընա վէ ճիւմլէ սէլլէրէ վար տօլաշ , պէլքի օթ պուլուրուզ , քի աթլարըն վէ գաթըրըրըն է՛օմիւրլէրինի դուրթարալլամ , վէ ճիւմլէ չայվանլարը ղայըպ էթմէյէլիմ” : Ա է () պատիա վիլայէթտէ չայվանլարա օթ պուլմագ իչիւն տօլաշըպ կէզէրքէն Եղիայա գափուշտու , վէ օնու թանըտը , վէ եիւզիւ գօյուն թէմէննա էտիպ տէտի . “Աէ՞ն մի սին եա՛ էֆէնտիմ Եղիա” : Եղիա տա տէտի . “Պէն իմ՛ վարըպ էֆէնտինկէ սեօյլէ քի , իշթէ Եղիա պուրատա տըր” :

Պիլինճէ Պապըն էպէրինէ միւլահապալար :

Ա՛ղիզ Վիթապ պու փէյլամպէրին չագգընտա պիզէ ափանսըլ խապէր վէրիյօր : () նուն պապասը եա անասը չագգընտա չիչ պիր շէյ սեօլլէնմէյօր : Ա՛ղիզ թէվարիլի եաղանըն մէրամը պու պաստէ՛ պու քիմ օլտուղունու վէ նէ էյլէտիյինի պիլտիրմէք տիր : Բապպ օնու մի՛ւ ճիւղաթլը պիր դարզ իլէ պէսլէտի . օնա Յորդանանըն եանընտա պիր քիւչիւք չայտան իչմէյէ սու վէրտի , վէ տօյմաղ դուզղուն դուշարընը օնա սապաճ վէ

ախշամ դա՛ամ կեթիրմէյէ գուլլանտը : Բապպ
Լփէնտիմիզ քէնտի շայիրտլէրինէ՛ է՛օմիւրէրի իչիւն
նէ եէյէճէքլէրի վէ նէ իչէճէքլէրի հագգընտա՛
գաղու չէքմէմէյէ նասիհասթ էյլէտի . զիրա սէ-
մալի Փէտէրիմիզ պունլարըն ճիւմլէսինէ մուհ-
թաճ օլտուղումուղու պիլիր : Պու փէյղամպէրի
եէյէճէյի՛ տայիմա Ալլահըն հուղուրունտա տու-
րան մէլէքլէրին պիրինին էլի իլէ կէլմիշ գատար՝
Ալլահըն գարաֆընտան կէլտի : Պիրիմ տախի եէ-
եէճէյիմիզ վէ կիյէճէյիմիզ՝ հէր հանկը վէսիլէ իլէ
պիզէ հէր նէրէտէն եէթիշիրսէ , օնտան կէլիր :
(Օ) Լ չայ գուրուտուղու վագըթ՝ Ալլահ օնուն իչիւն
պիր ախէր դարզտա թէտարիգ կէօրտիւ : Պու էօր-
նէք պիզէ՛ Ալլահա ի՛թիմատ էթմէյէ նէ՛ գատար
ա՛ղիմ պիր տէրս վէրմէլի տիր : (Ն)ուն՝ քէնտի
գուլլարընա վա՛տը՝ “Սէնի ասլա թէրք էթմէյէ-
ճէյիմ” տիր : Իմտի Ալլահա կիւվէնիպ՝ վէ օնուն
իրատէթի շէրիֆինի իճրա էտիպ՝ ճէսարէթ իլէ
“ Հիչ պիր շէյէ մուհթաճ օլմայաճաղըմ ” տէյէ պի-
լիրիզ : Տիւննալի չայլար գուրույա պիլիր . Լաքին
Ալլահըն ըրմաղը՝ տայիմա սու իլէ տօլու տուր . վէ
Ալլահտա է՛օմիւր փունկարը վար . վէ օ՛ քէնտի
ճէմա՛աթընըն մուհթաճըղընը սէֆ՝ էթմէք իչիւն
կէօքտէն մաննա եաղա պիլիր : Վուղղունլար՝ քէն-
տիլէրին նաֆագասը լէշէր վէ պէօճէքլէր իսէ տէ ,
Ալլահ օնլարը՝ քէնտի գուլու փէյղամպէրի էքմէք
վէ դա՛ամ իլէ պէսլէմէյէ գուլլանտը :

Ալլահ թա՛ալէա Եղիա փէյղամպէրի՛ տէյիլ
Խորայէլտէն՝ իլլա փութիէրէսթ միլէթլէրտէն օ-
լան Սիտօնա պիր տուլ գարըյա՛ կէօնտէրտի , քի
փէյղամպէր օրատա օնու պուլտու քի՛ քէնտիսի

վէ օղլու իչիւն մալիք օլտուղու սօնկ լօգմասընը՝
 հազըրլայօրուտու , վէ ազ վազըթտան սօնկրա
 աճըգտան էօլմէյէ պէքլէր իտի : Լաքին պու գա-
 րը՝ Լալաճըն առէմի իլէ օլ սօնկ լօգմասընը փայ-
 լաշմաղա ասլա շիւպհէ էթմէտի . վէ օ օնա՝ թաճ-
 գիգ խապէր վէրտի քի , գապընտան ուն՝ վէ տէս-
 թիսինտէն եաղ էքսիլմէյէճէք տիր : Պէլքի Լալաճ՝
 փէյղամպէրի պոլ ֆագիր տուլ գարըյա կէօնտէր-
 մէսի իլէ՝ կէլէճէք զէմանտէ Ինճիլի շէրիֆի գա-
 յիֆէլէրէ կէօնտէրէճէյինի իշարէթ էթմէյէ մէրամ
 էյլէտի : Պու գարը Եղիայը պիր փէյղամպէր կիպի
 գապուլ էյլէտի , վէ օնա հէր էլինտէն կէլտիյինի
 վէրտի , վէ էճրինի զայպ էթմէտի : Լալաճ խաղ-
 րա պագմազ : Պու ֆագիր տուլ գարը՝ էյէրչի
 էճնէպի իտի իսէ տէ , տուլ գարըլարըն Լալաճը օ-
 նու գայըրտը : Կապընտան ուն՝ վէ տէսթիսինտէն
 եաղ՝ էյէրչի հէր կիւն չըգարըլըր գուլանըլըր
 իտի իսէ տէ՝ ասլա էքսիլմէտի :

Պու ֆագիր գարը՝ օղլունուն էօլմէսի իլէ
 պէօյիւք գասավէթէ կիրիֆթար օլտու : ()՝ աճ-
 լըգտան գուրթուլտու իտի իսէ տէ , խասթալըգ օ-
 նու գափտը կէօթիւրտիւ : ()նուն անասը պու
 քէյֆիլէթէ՝ քէնտինին կիւնաճարը խաղըրա կէլ-
 մէք իչիւն օլտու՝ նազարը իլէ պագտը : Պիզէ կէ-
 լէն էլէմլէրին նէթիճէսի տայիմա պոլ օլմալը տըր :
 Լէյէր կիւնաճարըմըզ ունուտուլուրսա , լայըղը իւզ-
 րէ օնլար իչիւն պիր ա՛ղիմ քէտէր ու գասավէթ
 տուլմաղըզ : Լէյէր Յոլք վէ Կաւիթ կիպի ա-
 տէմլէրէ էլէմ ու քէտէր վասըգասը իլէ կէնճիլիքլէ-
 րինին եարամալըգլարընը խաղըրլարնա կէթիրիլ-
 տի իսէ , պու էճնէպի գարընըն կիւնաճարը՝ տախի

օլ դարդ իլէ խաղրա կէթիրիլտի խէ ա՛ճայիպ տէ-
 յիլ տիր : Եղիանընըն տուա՛սընա իսթիճապէն՝ օ-
 նուն օղլու հայաթա՛ կէթիրիլտի : Շ իմտիքի վա-
 գըթլարտա՛ էօլիւյիւ հայաթա կէթիրմէք միսիւ-
 լու տուա՛լարըմըզա իսթիճապէր մէմիւլ էթմէլի
 տէյիլիպ • լաքին հէր վագըթտա Ալլահա տուա՛
 էթմէյէ պիզէ ճէսարէթ վէրիլիր : Պու չօճուղուն
 կէրէք էօլմէսի կէրէք տիրիլմէսի Ալլահըն շանը՛
 իլիւն իտի :

ՊԼՊ 2

(Օպատիանըն Ահապա Եղիայա Գաղա-շարա՛ս
 Կէմէյէ Գօրգարու-ղա :

Ս է (Օպատիա Եղիայա տէտի • “Սէ կիւնաճ
 իլլէտիմ՝ քի գուլունու Ահապըն էլինէ թէսլիմէաե-
 սին՝ քի պէնի էօլտիւրսիւն • Ալլահըն Քապպըն է՛օմ-
 րիւ հագգը իլիւն հիչ միլլէթ մէմլէքէթ գալմատը ,
 քի էֆէնտիմ սէնի արաթմաղա կէօնտերմէմիչ օլա •
 վէ եօգտուր տէտիքլէրի զէման՝ սէնի պուլմատըգլա-
 րընա եէմին էթտիրիլ իտի • վէ շիմտի սէն՝ վարըպ
 էֆէնտինէ իլլթէ Եղիա պունտա տըր տէմի տերսին :
 Ս է օլաքի պէն սէնտէն այրըլտըղըմ կիպի Քապպըն
 Քուհու՛ սէնի պիլմէմ նէրէյէ կէօթիւրսէ , վէ պէն
 Ահապա կիտիպ պունտա տըր տէտիյիմտէ սէնի պուլ-
 մաղսա , պէնի էլպէթ էօլտիւրէճէք տիր : Ամմա պէն
 գուլուն կէնճլիյիմտէն պէրու Քապպտէն գօրգարըմ :
 Եէզապէլ Քապպըն փէյղամպէրլէրինի էօլտիւր-
 տիւյիւ զէմանտէ՛ նէ իլլէտիլիմ՝ նէ գարիգ իլէ
 Քապպըն փէյղամպէրլէրինտէն եիւզ քիլլիլի էլլի-

սինի պիր մաղարայա, էլ լիսինիտէ պիր մաղարայա կիզէ յիս՝ օնլարը էքմէք իլէ վէ սու իլէ պէսլէտիլիմ էֆէնտիմէ խապէր վէրիլմէտի մի : Ա չ շիմտի սէն տէրսին, վարըպ էֆէնտինկէ սէոյլէ քի՝ ի շթէ Եղիա պուռնտա տըր . ամմա օ պէնի էօլտիւրէճէք տիր՝ : Եղիա տա տէտի . “ Հալա հուղուրուռնտա տուրտուղում կէոյ ա՝ սքերլէրի Րապպընըն է՝ օմրիւ հագգը իչիւն՝ թահգիգան քէնտիմի պու կիւն օնա կէօսթէրէճէ յիմ՝ ” : Իմտի Օպատիա Մհապա գալու շմաղա կիթտի վէ, Մհապ Եղիանըն իսթիգպալինէ չըգտը :

Եղիանըն Մհապ իբնճի պէՊտ՝ գալու շպուղա :

Ա չ Մհապ Եղիայը կէօրտիւյիւ կիպի՝ օնա տէտի . “ Իսրայէլի գարըշտըր ան սէ՞ն միսին ” : Օտա տէտի . “ Իսրայէլի պէն գարըշտըրմատըմ . իլլա սէն, վէ պապանըն էվի . չիւնքի սիզ Րապպըն թէնպիհլէրինի թէրք էյլէ յիս՝ Պ աա՝լըն արտընա կիթտինիզ : Իմտի հալա կէօնտէրիպ ճիւմլէ Իսրայէլի՝ վէ Պ աա՝լըն տէօրթ եիւզ էլլի փէյղամպէրլէրինի՝ վէ Վօրուլարըն տէօրթ եիւզ փ էյղամպէրլէրինի քի օնլար Եհզապէլին սօֆրասընտա եերլէր՝ ճիւմլէսինի Վարմէլ տաղընա պանա ճէմ՝ էյլէ :

Եղիանըն Քէյղամպէրլէրինի Վարմէլ պաղընա
պէրէպէնն :

Իմտի Մհապ կէօնտէրիպ ճիւմլէ Իսրայէլի վէ Պ աա՝լըն ճէմի՝ փէյղամպէրլէրինի Վարմէլ տաղընա պիրիքտիրտի : Օլ զէման Եղիա Իսրայէլ օղուլլարընըն եանընա վարըպ տէտի . “ Աէչէյլէտէք իքի ֆիքիր արասընտա ագսարսընըզ, էյէր Րապպ Մէ

լաճ ըսա, «օնուկն արտընճա երևիւյիւն»։ Այլ է գալով
 Տիչ պիր սէօղ գարշըլըգ վերմէտի : ()Լտէմ Եղիա
 գալմա տէտի : «Պէն՝ Րասպըն փէյղամպերի , ևալը-
 նըղ պէն գալտրմ . Պաս՝ըն փէյղամպերէրի իսէ
 տէօրթ երևղ էլլի ատէմ տիր : Իմտի պիղէ իքի
 տանա վերիլսին , վէ օնլար պիրինի քէնտիլէրինէ սէ-
 չիպ փարալասընլար , վէ օտուկըն իւղէրինէ տիղ-
 սինլէր , ամմա ալթընա աթէչ վուրմասընլար : Պէն
 տէ օ պիր տանայը թէտարիքլէյիպ՝ օտուկըն իւ-
 ղէրինէ գօյայըմ տա՝ ալթընա աթէչ վուրմայըմ .
 անտէն սօնկրա սիղ ալլաճընըղըն իսմինէ նիյաղ
 էյլէյիւն , պէն տէ Րասպը Մլլաճըմըն իսմինէ նիյաղ
 էտէյիմ , վէ ճանկը Մլլաճ աթէչ իլէ ճէվապ վէ-
 րիրսէ , Մլլաճ պու օլտուկն» . վէ ճիւմլէ գալմ ճէ-
 վապ վերիպ տէտի , «Պու սէօղ փէք էյի տիր» :

Պաս՝ըն փէյղամպերէրինին բէնտի ալլաճընլար
 պօշուկն նիյաղ էյլէպիքլէրի :

Այլ է Պաս՝ըն փէյղամպերէրի պիր տանա սէչ
 տիլէր , վէ օնու թէտարիքլէտիլէր , վէ սապաճտան
 էյլէնէ տէք Պաս՝ըն իսմինէ նիյաղ էտիպ տերլէր
 իտի , «Ես՝ Պաս՝ը պիղի իշիթ» : Այլ է լաքին նէ
 սէս , նէ տէ գարշըլըգ վերէն վար ըտը , վէ ևա-
 փըլմըշ օլան գուրպանխանէնին իւղէրինտէ կէզի-
 նիրլէր իտի : Այլ է օլտու քի էյլէն վագթընտա Ե-
 ղիա օնլարը ղէվքլէնիպ տէր իտի . «Տաճա՝ ևէյին
 չաղըրըն , ղիրա ալլաճ տըր , ևա սէօճպէթի վար
 տըր , ևա իշի վար , ևախօտ Եօլճուրուգտա տըր ,
 ևա պէլքի ույգուտա տըր , քի ույանսըն» : Այլ է
 ևէյին ավազըլա նիյաղ էտերլէր իտի , վէ ա՝տէթ-

լէրինէ կէօրէ պըշազլար ըլա վէ նիշտէրլէր իլէ էթ-
լէրինի շըզարլար ըտը , շէօյլէ քի իւղէրլէրինէ գան
տէօքիւլիւր իտի : Ա շէ թա ախշամ գուրպանընըն
վադթընա տէք փէյղամպէրլիք էտէրլէր իտի , ամմա
նէ ճէվապ վէրէն նէ տէ նազար գըլան օլտու :

(Ս) զէման Եղիա գավմա տէտի , պանա եագ-
լաշըն : (Ն)լար տա եանընա վարտըլար : Ա շէ
Րապպըն վիրան օլմուշ գուրպանխանէսինի թա՛միր
էյլէտի , վէ Իսրայէլ գապիլէլէրինին սայըսընճա
օն իքի գաշ ալտը , վէ Րապպըն իսմինէ գուրպան-
խանէ պինա էյլէտի . վէ էդրաֆա իքի էօյլէք էքին
սըղաճագ հէնտէք գաղտը : Պա՛տէհու օտուըլարը
երղտը . վէ տանայը փարալատը , վէ օտուըլարըն
իւղէրինէ գօտու , վէ սօնկրա տէտի . “Տէօրթ տէս-
տի սու տօլտուրուն , վէ պիւթիւն եագմա գուր-
պանընըն վէ օտուըլարըն իւղէրինէ տէօքիւն” : (Ն)-
լար տա տէտիյի կիպի էթտիլէր : Աինէ տէտի ,
“Թէքրարլայըն” , վէ իքինճի քէրրէ թէքրարլա-
տըլար , վէ տէտի . “Իւչիւնճիւ քէրրէտէ թէք-
րարլայըն” : Ա շէ իւչիւնճիւ քէրրէտ թէքրարլա-
տըլար : Ա շէ սու գուրպանխանէնին էդրաֆընա
ագըպ հէնտէյի տօլտուրտու :

Եղէանըն Ալլահ ու ա՛ղէթշանա նէյապ էյլէպիլէ ,
վէ գուրպանըն իւղէրինէ տլէշ ինպիլէ :

Ա շէ ախշամ գուրպանընըն թագրիպ օլունա-
ճաղը զէմանտէ՝ փէյղամպէր եանաշոպ տէտի .
“Եա՛ Աքրահամըն՝ Իսահակըն վէ Տակոբուն Ալ-
լահը Րապպ՝ պու կիւնտէ մա՛պիւմ օլտուն քի՝ Իս-
րայէլին Ալլահը սէն սին , վէ պէն սէնին գուրուն-

ուժ , վէ ճիւմէ պու նեանէլէրի սենին սէօղիւնէ կէօրէ էյլէտիմ : Պէնի իշիթ Եա՛ Բապպ՝ պէնի իշիթ , թաքի պու գալմ գալլսինքի՝ Բապպ Աւլաճ սէն սին : Ա է պու գալմըն գալպինի սէն կէրի տէօնտէրտին՝ : Օլ զէման Բապպ գարաֆընտան աթէշ տիւշտիւ , վէ գուրպանը օտոււնլարա վէ գաշլարա վէ գօփրաղա վաբընճայատէք եագտը , վէ հէնտէքտէ սույու եալատը , վէ ճիւմէ գալմ եիւզիւ գօյոււն գախանըպ տէտիլէր , “ Բապպ քէնտիսի Աւլաճ տըր ” : Օլ զէման Եղիա օնլարա տէտի , “ Պաա՛լըն փէյղամպէրլէրինի գութոււն , օնլարտան Տիշ պիլիսի գաշմասըն ” : Ա է օնլարը գութուպ Վիշօն սէլինէ կէթիրտիլէր , վէ ճիւմէսինի օրատա գաթլ էյլէտիլէր :

Իշինճէ Պապըն իւզէրինէ Բալտուպալար :

Եարամաղ ատէմ օլան Աճապ փատիւշաճ՝ Եղիայա Իսրայէլի գարըշտըրըճը պիր ատէմ տէյու սիթէմ էյլէտի : Պու եէնի պիր շէյ տէյիլ : Եռաքեալտըրըն տիւշմէնլէրի օնլարա իսթիլալ գալտըրըճը՝ տիւնեայը ալթիւսթ էտիճի ատէմլէր տէյիւ սիթէմ էտէրլէր իտի : Եարամաղարա թա՛ղիը էտէն տինտար քիմսէլէր՝ պու միտիլու սիթէմլէր չէքմիտինի պէքլէմէլի տիրլէր : Եղիա՛ Աւլաճըն մուգատտէրի իլէ՛ խալգը սաճիճ Աւլաճըն իւպատէթինէ կէրի տա՛վէթ էթմէք՝ վէ Եէղապէլին փութիկէրէսթլիք խօճալարը վէ ու՛լէմասը օլմագ իշիւն թէսաճճուպ էթտիյի եալան փէյղամպէրլէրի թէքտիր վէ հէլաք էթմէք իշիւն գալտըրըլըշըտը : Պու ճէսուր վէ էմին փէյղամպէր՝ ին-

սան գուժվեթինտէն ճիչ պիր եարտըմսըզ՝ պու փէյ-
 դամպէրլէրտէն տէօրթ եիւզ էլլի քիմնէյի պիր
 կիւնտէ թէքտիր էյլէտի, եալանճը՝ չըգարտը, մաթ
 մալամաթ էյլէտի, վէ օնլարը գաթլ էթտիրտի :
 Ալլաճա թէվէքքիւլ էտէն պիր թէք ատէմ նէ
 գատար էյլլք էտէպիլիր : Պու միսիլու պիր ատէմ
 պին եարամազը գօվալայ պիլիր . վէ իքի ատէմ՝
 իքի պինի գաչամագ եօլունա գօյա պիլիր : Եղիա
 Ալլաճա խիւլիւսանէ տուա՛սըզ ճիչ պիր շէյ
 էթմէյէ էլ գօմատը : Տուա՛ իլէ Ալլաճըն գըթըն-
 տա ա՛ղիմ գուժվեթի վար ըտը : Պա՛ալըն փէյ-
 դամպէրլէրի ալլաճարընա՝ “Եա՛ Պա՛ալ պիզի
 իլիթ” տէյու պաղըրըրլար ըտը . լաքին օնլարա
 ճէվապ վէրէն օլմատը : ()նլարըն ալլաճարը՝ օ-
 տուն՝ աղաճ՝ գաչ իտիլէր, քի նէ կէօրմէյէ նէ
 իլիթմէյէ՝ նէ տէ եարտըմ էթմէյէ գուժվեթիլէրի
 վար ըտը : Ալլաճը պիլմէյէնլէրին ճալի նէ պի-
 չարէ տիր : Ալլաճը պիլմէյէն ճէփ միլլէթլէրէ
 Ինճիլի ի՛լան էթմէլի տէ՞յիլմիյիզ : Իւչ երլ վէ
 ալթը այ՝ Եղիանըն տուա՛սընա կէօրէ Իսրայէլ
 տիյարընտա եաղմուր օլմատը . վէ շիմտի պու ու-
 զուն գօրագլըղըն սօնունտա՝ Վարմէլ տաղընա
 չըգտը, վէ կէօքլէրին Ալլաճը ճուզուրունտա եիւ-
 զիւ գօյուն գափանտը, վէ եաղմուր եաղմագ իչիւն
 տուա՛ էտէր : Տէֆա՛ պէ տէֆա՛ նիյազ էյլէտի . էն-
 ճամը պիր քիւչիւք պուլութ կէօրիւնտիւ, քի ա-
 զար ազար պիւթիւն ճալայը գափլատը, վէ եէ-
 րին իւզէրինէ զանի եաղմուր տէօքտիւ : Եղիա
 սալթ պիր ատէմ իտի . վէ պիր ատէմ տէքի՛ պի-
 զիմ կիպի զայը՝ ֆըզլարա մուպթէլա իտի . պիր ա-
 տէմ քի՛ օնուն տա իմանը պա՛զը տէֆա՛ զա՛յիֆ

խտի : Պու՛ պիղէ տուա՛ էթմէյէ ճէսարէթ վէր-
մէլի : Հագըգաթ պու պորճուն էտասընտա
պիղիմ օնտան տաճա՛ զիյատէ ճէսարէթէ վէսիլէ-
լէրիմիզ վար . չիւնքի պիղէ ճէսարէթ վէրիլեր քի՛
ճիւմլէ պերէքէթլէրի պիր Սիյանճը Յիսուս Վրիս-
տոս վասըգասը իլէ դալապ էտէլիմ . քի օնուն դա-
նը վասըգասը իլէ՛ Պօղոս Լուսքեայլըն պիղէ խա-
պէր վէրտիյինէ կէօրէ՛ լուգֆ ու ի՛նայաթին թախ-
թընա պիղէ եագլաշմաղա պիր եէնի վէ է՛օմիւր վէ-
րիճի դարիգ աչըլտը :

ՊԼՊ 3

Լուսն ու ա՛ղէմշանն Եղիա զէյգամպերն
 արուսընը զանի ետղուրուլա
 իսլէնճտպէլէ էյլէրիյի :

Օլ զէման Եղիա Լճապա տէտի . “Եօգարը
 չըգ , եէյիպ իչ , զիրա եաղմուր շարըլթըսընըն
 սէսի վար տըր” : Իմտի Լճապ եէյիպ իչմէք ի-
 չիւն եօգարը չըգտը . Եղիա տա Վարսմէլ տաղը-
 նըն թէպիէսինէ չըգտը , վէ եէրէ գափանըպ եիւ-
 զիւնիւ տիզլէրիինին արասընա գօտու , վէ խըզմէթ-
 քեարընա տէտի : “Շիմտի չըգ տէնիզէ տօղըու
 պագ” . Սէ օ չըգըպ պագտը , վէ տէտի . “Պիր
 շէյ եօգ տուր” : Եղիա տա տէտի , կինէ չըգ
 եէտինճի քէրրէյէ տէք . վէ եէտինճի քէրրէտէ խըզ-
 մէթքեար տէտի . “Իշթէ տէնիզտէն ինսան էլի
 գատար պիր քիւչիւք պուլուլթ գալգըյօր” : ()
 զէման տէտի , “Չըգըպ Լճապա պէօյլէ սէօյլէ .
 Լքապանը գօշ , վէ աշաղա ին՛քի եաղմուրա

դու թուլմայասըն” : Ա է պու մապէյնտէ կէօյ եիւ-
զիւ պուլու թլարտան , վէ ըիւզկեարլարտան գա-
րարտը , վէ շէտիտ եաղմուր օլտու : Ա է Լճապ
պինտի , վէ Եզըաէլէ կիթտի : Ա է Բապպըն էլի
Եղիանըն իւզէրինտէ իտի • վէ օ պէլինի սըգտը-
րըպ Լճապըն էօնիւնճէ Եզըաէլէ տէք սէյիթտի :

Եկպպէլն Եղիայը Էօլլի-րմէյէ Գօրգո-լիպո-ղա ,
վէ օնուն օնպան Գալլաղը :

Ա է Լճապ Եղիատան ճիւմլէ Տարաքէթ օ-
լունան նէսնէլէրի , վէ նիճէ ճիւմլէ փէյղամպէր-
լէրի գըլըճ աղզընտան կէչիրտիյինի գարըսը Ե-
զապէլէ նագլ էյլէտի : Օլ զէման Եզապէլ Ե-
ղիայա ատէմ կէօնտէրիպ տէտի • “ԼլաՏլար պա-
նա պէօյլէ էյլէսինէր , Տէմ տախի արթըրսընլար ,
էյէր եարըն պու սա՛աթ մէՏէլինտէ սէնին է՛օմ-
րիւնիւ օնլարտան պիրինին է՛օմրիւ կիպի էյլէ-
մէզսէմ” : Ա է Եղիա պունու իշիթտիքտէ գօրգ-
տու , վէ գալգըպ է՛օմրիւնիւ գուրթարմագ իչիւն
ֆիրար էյլէտի , վէ Յուդանըն դօփրաղընա Պէր-
չէպայա վարտը , վէ օրատա խըզմէթքեարընը պը-
րագտը , քէնտիսի իսէ չէօլէ պիր կիւնլիւք եօլ
կիթտի , վէ վարըպ պիր աղաճըն ալթընա օթուր-
տու , վէ ԼլաՏտան էօլիւմիւնիւ տիլէյիպ տէ-
տի • “Եէթէր արթըգ Եա՛ Բապպ , ճանըմը ալ ,
զիրա պէն պապալարըմտան էյի տէյիլիմ” : Ա է
օ՛ աղաճըն ալթընտա եաթմըչ ույուր իքէն , իշթէ
օնա պիր մէլէք տօգունուպ տէտի • “Վալգ եէ” :
Ա է Եղիա կէօրտիւ քի՛ իշթէ պաշընըն եանընտա
պիր քիւլ փիտէսի վէ պիր սու պարտաղը վար ըտը :

Սէ եւ յիւսիս իշտի, վէ եինէ եաթտը : Ամմա մէ-
 լէք թէքրար կելիւս օնա տօգուենտու, վէ տէտի,
 “Գալգ եէ, զիրա կիտէճէյին եօլ ուղագ տըր” :
 Սէ գալգրայ եէտի, վէ օ եէմէյին գուվվէթի ի-
 լէ գըրգ կիւն վէ գըրգ կէճէ եօլ եիւրիւտիւ՝ թա
 Ալաճըն տաղը Հօրէպէ տէք :

Բապպըն Եղիսյա հաղարտարա եիւնայ եյլէպիյն :

Սէ Եղիա Հօրէպ տաղընըն եանընտա պիր
 մաղարայա վարըպ՝ օրատա գօնագ էյլէտի : Սէ
 իշթէ օնա Բապպըն քէլամը կելիւս տէտի : “Եյ
 Եղիա՝ պուրատա նէ՞ եաիարսըն” : Եղիա տա
 տէտի . “Իիւլիւ շէյէ գատիր Բապպըն հագ-
 գընտա փէք զայրէթ չէքտիմ, զիրա Խարայէլ օ-
 ղուլարը սէնի թէրք էյլէտիլէր, գուրպանխանէ-
 լէրինի վիրան էյլէտիլէր, վէ փէյղամպէրլէ-
 րինի գըլըճ ըլա էօլտիւրտիւլէր . վէ պէն եափ
 եալընըպ գալտըմ, վէ պէնիմտէ է՝օմրիւմիւ գալ-
 տըրմաղա չալըշըյօրլար” : Սէ Բապպ տէտի .
 “Տըշարը չըգ, վէ տաղըն իւզէրինտէ Բապպըն հու-
 ղուրուենտա տուր : Սէ Իշթէ Բապպ կէշտի, վէ
 Բապպըն հուղուրուենտա ա՛ղիմ վէ շէտիտ ըիւզ-
 կեար տաղը եարտը, վէ դաշարը փարալէտի,
 ամմա Բապպ ըիւզկեարտա տէյիլ իտի : Սէ ըիւզ-
 կեարտան սօնկրա զէլգէլէ օլտու, ամմա Բապպ
 զէլէտէ տէյիլ իտի : Սէ զէլգէլէտէն սօնկրա աթէշ
 օլտու, ամմա Բապպ աթէշտէ տէյիլ իտի : Սէ
 աթէշտէն սօնկրա ինճէ եէլ Փըսըլթըսը օլտու :

Եղևնին խաղարս գաղտնասանարս արարարար :

Այն Եղևնի սուր փրկութիւնը իշխութիւնի կիպի՝ քիւրքիւնիւ եիւղիւնէ պիւրիւնտիւ , վէ չըգրպ՝ մաղարանըն գաիուսուէնա տուրտու : Այն օնա պիր սէտա կէլիպ տէտի . “Այն պուէտա նէ՞ ետարարսն եա՛ Եղևնի” : () տա տէտի . “Այն արա՛ սքէրլէրինին Լուսնը Բապարն Տագգընտա փէք Ղայրէթ չէքտիմ , զիրա Խորայէլ օղուլարը ա՛ճտընը թէրք էլէտիլէր , վէ փէլղամպէրլէրինի գըլըճըլա էօլտիւրտիւլէր , վէ պէն եալընըգ գալտըմ , վէ պէնիմ տէ է՛օմրիւմիւ գալտըրմագ իչիւն արարլար” : Բապար տախի օնա տէտի . “Այն Տըմըլգ չէօլիւնէ տօղըու էօլուէնա տէօն , վէ վարտըղըն զէման շաղաէլի Լըամըն իւզէրինէ փատիշաճ մէսճ էլէ , Կիմիւնին օղու Եէճուլու տա Խորայէլ իւզէրինէ փատիշաճ մէսճ էտէսին , վէ Շաֆագ օղու Եղիսէյի սէնին եէրինէ փէլղամպէր մէսճ էտէսին : Այն օլա քի շաղաէլին գըլըճընտան գաչանը Եէճու էօլտիւրէ . վէ Եէճունուէն գըլըճընտան գաչանը , Եղիսէ էօլտիւրէ : Լամա Խորայէլ տէ քէնտիմէ ճիւմլէ Պաա՛լա չէօքմէյէն տիղլէրի վէ օնու էօիմէմիշ օլան Տէր աղըլ եէտի պինկա տէմ պագը պըրագտըմ :

Եղևնին Եղևնի իշխարար Տէր էլէպի :

Շաղաէթի Եղևնի օրատան կիթտիքտէն սօնկրա , Շաֆագ օղու Եղիսէյէ բասթ կէլտի , քի օն իքի չիֆթ էօքիւզ իլէ չիֆթ սիւրէր իտի . վէ Եղևնի օնուէն եանընտան կէլտի , վէ քիւրքիւնիւ

օնուն իւզէրինէ աթար : Եղիսէ տախի անխէ էօ-
քիւզէրինի պրրագտը , վէ Եղիանըն արտընճա
սէ յիրտիպ տէտի . “Քէրէմ էյլէ , պանա իզին
վէր , վարայրմ պապամ ըլա վէ անամ ըլա վի-
տալաշայրմ , վէ անտէն սօնկրա արտընճա կէլէ-
յիմ : Ա շ Եղիա տէտի , “Աիթ տէ կէլ , զիրա պէն
սանա նէ էթտիմ” . () Լ զէման օնուն արտըն-
տան տէօնիւպ պիր չիֆթ էօքիւզ ալտը , վէ պօ-
ղազլատը , վէ օնլարըն էթինի էօքիւզէրին ալէթ-
լէրի իլէ փիշիրտի , վէ ատէմլէրէ փայլաշարտը .
վէ օնլար ետիլէր : Ընտէն սօնկրա գալգրպ Ե-
ղիանըն արտընճա կիթտի , վէ օնա խըզմէթ էտէր
իտի :

Իւչէնճի Պապըն Իպէրինէ Քալապալապ :

Եարամազ Եէզապէլին Եղիանըն է՝օմրիւնէ
գաստ էթտիյի թագտիրտէ , օնուն տուրմաղա ճէ-
սարէթ էթմէյիպ գաշարղընա նէ տէյէլիմ : ()-
նուն կիպի պիր ատէմ քի , պունտան ազ էվվէլ
Պա՛ալըն տէօրթ եիւզ էլլի փէյղամպէրլէրինէ գար-
շը մէրտանէ տուրտո՛ւ տէ՛ օնլարըն ճիւմլէսինի
գաթլ էթտիրտի , նիչիւն շիմտի պիր գուվվէթ-
սիզ գարընըն եիւզիւնտէն տիթրէսին : Ը ապպ օնու
Տօրգանանըն եանընտաքի չայտա գուզղունլարըն
վասըգասը իլէ՛ վէ իքի սէնէ օլ տուլ գարընըն գա-
պընտաքի ուն վէ տէսթիսինտէքի եաղ իլէ պէս-
լէտի . օնուն տուա՛սը պէրէքէթի իլէ տուլ գա-
րընըն օղունու էօլիւլէրտէն տիրիլթտի , օնուն
տուա՛սը իլէ կէօքլէրի իւչ երլ գափայրպ եաղմուր
եաղտըրմատը՝ վէ եինէ զանի եաղմուր կէօնտէրտի ,

մագ ումար : Պօղոս էօլիւպ տէ Վրիստոս իլէ օլ մայր արզուլէր իտի իսէ տէ եաշայրպ տէ քիլիսէնին մա՛մուրիլէթի իչիւն տախի եաշամայր իսթէր իտի : Իչօլէյիմ տէյու տուա՛ էթմէտի , վէ է՛օմրիւն տէն էօթիւրիւ շէքվա էթմէտի : Ալլա՛հ մէրհամէթի իլէ Եղիանըն տուա՛սընը դապուլ էթմէտի , քի օ՛ էօլիւն : ()՝ էօլմէյէ միւնասիպ պիր հալտէ տէյիլիտի : ()՝ եափ եալընըլ վէ գասավէթլի պիր աղաճըն ալթընտա ույուր իքէն , պիր մէլէք օնա հէմ էքմէք հէմ սու կէթիրտի : Պու՛նտան ագտէմ օնու գուղղու՛նլար պէսլէտիլէր , լաքին շիմտի պու խըղմէթի պիր մէլէք իճրա էյլէտի : Հէր նասըլ իսէ , օնուն նափագասընը վէրէն Ալլա՛հ իտի • վէ օնու կէօթիւրէն մէլէք օլսուն՝ գուղղուն օլսուն օնտա պիր պէյիս եօգ տուր :

Եղիա Եէզապէլին գաշտըղընտա՛ Հօրէպ տաղընա կէլինճէ , պիր մաղարայէ կիրտի , քի օրատա կիզլէնսին : Բապպ՝ օնա՛ “Պուրատա նէ՞ իշլէրսին Եղիա՛” տէտի : Եա՛նի էյէր Խորայէլտէ եալընըլ կէրչէք փէյղամպէր սէն իսէն տէ՛ պագըլէրի եալանճը վէ ալտատըճը օլուպ՝ քէնտիլէրին եարամաղ ի՛պրէթլէրի վէ հէլաքէ գուլաղուղլար թա՛լիմաթլէրի իլէ խալգը փութփէրէսթլիյէ եօլ կէօսթէրիյօրլար իսէ , սէն նի՛չիւն քէնտի մէգամընտա տուրմագսըն , քի խալգա կէրէք ի՛պրէթին իլէ կէրէք վա՛ղըն իլէ՛ պէն հագ Ալլա՛հ ի՛պատէթ էթմէյէ էյրէտէսին , իլա օրատան գաշտըն , քի է՛օմրիւնիւ գուրթարա՛սըն , վէ պէնիմ խալգըմը պըրագտըն , քի քէնտիլէրին քէօր գուլաղուղլարը իլէ պէրապէր հէլաք օլսունլար : Խալգըն ճիւմլէսի սէնին թա՛հմինինէ կէօրէ Պա՛ալա թապի՛ օլմատը • հայըր :

Օրատա եկտի պին քիչի վար, քի Պաա՛լա տիզ
 չէօքմէտիլէր, վէ օնլար սէնին հուզուրունա մուհ-
 թաճ տրըլար, քի օնլարա դայրէթ վէրէսին: ԼՅ-
 լաճ քէնտի խալգընա տիւննայը թէրք էթմէյէ վէ
 քէնտիլէրինի չէօլէրտէ վէ տաղլարտա կիզէմէյէ
 տա՛վէթ էթմէղ. պիլ ա՛քս՝ օ օնլարա տէր քի՛
 ‘Սիզ տիւննանըն ըլըղը սընըղ. չըրաղը եագըպ տա
 շինիք ալթընա գօմազլար, իլլա օնու շա՛մտանա
 գօրլար, վէ էվտէ օլանլարըն ճիւմէսինէ ըլըգ վէ-
 րիր’’: Բապպ Եղիայա էմր էյլէտի քի՛ մաղարա-
 սընը պըրագսըն, վէ Սիւրիայա՝ քէնտի պօրճունու
 էտա էթմէյէ տէօնսիւն:

ՊԼՊ 4

‘Երապօթուն պաշլանպըլէ:

Պու նէսնէլէր վագը՝ օլտուգտան ազ սօնկրա,
 Իզըաէլլի ‘Երապօթուն փատիշաճ սարայընըն գուր-
 պինտէ պիր պաղը վար ըտը: Սէ ԼՅճապ պու
 պաղտան փէք խօշլանտը: Սէ ԼՅճապ ‘Երապօթա
 տէտի, ‘‘Պաղընը պանա վէր. սապզավաթ պաղ-
 չէսի էտէյիմ, վէ օնուն եերինէ սանա օնտան է-
 յի պիր պաղ վէրէյիմ, եախօտ էյեր միւնասիպ
 կէօրիքսէն պէտէլինէ սանա ագչէ վէրէյիմ’’: Լա-
 քին ‘Երապօթ ԼՅճապա տէտի, ‘ԼՅլաճ կէօսթէր-
 մէյէ քի՛ աթալարըմըն միւլքիւնիւ սանա վէրէյիմ’’:
 ԼՅճապ պու ճէվապը իշիտիքտէ, դայէթտէն քէ-
 տէրլէնտի, շէօյլէ քի գալգըպ էվինէ կիթտիտէ,
 եաթաղընըն իւզերինէ եաթտը, վէ հիչ պիր շէյ
 եէմէյէ իսթէմէղ իտի: Օ) զէման գարըսը Եէզա-

պէլ օնա տէտի, «Իսրայէլին փատիշահը սէնին էլինտէ տէյիմի տիր, գալգ եէմէք եէ, վէ գալպինի խօշ էյլէ՝ պէն՝ Նապօթուն պաղընը վէրիրիմ սանա : Իմտի գալգրպ Մհապըն իսմի իլէ մէքթուպլար եազտը, Նապօթ իլէ պէրապէր սաքին օլան շէյիլէրէ վէ էքեապիրլէրէ կէօնտէրտի վէ տէտի . « ()րուճ դութմաղա տէլլալ չաղըրտըն՝ վէ Նապօթու գալմըն արասընտա պաշ սէտիրէ օթուրտուն, վէ գարշըսընա իքի պինամուս ատէմ տիքին՝ վէ օնուն ա՛լէհինտէ շէհատէթ էտիպ տէյէլէր, Նապօթ Մլաշա հէմ փատիշահա քիւֆր էյլէտի, վէ օնտան սօնղրա օնու տըշարը չըգարըն, վէ դաշայըն, էօլսիւն» : Ա է մէքթուպուն մէֆհուլինճէ հէր պիր շէյ իճրա օլունտու : ()րուճ դութմաղա տէլլալ չաղըրըտը, վէ եալան շահիտէրի Նապօթտան շէքվա էյլէտիլէր, վէ ա՛գապինճէ օլ պիչարէ դաշանըպ էօլտիւ : ()լ դէման Եէզապէլ Մհապա տէտի, «Վալգ շիմտի Նապօթուն պաղընը միրաս ալ, ղիրա էօլտիւ» :

Մհապ Նապօթուն պաղընտա իհէն՝ Եղէտնըն
օնուն էտնընա շարարղը :

Մհապ Նապօթուն էօլտիւյիւնիւ տույտուգտա՝ գալգրպ պաղընը միրաս ալմաղա կիթտի : Ա է Եղիա փէյղամպէրէ Րապպըն սէօղիւ օլուպ տէտի . «Վալգ Իսրայէլին փատիշահը Մհապըն եանընա ին, իշթէ օ՛ Նապօթուն պաղընտա տըր, օնու միրաս ալմաղա կիթտի, վէ օնա տէտի քի, Րապպ պէօյլէ սէօյլէր, էօլտիւրտիւն միւ՝ հէմ տէ միրասընը ալտը՞ն մը . Րապպ պէօյլէ սէօյլէր՝ Նապօ-

Թուև գանընը քեօփէքլէր եալատըղը եէրտէ՝ սէնին տախի գանընը քեօփէքլէր օրատա եալայաճագ տըր” :

Ս է Աճապ Եղիայա տէտի . “Մ յիւշմանըմ պէնի պուլտոն մու” : Եղիա տա տէտի . “Պէլի , սէնի պուլտում . չիւն քի սէն քէնտինի Բապպըն հուզուրունտա ֆէնալըգ էթմէյէ սաթտըն , իշթէ սէնին հէմ էվլատլարընըն իւզէրինէ պէլալէր կէթիրէճէյիմ , վէ Աճապըն հէր էրքէյինի հէլաք էտէճէյիմ , վէ սէնին էվինի Երօպօամըն էվի կիպի , վէ Պաաշանըն էվի կիպի էտէճէյիմ . պէնի ղազէպլէնտիրտոյին , վէ Իսրայէլէ կիւնահ էթտիրտոյին իչիւն : Եէզապէլին հագգընա տա Բապպտէր քի , Եղապէլի Իզրաէլին հիսարընըն եանընտա քեօփէքլէր եէյէճէք տիր : Աճապըն շէհիրտէ էօլէնինի քեօփէքլէր եէյէճէք , վէ գըրտա էօլէնինի հավանըն գուշարըր եէյէճէքլէր” :

Աճապըն կէնտէլարըր էէնի յէնպինէ
տլատլտիտըրտըղը :

Աճապ պէնկզէր հիչ պիր քիմսէ օլմամըշ տըր , քի գարըսըր Եէզապէլին իղվասըր իլէ Բապպըն հուզուրունտա քէմլիք էթմէյէ քէնտինի սաթտըր : Հարաքէթի փէք ֆէնա իտի . Բապպըն Իսրայէլ օղուլարընըն էօնիւնտէն հէլաք էյլէտիյի Ամօրիլէրին փուլթլարընա թափարըտըր : Աքիւն Աճապ Եղիա փէյղամպէրին Բապպըն դարաֆընտան սէօլէտիյի սէօղլէրի իշիթտիքտէ , էսվապընըր եըրթըպ չուլ պիւրիւնտիւ , վէ օրուճ գուլթուպ՝ եաս իլէ կէչինիր իտի : Ս է Բապպըն քէլամըր Եղիայա կէլիպ տէտի , “Սէօրիւրմիւսիւն Աճապ հուզու-

րումտա քէնտինի նասըլ ալւագլատը : Այլինին իւզէրինէ պէլայը օնուն կիւնլէրինտէ կէթիրմէյէճէյիմ , իլլա օղլունուն կիւնլէրինտէ կէթիրէճէյիմ” :

Ահապըն Գաղլարա էօլտիւնի վէ ղեօփէրլէր
Գանընը Էալարալլէ :

Պու նէսնէլէրտէն իւչ երլ գատար կէչտիքտէն սօնկրա՝ Ահապ Սիւրիյա փատիշաչը իլէ ճէնք էյլէտի . վէ թէպտիլ օլուպ՝ ղալղայա սօգուլտու : Ալ է ատէմին պիրիսի նիշանլամաղտան օգ աթտը , վէ օգ Ահապը փէք եարալատը : () Ը ղէման ա՛րապաճըսընա տէտի . “Պէնի ղալղատան տըշարը չըգար , ղիրա եարալանտըմ” : Ալ է ա՛րապասընըն իչինտէ ախշամատէք տայանտը , վէ օ ղէման էօլտիւ , վէ եարասընտան ա՛րապանըն իչինէ գան ագտը , վէ փատիշաչը Սամարիայա կէթիրտիլէր , վէ ա՛րապայը Սամարիա կէօլիւնտէ եայգատըլար : Ալ է օլ ղէման Ռապպըն սէօղիւնէ կէօրէ , Եղիանըն փէյղամպէրլիք էյլէտիլ իւզէրէ գանընը քէօփէքլէր եալատը : Ալ է օնուն եէրինէ օղլու Ահաղեա փատիշաչ օլտու :

Տէօրտիւնիւ Պապըն իւլլիւնէ Քիւլտապալար :

Եղիանըն Ահապա՝ Ապաթու էօլտիւրիւպ պաղընը ղապգ էթտիքտէն սօնկրա էյլէտիլ շէտիտ թա՛ղիրի՝ օլ եարամաղ փատիշաչա պիր ղէման գուվ վէթլի թէսիր էյլէտի : ()՝ փէյղամպէրին սէօղիւնտէն՝ Ալլաչ ատէմի տիր տէյիւ՝ փէք գօրգտու : Տին-

տար ատեններին հուզուրու վէ թա՛ղիւրէրի՛ շօգ տէ՛ֆա՛՝ եարամազլարը ֆըսգլարընը իճրա էթմէքտէն կէրի դութար , վէ օնլարըն թէվպէսինի հասիլ էտէր :

Ալլահ մաղուրլարա զըտ տուրուր , լաքին ալլագ կէօնիլլիւէրէ լուգֆ վէրիւր , վէ մէշագ-գաթտա պուլունտուգլարը վագըթ օնլարը աճըր : Պու թագտիր տէ՛ Ահապ Ալլահըն հուզուրունտա ալլագլանտըղը իչիւն՝ օնուն իւզէրինէ թէհտիտ օլունան պէլա՛ օնուն կիւնէրինտէ վուգու՛ պուլլ-մագտան մէքս օլունտու : Լաքին Ալլահըն սէօղիւ տախի սապիթ վէ սահիհ տիր , վէ սէօյլէտլի էլ պէթթէ իճրա օլուր : Պունտան պէօյլէ Ահապ հագ-դընտա Եղիանըն վասիգասի իլէ հէփ սէօյլէնէն իճ-րա օլունտու : ()՝ դապիա՛թի էօլիւմ իլէ էօլմէտի . գաթլ օլունտու , վէ օնուն գանընը պիր վէճհ իլէ քէօփէքլէր եալատըլար : Իմտի Ալլահտան գօրգա-լըմ՝ վէ օնուն էմր շէրիֆի մուճէպինճէ եաշայալըմ :

ՊԼՊ 5

Սոսալարըլար Պաս՛լըկոսալա Կանըշտալա
 Իրէր էրէն Եղեանըն օնլարա բասլ Իլլաիլէ :

Ահապըն վէֆաթընտան աղ սօնկրա՛ Սօսալ Իսրայէլէ ա՛սը օլտու , վէ Ահապըն Սամարիատաքը քէօշքիւնիւն փարմագլըղընտան տիւշտիւ , վէ խաս-թա օլտու : Ա է Սոսալարըլար կէօնտէրիպ տէտի քի , “Ալարըն Լճրօն ալլահը Պաս՛լըկոսալա տա-նըղըն , պագալըմ պու խասթալըգտան սաղալա-ճագմըլըմ” : Ա է Բասպըն մէլէյի Եղիայա տէ-

տի . “Վար Սամարիա փատիշահներն մուպաշըր-
լարընըն գարշըսընա չըգ , վէ օնլարա պէօյլէ տէ .
Իսրայէլտէ Ալլահ Օմատըղը իչիւն միւ սիղ Լօգ-
րօն ալլահը Պաա'լղէպուպա տանըշմաղա կիտեր-
սինիղ : Իմտի հա'լա Բապպ պէօյլէ սէօյլէր . իւ-
ղէրինէ չըգտըղըն եաթագտան արթըգ աշաղա ին-
մէյէճէքսին , իլլա միւճէրրէտ էօյլէճէքսին” :

Սոպաշըրլարըն Ահաղէայա իերէ իելրէլէրէ :

Վէ մուպաշըրլար Ահաղէայա կերի կելիպ'
Ահաղէա օնլարա նիչիւն կերի տէօնտիւնիւղ տէ-
տիքտէ' պէօյլէ ճէվապ վերտիլէր : “Պիղիմ գար-
շըմըղա պիր ատէմ կելտի , վէ պիղէ տէտի . Սի-
ղի կէօնտերէն փատիշահ տէօնիւն տէ' օնա տէյին
քի . Բապպ պէօյլէ սէօյլէր , Իսրայէլտէ Ալլահ Օմ-
ատըղը իչիւն միւ Լօգրօն ալլահը Պաա'լղէպուպա
տանըշմաղա կէօնտերիքսին . օնուն իչիւն իւղէրինէ
չըգտըղըն եաթագտան ինմէյէճէքսին , իլլա միւ-
ճէրրէտ էօյլէճէքսին” : () Լ զէման Ահաղէա օն-
լարա տէտի . “Սիղին գարշընըղա կելիպ սիղէ պու-
սէօղլէր սէօյլէյէն քիմսէ նասըլ ատամ ըտը” : () Ն-
լարտա' պիր գըլլը վէ պելինտէ գայիշ գուշագը
ատէմ իտի տէտիքլէրինտէ , Ահաղէա էլպէթթէօ'
Եղիա տըր տէտի :

Իրէ ելլէ սոպաշըրլար հե' ելլէ նէֆերէրէն
իւղէրինէ իեօրէն ալէշ ինտիլ :

() Լ զէման փատիշահ օնա էլլի նէֆերի իլէ
պիր էլլի պաշը կէօնտերտի : Վէ էլլի պաշը օնու

պիր տաղըն թէփէսինտէ պուլտու , վէ օնա տէտի ,
 “Եւ Լաւաս ատամը սէնի փատիշահ չաղըրըյօր ,
 աշաղա կէլ” : Եղիա տա ճէվապ վերիպ էլլի պա-
 շըյա տէտի . “Եւ պէն Լաւաս ատամը իսէմ
 կէօքտէն աթէշ ինսին տէ հէմ սէնի հէմ էլլի
 նէֆերլէրինի եագսըն” : Ա է կէօքտէն աթէշ ինիպ
 հէմ օնու հէմ էլլի նէֆերլէրինի եագտը :

Փատիշահ թէքրար օնա էլլի նէֆերլէրի իլէ
 պերապէր պիր զայրի էլլի պաշը կէօնտէրտի : ()
 տախի Եղիայա տէտի . “Եւ Լաւաս ատամը՝ փա-
 տիշահ տէր քի , թէզ աշաղա ինէսին” : Եղիա տա
 ճէվապ վերիպ օնա տէտի , “Եւ պէն Լաւաս ա-
 տամը իսէմ՝ կէօքտէն աթէշ ինսին տէ հէմ սէնի
 հէմ էլլի նէֆերլէրինի եագսըն” : Ա է անիտէ
 կէօքտէն աթէշ ինիպ՝ օնու հէմ էլլի նէֆերլէրինի
 եագտը :

Եղեանըն իւնիւնճիւ էլլի պաշը վէ օնու
 էլլի նէֆերլէրինի եօլպիւրիպէնի :

Պատէհու փատիշահ՝ էլլի ատէմի իլէ պերա-
 պէր պիր իւնիւնճիւ էլլի պաշը տահա կէօնտէրտի :
 Ա է օ կէլիպ Եղիանըն հուզուրունտա տիզ չէօք-
 տիւ , վէ օնա եալվարրպ տէտի . “Եւ Լաւաս ատա-
 մը՝ պէնիմ է՝ օմրիւմ վէ պու էլլի քիմէսնէլէրին
 է՝ օմրիւ կէօզլէրինէ գըյմէթլի կէօրիւնսիւն : Իշ-
 թէ կէօքտէն աթէշ ինտի , վէ իպթիտաքի էլլի
 պաշըլարը էլլիշէր ատէմլէրի իլէ պերապէր եագտը :
 Ա է շիմտի պէնիմ է՝ օմրիւմիւ կէօզլէրինտէ գըյ-
 մէթլի դութ” : () Ղ զէման Բապպըն մէլէյի Ե-
 ղիայա չաղըրըպ տէտի . “() նունուլա պերապէր

ին , գօրգմա” : Ա է օ վարըպ փատիշահա տէտի քի
 Բապպ պէօյլէ սէօյլէր . “Ձիւնքի սէն Լգրօն ալլա-
 Տը Պասա՝ լղէպոուպա տանը շմաղա մուպա շըրլար կէօն-
 տէրտին , օնուն իչիւն իւզէրինէ չըգտըղըն եաթագ-
 տան ինմէ յէճէքսին , իլլա միւճէրրէտ էօլէճէքսին” :
 Ա է վագա՝ Եղիատան սէօյլէնիլէն Բապպ քէլա-
 մընա կէօրէ էօլտիւ :

Պէշնիճի Պասպըն իւզէրինէ Թլուհապուլար :

Եղիանըն տուա՝ սընա իսթիճապէն կէօքլէր
 եաղմուր վէրտիքլէրի միսիլու՝ օ՝ տուա՝ էթտիյին-
 տէ կէօքտէն իքի քէրրէ աթէշ էնիպ՝ իքի էլլի
 պաշըյը էլլիշէր ատէմլէրի իլէ եագտը թէլէֆ էյ-
 լէտի , քի օնլարը Ահազեա կէօնտէրմիշիտի , Ալ-
 Լահըն ատամընը ալսընլար : Ահապըն օղու Ա-
 հազեա՝ պապասընըն կիւնլէրինտէ Եղիանըն եէտի
 իլէ Ալլահըն իճրա էյլէտիյի նիշանլարման վէ ա՝
 Լամէթլէրտէն Փայտէլէնմէտի , քի Բապպը քէնտինէ
 Ալլահ էյլէսին . վէ օնուն հուղուրուտա՝ պապա-
 սընըն էնճամը էթտիյի կիպի ալլագլանսըն . իլլա
 պապասընըն էսքի եօլլարընտա եիւրիւյիւպ՝ խասթա-
 ըղընտա փութլարտան եարտըմ արամաղա կէօն-
 տէրիյօր , վէ Եղիտան խապէր ալտըղը թագտիր-
 տէ , օնու ճէպր իլէ կէթիրթմէյէ ա՝ սքէր կէօնտէ-
 րիյօր : Լաքին Ալլահ՝ էնճամը օնուն ճէզասընը
 վէրտի . խասթալըղընտան սաղալմայըպ էօլտիւ , վէ
 Բապպ փէյղամպէրինին վասիդասի իլէ սէօյլէտիյի
 իճրա՝ օլտու : Եղիա շիմտի ատէմտէն գօրգմայը քիւլ-
 լիւյէն ղայպ էթտի : Օնուն չօգ սըգլէթ ու միհ-
 նէթլէրի Ալլահա իմանընը գալիլէտի : Ղուրթա-

ըրճը Կֆէնտիմիզ շայիրտէրինէ՝ տիւշմանլարը իւզէրինէ Եղիա կիպի կէօքտէն աթէշ էնտիրմէյէ իզին վէրմէտի . զիրա առէմին ()ղլու՝ ինսանլարըն է՝օմրիւնիւ տէյիլ հէլաք՝ իլլա խէլաս էթմէք իչիւն տիւնեայա կէլտի :

ՊԼՊ 6

Եղէանըն Եղէաէ իլէ պերտուէր Պէյլէլէ վէ
Եերիհօյա իւլլանի :

Սէ վագը՝ օլտու քի՝ Բապպ Եղիայը գասըրշա իլէ կէօյէ ալաճաղը զէմանտէ Եղիա Եղիսէ իլէ պերապէր Աիլիալա կիթտի : Սէ Եղիա Եղիսէյէ տէտի , “Բէրէմ էյլէ՝ պուրատա պէքլէ , զիրա Բապպ պէնի Պէյթէլէ կէօնտէրտի” : Եղիսէ տա տէտի . “Մլասըն է՝օմրիւ հագգը իչիւն վէ սէնին է՝օմրիւն հագգը իչիւն պէն սէնի պըրագմամ” : Իմտի պերապէր Պէյթէլէ ինտիլէր : Սէ Պէյթէլտէ օլան փէյղամպէր օղուլարը Եղիսէյէ կէլիպ տէտիլէր , “Պիլիբրմիսին քի պու կիւն էֆէնտինի Բապպ սէնտէն ալաճագ տըր” : () տա պէլի պիլիբրիմ սիւքիւթ օլուն տէտի : Սէ Եղիա Եղիսէյէ տէտի . “Բէրէմ էյլէ պուրատա պէքլէ՝ չիւնքի Բապպ պէնի Եերիհօյա կէօնտէրտի” : () տա տէտի , “Բապպըն է՝օմրիւ հագգը իչիւն վէ սէնին է՝օմրիւն հագգը իչիւն պէն սէնի պըրագմամ” : Իմտի պերապէր Եերիհօյա կիթտիլէր , վէ Եերիհօտաքի փէյղամպէր օղուլարը Եղիսէյէ կէլիպ տէտիլէր , “Պիլիբրմիսին քի պու կիւն էֆէնտինի Բապպ սէնտէն ալաճագ տըր” : () տա , պէլի պիլիբրիմ , սիզ սիւքիւթ էյլէյին տէտի :

Եղևնին Փերածեսի էլ Զորդանանն սուլարնը
Էարարչս :

(Ու զէման Եղիա օնա տէտի, «Իւերէմ էյ-
լէ պուրատա պէքլէ՛ զիրա Բապպ պէնի Զորդա-
նանա կէօնտէրտի» : Եղիսէ տէ տէտի, «Բապպըն
է՛օմրիւ հազգը իչիւն, վէ սէնին է՛օմրիւն հազ-
գը իչիւն պէն սէնի պըրագմամ» , վէ պէրապէր
իլէրի վարտըլար : Փէյլամպէր օղուլարընտան տա-
խի էլլի քիմէսնէ կիտիպ օնլարը կէօրմէք իչիւն կէ-
րիտէն տուրտուլար , պունլար իքիսի տէ Զորդա-
նանըն հանընտա տուրտուլար : (Ու զէման Եղիա
Ֆէրաճէսինի ալըպ գաթլատը , վէ սույա վուրտուգ-
տա , սու իքի դարաֆա եարըլտը , վէ օնլար իքի-
սի տէ գուրու եէրին իւզէրինտէ եիւրիւյէրէք կէչ-
տիլէր :

Եղևնին Գասըրգա էլ Լէօյէ ալընարչս :

Սէ օնլար Զորդանանտան կէչտիքտէն սօնկ-
րա՛ Եղիա տէտի, «Շ իմտի տիլէ պէնտէն՝ սէ-
նին հանընտան հօգարը ալընմաղտա՛ սանա նէ՛
էտէյիմ» : Եղիսէ տէ ճէվապ վէրիպ տէտի, «Սա-
նա հալվարըրըմ քի՛ պէնիմ իւզէրիմտէ սէնին ըու-
հունուն իքի օ գատարը օլտուն» : () տա տէտի,
«Սիւճ շէյ տիլէտին , անճագ էյէր պէն սէնտէն
հօգարը ալընըրըգան հանըմտա օլուրսան սանա տի-
լէտիյին կիպի օլաճագ տըր , հօխսա օլմայաճագ տըր :
Սէ՛ օնլար սէօհպէթ էտէրէք եիւրիւյիւպ կիտէր-
լէր իքէն՝ անլէրէ աթէչ ա՛րապասը վէ աթէչ աթ-
արը կէօրիւնտիւլէր , վէ օնլարը պըրտըլար , վէ

Եղիա գասրըղա իլէ կէօյէ չըգտը : Ա է Եղիա չըգրպ կիտէր իքէն , Եղիսէ օնու կէօրտիւ , վէ չաղըրըպ տէտի , “Ես՛ փէտէրիմ՛ Իսրայէլինն ա՛րապասը վէ օնունն աթլըլարը” , վէ արթըգ օնու կէօրմէտի : Ա է օլ ղէման քէնտի էսվապարընը դութուպ երըթտը , անտէն սօնկրա Եղիանըն իւղէրինտէն տիւշէն ֆէրաճէսինի ալտը , վէ Յօրգանանա տէօնիւպ կէլտի , վէ օնուն քէնարընտա տուրտու : Ա է պա՛տէՅու Եղիանըն ֆէրաճէսի իլէ սուլարա վուրուպ տէտի , “Եղիանըն ԱլլաՅը Բապպ գա՛նտէ տիր” : Ա է սուլարը պու դարիքտէ վուրտուգտա , իքի դարաֆա եարըլտըլար , վէ Յօրգանանտան կէլտի :

Ալլանը Պտուրն իւպէրինէ Ֆուտհապար :

Ինսան ճինսինին Տիսապսըղ միղնօնլարընտան պու տիւննատան՝ էօլիւմ գափուսունտան կէլմէղտէն կէօչէն ատէմէր եալընըղ Ենոպ վէ Եղիա տըր : Եղիա պէօյիւք սըգընթըտա պուլունտուղու վագըթ՛ էօլմէյէ նիյաղ էթտի . լաքին նէ տիլէտիլինի պիլմէղիտի : Եյէր օ՛ էվմէլտէն պիլսէյիտի քի՛ ԱլլաՅըն իրատէթի շէրիֆի իտի , քի աթէշ ա՛րապասը վէ աթլարը կէօնտէրսին , վէ էօլիւմ կէօրմէղտէն օնու կէօյէ կէօչիւրսիւն , էօյլէ էօլմէք իչիւն նիյաղ էթմէղիտի : Աըգէթինտէ՛ էօլիւմ օնա է՛օմիւրտէն էյի կէօրիւնիւրիւտիւ . լաքին ԱլլաՅ օնու՛ էօլիւմտէն տէրէճէսիղ տաՅա էյի պիք շէյ իչիւն Տաղըրլայօրուտու : ԱլլաՅ գատիր տիր քի՛ պիղիմ Տէփի գալապ էթտիլիմիղտէն եա տիւշիւնտիւլիւմիւղտէն զիյատէսի իլէ ղայէթ աշըրը

իհասան էթսին : Լյէր տիւնեայէ կիւննա՛հ՝ վէ կիւննա՛հըն սէպէպի իլէ էօլիւմ կիրմէմիշ օլսայրտը , իհ-թիմա՛լ տըր քի՛ ինսան ճինսինին հէփ սիլսիլէէրի՛ պու տիւննատէ պիր միգտար թէճրիւպէտէն սօնկրա՛ Ենուք վէ Եղիա կիպի պիրի պիրի արտըսըրա պու տիւննատան կէօյէ կէօչ օլուննաճագլար ըտը : Լաքին պիր ատէմին վասիգասի իլէ տիւննայէ կիւննա՛հ՝ վէ կիւննա՛հըն վասիգասի իլէ էօլիւմ կիրտի , վէ ճիւմլէ ատէմլէրին իւզէրինէ էօլիւմ կէչտի . չիւնքի ճիւմլէսի կիւննա՛հ իշլէտիլէր : Լյէրչի էօլիւմ կէօրմէմէք ումուտունտա օլմագ պիղէ մուսա՛տէ օլուննագ իսէ տէ՛ պիղէ պու քերեմ իհասան օլուննուշ տուր քի՛ սահիհ պիլէլիմ քի , Բապպըմըզ Նիսուս Վրիստոս՝ էյէր կէրչէքտէն օնա ինանըրսագ , էօլտիւլիւմիւզ վագըթտա բուհլարըմըզ արպգապուլ էտէճէք :

Եղիա՛ Խորայէլ օղուլարըն տինճէ փէք ֆէնա՛ պիր հալտէ պուլունուրքէն տիւննատէ իտի : () զէմանն եալան փէյղամպէրլէր վէ փութփերէսթլլի թէսասհուպ էտիպ օնու խալգա եայանլար փէք չօգ վէ գուվվէթլի իտիլէր . վէ խալգա ալէսսէվլլէ փատիշահլարը իլէ պերապէր հագ Ելլասը թէրք էթմիշլէր իտի : Պունուն իչիւն՝ օնուն էթտիլի կիպի՛ պէօյլէ պիր ալէսսէվլլէ ֆասիտլլիին օրթասընտա սայքի եալընըզ կիպի տուրուպ՝ խալգը փէյղամպէրլէրի՛ վէ փատիշահլը թա՛ղիր էթմէք՝ օնտա ա՛ղիմ էտէպ ու էրքեան ճէսարէթի օլմագ կէրէք իտի : Պուլուրուզ քի , օ՛ թէքմիլ տէյիլ իտի . իլլա օ տախի պիղ կիպի պիր ատէմին զայի՛ֆլիքլէրինէ մալիք իտի : Լաքին ճիւմլէ պու զայի՛ֆլիքլէր վէ թէքմիլսիլիլիլէրի իլէ՛ պուլուրուզ քի ,

օ՛ Ելլա՛հ ատամը իտի , վէ քէնտի ա՛սիրինտէ Ելլա՛հ ա՛լէա պիր դարզ իլէ խըղմէթ էյլէտի : Ենովքուն կէօջմէսի Ս՛ովսէստէն՝ օնտան Ելլա՛հըն ըազի օլմասընըն պիր նիշանէսի տէյիւ զիքը օլու նույօր , վէ Եղիանըն կէօյէ կէօջմէսիննի տախի շիւպհէսիզ՝ Ելլա՛հըն պու ա՛զիզ փէյղամպէրտէն ըազի օլմասընա պիր նիշանէ՛ սայմալըյըզ :

սուլարը ֆէնա վէ եէր մահսուլսուղ տուր” : Օ՛ տա տէտի : “Պանա պիր եէնի տէսթի կէթիրին , վէ իչինէ թուղ գոյուն” , անլէր տէ կէթիրտիլէր : Ա՛ է օ՛ սուլարըն փունկարընա չըգտը , վէ թուղու օրայա իչինէ աթըպ տէտի . “Բապպ պէօյլէ սէօյլէր . Պէն պու սուլարը սաղալթտըմ , արթըգ պունլարտան էօյլում՝ եախօտ մահսուլսուղուք զուհուր էթմէյէ” : Իմտի օ սուլար Եղիսէնին սէօյլէտիյի Բապպըն քէլամընա կէօրէ թա պու կիւնէտէք սաղլամ օլտուլար :

Իւրգ էրէ չօճուղան Եղիսէյէ Ղէլգէլէրէրէրէ
 իչինէ այուլարտան ժարտընտըրը :

Ա՛ է Եղիսէ օրատան Պէյթէլէ չըգտը , վէ կիտէր իքէն , շէհիրտէն չօճուղար չըգտըլար , վէ օնու զէվգէնիպ տէրլէր իտի , “Եօգարը չըգ թաղ պաշը՝ եօգարը չըգ” : Օ՛ տա տէօնիւպ օնլարա պագտը , վէ օնլարա Բապպըն իամի իլէ պէտտուա՛ էյլէտի : Ա՛ է իլթէ օրմանլըգտան իքի այուլ չըգտը , վէ օլ չօճուղարտան գըրգ իքիսինի ելըրթտը : Ա՛ է Եղիսէ օրատան Բարմէլ տաղընա կիթտի , վէ սօնկրա Սամարիայա տէօնտիւ :

Իւլ ժարտընտըրըն Եղիսէյէ ժարտըգտըրը :

Պու նէսնէլէրտէն սօնկրա Իսրայէլ փատիշասը Եէհօրամ վէ Յուդա փատիշասը Եէհօշաֆադ վէ Լյտում փատիշասը պիրլիքտէ Ս՛օապ փատիշասը իլէ ճէնք էյլէտիլէր . վէ ա՛սքերէ հէմ պերապէրլէրինտէ օլան հայլանլարա իչէճէք սու հօղուտու

պէօյլէ սէօյլէր : Պու տէրէյի չուգուր չուգուր գա-
զըն • զիրա Րապպ պէօյլէ սէօյլէր • “Նէ ըիւղկեար
կէօրէճէքսինիլ նէ եաղմուր , վէ լաքին պու տէրէ սու
իլէ սուլաճագ , թաքի սիլ՝ հէմ հայվանլարընըզ ի-
չէսիլ” : Ա է պու նէսնէ Րապպըն կէօղէրինտէ հա-
ֆիֆ շէյ տիր • չիւն Սօապիլէրի տախի էլէրինիզէ
թէսլիմ էտէճէք տիր : Ա է սապահտան գուրպան
թագրիպ օլունուր իքէն , պագսալար քի՛ իշթէ ԼՅ-
սոմ եօլունտան սուլար ագըպ կէլիր իտի , վէ օ եէր
սուլար ըլա սօլտու :

Պիրինճի Պապըն իւզէրինէ Ֆլահապալար :

Եղիսէ՛ էտնա լաքին ֆայիտէլի վէ հէլալ օ-
լան չիֆթ սիւրմէք խըզմէթինտէն Եղիա փէյ-
ղամպէրէ խըզմէթ էթմէյէ՛ վէ օլ փէյղամպէր
պիր գասըրղա իլէ կէօյէ ալընտրգտան սօնկրա՛ օ-
նուն եէրինէ փէյղամպէրլիք մանսուպունա կէչ-
մէյէ տա՛վէթ օլունտու : Ի՛զզէթին էօնիւնճէ
ալչագ կէօնիւլիլիք կիտէր : Սամուէլ՝ Րապ-
պըն փէյղամպէրի նասպ օլմազտան Լ լիլէ՛ վէ
Եղիսէ փէյղամպէրլէր սըրասընա կէչմէզտէն Ե-
ղիայէ խըզմէթ էթտիլէր : ()նուն՝ օլ մի՛ւթէպէր
փէյղամպէրին եանընտա տուրմասը՛ շիւպհէսիզ
Րապպըն օնու տա՛վէթ էյլէտիյի մանսուպա իտ-
ման օլունմաղա չօգ եարտըմ էյլէտի • վէ փէք
իհթիմալ տըր քի՛ պիրի պիրինտէն այրըմազ-
տան պիր գաչ տագիգա էվվէլ օնուն իլէ էյ-
լէտիյի սէօհպէթ՝ օնուն գալպինէ էօյլէ պիր թէ-
սիր պըրագտը քի՛ թա սօնկ կիւնիւնէ գատար
սէօյիւնմէտի : Ե՛լիմէրին սէօղէրի՛ ա՛լէլ խու-

սուս օնլարըն սօնկ սէօզէրի՛ Տիչ ունուտուլմազ-
լար : Կէօրիւնիւր քի՛ Եղիսէ Եղիանըն գըյմէթլի
տէրսլէրինտէն ա՛ղիմ՝ Փայիտէ թասսիլ էտիպ՝ օ-
նուն տինտար էօրնէյին տէն ի՛պրէթ ալտը : Խօճա-
սը եանընտան ալընտըղը վագըթ՝ օ պիր հատտէն
աշիրի գասսավէթէ տիւշմէտի , նէ տէ պօշ պօշու-
նա տուրուպ՝ օնուն արգասընճա կէօյէ տօղրու
պագմագտա օլտու . իլլա աշաղա տիւշէն Փէրա-
ճէսինի ալըպ՝ օնուն բուհունուն իքի գաթընը ահզ
էթտիքտէն սօնկրա , Տիչ օյալանմայարագ՝ տէր
ագապ քէնտի ա՛ղիզ մանսուպունուն խըզմէ-
թինէ պաշլատը , վէ Եղիանըն Բապպ Ալլա-
հընա նիտա էյլէտի : Եղիանըն Փէրաճէսի շիմտի
օնուն Բուհունուն իքի գաթընա մալիք օլան Ե-
ղիսէնին էլինտէ՛ Յօրդանան ըրմաղընըն սուլարընը՝
օնուն իլէ վուրտուգլային եարտը . լաքին օ
Բուհ օլմասայրտը , սուլարա օլ Փէրաճէ իլէ վուր-
մագ պօշ պիր շէյ օլուր ուտու : Տ՛իւմլէմիզ նէ՛
գատար սըտգ իլէ տուա՛ էթմէլիյիզ քի՛ շիմտի
կէօքտէ օլան Վրիստոստաքի Փիքիր պիզէ զանի-
մէթ իլէ վէրիլսին : Եղիանըն Փէրաճէսի շիմտի ար-
թըգ եէրտէ պուլունմաղ . լաքին կէօյէ չըգան
վէ ճէլալէ էրմիշ Վուրթարըճը՝ էյէր օնտան
սըտգ իլէ տիլէրսէք՝ Ա՛ղիզ Բուհու ճիւմլէմիզէ
վէրմէյէ հազըր տըր : Պէյթէլտէ եարամազ չօ-
ճուգլար Բապպըն փէյղամպէրինի զէվգլէնտիլէր՝
Խարայէլէ կիւնաս էթտիրէն եարամազ փատիշաս
Եէրօպօամ՝ Պէյթէլտէ քէնտինին ալթուն պու-
ղաղուլարընտան պիրինի տիքմիշ իտի . վէ իհթի-
մալ տըր քի պու չօճուգլար՝ օլ մէքրուհ փու-
թա թափանլարըն չօճուգլարը իտի : Լաքին օլ Փա-

սըգ չօճուգլարըն իւզէրինէ ԼԱՄՏԸՆ՝ զազապը նէ գօրգուլու պիր դարզ ըլա կէլտի : ԼԱՄՏԸՆ կէօնտերտիյի քիմսէլէրի զէվգլէնէնէլէր՝ չօճուգ օլսուն՝ պէօյիւք օլսուն՝ թէզ եա կէճ էլպէթթէ կիւնաճլարը իչիւն ԼԱՄՏԸՆ զազապինէ օղըայաճագլար տըր : Եղիսէ էմր էյլէտի , քի տերէ ճէնտէքլէր իլէ տօլտուրուլսուն • վէ ազ զէման իչինտէ օնլար՝ նէ ըիւզկեար նէ եաղմուր կէլտի իսէ տէ՝ սու իլէ տօլտուլար : Պու՝ Եղիանըն եէտի իլէ օլան եաղմուրու տուրտուրմագ վէ եաղտըրմագ միւ՛ճիզաթընտան պէօյիւք պիր միւ՛ճիզաթ իտի : ԼԱՄՏԸՆ ի՛նտինտէ ճէր պիր շէյ գապի՛լ տիր : () Իսւրայէլէ չէօլտէ գըրգ սէնէ իչէճէք սու վէրտի : Պու () իսուս Եփէնտիմիզին լուգֆունա պիր թէչպի՛ճ իտի , քի օնու պու ըու ճանի չէօլ օլան տիւնեատան կէչմէքտէ օլան քէնտինին խալգընա վէրմէքտէ տիր :

ՊԼՊ 2

Սօսպիլէրն եհնէլտէն :

Սօսպիլէր սապաճտան գալգտըգտա , սուլարըն իւզէրինէ կիւնէչ չըգտըղը զէման՝ օնլարա սուլար գան կիպի գըրմըղը կէօրիւնտիւլէր : () նուն իչիւն տէտիլէր • “Պու գան տըր էլպէթտէ փատիչաճլար պիրի պիրլէրինէ կիրիչիպ գըրըլմըչլար տըր • վէ շիմտի եա Սօսպ ճայտէ շիքեարէ եիւրիւյիւն” : Ալ օնլար օրտույա վարտըգլարընտա , Իսրայէլ օղուլլարը գալգըպ Սօսպիլէրի վուրտուլար , վէ օնլարը թա քէնտի գօսիրագլարընատէք սիւրտիւլէր : Ալ Սօսպ

փատիշաճը եէնիլիր իտիյինի կէօրտիւքտէ , եէտի եիւզ տալ գըլըճ ատէմ ալտը , վէ Լչտօմ փատիշաճընըն թապուրլարընը եարըպ կէչմէյէ չալըշտը , ամմա գատիր օլմատը : () Լ զէման քէնտինտէն սօնկրա թախթընա օթուրաճադ պէօյիւք օղուենու ալտը վէ ճիսարըն իւզէրինտէ գուրպան էյէտի : Ա է Իսրաէլիէր օնտան չէքիլիպ քէնտի վիլայէթէրինէ տէօնտիւէր :

Տ՝-Լ Գարընըն Էաղընըն լօղալըպ արլիպըլէ :

Ա է փէյլամպէր օղուլարընտան պիրինին էճի օլան պիր տուլ գարը՝ Ֆէրեատ էտիպ՝ Եղիսէյէ տէտի . “Ղուլուն գօճամ էօլտիւ , վէ սէն պիլիրսին քի օ՝ Ըլլաճտան գօրգար ըտը , վէ ալաճագըսը կէլտի վէ իքի օղուլճուգլարըմը ալըպ՝ գուլ էտինմէյէ իսթէյօր” : Եղիսէ տախի օնա տէտի , “Սանա նէ եափայըմ . էվինտէ նէ՞ն վար” : () տա պու ճարիյէնին էվինտէ պիր եաղ պարտաղընտան զայրը պաշգա շէյ եօգ տուր տէտիքտէ , Եղիսէ օնա՝ վար գօնշուլարընտան գապլար՝ պօշ գապլար էօտիւնճ ալ , աղ ալմա տէտի : Իմտի կիտիպ գօնշուլարտան էօտիւնճ գապլար ալտը վէ օնտան սօնկրա իւսթիւնտէն վէ օղուլարընըն իւսթիւնտէն գափուլարը գափաթտը , վէ օ գապտան եաղը էօտիւնճ ալտըղը գապլարա սօլտուրմաղա պաշլատը : Ա է օ գապլար սօլտուրտան սօնկրա , օղուլարընա պաշգա գապ տաճա կէթիրին տէտի : () նլար տա պաշգա գապ եօգտուր տէտիքտէ՝ եաղ ագմատան տուրտու : () Լ զէման վարըպ Ըլլաճ ատամընա խապէր էյէտի ,

վէ օ օնա տէտի . վար իմտի եաղը սաթ , վէ պօրճուենու էօտէ տէ , պագը գալանընտան սէն , վէ էվլատլարըն կէչինին :

Եղենինն Շ ռուենէմ գարընըն օղլուենու
 Կիրիլլոսինն :

Պիր զէնկին գարը Շ ռուենէմ նամ մահալտէ սարին օղլու իքէն՝ չօգճէ Եղիսէյի եօլճուլուգլարընտա գօնուգլարըտը : Պու գարը պիր կիւն գօճասընա տէտի , “Իշթէ պէն թանըտըմ քի՛ պու տայմա պիղտէն կէչէն քիմէսնէ Վլաչըն ա՛ղիղ ա տէմի տիր . իմտի օնա պիր քիւչիւք օտաճըգ եափալըմ , վէ օրայա պիր եաթագ՝ վէ պիր սօֆրա՛ վէ պիր իսքէմլէ՛ վէ պիր գանտիլ գօյալըմ” : Վ է Եղիսէ պիր կիւն կէլիպ՝ քէնտինէ պու հաղըրլատըգլարը օտատա եաթտը : Վ է խըզմէթճիսի կէհաղիյէ տէտի . “Շ ռու Շ ռուենէմլի գարըյը պանա չաղըր” . վէ օնու չաղըրտըգտա կէլիպ հուղուրուենտա տուրտու : Վ է Եղիսէ օնա տէտի , “Վէն պիղիմ իչիւն չօգ զահմէթ չէքտին , իմտի սանա նէ եափայըմ” : Վ է կէհաղի օնա տէտի քի , “Պու գարընըն օղլու եօգ տուր , հէմ գօճասը իսթիարտըր” : Եղիսէ օլ զէման օնա թագրիր էյլէտի քի՛ էրքէք էվլատ տօղուրաճագ տըր : Վ է օնուն թագրիրինէ կէօրէ վագա՛ խայլի զէմանտէն սօնկրա գարը պիր օղլուլ տօղուրտու : Վ է պու չօճուգ պէօյիւտիւքտէ , պիր կիւն պապասը օրագճըլարըլա պէրապէր թարլատա իքէն , պապասընը կէօրմէյէ կիթտի : Վ է պիր աղտան սօնկրա պապասընա՛ վայ պալըմ տէտի : Պապասը տա պիր խըզմէթքեարէ էմր էյ-

լէտի , քի չօճուղու ալսըն անասընա կէօթիւրսիւն : Ա ի կէլտիքտէ՝ չօճուգ անասընըն տիղլէրի իւսթիւնտէ էօյլէնէտէք օթուրտու , վէ անտէն սօնկրա էօլտիւ : Ա ի անասը օնու ալտը , վէ կէօթիւրիւպ Ալլաճ ատամընըն եաթաղընա եաթըրտը վէ իւսթիւնտէն գափույու գափայրպ չըգտը կիթտի : () անտան սօնկրա գօճասընա կէօնտէրիպ տէտի , “Պանա պիր խըղմէթքեար ըլա պիր մէրքէպ կէօնտէր” : Ա ի խըղմէթքեար կէլտիքտէ , մէրքէպի օնկար տէտի , վէ Վարմէլ տաղընա Ալլաճ ատամընա սէյիրթտի : Ա ի Ալլաճ ատամընա վարտըգտա , օնուն այագլարընա եափըչտը : () Ը զէման փէյղամպէր քէնտի խըղմէթքեարը կէճաղիյէ էմրէյլէյիպ տէտի , “Տէյնէյիմի ալ , վէ փէք ա՛ճէլէ իլէ եօլտա պիր քիմսէյէ սէլամ պիլէ վէրմէքսիղին սէյիրթ , վէ տէյնէյիմի չօճուղուն իւստիւնէ գօ” : Ա քին օ գարը փէյղամպէրէ տէտի . “Վապարն է՝ օմրիւ ճագգը իչիւն վէ սէնին է՝ օմրիւն ճագգը իչիւն պէն սէնի պըրագամամ” : Իմտի Եղիսէ գալգըպ պէրապէրինճէ կիթտի : Ա ի կէճաղի օնլարտան էվվէլ էվէ վարտը , վէ տէյնէյի չօճուղուն եիւղիւ իւղէրինէ գօտու , ամմա նէ սէսնէ ճէվապ վարըտը : () Ը զէման Եղիսէ իչէրի կիրիպ գափույու գափատը , վէ էօլիւ չօճուգուլա քէնտիսի եալընըգ գալտը , վէ Ալլաճա նիյաղ էյլէտի : Ա ի իքի քէրրէ չօճուղուն իւղէրինէ ուղանտը . թաքի պէտէնի ըսընմաղա պաչլատը . վէ չօճուգ եէտի քէրրէ անկսըրտը , վէ օնտան սօնկրա կէօղլէրինի աչտը : () Ը զէման Եղիսէ չօճուղուն անասընը չաղըրտը , վէ օ կէլիպ փէյղամպէրին այագլարընա գափանտը . օնտան սօնկրա չօճուղու ալտը կիթտի :

Իրինճի Պատարն Իսկրիննէ Ռաւահոպաւար :

Եղիայը պիր չօգ ղէման Սիսոնտա պիր ֆու-
գարա տուլ գարը պէսլէտի , վէ օնուն եանընտա
հեր նէ գատար ղէման միւսաֆիր գալտը իսէ , օ-
նուն եաղը էքսիլմէտի : Լաքին Եղիսէ՛ պիր վէ-
ֆաթ էթմիշ փէյղամպերին տուլ գարըսը իչիւն՝
օնուն չօճուգլարը իլէ պերապեր պէօյիւք մուհ-
թաճըղա տիւշտիւյիւնտէ՛ տահա պէօյիւք պիր մի՛ւ-
ճիւզաթ իշլէտի : ()նուն գօճասը՝ էյէրչի փէյ-
ղամպեր իտի իսէ տէ՛ էօլտիւ . զիրա փէյղամպեր-
լէր տէ էպէտէն եաշամաղար : Պու գարընըն իքի
օղուլարը օնուն ալաճագլըսընտան դութուլուպ՝
քէօլէսի օլաճագլար ըտը : Պու ալաճագլը՛ նէ գա-
տար մերհամէթսիղ վէ ինսաֆսըզ պիր քիմսէ օլմալը
իտի , քի գարընըն գօճասը էօլմիւշ իքէն՝ իսթիար
եաշընըն թէսէլլիսի օլան պու իքի էվլատընա կիւ-
վէնէճէք եալընըզ իւմիւտիւնտէն տախի օնու մահ-
րում գօսուն : Պու քիմսէյէ՛ Վայր էթ վէ ճիւմ-
լէսինի էտա՛ էտէճէյիմ՝ սէօլլէրի քեար էթմէզ
իտի : () եա՛ ալաճաղընը՛ եա չօճուգլարը ալմաղա
գարա՛ր գըլմըշըտը : Իմտի Եղիսէն ին իմտատը օնա՛
նէ գատար իգթիղալը իտի : Լչպէթ պիր փէյղամ-
պեր տուլ գարընըն ֆէրեատընը տինկլէյէճէյիտի .
զիրա Ըլահ՝ օնուն հագգընը թահգիր էթմէզ .
իլա օնա էմր էտէր քի՛ քէնտիննէ կիւվէնսին : Շու-
նամիլի գարըյա՛ Եղիսէ փէյղամպերէ էյլէտիյի
խըզմէթիննէ պէտէլ նէ ա՛ղիմ ի՛վազ վէրիլտի : Վը-
սըր իքէն օնա փէյղամպերին տուա՛սը իլէ պիր էվ-
լատ վէրիլտի : () օնա պիր օտա՛ եափտը . վէ Ըլ-
լահ պիր օղուլ իհսանի իլէ օնուն էվինի մա՛մուր

էյլէտի : () Էօլիւլէրտէն կիպի օնա վէրիլմիշիտի . վէ օնտան սօնկրա՝ ֆիլ վագի՝ էօլիւլէրտէն գալտորրլտը : Եղիսէնին ա՛սասը էմին խըզմէթքեարի կէհագինին էլինտէ պիր իշ կէօրմէտի . էօլմիւշ չօճուղուն իւսթիւնէ գօնտուգտա , է՛օմիւր նիշանլարը հասիլ էթմէտի : Եղիսէ քէնտի կիթմէլի , վէ էօլմիւշ ճէսէտին իւզէրինտէ տուա՝ էտիպ՝ էլինի գօմալը , եօղուսա հայաթ կէլմէզ : Բապպ Լ՛ֆէնտիմիզ՝ հիւքիւմէթ սահիպի պիր քիմսէ կիպի սէօլէր իքէն , եալընըղ “Վապարոս քիշարը ին՛ Գալգալէ՝ Լ՛յ ին՛ճ սանս սէօլէթի՛ գալգալէ” տէմէտի իլէ , սէօղիւ իճրա՝ օլունտու : Պու գարընըն եալընըղ օղու՝ օլ վա՛տ վէ տուա՝ էվլատը էօլտիւ . վէ էյէրչի փէյլամպէր օնու էօլիւլէրտէն տիրիլթտի իտի իսէ տէ՝ օնտան սօնկրա եինէ էօլտիւ : Բապպըմըղ (Յիսուս Վրիստոս քէնտի ա՛ղիզէրինին թէնլէրինի հայաթէ տիրիլթմէյէ գատիր տիր , շէօլէ քիարթըգ էօլմէսինլէր : () տէյօր քի , “Վրյամէթ վէ է՛օմիւր պէն իմ . պանա ինանան՝ էօլսէ տէ եաշայաճագ տըր :

ՊԼՊ 3

Լ՛օլէ-իլէ-աշն իւճընը պո-լու-ղա- , վէ էյէրթի
էրմէրէրէն շօղալուղա :

Վէ Եղիսէ կիկալա տէօնտիւ . վէ օլ վիւլայէթտէ գըթըգ վարըտը , վէ փէյլամպէր օղուլարը օնուն հուղուրունտա օթուրուրլար ըտը : () Ը ղէման խըզմէթքեարընա տէտի . “Պէջիւք գազանը աթէշէ վուր , վէ փէյլամպէր օղուլարընա

էֆէնտիմ Սամարիատաքը փէյղամպերին էօնիւնտէ
օլա իտի , էլպէթթէ ճուտամընտան սաղալըր ըտը” :
Իմտի՛ Սաա՛ման պու գըզըն սէօղէրինի տույտուգ-
տա , Սիւրիա փատիշահէր էֆէնտիսինէ ի՛լան էյ-
լէտի : Վատիշահ տա՛ “ Հայտէ կիթ , վէ պէն Սա-
րայէլ փատիշահընա մէքթուպ եազարըմ” տէտի :
Իմտի՛ Սաա՛ման ղանի կիւմիւշ վէ ալթուն ճէտիյէ-
լէրի՛ վէ պիր գաչ գաթ կէյիմ՛ վէ պիր թավսի-
յէ մէքթուպու տա ալըպ՛ գալգտըր կիթտի : Ա՛է
Իսրայէլ փատիշահէր մէզքիւր մէքթուպու օգույուպ
Սաա՛մանըն ճուտամընտան սաղալմագ իչիւն իրսալ
օլումուշ ուտուղունու կէօրտիւք տէ , էսվապընը երը-
թըպ տէտի , “ Պէն էօլտիւրիւր ճէմ է՛օմիւր վէ-
րիր Մըս՛մըյըմ” : Ա՛է Եղիսէ Իսրայէլ փատի-
շահընըն կէյիմինի երթթտըղընը իշիթտիքտէ , օնա
խապէր կէօնտէրիպ տէտի , “ Սի՛չիւն կէյիմինի
երթթտըն , Սաա՛ման պանա կէլսին , վէ Իսրայէլ
տէ փէյղամպեր վար ըտըղընը պիլսին : Իմտի՛ Սաա՛-
ման աթլարը իլէ վէ ա՛րապասը իլէ կէլիպ՛ Եղի-
սէնին էվինին գափուտունտա տուրտու : Ա՛է Ե-
ղիսէ օնա պիր խապէրճի կէօնտէրիպ՛ պէօյլէ սէյ-
լէտի , “ Ա՛ար եէտի քէրրէ Յօրդանանտա եայգան ,
վէ պէտէնին եէրինէ կէլէճէք տիր” : Սաա՛ման ըսա
պու սէօղէ տարըլտը , վէ չըգտը , վէ “ Պէն տէ ղանն
էտէրիտիմ քի՛ միւճէրրէտ չըգըպ էօնիւմտէ տու-
րաճագ , վէ Մըս՛մըյըն իսմինէ նիյ աղ էտիպ ճու-
տամըն իւզէրինէ էլինի վուրաճագ , վէ ճուտամը-
ղը սաղալտաճագ տըր : Տըմըչգ ըն իրմագլարը ճէմի՛
Իսրայէլ չայլարընտան էյի տէյիլ մի տիր” տէյիպ
էօրքէ իլէ կիթտի : Մնճագ խըզմէթքեարը օնա տէ-
տի , “ Ա՛յ էֆէնտիմ էյէր փէյղամպեր սանա պիր

պէջյուրք վէ կիւճ շէյ սէջլէմիշ օլսայըտը՝ էթմէզ մի իտին , օ իսէ շիմտի սաննա՝ հէման վար Յօրդանանտա եայգան տէտի : () Լ զէման՝ Կաա՛ման էնիպ՝ փէյղամպէրին սէօզիւնճէ եէտի քէրրէ Յօրդանանա տալտը , վէ պէտէնի եէրինէ կէլիպ , թազէ չօճուգ թէնի կիպի օլտու , վէ փագլանտը : Աէօրիւնիւր քի՝ Կաա՛մանըն խըզմէթքեարը էֆէնտիւսինտէն ա՛գըլը իմիշ :

Ահհապէնին Էալան սէօյլէյիպ՝ ճուսամ ի՛լէկէնէ
 օղլտարը :

Կաա՛ման փագլանտըղը կիպի անիտէ ճիւմլէ թէվապի՛սի իլէ Լլլաճ ատամըն ա տէօնիւպ տէտի “Շ իմտի պիլերիմ քի՛ պիւթիւն եէրտէ Լլլաճ եօգտուր , իլլա ֆագաթ Խսրայէլտէ վար” : Ա է փէյղամպէրէ իպրամ էտէր իտի , քի հէտիյէսինի գապուլ էթսին : Լ՛մմա Եղիսէ տէտի , “Նուզուրունտա տուրտուղում Բապպըն է՛օմրիւ հագգը իշիւն՝ հիչ պիր շէյ ալմամ” : () Լ զէման՝ Կաա՛ման եարվարտը , քի Խսրայէլ դօփրաղընտան քէնտինէ իքի գաթըր եիւքիւ դօփրագ վէրիլսին , քի Աիւրիայա կէօթիւր սիւն , վէ օնուն իլէ գուրպանխանէ եափըպ իւզէրինտէ հէման Խսրայէլին Լլլաճընա փէշքէշլէր վէ պիւթիւն եագմա գուրպանլարը թագրիպ էյլէսին : Նէմ տախի ըիճա էտիպ՝ փէյղամպէրտէն տիլէտի քի , էյէր Աիւրիանիլէրին Լլլաճը Ռիմօնուն հէյքէլինտէ սէճտէ էտէճէք օ լուրսա , քէնտինէ ա՛ֆիլ օլունսուն , չիւն քի էֆէնտիսի Աիւրիա փատիշաճը իլէ չօգ քէրրէ օրայա կիթմէյէ մէճպուր ուտու : Աէրչի Կաա՛ման Խսրայէլին Լլլա-

հրեան մա'ատէ Ալլահ օլմատըղընը իգրար էլլէ-
տի : Ամմա կինէտէ տիւննալի էֆէննիսի Աիւրիա
փատիշահընըն խադրընը երգ մամազ իչիւն Ռիմնօ-
նուն հէյքէլինտէ տէ սէճտէ էթմէյէ իսթէր իտի ,
վէ պէօյլէճէ Փանի ինսանըն խադրընը հօշ էթմէք
իչիւն Ալլահը զէվգէնմէյէ գայիլ օլտու : Պիր չօգ
ատէմէրին գարարսըղըղը պէօյլէ տիր :

'Աաա'ման կիթտիքտէն սօնկրա Աէհազի տէտի ,
"Վ ֆէնտիմ Աիւրիանիյը աճըտը վէ պիր շէյինի
ալմատը : Իմտի պէն արտընտան սէյիրտիպ , վէ
օնտան պիր ազ շէյ ալայըմ" : Ա է ագապինճէ
սէյիրտիպ օնա եէթիշտի , վէ տէտի , "Վ ֆէն-
տիմ պէնի կէօնտէրիպ տէտի քի , Իշթէ շիմտի
Իֆրաիմ տաղընտան պանա իքի փէյղամպեր
կէլտի , քերէմ էյլէ օնլարա պիր թալանթ կիւ-
միւշ իլէ իքի գաթ կէյիմ վէր" : 'Աաա'ման իսէ
օնա իքի թալանթ կիւմիւշ իլէ իքի գաթ կէյիմ
վէրտի : Ա է օ տէօնիւպ կիւմիւշիւ վէ էսվապ-
լարը պիր մահալէ կիզէտի , վէ սօնկրա վարըպ
էֆէնտիսի Եղիսէնին հուզուրունտա տուրտու :
Ա է Եղիսէ օնա տէտի , "Վ՛յ Աէհազի նէրէտէն
կէլիրսին" : () տա պիր եէ րէ կիթմէտիմ տէտիքտէ
Եղիսէ օնա տէտի . " () ատէմ արապասընտան
սէնին իսթիգապլինէ տէօնտիւյիլ զէման պէնիմ
գալպիմ սէնին իլէ պերապեր կիթմէտիմի . շիմ-
տի կիւմիւշ վէ կէյիմէր ալաճագ վագըթ մը տըր :
Իմտի 'Աաա'մանըն ճուտամը , էպէտէն սանա վէ
սէնտէն սօնկրա զիւրիյէթինէ եաիբշաճագ տըր" :
Ա է կէհազի Եղիսէնին հուզուրունտան գար կի-
պի ճուտամիլ չըգտը : Եալանըն վէ գամա'քեարը-
ղըն գօրգուլու ճէղասը պէօյլէ իտի . գամա'քեար-
ըգ հէր ֆէնալըղըն քէօքիւ տիւր :

պիր գաչ պուղտայ պաշազլարը իլէ եիւզ ատէմ պէսլէտի . լաքին Վրիստոս Լֆէնտիմիզ պէշ արփա էքմէյի վէ պիր գաչ քիւչիւք պալըզլար իլէ պէշ պին ատէմ պէսլէտիքտէն սօնկրա՝ արթան փարչալարտան օն իքի տօյու սէփէթ արթտը : Ալաճըն ինտինտէ քէնտի խալգընըն հաճէթլէրինի տօլտուր մաղա՝ ֆուգարալարը էքմէք իլէ տօյուրմաղա նէ գատար գօլայ տըր : Ամա օ՝ թէնպէլլէրին հաճէթլէրինի տօլտուրմաղ : Իշլէմէյէ իսթէմէյէն՝ եէմէմէլի տիր : Եղիսէնին պէսլէտիյի քիմնէլէր փէյղամպէր օղուլարը օլուպ՝ օնուն գարչըսընտա օթուրուրլար՝ վէ օնուն տէրսլէրինի տինկլէրլէր իտի . վէ Լֆէնտիմիզին պէսլէտիյի պէշ պին վէ տէօրթ պին ատէմլէր տախի՝ պոլ իշտէ պուլունուրլար ըտը : Պունլար տէ օնլար տէ՝ էվվէլա՝ Ալաճըն փատիշաճըղընը վէ օնուն սատագաթընա աւրամագ եօլունտա իտիլէր , վէ օնլարըն թէն հաճէթլէրի օնլարա զամմ օլունտու :

Վաա՛մանըն հիքեայէթինի՝ ֆայիտէ թաճսիլ էթմէքսիզին՝ քիմ օգույա պիլիր : Պու քիմնէ՝ Սիւրիա փատիշաճընըն հէփ ա՛սքէրլէրինին գաճրիման սէրասքէրի իտի . լաքին էյվաճ ճուտամ ի՛լլէթինէ միւպթէլա՛ իտի : Շէհիրլէր վէ մէմլէքէթլէր եէնէ պիլիր իտի , լաքին քէնտի տէրտինէ տէրման պուլմաղա գատիր տէյիլ իտի : ()Նուն մանսուպու վէ բութպէսի հէփ պայաղը խալգտան օնու իւսթիւն կէօսթէրիր իտի . լաքին էն էտնա քիմնէլէրի վուրան ի՛լլէթտէն օնու գուրթարամաղ ըտը : Վալայըգ գըղըն հարաքէթի նէ միւրիւվվէթ վէ խայրխաճըգ կէօսթէրիր : Աղասընը պիր փէյղամպէր իլէ աշնա էթտիրտի , քի օ՝ օնուն ի՛լ-

լէթինէ շիֆն վերտի : Խորզմէթքեարլար տօղրու
 հարաքէթ էթտիքլէրինտէ , չօգքէրրէ աղալարընա
 փէք միւհիմ խըզմէթլէր էտէպիլիւրլէր : Փէյղամ
 պէր 'Ա'աա'մանա' սալթ վարըպ Յօրդանանտա եայ
 գանսըն տէտի . Լաքին 'Ա'աա'ման Յօրդանանըն սու
 լարընը տըմըզգըն ըրմագլարը սուլունտան էյի
 զանն էթմէտի . վէ էյէր Ալլահ Օնլարը էօյլէ էթմէ
 յէ րազի օլմասայըտը , պու կէրչէք իտի : Փէյղամ
 պէրին տուա'սը վէ թա'րիֆի օլմայալըտը , 'Ա'աա'
 ման պին քէրրէ Յօրդանանտա եայգանսայըտը տա'
 ճուտամընտան խէլաս պուլմամազըտը : Բապըմըզ
 ճուտամլարը սաղալթտըղընտա' օնլարը սուլարա
 եօլլամատը իլլա պունու սալթ պիր սէօղ իլէ էյ
 լէր իտի : Պօրճումուզ տուր քի , Ալլահըն թա'յին
 էյլէտիյի վէսիլէլէրի գուլլանալըմ : Լյէր 'Ա'աա'
 ման վարըպ եէտի քէրրէ Յօրդանանտա եայգանմա
 յայըտը , սաղալմայաճաղըտը : 'Բէզալիք' Լյֆէտիմի
 զին քեահինլէրէ կէօնտէրտիյի ճուտամլըլար' իդա'
 աթ էտիպ վարմասալարըտը , փաքլէնմէզլէր իտի :
 Աէհէզլիյի' պու գատար զէման Եղիսէյէ խըզմէթ
 էթտիքտէն սօնկրա' խօճասընըն րուհունա հիսսէ
 տար օլմամասը' գասէվէթ վէրիւր պիր քէյֆիլէթ
 տիր : Էր քէօթիւլիւլիւն քէօքիւ օլան գամա'
 քեարըզ' պու ատէֆին եիւրէյինի զապդ էյլէմիշ ի
 տի , վէ օնուն թէսիրի իլէ եալան սէօյլէտի . վէ պոլ
 վէճհ իլէ' հագիգաթ արզուլէտիյի ա գչէյի ալտը .
 Լաքին օնուն իլէ պէրապէր քէնտինի' է'օմրիւ օլտուգ
 ճէ միհնէթ տէրեասընտա պաթըրտը , վէ ճուտամ
 ի'լլէթի իլէ պէրապէր քէնտինէ էզիյէթ վէրիպ
 րահաթ գօմայան պիր զամիրի օլտու : Անանիա իլէ
 Սափիրա տախի' պու վէճհ իլէ պիր եալան սէօյ-

լէմէլէրի իլէ՛ անի վաճիտտէ էօլտիւլէր : Եալա-
նըն էճրի պոլ տուր : ‘Վաճաղըն սույա տիւլ-
տիւլինտէ , կէնճ փէյղամպէրին՝ դասէվէթլէնմէսի
օնուն էօտիւնճ՝ օլտուղու իչիւն՝ պիղէ էմանէթէ
տիգգաթ իլէ՛ էմին օլմամըղա ի՛ պրէթ օլմայը տըր :

ՊԼՊ 4

Եղէ՛եյէ մլէլէ՛ մ՛րապալարը վէ՛ մլէլարը
ի՛նօրի՛նիսի՛ն :

(Օ) Ը զէման՝ Սիւրիա փատիշաճը Իսրայէլ փա-
տիշաճը իլէ՛ ճէնք էյլէտի , վէ՛ քէնտի գուլարը իլէ՛
մէշվէրէթ էյլէյիպ տէտի . “(Օ)րտում Ֆիւլան
վէ՛ Ֆիւլան եէրտէ օլաճագ տըր” : Ա է՛ Ըլլաճ ա-
տամը Իսրայէլ փատիշաճընա տէտի , “Սագըն
Ֆիւլան վէ՛ Ֆիւլան եէրտէն կէչմէ , զիրա օրա-
լարտա Սիւրիանիլէր փուսու գուրմուչլար տըր” :
Ա է՛ Իսրայէլ փատիշաճը Ըլլաճ ատամընըն էօյիւտ-
լէտիյի եէրէ կէօնտէրիպ պիր իքի քէրրէտէն զի-
ատէ սագընտը : Ա է՛ պու շէյ իչիւն Սիւրիա
փատիշաճընըն ճանը փէք սըգըլմաղըլա՛ գուլա-
րընը չաղըրըպ տէտի , “Տէմէզմիսինիզ պէնի Իս-
րայէլ փատիշաճընա քիմ՝ զամմազլայիյօր” : Ա է՛
օնլարտան պիրիսի տէտի , “Վ՛յ փատիշաճ է-
Ֆէնտիմ՝ սէնի ճիչ պիր քիմսէ զամմազլամազ ,
իլլա Իսրայէլտէքի Եղիսէ փէյղամպէր՝ սէնին եա-
թագ օտանտա պիլէ սէօյլէտիյին սէօղլէրի Իս-
րայէլ փատիշաճընա սէօյլէր” : (Օ) տա տէտի ,
“Վ՛արըն պագըն օ ներէտէ տիր , քի կէօնտէ-
րէյիմ տէ կէթիրտէյիմ” : Ա է՛ օնա խապէր է-

փատիշաճը օնլարը կեօրտիւքտէ՝ Եղիսէյէ տէտի ,
 “Ա ռւրայը՞մ մը եւ՛ պապամ՛ , օնլարը վուրայը՞մ
 մը” : () տա տէտի . “Ա ռւրմայասըն , գըլըճըն ըլա
 վէ օգ եայըն ըլա եէսիր ալտըղըն քիմսէլէրի՞ մի վու-
 րաճագսըն : Ա՛օնլէրինէ էքմէք վէ սու գօ , եէ-
 յիպ իչսինլէր տէ քէնտի էֆէնտիլէրինէ կիթսինլէր” :
 Ա է էօնլէրինէ ղանի սօֆրա գօտու , վէ եէյիպ
 իչտիքտէն սօնկրա օնլարը սայը վէրտի , վէ էֆէն-
 տիլէրինէ կիթտիլէր : () նտան սօնկրա պիր տաճա
 Աիւրիա ա՛սքէրլէրի Իսրայէլ գօփրաղընա կէլմէ-
 տիլէր :

Ամամրիատա շէպնէ՛ գըլէլէգ օլտու-ղու :

Ա է Ամամրիատա գըլթըգ օլտու , վէ օնու
 մուճասէրէ էյլէտիլէր , շէյլէ քի պիր էշէք
 քէլէսի սէքսէն գըղա՛ կիւմիւշէ՛ վէ ազաճըգ
 կէյէրճին թէրսի պէշ գըղա՛ կիւմիւշէ սաթը-
 լըր ըտը : Ա է փատիշաճ Տիսար իւղէրինտէ կէղի-
 նիր իքէն , պիր գարը ֆէրեատ էտիպ օնա չաղըր-
 տը . “Իմտատ էյլէ եւ՛ փատիշաճ էֆէնտիմ” : Փա-
 տիշաճ տա օնա տէտի . “Իապպ թ՛ա՛ալա սանա
 իմտատ էթմէյինճէ՛ պէն սանա նանըլ իմտատ է-
 տէճէյիմ , խարմանըմտա՞ն մը եօխսա շարապճա-
 նէմտէ՞ն մի” : Ա է օնա նէն վար տէյու սիւալ
 էյլէտիքտէ , ճէվապ էթտի . “Աու գարը պանա
 տէտիքի՛ վար պու կիւն սէնին օղլուճու եէյէ-
 լիմ տէ եարըն պէնիմ՛ օղլուճու եէրիղ : Իմտի
 օղլուճու պիշիրտիք տէ եէտիք , վէ էրթսի կիւն օ-
 նա պու կիւն տէ սէնին օղլուճու եէյէլիմ տէտի-
 յիմտէ օնու կիղլէտի” : Իսրայէլ փատիշաճը գա-

ըննելն պու սէօղէրինի իշիթտիքտէ՝ կէյիմէրինի երրթտը , վէ խալգ կէօրտիւքի՝ պէտէնինտէ շու վար ըտը : () Լ զէման տէտի , “ Դյէր պու կիւն Շաֆադ օղլու Եղիսէնին պաշը քէնտիսինտէ գալըրսա , Ելլաս պանա պէօյլէ էյլէսին , Տէմ տաճա զիյատէ էյլէսին ” : Եղիսէ իսէ էվինտէ օթուրուր ուտու , իսթիարլար տէ եանընտա իտիլէր . վէ փատիշաս օնա մուպաշըր կէօնտէրտի , ամմա տաճա մուպաշըր վարմազտան Եղիսէ իսթիարլարա տէտի . “ Պագըն շու գաթիլ օղլու պէնիմ պաշըմը ալտըրմաղա կէօնտէրտի : Սուգայէթ օլուն , մուպաշըր կէլտիքտէ գափույու գափայըն տա օնու օրատա գըստըրըն : Իֆէնտիսի տէ օնուն արտը սըրա կէլմէյօր մոն ” : Սէ օ տաճա օնլարա սէօյլէր իքէն մուպաշըր օնա էնիպ տէտի , “ Իշթէ պու պէլա Բապպ գարաֆընտան տըր , արթըգ Բապպը նիշիւն պէքլէյէյիմ ” :

Եղէսէնին պուլտաղա թէյալտիպէրլէ՝ էյլէրիյէ :

() Լ զէման Եղիսէ տէտի . “ Բապպըն քէլամընա գուլագ վէրին . Բապպ պէօյլէ սէօյլէր , Եարըն պու վագրթտա Սամարիա գափուսունտա պիր էօլէք սիմիտ օնու պիր սիքլէ՝ վէ իքի էօլէք արիա պիր սիքլէ սաթըլաճագ տըր ” : Սէ պիր վիճուճքի փատիշաս օնուն էլի իւզէրինէ տայանըր ըտը՝ Ելլաս ատամընա ճէվապ էտիպ տէտի . “ Բապպ կէօքտէ փէնչէրէլէր պիլէ աշաճագ օլսա , պու շէյ օլմագ գապիլ մի տիր ” : Եղիսէ տէ տէտի , “ Իշթէ կէօղէրին իլէ կէօրէճէքսին , ամմա օնտան եէմէյէճէքսին ” :

Սեբեանիէրին գործաւարեան շարքաւարեն
պարագայ գալարէլար :

Ա է Սամարիա գաիոստունտա տէօրթ ճու-
տամը քիմէսնէ վար ըտը : Ա է պիրի պիրլէրինէ
տէտիէր . “Վօլիւնճէյտէք նիջիւն պուրատա օ-
թուրուրուղ . շէհիրէ կիրէլիմ տէսէք , իշթէ շէ-
հիրտէ գըթըգ վար , օրատա էօլէճէյիղ . իմտի կէ-
լին Սիւրեանիէրին օրտուսունա տիւշէլիմ , էյէր
պիզէ տէրման օլուրլարսա , եաշայաճաղ ըղ , վէ էյէր
էօլտիւրիւրլէրսէ էօլէճէյիղ” : Ա է սաշար վագ-
թընտա Սիւրեանիէրին օրտուսունա կիթմէք իջիւն
գալգարլար , վէ Սիւրեանիէրին օրտուսունուն
ուճունա վարտըգլարընտա , կէօրտիւլէր քի՛ հիչ
պիր քիմսէ եօղուտու , զիրա Րապպ Սիւրեանի-
լէրէ աթլար վէ ա՛րապալար վէ պէօյիւք ա՛սքէր
շամաթասը իշիթտիրտի՛ , վէ օնլար պիրի պիրինէ՛
իշթէ Նսրայէլ փատիշաշը Հիթիլէրին վէ Ս՛ըսըր-
ըլարըն փատիշաշլարընը իւճրէթլէմիշ տէ իւգէ-
րիմիզէ կէլիյօրլար տէյու գալգամըլար , վէ չա-
տըրլարընը՝ տէվէլէրինի՛ , վէ էշէքլէրինի՛ , վէ պիւ-
թիւն օրտույու պուլունտուղու հալտէ պըրագամը-
լար տէ պաշլարընը գուրթարմագ իջիւն գաշմըշ-
լար ըտը :

Տէօրթ ճոստալը յիմէսնէլէրին Սեբեանիէրին
լէր , օլունիուշ օրտուսունա կիրպիլէրի :

Իմտի պու տէօրթ ճուտամը քիմէսնէլէր Սիւր-
եանիէրին օրտուսունա կիրտիլէր տէ՛ եէյիպ իչտի-
լէր , վէ տախի կիւմիւշ վէ ալթուն վէ կէյիմլէր

ալտրլար, վէ կիզէտիլէր : ()նտան սօնկրա պիրի պիրլէրինէ տիտիլէր, “Պիզ էյի էթմէյօրուզ, պու կիւն միւճտէլէր կիւնիւ իքէն պիզ սիւքիւթ էտէյօրուզ, վարալըմ փատիշաճըն սարայընա միւճտէլէյէլիմ” : Իմտի կէլիպ շէճիրին գափուճուսուենա չաղըրտըլար, վէ տէտիլէր քի, “Պիզ Սիւրեանիլէրին օրտուսուենա կիթտիք, վէ իշթէ օրատա նէ ինսան վար տըր, նէ տէ ինսան սէսի իշիտիլիւր, իլլա աթլար վէ էշէքլէր պաղլանըպ տուրուր, վէ չատըրլար օլտուղու կիպի պըրագըլմըչլար տըր” : () տախի պագըր գափուճուլարա չաղըրտը, վէ իշէրի փատիշաճըն սարայընա խապէր եէթիշտիրտիլէր : Փատիշաճ պու նէսնէյի տույտուգտա • տիւշմանլարընը պիր ֆէնտի տիր սանըպ տէտի, “Սիւրեանիլէր պիզիմ աճ օլտուղումուղու պիլտիքլէրինտէն՝ կիզլէնմիշէր տիր քի՝ պիզ շէճիրտէն չըգալըմ, վէ պիզի տիրի դութուպ քէնտիլէրի շէճիրէ կիրէլէր” : Լաքին ատէմլէր կէօնտէրիպ Սիւրեանիլէրին վագա՝ գաչմըչըրղընը խապէր ալտըրգտա, գալմա իզին վէրտի, քի չըգըպ օրտույու եաղմալայալար, վէ օլ էլինին իւղէրինէ տայանըրըտըղը վիճուճու տէ գափուտա նագիր օլմաղա թա՛յըն էյլէտի : Լաքին գալմ չըգմաղա էվէթլէր իքէն, օնու չիյնէտի, վէ Լլլաճ ատամընըն սէօյլէտիյի իւղէրէ օ էօլտիւ : Սէ Եղիսէ փէյղամպէրին սէօղիւնճէ վագը՝ օլտու, քի էրթէսի կիւն Սամարիա գափուսուենտա պիր էօլէք սիմիթ ունու պիր սիքլէ՝ վէ իքի էօլէք արփա պիր սիքլէ սաթըլըրըտը : Օ, իքը օլունան վիճուճ պու պօլուղու կէօղլէրի իլէ կէօրտիւ, ամմա օնտան եէյէմէտի :

Տէօրաբանձնի Պատրն ի պէրինէ Քաղաքապետար :

Եղիսէ Իսրայէլ փատիշահՏընա պուլունտուղու թէհլիքէյի խապէր վերիւր իտի , վէ օնտան գաւմաղա օնա ֆուրսաթ օլուր ուտու : ԱլլահՏըն հէփի խըզ մէթճիլէրինին ա՛ղիղ պօրճու տուր քի՛ ատէմլէրէ թէհլիքէլէրինի խապէր վերսինլէր , վէ օնտան գաւմաղա օնլարա եօլու կէօսթէրսինլէր : Ելլէր ատէմլէր օնլարը տինկլէմէզլէրսէ , քէնտիլէրին իղա՛աթ սըզլըզլարընն նէթիճէլէրինի չէքէճէքլէր տիր : Եղիսէնին խըզմէթճիտի շէհրին էդրաֆընը աղասընը ալմաղա կէլէն աթլար վէ ա՛րապալարըն չէվիրտիյինի կէօրիւնձէ գօրգտու . լաքին փէյղամպէրին տուա՛սընա իսթիճապէն՝ օնուն կէօզլէրի աչըլըր , վէ էդրաֆտա օլան տաղլարըն աթէշլի ա՛րապալար իլէ տօլու օլտու զունու կէօրտիւ , քի օնլար էֆէնտիտինէ հիմայէթ էթմէյէ կէլտիլէր : Իգթիղա էթտիյի վագըթ՝ Ալլահ քէնտի խալգընըն իմտատընա պէօլիւքլէրճէ մէլէքլէր կէօնտէրէ պիլիւր : Եղիսէ Ալլահա նիյաղ էյէտի , վէ Սիւրիա ա՛սքէրինի քէօրլիւք իլէ վուրտու , վէ օ օնլարը ալըպ Սամարիանըն իչինէ կէօթիւրտիւ . լաքին Իսրայէլ փատիշահՏընա օնլարը վուրմաղա գ՛օմատը , իլլա օնլարա գա՛ամ՝ վէ իչքի վէրմէյէ էմր էթտի : Ելլէր տիւշմէնին աճ իսէ օնու պէսլէ , սուսամըչըսա՛ օնա իչիւր : Պունտան մէրամ՝ օլունան իճրա օլունուպ՝ արթըգ Սիւրիալըլարըն ա՛սքէրի Իսրայէլ իւզէրինէ կէլմէտիլէր : (Նտան սօնկրա Սամարիա Սիւրիալըլարտան մուհասէրէ օլուպ էհայլիտի աճլըգտան էօլմէք տէրէճէսինէ կէլտի : Եղիսէ՛ խիրմի տէօրթ սա՛աթըն իչինտէ՛ շէհրտէ պօլուրգ օլա-

ճաղընը փէյղամպերլիք էյլէտի : Լչրթէսի կիւն ախշամ՝ օլմազտան փէյղամպերլիք իճրա օլունուպ՝ շէհիրտէ պօլլուգ օլտու . լաքին քէյֆիյէթի փէյղամպերին սէյլէմէսի իլէ ինանմայան վիւճուհ՝ այագ ալթընա չիյնէնիպ՝ վուգու՝աթը կէօրտիւ , ամմա օլ պօլլուգտան եէյէմէտի : Ալլահըն վա՛տէրինի ինանմայան՝ օնուն խէլասընը պէրէքէթլէր իլէ Տիւ ասլա Տիսսէտար օլմայաճագ տըր : Ախէրլէրինի օնլարա մայիք օլտուղունու կէօրէ պիլլը . լաքին քէնտիսի օնլարտան մահրում գալըր :

ՊԼՊ 5

Եղիսէնի եկա՛ն եւլ գըլլեթ օլմազընը
 քէյղամպերլէր էյլէտին :

(Ստան սօնկրա Եղիսէ՛ օլ օղունու տիրիլթտիյի գարըյա սէյլէյիպ տէտի . «Վալք ֆամիլեան իլէ պէրապէր՝ օլապիլտիյին եէրտէ սաքին օլմաղա կիթ . զիրա Ռապպ գըթլըղը չաղըրտը , վէ եէրին եիւզիւնտէ եէտի երլ գըթլըք օլլաճաք տըր» : () տա ֆամիլեասը իլէ պէրապէր գալցըպ եէտի երլ Ֆիլիշթիլէրին վիլայէթինտէ միսաֆիրէթէն սաքին օլտու . վէ եէտի երլըն սօնունտա կինէ քէնտի վիլայէթինէ տէօնիւպ կէլտի , վէ փատիշահըն գուլագլարընա էվի վէ թարլալարը իչիւն ֆէրեատ էյլէտի : Փատիշահըսա Եղիսէնին խըզմէթքեարը կէհաղի իլէ սէյլէչիպ՝ Եղիսէնին էյլէտիյի ա՛ճայիպէթլէրի պանա նագլ էյլէ տէր իտի : Ալ է օ փատիշահա էօլիւ վիւճիւտիւ նիճէ տիրիլթտիյինի նագլ էտէրիքէն , իշթէ

օղլունու տիրիլթմիշ խտիյի գարը էվի վէ
 թարլալարը իչիւն փախշահա ֆէրեատ էյլէտի :
 (Օ)լ զէման Աէհէղլի տէտի . “Վ՛յ էֆէնտիմ փա-
 տիշահ իշթէ պու տուր օ գարը՝ վէ Եղիսէնին
 տիրիլթտիյի պու տուր օղլու : Ա է փատիշահ գա-
 րըյա սիւալ էյլէտիքտէ , ճիւմլէսինի օնա իս-
 պաթ էյլէտի : Ա է օնտան սօնկրա փատիշահ օ-
 նա պիր խատըմ թա՛յին էտիպ . “Ա յր օնուն
 ճիւմլէ էմլաքինի վէ պու վիլայէթի պըրագըպ կիթ-
 տիյի կիւնտէն շիմտիյէտէք ճէմի՝ մահսուլաթընը
 օնա կէրի ալը վէր” տէտի :

Հաղաւելի հեռի էֆէնտիսի Ալ-բիտ փոպիշտհընը
 էօլպի-բոպի-յի- :

Ա է Եղիսէ Տըմըշգա կէլտի . վէ Սիւրիա փա-
 տիշահը Հատատ խասթա օլտու : (Օ)լ զէման օնա
 խասպէր էտիպ Ալլահ ատամը պուրայա կէլտի տէ-
 տիլէր : Փատիշահ տա Հաղաւէլ տէտի . “Ելինէ
 հէտիյէ ալ , վէ Ալլահ ատամընըն իսթիգպալինէ
 վար , վէ օնուն էլի իլէ Բապպէ տանըշ , պագա-
 լըմ պու խասթալըգտան սաղալաճագմըյըմ” : Իմ-
 տի Հաղաւէլ Տըմըշգըն ճէմի՝ թէֆարիքլէրինտէն
 գըրգ տէվէ եիւքիւ հէտիյէ տիւղիւպ ալտը , վէ
 կիթտի : Ա է վարըպ Ալլահ ատամընըն հուղու-
 րունտա տուրտու : վէ տէտի “(Օ)ղլուն Սիւրիա
 փատիշահը Հատատ պէնի սանա կէօնտէրիպ տէ-
 տի , Պու խասթալըգտան սաղալաճագմըյըմ” :
 Ա է Եղիսէ տէտի , “Ա յր օնա պէօյլէ սէօյլէ .
 Ելպէթթէ սաղալա պիլիբոսին . ամմա Բապպ պանա
 կէօսթէրտի քի՝ միւճէրրէտ էօլէճէքսին” : Ա է Ե-

ղիսէ եիւզիւնիւ Հաղաէլին իւզերինէ տիքտի , շէօյ-
 ւէ քի՛ օ ութանտը , վէ Լ՛ԱՄՏ ատամը աղատը :
 Ա՛է Հաղաէլ տէտի . “Նիչիւն աղարարն եա՛ է-
 ֆէնտիմ” . վէ Եղիսէ ճէվապ վէրտի , “Չիւնքի
 Խորայէլ օղուլարընա նէ գատար ֆէնալըգ էտէճէ-
 յինի պիլիրիմ : Օնլարըն կէնճլէրինի գըլըճ ըս
 գաթլ էտէճէքսին , վէ մա՛սուլարընը եէրէ շար-
 փաճագսըն , վէ համիլէ գարըլարընը տէլէճէքսին” :
 Հաղաէլ տէ տէտի . “Պու գուլուն նէ քէօֆէք
 տիր քի պու պէօյիւք շէյի իշլէսին” : Ա՛է Եղի-
 սէ տէ տէտի , “Բապպ պանա կէօսթէրտի քի՛ սէն
 Սիւրիա փատիշասը օլաճագսըն” : Պա՛տէհու Հա-
 զաէլ կէրի կիտիպ էֆէնտիսինէ վարտը , վէ օ օճա
 սիւալ էտիպ Եղիսէ սանա նէ՞ տէտի տէտիքտէ՛
 միւճէրէտ սաղալաճագսըն տէտի : Ա՛է էրթէտի
 կիւն պիր գալըն պէզ ալըպ սույա պաթըրտը , վէ
 էֆէնտիսինին եիւզիւնէ էօրթտիւ , շէօյլէ քի՛ օ էօյ-
 տիւ , վէ օնուն եէրինէ Հաղաէլ փատիշաս՝ օլաճագսըն :

Եէհուանն իտալիշտի հուս օղուստուզա , վէ
 Եէլապէլն էօլպիւրիւլէպ շէօֆէր-
 լէրտէն էէնպիլի :

Ա՛է Եղիսէ փէյլամպէր օղուլարընաճ պի-
 րինի շաղըրըպ՝ օճա տէտի . “Պէլիթի գուլաթ ,
 վէ եաղ պարտաղընը ալ , վէ Բամիթ Ալլէա՛տա
 կիթ . վէ օրայա վարտըգտա՝ Աիսիթ օղու Եօլա
 ֆաթըն օղու Եէհուլու թէն հայէ շաղըր , վէ տէ
 տան սօնկրա եաղ պարտաղընը ալ սա գալընա
 տէօք , վէ տէ քի , Բապպ պէօյիւք սէրքէր . Աի-
 նի Խորայէլին իւզերինէ փատիշաս՝ միս՝ էլլէպիլի” :

Իմտի օլ կենճ փէյղամպէր Քամօթ Աիլէա՛տա վա-
րըպ՛ Եէհույու պուլտու , վէ եաղը պաշընըն իւ-
ղէրինէ տէօքիւպ տէտի , “Իսրայէլին Մլաշը Քապպ
պէօյլէ սէօյլէր , Քապպըն գաւմը Իսրայէլին իւղէ-
րինէ սէնի փատիշաս մէսհ էյլէտիմ . վէ էֆէն-
տինին խանէսինի հէլաք էյլէյէսին թա քի Եէ-
զապէլին էլինտէն փէյղամպէր գուլարըմըն , վէ
ճիւմլէ Քապպըն գուլարընըն գանընըն էօճիւ-
նիւ ալայրմ : Օլիրա Մհապըն խանէսի հէլաք օ-
լունաճագ տրր . վէ օնու Աէպագ օղու Եէրօ-
պօամըն էվի կիպի , վէ Մհիա օղու Պաաշանըն
էվի կիպի էտէճէյիմ : Ա է Եէզապէլի Իզրէէլին
միւլքիւնտէ քէօփէքլէր եէյէճէքլէր , վէ օնու
տէֆն էտէն օլմայաճագ տրր” :

Պու փէյղամպէրլիք աղ զէմանտէն սօնկրա
իճրա օլունտու . զիրա Եէհունուն էմրի իլէ Եէ-
զապէլի իքի իւչ խատըմլար փէնճիրէտէն տըշարը
աթտըլար , վէ գանը տուվարլարա վէ աթլարըն իւ-
ղէրինէ սըչըրատը , վէ չիյնէնտի : Ա է Եէհու
սօնկրա գուլարընա էմր էյլէտի քի , վարըպ օնու
կէօմսիւնլէր . լաքին գաֆասընտան վէ այագլարըն-
տան վէ էլլէրինին ալուճլարընտան զայրը պիր
շէյ պուլմատըլար , չիւն քի թէնինին ճէմի՛ պագը
ազալարընը քէօփէքլէր եէմիշ իտի :

Եղէնին վէճալի :

(Օնտան սօնկրա Եղիսէ պիր խասթալըղա
տիւշտիւ , քի սօնկրա օնտան էօլտիւ : Ա է Իս-
րայէլ փատիշասը Եէհօաշ օնուն եանընա էնիպ
եիւղիւ իւղէրինտէ աղլատը , վէ տէտի . “Եա՛ պա-

պամ՝ եա պապամ, Իսրայէլին ա՛րապասը վէ օնուն աթըսը” : Ա է Եղիսէ օնա տէտի . “Եայ իէ օգլար ալ” : Ա է օ ալտըգտա՝ Եղիսէ Իսրայէլ փատիշահընա տէտի . “Վլինի եայըն իւղէրինէ գօ” : Ա է օ պէօլէ էյէտի . օնտան սօնկրա փէյղամպէր էլէրինի փատիշահըն էլէրի իւղէրինէ գօյուպ տէտի . “Վիւն տօղուտան եանա փէնչէրէյի աչ” , վէ աչտը : Ա է Եղիսէ օգ աթ տէտի , վէ աթտը : Ա է փէյղամպէր տէտի . “Պու օգ Րապպըն պիզի Սիւրեանիլէրտէն խէլաս էտէճէյի խէլասըն օգու տուր . զիրա Սիւրեանիլէրի Ըֆէգտէ վուրաճագսըն , թա օնլարը հէլաք էտինճէյէտէք” : Պա՛տէհու Եղիսէ օգլարը ալ տէտի . վէ օ ալտը : Ա է Իսրայէլ փատիշահընա օգլարը եէրէ վուր տէտի . օ տա իւչ քէրրէ վուրտու վէ տուրտու : Ա է Եղիսէ թասալանըպ տէտի . “Պէչ քէրրէ եա ալթը քէրրէ վուրայըտըն , Սիւրիայը հէլաք էտինճէյէտէք վուրաճաղըտըն , ամմա շիմտի Սիւրիայը հէման իւչ քէրրէ վուրաճագսըն” :

Ա է Եղիսէ վէֆաթ էյէտի , վէ օնու տէֆն էյէտիլէր , վէ երլ պաշընտա Սօապիլէրին ա՛սքէրի օլ վիլայէթէ կէլտի , վէ օլտու քի օրատա պիր ատէմի կէօմէրլէր իքէն , պիր ա՛սքէր պէօլիւլիւ կէօրտիւլէր , վէ էօլիւլիւ Եղիսէնին մէղարընա աթտըլար , վէ Եղիսէնին քէմիքլէրինէ տօգանտըղը պիրլէ՛ էօլիւ տիրիլտի , վէ այագ իւղէրինէ գալցտը :

Պէշննճի Պապըն իւղէրինէ Ռաւհապալար :

Եղիսէնին կիւնլէրինտէ՛ Վանա՛ան տիյարընտա եէտի երլ սիւրմիւշ ուղուն պիր գըթըգ օլտու :

Խաղաղն եարամազըղը սէպէպինտէն՝ Բապպ պիր
 մահսուլտար մէմլէքէթի մահսուլտուզ պիր եերէ
 տէօնտէրտի : Միւրիւսվէթ իլէ Եղիսէյի պէսէ-
 յէն օլ միւրիւսվէթքեանի Շունամէլի գարըյա՝
 Ֆամիլեասը իլէ օլ ուզուն գըթըգտան սըգընթը
 չէքմէմէնին եօլունու Եղիսէ նասիհնթ էյլէտի :
 ()նա էօյրէթտի քի՝ Խսրայէլին մէմլէքէթինի թէրք
 էտիպ՝ Ֆիլիսթիմլէրին արասընտա սաքին օլտուն :
 Պիզէ ա՛ճայիպ կէօրիւնէ պիլիւր քի՝ Լլաճ քէնտի
 խաղաղ Խսրայէլէ պու գատար շիտտէթ իլէ պիր
 գըթըգ կէօնտէրտի , վէ փուլթլարա թափան էճ-
 նէպի Ֆիլիսթիմլէրին պօլտուղու վար իտի : ()նուն
 էն ա՛ղիմ նի՛մէթլէրինէ նայիլ օլան ճէմա՛աթլար
 կիւնահա տիւշտիւքլերի զէման՝ օնլարը ի՛սեանլա-
 րը իչիւն շիտտէթ իլէ թէքտիր էտէր : Վըթըգ
 կէչտիյի զէման , գարը տէօնտիւ , վէ օնուն միւլք-
 լերի փատիշահն էմրի իլէ կերի վէրիլտի . չիւն
 քի Աիհազի շէհատէթ էթտի , քի օլ օղունու Եղիսէ
 էօլիւլէրտէն տիրիլթտիյի գարը իտի : Պէնհատատ
 փատիշահ խասթա օլտուղու վագըթ՝ Եղիսէնին
 Տըմըզա կէլտիյինի իշիթտիյի կիպի՝ օնա չօգ գըյ-
 մէթլի հէտիյէլէր իլէ ատէմլէր կէօնտէրտի , քի
 խասթալըղընտան սաղալը՛ր մը տէյիւ սիւալ էյ-
 լէսին : Պունտան հէման պիրազ էվվէլ՝ եինէ հէ-
 ման պու փատիշահ ա՛րապալար վէ աթըլար կէօն-
 տէրմիշիտի , քի Սամարիատա Եղիսէյի դութսուն-
 լար : Լաքին շիմտի խասթալըգ վէ էօլիւմ գօր-
 գուսու օնուն եիւրէյինի եումուշաթտըլար , վէ
 Եղիսէյէ՛ Լլաճ ատէմի կիպի թա՛ղիմ կէօսթէրիր :
 Նէ գատար չօգ քէրրէ օլուր քի եարամազ քիմ-
 սէլէր՝ էօլիւմ սա՛աթլարընտա՝ օլ տինտար քիմնէ-

Լէրին հուզուրունա վէ տուա՛լարընա նայիլ օլմա-
 ղա եալվարըրլար քի՛ օնլարը սաղլըզլարընտա վէ
 էյի հալտէ օլտուգլարընտա թահգիր էտէրլէր ի-
 տի վէ գօվալարլար ըտը : Եղիսէ Հազաէլէ՛ Սիւ-
 րիա փատիշահը օլտուղու զէման նէ էտէճէյինի
 փէշին խապէր վէրտի , հէմտէ աղլատը . չիւնքի օ-
 նուն էտէճէք իտիյի զալըմլըղը էվվէլ կէօրտիւ :
 Գուրթարըճըմըզ տախի Երուսաղէմին իւզէրինէ
 կէլէճէք օլան պէլալէրի էվվէլ կէօրիւպ փէշին խա-
 պէր վէրտիյի զէման աղլատը : Ալլահըն գուլլա-
 րընա եագըլըճըր քի՛ կիւնահատան թէվպէ էթմէյէն-
 Լէրին իւզէրինէ կէլէճէք ղազապը օնլարա խապէր
 վէրիը իքէն , եիւրէքլէրի օնլարը աճըսըն : Եղիսէ
 խասթալանըպ էօլտիւ : Եյէրչի օ փէյղամպէր օ-
 լուպ ախէր քիմնէյի էօլիւլէրտէն տիրիլտիպ գալ-
 տըրտը իսէտէ , քէնտիինի է՛օլիւմտէն գուրթարմա-
 ղա գուտրէթի եօղուտու , իլլա ատէմլէրին պա-
 գիսի կիպի օ տա էօլտիւ : Եղիա գասըրղա իլէ
 կէօյէ չըգտը : Եղիսէ՛ էյէրչի օնուն ըուհունուն
 իքի գաթընա մալիք իտի իսէտէ՛ ախէր ատէմլէր
 կիպի էօլիւպ մէզարա՛ գօնմալը : Վէյղամպէրլէր
 էպէտէն եաշամաղլար : Թաս՛յին օլմուշ տուր քի՛
 ատէմլէր պիր քէրրէ էօլսիւնլէր . վէ տինտար ա-
 տէմլէրէ էօլիւմ զիյան տէյիլ՝ իլլա սահիհ վէ պէօ-
 յիւք քեա՛ր տըր : Վատիշահ՝ տինտար փէյղամպէ-
 րին ճէնազէսինտէ աղլամաղըլա՛ օնա խիւլիւս իլէ
 ի՛թիպար վէ բաղպէթ էյէտիյինի կէօթէրտի :
 Եյօլմիւշ քիմնէնին մէզարտա Եղիսէնին քէմիքլէրինէ
 տօգունտուղու կիպի տիրիլմէսի՛ պիր միւ՛ճիզաթ
 իտի քի՛ օնուն էօլմէզտէն էվվէլ սէօյէտիյի փէյ-
 ղամպէրլէքլէրի սապիթ էթմէք իչիւն իճրա օլուն-

տու : Այլա՛հ Եղիսէյէ պու տիւնեատան կէօջիւր-
մէսի դարգը իլէ ի՛զգէթ պաղըշլատը , վէ Եղիսէյի
էօլտիւքտէն սօնկրա մէզարտա քէմիքլէրինին էօ-
լիւյէ տէյմէլէրի իլէ տիրիլթմէք միւ՛ճիւզաթը իլէ
իզգէթլէտի • լաքին սատըգլարըն գըյամէթինտէ՛
Այլա՛հըն էվլատլարընա պու փէյղամպէրլէրէ օլու-
նան ի՛զգէթտէն տէրէճէսիզ ա՛ղիմ ի՛զգէթլէր ի՛հ-
սան օլունաճագ տըր :

Հ Ա Օ Ր Ի Թ Ի Գ Ը Ն Ի Ի Լ Ի Ն

Է Օ Մ Ր Ի Ի Ն Ի Ի Ն Ն Ա Գ Լ Ի Թ Է Թ Ի

Պ Ը Պ 1

Նախնական Երեսնամյա Կրթության Կարգը :

Թարիսի Ստիճիկներն թահմինեն ալթը եիւզ
երլ մուգատտեմ Եօակիմ Յուգանըն իւզերինտե
փատիշահը սիւրէր իքէն՝ Երուսաղէմ մուհասերե
օլունտու, վէ ագըպէթ Բաբէլոն փատիշահը՝ Նա-
բուքոզօնօսորտան ֆէթհ օլունտու : () Ը զէման
պաշգա չօգ քիմէսնէլէր իլէ պերապեր Եօակիմ տա-
խի ֆէթհ էտիճիլէրին էլէրինէ եէսիր տիւշտիւ,
վէ Երուսաղէմին հէյքէլինտէն ալթուն վէ կիւ-
միւշ գապլարը տախի ալնըպ՝ Նաբուքոզօնօսորուն
թափտըղը փութուն խանէսինէ թաշնտըլար : Պէօյ-
լէճէ ֆէթհ էտիպ քէնտի վիլպէթլէրինէ կերի
տէօնտիւքտէն սօնկրա՝ պիր կիւն՝ Նաբուքոզօնօսոր
խատըմ պաշըյա էմը էյլէտի, քի Եէհուտի քէօ-
լէլէրտէն պիր գաչ էն տիլպեր ա՛գըլը կէնճ
սէչսին, վէ սարայա կէթիրսին, քի Վիլտա-
նիճէ եազըպ օգումայը էօյրէնսինլէր : Ս է էմը
էյլէտի քի օնլարըն դաա՛մը հէր կիւն փատիշահըն
սօֆրասընտան ալնսըն, վէ օնլարա օնուն քէնտի
եէտիյի էթտէն վէ քէնտի իչտիյի շարապտան վէ-
րիլսին : Հէմտէ միւտտէթ թա՛յին էյլէտի, քի
պու դարիք իւզերէ իւչ երլ փերվէրտէ օլունտուն-
լար, վէ օնտան սօնկրա քէնտի հուզուրունա չը-
գարըլընլար :

Գանիէլէն վէ որդեգրուելու յարմար
 ալիսիւրդ :

Խատրմ պաշտօն փատիշահներն էմրինէ իդաա՛թ
 էտիպ՝ Եէհուտիլէրին կէնճիլէրինտէն տէօրթ կէնճ
 սէչտի , քի օնլարըն իսմի Իպրանիճէ Գանիէլ՝ Լ-
 նանիա՝ Սիսայէլ՝ վէ Լազարիա իտի , լաքին խատրմ
 պաշտօն օնլարըն ատընը տէյիշտիբիպ՝ Գանիէլի Պալ-
 թասասար , Լնանիայը Սէգրաք՝ Սիսայէլի Սի-
 սաք՝ վէ Լազարիայը Լքէգնաքո թէսմիյէ էյլէտի :
 Ա է էմր օլունտուղու իւղէրէ՝ օնլարա փատիշահներն
 սօֆրասընտան դաա՛մ կէթիբիբ իտի : Լնճագ Գա-
 նիէլ օլմայա քի փուլթիէրէսթ փատիշահներն եէտիյի
 էթտէն եէյիպ՝ վէ շարապընտան իչէրսէմ մուրտար-
 լանայըմ տէյու՝ գօրգուտունտան խատրմ պաշտօն Լ-
 մէլաթարտան իղին տիլէտի , քի հէման սէպղէվաթ
 եէսին : Խատրմ պաշտօն պու նէսնէ իպթիտասըն-
 տան կիւճ կէօրիւնմէյիլէ տէտի . “Գօրգարըմ քի՛
 չէհրէլէրինիղ սիղին եաշտաշարընըղըն չէհրէլէրին-
 տէն պօղուգ վէ արըգ օլուր , վէ փատիշահ կէօրտիւ-
 յիւնտէ՛ պանա ղաղէպ էտէր” : Գանիէլ իսէ տէտի :
 “Պիղի օն կիւն հէման սէպղէվաթ իլէ վէ սու իլէ
 սընա տա՛ օլ զէման չէհրէլէրիմիղի նիճէ կէօրիւր-
 սէն , էյլէ հարաքէթ էյլէ” : Խատրմ պաշտօն
 պունա գայըլ օլտու : Ա է օն կիւն կէչտիքտէն
 սօնկրա Եէհուտի կէնճիլէր փատիշահներն սօֆրասըն-
 տան եէյէն պագը կէնճիլէրտէն կիւղէլ վէ սէմիղ
 պուլունտու : Իմտի փատիշահներն եէտիյի էթին վէ
 իչտիյի շարապընըն եէրինէ հէման սէպղէվաթ եէ-
 յիպ սու իչէրլէր իտի . վէ տէրսլէրինէ փէք մու-
 գայէտ օլուրլար ըտը : Փէրհիղքեարըգ հէմ ի՛ւ-
 մին հէմ սաղըղըն տօստու տուր :

Տեօրէն ինճէրնն է՛լնիսէ Տոյոտն ուլուլլէ :

Ալլա՛հ ու ա՛ղիմիշան պու տէօրթ կէնճէրի մէշգ ու տէրս ալտրգլարը ի՛լիմտէ մուպարէքլէտի • վէ օնլարա հէր թիւրլիւ ի՛լմի վէ մա՛րիֆէթի անղլամաղա գուվվէթ վէրտի : Պախուսուս Պանիէլի տիւշէր վէ ըուեալար թա՛պիրինտէ մահիր էյլէտի : Ալ է թա՛յին օլունան իւչ երլ միւտտէթին սօնունտա փատիշահըն հուզուրունա չըգարըլտըլար • վէ օլ զէման օնլարը թէֆտիշ վէ թէֆահհիւս էյլէտիքտէ , էօլգէսինին ճէմի՛ մէճիւսլէրինտէն , վէ միւնէճճիմլէրինտէն ա՛լիմ պուլտու : Բապպ թաա՛լէա ի՛լիմ վէրիր , վէ օնուն թա՛լիմ էյլէտիյի կիպի հիչ ինսան օղու թա՛լիմ էտէմէղ : Ի՛լիմ նօգսանըղը չէքէն Ալլա՛հ ու ա՛ղիմիշանտան տիլէսին , քի օ ա՛լէսէվիլէ ճիւմլէքէնտինտէն տիլէյէնլէրէ զանիլիլէ վէրիր : Ի՛լմին պաշը Բապպըն գօրգուսու տուր :

Սաբուտոնսորնն ինքիսէ յիւն :

Ալ է աղ զէմանտան սօնկրա վազը՛ օլտու քի Սաբուքոդոնսոր պիր տիւշ կէօրտիւ , քի ըուհունա թէլաշէ վէրտի , վէ օնու ույութմաղ ըտը : Իմտի անիտէ մէճիւսլէրի վէ միւնէճճիմլէրի վէ սիհիրպազարը , վէ Քիլտանիլէրի կէթիրթտի , քի տիւշիւնիւ թա՛պիր էթսինլէր : ()նլար փատիշահըն հուզուրունա կէլիպ տէտիլէր • “Եա՛ փատիշահ է՛օմրիւն էպէտի օլսուն , պու գուլարընա տիւշիւ սէօյլէ տէ պիղ սանա թա՛պիրինի խապէր վէրէլիմ” : Ալ է փատիշահ ճէվապ էթտի • “Պու շէյ խաղըմ-

տան չըգտը, էյէր հէմ տիւշիւ հէմ մա՛նասընը պանա պէյան էթմէզսէնիզ, հէլաք օլունաճագսընըզ, վէ էվլէրինիզ եազմալանաճագ տըր: Ըմմա էյէր պանա հէմ տիւշիւ հէմ մա՛նէսինի պէյան էտէրսէնիզ, պէնտէն վաֆիր հէտիյէլէր վէ պախշիշէր ալաճագսընըզ, հէմ ա՛ղիմ ի՛զգէթէ մալլէք օլաճագսընըզ”: () Լ տէմ ճէվապ էտիպ տէտիլէր, “Ե՛մ էֆէնտիմ եէր եիւզիւնտէ փատիշասըն տիւշիւնի պէյան էտէպիլէճէք ինսան եօգ տուր • նէտէ հիչ պիր փատիշաս եա վալի սիհիրպաղտան եա միւնէճճիմտէն, եախօտ Բիլտանիտէն պէօյլէ պիր շէյ մաղլուպ էյլէտի: Փատիշասըն իսթէտիյի շէյ փէք աղըր տըր, վէ օնու փատիշասըն հուզուրունտա թա՛պիր էտէպիլէճէք քիմսէ եօգ տուր, մէյէր օնու տուրաղը ինսան օղուլարը իլէ օլմայան ալաճար էթսին”:

Պիլիմիճի Պապըն իւպէրինէ Քալահապալար:

Եէհուտիլէրին ո՛ւլլէմասընտան պա՛ղըտը՝ Ըլաճըն պու միւլթէպէր գուլունու ա՛ղիզ փէյլամպէրլէրտէն սայմագտա կէօնիւլիւզ կէօրիւնիւրլէր • վէ պունուն եալընըզ սէպէպի պու տուր քի՛ պու փէյլամպէր Սէսիանըն խուսուսունտա օ գատար աչըգ վէ օ գատար թատգիգ սէօյլէյօր: Պու տինտար Ի՛պրանի կէնճիլիինտէ՝ քէնտիսին օլ իւչ կէնճ արգատաշլարը իլէ պէրապէր Պապէլէ եէսիր կէօթիւրիւլիւ: Պունտա՛ աթալարըն կիւնասլարը էվատլարըն իւզէրինտէ նիճէ եօգլանըլտըղընը կէօրիւրիւզ: Աքին պունլար՝ էյէրչի քէնտի տինլէրինին վէ մէմէքէթլէրինին տիւշմէնլէրի էլլէրինտէ

յաճագ պիր ի՛ պրէթ տիր : Ա շփթիղ էտիճի Յուլ
 հաննէսին հագգընտա փեշին տէնտի քի՛ շարապ վէ
 սէրխօշ էտիճի իչքի իչմէյէճէք , իլլա Մ՛ զիղ Րուհ
 իլէ սօլաճագ : Եէմէքտէ պէօյիւք փէրհիղքեարլըգ
 վէ իչքիտէն պիւթիւն պիւթիւնէ սագընմագ կէ-
 րէք ի՛լմ թահսիլինտէ վէ կէրէք տինտարլըգ եօ-
 լունտա իգտիղալը շէյէր տիր : Այէր Վանիէլ՝
 վէ օնուն արգատաշլարը իչքի գուլանսալար ըտը
 ի՛լմտէ վէ տինտարլըգտա էրտիքլէրի տէրէճէի պա-
 լայէ էրէճէքլէրինէ չօգ շիւպհէ վար : () Նլարըն
 տէրսլէրինէ տիգգաթլէրի վէ տինտար հարաքէթի՛
 օնլարը սարայտա օլանլարա սէվտիրտի : Պու տին-
 տար կէնճլէրին Պապէլտէ հարաքէթլէրինի տիւ-
 շիւնմէք սէվինճ վէրիր պիր շէյ տիր : Պունլար
 էյէրչի տիյարի ղուրպէթտէ գուլ՝ վէ էգրաֆլարը
 փութփէրէսթլէրտէն չէվրիլիշ հիսապսըղ իղվալա-
 րըն օրթասընտա՛ իտի իսէ տէ՛ տինտարլըգ իլէ հարա-
 քէթ էտիպ հագ Մլլահըն եօլունտան սալմատըլար :
 () Ըջըղըն Վիտէրի տիր • վէ հէր էյի վէրկի վէ թէք-
 միլ պախշիշ օնտան կէլիւր • վէ օնա ի՛ թիմաթ վէ
 թէվէքքիւլ էտէնլէրէ ի՛լմ վէրիր : Վարուքոգո-
 նոսորուն բույասը փէք ա՛ճայըպ՝ վէ մա՛նասը սըրր
 իտի : Պու՛ Վանիէլի իլէրի կէթիրտի : Պապէլին
 մաղըուր փատիշահը՛ պիր բույա իլէ բահաթընը
 ղայպ էթտի : Րույալարա չօգ տիգգաթ էթմէլի տէ-
 յիլիղ • լաքին պա՛ղը տէֆա օնլարտան ֆայտալը
 շէյէր խագրըմըգա կէլէ պիլիւր • ամմա օնլարտան
 կէլէճէք վէ օլաճագ շէյէր էօրէնմէյէ մէմիւլ
 էթմէլի տէյիլիղ : Վարուքոգոնոսորուն՝ քէնտի
 տիւշիւ իչիւն միւնէճճիմլէրէ վէ սիհիրպաղլարա տա-
 նըշմագտա՛ տիվանէ վէ եարամաղ պիր հարաքէթ-

տէ պուլուստու : Աքին տիւշիւնիւ օնլարտան սիւալ
 էթմէսի՝ վէ պիլմէտիքլէրի սուրէթտէ օնլարը էօլ-
 տիւրմէյէ թէհտիտ էթմէսի՝ պուստան տահաս պէ-
 թէր իտի : Աքին Վանիէլ Ալաշըն Րուհու-
 նուն եարտըմը իլէ՝ օնու սէօյլէմէյէ վէ օնլարը
 խէլաս էթմէյէ գատիր օլտու : Պուստան էօյրէնէ-
 լիմ քի , պիզիմ կիզլի վէ ունուտուլմուշ Ֆիքիր-
 լէրիմիզի Ալաշ պիր կիւն մէյտանա չըգարաճագ :

ՊԼՊ 2

Վանիէլէ Վանիէլէ Վանիէլէ Վանիէլէ :

() Ը զէման փատիշահ զազէպնաք օլուպ էօր-
 քէլէնտի , վէ ճէմի՝ Պապէլ ա՛լիմէրինի հէլաք էթ-
 մէյէ էմր էյլէտի : Ալ է օնլարը էօլտիւրմէյէ Ֆէր-
 ման սատրը օլուստուգտա Վանիէլ հէմ արգա-
 տաշլարը տա գաթլ օլուստագ իշիւն արանըրլար
 ըտը : Աքին Վանիէլ փատիշահըն ա՛լիմէրի էօլ-
 տիւրմէյէ կէօնտէրիմիշ օլան պաշ զապիգէ Արիօ-
 հա՝ ա՛գըլանէ սուալ էտիպ տէտի • “Վատիշահտան
 նիշիւն պէօյլէ ա՛ճէլէ Ֆէրման սատրը օլուստու” :
 Արիօհ տա մատտէյի Վանիէլէ պէյան էյլէտի :

Վանիէլէ պիշիւն Վանիէլէ օլուստուգտա :

() Ը զէման Վանիէլ վարըպ փատիշահա տիւ-
 շիւն թա՛պիրինի վա՛տ էյլէտի տէ , օնտան միւհէլէթ
 տիլէտի , վէ պա՛տէհու էվինէ կէլիպ մատտէյի ար-
 գատաշլարընա պէյան էյլէտիքտէն սօնկրա՝ օնլար-
 տան տիլէտիքի , կէօքլէրին Ալաշը Րապպա եսլ-

վարալար, քի պու սըրըըը Գանիէլէ աշիքեար էյ-
լէսին, վէ պագի ա'լիմլէր իլէ պերապէր պունլար տա
հէլաք օլունմասընլար: Ալլա՛հ ու անգիմիշան տախի
նիազլարընը գապուլ էյլէտի, վէ պու սըրըը կէ-
ճէ բույասընտա Գանիէլէ պէյան էյլէտի: Օլ
զէման Գանիէլ տէտի, «Ե՛մ էճտատըմին Ալլա-
հը Բապպ սանա շիւքիւր վէ համտ էտէրիմ, քի
պանա ի'լմ վէրտին, վէ սէնտէն տիլէտիքլէրի-
միզի պանա պէյան էյլէտին»:

Գանիէլէն ա'լիլէրի գուրլուրուր:

Օլ զէման Գանիէլ Արիօհա տէտի, «Պա-
պէլ ա'լիմլէրինի հէլաք էյլէմէ: Պէնի փատիշահըն
հուզուրունա կէօթիւր, վէ տիւշիւնիւն մա'նա-
սընը խապէր էտէյիմ»: Արիօհ տախի օնու ալլապ
ա'ճէլէ իլէ փատիշահըն հուզուրունա կէօթիւր-
տիւ, վէ փատիշահ Գանիէլէ տէտի, «Աէօր-
տիւյիւմ տիւշիւ հէմ մա'նասընը պանա պէյան
էթմէյէ գատիրմիսին»: Գանիէլ տէ ճէվապ
էտիպ տէտի, «Փատիշահա պու սըրըը պէյան
էտէպիլէճէք ա'լիմ մէճիւսի եա սիհիրպազ հօգ
տուր • իլլա կէօթլէրտէ պիր Ալլա՛հ վար տըր, օ էս-
րարլէրի աշիքեար էտէր, վէ օ սօն կիւնլէրտէ նէ
օլաճազընը Արաբուքոդոնոսորա պէյան էտէճէք
տիր: Ալլէ պու սըրը պանա՝ տիւնեատա եաշայան
ինսան օղուլլարընտան զիատէ պիր ի'լմիմ օլտուղու
իչիւն մա'լիւմ օլունմատը, իլլա սէն գալպինին էֆ-
քեարլարընը պիլմէք իչիւն օլունտու»:

Պատկերներն փառելու համարն արեւելի-հարաւ ելլելուն :

“Սէն եւս փատիշահ” սէն կէօրիւրիւտիւն , վէ իշթէ էօնիւնտէ պիր թասվիր տուրուր ուտու , քի օնուն փարլագլղը տէրէճէսիգ՝ վէ շէքլի Տիյպէթ-լի իտի : Պաշը խաս ալթոււնտան ըտը , էլլերի վէ կէօքսիւ վէ գօլարը կիւմիշտէն իտի , գարնը վէ պութլարը պագըրտան՝ պալտըրլարը տէմիրտէն՝ վէ այագլարընըն պիր դարաֆըր տէմիրտէն վէ պիր դարաֆըր չամուրտան ըտը : Պագարընըն , թաքի տաղտան էլ տէյմէքսիղին պիր դաշ գօփտու , վէ օ թասվիրին տէմիրտէն վէ չամուրտան օլան այագլարընա վուրտու , վէ օնլարը փարչալատը : () Լ զէման չամուր՝ տէմիր՝ պագըր՝ կիւմիւշ՝ վէ ալթոււն պէրապէր էղիլտիլէր , վէ եաղ հարմանընըն թօղու կիպի օլտուլար , վէ օնլարը շէտիտ րիւզկեար գալտըրտը , վէ օնլարա եէր պուլոււնմատը : Լ քիին օլ թասվիրէ չարփան դաշ՝ պէօյիւք պիր տաղ օլտու , վէ ճէմի՝ եէրի տօլտուրտու : Տիւշ պու տուր • փատիշահըն հուղուրոււնտա օնոււն մա՛անէսինի տէ սէօլէյէճէյիմ” :

Տիւշիւն Լա՛ռէրէ :

“Եւս փատիշահ” սէն փատիշահլար փատիշահը սըն , զիրա կէօքլէրին Լլահը սանա փատիշահլըգ՝ գուվվէթ՝ գուտրէթ՝ վէ ի՛ղգէթ վէրտի : Սէն օ ալթոււն պաշսըն • վէ սէնին արտընճա սէնտէն աշաղը պիր պաշգա փատիշահլըգ գալգաճաք , վէ պագըրտան պիր իւլիւնճիւ փատիշահլըգ՝ պիր տէ տէօրտիւնճիւ փատիշահլըգ գալգաճագ , քի օ տէ-

միր կիպի սէրթ օլաճագ . վէ հէր շէյ գըրըպ
էզէճէք տիր : Ա է նիճէ այագլարըն փարմագ-
լարընըն պիր գըթասը տէմիրտէն , վէ պիր գըթա-
սը չամուրտան իտի իսէ , պէօյլէճէ օ փատիշահ-
լըգ տախի պիրազ գուլվէթլի վէ պիրազ զա՛յիֆ
օլաճագ տըր : Ա է օլ փատիշահլարըն էյամինտէ
կէօքլէրին Մլաճը պիր փատիշահլըգ գալտըրաճագ
տըր , քի օ ասլա հէլաք օլունմայաճագ , վէ ճիւմլէ
պու փատիշահլըգլարը փարալայիպ էզէճէք , վէ օ
էպէտէն տուրաճագ” :

Փոփոխանքն ‘Վանիէլին հոսկոստանս արշալայի : :

() Ը զէման ‘Վարուքոգոնոսոր փատիշահ ‘Վա-
նիէլին հուղուրունտա եիւղ իւստիւ գափանըպ օնա
սէճտէ գըլտը , վէ գուլլարընա էմր էյլէտի քի՝ օնա
գուրպան վէ պուհուրլար թագրիպ էյլէսինլէր : Պու-
թիւրլիւ ի՛պատէթ եալընըղ Մլաճ ու ա՛ղիմիշանա
ֆարղտըր , վէ լաքին փութիէրէսլէր ինսանլարա տա
ա՛րղ էտէրլէր : Պա՛տէհոլ փատիշահ ‘Վանիէլի
պէօյիւտիւպ՝ ա՛ղիմ՝ րիւթպէյէ եիւճէլթտի , վէ օնա
չօգ վէ էյի պախշիշլէր վէրտի . վէ օնու ճէմի՝ Պա՛-
պէլ վիլայէթինին քէնտինէ վէզիր վէ րիճալարըն
էն միւթէպէրի՝ վէ ճէմի՝ ա՛լիմլէրին պաշը նա-
սիպ էյլէտի : Ա է ‘Վանիէլին րէճասը իլէ արգա-
տաշարը Աէգրաք՝ Ս՛իսաք՝ վէ Մրէզնագօնուն տա-
խի փայէսինի արթըրտը : Պու զէմանտա փատիշահ
‘Վանիէլէ սէճտէ էթմէք իսթէտի իտի իսէ տէ՝ տահա
փութլարտան իգրահ էտէն կէօքլէրին Մլաճը Րապպ
թաա՛լայա սէճտէ էթմէյի էօյրէնմէմիշ իտի :

Իրենձի Պապըն էսպիսինէ Ռաւապալապ :

(Օ) Եւրամազ միւնէճճիմէր՝ էտէմէտիքէրի շէյին էթմէք իտտիա՛սընտա իտիէր • վէ էյէր Վանիէլ գարըշմայայըտը , միւմքինսիւզ շէյէր էտէմէտիքէրի իշիւն՝ ճիւմլէսի զալիմ փատիշաչըն էլինտէն Տէլաք օլունաճագլարըտը : Պու քերրէ Վանիէլին Ֆերասէթի վէ միւրիւվվէթքեանիլիտիգգաթէ շայէսթէ տիր : () նուն տուա՛սը՝ Պապէլին ա՛լիմէրինին էօ՛մրիւնիւ էօլիւմտէն գուրթարտը , նիճէ քի Պօղոսուն տուա՛սըտա օնուն պէրապէրինճէ կէմիտէ պուլունան ատէմէրին էօ՛մրիւնիւ գուրթարտը : Վանիէլ տիւշիւ թա՛պիր էթմէք ի՛գզէթինտէն Տիասէտար օլմագ ապա իսթէմէտի • իլա պիւթիւնիւնիւ Մլաչաճա՛ վէրտի , վէ թագրիր էյէտի քի , պունու էթմէյէ գատիր օլմասը՛ ախէր ատէմէրտէն զիյատէ ի՛լմ սաՏիպի օլտուն զունտան տէյիլ իտի : Կարուքոդոնոսորուն ըոյասը՛ ուղագտա օլան կէլէճէք զէմանլարտա օլաճագ շէյէր պապընտա իտի : Ել տօգունմազտան քէսիլիպ՛ եերի տօլտուրունճայէտէք պէօյիւյէն գաշ քի տիւշիւնտէ կէօրտիւ , շիւպՏէսիզ՝ Վրիստոսուն փատիշաչըղընըն թէշպիՏի իտի , քի օ պու տիւնեատա՛ տէյիլ ինսան մա՛րիֆէթի իլէ՛ իլա Մլաչըն գուվվէթի իլէ գաիմ վէ սապիթ օլտու : Պու փատիշաչըգ էպէտ իւլ էպէտ տուրաճագ : Ելֆէնտիմիզ աշիքեար թագրիր էյէտի քի , օնուն քիլիսէսինէ գարը ճէ՛Տէննէմին գատուլարը զալիպ օլմայաճագ : Պէլքի ա՛ճայիպ կէօրիւնէ պիլիր քի՛ Մլաչ պունուն կիպի պիր իլՏամը՛ եւրամազ Պապէլ փատիշաչընա էյէտի : Եւքին Կաաղամ տախի պիր եւրամազ ա-

տամ իտի, ամմա Ալլաճ օնա քէնտի խալգընա կէ-
լէճէք զէմանտէ օլաճագ շէյլէրի իլճամ էյլէտի :
Պու փատիշաճ՝ Գանիէլին Ալլաճը՝ ալլաճլարըն
Ալլաճը օլտուղունու իգրար էյլէտի, վէ կէնճ փէյ-
ղամպէրին էօնիւնտէ եիւղիւ գօյուն գափանտը .
լաքին գօրգմաղա չօգ սէպէպիմիզ վար քի, կէօյիւն
Ալլաճընա բուճ իլէ վէ կէր չէքլէք իլէ ի՛պատէթ
էթմէտի :

ՊԼՊ 3

Գանիէլին լա՛ղիւնիճէ Գե-շէ-նի Գեյան էյլէտի
Գեշ փոփիշաճլէգլար շա՛նլար Գըր :
Պիւրիճի փոփիշաճլէգլ :

Թասպիւրին պաշը ալթունտան բտը : Գանի-
էլ Աարուքոդոնոսորա տէտի, «Ալթուն պաշ սէն-
սին, եա՛նի սէն վէ ֆամիլեան վէ միւթէվիէքիլ-
լէրին տիր» : Եսախա փէյղամպէր Պապէլի տէվէթի-
նին չօգլուղունտան ալթուն շէճիր տէյիւ թէսմիյէ
էյլէտի : Անատօլունուն էսքի թէվարիխինտէն սա-
պիթ օլունուր քի՝ Աարուքոդոնոսոր օլ զէմանէտէք
տիւնեատա է՛օմիւր սիւրմիւշ ա՛ղիմ ֆաթիճլէրտէն
պիրի իտի : Աագլ օլունուր քի՝ ճէմի՛ Սիւրեանի
վէ Աիսիլքէլիլէրի քէնտինէ թապի՛ էյլէտի, վէ թա
Սէփթէ պօղաղընատէք վարտը, վէ օրատան ա՛սքէ-
րինի Րումէլիյէ վէ գարատէնիզէ կէթիրտի : Աքին
փատիշաճլըղը նէ գատար փէք ա՛ղիմ վէ կէնիշ իսէ
իտի, անճագ աղ վագրթ տայանտը . չիւնքի պու-
փէյղամպէրիք օլտուգտան թագրիպէն եէթմիշ սէ-
նէ կէչտիգտէն սօնկրա Պաղտասար փատիշաճըն ա՛ս-
րինտէ պու փատիշաճլըգ թէմամ օլտու :

Ինքնձի փառելու համար :

Այսօրիւս վէ գօլար կիւմիւշտէն իտի : Վանիէլ տէտի քի . “Պու սէնինքինտէն աշաղը պիր փատիշաճըգ պէյան էտէր” : Շիւմլէյէ մա՛լիւմտիւր քի՛ Պապէլ փատիշաճըղընտան սօնկրա Սատիլէրին վէ Ֆիւրսլէրին փատիշաճը օլտու : Յովսէպոս նամ մուկերիս շէօյլէ նագլ էտէր , իքի էլլէր վէ օմուղլար՝ պէյան էտէր քի , Պապէլ փատիշաճըղը իքի փատիշաճտան հէլաք օլունաճագ տըր , քի օնլար Սատիլէրին վէ Ֆիւրսլէրին փատիշաճըղը տըր , քի օնլարըն գուվլէթլէրի՛ պիրինին օղու վէ օ պիրինին կիւվէիսի օլան Աիւրոսուն էլի ալթընտա պիր օլտուղունտան Պապէլի մուհասէրէ էյլէյիպ իդա՛աթընա ալտը , վէ պիրինձի փատիշաճըղը հէլաք էտիպ պիթիրտի , վէ օնուն վէրանէլէրի իւղէրինէ իքինձի փատիշաճըղը գուրտու : Շէմի՛ թէֆթիշէտէնլէր վէ թէվսիրձիլէր իթտիֆագան իգրար էտէր էր քի՛ ‘Սաբուքոգոնոսորուն տիւշիւնտէ պէյան օլունան իքի իպթիտաքի փաճիշաճըգլար Պապէլ վէ Ֆիւրս փատիշաճըղը իտի :

Ինքնձի փառելու համար :

Վարնը վէ պուտլարը պագըրտան ըտը : Վանիէլին թա՛պիրինձէ պու ճիւմլէ եերի զապգ էտէր պիր փատիշաճըգ պէյան էտէր : Շիւմլէյէ մա՛լիւմտիւր քի Աղէքսանդրոս փատիշաճ Ֆիւրս փատիշաճըղընը հէլաք էյլէտի : Իմտի Ֆիւրս փատիշաճըղընըն եերինի գութան փատիշաճըգ Սակեղոնլուլէրին փատիշաճըղըյըտը , քի օ փէք մի-

նասիակէթ իլէ պագըր ըլա իշարէթ օլունուր ուտու , չիւն քի Եունանիլէր պագըր ճէպէլէրի իչիւն նամ տար ըտըլար , օ էճիլտէն էվվէլ զէմանընտա ալէ սէվիյէ օնլարա պագըր կէյիմլի Եունանիլէր տէյու տէնիր իտի : Պու փատիշաճըղըն խալգընտա 'Վանիէլ ճէմի' եերի զապղ էտէճէք տէյու փէյղամ պերլիք էտէր , քի օ' վագա' կէլիպ չըգտը , չիւն քի Լյըրօփա Լսիա' վէ Լֆրիգա' եանի տիւնեանըն օլ վագըթտա մա'լիւմ օլան ճէմի' դարաֆլարը Լղէքսանդրոսուն չէօքմիւ ալթընտա իտի : Իմտի քէնտի քէնտինէ վէ ճիւմլէ էթպա'յըլարընա տէնի զին վէ դարանըն սուլգանը կէօրիւնտիւյիւնտէն' էմր էյլէտի քի պիւթիւն տիւնեանըն սուլգանը թա' պիր օլունսուն : Պու սուրէթտէ սաճիճան իւչիւն ճիւ փատիշաճըգ , Լղէքսանդրոսուն վէ խալէֆէլէրինին էյամինտէ Սակէդոնիա փատիշաճըղը իտի :

Տէօրախնճիւ փատիշաճըգ :

Պալտըրլարը վէ այագլարը պիր միգտարի տէմիր' վէ պիր միգտարի չամուր ըտը : 'Վանիէլ օնլարը շէօյլէ թա'պիր էտէր քի' տէօրտիւնճիւ փատիշաճըգ տէմիր կիպի սերթ օլաճագ տըր • չիւն քի նիճէ տէմիր ճիւմլէ նէսնէլէրի էղէր վէ ալթ էտէր իսէ , պէօյլէճէ օ փատիշաճըգ տա չէփիսինի էղիպ ալթ էտէճէք տիր : Սակէդոնուլարտան սօնկրա Բումիլէր գալգտըլար , վէ օնլարըն փատիշաճըղը ճիւմլէ էվվէլքի փատիշաճըղարտան ա'ղիմ վէ գուվլէթլի իտի : Բումիլէր ճիւմլէ էվվէլքի փատիշաճըղարը էղիպ ալթ էթտիլէր : Լքի պալտըրլար զալիպա Բօմանըն իքի փատիշաճըլէրինի պէ-

յան էթմէք կէրէք : Պատէհնու տէմիր չամուրու-
 րա գարըըգ ըտը • զիրա Րումիլէր ախէր միլէթ-
 լէր իլէ գարըըգ ըտը • վէ այագլարըն օն փարմագ-
 ւարը՝ ա՛գըպէթ Րօմա սալդանաթընըն թագսիմ օ-
 լունտուղու օն փատիշահըգլարը պէյան էտէր իտի :

Պէշննճի փոփոխուլըգ :

Թասսվիրտէն մա՛տէ Նաբուքոդոնոսոր պիր տէ
 դաշ կէօրտիւ , քի էլ տէյմէքսիզին տաղտան գօ-
 փարըըպ թասսվիրին տէմիրտէն վէ չամուրտան օլան
 այագլարընա չարիտը , վէ օնլարը էզիպ ուֆագ-
 լատը : Պու պաշգա պիր շէյէ մուսապի՛հ օլամաղ ,
 իլա ֆագաթ Րապպըմըղ Յիսուս Քրիստոսուն փա-
 տիշահըղընա , քի պու փատիշահըգ Րօմա սալդա-
 նաթընըն , եա՛նի տէօրտիւնճիւ փատիշահըղըն
 կիւնլէրինտէ գալգաճագ իտի , նիչիւն քի էվվէլքի
 փատիշահըգլարըն հիչ պիրիսի այագլար ըլա վէ ա-
 յագ փարմագլարը իլէ մուշապի՛հ օլունամաղ : Վաշ՝
 տաղտան էլ տէյմէքսիզ գօփտու : Պու նէ՞ տէ-
 մէք տիր : Էէր քիմ քրիստիան տինինին տիւնեա-
 յա եայըլմասը սիլահ գուվվէթի իլէ օլմայըպ՝ իլ-
 րա ֆագաթ կէրէքըլիյին գուվվէթի իլէ վէ ա՛ղիզ
 Րուհուն թէսիրի իլէ ուզանըպ գալիլէնտիյի-
 նի պիլիբսէ , օլ քիմսէյէ պունու անկլամագ փէք
 գօլայ տըր : Եվվէլա Ինճիլի շէրիֆ հէման Մոաք-
 եալարտան վա՛ղ օլունմասը իլէ • վէ Րուհուլահըն
 եարտըմը իլէ Քրիստոսուն փատիշահըղընը տիւն-
 եայա կէթիրտի : Ա է պու կէօքլէրին փատիշահըղը
 տըր • պիր փատիշահըգ քի՝ ասլա պագը փատիշահ
 ըգլար կիպի հէլաք օլմաղ : Պիւթիւն եէրի տօլտուրա-

ճագ , վէ կպէտէն գալի տուրածագ տըր : Պու փա-
տիշահըդ Բօմա սալգանաթընըն կիւնլէրինտէ պաշ-
լատը , վէ պերգարար արթմատա օլաճագ տըր ,
թա պիւթիւն տիւնեայը տօլտուրունճայա տէք , ղի-
րա Յոլհաննէս Մաքեալ տէր քի . “Պու տիւն-
եանըն փատիշահըդարը Բապպիմիղին վէ օնուն
Սէսիհինին փատիշահըդ օլաճագ տըր , վէ օ է-
պէտէրին կպէտէրինէտէք փատիշահըդ սիւրէ-
ճէք տիր” :

Իւլէն Տիւ Պապըն Էպէրինէ Ռաւ հապալար :

Մաւհ թա՛ալէա հազըէթլէրի Վիլիսէսինին
մա՛մուր օլմասը վէ թէսէլլիսի իչին՝ պու տիւնեատա՛
վուգու օլմաղտան էվվէլ պա՛ղը ա՛ղիմ վուգուաթ-
լէրի փէյղամպեր գուլարընըն վասիգասի իլէ փե-
շին խապեր վէրմէյէ բաղի օլտու : Պուրատա՛ հէր
նէ գատար բույայը պիր եարամաղ փատիշահա կէօս-
թէրտի իսէ տէ , օնուն թէֆսիր ու թա՛պիրինի քէն-
տի գուլու փէյղամպերինէ կէօսթէրտի : Պունուն
կիպի Մաւհ ա՛ղիմ մերհամէթի իլէ Վիլիսէսինին
ֆայտէմէնտ օլմասը իչիւն՝ կէլէճէք ուղագ օլան զէ-
մանլէրտէ վագի օլաճագ շէյլէրի՛ Վրիստոս Է-
ֆէնտիմիղտէն սօնկրա տախի գուլու Յոլհաննէսին
եէտի իլէ խապէր վէրտի : Իմտի պու միսիլու փէյ-
ղամպերլիքլէրի օգույալըմ վէ Մաւհա պիղէ ա՛ղիմ
քէրէմի իչիւն շիւքր էտէլիմ :

ՊԸՊ 4

Նախնական արձանագրություններ :

Պու նէսնէլէրտէն սօնկրա Նաբուքոդոնոսոր պիր ալթուէն թասվիր եափտըրտը , քի պօյու ալթմըլ արըն վէ էնի ալթը արըն ըտը , վէ օնու Պապէլ վիլայէթինին Տուրա նամ օվասընա տիքտի : Ա է վիճուհէրէ վէ վալիէրէ վէ սէրասքէրէրէ վէ վիլայէթիէր հաքիմլէրինէ թէքլիֆ էյլէտի , քի պու թասվիրին թէճտիտինէ կէլէրէ : Ա է օնլար ճէմ օլտուգտան սօնկրա՝ տէլլալ ա՛ղիմ սէտա իլէ չաղըրըպ տէտի , «Եւ գավմլար՝ միլլէթիէր՝ վէ լիսանլար՝ սիղէ փատիշաս էմր էտէր , քի հէր տիւրլիւ մուսիգը ալէթիէրինին սէտասընը իշիթտիյինիզ կիպի՝ եէրէ գափանըպ Նաբուքոդոնոսորուէ տիքտիյի ալթուէն թասվիրէ սէճտէ էտէսիզ . վէ էյէր պիր քիմնէլ տիւշիւպ սէճտէ էթմէզ սէ , տիպ տիրի եանան աթէշ ֆուրուէնուէնա աթըլաճագ տըր» : Իմտի գավմլար մուսիգըլը իշիթտիքլէրի կիպի տիւշիւպ սէճտէ էյլէտիէր :

Սեդրատ Սիսատ վէ Աբեդուսիլ լեասվէրէ
«Եմրէ էլմէյէ իսրէմէրիլէրէ :

(Օ) Ը զէման Քիլտանիլէրտէն պա՛ղըլարը փատիշաս վարըպ տէտիլէր . «Եւ փատիշաս էօ՛մրիւն էպէտի օլտուէն պուրատ պա՛ղը Եհհուտի ատէմլէր վար , քի օնլարը Պապէլ վիլայէթինին մասլաճաթլարը իւզէրինէ թա՛յին էյլէտին , եա՛նի Սեդրաք Սիսաք , վէ Աբեդուսիլ . օնլար եւ՛ փատիշաս սէ-

նին ֆէրմանընա իդաա՛թ էթմէյօրլար” : Օլ զէման փատիշահ խըշմը զաղէպ իլէ էմը էյլէտի , վէ օնլար հուզուրունա կէթիրիլտիլէր , վէ օնլարա տէտի . “Աէրչէք պէնիմ ալլահլարըմա ի՛պատէթ էթմէ՞ զմիսինիլ , վէ տիքտիյիմ ալթուն թասսվիրէ սէճտէ էթմէ՞ զմիսինիլ . Իմտի հալէա հէր նէվ՝ մուսիգը ալէթլէրինի իշիթտիյինիլ պիրլէ՛ տիւշիւպ պէնիմ տիքտիյիմ ալթուն թասսվիրէ սէճտէ էթմէ՛յէ հաղըր ըսանըլ խօշ՝ եօգսա անիտէ սիղ՝ եանան աթէշ ֆուրունսւնա աթըլաճագսընըլ , վէ սիղի պէնիմ էլլէրիմտէն չըգարաճագ Ալլահ քի՛մտիր :

Աէրբարն Սիսարն վէ Աքէրնաթուլուն ֆուրունա
տիւշիւպլարը :

Անլէր տէ ճէվապ էտիպ տէտիլէր . “Եա՛ Աարուգողոնոսոր փատիշահ՝ պու նէսնէ իշիւն պիլ սանա . ճէվապ վէրմէք հաճէթ տէյիլ տիր : Պիղիմ ի՛պատէթ էյլէտիյիմիլ Ալլահլարըլ պիղի եանան աթէշ ֆուրունունտան չըգարմաղա գատըր տըր՝ եա՛ փատիշահ , օ պիղի սէնին էլլէրիմտէն գուրթարաճագ տըր : Անճագ էյէր գուրթարմաղսա պիլլէ , եա՛ փատիշահ՝ մա՛լիւմիւն օլաքի՛ ալլահլարընա ի՛պատէթ էթմէյիլ , վէ տիքտիյին ալթուն թասսվիրէ սէճտէ գըլմայըլ : Օլ զէման փատիշահ զայլէթտէն էօրքէլէնտի , վէ եիւղիւնին շէքլի թէպտիլ օլտու , վէ էմը էյլէտի քի՛ ֆուրունու օլտուղունտան եէտի գաթ զիատէ գըղտըրսընլար , պա՛տէհու պիր գաչ փէք գուվվէթլի ատէմլէրէ էմը էյլէտի՛ քի : Աէրբարն Սիսարը վէ Աքէրնագուլու պաղլասընլար , վէ եանան աթէշ ֆուրունունա աթ-

սընլար : Իմտի օնլարը հէման կէյիմլէրի իլէ պու-
լունտուգլարը հալտէ պաղլատըլար : Ֆուրուն իսէ
շօլ տէրէճէ գըզկըն ըտը քի՛ պու գուվէթլի ատէմ-
լէր սալթ Եանաշտըգլարը իչիւն Եանտըլար , վէ
Սէդրաք Ս՛իսաք վէ Լքէդնագուվ Ֆուրունուն օր-
թասընա պաղլը աթըլտըլար :

Փապիշահըն օնլարը տէնչէն օրթասընա Էէզէր
Էօրպիշիւ :

Օլ զէման Եարուքոդոնոսոր հայրան օլուպ
ա՛ճէլէ իլէ գալգտը , վէ էքիապիրլէրինէ տէտի .
“Լթէշին իչինէ պաղլը իւչ ատէմ աթմատըգ մը” :
Օնլար տէ պէլի փատիշահըմ տէտիլէր : Սէ օ
տէտի . “Իշտէ պէն տէօրթ ատէմ կէօրիւյօրում ,
քի աթէշին իչինտէ չէօզիւք կէզիպ տուրուրլար ,
վէ հիչ քէտէրլէնմէտիլէր , հէմ օ տէօրտիւնճիւ
քիմսէ Լլաչ Օղլունա պէնկզէր” :

Օլ զէման Եարուքոդոնոսոր Ֆուրունուն աղ-
զընա Եանաշտը , վէ տէտի . “Եա՛ Լլաչ թաա՛-
լէանըն գուլարը Սէդրաք Ս՛իսաք վէ Լքէդնա-
գո չըգըն տըշարը , պուրույա կէլին” : Օլ զէման
օնլար աթէշին օրթասընտան չըգտըլար : Սէ վիւ-
ճուհլէր՝ վալիլէր՝ հէմ սէրասքէրլէր պու ատէմլէրի
կէօրիւրլէր իտի , քի օնլարըն թէնլէրինէ աթէշ զա-
լիպ օլմատը , նէ պաշարընըն սաչարը Եանտըլար ,
նէ էսվապլարը թէպտիլ օլտու , վէ նէ տէ իւզէրլէրին-
տէ աթէշ գօգուսու վար ըտը : Լլաչտան գօրգուպ
օնու սէվէնլէրին Եանլարընտա՛ տայմա ճէմի՛ մէշագ-
գաթլարընտա՛ պախուսուս քի՛ օնուն ուղուրունա
էլէմ չէքտիքլէրի զէման՝ Լլաչ Օղլունա պէնկզէր
պիր քիմսէ օլաճագ տըր :

Այսպէս ի՛ պատիւէն ելլելու խոստումնս
 քառանկէսն Ֆէրմանը :

(Օ) զէման՝ Սարուքողոնոսոր տէտի . «Սիւ-
 թէպարէք օլսուն Աեդրաքըն Սիսաքըն վէ Աբեդ-
 նագովուն Ալլաճը քի՛ մէլէյինի կէօնտէրիպ՝ օնա՛
 ումուտ էտէն վէ փատիշաճըն սէօզիւնէ ա՛սըլըգ է-
 տէն վէ քէնտիլէրին Ալլաճընտան մա՛տէ զայրը
 ալլաճա ի՛ պատէթ էտիպ սէճտէ էթմէմէք իչիւն
 թէնլէրինի աթէշէ թէսլիմ էտէն գուլլարընը գուր-
 թարտը : (Ն) ուն իչիւն պէնտէն Ֆէրման սատրը օ-
 լունմուշ տուր քի , Տէր գավմ՝ միլէթ՝ վէ լիսան՝
 Աեդրաքըն Սիսաքըն վէ Աբեդնագովուն Ալլա-
 ճընա գարշը քէմ սէօլէյէճէք օլուրսա , փարա-
 լանսըն , վէ էվլէրի մէզպէլէ օլսուն . զիրա պէօյ-
 լէ գուրթարըշ էտէպիլէճէք պաշգա ալլաճ եօգ
 տուր : Փատիշաճըն պու Ֆէրմանը՝ Ալլաճըն ի՛ պա-
 տէթինէ զայրէթ վէրմէյէ ասլա միւնասիպ տէյիլ
 իտի . զալըմ՝ սէրթ՝ վէ գանլը պիր էմր իտի : Ա՛օ-
 լայտը ինսանլարըն ճանլարընը Տէլաք էթմէք իչիւն
 տէյիլ՝ իլլա խէլաս էթմէք իչիւն տիւնեայա կէ-
 լէնին շայիրտլէրի՛ ի՛ թիպար օլունան փատիշաճ-
 լարտան՝ վալիլէրտէն՝ վէ զապիղլէրտէն պունճու-
 լային Ֆէրմանլար ասլա սատրը վէ ի՛լան օլունմա-
 յա իտի : Ինսանլարըն գալլլէրի փատիշաճ էմիր-
 լէրի իլէ տէօնմէզլէր : Աքին կինէ տէ զապիղլէր
 էլլէրինտէ քի գուլվէթլէրինի եարամազլըղըն էօ-
 նիւնիւ ալմագ իչիւն գուլլանտըգլարը զէման՝ պիղէ
 զայէթ խօշնուտ օլմագ կէրէք տիր :

Նախնական Երկարություն :

Լնտէն սօնկրա Նաբուքոդոնոսոր իշպու մէք-
 թուպու եէրին ճիւմէ սաքինլէրինէ իրսալ էյլէտի :
 “Պէն Նաբուքոդոնոսոր էլիմտէ րահաթ՝ վէ սա-
 րայիմտէ հուզուր էթմէքտէ իտիմ : Պիր տիւշ կէծր-
 տիւմ քի պէնի գօրգութտու , եաթաղըմըն իւզէրին-
 տէ էֆքեարլանտրմ , վէ պաշըմըն խիւեալարը պէնի
 թէլաշէյէ սալտրլար : Իմտի պանա տիւշիւն թա՛-
 պիրինի պէյան էթսինլէր տէյու՝ Պապէլին
 ճիւմէ ա՛լիմլէրինի չաղըրթտրմ , լաքին պանա մա՛-
 նէսինի վէրմէյէ գատիր օլմատրլար : Լն սօնկրա
 իւզէրինտէ ա՛ղիզ Նալահըն Բուհու օլան Պանիէլ
 հուզուրումա կէլտի , վէ տիւշիւմիւ օնա նագլ է-
 տիպ տէտիմ” :

Տեօրութեան Պատմութեան Երկարություն :

Պիր տագիգա՝ Նաբուքոդոնոսորուն տիքտիյի
 ալթուն փութու միւլահազա էտէլիմ : (Նուն րի-
 ճալ ու քիպարլարընտան եիւզէր վէ պինլէրճէ
 քիմնէլէր պու եիւճէ՝ լաքին ճանսըղ ալթունտան
 փութու սէճտէ էթմէյէ ճէմ՝ օլունտուլար : Վէն-
 տի էլլէրինին եափտըղը շէյլէրէ գափան քիմնէլէ-
 րին հալի նէ՛ գատար սէֆիլ տիր : Նագիգաթ
 փութուիէրէսթլէրին փութլարը պագըլ վէ քեաղիպ
 տիր : Պու միսիլու ի՛պատէթ ա՛գլ ու իտրաքէ նէ՛,
 գատար զըտ տըր : Նանկըսը ի՛պատէթ օլունմալը ,
 եափըլմը շէյ մի , եօխսա օնու եափան մը : Ն՛գլ
 ու իտրաք տէմէ՛ղ մի քի , ի՛պատէթ օլունաճագ
 զաթ՝ շէյի եափան օլմալը , վէ եափըլմը շէյ օլմալը

տէյիլ տիր : Փուլթ՝ ինսանտէն եափըլտըղը իչիւն՝
 փուլթ ինսանա՝ վէ տէյիլ ինսան փուլթա՝ ի՛յա-
 տէթ էթմէլի տէյիլմի : Փուլթփէրէսթլիքտէ օլան
 տիվանէլլի՛ հանկը լիսան վաճիպի իւզըէ թա՛-
 րիֆ էտէ պիլիր : Պու՛ Լլաճտան օնուն ի՛զգէ-
 թինի՛ վէ ինսանտան օնուն ա՛գլ ու ֆիքրինի չա-
 լար : Գանիէլին իւչ արգատաշարը՝ ալթուն փու-
 թուն էօնիւնտէ սէճտէ գըլմաղա էմր օլունուպ՝
 էմրէ իդաա՛թ էթմէտիքլէրի սուրէթտէ տիրի տիրի
 ա՛թէշէ աթըլաճլարընը պիլէրէք օլ էմրէ իդաա՛թ
 էթմէյէ հէր վէճ՛ հլէ իմթինա՛ էթմէլէրի միսիլու
 տիւնեատա ա՛լէա պիր սէյրան օլմամըշ ըտը :
 Վիլ վագի՛ օնլարըն իամլէրի տէյիշտիրիլմիշ իտի .
 լաքին օնլարըն տինի վէ տինտարըղը տէյիշմէմիշ
 վէ տէյիշիլմէ՛զ գալտը : Լլաճ՝ քէնտինէ ի՛յա-
 տէթ էտէնլէրէ հիմայէթ էտէ պիլիր . վէ օնլա-
 րըն տիւշմէնլէրի օնլարը աթէշէ աթսալար պիլէ ,
 օնլարա էտէ պիլէճէք շէյլէրին էն պէօյիւյիւ՛ օն-
 լարըն ճէսէտլէրինի հէլաք էթմէք տիր . լաքին օ-
 նուն թէնպիհլէրինի պօղուպ թէրք էտէնլէր՝ օլ
 ասլա սէօյիւնմէյէճէք օլան աթէշ կէօլիւնէ աթը-
 լաճագլար : Գուրթարըճը Լլֆէնտիմիզ տէտի քի ,
 “()նտան գօրգուն քի՛ հէմ թէնի հէմ ճանը ճէ-
 հէննէմէ՛ աթա պիլիր” : Սաղ Լլաճըն պու գուլ-
 լարը իլէ պէրապէր ֆուրունուն իչինտէ կէզէն
 Լլաճըն ()ղունա՛ պէնկզէր պիր զաթ կէօրիւն-
 տիւ : Հագիգաթ պու՛ փուլթփէրէսթ փատիշաճը
 հայրան էթտիրէճէք պիր շէյ իտի :

ՊԼՊ 5

Նախնայնիսն սոսորոսն ի ինձնի պիւշնի :

Եւ Վանիէլ՝ եաթաղմբն իւզէրինտէ կէօրիւրիւտիւմ , վէ իշթէ եերին օրթասընտա պիր աղաչ վար ըտը , վէ օնուն եիւքսէքլիյի պէօյիւք իտի : Աղաճ պէօյիւտիւ , վէ գուվկէթլէնտի , վէ եիւքսէքլիյի թա կէօյէտէք ուզանըր ըտը , վէ կէօստէրիշի թա պիւթիւն եերին ուճլարընէտէք օլտու : Եաիրագլարը կիւզէլ իտի , վէ մէյվասը չօգ՝ վէ օնտա ճիւմլէ իշիւն եէյէճէք վար ըտը , վէ ալթընտա սահրանըն ճանավարլարը րահաթլանըրլար ըտը , վէ տալարընտա հավանըն գուշլարը կօթէրլէր իտի , վէ հեր թէն օնտան պէսլէնիր իտի : Պագարըտըմ՝ վէ իշթէ կէօքտէն պիր Ա՛ղիզ ինտի • վէ ա՛ղիմ աւազ ըլա չաղըրըպ տէտի • “Շու աղաճը քէսին , վէ օնուն տալարընը պուտայըն , վէ եաիրագլարընը սիւքին , վէ մէյվասընը տաղըտըն , ալթընտան ճանավարլար վէ տալարընտան գուշլար գաչընլար : Վալպի ատէմ գալպինտէն թէփտիլ օլունսուն , վէ օնա ճանավար գալպի վէրիսին , վէ իւզէրինտէն եէտի վագըթլար կէչսին : Պէն՝ Վաբուքթոնոսոր պու տիւշիւ կէօրտիւմ : Վմտի հալէա եւ Վանիէլ՝ պունուն մանասընը պանա պէյան էյլէ , չիւնքի Պապէլ ա՛լիմլէրինին հիչ պիրիսի պունու թա՛պիր էթմէյէ գատիր օլմատը : Իլա սէն գատիրսին • զիրա սէնտէ Ա՛ղիզ Ալլահըն Րուհու վար տրը : Վապիլտիր քի՛ Վարուքթոնոսոր է՛օմբիւնիւն պիւթիւն էյամընտա հէզարէն պին տիւշլէր կէօրմիւշ օլա , լաքին պա-

լատէ վասֆ օլունան իքի տիւշէր օգատար ա՛-
ճայիպ իտի քի՛ օնլարը հագգ իւղէրէ քէնտինէ
վէ մէմլէքէթինէ վագը՝ օլաճագ նէսնէլէրին Մ-
լահ գարաֆընտան մա՛լիւմ օլունմասը կիպի սայտը :

Վանիէլէն Գիւշէ- Լապիւր Էյլէրիյի :

Վանիէլ փատիշահն տիւշիւնիւ իշիթտիգ-
տէ , պիր սաա՛թ գատար սիւքիւթ տուրտու , վէ
էֆքեարլէրի օնա թէլաշէ վէրիրլէր իտի : Մնճագ
փատիշահ օնա տէտի , “Եա՛ Վանիէլ տիւշ՝ եա-
լսօտ օնուն թ՛ապիրի սանա թէլաշէ վէրմէսինլէր” :
() Ը զէման Վանիէլ ճէվապ վէրիպ տէտի . “Եա՛
էֆէնտիմ՝ կէօրտիւյիւն ա՛ղիմ՝ վէ գուվվէթլի ա-
ղաճ՝ քի օնուն պօյու կէօյէ եէթիշիր իտի , վէ կէօս-
տէրիշի պիւթիւն եէր եիւղիւնէ՛ եափրագլարը կիւ-
ղէլ , վէ մէյվասը չօգ ուտու , քի օնուն ալթըն-
տա սահրանըն ճանավարլարը սաքին օլուրուտու ,
վէ տալարընտա համանըն գուշլարը գօնմուշլար
ըտը , պու աղաճ սէնսին եա՛ փատիշահ . զիրա
միւթա՛ղիմ վէ գուվվէթլի օլտուն , վէ ա՛ղամէթին
իրթիֆա՛ պուլտու , վէ կէօյէ տէք եէթիշտի , վէ
սալդանաթըն թա եէրին ուշլարընա տէք վարտը :
Վէ օլ կէօրտիւյիւն Մ՛ղիզ քի կէօքտէն էնիպ տէ
շու աղաճը եօլուն վէ օնու հէլաք էտին , վէ օնուն
հիսսէսի գրըն ճանավարլարը իլէ օլտուն : թա իւղէ-
րինտէ եէտի վագըթլար կէչէսիեէտէք տէր իտի ,
օնուն մա՛նասը պու տուր . սէնի ինսանլար արա-
սընտան գօվաճագլար , վէ եապանի ճանավարլար
ըլա սաքին օլաճագսըն , վէ սըղըր կիպի օթ եէ-
յէճէքսին , վէ իւղէրինտէն եէտի վագըթլար կէ-

չէճէք տիր , թա սէն պիլէնէտէք քի՝ ինսանլարըն սալդանաթը (Թա՛ալէանըն հէօքմիւնտէ տիր , վէ օնու իսթէտիյինէ վէրիր :) նուն իչիւն եա՛ փատիշա՛ նասիհաթըմը գապուլ էյլէ , վէ կիւնահալարընը սատագալարըյըլա վէ զուլումլարընը ֆուգարալարա մէրհամէթլէր իլէ ֆիտա էյլէ , օլա քի Լալահ գապահաթլարընա թէէննի էտէ՛) : Հազրէթի Կանիէլին պու նասիհաթը ույղուն վէ մինասիպէթլի իտի , լաքին գըյաս օլունուր քի՝ Կարուքոթոնոսոր օ զէման օնտան անիտէ ֆայտալանմատը : Պէօյիւք վէ գուվվէթլի քիմէսնէլէրէ կէրչէքլիյին պէօյլէ աշիքեարէ վէ խուլուսուղուլա պէյան օլունմասը փէք նատիր տիր :

Կարուքոթոնոսորոն չէնպի չէնպինէ լէֆլէրի :

() ն իքի այ գատար կէչտիքտէն սօնկրա , պիր կիւն Կարուքոթոնոսոր սարայինտէ կէզինիր իքէն , քէնտի քէնտինէ տէտի . « Պու պէօյիւք Պապէլ տէյիլմի տիր , քի օնու պէն գուվվէթլիմին զօրու իլէ սալդանաթըմըն շանը իչիւն մէմլէքէթ թատթը եափտրմ՛ » : Պու ֆօտուլ սէօզլէր աղզընտան չըգար չըգմազ , կէօքտէն պիր սէտա գօփտու քի տէր իտի , « Ե՛յ Կարուքոթոնոսոր փատիշա՛ պիլմիշ օլ քի , փատիշահըգ սէնտէն կիթտի : Սէնի ինսանլար արասընտան գօփուպ չըգարաճագլար , վէ եապանի ճանավարլարլա սաքին օլաճագսըն , վէ սըղըր կիպի օթ եէյիճէքսին՛ » : () լ սաաթտա պու շէյլէրին ճիւմլէսի իճրա օլունտուլար՝ զիրա փատիշահ ինսանլար արասընտան գօփուլտու , վէ սըղըրլար կիպի օթ եէրիտի , վէ թէնի կէօյին չի-

Տինտէն իսլանըր ըտը , թա քի գըլարը գարթալ գանատլարը կիպի ուղատըլար , վէ դըրնագլարը գուշլարըն փէնչէլէրի կիպի օլտու : Փօտուլուգտան սագընայլմ , զիրա Փօտուլուգ հագրէթի Սօղոմօնուն տէտիյի իւղէրէ հարապլըգ կէթիրիր : Պուրատա կէօրիւրիգ քի Պապէլ փատիշահը ա'գընը զայիպ էթտի : Պիղլէր տէ՝ Լլլահս պահշիշի օլան Փիքր ու Փիրասէթիմիգ իչիւն կէօնլիւմիւղիւ խօշ գութուպ թանկրիյէ շիւքիւր էտէլիմ :

Նաբուքոդոնոսորոն Լլլահա հոգի էյլէրէյի :

Ս է եէտի եըլ թէմամ օլունտուքտան սօկրա , Նարուքոդոնոսորուն ագլը պաշընա տէօնիւպ կէլտի , վէ թասա'լէայի մուպարէքլէտի , վէ է'օմրիւ էպէտի օլանա համտ էյլէտի , քի օնուն փատիշահը սիլսիլէ վէ սիլսիլէ տուրուր : Ս է կինէ փատիշահըգտա գավիլէնտիքտէն սօնկրա՝ իշպուղիքրէ լայրգ սէօղլէրի սէօյլէտի : “Իմտի հալէա պէն Նարուքոդոնոսոր կէօքլէրին փատիշահընա թէսպիհաթ էտէրիմ , վէ օնու եիւճէլտիրիմ , վէ օնա համտ էտէրիմ , զիրա օնուն ճիւճլէ ա'մէլէրի կէրչէքլիք տիր , վէ թարիգլէրի հէօքիւմ՝ վէ մաղրուրուգտա կէղէնլէրի ալչագլաթմաղա գատիրտիր” : Օ՝ պէօյլէ ա'լէա վէ եիւճէլէնմիշ Փիքիրլէրի շիւպհէսիգ Նանիէլին նասիհաթլէրինտէն էօյրէնմիշ իտի : Չօգ սէնէլէր զարֆընտա ունուտուլմուշ օլան էօյիւթլէր ա'գըպէթ չօգ Փայիտէ իլէ ա'գըլա կէլիլլէր . պախուսուս ալտըղըմըղ էյի նասիհաթլէրի խագըրըմըղա կէթիրմէյէ մէշագգաթլար լաղըմտըր : Նարուքոդոնոսոր զանն օլունուր քի , փատիշահ-

լըղընա տէօնտիւյիւնտէն սօնկրա՝ թաճմինէն պիր
 երլ եաշատը : Ալ է օնուկն թախթընա թօրուկու
 Պաղտասար օթուրտու քի օնա վագը՝ օլանլար Ա՛-
 զիլ Վիթապտա՝ պուկտան սօնկրա նագլ օլուկուր :

Պէշէնճի Պապըն իւզէրէնէ Քուտուպուր :

Ղանիէլ Վարուքոգոնոսորա իքինճի տիւշիւ-
 նիւ՝ թա՛պիր էթտիքտէն սօնկրա , օնա տինտար պիր
 դարլ իլէ նասիճաթ էթտի քի , կիւնաճլարընը սա-
 տագաթ իլէ վէ պինամուսլուգլարընը ֆուգարայէ
 մերճամէթ կէօսթէրմէյիլէ գըրսըն , վէ պու վէճճ
 իլէ բաճաթընը զայպ էթմէսին : Եարամաղըն սէլա-
 մէթի օլամազ : Ատէմլէր՝ սաճիճան թէվպէ էթտիք-
 լէրի՛ զէման՝ տէյիլ սալթ եարամազլըգ էթմէք-
 տէն ֆէրաղաթ կէլիլլէր , իլլա էյի՛ էթմէյէ էօյ-
 րէնմէյէ՛ տախի պաշլարլար : Ղանիէլ Վարուքո-
 գոնոսորա էմին տօսթ պօրճուկու իճրա էտիպ՝ կիւ-
 նաճլարը իչիւն օնա մուտաճանէ էթմէյօր . իլլա օ-
 նա՝ օնլարը թէրք էթմէյէ նասիճաթ էտէյօր :
 Օէնկինլէր վէ գուվէթիլլէր՝ Ղանիէլ կիպի պիր
 սատըգ տօսթ պուլտուգլարը փէք նատիր տիր :
 Աքին Վարուքոգոնոսորուկն՝ Ղանիէլին տինտար
 նասիճաթլարընա պիր չօգ տիգգաթ էթտիյինի
 կէօրմէյօրուգ : Չիւնքի պուկտան սօնկրա պու-
 լուրուգ քի , օ թախթընտան վէ փատիշաճ-
 լըղընտան վէ ինսանլարըն արասընտան գօվուլուպ՝
 գըրտա ճանավարլար իլէ պէրապէր օթ եէր իտի :
 Ինսանըն ճէի ի՛ղգէթի նէ՛ գատար չափուք սօ-
 լուր կէչէր : Տիւնեատա պուլուկուկն էն պէօյիւք
 փատիշաճ՝ ա՛ղընը զայ՝ էթմէյիլէ՛ նէ՛ գատար գօ-

լայ ատէմէրէ հիյպէտլու վէ ճանաւարլարա ար-
գատաշ օլապիլըր : Օքնկին ատէմ՝ մալընա իֆթի-
խար էթմէսին , վէ գուվվէթլի քիմնէ՝ գուվվէթի-
նէ կիւվէնմէսին • իլա իֆթիխար էտէն՝ Մլաճաճ
իֆթիխար էթսին : Մլաճըն մերճամէթի իլէ՝ Աա-
բուքոգոնոսորուն ա՛գը պաշընա կէլտիյի զէման ,
օ՛ Մլաճա մերճամէթի իչիւն համտ ու սէնա էյլէ-
տի • վէ մաղըուրլուգ իլէ հարաքէթ էտէնլէրի՝ Մլ-
լաճ ալազլատապիլտիյինի՝ միւնասիպէթլու սէօղ-
լէր իլէ իգրար էյլէտի : Պիզէ ա՛գլ ու ֆիքրի վէրէն՝
վէ օնու պիզտէ գալմաղա գօյ վէրէն կէօքլէրին
Վատիշաճընա շիւքրլէր սունմաղա նէ՛ գատար սէ-
պէպիմիզ վար : Աէօրիւնիւր քի , իշպու մաղըուր
փատիշաճըն շէտիտ միճնէթի օնուն մաղըուրլու-
ղունու գըրտը : ()նուն միճնէթ չէքտիյի՝ օնա
էյի օլտու :

ՊԼՊ 6

Պաղարասարըն պէտֆէլէի :

Պաղարասար փատիշաճ էքեապիլըլէրինտէն պին
քիմնէյէ զիտֆէթ էյլէտի , վէ պինինին տէ էօ-
նիւնտէ շարապ վար ըտը : Ա է փատիշաճ շարապ
քէյֆինտէ իքէն գուլարընա էմր էյլէտի , քի
Վաբուքոգոնոսորուն Երուսաղիմտէն ալտըղը ալ-
թուն վէ կիւմիշ գապլարը կէթիրսինլէր , քի փա-
տիշաճ վէ էքեապիլըլէրի վէ գարըլարը վէ օտա-
լըգլարը անլէրտէն շարապ իչսինլէր : Ա է շարապ
իչիպ՝ ալթուն վէ կիւմիշ վէ պագըր վէ տէմիր
վէ աղաճ վէ դաշ ալաճլարա համտ էտէրլէր ի-

քէն , պիր ինսան էլինին փարմագլարը կէօրիւն-
տիւլէր , քի փատիշահճըն էվինին տուվարընըն սը-
վասը իւղէրինէ եազը եազարլար ըտը : Ա է փա-
տիշահ եազան էլի կէօրտիւ : Օլ զէման պէնկզի
տէօնտիւ , վէ ա՛գը թէլաշէյէ տիւշտիւ , վէ տիղ-
լէրի պիրի պիրլէրինէ տօգուշուրլար ըտը : Օլ
զէման եէյին սէտա իլէ շաղըրըպ էմը էյլէտի քի ,
մէծիւսիլէրի՝ վէ Վիլտանիլէրի՝ վէ սիհիրպազլարը
հուզուրունա կէթիրիսինլէր , վէ կէլտիքլէրինտէ՝ ան-
լէրէ տէտի , “ ւէր քիմ պու եազըյը օգուր վէ մա՛-
նասընը պանա պէյան էտէրսէ , իսքէրլէթ կէյի-
նէճէք , վէ պոյնունա ալթուն զինճիր դագընա-
ճագ , վէ մէմլէքէթիմտէ իւչիւնճիւ վալի օլաճագ
տըր” : Անճագ հիչ պիրիտի նէ եազըյը օգույապիլ-
տի , նէտէ մա՛նասընը վէրէ պիլտի : Ա է էնճամ
Վանիէլ փատիշահճըն հուզուրունա կէթիրիլտի ,
վէ փատիշահ օնա տէտի • “ Անին հագգընտա ի-
շիթտիմ քի՝ սէնտէ ալլահլարըն բուհու վար
ըմըլ , վէ սէնտէ ալէա ի՛լիմ պուլունմուշ : Ա՛-
լիմլէրտէն վէ միւնէճճիմլէրտէն հիչ պիրիտի նէ
եազըյը օգույապիլտի , նէտէ պանա մա՛նասընը
վէրէպիլտի : Իմտի հալէա էյէր սէն եազըյը օ-
գույուպ տա պանա մա՛նասընը վէրէպիլիրսէն , իս-
քէրլէթ կէյինէճէքսին , պոյնունա ա՛լթուն զին-
ճիր դագըլաճագ , վէ մէմլէքէթտէ իւչիւնճիւ վալի
օլաճագսըն” :

Վանիէլէն սարայ փուլարընըն իւղէրինպէրի ետ-
զէյը օգույուպ մա՛նասընը պէյան էյլէպիլէն :

Օլ զէման Վանիէլ ճէվապ վէրիպ տէտի •

« Էտիյէլէրին սինին օլտուն , վէ էվինին պախ-
 շիշինի պաշգասընա վէր , պէն իսէ եազըյը օգու-
 յուպ մա՛նասընը սանա պէյան էտէճէյիմ : Ե՛ա
 փատիշաճ Մլաճ թա՛ալէա հազըէթէրի փատի-
 շաճըղը վէ ա՛ղամէթի վէ ի՛ղղէթի վէ զլյնէթի
 պապան Սաբուքոդոնոսորա վէրտի . լաքին գալպի
 Փախիրլանըպ՝ բուհու մաղըուրլանմաղա փէր-
 գիշտիյի դէման , փատիշաճըգ թախտընտան էն-
 տիրիլտի , վէ անտէն ի՛ղղէթ ալընտը , վէ ինսան-
 լար արասընտան գօվուլտու , վէ եապանի ճանա-
 վարլար ըլա սաքին օլուր ուտու , թաքի պիլտի քի՛
 ինսանլարըն փատիշաճըղը Մլաճ թա՛ալէանըն է-
 լինտէ տիր , վէ օնու իսթէտիյինէ վէրիբ : Սէն
 տէ , եա՛ Պաղտասար , ճիւմլէ պու նէսնէլէրի պի-
 լիրքէն , կինէտէ Մլաճըն հուզուրունտա գալպինի
 ալագլանտըրմատըն , իլա կէօքլէրին Մլաճը Բապ-
 պէ գարշը Փախիրլանտըն , վէ օնուն խանէսինին
 գապլարընը հուզուրունա կէթիրթտին , վէ հէմ
 սէն հէմ էքեապիրլէրին հէմ գարըլարըն հէմ օ-
 տալըգլարըն օնլարտան շարապ իչէրիտինիզ , վէ
 տույղուսուզ վէ պիլկիսիզ ալթուն՝ կիւմիշ՝ պա-
 գըր՝ տէմիր՝ աղաճ՝ վէ դաշ ալաճլարա համտ
 էյլէտին , սէնին նէֆէսինի վէ ճիւմլէ եօլարընը
 էլինտէ դութան Մլաճա իսէ մէճտ էյլէմէտին ,
 օնուն իչիւն պու էլ օնուն տիտարընտան կէօն-
 տերիլտի , վէ իշ պու հէօքիւմ եազըլտը . Ս՛անէ
 թէկէղ փարէս : Ս՛ է մանասը պու տուր՝ Ս՛անէ՛
 Մլաճ փատիշաճըղընը էօլտիւ , վէ օնու թէմամ
 էյլէտի , տէմէք տիր . թէկէղ՝ թէրաղուտա դար-
 թըլտըն , վէ էքսիք պուլունտուն . Փարէս՝ փատի-
 շաճըղըն պէօլլինտիւ , վէ Ս՛ատիլէրէ հէմ Պիւրս-

էրէ վերիլտի” : Հէման օլ կէճէտէ Պաղտասար
գաթլ օլունտու , վէ Մատի Տարէճ փատիշահ
մէմլէքէթի զապդ էյլէտի :

Տարէճն Վանիէլն իայէննէ արլըրպըլը :

Տարէճ մէմլէքէթի զապդընա կէչիրտիյի պիր-
լէ իւզէրինէ եիւզ եիյիրմի մերզէպանլար թ'ային
էյլէտի , վէ պու մերզէպանլարըն իւզէրինէ իւչ
պաշ վէքիլ թա'յին էյլէտի , քի օնլարըն պի-
րինճիսի Վանիէլ իտի : Վանիէլ օնուն իչիւն վէ-
քիլլէրտէն իւսթիւն օլտու , չիւնքի օնտա ա'լէա
րուճ պուլունտու , վէ փատիշահ օնու պիւթիւն
մէմլէքէթին միւտիրի էթմէք իսթէր իտի : Վաքին
մերզէպանլար վէ վէքիլլէր Վանիէլի գըզգանտը-
լար , վէ օնուն իւզէրինէ պիր պէճանէ արարլար
ըտը , էմմա օնտա պիր սուչ եա գապահաթ պու-
լամատըլար : Վմտի մապէյնլէրինտէ տէտիլէր ,
“Պիզ պու Վանիէլին իւզէրինէ պաշգա պիր պէ-
ճանէ պուլամայիզ , մէյէր օնուն մէզճէպինտէն
տօլայի իւզէրինէ պիր շէյ պուլալըմ” : Մնտէն
սօնկրա փատիշահա վարըպ տէտիլէր . “Եա' փա-
տիշահ Տարէճ” է'օմրիւն էպէտի օլտուն . պիզ
մուշապարէ էյլէտիք , քի շէյլէ պիր փատիշահ
ֆէրմանը սատըր օլունա քի' ճէր քիմ օթուզ կիւ-
նէտէք է'յ փատիշահ սէնտէն մաա'տա , եա պիր
ալլահատան եա ինսանտան տիլէք տիլէյէճէք օլուր-
սա , արսլանլարըն գույուսունա աթըլսըն : Հիմ-
տի' եա' փատիշահ' եասաղը սապիթ էյլէ , վէ ֆէր-
մանա հաթ շէք , քի թէփտիլ օլունմասըն : Վմտի
Տարէճ գայիլ օլտու , վէ տէտիլլէրի կիպի էյ-
լէտի :

Պանիէլէն օրհասընդամ կէտիսէ իւր շէրրէ ի'պո-
րիէն ելէրէն :

Պանիէլ Ֆէրմանըն իմզալանտըղընը էօյրէն-
տիքտէ , էվինէ կիթտի , վէ Երուսալիմտէն եանա
փէնճէրէյի աչըգ դութուպ' կիւնտէ իւր քէրրէ
տիղ իւզէրինէ տիւշիւպ ի'պատէթ էտէր իտի , վէ
էվէլքի կիպի ԱլլաՏընըն հուզուրունտա թէշէք-
քիւր էտէր իտի : Ա'օմրիւնիւ թէճլէքէյէ սալմայը
ԱլլաՏա ի'պատէթ էթմէմէքտէն տաճա մագպուլ
դութուր : Փարիսեցի կիպի' ինսանլարտան կէօ-
րիւնմէք իւշիւն ի'պատէթ էթմէզ իտի . իլլա ի'-
պատէթի սէվտիյինտէն էտէր իտի : Քեաշքի ճիւմլէ
կէնճլէրին գալպլինի վէ Ֆէյլինի Բապպ թաա'լէա
պէօյլէ էյլէսին :

Տէշմանլարը Պանիէլէն զոտիշահըն հոլուրոնդո
զանպլապըլլարը :

Անտէն սօնկրա պու ատէմլէր Պանիէլին
արգասընա' տիւշտիւլէր , վէ պուլտուլար քի' ի'-
պատէթ էտիպ' ԱլլաՏընա եալվարըր ըտը : Ա'է
փատիշաճա վարըպ տէտիլէր . «Եա' փատիշաճ ,
շօլ Եէհուտիստանտան եէսիր կէթիրիլէնլէրին
պիրիտի օլան Պանիէլ' Ֆէրմանընա ի'գաաթ էթ-
մէտի , իլլա կիւնտէ իւր քէրրէ ԱլլաՏընտան
տիլէքլէր տիլէյօր» : Փատիշաճ պու նէսնէյի
իշիթտիքտէ , զիատէսի իլէ թասալանտը , վէ
Պանիէլի նասըլ դուրթարսըն տէյու ախշամատէք
տիւշիւնիւրիւտիւ : Ա'քին օ ատէմլէր ճէմ' օլուպ
փատիշաճա տէտիլէր , Ա'ատիլէրին վէ Ֆիւրսլէրին

չէրիա՛ծը պույուրուր քի՛ փատիշահըն էթտիյի թէնպիհ, եւ Ֆէրման իպդալ օլունմասըն՝ : Իմ տի փատիշահ՝ նաչար էմր էյլէտի, վէ Վանիէլի արսլանլարըն գույուսունա աթտըլար, լաքին փատիշահ օնա տէտի «Սէնին տայմա ի՛ պատէթ էյլէտիյին Մլաւ սէնի գուրթարաճագ տըր» : Սէ գույունուն աղզընա պիր դաշ եուվարլատըլար, վէ փատիշահ հաթէմի իլէ օնուն իւսթիւնիւ մէօհիւրլէտի :

Տարէհին Վանիէլ էլէն Լեւոշէյե Դուրըն :

Պու նէսնէլէր օլտուգտան սօնկրա՛ Տարէհ փատիշահ սարայընա կիթտի, վէ օ կէճէյի դաա՛մնըղ վէ թասալը կէչիրտի, հուգուրունա մուսիգի ահէյթլէրի կէթիրիլմէտի, վէ ույգուսու գաչտը : Սէ էրթէտի կիւն էրքէնտէն գալգտը, վէ աճէլէ իլէ արսլանլարըն գույուսունա սէյիրթտի, վէ եէյին սէտա իլէ չաղըրըպ տէտի, «Եա՛ տիրի Մլաւըն գուրու Վանիէլ՝ տայմա ի՛ պատէթ էյլէտիյին Մլաւըն սէնի արսլանլարըն աղզընտան գուրթարա պիլէտի՞ մի» : Սէ Վանիէլ փատիշահա տէտի, «Եա՛ փատիշահ է՛օմրիւն էպէտի օլսուն, Մլաւըմ մէլէյինի կէօնտէրտի վէ արսլանլարըն աղզլարընը դապատը, վէ պանա դարար էթմէտիլէր : Փատիշահ պու նէսնէյի իշիթտիքտէ, զիյատէտի իլէ սէվինտի, վէ էմր էյլէտի, վէ Վանիէլի գույուսուն չըգարտըլար : Էմտէ տէտի քի՛ Վանիէլի դամագլայանլար կէթիրիլէլէր, վէ դարըլարը իլէ վէ էվլատլարը իլէ պերապէր արսլանլարա աթըլար : Պու պիչարէ քիմիսնէլէր գույունուն տիպինէ եէ-

Թիշիր եկեթիշմեղ , անլերի արսլանլար դավրատը-
լար , վէ փարալատըլար :

Տարեհին Տարեհին :

Անտէն սոնկրա Տարեհ ճիմէ գա'վմլարա ,
միլէթլերէ , վէ լիսանլարա մէքթուպ սատըր էտիպ
տէտի , « Ալամընըղ մէզիտ օլտուն : Պէնտէն շու-
ֆէրման սատըր օլունտու քի' պիւթիւն մէմէքէթի-
մին ատէմլերի Ղանիէլին Ալաճընըն Տուղուրուն-
տան գօրգուպ թիթրէյէլեր , զիրա օ տիրի Ալաճ
տըր , վէ օնուն փատիշաճըղը ճէլաք օլմայաճագ
տըր , վէ սալգանաթը էպէտէն գայիմ օլաճագ տըր :
() եերտէ վէ կէօքտէ ա'լէամէթլեր վէ մի'լճիւղաթ-
լեր գըլար , վէ Ղանիէլի արսլանլարըն գուվվէթին-
տէն գուրթարտը : Պունճուլային ֆէրմանլարըն վա-
սիգասը իլէ ինսանլար ասլա Ալաճ սէվիճի օլմաղ-
լար : Փատիշաճլար վէ զապիղլեր իսթերլեր իսէ քի
թէպա'լերի Ալաճտան գօրգուպ օնա ի'պատէթ
էթսինլեր , պու ա'լէա տերսի քէնտիլերին էօրնէք
ու ի'պրէթի իլէ էօյրէթմէյէ պօրճլու տուրլար :
Հէմ տախի չօճուղլարըն իմանա մութա'լիք թէր-
պիյէսինի իճմալ էթմէսինլեր վէ օնլարը Ա'ղիզ
Վիթապլերի օգումաղա զայրէթլէնտիրէլեր , վէ
շիւպճէսիզ պու դարիգ իլէ շէտիտ ֆէրմանլար սու-
տուրինտէն տէրէճէսիզ տաճա զիատէ գօլայ մու-
րատլարընա էրերլեր : Ղանիէլ կէնճ եաշընտան
Ալաճտան գօրգուպ օնա ի'պատէթ էթմէյի վէ օնա
ու մուտ էթմէյի էօյրէնմիշ օլտուղունտան' էօլմէյի
Ալաճըն շէրիաթընը եա' օնա իպատէթ էթմէյի
իճմալ ու թէրք էթմէտէն էվլա սայտը :

Եւլենճը Պապըն իւզերինէ Ռաւհուպուար :

Պաղտասար փատիշահըն զիյաֆէթինտէն զիյա
 յատէ ֆասիտ պիր զիյաֆէթ օլամազ : Բապպըն
 Տէյթէլինինն ա'զիզ գապարը՝ մախսուսէն կէօյիւն
 Եւլահընըն տինինէ վէ իսմինէ հագարէթ կէթիր-
 մէք իչիւն՝ պիր փուլթփերէսթ զիյաֆէթինտէ գուլ-
 լանըլտըլար : Եւքին օլ իչքի քէյֆի իլէ պաշլանան
 կէճէնին սօնու նէ գատար հիյպէթլու օլտու : Եւ-
 լէսէվիյէ՝ մաղըուրլուգ հէլաքըղըն էօնիւնճէ՝
 վէ երգըլմագ՝ գապարմանըն էօնիւնճէ կիտեր :
 Պաղտասար փատիշահըն թէօճմէթլի պիր զամիրի
 վարըտը . վէ օլ էլին սարայըն տիվարը իւզերինէ
 սըրր պիր եազը եազտըղընը կէօրիւնճէ , չօգ գօրգ-
 տու : Եւյէրչի եազըլանտան պիր թէք սէօզ անը-
 լամազ իտի իսէ տէ , օնուն զամիրի քէնտինէ խա-
 պէր վէրտիքի պու սէօղէր օնուն հէօքմիւնիւն
 ի'լամը իտի : Եարամազ պիր ատէմէ տիւնեանըն
 հէփ մալը վէ գուլվէթի վէ սալուանաթ ու իհթի-
 շամը նէյէ՞ եարար : Պապէլտէ եէսիր պուլունան
 ֆագիր լաքին տինտար Եէհուտիլէր՝ մաղըուր լա-
 քին տինսիզ փատիշահտան նէ գատար զիյատէ
 սա'ատէթ ու րահաթ սահիպի իտիլէր : Դանիէլին
 ա'զիմ ա'գըլըղը վէ տինտարըղը , օնու էօյլէ
 եիւճէ պիր մէսնէտէ գալտըրտըքի , մէմլէքէթին
 հէփ պէյլէրինին վէ էքեապիրինին հասէտի հա-
 րաքէթէ գալգտը : Եւքին պու պիր վէսիլէ օլտու ,
 քի օ տինտարըղընը վէ տինինինն ա'լէա օլտուղու-
 նու տահաս էյիճէ կէօսթէրսին : Օնուն ա'տէթի
 իտիքի , էվինտէ կիւնտէ իւչ տէֆա՝ տիղ չէօ-
 քիւպ՝ կէօյիւն Եւլահընա ի'պատէթ էյիէսին . վէ

պու տինտար ա՛տէթին քէնտինի արսլանլարըն գու-
 յուսունա աթտըրմաղա վէսիլէ օլաճաղընը էօյրէն-
 տիքտէ պիլէ օնու թէրք էթմէյէ իսթէմէզ իտի :
 Տէվլէթին ումուր ու մասլաճաթլարը վէ գայղու-
 լարը քէնտինին իւզէրինէ եիւքլէնմիշ իքէն տախի ,
 կիւնտէ իւչ տէֆա՛ ի՛պատէթ էթմէյէ վազըթ
 պուլուր ուտու : Վէք Տիյպէթլի էօլլում օնու թէճ-
 տիտ էտէր իքէն տախի՛ եինէ էվվէլքի կիպի կիւն-
 տէ իւչ քէրրէ տիզ չէօքիւպ ի՛պատէթ էթմէյի
 ֆէրաղաթ էթտիրէմէտի : Պիր քէրրէ՛ օնուն էն
 միճնէթլի ճալտէ կէօսթէրտիլի տին ու իման գա-
 վիլլիինի միւլաճաղա էյլէ : Ատէմլէրին չօղու՛ Տիչ
 իշէրի կիւճլէրի եօղ իքէն , վէ Տիչ պիր թէճլէքէ
 վէսիլէսի եօղ իքէն , կիւնտէ պիր քէրրէ ի՛պա-
 տէթ էթմէյէ վազըթ պուլամաղլար : Հէպի Վրիս-
 թիանլարըն պօրճու՛ վէ քէնտիլէրինէ Ալլաճտան
 պիր քէրէմ տիր քի , Վիլիսէտէ վէ քէնտի էվլէ-
 րինտէ ի՛պատէթ էթսինլէր : Վանիէլին տիւճման-
 լէրի օնու արսլանլարըն գույուսունա աթտըրա պիլ-
 տիլէր , նիճէ քի օնուն եէսիր գարընտաշլարընը եա-
 նան ֆուրունա՛ աթտըրտըլար • լաքին գըզըն ա՛-
 լէվլէր օնլարը եագամատըղը կիպի՛ պունու տախի
 արսլանլար փարալայըպ եէյէմէտիլէր : Վանիէլ
 արսլանլարըն գույուսունտա՛ Տարէճ փատիշաճ-
 տան օ քէնտի սարայընտա իքէն՛ նէ գատար զիյա-
 տէ եիւրէք ֆէրրաճլըղը տույար ըտը : Ալլաճըն
 Տուզուրու՛ վէ ըաղի օլմասը ինսանըն գալպինի
 ա՛լէվլէրին օրթասընտա վէ աճ արսլանլարըն ա-
 րասընտա պիլէ շաղըգ իլէ տօլտուրա պիլիր • լաքին
 պունլար օլմատըգճա , փատիշաճ սերայընըն սէ-
 ֆա՛աթլէրի պիլէ սըգլէթտէ պուլունան զամիրէ

րահալթ վերէմէզէր : Իմտի Պապէլտէ Վանիէլ կիպի Մլաճա ի'պատէթ էտէլիմ , վէ էյի հէմ տողրու եօլտա պուլունտուղումուզ թագտիրտէ' պիզէ քիմ քէտէր էտէ պիլիւր :

ՊԼՊ 7

Վանիէլն պիշէն :

Պաղտասարըն փատիշահալթընըն պիրինճի սէնէսինտէ Վանիէլ եաթաղընըն իւզէրինտէ տիւշ վէ ըույալար կէօրտիւ : Ա է սէօյլէյիպ տէտի • “Պէն Վանիէլ կէօրիւր իւտիւմ , վէ իշթէ կէօյիւն տէօրթ ըիւզկեարլարը պէօյիւք տէնիզէ վուրտուլար , վէ տէնիզտէն պիրի պիրինտէն Փարգը տէօրթ պէօյիւք ճանալար չըգար ըտը : Իպթիտաքի տիշի արսլանա պէնզէր իտի , վէ օնուն գարլթալ գանաթլարը վար ըտը : Պագար ըտըմ' թա քի գանաթլարը եօլունտու , վէ եերտէն եիւքսէյէ գալգտը , վէ ինսան կիպի այագ իւզէրինտէ տուրտու • վէ օնա ինսան գալպի վէրիլտի : Ա է կէօրիւր իւտիւմ , քի իշթէ պիր իքինճի ճանալար քի' այըյա պէնզէր , վէ աղ զընտա տիշլէրինին արասընտա իւչ էյէյիւ քի'փիքլէրի վար ըտը , վէ օնա' գալգ չօգ էթ եէ տէրլէր իտի : Պունտան սօնկրա պագար ըտըմ , վէ իշթէ պիր պաշգա ճանալար' քի գապլանա պէնզէր իտի , վէ սըրթընտա տէօրթ գուշ գանատը վար ըտը , վէ ճանալարըն տէօրթ պաշը վար ըտը • վէ օնա հէօքմ վէրիլտի : Ա է պունտան սօնկրա պագար ըտըմ , վէ իշթէ պիր գօրգուլու , վէ հէյպէթլու վէ զայէթտէն գուլվէթլու ճանալար քի

տիշակի տեմիրտէն խտի , եեր խտի , վէ էզէր խտի , վէ պագի գալանլարը այագլարը իլէ չիյնէր խտի , վէ պու՝ ճիւմլէ օնտան էվվէլքի ճանաւարլարտան Ֆարգլը խտի , վէ օն պույունզու վար ըտը : Պույնուզլարընա տիգգաթ իլէ պագար ըտըմ , վէ իշթէ օնլարըն արասընտա պիր դայրի քիւչիւք պույնուզ չըգտը , վէ օնուն էօնիւնտէ էվվէլքի պույնուզլարըն իւչիւ քէօքտէն չըգարըտը , վէ իշթէ պու պույնուզտա ինսան կէօզէրի կիպի կէօզէր վար ըտը , վէ պէօյիւք շէյէր սէօյէր աղըզ վար ըտը :

Կիւնէրէ Էսրի օլանն Վասֆը :

Պագար ըտըմ , թա քի թախթլար գուրուլտուլար , վէ կիւնէրի էսքի օլան օթուրտու , օնուն քի կէյիմի գար կիպի պէյազ ըտը , վէ պաշընըն սաչլարը ագ եիւն կիպի խտի . օնուն թախթը աթէշ ա՛լէվի՝ վէ օնուն թէքէրլէքլէրի թէլէֆէտէն աթէշ կիպի խտի : ()նուն էօնիւնտէն պիր չայ չըգար ըտը : ()նա պինէր պինի խըզմէթ էտէրլէր խտի , վէ օն պին քերրէ օն պինէր հուզուրունտա տուրուրլար ըտը : Տիվան գուրուլտու , վէ քիթապլէր աչըլտըլար : Պագար ըտըմ , թա քի տէօրտիւնճիւ ճանաւար էօլտիւրիւլտիւ , վէ հէլաք օլտու , վէ ճէսէտի եանան աթէշէ վէրիլտի , օլքիւչիւք պույնուզուն սէօյլէտիյի սէօզլէրին սէպէպինտէն : Պագի ճանաւարլար ըսա , օնլարըն հէօքմիւ գալտըրըտը , ամմա օնլարա պիր զէման վէ վագըթատէք է՝օմիւր ուզունլուղու վէրիլտի :

Ինսան Օղլունիսան պուլուլուր ըստ կելտիյէ :

Կէճէնին բույասընտա կէօրիւրիւտիւմ վէ իշ-
թէ կէօյիւն պուլուլուր իլէ Ինսան Օղլու կիպի
պիր քիմէսնէ կելիր իտի . վէ թա կիւնլէրի էսքի
օլանէտէք եթիշտի , վէ օնուն հուզուրունա կէ-
թիրիլտի , վէ օնա հէօքմ՝ ի՛ղգէթ՝ վէ սալդանաթ
վէրիլտի , քի ճիւմլէ գավմլար՝ միլլէթլէր՝ վէ լի-
սանլար օնա խրղմէթ էթսինլէր . օնուն հէօքմիւ
էպէտի հէօքիւմ տիւր . վէ փատիշահլղղը հէլաք
օլունմաղ :

Տիւշէան Դա՛միտսը :

Պու նէսնէլէրի կէօրտիւքտէն սօնկրա բուհում-
տա թասալանտըմ , վէ թէլաշէլէնտիմ , վէ եա-
նըմտա տուրան պիր քիմէսնէյէ եագլաշտըմ , վէ
ճիւմլէ պու նէսնէլէրին խուսուսունտա էօյրէնմէք
իչիւն օնա սիւալ էյլէտիմ , վէ օ պանա տէտի .
“Տէօրթ ճանավարլար՝ եէր իւզէրինտէ գալգաճագ
տէօրթ փատիշահ տըր . լաքին Ալլահ լժա՛ալէանըն
ա՛ղիզլէրի փատիշահլղղը ալըպ էպէտիւլ էպէթ օնու
զապդ էտէճէքլէր տիր” : Ա է անտէն սօնկրա՛ հէփ
օ պիրլէրտէն ֆարգլը դայէթ գօրգուլու՝ վէ տիշլէրի
տէմիրտէն հէմ դըրնագլարը պագըրտան օլան
տէօրտիւնճիւ ճանավարըն նէ իտիլինի սիւալ էյ-
լէտիմ , քի եէր իտի , էզէր իտի , պագի գալանլա-
րընը այագլարը իլէ չիյնէր իտի . վէ տախի օնուն
պաշընտաքը օն պույնուղլարըն վէ օլ չըգըպ տա օ
պիր պույնուղլարտան իւչիւնիւ քէօքտէն գօիարան
վէ կէօզլէրի՛ վէ պէօյիւք շէյլէր սէօյլէր աղղը օ-
լան քիւչիւք պույնուղլուն նէ իտիլինի սիւալ էյ-

լէտիմ” : Ա է օ պանա տէտի “Տէօրտիւնճիւ ճա-
նաւար եէր իւզէրինտէ տէօրտիւնճիւ փատիշաճ-
լըգ օլաճագ տրր . քի ճիւմլէ փատիշաճլըգլարտան
Փարգլը օլուպ ճիւմլէ եէրի եէյէճէք տիր . վէ օ-
նու շիյնէյիպ էգէճէք տիր : Ա է օն պույնուզլար՝
գալգաճագ օն փատիշաճլըգ տրր : Ա է քիւչիւք
պույնուզ՝ պիր փատիշաճ տաճա տրր քի , օնլար-
տան սօնկրա գալգաճագ տրր , վէ էվվէլքիլէր-
տէն Փարգլը օլաճագ տրր , վէ իւչ փատիշաճլարը
գուլ էտէճէք տիր , վէ թա՛ալէայա գարշը պէօ-
յիւք սէօզլէր սէօյլէյէճէք տիր , վէ թա՛ալէանըն
ա՛ղիզլէրինէ տիւշման օլաճագ տրր , վէ գանուն-
լարը վէ զէմանլարը տէյիշտիրմէյէ՛՝Ֆիլքր էտէճէք
տիր , վէ պիր զէմանա վէ զէմանլարա վէ եարըմ զէ-
մանէտէք էլինէ Տէօքմ վէրիլէճէք տիր : Լ՛մմա տիվան
գուրուլաճագ վէ օնուն Տէօքմիւ գալտրրըլաճագ ,
թա քի սօն սօնու պօղուլուպ Տէլաք օլունա : Ա է
ճիւմլէ կէօք ալթընտա օլան փատիշաճլըգլարըն
սալգանաթը վէ Տէօքիւմէթի վէ ա՛ղամէթի Լ՛լաճ
թա՛ալէանըն ա՛ղիզլէրինէ վէրիլէճէք տիր” : Պու
տիւշտէն վէ օնու թա՛պիրինտէն Վանիէլ եէր եիւ-
զիւնէ նէ ա՛ճայիպ շէյլէր վագը՝ օլաճաղընը էօյ-
րէնտի : Ա է ճիւմլէ պու նէսնէլէրի փէշին կէօր-
տիւքտէ , բուճու թէլաշէլէնտի : Լաքին թէսէլլիսիլ
պրրագըլմատը . զիրա էյիճէ ալեաճ օլտու քի՝
կիւնլէրի էսքի օլան՝ եանի էպէտի Լ՛լաճ՝ ա՛-
գըպէթ կէլիպ պիր փատիշաճլըգ գալտրրաճագ տրր ,
քի օ էպէթլէրէտէք տուրաճագ տրր : Պու զիւ-
նէթլի փատիշաճլըղը՝ սէվկիւլիւ () զլունուն փա-
տիշաճլըղընը գալի էյլէմէք իշիւն Լ՛լաճ շիմտի
եօլու Տաղըրլայօր : Ա է պու փատիշաճլըգ քի օ

ա՛տալէթտէ՛ վէ Ե՛ղիզ Բ՛ուհուլա շաղլըգտա տըր՛
ասլա պօղուլմայաճագ տըր :

Տե՛-չե՛ն Բե՛ւարիե՛ ե՛ղերե՛ Բա՛տպերե՛ :

Տէօրթ ճանավարլարտան թէսավլուր օլունան
փատիշահալըգլար շօլ Աարուքողոնոսորուն թասվիրի
իլէ թէսավլուր օլունան փատիշահալըգլար տըր :
Իւչիւնճիւ ճանավարըն՛ եա՛նի գափլանըն տէօրթ
գուշ գանաթլարը վէ տէօրթ պաշը վար ըտը՛
չիւնքի իւչիւնճիւ փատիշահալըգ Եունան փատիշահա-
լըղը տէօրթ փատիշահալըգլարա պէօլիւնտիւ : Տէօր-
տիւնճիւ ճանավարըն օն պույնուղու վար ըտը ,
չիւնքի տէօրտիւնճիւ փատիշահալըգ օլան Եունան
փատիշահալըղը՛ թէվարիս մուկլիֆի օլան թալիան
Մագիավէլինին հիսապ էյլէտլի իւղերէ՛ օն փա-
տիշահալըղա թագսիմ օլունտու : Աանիէլ փէյղամ-
պէր օն պույնուղա պագար իքէն , օնլարըն օր-
թասընտան պիր քիւչիւք պույնուղ չըգտը , վէ օն-
լարըն իւչիւնիւ քէօքիւնտէն չըգարտը , եա՛նի պիր
ղայրի փատիշահ գալգտը , վէ իպթիտաքը փատի-
շահալըըն իւչիւնիւ գուլ էյլէտի : Պու փատիշահ
միւճերրէթ փափա տըր , քի օնուն հագգընտա մէգ-
քիւր Մագիավէլի տէրքի , աղար աղար տիւնեավի
գուլվէթինի արթըրըր ըտը , թա քի իւչ փատիշահ-
լըգ՛ եա՛նի Հէրրուլիէրին՛ ()սթրօֆիլէրին՛ վէ
Տօմվարտիլէրին զապդ էյլէտի : Աանիէլէ տիւչիւ
թա՛ապիր էտէն տէր քի՛ քիւչիւք պույնուղ իպթի-
տաքիլէրտէն ֆարգը պիր փատիշահ տըր՛ վէ ա՛-
ղիլէրէ տիւչման օլուպ վագըթլարը վէ գանուն-
լարը տէյիշտիրէճէք տիր : Պու նէսնէլէր փափա-

նրն հագգրնտա կէրչէք տիր : Պաշգա փատիշահ-
լարտան ֆարգիլ տրր • չիւն քի հէմ տիւնեալի հէմ
բուհանի գուլվէթի վար տրր : (Թ)ա՛ալէաննն ա՛ղիզ-
լէրինէ տիւշման օլտու • զիրա օնլարտան պինլէ-
րինի վէ օն պինլէրինի՝ հէման շու սէպէպ իչիւն
քի՝ քէնտինի քիլիսաննն պաշը պիլմէյէ՝ վէ օնուն
պագրլ այնրնճա ի՛պատէթ էթմէյէ իսթէմէտիքլէ-
րինտէն գրրտը : Ա շէ վագըթլարը հէմ գանուն-
լարը տէյիշտիրտի • զիրա ինսանլարա Ալլահտան
թա՛յին օլունմամըշ եօրթուլէր գութտուրմագ իս-
տէր՝ վէ Աիրակի կիւնիւնիւ մուրտարլամաղա իզին
վէրիր • պու ա՛ղիզ կիւնտէ թիւրլիւ էտէպսիզլիք-
լէրէ մուսաա՛տէ էտէր , վէ տախի բուհպանլէրի
էվլէնմէտէն մէքս էտէր , վէ հէմ չօգ քէրրէ զի-
նայա վէ սայքի հէր թիւրլիւ պինամուսլուղա ի-
զին վէրիր : Վիւչիւք պույնուզուն կէօզլէրի վար
ըտը • չիւն քի Վատիալար փէք ֆիթնէյի ֆիւճուր
իտիլէր • վէ պէօյիւք շէյլէր սէօյլէր ազը վար
ըտը • չիւն քի (Թ)ա՛ալէայա դարշը մաղըուր վէ քիւ-
ֆիւր սէօզլէր սէօյլէրլէր :

Եկարինճի Պտպըն իպլէրինէ Ռլահապալար :

Պանիէլէ կէօրիւնէն կիւնլէրի էսքի՛ շիւպ-
հէսիզ՝ էպէտի Ալլահ իտի : ()նուն հուզուրուն-
տա տուրան օն պին քէրրէ օն պինլէր՝ շիւպ-
հէ կօգ տուր քի՛ ա՛ղիզ մէլէքլէր իտի , քի օնլա-
րըն ճիւմլէսի օնա խըզմէթ էտէն գուլլարը տրր , քի
օնլարը՝ խէլասըն միրասխօրլարընա խըզմէթ էթ-
մէյէ կէօնտէրիր : Պու օն պինլէր մէլայիքլէրինի
սօնկ կիւնտէ կէօնտէրէճէք տիր քի , ա՛ղիզլէրինի

փատիշաճըղընս՝ ճէմ՝ էթսինլէր : ()նուն հու-
զուրունտա օլան աթէշ սէլի՝ էնճամը օնուն տիւշ-
մէնլէրինի հէլաք էտէճէք օլան աթէշ տիր : ()նուն
փատիշաճըղը էպէտլէր էպէտինէտէյին տու-
րաճագ տրր • վէ ճիւմլէ խալգլար՝ միլէթլէր՝ վէ
տիլլէր՝ օնա գուլլուգ էթմէյէ թագտիր օլունմուշ-
լար տրր : Մէսիանըն կէլմէսինտէն էվվէլ փէյլամ-
պերին իլճամընտա կէօրտիւյիւ շէյ՝ պիր կիւն
էլպէթթէ աշիքեարէ կէօրիւնէճէք տիր :

ՊԼՊ 8

Պանիէլէն իննճէ րիւշէն :

Պու նէսնէլէրտէն սօնկրա , Պանիէլ Պաղ-
տասարըն փատիշաճըղընըն իւշիւնճիւ սէնէսինտէ
պիր տիւշ տահա կէօրտիւ : Տիւշիւնտէ պիր գօչ
կէօրտիւ , քի իքի փէք եիւքսէք պույնուզլարը վար
ըտը • պիրի օպիրինտէն եիւքսէքիտի : Ա է կիւն
պաթըյա՝ փօրեասա՝ վէ լօտօսա տօղըու գագմա-
լար ըտը , շէյլէքի էօնիւնտէ հիչ պիր ճանաճար
տուրմաղա գատիր տէյիլ իտի : Պանիէլ պու գօ-
չա պագար իքէն , կիւն պաթըտան պիր էրքէչ
կէլիր իտի , շէյլէ պիր էվէտի իլէքի՝ այագլարը
եէրէ անճագ տօգանըրլար ըտը , վէ կէօզլէրինին
արասընտա պիր մէշհուր պույնուզու վար ըտը :
Էըշմըլա՝ վէ շիտտէթիլ ազղընլըլա կէլիպ՝ գօ-
չու վուրտու , վէ օնուն իքի պույնուզլարընը գըր-
տը , վէ օնու եէրէ եըգըպ՝ տէփիլէտի : Վատի էր-
քէչ ա՛ղիմ գուլվէթէ մալիք օլտու • լաքին գուվ-
վէթլէնտիքտէն սօնկրա՝ պէօյիւք պույնուզու գը-

ըլլալ, վէ օնուն եերինէ կէօյիւն տէօրթ ըիւզ-
կեարլարընա սօղըու պաշգա տէօրթ պույնուզ
պիթտի : Ա է օնլարըն պիրինտէն պիր քիւչիւք
պույնուզ չըգտը , քի օ կիւն պաթըյա վէ կիւն
սօղըույա՝ վէ մուհապպէթըու տիյարէ սօղըու զա-
յէթտէն պէօյիւտիւ , վէ օնա ա՛սքէր վէրիլտի ,
վէ ա՛տէլէթի եերէ աթտը , վէ իշէյիպ պերսօր-
տար օլտու :

Գաբրիէլ Բէլլին Կիւնի Լա՛պէր Էյէպիէ :

Օլ զէման Գաբրիէլ մէլէք պու տիւչիւն մա՛-
նասընը Գանիէլէ պէյան էթմէք իչիւն կէօնտէ-
րիլտի : Ա է օնա կէլիպ տէտի , “Իշթէ պէն զա-
ղէպին ախըրընտէ վագը՝ օլաճագլարը սանա պէ-
յան էտէճէյիմ : Աէօրտիւյիւն իքի պույնուզու
գօջ Սատիլէրին վէ Ֆիւրսլէրին փատիշասը տըր ,
էրքէչ տէ Եունան փատիշասը տըր . վէ կէօղէրի-
նին արասընտաքը պէօյիւք պույնուզ պիրինճի փա-
տիշաս տըր : Օ գըրըլտըգտան սօնկրա՝ օնուն եե-
րինէ պաշգա տէօրթ պույնուզ պիթտի . պունլար
օ միլէթտէն հասըլ օլաճագ տէօրթ փատիշասըգ
տըր : Ա է օնլարըն փատիշասըղընըն սօնլարընտա
պիր աղըն եիւզլիւ վէ Ֆիթթանլըգտա Փէհիմլի
փատիշաս գալգաճագ տըր : Հէյպէթ իլէ հէլաք է-
տիպ պիր զէմանատէք միւյէսսէր օլաճագ տըր , ան-
ճագ սօնունտա էլ տէյմէքսիզին փարէլէնէճէք” :
Գանիէլ պու թա՛պիրի իշիթտիքտէ , պայըլտը վէ
պիր գաչ կիւն խասթա օլտու : Ա է սօնկրա գալ-
գըպ փատիշասըն իշէրինի կէօրիւր իւտիւ :

Տեղեւի Լեւոնիէն Կոթի Լաւրիէ :

Լըքէչ շիւպհէսիզ Սակեդոնիա եախօտ Եու-
նան փատիշահընը պէյան էտեր իտի , վէ կէօզ-
լերինին արասընտաքի պէօյիւք պույնուզ Պէօյիւք
Լըքքսանդրոսու կէօսթերի : Լըքէչ գուվլէթլէն-
տիքտէն սօնկրա՝ պույնուզ գըրըլտը : Սա՛լիւմ
տիւր քի՝ Եունան փատիշահըղը զայէթտէն եիւ-
ճէլէնտիքտէ Լըքքսանդրոս քէմալինին չիչէյինտէ
վէ զաֆէրլէրին վէ իգպալի տէվլէթին օրթասընտա
վէֆաթ էյլէտի : Վէզալիք մա՛լիւմ տիւր քի՝ սէ-
րա՛սքերլէրի մէմլէքէթի կէօյիւն տէօրթ բիւզկեար-
լարընա տօղրու տէօրթ փատիշահըղա պէօլտիւլեր .
չիւնքի Սըբըր փատիշահըղը լոտօստա իտի , Պա-
րաշամ փատիշահըղը կիւն տօղրուտա՝ Պիւրս փա-
տիշահըղը փօրիազտա՝ վէ Եունան փատիշահըղը
կիւն պաթըտա իտի : Վիւչիւք պույնուզ շիւպհէ-
սիզ Նէուի պէյան էտեր , քի Տէճճալ տէմէքտի :

Վանիէլէն Կոտա՛սը :

Տարէհին փատիշահըղընըն պիրինճի սէնէ-
սինտէ , Վանիէլ Երէմիանըն փէյղամպերլէքլէրին-
տէն էօյրէնտի քի , Երուսալէմ Նաբուքոդոնոսու-
րուն զապդ էթտիյի զէմանտան եէթմիշ երլատէք
հարապ գալաճաղ ըտը : Լամի ի՛պատէթ իլէ , վէ
օրուճ իլէ , չուլ ուլա վէ քիւլ իւլէ Րապպէ եալար-
տը , վէ տէտի : « Եա՛ Րապպ՝ ա՛ղիզ վէ հիքմէթլի
Լըլահ , քի սէնի սէվիպ թէնպիհլէրինի հըֆիլ է-
տէնլէրէ ա՛հտը վէ իհսանը սագլարսըն . կիւնահ
էթտիք , խաթա էթտիք , պինամուսըլուք էթտիք՝

վէ ա'սի օլտուգ . վէ թէնպէհէրինտէն սափտրգ :
 Սէնին փեյղամպեր գուլարընը տինկէմէտիք , քի
 օնլար փատիշահարըմըգա , վիճուհէրիմիղէ վէ եւ-
 րին ճիւմէ գափմընա սէօյլէր իտի : Եւ՛ Ռապպ ա'-
 տալէթ սանա մախսուս տուր , վէ եիւզ գարալըը
 պիղէ՛ Յուգա առեմէրինէ վէ Եերուսալէմ սաքին-
 լէրինէ . վէ ճիւմէ Իսրայէլէ , իրագտաքիլէրէ վէ
 եագընտաքիլէրէ . չիւնքի սանա կիւնահ էթտիլէր ,
 վէ ճիւմէ Իսրայէլ՝ շէրիա'թընը տէփէլէտիլէր :
 Իմտի Ս'ուսէսին իմէվրաթընտա եագըլը օլան լա'-
 նէթ պիղիմ իւզէրիմիղէ կէլտի , վէ Ալաս պիղէ
 գարշը սէօյլէտիլի սէօլէրինի սապիթ էյլէտի :
 Ս'ուսէսին իմէվրաթընտա եագըլը օլտուղու իւզէ-
 րէ ճիւմէ պու պէլալար պիղիմ իւզէրիմիղէ կէլ-
 տի : Ռապպ Ալասըմըզ ճիւմէ պիղիմ իւզէրիմիղէ՛
 կէթիւրտիլի նէսնէլէրտէ հագըլ տըր , չիւնքի սէօ-
 զիւնիւ տինկէմէտիք : Ա՛ է շիմտի Եւ՛ Ռապպ Աւ-
 լահըմըզ՝ սէն քի գափմընը գուվվէթլի էլ իլէ Ս'ը-
 սըր տիյարընտան տիշարը կէթիւրտին . կիւնահ
 էթտիք՝ պինամուսուք էթտիք : Եւ՛ Ռապպ իհ-
 սանընա կէօրէ՛ սանա ըիճա էտէրիմ՝ էօրքէն Եէ-
 րուսալէմտէն տէօնսիւն . չիւնքի կիւնահարըմըզն
 սէպէպինտէն Եերուսալէմ վէ ճիւմէ գափմըն էգ-
 րաթըմըգտաքիլէրէ ըզալէթ օլտուգ : Իմտի հալէա
 եւ՛ Ռապպ գուլունուն տուա'սընա իսթիճապ էյ-
 լէ . եւ՛ Ռապպ՝ սէնին աշըգընա վէրան օլմուշ
 Ս'ագտէսէնին իւզէրինէ եիւզիւնիւ թէճէլլի էյլէ :
 Եւ՛ Ալահըմ՝ գուլաղընը մէյլլի էյլէ , վէ ի-
 շիթ , կէօլէրինի աչ տա հարապաթըմըգա նաղար
 գըլ : Պիզ հագըլ օլտուղումուղտան տէյլլ իլա
 սէն ըազմանի ըազիմ օլտուղունտան նիյաղէրիմիղէ

արդ էտերիզ : Իսթիճապ էյլէ , եւ՛ Րապպ , մեր-
 չամէթ էյլէ եւ՛ Րապպ , սէնին աշգընա օլսուն՝
 կէճիքմէ . չիւնքի գալմընըն վէ շէճերինին իւզէ-
 րինէ սէնին իսմին չաղըլտը” :

Պաքրիէլէն Պանիէլէ Լեհէլէ վէրճեյէ
 Իհօհիէրիէլէ :

Պանիէլ տուա՛սընը թէ մամ էթմէզտէն էվվէլ՝
 մէլէք ուչուպ կէլտի , վէ ախշամ գուրպանընըն
 վագթընտա օնա տօգանտը , վէ տէտի , “Նիազ-
 արընըն իպթիտասընտա պանա էմր չըգտը , վէ
 շիմտի սանա պիլկի վէ ֆէճմ վէրմէյէ կէլտիմ ,
 չիւնքի չօգ սէվկիլիւսիւն” : Լնտէն սօնկրա օնա
 խապեր էյլէտի , քի Լնզիզէր Լնզիզի՛ եանի Վը-
 րիստոս ինսանլարըն կիւնաճլարընա քէֆարէթ էթ-
 մէք իչիւն եէթմիշ ճաֆտատան՝ ե՛անի տէօրթ եիւզ
 տօգսան երլտան սօնկրա տիւնեայա կէլէճէք տիր՝
 չիւնքի փէյլամպերլիքտէ պիր կիւն պիր երլ տէմէք
 օլույօր :

Սէլէք Պանիէլէ շունու տա խապեր էյլէտի ,
 քի օլ օ զէման ճարապ օլան Երուսալէմ շէճիրի
 եէնիտէն եափրլաճագ , ամմա Սէսիանըն վէֆա-
 թընտան աղ սօնկրա կիւնէ ճարապ օլաճագ տըր :
 Սէ պու փէյլամպերլիք թէմամէն թէքմիլ օլուն-
 տու . չիւնքի Վրիստոստան եէթմիշ երլ սօնկրա
 Րօմալըլար Եէրուսալէմի մուճասերէ իլէ ալտըլար ,
 վէ շէճիրի ճարապ էյլէտիլէր , վէ ճէյքէլի գազ-
 տըլար , շէօյէլէ քի դաշ իւստիւնտէ դաշ գալմա-
 տըր : Պա՛տէճու մէլէք Պանիէլէ տիւնեատա վագը՝
 օլաճագ տաճա չօգ շէյլէր խապեր վէրտի , օնա
 ինանտըրտը քի՛ եէրին գօփրաղընտա եաթմըշ էօլ-

միւշ քիմնէլէր պիր կէլէճէք կիւնտէ ույանաճագ-
լար , քիմի էպէտի էօմիւրէ , քիմի տէ էպէտի ըէ-
զալէթէ վէ ալչագլըղա վարաճագլար : ()նա ինան-
տըրտը քի , կէրչի էօլիւպ պիր զէմանէտէք մէզա-
րընտա բաճաթ էտէճէք տիր , ամմա սօնկրա կիւն-
լէրին ախըրընտէ նասիպինտէ տիրիլիպ՝ պու փէշին
խապէր վէրիլէնլէրին իճրա օլունտուղունու կէօրէ-
ճէք տիր :

Անիլէնճի Պապըն Իւլէրինէ Դուստուպուսուր :

Պանիէլ՝ Մլաճըն օնա կէլէճէք զէմանտէ վա-
գի օլաճագ շէյլէրի կէօսթէրտիյինտէ պայըլտը ,
վէ պիր գաչ կիւն օնլարը կէօրտիւքտէն սօնկրա
խասթա գալտը : Ինսան դապիա՝ թընտան տըր քի ,
կէլէճէք շէյլէրի պիլմէք արգուլէսին , լաքին Մլ-
լաճ մէրճամէթի իլէ՝ պիղէ վէ ախէրլէրինէ կէլէ-
ճէք զէմանտէ նէ օլաճաղընը կիղլէր : Ափէնտիմիզ
քէնտի շայիրտլէրինէ՝ կիւնէ քէնտի գայղուսու
նէթէր տէտի : Պանիէլ էյէրչի զայէթ տինտար
պիր քիմնէ իտի իսէ տէ , պու ճիւմիլէ իլէ կէօրիւ-
րիւղ քի օ՝ կիւնաճքեարլարըն էն պէօյիւյիւ
կիպի տուա՝ վէ կիւնաճլարընը իգրար էտէր իտի :
Լաքին պունու տա ունութմամալը քի՝ օնուն ճէ-
ման տուա՝ էթմէյէ վէ Վապըն ճուղուրունտա
եիւղիւ գօյուն տիւշիւպ կիւնաճլարընը իգրար էթ-
մէյէ պաշլատըղը՝ տագիգէտէ՝ Վաքրիէլ մէլէք
կէօքտէն կէօնտէրիլտի քի , ուչուպ թէզլ եէթիշ-
սին , վէ օնա տուա՝ սընըն գապուլ վէ իսթիճապ օլ-
տուղունու խապէր էտէրէք՝ օնուն փէք սէվկիւլիւ
պիր ատէմ՝ օլտուղունու օնա պիլտիրսին : Ապէտիւ-
լիյէ սաքին օլան (Սաա՝լէա՝ ալչագ կէօնիւլիւ վէ

երկրէ յի գըրըմը՝ վէ օնուն սէօղիւնտէն տիթրէ-
 յէն քիմսէյէ մերհամէթ իլէ նազար գըլար , վէ օ-
 նու գապուլ էտէր : ԼՆյէր եիւճէլմէյէ իսթէրսէք ,
 Լւլահըն գապի էլինին ալթընտա ալլաղլանմալըյըզ :
 Լճիլ Րուհուն գուլաղուղուղու իլէ պու փէյ-
 ղամպէր՝ էյէրչի Քարիստոս տահա տիւնեայէ կէլմէ-
 միշ՝ վէ Խնճիլին ըջըղ իլէ տահա աշիքեար օլմամըշ
 իքէն՝ ճէլիլ գըյամէթի կէօրտիւ : Պու փէյղամ-
 պէր՝ փիշին խապէր վէրտի քի , չօգ քիմսէլէր եեր-
 տէն եերէ կէղէճէքլէր , վէ ի՛լմ արթաճագ տըր :
 Շիւմէ միլէթլէր սատագաթըն կիւնէշինին նուրու
 իլէ միւնէվվէր օլուպ՝ փուլթիէրէսլիյին վէ տինսիղ-
 լիյին գարանըղը տէֆ՝ օլաճագ զէման նէ ճէլիլ
 վագըլթլար օլաճագ : () զէման գարանըգտա վէ
 էօլիւմ քէօլկէսինտէ օթուրանլար պէօյիւք ըջըգ
 կէօրէճէք : Շիւպհէ նօգ տուր քի՝ օ կիւն կէ-
 լէճէք , վէ պու ա՛ղիմ պէրէքէթ տիւնեանըն իւ-
 ղէրինէ եաղաճագ տըր : Շիւմի Պանիէլ իսթիար
 իտի , վէ օնուն պու տիւնեատէն կէօյմէսի վագթը
 եագլաշմըշ ըտը , վէ օնա թէսէլլի օգմագ իշիւն
 խապէր վէրիլիօր , քի կիւնլէրին սօնունտա՝ Լւլա-
 հըն թա՛յին էյլէտիյի վագըլթտա՝ օ սատըղարըն
 գըյամէթինտէ ա՛ղիլէրին միրասը օլան քէնտինէ
 թա՛յին օլմուշ գուրա՛սընտա՝ տուրաճագ տըր : ()-
 նուն քէմէքլէրի Պապէլտէ եաթաճագ օլտուղլարըն-
 տա պիւր պէյիս եօղուտու . գըյամէթտէ՝ օ ա՛ղիլէր
 իլէ տուրաճաղ ըտը : Պու տիւնեատա պէօյիւք ղայ-
 րէթիմիլ պու օլմալը տըր քի՝ էնճամը գիւրա՛-
 մըղ Լւլահըն էվլատլարը արասընտա տիւշսիւն :
 () զէման պու տիւնեայը սէվինճ վէ սէլամէթ իլէ
 թէրք էտէ պիլիւրիլ՝

քէ յֆլի ի քէն , էմր է յլէտի քի՛ մէլիքէ պաշընտա սալգանաթ թաճ ըլա հուզուրա կէթիրսինլէր , քի խալգըն ճիւմլէ էքեապիրլէրի տիլպերլիսինի սէյիր էթսինլէր : Կէրչի փատիշահ իչքիտէ քիմսէյէ զօր օլմայա , իլլա հէրքէս քէ յֆիինին իսթէտիյի կիպի իչսին տէյու էմր է յլէմիշ իտի , անճագ կէօրիւնիւր քի՛ քէնտիսի գարարտան զիատէ իչմիշ :

Ս'էլէքէ Ասլէնին փատիշահին հոսուրուսիս
վարմաղա իսլէկէրլէրի :

Ս'էլիքէ գօճասընըն արզուսունու իշիթտիքտէ , ճահիլլիք է յլէտի , վէ օնուն հուզուրունա վարմաղա իդաա'թ է յլէմէտի : Օլ տախի էօրքէնիպ' անիտէ վիւճիւհլէրէ վէ ա'լիմլէրէ սիւալ էյլէտի , Ասթիսէ՛ փատիշահըն էմրինէ իդաա'թ էյլէմէտիյի իչիւն՝ նէ էյլէմէք լազըմ կէլիւր : Անլէր տէ ճէվապ էտիպ տէտիլէր , "Ս'էլիքէ՛ պու թագտիրտէ սալթ փատիշահա տէյիլ՝ իլլա փատիշահըն պիւթիւն էօյիկէսին տէ օլան ճիւմլէ էքեապիրլէրէ տէ՛ վէ ճիւմլէ գալմա տախի թէօհմէթլի օլտու . չիւնքի շիմտի գարըլար մէլիքէտէն էօրնէք ալաճագլար , վէ գօճալարընա իդաա'թսըզըգ էտիպ՝ օնլարը հօրլայաճագլար տըր :

Ասլէնին հագգընիս էրեպիլլէրլէրին փատիշահի
էօյիպի :

Իմտի փատիշահըն էօյիլթլէտիլէր քի՛ պիր ֆէրման սատըր էյլէյիպ Ֆիւրսլէրին վէ Ս'ատիլէրին պօզուլմազ գանուլէրի արասընա պիր գանուլ էյլ

լէսին, քի մազմուռնի պու ոլսուսն, քի Մսթինն՝ արթըգ Մրտաշէս փատիշահն հուզուրունա չըգմասըն, վէ օնուսն մէլիքէլիյի տախի օնտան ալասըն, վէ օնտան էյիսինէ վէրիլսին՝ : Ա է տէտիլէր քի իշ պու Ֆէրման փատիշահն պիւթիւն էօլէսինէ նէշը ոլտուգտան սօնկրա՝ Ֆուգարատան զէնկինէ վարանատէք գարըլար գօճալարընա թա՛ղիմ էտէճէրլէր տիր : Պու նէսնէ փատիշահա միւնասիպէթլի կէօրիւնտիւ : Խմտի Ֆէրման սատըր էյլէտի, վէ ճիւմլէ վիլայէթլէրէ մէքթուպլար կէօնտէրիպ էմր էյլէտի քի, գօճալար էվէրինտէ զապիղլիք էյլէսինլէր : Մսթինի իսէ պօշատը, վէ օնու ճիւմլէ մէլիքեանէ իճաղէթիւնի օնտան գալտըրտը :

Փատիշահն հարտէլիինն զալլէլլէ :

Թահգիգէն փատիշահն հարաքէթի փէք զալլամ վէ փէք հագսըզ ըտը : Մճայիպ տա տէյիլ տիր, չիւնքի կերէք էճլի մէճլիս ոլանլէր՝ մէլիքէնին տիլպերլիյինի սէյիր էյլէսինլէր տէյիւ հուզուրունա կէթիրիլմէք իչիւն էմր էյլէտիյինտէ, կերէք արթըգ Մսթին մէլիքէ Մրտաշէս փատիշահն հուզուրունա կէլմէսին, իլլա օնուսն մէլիքէանէ իճաղէթի պիր պաշգա տահա՛ էյիսինէ վէրիլսին տէյու Ֆէրման սատըր էյլէտիյինտէ՝ պէյնի շարապտան գըզմըշ ըտը : Աքին կինէտէ մէլիքէ ասլա հաթասըզ իգաա՛թ էտէպիլիւր իտի, հէմտէ պէօյլէ էթսէ տախի մինասիպ ոլուրուտու :

Փատիշահն զաղապի թէսքինն ոլտուգտան սօնկրա, Մսթին վէ օնու նիճէ թահգիւր վէ բէտտ էյլէտիյի հաղըրնա կէլտի, վէ կէօրիւնիւր քի՝ օ

նուն իւզերինէ սատրը օլունան ֆերմանը իչին թասալանտը : Սօնկ փիւշմանը ֆայտէ էթմէզ , չինքի արթըգ ֆերման նէշը օլմուշ ուտու , վէ Ֆիւրպէրին հէմ Սատիլէրին շերիաթլարընձա , կերի ալընմագ գապիլ տէյիլ իտի :

Եւթինն էերինն պեր զայրէ Ֆլէհէ արանարըլ :

Եւթմէրին վէ էքեպպիրլէրին իքինճի նասի-
հասթը պու իտի քի փատիշահ մէմլէքէթինին հէր
գարաֆընտան էն տիլպեր գըղլարը ճէմ' էթտիրսին ,
վէ օնլարըն իչինտէն պիր փէք պէյէնտիյինի սէ-
չիպ' Եսթինին եերինէ մէլիքի էյլէսին : () Ը զէման-
տա գըղլարըն ճէմ' օլունաձաղը վագըթ փաթիթաթ
Սուսատա Սօրգոհայ նամ պիր Եէհուտի վարըտը :
Պու քիմնէնին' անա ա'մձասընըն պիր գըղճըղաղը
անատան պապատան էօքսիւզ գալմաղըլա' եանընտա
պէսլէյիպ պէօյիլէթմիշ իտի , վէ ատընա Եսթեր
տէրլէր իտի : Պու գըղ տախի , տիլպերլէրտէն պի-
րի օլտուղունտան' պագի գըղլարըլա պերապեր
փատիշահըն սարայընա կէօթիւրիւլտիւ , վէ գըղ-
լար աղասընըն հուզուրունտա լութփ ու իհսան
պուլտուղու սէպէպտէն' հարէմին էն էյի հիւճ-
րէսի օնա վէ հալայըղլարընա վէրիլտի :

Եւթերինն Ֆլէհէ օլտուղըն :

Սօրգոհայ Եսթերի էվատը կիպի կէօրիւպ
կէօզէտիր գայկըսընը չէգէր իտի : () փատիշահ
հարէմինէ կէօնտէրիլմիզտէն էվվէլ' օնա ֆայտալը
նասիհասթլարընըն արասընտա շունու տա էօյիլթ-

լէտի քի՛ սօյուճուճ հիչ քիմսէյէ պիլտիրմէսին՝
գըզ տա պու էօյիւտիւ էյիճէ դուժար ըտը :

Իմտի օ պագը գըզլար ըլա օրայա գափան-
տըգտան սօնկրա՛ Ս՝օրդոճայ արթըգ օնուն ուլա
կէօրիւշիւպ սէօյլէշէմէտիյինտէն՝ հէման հէր կիւն
օնուն հալինի վէ օնա վագը օլաճաղընը էօյրէնմէք
իչիւն հարէմ ավլըսընտա կէզինիր իտի : Վըզ-
լարըն ա՛տէթինճէ պունլար փատիշահըն հուզու-
րունա չըգարմազտան թէմամ օն իքի այ տայմա
փագլանըպ հազըրլանըր ըտը : Վէթինճէյի քէլամ
փատիշահա իհզար օլունտուգտա , փատիշահ օ պիր
գըզլարըն հէփիսինտէն զիատէ պունտան խօշլանտը ,
վէ պունու սէվտի , վէ պաշընա փատիշահ թաճընը
կէյտիրիպ օնու Վ՝սթինին եէրինէ մէլիքէ էյլէտի :
Հէման պու զէմանլարըն արասընտա վագը՝ օլտու
քի՛ խատըմլարտան իքիսի փատիշահա կիւճէնտի-
լէր , վէ օնու էօլտիւրմէք իսթէրլէր իմիշ : Լաքին
օնլարըն խայընլըղը Ս՝օրդոճայէ մա՛լիւմ օլմա-
ղըլա , Եսթէրէ խապէր վէրտի , վէ օ տա Ս՝օրդո-
ճայըն իսմինի անկարակ փատիշահա պէյան էյ-
լէտի : Ս՝ատտէ թէֆտիշ վէ թէֆահհոլա օլունուպ՝
խատըմլարըն թէօհմէթ սահիպի օլտուգլարը իս-
պաթ օլունտուգտա , օնլարը աստըլար : Ա՛է պու
գըսսա ունուտուլմամագ իչիւն՝ մէմլէքէթին սիճիլ-
լէթինէ գայտ օլունտու :

Պիլլինճի Պապըն իւզէրինէ Ռաւհապալար :

Իշպու էօքսիզ Եհհուտի գըզընըն հիքեայէթի՛
էյէրչի փէք մուխթասար՝ վէ իպթխտասընտան սօ-
նունատէք Մլասըն իսմի շէրիֆի պիթ քէրրէ պիլէ

զիքր էթմէզ պիր Տիքեայէթ իսէ տէ՛ օնտա զայէթ
 իգթիզալը վէ ֆայտալը տերսլէր պուլունուր : Ե՛-
 զիզ Բիթապըն ախէր քիթապլարը միսիլլիւ՛ Եւ-
 լաՏըն իլՏամը իլէ վէրիլմիշ օլտուղունտան՝ պու տա-
 խի թա՛լիմ իչիւն՝ թէքտիր իչիւն՝ վէ սատագաթտէ
 իսլաՏ օլմագ իչիւն ֆայտէլի տիր : ()նուն ֆու-
 գարա պիր Տալտէն սուլուան մէսնէթինէ եիւճէլ-
 մէսի՛ ԵւլաՏըն մուգատտէրինի կէօսթէրէն փէք
 կիւզէլ վէ Տիսսէ ալաճագ էօրնէք տիր : Մաղուր
 փատիշաՏ Եւրտաշէս՝ շէրապ քէյֆլիյի թէսիրի իլէ՛
 քէնտինին վիւճուՏլէրի վէ ըիճալ քիպարլէրի Տաղըր
 իքէն՝ քէնտինին սուլուանը Եւթինին քէնտի Տու-
 զուրունա կէլմէսինի էմը էյլէտի , շէօյլէ քի՛ օն-
 լարա օնու կիւզէլլիյինի կէօսթէրսին : Սուլուան
 կէլմէյէ իսթէմէտի • լաքին պունու ութանտըղըն-
 տան մը եօխսա ախէր պիր սէպէպ իչիւն մի էթտի
 պիլմէզիզ : Պու փատիշաՏը օլ տերէճէ էօրքէ-
 լէնտիրտի քի՛ միւշիլլէրինին թա՛րիֆի իլէ օնու պօ-
 շատը • վէ սօնկրա՛ օնուն եէրինէ Եսթէրի ալտը :
 Եւճայիպ մուշիւր օլան Բապպ՝ փութփէրէսթ փա-
 տիշաՏըն պիր սէրխօշուղունու՛ քէնտի խալընըն
 խէլասընա վէսիլէ օլմաղա թագտիր էյլէտի : Օլիքր
 օլունույօր քի՛ փատիշաՏ քիմսէյի իլմէյէ ճէպր
 էթմէսինլէր տէյիւ էմը էյլէտի • վէ պու մէտՏէ
 շայէսթէ պիր էմը տիր : Լաքին քէնտիսի սէրխօշ
 օլտու , վէ պու Տալտէ իքէն սուլուանը իլէ օնուն
 պէյնինտէ նիզա՛ տիւշտիւ , վէ էնճամը օնու
 պօշատը : Սէրխօշուղուն միլիօնլարճէ քէօթիւ-
 լիւքլէրին պու պիր էօրնէյի տիր : ՓատիշաՏըն
 պու պապտէ ա՛ճէլէ Տարաքէթ էթմէյիպ միւ-
 շիլլէրինէ տանըճմասընտա էյի էթտի : Լօրքէ-

սինի զապգ էտէն ա' լիմ տիր : Պունլարըն ճիւմ
 լէսինտէն Ալլաճըն մուգատտէրի էյլիք չըգարըպ
 Եսթէրի փատիշաճըն մէլիքէսի օլմաղա եիւճէլտի ,
 վէ պու վէճճ իլէ խալգընը խէլաս էթտի իսէ տէ'
 զալմ փատիշաճըն տիվանէլիյինի վէ գապաճա-
 թընը ունուժմալը տէյիլ իզ : Ալլաճ Յուգանըն
 տախի գապաճաթընը՝ պիւթիւն տիւնեանըն գուր-
 թուլմասընա թէպտիլ էյլէտի . լաքին պու՝ օլ ճէ-
 լաքըգ օղլունուն գապաճաթընը քիւչիւլթմէզ : Աէօ-
 րիւնիւր քի , սօնկրա փատիշաճ էթտիյինէ փիւշ-
 ման օլտու , վէ սուլգանը իլէ պարըշմաղա գայիլ
 իտի . լաքին պու՝ մէմլէքէթին գանունլարընա մու-
 ղայիր իտի : Չօգ քէրրէ պիր տագիգանըն տիվա-
 նէլիյի՝ չօգ սէնէլէր փիւշմանլըզ կէթիրիր : Աս-
 թին գօճասընա իգա'աթ էթմէտիյի իչիւն՝ օ օնու
 պօշատը : Աքին Աֆէնտիմիզին էմրի պու պապ-
 տէ պու տուր քի՝ զինա սէպէպինտէն մա'տա գա-
 րըսընը պօշայան զինա՝ էտէր : Փատիշաճ մէլիքէ-
 սինի պօշատըգտան սօնկրա՝ պիւթիւն մէմլէքէթտէ
 օնուն իչիւն գըզար արանըյօր . վէ ախէր գըզ-
 արըն արասընտա Եսթէր տէ կէթիրիլիյօր , վէ Աա-
 նիէլի եէսիրլիքտէ սէրայըն ա' զիմ մանսուպլարընա
 գալտըրան էօքսիւզլէրին Փէտէրի ա' զիմի՝ անատան
 պապատան էօքսիւզ օլան Եսթէրէ տախի փատի-
 շաճըն նազարընտա լուգֆ վէրիպ օնու սէչտիրիր ,
 վէ սուլգանլըզա եիւճէլտիր : Պու նամա'լիւմ էօք-
 սիւզ եէսիրին Վիւրս մէմլէքէթինին սուլգանը օ-
 լաճաղը՝ քիմի՞ն ա' գլընա կէլէ պիլիր իտի : Աքին
 Ալլաճըն էվատլարը իչիւն պունտան պէօյիւք պիր
 ի՝ զգէթ ճըֆզ օլունմուշ տուր : () նլարըն էն ֆու-
 գարասը՝ Վրիստոս իլէ օնուն փատիշաճլըզընտա օ-

Թուրմաղա գալտըրըլաճագլար : Պու էօքսիւզիւն տինտար ա՛մուճասը Ս՛օրդոճայ՝ օնու Բապպըն եօլունտա թէրպիյէ էթմիշ իտի : Լյէր պու գըղ թէրպիյէ օլմասայրտը , սուլըան օլապիլէճէյինէ չօգ շիւպչէ վար , վէ պու վէճչ իլէ պու եիւզտէն միլէթէ վուգու՝ պուլան խէլաս իճրա օլմալաճաղը փէք իճթիմալ տըր : Եսթէրին չէփ էթտիքէրի՝ տինտար ամուճասը Ս՛օրդոճայըն օնա վէրտիյի թէրպիյէ վէ նասիճէթէրինին պէրէքէթէրի իտի :

ՊԼՊ 2

Մանըն էիճէլէնիլի :

Մտէն սօնկրա փատիշաչ Մճան նամ պիր քիմէսնէյի ա՛ղիմ սալըանաթա էրտիրտի . օնու մէմլէքէթինին սէրվէրլէրինին սէրվէրի էյլէտի , վէ ճիւմլէ սարայ էճալիտինէ էմր էյլէտի , քի օնուն էօնիւնտէ էյիլիպ սէճտէ գըլալար : Ս՛օրդոճայտէն մա՛ատա ճիւմլէտի փատիշաչըն էմրինէ իդա՛աթ էյլէտիլէր , ամմա օ՛ չօգ քէրրէ փատիշաչ ատէմլէրինտէն գօրգուտուլմուշ իքէն պիլէ՛ էլպէթթէ եալընըղ պիր Մլաճըն սէճտէյէ լալըգ օլտուղունու պիլտիյի իշիւն կինէ տէ գուլագ վէրմէտի : Մգըպէթ գուլար Ս՛օրդոճայըն սէճտէ էթմէղ իտիյինի Մճանա խապէր վէրտիլէր : Օլ տախի զիատէսի իլէ էօրքէլէնիպ՝ Ս՛օրդոճայըն միլէթինի էյրէնմէյիլէ , Մրտաշէս փատիշաչըն էօլէէսինտէ օլան ճիւմլէ Եէճուտիլէրին չէլաքընա գաստ էյլէտի :

Եկեհոսիելէրէն հելաթինէ Լճանն գոսոս ելեալն :

ՕԼ զէման Լճան՝ նիյէթինի իծրա էթմէյէ մինասիպէթլիւ կիւն հանկը իտիյինի էօյրէնմէք իչիւն , փուլթլարա տանըշտը , վէ հէր կիւն գուրալար աթար ըտը : Լճամ օԼ կիւն կէլտի : Ա է Լճան Լրտաշէս փատիշահա սէօյլէյիպ տէտի , “Սէմլէքէթին ճիւմլէ եերլէրինտէ փերուշան պիր միլէթ վար քի , օնլարըն թէօրէլէրի վէ գանունլարըն ճիւմլէ միլէթլէրինքինտէն Փարգլը տըր , փատիշահըն գանունլէրինէ տախի իդա՛աթ էթմէյօրլար : Լճէր փատիշահ միւնասիպ կէօրիւրսէ , Ֆերման սատըր էյլէսին տէ՛ անլէր հէլաք օլունա , վէ պէն փատիշահըն խաղինէսինէ օն պին կիւմիւշ թալանթ սայաճաղըմ” : Փատիշահ անիտէ խաթէմինի չըգարտը , վէ Լճանա վէրիպ տէտի , “Կիւմիւշ տէ սանա ճապա օլսուն , պու գավմ տա : Օնլարը նէ եափարսան եափ” : Իմտի չափուճագ մէքթուպլար եազըլըպ փատիշահըն հաթէմի իլէ միւհիւրլէնտիլէր , վէ միւպաշիւրլէրին էլի իլէ պիւթիւն վիլայէթլէրէ կէօնտերիլտիլէր , վէ մէքթուպլարըն տերունինտէ էմր օլունուրուտու , քի ճիւմլէ Եէհուտիլէրին կէնճլէրինի վէ գօճալարընը , էվլատլարընը , վէ ա՛վրէթլէրինի հէման պիր կիւն իչինտէ գըրըպ հէլաք էտէլէր , վէ մալլարընը եաղմալայալար :

Սօրգոհայըն վէ Եկեհոսիելէրէն Լաասալանիւրըս :

Սօրգոհայ պու օլան շէյլէրէ ալեհաճ օլտուգտա , թէզ էսվապընը եըրթտը , վէ գըլտան

էսփայ կէյինտի , վէ սօգազարա չըզըպ պիւլէնտ
 ավազ ըլա աճը աճը ֆէրեատ էտէր իտի , թա փա-
 տիշաչըն քէնտի գափուսուենա կէլինճէյէտէք : Ֆէր-
 մանըն տախի վարտըղը ճիւմէ վիլայէթլէրտէ Եէ-
 Տուտիլէրին մապէյնիտէ ա՛ղիմ եաս՝ օրուճ՝ ֆէր-
 եատ՝ վէ սըզլայըլ վար ըտը : Իմտի Եսթէր ճարի-
 յէլէրտէն վէ խատըմլարտան պու նէսնէլէրի էօյ-
 րէնտիքտէ , փէք թասալանտը , լաքին ասընը պիւ-
 մէտիյինտէն խըզմէթճիլէրինին պիրինի չաղըրտը ,
 վէ Ս՝օրդոՏայէ նէ վագը՝ օլտուղունու սիւալ էթ-
 տիրմէյէ կէօնտէրտի : Ս՝օրդոՏայտէ խատըմա Տէ-
 փիսինի օլմուչու կիպի նագլ էյլէտի : Ընտէն սօնկ-
 րա օնա ֆէրմանըն տա պիր ա՛յնընը վէրտի , քի մե-
 լիքէյէ կէօսթէրէ , վէ օնա տէյէ քի՝ միւճէրրէտ
 փատիշաչա վարըպ գավմը իչիւն ըիճա էթմէյէ
 պօրճլու տուր : Խատըմ տախի վարըպ Ս՝օրդո-
 Տայըն սէօղէրինի Եսթէրէ սէօյլէտի :

Եսթէրին փատիշաչըն հուպուրտան չեգմաղա
 գօրգփուղա :

Օլ խըզմէթճի անիտէ Ս՝օրդոՏայէ կէրի
 կէօնտէրիլիպ Եսթէրին գարաֆընտան շէօյլէ տէտի .
 «Փատիշաչըն ճիւմէլէ խըզմէթթերալարը վէ մէմլէքէ-
 թին ճիւմէլէ միլլէթլէրի պիլիլլէր քի , Տէր Տանկը
 էրքէք եա գարը թէքլիֆսիզ փատիշաչըն իչ ալ-
 ըսընա կիրէճէք օլուրսա , միւճէրրէտ էօլտիւրիւ-
 լիւր , մէյէր քի՝ փատիշաչ օնա ալթուեն ա՛սասընը
 ուզատա , վէ Տալա պէն փատիշաչա վարմաղա թէք-
 լիֆ օլունմայալը օթուղ կիւն տիւր» : Ս՝օրդոՏայ
 պունլարա գարշըլըգ ճէվապ վէրիպ խապէրճիյէ

տէտի . “Այլ ար օնա շէօյլէ տէ , եա՛ Եսթէր սանմա քի մէմլէքէթտէ ճիւմլէ Եէհուտիլէրտէն եալընըդ սէն գուրթուլուպ սաղ գալաճագսըն . զիւրա էյէր սէն պու վագըթտա սիւքիւթ էտէրսէն , Եէհուտիլէրէ պաշգա եէրտէն իմտատ վէ եարտըմ կէլիւր , ամմա սէն , հէմ պասպանըն օճաղը հէլաք օլաճագսընըդ , վէ քիմ պիլիւր քի՛ պէլգի պու վագըթ իչիւն մէլէքէ օլմուշսուկնտուր” :

Եսթէրին վէ Եհհոպիլէրին օրուճ գոմլիպուս :

Օլ զէման մէլիքէ պուկըլարա գարշըլըգ տէտի . “Ե՛յ Սօրգոհայ՝ վար քէնտին ճիւմլէ Եէհուտիլէրի ճէմ էյլէ , վէ պէնիմ իչիւն օրուճ տութուպ՝ իւչ կիւն իւչ կէճէ պիւր շէյ եէյիպ իչմէյին , պէն տէ խալայըգլարըմ ըլա օրուճ դութաճաղըմ , վէ անտէն սօնկրա շուրուդտէն թաշրա՛ փատիշասըն հուզուրուկնա վարաճաղըմ , վէ էյէր պու խուսուստա պանա էօլմէք լաղըմ կէլիւրսէ , էօլէյիմ” : Իմտի Սօրգոհայ վարըպ Եսթէրին էմրինէ կէօրէ էյլէտի :

Պու մուհաթարալը վէ գօրգուլու մատտէտէ Եսթէրին հարագէթի թասգիգէն մէտհէ վէ թա՛ճուպա լայըգ ըտը : Իպատէթ իլէ վէ օրուճ ուլա էվվէլա սէմավի փատիշասըն լուդֆու ինայէթինի տիլէտի , քի ճիւմլէ եէր եիւզիւ փատիշասլարընըն գալպլէրի օնուկն էլլէրինտէ տիր , վէ անտէն սօնկրա տիլէյի իլէ Արտաշէս փատիշասըն հուզուրուկնա չըգտը :

Եւնկրիստոսի փառաբանման հոգւոյն շնորհքը :

Իչիւնճիւ կիւնտէ Եսթէր օրուճունտան վէ իպատէթինտէն ֆէրաղաթ կէլտիգտէն սօնկրա , միւլիւքեանէ լիպասընը կէյինիպ գուշանտը վէ փատիշաս թախթ իւզէրինէ օթուրուր քէն , օրայա իչ ալլըյա կիրտի : Իմտի փատիշաս օնու կէօտիւյիւ կիպի՝ էլինտէքի ալթուն ա՛սասընը ուզաթտը , վէ Եսթէր եանաշըպ ա՛տէթէ կէօրէ ա՛սանըն ուճունա տօգանտը : () Ը զէման փատիշաս տէտի . “ Ե՛ տիր տիլէյին ե՛ա մէլիքէ , Եսթէր տիլէյին նէ իսէ փատիշաս լըղըմըն եարըսընա վարընճայէտէք սանա վէրիլէճէք տիր ” : () Ը տա ճէվապ վէրիպ տէտի . “ Փատիշաս էֆէնտիմ՝ Ե՛մանը ալսըն , վէ պու կիւն պէնիմ զիաֆէթիմէ պույուրսուն ” : () Ը տէմ փատիշաս տէտի . “ Չապուգ Ե՛ման Եսթէրին տէտիյի կիպի էյլէսին ” : Իմտի իքիսի պէրապէր Եսթէրին զիաֆէթինէ վարտըլար :

Փառաբանման Ե՛ման իւէ Եւնկրիստոսի զէյաֆէթինէ վարտըլար :

() Ը զէման փատիշաս սիւալ էտիպ տէտի , “ Տիլէյին նէ տիր մէլիքէ Եսթէր , նէ իսէ փատիշաս լըղըմըն եարասընա վարընճայէտէք սանա վէրիլէճէք տիր ” : () Ը տա տէտի , “ Տիլէյիմ շու տուր քի , էյէր փատիշաս տիլէյիմի պաղըչամայա բաղի օլուրսա , փատիշաս Ե՛մանը եանընա ալըպ թէտալի գլէյէճէյիմ զիաֆէթիմէ պույուրսուն , վէ օ զէման փատիշասըն տէտիյի կիպի էտէճէյիմ ” :

Իրինճի Պատան ի պէրինէ Ռուհուհուր :

Ամանըն՝ քենտինէ պիր ատեմ գապաշատ էթ-
տիյի իչիւն պիր պիւթիւն միլէթին հէլաքինէ
գաստ էթմէսինտէ , էօճ ալմաղա արզուսու օլան պիր
մաղրուր ատէմին ախլապը՝ պէյան օլուր : Ս՝օր-
գոհայ օնա սէճտէ էթմէյէ իսթէմէտիյի իչիւն՝ օ-
նուն մաղրուրուղու օլ տէրէճէ ինճինտի քի՝ պիւ-
թիւն պիր միլէթի հէլաք էթմէյէ գաստ էտէր ,
վէ պու քէյֆիյէթ՝ օնուն մալիք օլտուղու տիւն-
եա մալը վէ դանիմէթի վէ գուվվէթի՝ կէօղէրինէ
հիչ կիպի կէօսթէրիր : Լչէր պու գան սուսա-
յան ատէմէ միւրատընա էրմէյէ բուխսաթ վէ-
րիլէյիտի , հիչ պիր թէք Եէհուտի օնուն գըլըճըն-
տան գուրթուլամաղ ըտը : Լաքին Բապպ՝ օնուն
գանլը գաստէրինի պօղտու , վէ իչպու զալիմ մաղ-
րուր քիմսէյի՝ Ս՝օրգոհայ իչիւն հազըրլատըղը տա-
րաղաճընա աստըրտը : Իչ պու վագա՛նըն իճրասընա՝
Եսթէր ա՛գիլանէ հարաքէթ էթտի : ()նուն միլ-
լէթինէ՝ փատիշասըն փէք իթիպար էթտիյի պիր
ատէմ սուի գաստ էյլէտի : Իչ պու գաստը՝ նա՛-
սըլ պօշա՛ չըգարըլա պիլիր : Փատիշասըն եանը-
նա՝ հէլաքըղա թա՛յին օլունմուչ խալքըն հագ-
գընտա ըիճա էթմէք իչիւն եագլաշա պիլէճէք
զաթ՝ Եսթէրտէն զայրի եօղուտու : Ամուճասընըն
նասիհատընը տինկէտիքտէն սօնկրա՝ տուա՝ վէ
օրուճ իլէ Ալլահտան եարտըմ տիլէտի , քի պու
էօրնէքտէն ճիւմլէ ինսանլարա ի՛պրէթ ալմաղա
վաճիպ տիր , օնտան սօնկրա՝ է՛օմրինիւ թէհիքէ-
յէ գօյտու , վէ թէքիֆ օլունմաղտան՝ փատիշասըն
հուզուրունա չըգմաղա ճէսարէթ էյլէտի : Եսթէրին

իշ պու զիքրէ շայեսթէ հարաքէթինտէ՝ հէր պիր սահիհ Քրիստոնանն ճիւմէ ա՛լէմին փատիշահը օլան մերհամէթ թասթընտա օթուրան միւպարէք Մլահա եագլաշմասընն պիր կիւզէլ թէշպիհի կէօրիւնիւր ։ Եսթէր փատիշահա՝ գօրգարագ վէ տիթրէյէրէք եագլաշտը , վէ քէնտի է՛օմրիւնիւ կլինէ ալըպ՝ լուգֆ իլէ մի եօխսա զազապ իլէ մի գապուլ օլունաճաղընը պիլմէզ իտի ։ Պունու՝ փա տիշահ տա՛վէթ էթմէմիշ իտի , գապուլ օլունաճաղը մա՛լիւմ տէյիլ իտի , վէ օնուն փատիշահա եագլաշմասը՝ գանունա մուղայիր իտի ։ Աքին ճիւմլէ ա՛լէմին Մլահը՝ մերհամէթլէրին Վէտէրի ճիւմլէ լուգֆ ու ի՛նայէթին Մլահը՝ հէր պիր հալտէ պուլունան ճիւմլէ ատէմլէրէ էմր էյլէտի , վէ օնարը տա՛վէթ էթտի , քի լուգֆ ու ի՛նայէթին թասթընա եալընը պիր Միանճը օլան օնուն պիրիճիք () զլունուն իամինտէ ճէսարէթ իլէ կէլսինլէր ։ () նա կէլմէքտէ՝ հիչ պիր կիւնահքէար է՛օմրիւնիւ թէհլէքէյէ գօմազ ։

ՊԼՊ 3

Լ՛մանն շանը սալգանալընը վէ պէնինլէնին
 գարըսընա նագլ էյլէրի ։

Լ՛ման քէյֆլէնէրէք վէ շաղ օլարագ՝ Եսթէրին զիաֆէթինտէն չըգթը , վէ քէնտի էվինէ կիտեր իտի ։ Աքին Մ՛օրդօհայը փատիշահըն գալուսունտա օթուրտուղունու կէօրտիւքտէ , զայէթտէն զաղէպնար օլտու , չիւնքի օնա սէճտէ էթմէյէ գալգամատը ։ Պու ազղըն խըրսըն սէպէպինտէն ճանընտան հէր

սէվինճ վէ րահաթը տէֆ' օլտու : Խմտի էվինէ վարտըգտա , տօսթլարընը վէ գարըսընը եանընա չաղըրտը , վէ ճիւմլէ վարիյէթինի վէ փատիշահըն օնու մէմլէքէթին պաշը վէ սէրվէրի նասպ էյլէտիյինի նագլ էյլէտի , հէմտէ տէտի քի՝ մէլիքէ գատըն պիլէ փատիշահ ըլա պէրապէր զիաֆէթինէ պէնտէն մա՛տէ քիմսէյի տավէթ էթմէտի , վէ եարըն տա կինէ տավէթլիմ : Անճագ շու Ս'օրդոհայը փատիշահըն գափուսուենտա օթուրուր կէօրտիւքճ' , պուենլար պանա՝ հիչ ֆայտէ էթմէզ : Աէ գատար սահիհ տիր քի՝ մալ՝ սալգանաթ՝ վէ գուվվէթ ճանըն զալիմ խըրօլարընա գուլ օլմուշ քիմսէյի իֆթիխարլանտըրմաղա գատիր տէյիլլէր տիր : Խմտի օնուն գարըսը վէ տօսթլարը՝ նէյէ ճանը սըգըլըր ըտըյընը իշիթտիքտէ , օնա շու էօյիւտիւ վէրտիլէր , "Ալլի արշըն ուզունլուզունտա պիր տիրէք քէստիր , վէ եարըն սապահլայըն փատիշահ սէօլէ , քի Ս'օրդոհայ օտիրէյէ ասըլսըն , սէն իսէ փատիշահ ըլա պէրապէր զիաֆէթէ կիթ , վէ քէյֆ էյլէ" : Պու սէօզ Ամանըն խօշունա կէլտի , վէ տիրէք հազըրլանտը :

Փատիշահըն հոպուրուենտա մէմլէքէթին սիճիլլէրի
օգուենտա :

() Լ կէճէ փատիշահըն ույգուսու գաչըպ՝ ույոյամատըղընտան , էմր էյլէտի քի՝ մէմլէքէթին սիճիլլէրի կէթիլիլէ , վէ հուզուրուենտա օգունա : Աէ օնտա եազըլը պուլունտու , քի Ս'օրդոհայ իքի էհլի մանսուպլարըն Արտաշէս փատիշահը էօլտիւրմէյէ գաստ էթտիքլէրինի խապէր էյլէմիշ

Խոտի : Ա է փատիշաճ տէտի . “Պու նէսնէ իչիւն Սօրդոճայա նէ՞ ճիւրմէթ վէ իճսան էյլէտիք” : Փատիշաճըն խըզմէթքեարլարը տա օնա պիր շէյ էթմէտին տէտիլէր : Ա է պու սէօ ճպէթին իւղէրինտէ Լճման Սօրդոճայը ասմագ իչիւն իղին ալմաղա կէլմիշ խոտի : Ա է փատիշաճ տէտի , տիշարը տա քիմ վար . խըզմէթքեարլար տա իշթէ ավլուտա Լճման տուրույօր տէտիլէր : () զէման փատիշաճ չաղըրըն օնու տէտի : Ա է փատիշաճ Լճմանա սիւալ էտիպ տէտի , “Պէնիմ ի՛զգէթլէմէյէ իսթէտիյիմ ասէմէ նէ՞ օլմագ եագըշըր” : Լճման տա գալպինտէն փատիշաճ պէնտէն մա՛տա քիմի՞ ի՛զգէթլէյէճէք տէտի տէ , ճէվապ վէրտի քի , փատիշաճըն գուլլարը փատիշաճըն կէյինտիյի ճիւլաթը վէ փատիշաճըն պինտիյի աթը կէթիրսինլէր , վէ օնլարը փատիշաճըն իճթիշամլը տօսթլարընտան պիրի օնու ալըն , վէ փատիշաճըն սէվտիյի ատէմի տօնաթսըն , վէ օնու աթա պինտիրսին վէ շէճիրին սօգագլարընտա կէզտիրիպ տէլլալ չաղըրթսըն քի՛ փատիշաճըն ի՛զգէթլէմէյէ սէվտիյի ճեր ասէմէ պէօյլէ օլաճագ տըր :

Սօրդոճայըն փատիշաճ լէպասը իլէ րօնաբըլարըլ :

() Լ զէման փատիշաճ Լճմանա տէտի , “Լճի տէտին , վար իմտի փատիշաճըն գափուսունտա օթուրան Սօրդոճայա պէօյլէ էյլէ , տէտիքլէրինտէն պիր սէօզ պիլէ եէրէ տիւշմէսին” : Ա է Լճման փատիշաճըն լիպասընը վէ աթընը ալտը , վէ Սօրդոճայը տօնաթտը , վէ օնու աթա պինտիրտի , վէ շէճիրին սօգագլարընը կէզտիրիպ շա-

զերբը ըտը , “Փատիշաչըն ի՛ղզէթլէմէյէ խօշան-
տըղը հէր ատեմէ պէօյլէ օլաճագ տըր” : Ան-
տէն սօնկրա Ս՝օրդոհայ փատիշաչըն գափուսու-
նա տէօնիւպ կէլտի : Ա՛ման իսէ մէրագլանարագ
էվինէ կիթտի , վէ ճիւմլէ վագը՝ օլանլարը գա-
րըսընա վէ տօսթլարընա նագլ էյլէտի , վէ օնլար
տէտիլէր . “Ա՛յէր էօնիւնտէ խօրլանմաղա պաշա-
տըղըն Ս՝օրդոհայ Եէհուտի միլլէթինտէն իսէ ,
էլպէթթէ տիւշէճէքսին , վէ ասլա օնուն իւզէրինէ
ղալիպ օլանմաճագըսըն : Տահա սէօղ աղըղլարընտա
իքէն , խատըմլար կէլիպ Ա՛մանը Եսթէր մէլիքէնին
թէտարէքլէմիշ իտիյի զիաֆէթէ վարմաղա զօրլար-
լար ըտը : Իմտի փատիշաչ վէ Ա՛ման մէլիքէ իլէ
եէյիպ իչմէյէ կիրտիլէր :

Եհհոտիլլէրն իւլար էլի-ն Եսթէրն ընճա
էյլէրի :

Ա՛յ է իքինճի կիւնտէ փատիշաչ զիաֆէթ իւ-
զէրինտէ կինէ Եսթէրէ տիլէ պէնտէն նէ տիլէր-
սին , մէլիքէ Եսթէր փատիշաչըղըմըն եարըսընա
վարընճայատէք սանա վէրիլէճէք տիր տէտիքտէ ,
շէօյլէ ճէվապ էյլէտի , “Ա՛յ փատիշաչըմ էյէր
հուզուրունտա լուգֆի պուլտուճ ուսա , տիլէյիմէ
է՛օմրիւճ՝ վէ ըիճամա գավմըճ պաղըշլանսըն , չիւն-
քի հէճ պէն հէճ գավմըճ հէլաքըղա վէ եաղմա
օլունմաղա սաթըլտըգ : Ա՛յէր քէօլէլէր վէ հա-
լայըղլար կիպի սաթըլմըշ օլայըտըգ , տիւշմա-
նըմըզ մէմլէքէթէ պու պէլատան զուհուր օլա-
ճագ զարարը եերինէ գօմաղա գատիր տէյիլ իսէ
տէ՝ սիւքիւթ էտէճէյիտիմ” : () Լ տէճ փատիշաչ

տէտի , քիմ տիր պու տիւշման , ներէտէ տիր պու շէյի էթմէյէ ճէսարէթլէնէն քէմէսնէ : Եսթէր տէ տէտի . “Տիւշման ատէմ պու զալմ Լճման տըր” : Լճման իսէ փատիշասըն վէ մէլէքինին հուզուրուն տա թիթրէր իտի :

Լճման շու Ս՝որդոհայ ինէն հասարակը ըստը Կէրէյի տարը :

Օլ զէման փատիշաս զազէպ ինէ գալգրպ սարայ պաղէսինէ չըգտը : Լճման տա փատիշաստան իւզէրինէ պէլա քէֆշ օլունտուղունու կէօրտիւքտէ , մէլիքէյէ եալվարմաղա գալգտը , վէ փատիշաս պաղէտէն տէօնտիւքտէ , օնու Եսթէրին օթուրտուղու մինտէրին իւզէրինտէ եիւզ իւստիւ գափանմըլ ա՛վֆլըգ տիւէր պուտու : Պու շէյ զազէպինի տահա զիատէ արթըրտը՝ հէմ տէ խատըմլարըն պիրի տէտի քի . “Իշթէ Լճման փատիշասըն հագգընտա խայիր սէօյլէյէն Ս՝որդոհայ իչիւն պիր տիրէք հազըրլատը , վէ Լճմանըն էվինտէ էլլի արշըն ուզունլուղունտա տիրէք տիքիլտի” : Փատիշաս տա տէտի . “Ինտի օնուն իւզէրինէ ասըլսըն” : Վէ Լճման Ս՝որդոհայ իչիւն հազըրլանան տիրէյէ ասըլտը : Օլ զէման փատիշասըն էօրքէսի թէսքին օլունտու : Պէօյլէճէ Լճման պաշգասընա հազըրլատըլը չուգուրա քէնտի տիւշտիւ . վէ սատըգ ատէմէ հազըրլատըլը հէլաքըլա քէնտիսի օղրատը : Հէման օ կիւն փատիշաս Լճմանըն էվինի մէլիքէյէ պաղըլատը , վէ Ս՝որդոհայը հուզուրունա չաղըրտը . չիւն իշիթտի քի՝ մէլիքինին խըսըմը իտի : Վէ Ս՝որդոհայ ա՛ղիմ փայէյէ էրտի . չիւնքի Լճտաշէս

Մամնտան ալտրղը միւհիւրիւնիւ օնա վէրտի : Ես-
թէր տէ օնու հէլաք օլունան Եէհուտի տիւշմա-
նընըն էվի իւզէրինէ նազիր էյլէտի :

Իսլէնիճի Պտպըն իսլէրինէ թիւտհապար :

Մամն Սօրդոհայա հասէտ էտէրէք օնուն հէ-
լաքինէ չալըշորրգան , փատիշահըն հուզուրունա
վարրպ օնու հազըրլատրղը աղաճա ասմագ իչիւն
իզին տիլէմէք իւզրէ իքէն , փատիշահտան՝ օնու
քէնտի էլի իլէ փատիշահ հիլաթընը կիյտիրմէյէ՝ վէ
փատիշահըն աթընա պինտիրիպ սօգազլարը քէն-
տիսի կէզտիրիպ օնու ի՛զզէթլէմէյէ ալտրղը էմր՝
օնա էօլիւմ գատար աղըր կէլմիշ օլմալը : Պիր ա-
տէմին հարտըմճըսը Մլահս իքէն տիւշմանլարընըն
էն գուվվէթլիտի պիլէ նէ՞ էտէ պիլիր : Պունտան
պէօյլէ Մլահսա թէվէքքիւլ էթմէյէ տէրս ալալըմ :

ՊԼՊ 4

Եսլէրինէ ինի թիւէլի ինի ինի ինի էյլէտի :

Ս է Եսթէր փատիշահըն այագլարընա տիւ-
շիւպ՝ կէօզ հաշլարը իլէ հալվարտը , քի փատի-
շահըն ճիւմլէ շէհրլէրինտէ Մամնըն Եէհուտի-
լէր իչիւն տիւշիւնտիւլիլ ֆէնալըղը օրթատան գալ-
տըրսըն , շիւնքի միլէթիմին իւզէրինէ կէլէճէք պէ-
լայը կէօրմէյէ նասըլ թէհամիւլ էտէյիմ , հախօտ
խըսըմլարըմըն հէլաքըղընը կէօրմէյէ նասըլ տա-
յանայըմ տէտի :

Փատիշահն Եհնանիւնն հագգընստ Փերման
 ստարը եյլեհնէ :

Ա է փատիշահ մէլիքէ Եսթէրէ վէ Եհնուտի
 Սօրդոհայ տէտի , “Իշթէ Լմանըն էվինի Ես-
 թէրէ վէրտիմ , օնու իսէ , Եհնուտիլէրին իւզէ-
 րինէ էլ վուրտուղու իչիւն աղածա աստըլար : Իմ-
 տի հալէա Եհնուտիլէրին հալգընտա փատիշահըն
 դարաֆընտան քէյֆինիզէ կէօրէ եազըն , վէ
 մէքթուպու փատիշահըն միւհիւրիւ իլէ միւհիւրիւ-
 յին” : Ա է Սօրդոհայ փատիշահըն դարաֆընտան
 մէքթուպար եազըպ , փատիշահըն միւհիւրիւ իլէ
 միւհիւրիւտի , վէ աթլարա՝ գաթըրլարա՝ տէվէլէրէ՝
 վէ հէճինլէրէ պինէն խապէրճիլէրին էլլէրի իլէ
 փատիշահըն ճիւմլէ եիւզ իյիրմի եէտի էյալէթ-
 լէրինէ կէօնտէրտի , վէ օլ էյալէթլէրին թիւր-
 լիւ լիսանլարընճա եազըլար : Պու մէքթուպարտա
 հէր պիր շէհիրտէ պուլունան ճիւմլէ Եհնուտիլէրէ
 իզին վէրիլտի , քի պաշարընը գօրումագ իչիւն՝
 ճէմ օլալէր տէ քէնտիլէրինի վուրածագ օլանլարը
 գաթլ էտիպ հէլաք էտէլէր , վէ էվլատլարընը վէ
 գարըլարընը վէ մալարընը եաղմալաշալար : Իմտի
 խապէրճիլէր չըգարըլտըգտան սօնկրա՝ Սօրդոհայ
 փատիշահ լիպասը իլէ պէզէնմիշ վէ պաշընտա ալ-
 թուն թաճըլա վէ էրղալմանի տիւլպէնթ սարըղ
 ըլա փատիշահըն հուզուրունտան չըգտը : Ա է
 Ֆերմանըն վարտըղը վիլայէթլէրին հէր շէհրինտէ
 Եհնուտիլէրին շէնլիյի՝ սէվինճի՝ վէ ի՛ղզէթի վար
 ըտը . օնլար պայրամ էտէրլէրիտի՝ վէ եէրին գավ-
 մընտան չօղու Եհնուտի օլտու . շիւնքի իւզէրինէ
 Եհնուտի գօրգուսու տիւշտիւ :

Եսթեթիկն ա՛գրլլելոլոլ Վէ ԳինԳարլլոլոլ :

Պու պապտէ պիր գարընըն գուվվէթի պիր պիւթիւն միլէթի գրլլճտան գուրթարտը : Եսթեթիկն ա՛գրլլելոլոլ Վէ տինտարլլոլոլ էպէտէն զիքրէ լայիգ տիր : Թաճգիգան անատան պապատան մաճոռմ գալտրլլոլ պիրլէ՝ օնու Բապպ ալտը : Նէ գատար ա՛ճայիպ Վէ ճանա Փայտալլ տըր քի՛ պիր քիմսէ տիւշիւնսիւն , քի Թանկընըն Թագտիրի շէրիֆի պու էօքսիւզ գըզճըղագը նասըլ իլէրի կէթիրտի , քի Տէզէրէն պին գաւմը Տէլագլլգտան խէլաս էլլէյէ :

Եէհուպիլէրիկն ճէնպի պաշարընը Գօրոպոպուլարը :

Նէթիճէյի քէլամ՝ Լմանըն Եէճուտիլէրին մէմլէքէթին Տէլաք օլունմաօընա Թա՛յին էլլէմիշ խտիյինի կիւն՝ կէլտիքտէ , Եէճուտիլէր մէմլէքէթին ճիւմլէ վիլայէթլէրինտէ քէնտիլէրինի գօրուամադ իչիւն պիրիքտիլէր , Վէ Տիչ պիր քիմսէ օնլարա գարշը կէլմէզ իտի • չիւնքի խալգըն իւզէրինէ օնլարըն գօրգուսու տիւշմիւշ իւտիւ : Տ՛իւմլէ վիլայէթ միւսէլլիմլէրի , փատիշաճըն գայմագամլարը Վէ գափուտանլարը Եէճուտիլէրէ եարտըմ էտերլէր իտի , չիւնքի օնլարըն իւզէրինէ Սօրգոճայըն գօրգուսու տիւշմիւշ իւտիւ , զիրա օ փատիշաճըն սարայընտա ա՛ղիմ իտի , Տէմ տէ իսմի ճիւմլէ վիլայէթլէրտէ իշիտիլմիշ իտի : Պէօլէճէ Եէճուտիլէր տիւշմանլարընը գրլլճըլա վուրտուլար , Վէ քէնտիլէրտէն իքրաճ էտէնլէրէ իսթէտիքլէրի կիպի էլլէտիլէր , փաթիթաճթ շուշա շէճրինտէ պէշ եիւզատէմ էօլտիւրտիւլէր :

լէ Եէհուտիլէրէ՝ եագընտաքիլէրէ վէ ուզագտաքիլէրէ կէօնտէրտի , օնլարը էօյիւթլէյերէք քի՝ Լտար այընըն օն տէօրտիւնծիւ վէ օն պէշինծի կիւնլէրինի տիւշմանլարընտան րահաթ պուլտուգլարը կիւնլէր՝ թասատան սէվինծէ թէփտիլ օլան այ տէյուդութալար , օնլարը եէյիպ իչէրէք վէ պիրի պիրլէրինէ հէտիյէլէր՝ Փուգարալարա տա փէշքէշլէր կէօնտէրէրէք շազլըգ վէ սէվինծ կիւնլէրի էյլէյէլէր : Եէհուտիլէր տէ Ս՝օրգոհայըն եագտըղը կիպի էյլէտիլէր :

Պուրիմ կիւնլէրի :

Պու կիւնլէրին ատընա Պուրիմ զօտուլար , չիւնքի Պուրիմ գուրա վէ նասիպ տէմէք տիր • զիրա Լման Եէհուտիլէրի հէլաք էթմէյէ մինասիպ կիւն հանկը օլա տէյիւ գուրա աթմըշ րար , վէ գուրա Լտար այընըն օն տէօրտիւնծիւ կիւնիւնէ տիւշմիւշիւտիւ , վէ նիյէթի պու կիւնտէ օնլարըն հէփիսիսինի հէլաք էթմէք իտի : Իմտի Եէհուտիլէր գանուն էյլէտիլէր քի՝ հէր եըլ պու իքի կիւնիւքէնտիլէրի տէ էվլաթլարը տա տայմա ծիւմլէ կէլէճէք սիլսիլէլէրտէ դութալար , թա քի ալա օնլարըն զիքրի ունուտուլմայա : Ալէ Եսթէր հէմ Ս՝օրգոհայ ծիւմլէ Եէհուտիլէրէ էմրինամէ եագտըլար , քի պու Պուրիմ կիւնլէրի սապիթ օլունա , թա քի օրուճլարընը , վէ տուա՛լէրինի խաթըրլարընտա դութալար • վէ Լլլաչըն օնլարա էյլէտիլի ա՛ճալիպ խէլասընը ունութմայալար : Եսթէր Պուրիմ հագգընտա ֆէրման սատըր էյլէտի , վէ օ ֆէրման քիւթիւյէ գայթ օլունտու :

Տեօրաբանական Պատմութիւն Ինքնակրօնի Բնութեան Եւ Վարդապետութեան :

Պուրատա՛ Եսթերին փատիշահըն այաղընա գափանըպ՝ կէօզէրինին եաշը ագարագ՝ րիճա էթմէքտէ գուլլանտըղը սէօզէրի ուննոլթմայալըմ : “Պէնիմ գավմըմըն իւզէրինէ կէլէճէք պէլայը կէօրմէյէ նասըլ տայանայըմ . եախօտ խրսըմլարըմըն իւզէրինէ կէլէճէք հէլաքի կէօրմէյէ նասըլ տայանայըմ” : Պու սէօզէրին գուվվէթի վէ թէսիրի իլէ ֆերմանլար եազըլտը , վէ փատիշահըն խաթէմի իլէ միւհիւրլէնտիլէր , վէ մէմլէքէթին եիւզ խիրմի եէտի էյալէթինէ հէր պիրինէ լիսանընճա կէօնտէրիլտիլէր , քի Եէհուտիլէր խէլաս օլտուըլար : Իմտի Լ՛ղիզ Վիթապլար՝ տիւնեանըն խէլասը իշիւն սէմավի փատիշահըն ֆերմանլարը՝ ճիւմլէ մէմլէքէթլէրէ՝ փատիշահըգլարա՛ էյալէթլէրէ՝ միլէթլէրէ վէ գապիլէլէրէ հէր պիրինէ քէնտի լիսանընճա՛ վէ եէր եիւզիւնտէ պուլուընան ճիւմլէ ատէմլէրէ կէօնտէրմէլի տէյիլ մի , քի օնլար էօյրէնսինլէր քի , Լալահըն միւրատը շէրիֆի տիր քի , ճիւմլէ ատէմլէր կէրչէքլիլին պիլիսինէ կէլսինլէր , վէ խէլաս պուլտուըլար : Ինճիլ Երուսաղիմտէ Պէնտէկոստէ կիւնիւնտէ իլք վա՛ղ օլուընտուղու վագըթ , Լալաքեալար օնու ճէմ՝ օլուը խալգա էօյլէ վա՛ղ էթտիլէր քի՝ օնու հէր քէս քէնտի տօղտուղու լիսանտա իշիթտի : Ս՛օրդոհայ էօքսիւզ գըղը ֆամիլեասընա ալըպ օնու թէրպիյէ էյլէտիլի զէման , Եսթեր պիլմէզ իտի քի՝ քէնտիսի օնու վէ ճիւմլէ միլէթինի խէլաս էթմէյէ ալէթ օլաճաղ ըտը , քի օնլար օ զէման ճիւմլէ մէմլէքէթէ տաղըմըշ պուլուընուըլար ըտը : Վագիր էօքսիւզէրին վասիլէրի՝

վէ տօսթլարը վէ խօճալարը՝ օնլարը կէլէճէք զէ-
մանտէ նէ օլաճագլարընը նէ գատար ազ պիլիը-
լէր : Իմտի տայիմա էօքսիւզիւն տօսթու օլալըմ ,
վէ ունութմայալըմ քի՛ հէր պիր չօճուգ՝ Ալլահըն
էօլիւմսիւզ զիւրրիւյէթի տիր , վէ օնուն եալընըզ
(Օղլունուն գանը իլէ ֆիտա օլունմուշ տուր :

Թ Վ Ի Ր Ե Ս

